Bundel van de Raadsvergaderingen 2018-2022 van 21 april 2021

Agenda bijlagen

Agenda_raadsvergadering_21_april_2021

Beantwoording vragen uit de commissievergaderingen ter voorbereiding op raadsvergadering 21 april 2021.docx

1 Opening

2 Vaststellen agenda

2.a Ordevoorstel

3 Benoeming commissielid Samenleving

De raad wordt voorgesteld mevrouw B.L.Y. van Die bij acclamatie per 22 april 2021 te benoemen tot lid van de raadscommissie Samenleving. In verband met de corona-maatregelen zal de beëdiging van mevrouw Van Die om praktische redenen ook in deze raadsvergadering plaatsvinden.

Raadsvoorstel en -besluit benoeming commissielid Samenleving (mevr. B.L.Y. van Die)

4 Vragenuur

4.a Beantwoorden schriftelijke vragen door het college

4.b Mededelingen college

4.c Wijze van afdoening van de ingekomen stukken

210324 Lijst ingekomen stukken raad 21 april 2021

1. 210322 Brief Raad van State 220319 inzake beroep best.plan Uuleveld fase 2

2. 210323 Burgerbrief inzake onafgerond archeologisch onderzoek Pannerden (vervolgbrief op brief 5 jan. 2021)

3. 210324 Brief inzake raadsvergadering 24 maart 2021 bekrachtiging geheimhouding

4. 210324 Motie gemeente Duiven Raden in Verzet 23 mrt 2021 - aangenomen

5. 210324 Burgerbrief 210307 verzoek flexibele toepassing best.plan Babberichseweg perceel F-4586

6. 210325 Motie vreemd gemeente Roerdalen 210318 inzake Huishoudelijk Hulp WMO

7. 210325 VNG Ledenbrief 21-021 Actualisatie VNG Model Afvalstoffenverordening

8. 210326 VNG Ledenbrief 21-020 Ledenraadpleging onderhandelaarsakkoord cao Aan de slag

9. 210329 Brief Commissariaat voor de Media 210326 tussentijds advies pbo lokale omroep

10. 210329 Motie gemeenteraad Winterswijk 25 mrt. 2021 - Basismobiliteit voor iedere inwoner dichtbij huis

11. 210330 Verzoek om zienswijze jaarstukken SDL en MJB 2022-2025

12. 210401 Brief Stichting Fairtrade Gemeente Nederland inzake eerlijke handel op de politieke agenda

13. 210406 Brief Nederlandse Bijenhouders Vereniging inzake bijenkasten en omgevingswet

14. 210407 Motie borstonderzoek vrouwen gemeente Dinkelland - 15 dec 2020

15. 210415 Brief gemeenteraden aanbieden concept-begroting Groene Metropool Regio Arnhem-Nijmegen

16. 210415 Brief Groene Metropool Regio Arnhem-Nijmegen aan gemeenteraden inzake aanbieding concept-regionale agenda 2022

17. 210415 VNG Ledenbrief 21-024 Aanjaagteam Digitale toegankelijkheid

18. RIB 2021-024 Grondprijsbrief 2021

19. RIB 2021-027 Vergunning en handhaving kleine bouwwerken

20. RIB 2021-032 Covid-19 d.d. 1 april 2021

21. RIB 2021-029 Pilot bodycams voor boa's

22. RIB 2021-030 Beleidsregel Terrassenbeleid gemeente Zevenaar 2021

5 Vaststellen besluitenlijst van de vorige vergadering

De raad wordt gevraagd de besluitenlijst van de openbare raadsvergadering van 24 maart 2021 en het besloten gedeelte van de raadsvergadering van 25 maart 2021 vast te stellen.

Besluitenlijst_openbare raadsvergadering_24_maart_2021

6 Z/21/385286 Benoeming lid/vertegenwoordiger namens de gemeenteraad Zevenaar in Regioraad Euregio Rijn-Waal

De raad wordt gevraagd een raadslid als lid vertegenwoordiger namens de gemeenteraad Zevenaar aan te wijzen voor de Regioraad Euregio Rijn-Waal.

Er hebben zich 2 kandidaten gemeld: de heer H.L.M. Meijer (Sociaal Zevenaar) en mevrouw M. Dunnink (SP). Er zal voorafgaande aan de vergadering via de post schriftelijk gestemd worden. Er is een stembureau ingericht waarin zitting hebben de raadsleden Kagei, De Nooij en Riswick-Keultjes. Samen met de griffie zal het stembureau 21 april a.s. eind van de middag de stemmen tellen. De uitslag van de stemming zal ter vergadering bekend worden gemaakt, waarna tot benoeming van het raadslid met de meeste stemmen kan worden overgegaan.

Uitslag stemming is bij het uitbrengen van 27 stemmen: 15 stemmen voor M. Dunnink en 12 stemmen voor H.L.M. Meijer.

Portefeuillehouder: Lucien van Riswijk

Raadsvoorstel en raadsbesluit Vertegenwoordiging van de gemeente in Regioraad Euregio Rijn-Waal

7 Z/18/297304 Verklaring van geen bedenkingen Lentemorgen 122 Zevenaar

De raad wordt gevraagd voor de locatie Lentemorgen 122 een verklaring van geen bedenkingen af te geven voor het realiseren van een woongebouw in samenhang met de bestaande monumentale molenromp.

Portefeuillehouder: Hans Winters

Dossier 2387 voorblad

1014483 Raadsvoorstel en raadsbesluit Verklaring van geen bedenkingen Lentemorgen 122, Zevenaar

0928882 Bijlage 1 Ruimtelijke onderbouwing.cleaned

1014477 Bijlage 2 Uitspraak rechtbank Gelderland

1014462 Bijlage 3 tekeningen terreininrichting

1014461 Bijlage 4 Vloeren en balklagen molen

1014461 Bijlage 5 Inspectierapport Monumentenwacht

1014459 Bijlage 6 Monumentenherstel - behoud molen

1014457 Bijlage 7 Second opinion Lentemorgen 122 Zevenaar

1014456 Bijlage 8 Belangenafweging bouwplan Lentemorgen 122

0942083 Bijlage 9 Omgevingsvergunning

Beantwoording vragen uit de commissievergaderingen ter voorbereiding op raadsvergadering 21 april 2021.docx

8 HAMERSTUK Z/20/365879 Reparatiebestemmingsplan Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk

De raad wordt voorgesteld:
1\. De zienswijzennota “Reparatie bestemmingsplan Kernen Pannerden\, Aerdt\, Herwen\, Tolkamer en Spijk” vast te stellen;
2\. Het bestemmingsplan “Reparatie bestemmingsplan Kernen Pannerden\, Aerdt\, Herwen\, Tolkamer en Spijk” ongewijzigd vast te stellen\, zowel in papieren vorm als digitaal\, overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding\,
regels en toelichting;
3\. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6\.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen\.

Portefeuillehouder: Hans Winters

Dossier 2375 voorblad

1009781 Raadsvoorstel en raadsbesluit Reparatie bestemmingsplan Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk

1011425 Bijlage 0 Zienswijzennota

993804 Bijlage 1 toelichting

993806 Bijlage 2 regels

993807 Bijlage 3 verbeelding Waaijakkers

993809 Bijlage 4 verbeelding Vierkenshof

993810 Bijlage 5 verbeelding Tolstraat-Hoofdstraat

993811 Bijlage 6 verbeelding 'S Gravenwaardsedijk

993812 Bijlage 7 verbeelding Molenstraat

993814 Bijlage 8 verbeelding Kerkstraat

993815 Bijlage 9 verbeelding de Kamp

993816 Bijlage 10 verbeelding Boterdijk

9 HAMERSTUK Z/21/383649 Beschikbaar stellen krediet uitvoering Watertakenplan

De raad wordt voorgesteld:
1\. Een krediet ad € 2\.382\.464 beschikbaar te stellen voor de verbetering riolering in delen van de kernen Lobith\, Tolkamer en Zevenaar i\.c\.m\. uitvoering klimaat adaptieve maatregelen\.
2\. Een krediet ad € 600\.000 beschikbaar te stellen voor de vernieuwing riolen\.

Portefeuillehouder: Carla Koers-de Graaf

Dossier 2379 voorblad

1013587 Raadsvoorstel en raadsbesluit Beschikbaar stellen krediet 2021 uitvoering Watertakenplan

Beantwoording vragen uit de commissievergaderingen Beschikbaar stellen krediet uitvoering Watertakenplan.docx

10 Moties vreemd aan de orde van de dag

Er zijn 4 moties vreemd aan de orde van de dag ingediend:
10a. Motie vreemd van de VVD inzake debat kernenergie
10b. Motie vreemd van de SP inzake 500 euro bijverdienen in de bijstand
10c. Motie vreemd van de SP inzake imkeren op gemeentehuis-Urban Beekeeping
10d. Motie vreemd van Lokaal Belang en Sociaal Zevenaar inzake Biodiversiteit

10.a Motie vreemd VVD debat kernenergie

AANVAARD Motie vreemd VVD debat kernenergie

10.b Motie vreemd SP 500 euro bijverdienen in de bijstand (ingetrokken)

INGETROKKEN Motie vreemd SP 500 euro bijverdienen in de bijstand

10.c Motie vreemd SP imkeren op gemeentehuis- Urban Beekeeping (aangehouden)

AANGEHOUDEN Motie vreemd SP imkeren op gemeentehuis- Urban Beekeeping

10.d Motie vreemd Lokaal Belang en Sociaal Zevenaar Biodiversiteit

AANVAARD Motie vreemd Lokaal Belang en Sociaal Zevenaar Biodiversiteit

11 Sluiting

Agenda raadsvergadering 21 april 2021

Tijd	19:30 - 22:00 uur
Locatie	Digitaal
Voorzitter	L.J.E.M. van Riswijk

1	**Opening**
2	**Vaststellen agenda**
3	**Benoeming commissielid Samenleving** De raad wordt voorgesteld mevrouw B.L.Y. van Die per 22 april 2021 te benoemen tot lid van de raadscommissie Samenleving. In verband met de corona-maatregelen zal de beëdiging van mevrouw Van Die om praktische redenen ook in deze raadsvergadering plaatsvinden.
4	**Vragenuur** 4a. Beantwoorden schriftelijke vragen door het college 4b. Mededelingen college 4c. Wijze van afdoening van de ingekomen stukken
5	**Vaststellen besluitenlijst van de vorige vergadering** De raad wordt gevraagd de besluitenlijst van de openbare raadsvergadering van 24 maart 2021 vast te stellen. De concept-besluitenlijst wordt in week 15 toegevoegd.
6	**Z/21/385286 Benoeming lid/vertegenwoordiger namens de gemeenteraad Zevenaar in Regioraad Euregio Rijn-Waal** De raad wordt gevraagd een raadslid als lid vertegenwoordiger namens de gemeenteraad Zevenaar aan te wijzen voor de Regioraad Euregio Rijn-Waal. Er hebben zich 2 kandidaten gemeld: de heer H.L.M. Meijer (Sociaal Zevenaar) en mevrouw M. Dunnink (SP). Er zal voorafgaande aan de vergadering via de post schriftelijk gestemd worden. Er is een stembureau ingericht waarin zitting hebben de raadsleden Kagei, De Nooij en Riswick-Keultjes. Samen met de griffie zal het stembureau 21 april a.s. eind van de middag de stemmen tellen. De uitslag van de stemming zal ter vergadering bekend worden gemaakt, waarna tot benoeming van het raadslid met de meeste stemmen kan worden overgegaan.

	Portefeuillehouder: Lucien van Riswijk
7	**Z/18/297304 Verklaring van geen bedenkingen Lentemorgen 122 Zevenaar** De raad wordt gevraagd voor de locatie Lentemorgen 122 een verklaring van geen bedenkingen af te geven voor het realiseren van een woongebouw in samenhang met de bestaande monumentale molenromp. Portefeuillehouder: Hans Winters
8	**HAMERSTUK Z/20/365879 Reparatiebestemmingsplan Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk** De raad wordt voorgesteld: 1. De zienswijzennota "Reparatie bestemmingsplan Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk" vast te stellen; 2. Het bestemmingsplan "Reparatie bestemmingsplan Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk" ongewijzigd vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal, overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding, regels en toelichting; 3. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen. Portefeuillehouder: Hans Winters
9	**HAMERSTUK Z/21/383649 Beschikbaar stellen krediet uitvoering Watertakenplan** De raad wordt voorgesteld: 1. Een krediet ad € 2.382.464 beschikbaar te stellen voor de verbetering riolering in delen van de kernen Lobith, Tolkamer en Zevenaar i.c.m. uitvoering klimaat adaptieve maatregelen. 2. Een krediet ad € 600.000 beschikbaar te stellen voor de vernieuwing riolen. Portefeuillehouder: Carla Koers-de Graaf
10	**Moties vreemd aan de orde van de dag**
11	**Sluiting**

Zevenaar, 9 april 2021

De burgemeester van Zevenaar,
L.J.E.M. van Riswijk

Vragen uit de commissievergaderingen ter voorbereiding op raadsvergadering 21 april 2021
Commissie Ruimte 7 en 14 april 2021

Agendapunt: Verklaring van geen bedenkingen Lentemorgen 122 Zevenaar
Naast het beantwoorden van de onderstaande vragen die via de griffie door het college zijn ontvangen, maakt het college bij dezen van de gelegenheid gebruik om bepaalde standpunten die in de commissie aan de orde zijn gekomen te verhelderen.
Openstaande vragen:

1. Er komt nog een antwoord op de vraag of alleen de verklaring van geen bedenkingen opnieuw moet of dat er ook een nieuwe omgevingsvergunning dient te worden afgegeven gelet op het feit dat de Rechtbank het verlenen van een omgevingsvergunning heeft vernietigd.

Reactie:
De rechtbank heeft de omgevingsvergunning vernietigd vanwege een motiveringsgebrek. Er moet dus een nieuwe omgevingsvergunning worden verleend. De stukken die ten grondslag lagen aan de eerder door u gegeven verklaring van geen bedenkingen zijn aangevuld (zie bijlagen 3 tot en met 8 bij het raadsvoorstel).

2. Er komt nog een antwoord op de vraag of door het college bij de Rechtbank kenbaar is gemaakt dat de door de Rechtbank vastgestelde termijn van 6 weken voor de verbetering van de motivering niet haalbaar was en derhalve is overschreden.

Reactie:
De rechtbank communiceert naderhand niet over gedane uitspraken. Het college heeft de rechtbank niet laten weten dat de gestelde termijn van zes weken niet haalbaar is.

Algemene opmerkingen/antwoorden naar aanleiding van de behandeling in de Commissie Ruimte

- Er was verwarring over de vraag of er een nieuwe verklaring van geen bedenkingen wordt verleend.

Reactie:
Het antwoord daarop is ja. Inhoudelijk wijkt onderhavige verklaring van geen bedenkingen niet af van de eerder door u gegeven verklaring van geen bedenkingen, met dien verstande dat slechts de motivering van de onderliggende stukken is verbeterd naar aanleiding van de uitspraak van de rechtbank.

- Er zou sprake zijn van onbehoorlijk bestuur omdat geen nieuwe omgevingsvergunning is verleend binnen zes weken na de uitspraak, zoals de rechtbank heeft opgedragen.

Reactie:
Ten eerste geldt dat het praktisch niet haalbaar is om binnen de gestelde termijn van zes weken een nieuw besluit te nemen. Niet alleen omdat uw raad zich moet uitlaten over het geven van een verklaring van geen bedenkingen. Ook omdat er nadere rapporten zijn opgesteld, de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit opnieuw advies moest geven, een second opinion is gevraagd bij een onafhankelijk bureau en een nieuwe verbeterde belangenafweging moest worden gemotiveerd. Kortom het college was deels afhankelijk van derden wat betreft de planning. Een en ander is ook in een eerder stadium (naar aanleiding van technische vragen) aan uw raad gecommuniceerd. Daarnaast is er sprake van een spanningsveld tussen het voldoen aan de uitspraak van de rechtbank binnen de termijn en de te betrachten zorgvuldigheid. De portefeuillehouder heeft tijdens de behandeling in de Commissie Ruimte al aangegeven dat het ook gaat om het nemen van een nieuw, weloverwogen en zorgvuldig voorbereid besluit. Ook dat behoort tot de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Van onbehoorlijk bestuur is derhalve geen sprake.
Tot slot wijst het college erop dat de termijn die door de rechtbank is gegeven een termijn van orde is. De rechtbank heeft geen dwangsom opgelegd indien niet binnen zes weken na de uitspraak een nieuw besluit zou zijn genomen. Er zijn dus geen consequenties aan verbonden. Bovendien is de planning ook afgestemd met initiatiefnemers omdat zij ook stukken moesten aanleveren. Van het in

geding zijn van rechtsbescherming is geen sprake, zoals de portefeuillehouder ook al heeft aangegeven tijdens de behandeling in de commissie.

- Tot slot werd de vraag gesteld hoe een ander zich verhoudt tot de lopende procedure bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en in hoeverre uw gemeenteraad er nog iets van mag vinden als de zaak onder de rechter is.

Reactie:
De rechtbank heeft opdracht gegeven een nieuw besluit te nemen met inachtneming van de uitspraak van de rechtbank. Als gezegd is een nieuwe verklaring van geen bedenkingen vereist. Uw gemeenteraad is het bevoegde bestuursorgaan om een verklaring van geen bedenkingen te geven. Door het geven van een verklaring van geen bedenkingen en het verlenen van een nieuwe omgevingsvergunning, wordt voldaan aan de uitspraak van de rechtbank. De redenen waarom het langer heeft geduurd dan de gegeven zes weken zijn hierboven uiteengezet. Overigens heeft het college niet besloten een andere procedure te doorlopen zoals door een commissielid werd gesteld. De procedure wordt voorgeschreven door wet- en regelgeving en door geldende jurisprudentie. De werkwijze die is gevolgd, sluit daarbij aan.

Agendapunt: Beschikbaar stellen krediet uitvoering Watertakenplan

In de commissie is een vraag gesteld over het grondwaterverbruik van de landbouwsector.

Reactie:
Zowel de gemeente Zevenaar als het Waterschap Rijn IJssel zijn bekend met deze problematiek en zijn er mee aan de slag. Aan ons als gemeente wordt medewerking gevraagd bij invulling van lokale maatregelen om verdroging tegen te gaan.
Behalve met een nieuwe rioolontwerp van Lobith en Tolkamer is de Gemeente ook druk bezig met een rioolontwerp voor de kern Zevenaar.
Met een nieuw rioolontwerp wordt er automatisch ook naar het watersysteem gekeken, m.n. voor de kern Zevenaar i.v.m. verzakkingsproblematiek als gevolg van droogte.
We hebben hierover de laatste maanden overlegd gevoerd met het waterschap. Samen met het waterschap gaat de gemeente het watersysteem in detail in kaart brengen en relevante verbeterpunten er van (met het oog op droogte) uitwerken. Er wordt daarnaast integraal afgestemd met diverse inbreidings-/herinrichtingsprojecten.

Raadsvoorstel

Onderwerp	Benoeming commissielid Samenleving
Zaaknummer	Z/21/387631
Documentnummer	INT/21/1022421
Behandelend ambtenaar/afdeling	Ellen Hondelink-Rinsma, griffie
Telefoon	0316-595168
E-mail	griffie@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De fractie van Lokaal Belang heeft mevrouw B.L.Y. (Britte Liselotte Yvonne) van Die voorgedragen voor benoeming tot lid van de commissie Samenleving. Er wordt voorgesteld haar als zodanig te benoemen.

2. Raadsvoorstel

De raad wordt voorgesteld:
Mevrouw B.L.Y. van Die per 22 april 2021 te benoemen tot lid van de raadscommissie Samenleving.

3. Waarom naar de raad

In artikel vier (leden twee en drie) van de verordening op de raadscommissies 2018 is bepaald dat de leden van de drie raadscommissies, op voordracht van de desbetreffende fracties, worden ontslagen en benoemd door de gemeenteraad.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Mevrouw Van Die benoemen als commissielid voor de commissie Samenleving namens de fractie van Lokaal Belang.

5. Argumenten en alternatieven

Mevrouw Van Die voldoet aan de formele vereisten voor het lidmaatschap (lidmaatschap van de betreffende politieke partij, woonplaats, leeftijd en incompatibiliteiten) en is voorgedragen door haar fractie.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

n.v.t.

7. Klimaat en duurzaamheid

n.v.t.

8. Communicatie
Op de website van de gemeente Zevenaar wordt de samenstelling van de raadscommissies vermeld, voor de commissie Samenleving zal deze worden aangepast naar aanleiding van de benoeming van mevrouw Van Die.

9. Kosten, baten en dekking
n.v.t.

De griffier	De voorzitter
Will van der Vlies	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Benoeming commissielid Samenleving
Zaaknummer	Z/21/387631
Documentnummer	INT/21/1022421

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat het volgens de verordening op de raadscommissies 2018 mogelijk is om commissieleden te benoemen;

gelet op artikel vier, leden twee en drie van de verordening op de raadscommissies 2019;

gelezen het voorstel van de voorzitter van de raad;

besluit:

Mevrouw B.L.Y. (Britte Liselotte Yvonne) van Die per 22 april 2021 te benoemen tot lid van de raadscommissie Samenleving.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 21 april 2021.

De griffier	De voorzitter
W.M. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Lijst ingekomen stukken raad t.b.v. raadsvergadering 21 april 2021

Nr.	Datum van ontvangst	Titel	Wijze van afdoening
1.	22-03-2021	Brief Raad van State 220319 inzake beroep best.plan Uuleveld fase 2	Voor kennisgeving aannemen
2.	23-03-2021	Burgerbrief inzake onafgerond archeologisch onderzoek Pannerden (vervolgbrief op brief 5 jan. 2021)	Ter afdoening in handen stellen van het college
3.	24-03-2021	Brief inzake raadsvergadering 24 maart 2021 bekrachtiging geheimhouding	Ter afdoening in handen stellen van de griffie
4.	24-03-2021	Motie gemeente Duiven Raden in Verzet 23 mrt 2021 – aangenomen	Voor kennisgeving aannemen
5.	24-03-2021	Burgerbrief 210307 verzoek flexibele toepassing best.plan Babberichseweg perceel F-4586	Ter afdoening in handen stellen van het college
6.	25-03-2021	Motie vreemd gemeente Roerdalen 210318 inzake Huishoudelijk Hulp WMO	Voor kennisgeving aannemen
7.	25-03-2021	VNG Ledenbrief 21-021 Actualisatie VNG Model Afvalstoffenverordening	Voor kennisgeving aannemen
8.	26-03-2021	VNG Ledenbrief 21-020 Ledenraadpleging onderhandelaarsakkoord cao Aan de slag	Voor kennisgeving aannemen
9.	29-03-2021	Brief Commissariaat voor de Media 210326 tussentijds advies pbo lokale omroep	Ter afdoening in handen stellen van het college; stuk komt nog in commissie en raad aan de orde
10.	29-03-2021	Motie gemeenteraad Winterswijk 25 mrt. 2021 - Basismobiliteit voor iedere inwoner dichtbij huis	Voor kennisgeving aannemen

Lijst ingekomen stukken raad t.b.v. raadsvergadering 21 april 2021

Nr.	Datum van ontvangst	Titel	Wijze van afdoening
11.	30-03-2021	Verzoek om zienswijze jaarstukken SDL en MJB 2022-2025	Ter afdoening in handen stellen van het college; stuk komt nog in commissie en raad aan de orde
12.	01-04-2021	Brief Stichting Fairtrade Gemeente Nederland inzake eerlijke handel op de politieke agenda	Voor kennisgeving aannemen
13.	06-04-2021	Brief Nederlandse Bijenhouders Vereniging inzake bijenkasten en omgevings-wet	Ter afdoening in handen stellen van het college
14.	07-04-2021	Motie borstonderzoek vrouwen gemeente Dinkelland - 15 dec 2020	Voor kennisgeving aannemen
15.	15-04-2021	Brief gemeenteraden aanbieden concept-begroting Groene Metropool Regio Arnhem-Nijmegen	Ter afdoening in handen stellen van het college; stuk komt nog in commissie en raad aan de orde
16.	15-04-2021	Brief Groene Metropool Regio Arnhem-Nijmegen aan gemeenteraden inzake aanbieding concept-regionale agenda 2022	Ter afdoening in handen stellen van het college; stuk komt nog in commissie en raad aan de orde
17.	15-04-2021	VNG Ledenbrief 21-024 Aanjaagteam Digitale toegankelijkheid	Voor kennisgeving aannemen

Lijst ingekomen stukken raad t.b.v. raadsvergadering 21 april 2021

Nr.	Datum van ontvangst	Titel	Wijze van afdoening
Raadsinformatiebrieven			
18.	22-03-2021	2021-024 Grondprijsbrief 2021	N. van Dellen
19.	30-03-2021	2021-027 Vergunningverlening en handhaving kleine bouwwerken	J.W.H. Winters
20.	01-04-2021	2021-032 Covid-19 d.d. 1 april 2021	L.J.E.M. van Riswijk
21.	08-04-2021	2021-029 Pilot bodycams voor boa's	L.J.E.M. van Riswijk
22.	08-04-2021	2021-030 Beleidsregel Terrassenbeleid gemeente Zevenaar 2021	L.J.E.M. van Riswijk

GEMEENTE ZEVENAAR
22 MAART 2021

Raad van de gemeente Zevenaar
Postbus 10
6900 AA ZEVENAAR

Datum	Ons nummer	Uw kenmerk
19 maart 2021	202101788/1/R4	Z/20/364581

Inlichtingen
[redacted]
070-4264054

Onderwerp
Zevenaar
bp. Uuleveld fase 2

Procedure
Beroep

Geachte heer/mevrouw,

Bij de Afdeling is bovenvermelde procedure gestart door:
Palletfabriek [redacted] B.V..

Deze procedure heeft betrekking op de beschikking van Raad van de gemeente Zevenaar van 27 januari 2021, Z/20/364581.

Vervolgcorrespondentie
Aan deze procedure zijn een zaaknaam en een zaaknummer toegekend. Deze vindt u hierboven onder de kopjes "Onderwerp" en "Ons nummer". In alle correspondentie over deze zaak worden deze naam en dit nummer vermeld.
U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het toegewezen zaaknummer te vermelden.

Ons Werk
Wilt u (meer) informatie over de werkwijze van de Afdeling, bezoek dan de website van de Raad van State (www.raadvanstate.nl).

Privacy
Wees er alert op welke privacygevoelige informatie u wenst te delen, want de Afdeling stuurt de van u ontvangen stukken door naar de andere partijen. Voor meer informatie gaat u naar www.raadvanstate.nl/privacyverklaring.

Over de verdere behandeling van deze zaak ontvangt u nader bericht.

Postbus 20019 - 2500 EA Den Haag - T 070 426 44 26 - F 070 365 13 80 - www.raadvanstate.nl
Bij correspondentie de datum en het nummer van deze brief vermelden

Aangezien dit bericht geautomatiseerd is aangemaakt, is dit niet ondertekend.

Hoogachtend,
de griffier

De griffie is op 27 april gesloten.

Postbus 20019 - 2500 EA Den Haag - T 070 426 44 26 - F 070 365 13 80 - www.raadvanstate.nl

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 23 maart 2021 09:42
Aan: Griffie Zevenaar <Griffie@zevenaar.nl>
Onderwerp: RE: Brief over onafgerond archeologisch onderzoek

Geachte griffie,

Bij het bekijken van de video van de commissievergadering van 10 maart jl. zag ik dat mijn brief niet (wezenlijk) behandeld is omdat men van mening is dat de zaak onder de rechter ligt. Misschien heb ik in mijn brief niet duidelijk genoeg uitgelegd dat de zaak die ik aanspreek een andere is dan de zaak die onder de rechter ligt. Er speelt een rechtszaak over de betaling van de uitgevoerde werkzaamheden. Die werkzaamheden betreffen slechts een fractie van de gehele (wettelijk verplichte) uitwerking van het onderzoek. Mijn brief betreft de niet uitgevoerde werkzaamheden die wel nog uitgevoerd moeten worden om het onderzoek af te ronden en de informatie voor de toekomst te bewaren. De afronding van het onderzoek is geen onderdeel van de rechtszaak omdat ik dat na het faillissement van mijn opgravingsbedrijf niet meer kan vorderen. Het staat Vryleve in theorie nu vrij om een andere partij in te schakelen om het onderzoek af te ronden.

Het probleem is echter dat Vryleve geenszins van plan is het onderzoek af te ronden vanwege de kosten die daaraan zijn verbonden. In 2008 heeft Vryleve besloten dat ze het onderzoek te duur vond en dat ze het daarom niet laat afronden. Daarmee heeft ze contractbreuk gepleegd naar mijn bedrijf toe én heeft ze impliciet de beslissing genomen dat alle opgegraven informatie verloren gaat. Eerst heeft Vryleve nog gepoogd om het onderzoek zonder betaling door mijn bedrijf te laten uitvoeren.

De gemeente heeft in het kader van de verlening van de bouwvergunning van Vryleve geëist om het archeologische onderzoek uit te voeren. De gemeente heeft het echter niet zwart op wit opgenomen als voorwaarde in de bouwvergunning, waardoor de gemeente afronding nu op basis van de bouwvergunning niet kan afdwingen. Deze nalatigheid was ook de reden dat een Rijkssubsidie voor dit onderzoek afgewezen is. De gemeente heeft het archeologische onderzoek en de manier waarop het uitgevoerd diende te worden echter ook geëist in het kader van haar taak als bevoegd gezag voor de archeologische monumentenzorg (middels een zogenaamd Programma van Eisen). Op basis hiervan kan afronding van het onderzoek wel afgedwongen worden.

Tijdens de commissievergadering werd gevraagd of er nog gemeentelijke financiën zijn om de afronding van het onderzoek te financieren. Het staat de gemeente natuurlijk vrij om de kosten voor het onderzoek op zich te nemen. Aan de andere kant zou dat wel een beloning voor Vryleve betekenen voor het niet nakomen van gemeentelijke eisen, het onbetaald laten van facturen en het breken van privaatrechtelijke contracten. Het zou andere initiatiefnemers kunnen stimuleren om hetzelfde te doen.

Ik verzoek de gemeenteraad en het college van B&W om alsnog te reageren op mijn bief van 5 januari jl.

Met vriendelijke groeten

[redacted]

Naam en contactgegevens kunnen opgevraagd worden bij de griffie

De raad van de gemeente Zevenaar
Postbus 10
6900 AA Zevenaar

SPOED

griffie@zevenaar.nl

Geachte raad,

[redacted], 24 maart 2021

In Raadsinformatiebrief, nr. 2021-009, van 26 januari 2021 is op pagina 5 vermeld dat "alle betrokkenen" **per brief of telefonisch zijn geïnformeerd** door de griffie over de **herbeoordeling** van documenten en de openbaarheidsbeperking.

Op de agenda voor de raadsvergadering van 24 maart 2021 lees ik echter plotseling - sinds vandaag - een concept-besluit (Z/20/378967) over de "bekrachtiging van de geheimhouding op de raadsvoorstellen t.b.v. het al dan niet geheel of gedeeltelijk opheffen van de openbaarheidsbeperkingen", waarin de raad wordt gevraagd van de stukken behorende tot de afhandeling van de heroverweging van de openbaarheidsbeperkingen zoals deze zijn opgelegd door de Enquêtecommissie (Z/20/378967/INT/21/1010106) en de bijbehorende lijst zoals deze vertrouwelijk ter inzage zal liggen bij het SALD kenmerk Z/20/378967/INT/21/1012329. Eveneens staat op uw agenda als hamerstuk Z/21/385445 de "Bekrachtiging geheimhouding op brief Hekkelman aan seniorenconvent" waarin de raad wordt gevraagd geheimhouding te bekrachtigen ten aanzien van de inhoud van een brief van Hekkelman Advocaten van 15 maart 2021 aan het seniorenconvent. Geheimhouding wordt opgelegd op grond van artikel 25 Gemeentewet en artikel 10, lid 2, onder g, Wob.

Aangezien ik wel betrokkene ben, maar nog steeds geen bericht heb ontvangen, verzoek ik u bovenbedoelde brief, waarin de rechten van betrokkenen worden vermeld en hoe ze kunnen worden uitgeoefend, op zo kort mogelijke termijn alsnog toe te sturen. Indien u van mening bent dat ik geen "betrokkene" ben, dan zou ik uiteraard graag uw motivering vernemen.

Hoogachtend,

[redacted]

Naam en contactgegevens zijn op te vragen bij de griffie

Duiven D66 GROEN LINKS DUIVEN SP

Aangenomen

MOTIE

[ex art. 37 Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Duiven 2019]

"Raden in Verzet"

De raad van de gemeente Duiven, in vergadering bijeen op 23 maart 2021;

constaterende dat:
- de gemeente Duiven, zoals zoveel gemeenten, jaarlijks moeite heeft om een sluitende begroting en de daarop gebaseerde jaarrekening op te leveren;
- de gemeente Duiven door de financiële situatie gedwongen wordt tot het nemen van maatregelen, die nadelig zijn voor de inwoners;
- de gemeenteraad van Zoetermeer alle gemeenteraden in Nederland oproept zich bij een initiatief tot protest aan te sluiten tegen tekorten in gemeentebudgetten;

overwegende dat:
- de middelen die de gemeenten van de Rijksoverheid krijgen voor het uitvoeren van de wettelijke taken niet toereikend zijn om de steeds zwaarder wordende taken van de gemeente naar behoren uit te voeren;
- de gemeente Duiven gehinderd wordt door kortingen als gevolg van onderbestedingen van rijkswege in het verleden;
- de coronacrisis en de onzekere financiële gevolgen daarvan voor gemeenten de situatie extra zorgelijk maken;
- de gemeente Duiven er alles aan doet en wil doen om een gezonde financiële basis te behouden, maar het water haar nu tot de lippen staat;
- meerdere gemeenten in Nederland zich hebben aangesloten bij het initiatief van de gemeenteraad van Zoetermeer;

spreekt uit dat:
- de gemeente Duiven de oproep van Zoetermeer tot landelijk protest van gemeenten tegen de beperkte rijksmiddelen steunt;

verzoekt de griffie:
- deze motie te delen met de gemeenteraad van Zoetermeer, gemeenten in de regio en met de VNG;

en gaat over tot de orde van de dag.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 23 maart 2021.

CDA	D66	DOED		GroenLinks
Lokaal Alternatief	Pro Duiven	PvdA	SP	VVD
Zetel Arends	Zetel Nooijen			

Gemeente Zevenaar
t.a.v. College, met verzoek afschrift aan de Raad als ingekomen stuk
Postbus 10
6900 AA Zevenaar

Betreft: Verzoek flexibele toepassing bestemmingsplan Babberichseweg perceel "F-4586" [redacted]

Zeist, 7 maart 2021

Geachte leden van het college,

Het hierboven genoemde perceel kwam in december 2020 op ons pad in onze zoektocht naar een plek om onze droom van "leven met genoeg" te realiseren. Vanaf ons eerste bezoek aan het terrein ademde het een sfeer uit die ons erg nieuwsgierig maakte. Zoekend naar de geschiedenis, ontdekten we dat "leven in en met de natuurlijke omgeving" hier zijn oorsprong had gevonden met de walwoning van de heer Hippmann. Wij zouden graag deze visie op deze bijzondere plek opnieuw invulling geven.

Als toekomstige eigenaren van de genoemd perceel vragen wij u om een flexibele toepassing van het bestemmingsplan, zoals genoemd in uw coalitieakkoord "Vernieuwend Verder" in hoofdstuk 9 [1].

Het coalitieakkoord ademt een sfeer van een gemeente die graag samen met (toekomstige) bewoners wil werken aan een leefbare, duurzame, omgeving. Een gemeente die bereid is samen met bewoners, de regelgeving vóór goede ideeën te laten werken, in plaats van ze een belemmering te laten vormen. Een coalitie die aangeeft open te staan voor kleine, verplaatsbare woningen. Wij vervullen graag die "pilot-plek"'.

Wij begrijpen heel goed dat de gemeente het groene karakter van het buitengebied wil behouden. Uiteraard zijn wij ons bewust van de huidige bestemming "Tuin" op dit perceel in het buitengebied. De invulling die we met het perceel voor ogen hebben sluit daar perfect bij aan, zoals ook te zien is in de bijlage bij deze brief. Aanvullend willen wij graag een verplaatsbare (maar zónder wielen), compacte en duurzame woning plaatsen, passend binnen de groene contouren van het gebied.

Wij hebben de buren (bewoners van de nummers [redacted] vanaf december betrokken bij onze plannen. Zij zijn erg te spreken over de invulling die we aan het perceel willen geven. Vooral omdat we er zelf willen gaan wonen en geen commerciële insteek hebben.

In een gesprek willen we graag de "mogelijkheden in plaats van onmogelijkheden" onderzoeken van een "postzegelbestemmingsplan" of omgevingsvergunning om het perceel in te richten zoals aangegeven in ons visie-document uit de bijlage, waarmee wonen op het perceel (onder voorwaarden) wordt toegestaan. We kijken daarom uit naar uw "ja, mits in plaats van nee, tenzij".

Met vriendelijke groeten, (*naam en contactgegevens zijn op te vragen bij de griffie*)

[redacted]

[redacted]

Bijlage 1: Duurzaam en compact wonen in Zevenaar V1.3

[1] Flexibele toepassing van bestemmingsplannen wordt expliciet benoemd in het Coalitieakkoord "Vernieuwend Verder", 2018-2022, hoofdstuk 9.

Duurzaam en compact wonen in Zevenaar



"NATUUR HOORT MIDDEN IN DE SAMENLEVING THUIS [...], OOK IN TUINEN IS GROEN VAN GROTE WAARDE."
Beleidsplan 2016-2020 Stichting Landschapsbeheer Gelderland

Historie

Voormalige locatie van gebouw RondUit aan de Babberichseweg, tussen de huisnummers [redacted]. In de periode van 1998 tot 2008 is hier een duurzame walwoning gecreëerd met als centraal thema ‘leven in en met de natuurlijke omgeving’. Het ontwerp was gericht op schoon materiaal gebruik, waarde behoud en hergebruik, en op het gebruik van natuurlijk bronnen.
Na overdracht aan de gemeente is het gebouw gedemonteerd en circa 500 meter verderop weer opgebouwd.

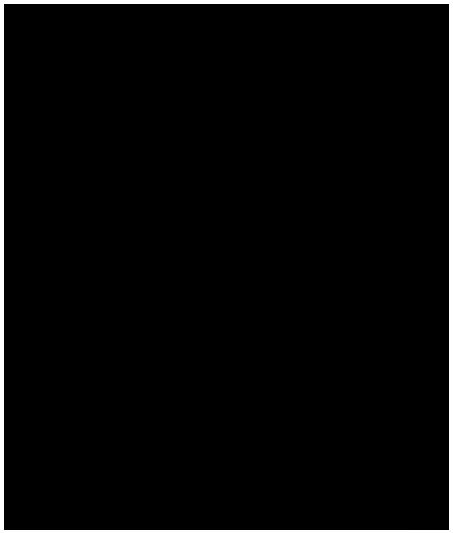
Na verplaatsing van het gebouw RondUit is het terrein niet meer onderhouden.



Het door de gemeente Zevenaar samen met Stichting Landschapsbeheer Gelderland ontwikkelde inrichtings- en landschaps-beleidsplan is als zodanig niet meer herkenbaar.
De door Vogelvriend Zevenaar opgehangen nestkasten zijn grotendeels verdwenen.

Evenwicht tussen natuur en mensen, door wonen in een natuurinclusieve setting.

Over ons



Onze visie is een plek te creëren waar we kunnen leven met genoeg en in verbinding met een natuurlijke omgeving.
We richten ons leven in op consuminderen en dat biedt keuzes voor de wijze waarop we ons leven inrichten.
Wonen in een natuurlijke en landelijke omgeving helpt ons bewust te blijven van de waarde van een duurzaam leven.

Wij zijn een gezin van 4 personen: 2 volwassenen en 2 kinderen van basisschool leeftijd. Wij zijn beiden werkzaam. De een als product owner op het gebied van artificial intelligence bij een bekende Nederlandse bank en de andere als zelfstandig ondernemer in de financiële zorgverlening.

Visie

> "Onze samenleving moet in 2050 energieneutraal zijn. Wij willen dat voor Zevenaar al in 2040 bereiken."
> Coalitieakkoord Lokaal Belang & CDA 2018-2022, Zevenaar

We zien het perceel voor ons dat hersteld is in lijn met
de historische waarden, aangevuld met moderne mogelijkheden rondom duurzaam en compact wonen.

- ✓ Principe van evenwicht tussen natuur en mens.
- ✓ Verhoging biodiversiteit van het terrein door een natuur-inclusieve inrichting.
  In lijn met de doelstellingen van de Stichting Landschapsbeheer Gelderland.
- ✓ Behoud van een tuin-achtige uitstraling.

Evenwicht tussen natuur en mensen, door wonen in een natuurinclusieve setting.



- ✓ Bewoning volgens het principe van Tiny Houses
  Verplaatsbaar, duurzaam en compact, maar niet op wielen. Daardoor blijft veel ruimte over voor een natuur-inclusieve inrichting van het terrein.

- ✓ Geen commerciële exploitatie van het terrein of wooneenheden.
  Bewoners ontwerpen, bouwen en wonen in hun eigen verplaatsbare, compacte woning (particulier opdrachtgeverschap).

- ✓ Gebruikte (natuurlijke) materialen zijn gericht op behoud van waarde en hergebruik.
  Veel groen, geen rood.

- ✓ Slimme inrichting van het terrein waardoor een optimale inzet van de grond gerealiseerd wordt.

- ✓ De opzet is zoveel mogelijk autarkisch van aard.

- ✓ Gebruik van duurzame energiebronnen.
  Zonnepanelen. Hergebruik onderzoeken van reeds aanwezige kleine windmolen.

- ✓ Energieneutraal wonen.
  Geen gas voor verwarming, goede isolatie. Elektriciteit wordt lokaal opgewekt.

- ✓ Water wordt lokaal opgevangen, gezuiverd en hergebruikt.
  Regenwater en bronwater voor consumptie. Hergebruik van grijs water door helofyten-filtering.

- ✓ Alternatieve woonvorm, reguliere leefstijl.

- ✓ Onderzoek mogelijkheden voor een voedselbos.
  Het perceel behoudt het karakter van een tuin, het verhoogt de biodiversiteit en levert een duurzame vorm van voedselvoorziening.

Wat hebben we nodig?

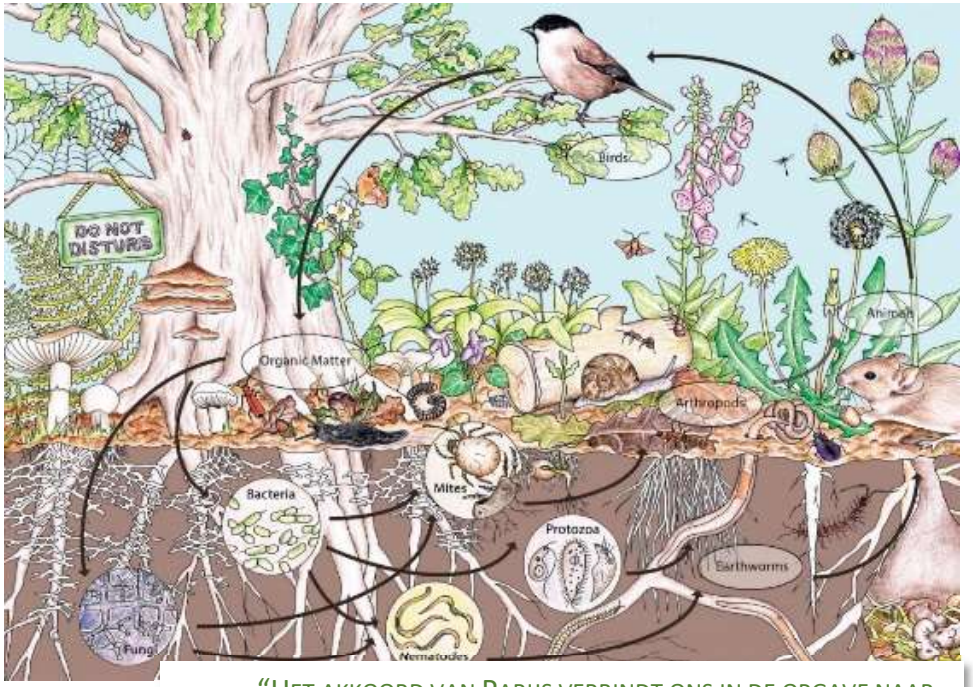
- ✓ Toestemming om te wonen op dit perceel met een verplaatsbare, compacte en duurzame woning.
- ✓ Een adres: postcode, huisnummer
- ✓ Mogelijkheid voor uitrit aan zijde van de Babberichseweg.
  Ter ontlasting van het recht van overpad aan de oostzijde.
- ✓ Toestemming voor bronwater boring t.b.v. drinkwater.



"WIJ STAAN OPEN VOOR KLEINE WONINGEN, MAAR KLEINE AANTALLEN PER WIJK."
Coalitieakkoord Lokaal Belang & CDA 2018-2022, Zevenaar

De voordelen op een rij

- ✓ Herstel van de ecologische waarde van het perceel.
- ✓ Herstel van de uitstraling van het perceel.
- ✓ Verhoging van biodiversiteit van het perceel.
- ✓ Beperkte inspanning van en beperkt risico voor de gemeente.
  Alleen vergunningen.
  Geen nutsvoorzieningen aanleggen (uitzondering wellicht bekabeld internet).
- ✓ Het ontstaan van compacte, duurzame woningen zonder inzet van grond van de gemeente.
  De gemeente kan risicoloos ervaring opdoen met het concept Tiny Houses.
- ✓ Verhoogde natuurlijke en duurzame uitstraling van de gemeente Zevenaar.
  De gemeente laat zien duurzame particuliere initiatieven te ondersteunen ter ondersteuning van haar beleidsdoelstellingen.
- ✓ Geen verstoring van de omgeving tijdens het inrichten van het perceel.
  De bouw van de woning vindt elders plaats. De woning zal in delen worden vervoerd naar het perceel.



"HET AKKOORD VAN PARIJS VERBINDT ONS IN DE OPGAVE NAAR EEN DUURZAME TOEKOMST."
Coalitieakkoord Lokaal Belang & CDA 2018-2022, Zevenaar

Planning


Verkrijgen perceel
33 days
15/4 - 31/5
Verkrijgen vergunningen
86 days
1/2 - 31/5
Onderzoek bronboring
36 days
12/4 - 31/5
Verkoop huidige woning
98 days
15/2 - 30/6
Tijdelijke huur sta-caravan
132 days
1/7 - 31/12
Voorbereiding deel van perceel
87 days
1/5 - 31/8
Onderzoek voedselbos
63 days
1/5 - 28/7
Contracteren aannemer
65 days
1/5 - 30/7
Bouwen woning
110 days
1/8 - 31/12
Vervoer van woning
20 days
1/1 - 30/1
2021
Feb
Mar
Apr
May
Jun
Jul
Aug
Sep
Oct
Nov
Dec
2022
2022
Today

Evenwicht tussen natuur en mensen, door wonen in een natuurinclusieve setting.



PARTIJ VAN DE ARBEID

ROERSTREEK LOKAAL!

DEMOCRATEN ROERDALEN

CDA

Motie

16 stemmen vóór
3 stemmen tégen
aangenomen

Raadsvergadering : 18 maart 2021

Agendapunt : 10

Registratienummer : 2021M03

Onderwerp : Motie vreemd aan de orde van de dag; Huishoudelijke hulp WMO

De raad van de gemeente Roerdalen in vergadering bijeen op donderdag 18 maart 2021,

Vaststellende dat:
- gemeenteraden meer grip willen krijgen op uitgaven in het sociaal domein;
- de uitgaven in het sociaal domein een belangrijk onderdeel uitmaken van de begroting van gemeenten.

Gehoord hebbende:
- de zorgen, geuit door de VNG, om de structurele financiën van gemeenten op orde te krijgen richting kabinetsformatie;
- dat de slechte financiële positie van gemeenten mede wordt veroorzaakt door de aanzuigende werking van het abonnementstarief voor de huishoudelijke hulp;
- dat het kabinet niet van plan is om gemeenten te compenseren voor de aanzuigende werking van het abonnementstarief;
- dat vrijwel alle gemeenten het abonnementstarief een slechte maatregel vinden;
- dat vrijwel alle gemeenten een stijging zien van de kosten voor huishoudelijke hulp.

Overwegende dat:
- huishoudelijke hulp op dit moment is ondergebracht binnen de WMO;
- gemeenten verplicht zijn het abonnementstarief te hanteren;
- dat dit verplicht abonnementstarief heeft geleid tot een grote toestroom van aanvragen voor huishoudelijke hulp, door mensen die dit in financieel opzicht zelf zouden kunnen bekostigen;
- de recente monitorrapportage abonnementstarief Wmo een sterke groei laat zien in hogere inkomensgroepen. Bij de laagste inkomensgroep is de groei in vraag ongeveer 0%, bij de hoogste inkomensgroepen loopt dit op tot bijna 80%;
- gemeenten binnen de WMO niet de mogelijkheid hebben om een inkomens- of vermogenstoets te doen op de ondersteuningsmaatregelen die worden toegekend in het kader van de WMO; of iemand in de bijstand zit of een half miljoen op de bank heeft staan, iedereen komt voor huishoudelijke hulp in aanmerking;
- het moeilijk te verkroppen is dat de gemeentelijke belastingtarieven extra moeten worden verhoogd ter dekking van deze (onnodige) uitgaven binnen de WMO.

Roept het college op:
1. het Rijk te bewegen tot verbetering van de systematiek omtrent de voorziening huishoudelijke hulp in de WMO, bijv. door de implementatie van een eenvoudige doch effectieve inkomens- en vermogenstoets;
2. De VNG te verzoeken deze materie mede inzet te maken van de gesprekken voor de Kabinetsformatie.

Verzoekt de griffie:
Een afschrift van deze motie te delen met de gemeenteraden in Nederland met het verzoek deze motie dan wel een motie van gelijke strekking aan te nemen.

en gaat over tot de orde van de dag.

J. Cremers, CDA

G. van Elmpt, Democraten Roerdalen

J. Aelen, PvdA

P. van der Vorst, Roerstreek Lokaal!

Lbr. 21/021 - Actualisatie VNG Model Afvalstoffenverordening

25 maart 2021

Geachte leden van college en gemeenteraad,

Hierbij ontvangt u de actualisering van de VNG Model Afvalstoffenverordening.

Volledige brief en bijlagen

Contact
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Afmelden
Gegevens wijzigen
Reageren

vng.nl

Dit bericht is verzonden door:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Lbr. 21/020 - Ledenraadpleging onderhandelaarsakkoord ‘cao Aan de slag’

26 maart 2021

Geachte heer, mevrouw,

In juni 2020 hebben gemeenten ingestemd (99%) met het voorstel van het VNG-bestuur om een cao af te spreken voor mensen met een arbeidsbeperking. Op 10 februari 2021 zijn de VNG en Cedris een onderhandelaarsakkoord overeengekomen met FNV en CNV over een nieuwe cao voor deze doelgroep, zie bijlage 1. Alle partijen leggen het akkoord voor aan hun achterbannen.

Deze brief betreft de ledenraadpleging over dit onderhandelaarsakkoord. Het VNG-bestuur legt het bereikte akkoord met een positief advies aan u voor. Wij vragen of u in kan stemmen met het bereikte resultaat.

Download

- Volledige brief: Ledenraadpleging onderhandelaarsakkoord ‘cao Aan de slag
- Bijlage 1: Onderhandelaarsakkoord Cao Aan de slag, 10 februari 2021
- Bijlage 2: Handreiking voor werkgevers bij overgang naar de cao Aan de slag
- Bijlage 3: Stroomschema werkgever, werknemer en toepasbare arbeidsvoorwaarden

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA

Hoge Naarderweg 78 | 1217 AH Hilversum |
Postbus 1426 | 1200 BK Hilversum | cvdm@cvdm.nl | www.cvdm.nl |
T 035 773 77 00 | F 035 773 77 99 |

GEMEENTE ZEVENAAR
29 MAART 2021
INGEKOMEN

Gemeente Zevenaar
T.a.v. de Raadsgriffier
Postbus 10
6900 AA ZEVENAAR

Tevens per e-mail aan: [redacted]

Datum	Onderwerp		
26 maart 2021	Tussentijds advies pbo lokale omroep		
Uw kenmerk	**Ons kenmerk**	**Contactpersoon**	**Doorkiesnummer**
	800778 / 874556	[redacted]	+31 35 7737700

Geachte griffier,

Binnen de in uw gemeente aangewezen lokale publieke media-instelling Liemerse Omroep Stichting hebben zich na het moment van aanwijzing in 2018 wijzigingen voorgedaan in de samenstelling van het programmabeleidbepalend orgaan (hierna: pbo).

De wijzigingen in het pbo hebben mogelijk invloed op de vraag of het pbo van de Liemerse Omroep Stichting nog representatief is voor de belangrijkste maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke stromingen in de gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar. Het hebben van een functionerend en representatief pbo is een voorwaarde waaraan iedere lokale publieke media-instelling moet (blijven) voldoen. Het Commissariaat ziet in het voorgaande aanleiding om tussentijds te toetsen of de Liemerse Omroep Stichting nog voldoet aan de mediawettelijke eis van het hebben van een representatief pbo.

Tussentijds advies
Op grond van artikel 2.66, tweede lid, van de Mediawet 2008 verzoekt het Commissariaat uw raad om een zogenaamd tussentijds advies uit te brengen over de vraag of de Liemerse Omroep Stichting thans voldoet aan de eisen van artikel 2.61, tweede lid, sub c, van de Mediawet 2008. Een actueel overzicht van de samenstelling van het pbo van de Liemerse Omroep Stichting treft u als bijlage bij deze brief aan.

Wat verwacht het Commissariaat in het tussentijds advies van de gemeenteraad?
Het tussentijds advies richt zich enkel op de vraag of het pbo van de Liemerse Omroep Stichting representatief is voor de belangrijkste in de gemeente Zevenaar voorkomende maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke stromingen. De gemeenteraad dient deze vraag in zijn advies gemotiveerd met een duidelijk ja of nee te beantwoorden. Uit het tussentijds advies moet blijken dat uw gemeenteraad zich rekenschap heeft gegeven van het feit dat de aanwijzing (en dus de samenstelling van het pbo) van de Liemerse Omroep Stichting betrekking heeft op meerdere gemeenten.

Voor de goede orde merken wij op dat uw gemeente zelf dient te beoordelen in hoeverre het bijgevoegde overzicht van de samenstelling van het pbo van de Liemerse Omroep Stichting toereikend is voor het kunnen geven van een gemotiveerd advies door de gemeenteraad. Desgewenst kan uw gemeente aanvullende informatie inwinnen bij de Liemerse Omroep Stichting. Indien er zich wijzigingen voordoen die van invloed zijn op de advisering door uw raad, dan stellen wij u daarvan op de hoogte.

Welke stukken moet de gemeente toesturen?
Behalve het advies (getekend raadsbesluit) ontvangt het Commissariaat in ieder geval het raadsvoorstel en de notulen van de raadsvergadering. Als er geen notulen van de raadsvergadering zijn gemaakt, dan wil het Commissariaat graag weten waar de raadsvergadering te beluisteren of te bekijken valt. Mocht de gemeente nog aanvullende informatie van de Liemerse Omroep Stichting hebben ontvangen dan verzoeken wij u hiervan een afschrift mee te sturen met het advies.

Termijn voor het advies
Artikel 6, tweede lid, van de Mediaregeling 2008, bepaalt dat de gemeenteraad binnen achttien weken, dat wil zeggen **vóór 21 juli 2021**, advies uitbrengt. Het Commissariaat kan periodiek contact opnemen met de gemeente om te overleggen over de voortgang van het advies. Mocht de gestelde termijn problemen opleveren, neemt u dan contact met het Commissariaat op.

Relevante regelgeving en informatie
Paragraaf 2.3.1a. van de Mediawet 2008 bevat onder meer regels en voorschriften met betrekking tot de aanwijzing van lokale publieke media-instellingen. Relevante bepalingen betreffende het tussentijds advies zijn artikel 2.61 (tweede lid), artikel 2.66 (tweede lid) en artikel 2.67 van de Mediawet 2008. De Mediawet 2008 en nadere regelgeving van het Commissariaat kunt u vinden op onze website (www.cvdm.nl).

Op onze website onder het kopje 'Toestemmingen – Lokale omroep beginnen' vindt u meer informatie over de voorwaarden waaraan het pbo van een aangewezen lokale publieke media-instelling moet voldoen en hoe de representativiteit van het pbo beoordeeld kan worden.

Vervolg procedure
Indien de gemeenteraden een positief tussentijds advies uitbrengen en er geen zwaarwichtige redenen zijn om van dit advies af te wijken, stelt het Commissariaat vast dat de Liemerse Omroep Stichting nog steeds voldoet aan de vereisten van artikel 2.61, tweede lid, van de Mediawet 2008. De aanwijzing van de Liemerse Omroep Stichting blijft in dat geval van kracht.

Indien sprake is van een negatief tussentijds advies van een of meer van de gemeenteraden, stelt het Commissariaat vast dat de Liemerse Omroep Stichting niet meer voldoet aan de vereisten van artikel 2.61, tweede lid, van de Mediawet 2008. De Liemerse Omroep Stichting wordt in dat geval in de gelegenheid gesteld om binnen vier maanden alsnog een voldoende representatief pbo samen te stellen. Indien zij daarmee in gebreke blijft, kan dit leiden tot (gedeeltelijke) intrekking van de aanwijzing van de Liemerse Omroep Stichting als lokale publieke media-instelling.

Ontvangstbevestiging sturen
Wij verzoeken u binnen twee weken de ontvangst van deze brief, bij voorkeur via e-mail, te bevestigen. Wij stellen het op prijs als u bij uw reactie het bovengenoemde kenmerk vermeldt.

Contactpersoon Commissariaat
Mochten er nog vragen zijn dan kunt u contact opnemen met de behandelaar van dit dossier binnen het Commissariaat, [redacted] Zij is op dinsdag, woensdag en vrijdag tussen 11:00 en 12:00 uur telefonisch bereikbaar via bovenstaand telefoonnummer of via e-mail naar aanwijzing@cvdm.nl.

Per gelijke brief informeren wij de gemeenten Doesburg, Duiven en Westervoort over bovengenoemde procedure. Een afschrift van deze brief versturen wij naar het bestuur van de Liemerse Omroep Stichting.

Hoogachtend,
COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA,

[redacted]
Practice Lead Markttoegang

Naam (namen) en contactgegevens kunnen opgevraagd worden bij de griffie

Bijlage 1 bij brief van Liemerse Omroep Stichting van 2 maart 2021 aan CvdM opgave PBO leden (NB: *toegevoegd hun persoonlijke motivatie waarom zij lid zijn van het PBO*)

1. *Ouderen (aanpalend Maatschappelijke zorg en Welzijn)*

[redacted]

- Voorzitter van bestuur Katholieke Ouderen Bond (KBO) afdeling Westervoort;
- Lid Cliëntenraad Regionale Sociale Dient (RSD) namens de Gemeente Westervoort;
- Deelneemster Armoede convenant gemeenten Duiven en Westervoort.

"Een lokale omroep vind ik belangrijk waarbij de omroep aandacht besteed aan relevante onderwerpen binnen een programmabeleid waar alle leeftijdsgroepen (ook ouderen) aan bod komen. Tevens moet er bij sportprogramma's ook aandacht zijn voor gehandicaptensport"

2. *Kerkgenootschappen*

[redacted]

- Bestuurslid Vrouwenvereniging Passage;
- Lid Cliëntenraad Regionale Sociale Dient (RSD) namens de Gemeente Westervoort;
- Actief in kerkgemeenschap kath. kerk St Werenfridus te Westervoort.

"ik vind het belangrijk dat in deze tijd van steeds sneller en groter er ook aandacht is voor het geestelijke en spirituele welzijn van mensen. Het uitzenden van kerkvieringen door de omroep tijdens de hoogtijdagen van de Coronacrises hielp hier echt bij "

3. *Maatschappelijke zorg en welzijn*

[redacted]

- Voorzitter FNV Lokaal de Liemers;
- In mijn werkzame leven gewerkt in de intramurale en extramurale gezondheidszorg; Hierbij o.a. actief geweest in geestelijke gezondheidszorg en voor ouderen;
- Tot voor kort lid van de cliëntenraad van de regionale sociale dienst RSD "de Liemers";
- Lid geweest van Raad v Sociaal Domein Duiven een adviesraad van B&W gemeente Duiven.

"Als FNV kijken we naar werkgelegenheid, werk en inkomen en uitkeringsgerechtigden. Een van de belangrijke aandachtpunten is: Hoe sociaal zijn de Liemerse gemeentes. Dit wordt o.a. in kaart gebracht door 2-jaarlijkse enquête – meting. Deze wordt besproken met de gemeentes en verbeterpunten geformuleerd. Daarnaast o.a. hoe gaat de uitvoering van de Participatiewet, WMO en de jongeren. De lokale omroep is daarbij een onontbeerlijke "waakhond" te noemen"

4. *Werkgevers*

[redacted]

- Eigenaar van BRAM EIJMANS KAPPERS Kampsingel 5 6901 JC Zevenaar bram@eijmanskappers.nl;
- Lid bestuur Lionsclub "de Liemers";
- Lid beleidsadviescommissie ANKO (werkgeversvereniging kappersbranche).

"Ik streef een evenwichtige programmering na van de lokale radio-omroep, Waarbij actualiteit, (lokale) sporten, maatschappelijk belang hand in hand gaan. Een omroep, waar elke leeftijdscategorie zich thuis voelt; en waar het een plezier is, om dagelijks te naar te luisteren."

5. *Cultuur en Kunst*

[redacted]
Kerkstraat 27 6901 AA Zevenaar
E-mail: [redacted]@liemerskunstwerk.nl

- Werkzaam als Pr en Marketingmedewerker bij;
  Kunstwerk! de Bibliotheek, Kunstwerk! Educatie, Kunstwerk! Het Musiater, Kunstwerk! Liemers Museum. Kortom de grootste Culturele organisatie in de Liemers.

"Het is van cruciaal belang dat alle belangrijkste maatschappelijke stromingen binnen de Liemers worden vertegenwoordigd bij de lokale omroep. Ik vertegenwoordig Cultuur en houd toezicht op het aanbod van cultuur tijdens de radio-uitzendingen. Ik zie het PBO als een klankboord van het bestuur. Wij kunnen sturing geven aan het mediabeleid en hoe de uitzendingen overkomen op de luisteraar"

6. *Sport en recreatie (en voorzitter PBO)*

[redacted]
E-mail: [redacted]

- Actief geweest in het opstarten van de lokale omroep in Doesburg en deze uiteindelijk weten onder te brengen bij RTV Favoriet/Liemerse Omroepstichting
- Lid geweest van de Programmaraad Oost-Gelderland en in deze hoedanigheid enige ervaring opgedaan met media aanbieders

"Mijn deelname aan het PBO is op persoonlijke titel en mijn motivatie is gebaseerd op een warme belangstellingen voor het lokale gebeuren in de breedste zin van het woord. Als geen ander kan de lokale omroep hierin een mooie verbindende rol spelen"

Van: Maarten Hollander <mhollander@winterswijk.nl>
Verzonden: maandag 29 maart 2021 10:17
Aan: Griffie | Gemeente Winterswijk <griffie@winterswijk.nl>
Onderwerp: Motie gemeenteraad Winterswijk - Basismobiliteit voor iedere inwoner dichtbij huis

Aan:
De gemeenteraden van de Gelderse gemeenten
Provinciale Staten van de provincie Gelderland
Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland
8RHK Ambassadeurs

Geachte heer, mevrouw,

De gemeenteraad van de gemeente Winterswijk heeft op donderdag 25 maart 2021 de motie 'basismobiliteit voor iedere inwoner dichtbij huis' aangenomen. Deze motie is aangenomen naar aanleiding van de plannen van de provincie Gelderland voor de introductie van een –op het regulier openbaar vervoer aanvullend- OV-vangnet en de introductie van 'HaltetaxiRRReis'.
De gemeenteraad van Winterswijk is van mening dat deze plannen leiden tot nadelige gevolgen voor verschillende reizigersgroepen en verschraling van het openbaar vervoer. De motie draagt het college van de gemeente Winterswijk op om samen met de Gelderse vervoersregio's in overleg te treden met de provincie met als doel het huidige voorzieningenniveau tenminste te behouden.

De gemeenteraad heeft mij gevraagd deze motie onder uw aandacht te brengen. Bijgevoegd stuur ik u deze motie toe.

Met vriendelijke groet,

Maarten Hollander
Raadsgriffier

T (0543) 543 543 | M (06) 135 793 94

Bezoekadres
Stationsstraat 25
7101 GH Winterswijk
T (0543) 543 543 | W www.winterswijk.nl
F @GemeenteWinterswijk | T @Gem_Winterswijk

gemeente Winterswijk

EUROPEAN GREEN LEAF
Applicant city 2021

M3

gemeente Winterswijk

MOTIE

Indiener(s): **PvdA, VW, CDA**
Onderwerp: **Basismobiliteit voor iedere inwoner dichtbij huis**
Zaaknummer: 217878

De raad van de gemeente Winterswijk, in openbare vergadering bijeen op 25 maart 2021,

constaterende dat:
- we door de bundeling van vervoersstromen met ZOOV in de Achterhoek een integraal, (kosten)efficiënt en duurzaam systeem van basismobiliteit kennen;
- we in de Achterhoek met ZOOV een hoog gewaardeerd en goed functionerend systeem van basismobiliteit kennen en ZOOV als uitvoerder van het ov-vangnet en integraal aanbod kan bieden aan de gebruikers en onder andere vervoer van deur tot deur biedt;
- de provincie Gelderland plannen heeft gepresenteerd voor een op het regulier openbaar vervoer (ov) aanvullend ov-vangnet, en de introductie van HaltetaxiRRReis;
- de provincie in de *Visie voor een bereikbaar Gelderland* schrijft dat met het ov-vangnet alle plekken in Gelderland worden ontsloten waar geen (buurt)bus en trein komt, maar op basis van de Nota van Uitgangspunten van HaltetaxiRRReis het er op lijkt dat HaltetaxiRRReis als haltetaxi alleen gaat rijden tussen haltes;

overwegende dat:
- er met de voorgenomen provinciale plannen een extra vervoerssysteem wordt geïntroduceerd en dit tot nadelige gevolgen kan leiden voor de verschillende reizigersgroepen van ZOOV, zoals
    - de verschraling van de fijnmazigheid doordat HaltetaxiRRReis als haltetaxi gaat rijden tussen haltes en geen vervoer van deur tot deur biedt;
    - reizigers van ZOOV op Maat straks niet meer samen kunnen reizen met een Wmo-reiziger;
    - vervoerders achter elkaar aan gaan rijden voor (grotendeels) dezelfde doelgroep;
- in een inclusieve samenleving een laagdrempelige, toegankelijke, betaalbare en passende vorm van openbaar vervoer met een fijnmazig netwerk voor iedere inwoner dichtbij huis beschikbaar moet zijn;
- dat verschraling van het openbaar vervoer absoluut niet wenselijk is en het voorzieningenniveau minimaal op het huidige niveau behouden moet blijven;

draagt het college op:
- samen met de overige Achterhoekse gemeenten en de andere Gelderse vervoerregio's in overleg te treden met de provincie met als doel het voorzieningenniveau minimaal op het huidige niveau te behouden;

draagt de griffier op
- deze motie te verspreiden onder de gemeenteraden in de provincie Gelderland, Gedeputeerde Staten, Provinciale Staten en 8RHK Ambassadeurs;

en gaat over tot de orde van de dag.

gemeente Winterswijk

Aldus besloten door de gemeenteraad van de gemeente Winterswijk in zijn openbare vergadering gehouden op 25 maart 2021,

de griffier, de voorzitter,

RSD DE LIEMERS
MAATWERK NAAR WERK EN INKOMEN

SDL
SAMENWERKING DE LIEMERS

RID De Liemers
REGIONAAL ICT EN INKOOP DIENSTENCENTRUM
voor de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar

Aan de gemeenteraden van
Duiven, Westervoort en Zevenaar

Datum: 26 maart 2021
Betreft: Zienswijze jaarstukken 2020 – Meerjarenbegroting 2022-2025 Samenwerking de Liemers

Beste Gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u de Jaarstukken 2020 en de Meerjarenbegroting 2022-2025 van de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers (SDL) aan. Graag stellen wij u in de gelegenheid uw zienswijze kenbaar te maken op deze stukken.

Het is de planning dat, rekening houdende met de zienswijzen, het Dagelijks Bestuur op 7 juni 2021 besluit over het definitieve voorstel richting het Algemeen Bestuur van de SDL, dat op 22 juni 2021 beide stukken zal beoordelen. Graag ontvangen wij uw zienswijze uiterlijk 1 juni 2021.

Jaarstukken 2020
De Jaarstukken 2020 geven een positief resultaat van € 65.569,=. Door Covid-19 is het een heel bijzonder jaar geweest met een intelligente lock-down en de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo).

De RID heeft versneld een aantal nieuwe voorzieningen gerealiseerd, waaronder het videobellen en de mogelijkheid dat Liemers breed iedereen thuis kan werken.

De RSD heeft de uitvoering van de Tozo zeer voortvarend en volledig digitaal opgepakt, waardoor de eerste aanvragen van zelfstandige ondernemers al eind maart 2020 zijn uitbetaald.

Meerjarenbegroting (MJB) 2022-2025
Hieronder geven we de uitgangspunten weer zoals deze ten tijde van het opstellen van de MJB zijn toegepast. Door het uitbreken van Covid-19 en alle maatregelen die daaruit voortvloeien, is het een meerjarenbegroting met veel aannames. Denk hierbij aan de verwachte toestroom aan uitkeringsgerechtigden en bijzondere bijstand aanvragen.

Uitgangspunten voor de MJB zijn: I-visie en I-strategie van de RID en voor de RSD loopt de Business Case af op 1 juli 2021. In de meerjarenbegroting is qua bestandsontwikkeling wel uitgegaan van voortzetting op basis van een nieuwe bestuurlijke opdracht die in juni 2021 aan u zal worden voorgelegd. In de lastenopstellingen is uitgegaan van de oude situatie. De personeelskosten en het Participatiebudget zijn opgenomen exclusief de nieuwe bestuurlijke opdracht RSD.

Gemeente Duiven
gemeente Westervoort
ZEVENAAR

RSD DE LIEMERS
MAATWERK NAAR WERK EN INKOMEN

SDL
SAMENWERKING DE LIEMERS

RID De Liemers
REGIONAAL ICT EN INKOOP DIENSTENCENTRUM
voor de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar

Wel heeft de RSD de uitbreiding van de dienstverleningsovereenkomsten met de adviesverlening aan zelfstandigen, de voorverkenning voor schuldhulpverlening aan zelfstandigen en de dienstverlening in het kader van de nieuwe Wet inburgering opgenomen in deze begroting.

De indexeringen die toegepast zijn in de MJB zijn conform de septembercirculaire 2020.

Hoofdpunten van wijzigingen:

- Organisatiewijziging SDL: Directie SDL en bestuurscommissies.
- RID activiteiten uitgebreid met Decos naar de Cloud en Datagedreven sturing.
- RSD heeft de personeelskosten per 1 juli 2021 teruggebracht in verband met beëindigen Business Case RSD.

Consolidatie Exploitatiekosten op kostensoort

Lasten	Rekening 2020	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
Bestuurskosten	40.640	37.250	45.660	46.500	47.000	47.500	48.000
Personele kosten	7.695.490	6.943.763	6.943.763	6.958.924	7.090.440	7.225.301	7.262.301
Huisvestingskosten	409.456	452.420	438.420	434.960	442.080	449.320	451.320
Automatiseringskosten	345.196	383.720	388.720	409.145	414.370	421.495	425.520
Onderhoud applicaties	1.182.568	1.188.430	1.247.430	1.349.400	1.349.100	1.339.000	1.386.800
Facilitaire zaken	116.669	123.800	111.800	113.750	115.800	117.250	117.250
Advies en Controle	28.695	46.100	46.100	56.150	53.200	53.250	53.250
Ondersteunende dienst	168.230	176.000	223.500	218.500	221.400	224.250	227.250
Overige kosten	27.590	28.000	28.000	29.000	30.000	31.000	31.500
Kapitaallasten	964.531	1.108.530	1.108.530	1.025.261	1.016.801	1.035.204	1.035.204
Totaal lasten	**10.979.063**	**10.488.012**	**10.581.923**	**10.641.590**	**10.780.191**	**10.943.570**	**11.038.395**

Baten	Rekening 2020	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijz	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
Bijdrage Gemeente Duiven	2.972.299	2.983.855	3.011.437	2.976.113	3.022.459	3.069.110	3.103.138
Bijdrage Gemeente Westervoort	1.915.508	1.915.963	1.933.453	1.905.719	1.936.520	1.966.964	1.989.068
Bijdrage Gemeente Zevenaar	5.570.410	5.490.194	5.539.032	5.559.758	5.644.337	5.728.736	5.790.338
Bijdrage WSP MG	69.350	66.000	66.000	70.000	71.050	72.100	73.150
Bijdrage MGR	54.127	32.000	32.000	55.000	55.825	56.660	57.700
Onttrekking Bestemmingsreserve Tozo	397.369	-		75.000	50.000	50.000	25.000
Totaal Baten	**10.979.063**	**10.488.012**	**10.581.923**	**10.641.590**	**10.780.191**	**10.943.570**	**11.038.395**

Consolidatie op programmaniveau

Lasten	Rekening 2020	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijz	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
Programma 1: Bestuur	40.640	37.250	45.660	46.500	47.000	47.500	48.000
Programma 2: RID	5.039.670	5.245.184	5.323.185	5.428.243	5.469.033	5.530.043	5.586.343
Programma 3: Inkoop	251.196	274.868	274.868	281.436	287.675	294.053	294.053
Programma 4: RSD	6.008.157	5.292.710	5.300.210	5.259.416	5.356.061	5.458.221	5.498.116
Eliminatie doorbelasting intern	-360.598	-362.000	-362.000	-374.005	-379.578	-386.247	-388.117
Totaal lasten	**10.979.064**	**10.488.012**	**10.581.923**	**10.641.590**	**10.780.191**	**10.943.570**	**11.038.395**

Baten	Rekening 2020	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijz	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
Programma 1: Bestuur	40.640	37.250	45.660	46.500	47.000	47.500	48.000
Programma 2: RID	5.039.670	5.245.184	5.323.185	5.428.243	5.469.033	5.530.043	5.586.343
Programma 3: Inkoop	251.196	274.868	274.868	281.436	287.675	294.053	294.053
Programma 4: RSD	6.008.157	5.292.710	5.300.210	5.259.416	5.356.061	5.458.221	5.498.116
Eliminatie doorbelasting intern	-360.598	-362.000	-362.000	-374.005	-379.578	-386.247	-388.117
Totaal Baten	**10.979.064**	**10.488.012**	**10.581.923**	**10.641.590**	**10.780.191**	**10.943.570**	**11.038.395**

Gemeente Duiven
gemeente Westervoort
ZEVENAAR

RSD DE LIEMERS
MAATWERK NAAR WERK EN INKOMEN

SDL
SAMENWERKING DE LIEMERS

RID De Liemers
REGIONAAL ICT EN INKOOP DIENSTENCENTRUM
voor de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar

Bezuinigingen
Ons bestuur heeft een brief van de gemeente Zevenaar ontvangen met de verwoording van een besluit om vanaf 2022 bezuinigingen door te voeren. Het Algemeen Bestuur heeft dit verzoek overgenomen en gevraagd om zoveel mogelijk, in afstemming met de portefeuillehouders, te voldoen aan deze bezuinigingsopdracht. De meerjarenbegroting 2022-2025 is op totaalniveau in lijn met de Begroting na wijziging 2021. De stijging is in lijn met de indexeringen. De gerealiseerde bezuinigingen zijn doorgevoerd voor ruim € 200.000,=. Eerdergenoemde nieuwe projecten RID zijn, op verzoek van de gemeenten, toegevoegd.

In deze meerjarenbegroting zijn de volgende structurele bezuinigingen doorgevoerd:

▪ Rentekosten maximaal gelijk aan omslagrente	-/- €	82.000,=
▪ Vrijval kapitaallasten (investering € 250.000,=)	-/- €	37.000,=
▪ Structurele bezuiniging applicaties (1e turap 2020)	-/- €	31.000,=
▪ Structureel aframen kosten SSGA	-/- €	4.000,=
▪ Structurele verlaging schoonmaakkosten RID	-/- €	8.000,=
▪ Structurele bezuiniging beveiliger RSD	-/- €	25.000,=
▪ Portokosten RSD	-/- €	10.000,=
▪ Koeriersdiensten Liemers	-/- €	5.400,=
▪ **Totaal**	**-/- €**	**202.400,=**

In de loop van 2022 zal, in overleg met de portefeuillehouders, nog verder worden beoordeeld op welke posten er mogelijk nog bezuinigingen doorgevoerd kunnen worden.

Graag zien wij uw zienswijze uiterlijk 1 juni 2021 tegemoet, wilt u de zienswijze mailen naar:
Finance-controlSDL@rsddeliemers.nl

Met vriendelijke groet,
Het Dagelijks Bestuur van GR Samenwerking de Liemers

W. Hekkers
Secretaris

drs. A.J. van Hout
Voorzitter

Gemeente Duiven

gemeente Westervoort

ZEVENAAR

Voorstel Dagelijks Bestuur		
Onderwerp	***Jaarstukken 2020 SDL***	
Ingediend door:	Wilma Beuze	Datum: 18 maart 2021
Bijlagen:	- Jaarstukken 2020 SDL - Infograhic - Accountantsverslag 2020 SDL	
Bespreken op vergadering van:	DB 25 maart 2021	
Status:	Vastgesteld in werkoverleg netwerkdirectie van 8 maart	
Beslispunten	1. In te stemmen met de Jaarstukken 2020 SDL 2. Jaarstukken 2020 SDL voor zienswijze voorleggen aan de gemeenteraden Liemerse gemeenten. Conceptbrief vaststellen. 3. AB adviseren de overschrijding van 2 investeringsbudgetten te accorderen. 4. AB adviseren de Bestemmingsreserve Tozo vast te stellen. 5. AB adviseren akkoord te gaan met de niet benutte re-integratiegelden door te schuiven naar 2021	
Financiering	*Ad. 1 De Jaarstukken geven een voordeel van € 65.569,=. Dit is al terug betaald aan de Gemeenten;* *Ad.2 Concept brief zienswijze* *Ad.3 Twee investeringsbudgetten zijn samen in totaal met € 15.438,= overschreden. Dit geeft een extra kapitaallast van € 3.260,= voor de komende jaren (zie pagina 34 van de jaarstukken);* *Ad.3 Nog niet benutte uitvoeringskosten Tozo € 202.630,= zijn cf. richtlijnen Ministerie in een nieuwe bestemmingsreserve gestopt;* *Ad.4 Door Corona niet benutte re-integratie gelden € 494.892,= doorschuiven naar 2021.*	
Communicatie	*Na behandeling gaat voorstel voor zienswijze naar gemeenten. Nadat het Dagelijks Bestuur kennis heeft genomen van de zienswijzen gaat een definitief voorstel naar het Algemeen Bestuur.*	

	Het accountantsverslag n.a.v. de accountantscontrole is bijgevoegd.
Afstemming	*De jaarstukken zijn tot stand gekomen in samenwerking met de (Plv)managers RID en RSD.*
Toelichting door (extern):	*nvt*
Duur:	*15 minuten*

Toelichting Voorstel Dagelijks Bestuur

Met enige trots presenteren wij u de Jaarstukken 2020 van de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers.

De Jaarstukken 2020 SDL geeft een positief resultaat van € 65.569,=.
Door Covid-19 is het een heel bijzonder jaar geweest. Door de intelligente lock-down moesten wij zoveel mogelijk thuiswerken en werd er een extra uit te voeren regeling voor inkomensondersteuning ingevoerd.

De RID heeft versneld een aantal nieuwe voorzieningen gerealiseerd, waaronder het videobellen en Liemers breed voor iedereen thuis kunnen werken.
De RSD heeft met hulp van de E-formulieren specialist van de RID de Tijdelijke overbruggingsregeling Zelfstandige ondernemer volledig digitaal uitgezet voordat de definitieve richtlijnen van het Ministerie bekend waren.

Voor al deze werkzaamheden zijn ook meer mensen c.q. meer uren ingezet dan begroot. Daardoor zijn er bij zowel de RID als RSD op de post Personele kosten beperkte overschrijdingen gerealiseerd.

In mei is de gehele Liemers getroffen door een grote ICT-storing. Onderzoek naar de oorzaak heeft aangegeven dat er een ontwerpfout was welke gerepareerd moet worden. Verder is de RID bezig met de basis op orde te krijgen. De belangrijkste projecten: implementatie Citrix is afgerond, uitfasering Internet Explorer loopt nog, Releasebeheer loopt nog, Oracle update loopt nog.
Daarnaast is het datagebruik door het thuiswerken explosief gestegen waardoor deze kosten zijn gestegen. De onderhoudskosten zijn hierdoor met € 25.000,= overschreden, de verwachting is dat dit structureel is.

De kantoren zijn aangepast aan de Covid-19 richtlijnen en er zijn kantoorprotocollen ontwikkeld.
Door het vele thuiswerken zijn op de facilitaire zaken incidentele voordelen behaald.

Het extra budget ad € 25.000,= dat was toegekend in de 1e tussenrapportage voor de projectgroep om de nieuwe Governance SDL te onderzoeken, is maar beperkt (€ 6.500,=) gebruikt.

In de 2e tussenrapportage zijn de budgetten voor de Ondersteunende diensten van 1Stroom verhoogd naar aanleiding van de eerste conceptovereenkomsten.
Na de 2e tussenrapportage is duidelijk geworden dat het nieuwe contract pas per 1 juli 2020 is ingegaan, waardoor hier nu een incidenteel voordeel is behaald van € 51.658,=.

De onderschrijding op Advies en Controle is een verschuiving omdat de kosten van de accountantscontrole nog niet zijn ontvangen.

Specificatie van de afwijkingen op kostensoort

Lasten	Begroting 2020	Realisatie 2020	afwijking 2020
Bestuurskosten	71.393	40.640	-30.753
Personele kosten	7.652.225	7.695.490	43.265
Huisvestingskosten	410.521	409.456	-1.065
Automatiseringskosten	342.100	345.196	3.096
Onderhoud applicaties	1.157.100	1.182.568	25.468
Facilitaire zaken	155.000	116.669	-38.331
Advies en Controle	41.584	28.695	-12.889
Ondersteunende dienst	219.888	168.230	-51.658
Overige kosten	27.000	27.590	590
Kapitaallasten	967.822	964.531	-3.291
Totaal lasten	**11.044.633**	**10.979.064**	**-65.569**

TOZO uitvoeringskosten

Tozo 2020	Duiven	Westervoort	Zevenaar	RSD
Uitvoeringskosten	275.000	195.350	533.350	1.003.700
Door RSD gefactureerd	170.701	113.262	316.037	600.000
Lasten in JR 2020	113.815	73.813	209.743	397.370
Bestemmingsreserve RSD 31-12-2020	**56.886**	**39.449**	**106.294**	**202.630**
Planning onttrekking				
2022	21.056	14.601	39.343	75.000
2023	14.037	9.734	26.229	50.000
2024	14.037	9.734	26.229	50.000
2025	7.757	5.379	14.494	27.630
RSD Saldo 31-12-2025	**-0**	**-0**	**-0**	**-0**
Bestemmingsreserve gemeenten	**104.299**	**82.088**	**217.313**	**403.700**

Voor de besluiten genomen op de aanvragen Tozo wordt een vaste onkostenvergoeding verstrekt: de uitvoeringskosten.
In totaal is er Liemers breed recht op ruim 1 miljoen uitvoeringskosten, in lijn met de afspraken is € 600.000,= door de RSD gefactureerd, waarvan € 400.000,= al als lasten is verwerkt in de jaarstukken. Voor het restant van € 200.000,= is een bestemmingsreserve gevormd.
De overige € 400.000,= is bij de gemeenten in een bestemmingsreserve opgenomen. Als na beëindiging van de Tozo (na afhandeling bedrijfskredieten in 2025/2026) deze gelden niet zijn besteed kan de bestemmingsreserve vrijvallen ten gunste van de algemene middelen.

Bezuinigingsopdracht

Naar aanleiding van een aankondigingsbrief van de Gemeente Zevenaar om vanaf 2022 een bezuiniging te realiseren, is dit besproken in het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur heeft dit verzoek overgenomen. Het Algemeen bestuur heeft de managers gevraagd een plan op te stellen met bezuinigingsvoorstellen. In de meerjarenbegroting 2022-2025 wordt hier nader op ingegaan.

In 2020 zijn de onderstaande structurele bezuinigingen al doorgevoerd:

RID	**Bedrag**
Schoonmaakkosten	8.000
Papierloos vergaderen	14.000
Onderhoud iWriter	17.000
Totaal RID	**39.000**
RSD	
Beveiliger	25.000
Portokosten	10.000
Totaal RSD	**35.000**
Totaal SDL	**74.000**

Jaarstukken 2020

Gemeenschappelijke regeling
Samenwerking de Liemers

Versie 3.00
Datum 16-03-2021

Inhoud

Inleiding **5**

JAARVERSLAG **6**

PROGRAMMAVERANTWOORDING **6**

Algemene dekkingsmiddelen **7**

Overhead **7**

Vennootschapsbelasting **7**

Onvoorzien **7**

1. Programma Bestuur **8**

1.1. Netwerkdirectie *8*

1.1.1 Missie 8

1.1.2 Visie 8

1.2. Ondernemingsraad *9*

1.2.1 Missie 9

1.2.2 Gespreksonderwerpen 9

1.3 Wat heeft het gekost? *9*

2. Programma RID **10**

2.1 Wat hebben we bereikt? *10*

2.2 Wat hebben we ervoor gedaan? *15*

2.2.1 Lopende IBP & I-Visie projecten 16

2.2.2 ICT Projecten 17

2.2.3 Maatwerk projecten 17

2.2.4 Vervangingsprojecten 17

2.3 Informatiebeveiliging *18*

2.3.1 BIO en ENSIA 18

2.3.2 Professionalisering en resultaten 19

2.4 Wat heeft het gekost? *20*

3. Programma Inkoop **21**

3.1 Wat hebben we bereikt ? *21*

3.2 Wat hebben we ervoor gedaan *22*

3.3 Wat heeft het gekost? *23*

4. Programma RSD **24**

4.1 Wat hebben we bereikt? *24*

4.1.1 Missie RSD 24

4.1.2 DNA 24

4.2 Wat hebben we ervoor gedaan? *24*

4.3 Wat heeft het gekost? *25*

Beleidsindicatoren **26**

PARAGRAFEN **27**

5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing *28*

5.1.1 Kengetallen 28

5.1.2 Coronavirus 28

5.2 Onderhoud Kapitaalgoederen *29*

5.3 Financiering 29
5.3.1 Leningen/Krediet/Schatkistbankieren 29
5.3.2 Emu-saldo 30
5.3.3 Renterisicobeheer 30
5.4 Bedrijfsvoering 32
5.4.1 Personeelsbeleid 32
5.4.2 Integriteit 32
5.4.3 Ziekte verzuim 32
5.4.4 Planning – en controlcyclus 33
5.4.5 Rechtmatigheid 33
5.4.5.1 Begrotingscriterium 33
5.4.5.2 Kredietoverschrijdingen 34
5.4.5.3 Rechtmatigheid Europese aanbestedingen 34
5.5 Verbonden partijen 34
5.6 Kostenverdelingsafspraken 35
JAARREKENING 37
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 37
6. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 38
7. Toelichtingen op het overzicht van baten en lasten 40
7.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 40
7.2 Bezuinigingsopdracht 40
7.2 Wet normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 41
BALANS 43
8. Balans 44
8.1 Toelichting op de balans per 31-12-2020 44
8.2 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen 45
8.3. Feiten en gebeurtenissen die na balansdatum bekend worden 46
8.4. Specificatie balansposten per 31-12-2020 46
8.4.1. Activa 46
8.4.2. Passiva 47
9. Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening - Boekjaar 2020 49
9.1 Bestuur 49
9.2 RID 50
9.3 Inkoop 53
9.4 RSD 54
10. Overzicht Taakvelden 56
11. Bijlagen 58
11.1 Werk en Inkomen 58
11.2 Tozo 59
11.3 SiSa- Verantwoordingsstaat 2020 61

Inleiding

Het jaar 2020 is beëindigd en zal als een zeer bijzonder jaar in de boeken geregistreerd worden. Met als kernwoorden Covid 19, thuiswerken en Tozo (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers). Met deze jaarstukken geven wij inzicht in hoe wij zeer flexibel zijn omgegaan met deze omstandigheden en leggen wij verantwoording af aan het bestuur.
In deze jaarstukken geven wij inzicht in de gerealiseerde doelstellingen en de daarbij behorende financiële verantwoording van de gemeenschappelijke regeling Samenwerking De Liemers.

In 2020 zijn twee tussenrapportages opgemaakt en vastgesteld. In beide tussenrapportages hebben wij al aangegeven dat het lastig is een goede prognose te maken van de resultaten, gezien de vele wijzigingen die buiten de beïnvloedingssfeer van de SDL liggen. Als organisatie hebben wij alles op alles gezet de resultaten te behalen. In 2020 is Liemers breed thuiswerken mogelijk gemaakt en zijn de Liemerse ondernemers adequaat ondersteund door de uitvoering van de Tozo-regelingen en het Liemers Ondernemersportaal.
Door deze gebeurtenissen is 2020 lastig te vergelijken met andere jaren.

Wij zijn er trots op dat wij ondanks alle extra aanpassingen en werkzaamheden een positief resultaat kunnen laten zien. De overschrijding op de personeelskosten en automatiseringskosten, veroorzaakt door de extra werkzaamheden, kunnen wij compenseren met incidentele besparingen op huisvesting en facilitaire kosten. Onder deze extra werkzaamheden vallen o.a.

- op grote schaal thuiswerken faciliteren,
- digitaal vergaderen implementeren
- de uitvoering van de Tozo-regelingen.

De kosten ondersteunende dienst waren in de tweede tussenrapportage behoorlijk opgeplust maar dat is nog niet nodig geweest omdat het contract pas op 1 juli is ingegaan.
Per saldo kan voor de gehele SDL een positief saldo van € 65.569,= vermeld worden ten opzichte van de laatst bijgestelde begroting.

De RID heeft een financieel nadeel op de personeelslasten en de onderhoudslasten van de applicaties. Per saldo geeft het bij de RID een nadeel van € 43.402,=.
Bij de RSD hebben, met uitzondering van de personele kosten, alle onderdelen een voordeel behaald. Het totale voordeel is € 103.805,=.
De programma's Bestuur en Inkoop hebben een kleine onderschrijding. Bij bestuur was in de loop van 2020 € 25.000,= extra beschikbaar gesteld om de omzetting van de GR te onderzoeken. Deze gelden zijn maar voor € 6.500,= gebruikt.

Dit voordeel wordt, conform de verdeelsleutel verdeeld over de participanten van de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers zijnde:

- Gemeente Duiven
- Gemeente Westervoort
- Gemeente Zevenaar

Deze jaarstukken zijn in lijn met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening en zijn ingedeeld in programma's:

Programma 1	Bestuur
Programma 2	RID
Programma 3	Inkoop
Programma 4	RSD

JAARVERSLAG

PROGRAMMAVERANTWOORDING

Algemene dekkingsmiddelen

De Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers (SDL) voert de werkzaamheden voor Werk en Inkomen gemandateerd uit. Dit houdt in dat SDL geen algemene dekkingsmiddelen ontvangt.
Met ingang van maart 2020 is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) ingevoerd. Deze wordt ook door de RSD via mandaat uitgevoerd voor de 3 gemeenten.
De voorschotten van deze Specifieke Uitkering worden niet door de SDL ontvangen.
De gemaakte kosten voor de exploitatie worden via vooraf vastgestelde verdeelsleutels doorbelast naar de deelnemende gemeenten van de Gemeenschappelijke regeling. De gemaakte kosten in verband met het verstrekken van uitkeringen worden op basis van de werkelijke uitbetalingen per gemeente doorbelast.
Voor de Tozo-regelingen worden de kosten in verband met het verstrekken van de uitkeringen op basis van de werkelijke uitbetalingen per gemeente doorbelast. In de Tozo-regelingen zijn all-in afspraken vastgelegd als vergoeding per toekennings- en afwijzingsbesluiten. Deze worden per gemeente geregistreerd en via de SiSa verantwoord. Op basis van vooraf gemaakte afspraken wordt een bedrag van deze uitvoeringskosten in rekening gebracht bij de gemeenten. Een deel van deze vergoeding zal via een bestemmingsreserve op de balans worden opgenomen. Dit omdat er ook de komende jaren werkzaamheden voortvloeien uit deze Tozo-regelingen.

Overhead

De kosten zijn conform de Iv3-informatievoorschrift-2020 aan de taakvelden toegerekend.
In hoofdstuk 10 (pagina 56 en 57) wordt een overzicht van de taakvelden per programma en geconsolideerd weergegeven.
De totale lasten 2020 zijn € 10.979.064,=. Hiervan is € 4.308.268,= toe te rekenen aan Overhead, dit is 39%.

Vennootschapsbelasting

In het resultaat is geen bedrag opgenomen voor de VPB omdat de uitvoeringstaken van de GR, aan de deelnemende gemeenten, vallen onder de Objectvrijstelling Vpb voor samenwerkingsverbanden aangezien:

- De activiteiten verricht worden voor de in het samenwerkingsverband participerende overheidslichamen;
- De activiteiten onbelast zouden zijn als ze door de participant zelf zouden zijn verricht;
- De participanten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten bijdragen aan het samenwerkingsverband;
- De dienstverleningsovereenkomsten zijn van geringe omvang, hebben geen winstoogmerk of het doel om structurele overschotten te behalen.

Onvoorzien

In de begroting was geen expliciet bedrag voor onvoorzien opgenomen.
In de jaarstukken is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) verwerkt.
De Tozo was niet voorzien maar geheel kostendekkend door extra middelen.

1. Programma Bestuur

1.1. Netwerkdirectie

1.1.1 Missie

Leiding geven aan de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers (SDL), waarbij door samenwerking de dienstverlening op ICT-gebied, inkoop en het terrein van werk en inkomen, aan de deelnemende gemeenten goed verzorgd en gegarandeerd wordt.

Governance
Eind 2019 heeft het Algemeen Bestuur een opdracht verstrekt aan de netwerkdirectie om een onderzoek in te stellen naar een efficiëntere Governance voor de SDL.
Na een vooronderzoek is gekeken naar de mogelijkheid om de GR om te zetten naar twee bedrijfsvoeringsorganisaties. Voorwaarde was wel om dit efficiënt en budgetneutraal uit te kunnen voeren. Eind 2020 is het besluit genomen dat het een GR blijft maar dat de netwerkdirectie wordt vervangen door bestuurscommissies. De managers krijgen de rol van Algemeen Directeur en Adjunct Directeur SDL.

1.1.2 Visie

Een goede dienstverlening op ICT-gebied, inkoop en het terrein van werk en inkomen.

Het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers:

- Algemeen bestuur, bestaande uit leden van de colleges van de gemeenten, waaronder de voorzitter.
- Dagelijks bestuur bestaat uit 3 leden, bij voorkeur de burgemeesters; in 2020 waren dat burgemeester Van Riswijk van Zevenaar, burgemeester Van Hout van Westervoort en burgemeester Hieltjes van Duiven.
- De voorzitter van zowel het AB als het DB wordt door en uit het Algemeen bestuur gekozen. In 2020 was dat de heer L. van Riswijk.
- De netwerkdirectie bestond tot september 2020 uit de 3 gemeentesecretarissen van de deelnemende gemeenten. Na het vertrek van de gemeentesecretaris van Westervoort is deze functie beperkt en deeltijd ingevuld met een a.i.. De tijdelijke vervanger heeft niet geparticipeerd in GR SDL.

Het Algemeen bestuur heeft twee keer en het dagelijks bestuur drie keer vergaderd in 2020.
De netwerkdirectie heeft in 2020 4 keer vergaderd.

1.2. Ondernemingsraad

1.2.1 Missie

De OR-SDL is een gemeenschappelijke ondernemingsraad, waarin vertegenwoordigers van de RID en RSD zitting hebben. Zij wil fungeren als een betrouwbare, betrokken en transparante overlegpartner waarbij voortdurend gekeken wordt naar de balans tussen het collectieve belang van medewerkers en organisatie.

1.2.2 Gespreksonderwerpen

Onderwerpen waar de ondernemingsraad veel over gesproken heeft zijn:

- Uitvoering onderzoek naar de Psychosociale Arbeidsbelasting (PSA);
- Uitvoeren preventief medisch onderzoek;
- Geluidsoverlast bij de RSD;
- Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E);
- Governance GR SDL

1.3 Wat heeft het gekost?

Bestuur	Rekening 2019	Begroting 2020 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil 2020
Lasten	38.285	36.500	34.893	71.393	40.640	-30.753
Baten	38.285	36.500	34.893	71.393	40.640	-30.753
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Programma bestuur, bestaande uit hoofdzakelijk de Ondernemingsraad valt volledig onder Taakveld 0.4 Overhead. Zie voor het volledige overzicht van de taakvelden hoofdstuk 10, pag. 56 en 57.

2. Programma RID

2.1 Wat hebben we bereikt?

I-Visie en I-Strategie
Begin 2019 is ingezet op een *strategische* koers van de Liemers op het gebied van informatisering, bestaande uit twee onderdelen: een I-visie en een I-strategie. Deze twee onderdelen vormen de gedeelde strategische koers van de gemeenten Duiven, Westervoort, Zevenaar en Samenwerking de Liemers (SDL) – bestaande uit het Regionaal ICT- en Inkoopdienstencentrum (RID) en de Regionale Sociale Dienst (RSD) – op het gebied van informatisering.

Er is voor een gedeelde visie en strategie gekozen omdat er op het gebied van informatisering zo veel gebeurt, dat we niet anders kunnen dan onze krachten bundelen. Dit wil echter niet zeggen dat er binnen de gemeenten en RSD geen ruimte bestaat om hun *couleur locale* te bepalen.
De visie en strategie zijn overkoepelende documenten die het gemeenschappelijke bundelen.

De I-visie en I-strategie vormen het vervolg op het informatiebeleidsplan 2018-2020, maar heeft een andere vorm gekregen. Dit omdat wij ons binnen de Liemers realiseren dat de wereld om ons heen met zo een enorme snelheid aan het veranderen is, dat wij niet langer tot op de letter nauwkeurig kunnen voorspellen wat de vak-gerelateerde ontwikkelingen de komende jaren zullen zijn. Om deze reden bevatten de documenten niet slechts een set aan (uitvoerende) projecten en ontwikkelingen, maar geven ze richting aan de hand van strategische hoofdlijnen voor de komende twee jaar.

Dit is een wezenlijk verschil met het voorgaande informatiebeleidsplan, waarin de focus voornamelijk lag op dat wat wettelijk gerealiseerd moest worden. Daarnaast was het voorgaande informatiebeleidsplan een plan van fuserende gemeenten. Nu de fusie van de gemeente Zevenaar en voormalige gemeente Rijnwaarden en de ambtelijke fusie van de gemeente Duiven en gemeente Westervoort (gemeenschappelijke regeling 1Stroom) een feit is, kunnen de gemeenten zich op het gebied van informatisering richten op doorontwikkeling. De visie en strategie gaan verder in op deze ambities (die in het kader van de fusie naar de achtergrond zijn geschoven).

In de **I-visie** ligt de focus op het *waarom (why)*. Waarom doen we wat we doen? Hierbij zijn twee strategische doelen geformuleerd, namelijk:

- Wij zetten informatisering in om onze burgers en bedrijven zo goed mogelijk te bedienen en onze wettelijke taken zo goed mogelijk uit te voeren.
- Wij zetten informatisering in om de ambities van de Liemerse organisaties tot uitvoer te brengen.

Om deze doelen tot uitvoer te brengen, zijn een vijftal uitgangspunten geformuleerd. Dit zijn de uitgangspunten waar vanuit we willen werken en vormen het kader waarbinnen we opereren.
De vijf uitgangspunten zijn: digitaal waar dat zinvol is, toegankelijk, integraal, flexibel en betrouwbaar & transparant.

In het tweede deel van het document is de **I-strategie** te vinden. De I-strategie omschrijft *hoe* de I-visie tot uitvoer gebracht gaat worden, uitgesplitst in twee onderdelen: strategische kaders en strategische keuzes. De *strategische kaders* beschrijven het speelveld waarbinnen we ons zullen bevinden. Aan de hand van *strategische keuzes* geven de Liemerse organisaties aan waar ze zich de komende jaren op willen focussen. De strategie eindigt met een projectenlijst waarin staat *wat* we gaan doen in 2020-2021.

Onze strategische doelen : I-visie

De kern van de I-visie is de doelstelling. In deze paragraaf geven we antwoord op de *waarom*-vraag; waarom doen we wat we doen? En wat willen we bereiken? Deze vragen kennen voor het vakgebied informatisering een tweeledig antwoord, namelijk;

- Informatisering inzetten om onze burgers en bedrijven zo goed mogelijk te bedienen en onze wettelijke taken zo goed mogelijk te uitvoeren;
- Informatisering inzetten om de ambities van de Liemerse organisaties tot uitvoer te brengen.

Hieronder wordt toegelicht waarom juist deze twee doelen zo belangrijk zijn.

Centraal stellen van burgers en bedrijven

De eerste doelstelling is het inzetten van informatisering om burgers en bedrijven zo goed mogelijk te bedienen en onze wettelijke taken zo goed mogelijk uit te voeren. De publieke waarde van de digitale overheid ligt immers in het leveren van kwalitatief hoogwaardige diensten. Hiertoe behoort ook het realiseren van de voor de gehele samenleving wenselijke doelstellingen zoals economische groei, betere gezondheid en het verbeteren van de leefomgeving. Naast dienstverlening raken dus vrijwel alle wettelijke taken van de gemeente de burger en ondernemer. Daarom staan burgers en bedrijven in deze I-visie centraal.[1]



Maar wat betekent het om burgers en bedrijven centraal te stellen? Wat zijn hun behoeftes? Digitalisering biedt overheden de mogelijkheid om hun dienstverlening en uitvoering van publieke taken te verbeteren. Waar digitalisering eerst voornamelijk was gericht op de systeemwereld (hoe passen processen in een digitaal systeem?), zijn technologieën tegenwoordig dusdanig ontwikkeld dat we ons volledig kunnen focussen op de leefwereld van burgers en bedrijven.

Met andere woorden; we hebben nu ook de technische middelen om burgers en bedrijven écht centraal te stellen. Burgers maken op verschillende momenten in het leven gebruik van overheidsdiensten. Hoe ze hier gebruik van willen maken, verschilt per persoon. Een steeds groter wordende groep burgers en bedrijven willen de mogelijkheid hebben om digitaal zaken te doen met de overheid, onafhankelijk van plaats en tijd. Maar er zijn ook gebruikersgroepen die niet goed mee kunnen komen in de digitalisering binnen de samenleving. Deze groepen hebben net zo veel recht op kwalitatief hoogwaardige dienstverlening. En zo is er ook een onderscheid te maken in diensten die gestandaardiseerd kunnen worden en diensten die persoonlijke aandacht vragen. Gemakkelijke, vaak herhalende diensten kunnen geautomatiseerd afgehandeld worden terwijl individuele hulpvragen en complexe producten om maatwerk vragen. Juist op deze nuanceverschillen kan de overheid van nu inspelen.[2]

Verwezenlijken van de Liemerse ambities

Het verwezenlijken van de Liemerse ambities is de tweede doelstelling van de informatiseringsstrategie. Digitalisering heeft ervoor gezorgd dat informatisering en automatisering integrale onderdelen zijn geworden van de taakuitvoering van de gemeente waardoor informatisering, dienstverlening en bedrijfsvoering nauw aan elkaar verwant zijn geraakt. Informatisering kan daarom worden ingezet om bij te dragen aan de ambities van de Liemerse gemeenten en RSD. De ambities van de gemeenten en RSD zijn terug te vinden in hun coalitieakkoorden,



[1] Dit wordt ook onderstreept in het coalitieakkoord van de gemeente Duiven 2018-2022 (blz. 4) en het collegeprogramma van de gemeente Zevenaar 2018-2022 (blz. 6).
[2] Maak waar! rapport, 40-41.

collegeprogramma's, begrotingen en dienstverleningsvisies en zijn in dit visiestuk vertaald naar informatiseringsstrategieën.

Daarnaast vereist de samenleving van nu een flexibele, transparante en betrouwbare overheid. Waar digitalisering voorheen nog vooral neerkwam op het overzetten van 'de papieren wereld' naar de computer, zien we nu dat er een digitale werkelijkheid aan het ontstaan is, met eigen spelregels en met eigen kansen en dilemma's. Het is een uitdaging voor zowel de gemeenten als de RSD om slim in te spelen op de vragen van de veranderende samenleving en de mogelijkheden die technologische ontwikkelingen en het gebruik van data bieden.[3]

Om onze doelen te verwezenlijken, wordt op landelijk en Europees niveau volop ondersteuning geboden. Gelukkig maar, want digitalisering transformeert onze samenleving in een razend snel tempo. De digitale transformatie vindt niet alleen plaats in de Liemers, maar ook op landelijk, Europees en zelfs wereldwijd niveau. Digitale technologieën kunnen worden ingezet om oplossingen te bieden aan de maatschappelijke problemen van deze tijd. Ook voor de Liemerse gemeenten en RSD.



Een voorbeeld hiervan is de opkomst van het Internet of Things (IoT). In dit netwerk worden steeds meer apparaten online geregistreerd. Hierbij kan gedacht worden aan lantaarnpalen, lampen, thermostaten, en ook grotere objecten als bruggen en auto's. Deze objecten kunnen 'slim' worden ingezet. Alle data die om ons heen wordt verzameld, kan worden gebruikt om een positieve bijdrage te leveren aan de maatschappij. En zo zijn er nog talloze voorbeelden te noemen. Met al deze ontwikkelingen is de vraag niet langer *of* we mee moeten gaan in de landelijke en Europese ontwikkelingen op het gebied van informatisering, maar *hoe* en *wanneer?*[4]

Om deze twee strategische doelen te behalen, zijn er een vijftal uitgangspunten benoemd. Zij dragen bij aan het toekomstbeeld van de gemeenten en RSD op het gebied van informatisering.

Onze uitgangspunten

Om de doelstellingen te bereiken, zijn er vijf uitgangspunten geformuleerd. De uitgangspunten geven invulling op de vraag: Hoe willen wij er als Liemerse organisaties uitzien in 2022? De waarden zijn gedestilleerd uit zowel de collegeprogramma's van de gemeenten en de businesscase van de RSD, als uit dat wat landelijk van de (digitale) overheid wordt verwacht. Landelijke strategieën zijn terug te vinden in documenten als het adviesrapport Maak Waar! en de Agenda voor de Digitale Overheid, beter bekend als NL DIGIbeter. Om inzichtelijk te maken waar de informatie precies vandaan komt, zijn voetnoten toegevoegd aan het document. De vijf uitgangspunten zijn de volgende:

- Digitaliseren daar waar het zinvol is
- Toegankelijkheid
- Integraliteit
- Flexibiliteit
- Betrouwbaarheid & Transparantie

Tussentijdse evaluatie RID Jaarplan 2020-2021

De RID hanteert een OGSM format voor zijn jaarplan. OGSM staat voor : Objective, Goals, Strategies en Measures. Vrij vertaald : Hoe behaal je je Ambitie door Strategieën met daaraan gekoppelde Maatregelen. En : hoe maak je meetbaar in hoeverre je je Ambitie en Strategieën hebt behaald.

[3] In de I-visie van de gemeente Amsterdam wordt iets soortgelijks gezegd.
[4] Maak Waar! rapport, 10.

Het jaarplan kent een looptijd van 2 jaar en is gebaseerd op een vijftal strategieën om de overkoepelende ambitie te verwezenlijken.

Ambitie

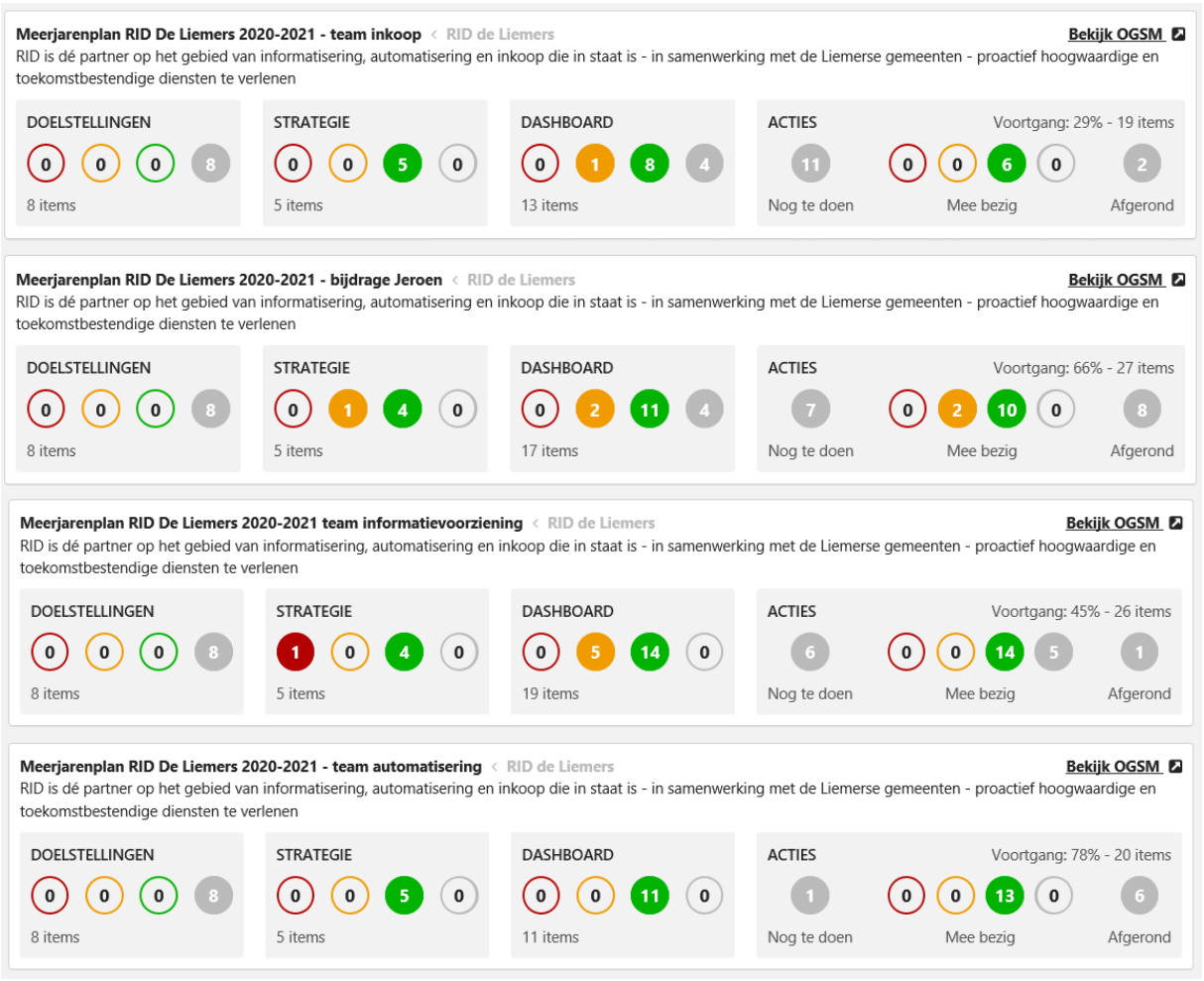
RID is dé partner op het gebied van informatisering, automatisering en inkoop die in staat is - in samenwerking met de Liemerse gemeenten - proactief hoogwaardige en toekomst-bestendige diensten te verlenen.

Om deze ambitie te behalen, zijn een vijftal strategieën ontwikkeld, inclusief een uitgebreide set aan acties per RID onderdeel.

Strategie

1. In nauwe samenwerking met gemeenten ondersteuning verlenen op het vlak van informatisering, automatisering en inkoop door de doelen en ambities van deze gemeenten als uitgangspunt te nemen
2. De beste match tussen vraag en aanbod realiseren door als geen ander in staat te zijn proactief te adviseren, te begeleiden en te realiseren
3. Klant ervaart dat RID De Liemers dé partner is door ons prominenter te profileren
4. Versterken van de samenwerking met de gemeenten door proactief bij de inrichting van de BVO betrokken te zijn
5. RID De Liemers is in staat om zijn ambitie te realiseren door de organisatie, medewerkers, processen en waarden in lijn te brengen met bovengenoemde strategieën

Statusweergave lopende jaarplan 2020-2021



Het bovenstaande overzicht kent een op het niveau van strategie 1 oranje / rode melding. Dit heeft te maken met de veranderende koers als het gaat over het vormen van twee Bedrijfsvoeringsorganisaties (BVO). Gebleken is dat het omvormen van de huidige Gemeenschappelijke regeling naar twee BVO's veel meer inhoudt dan tevoren gedacht. Dit heeft tot de discussie geleid of de te behalen doelen (minder bestuurlijke druk en de bestuurder meer aan zet) niet ook binnen het bestaande construct van de Gemeenschappelijke regeling georganiseerd kunnen worden. Begin december 2020 heeft het Algemeen Bestuur van de SDL op dit laatste positief besloten.

Door de veranderende koers is ook onze strategie "Versterken van de samenwerking met de gemeenten door proactief bij de inrichting van de BVO betrokken te zijn" veranderd. Derhalve staat het dashboard op deze strategie op oranje / rood.

Overall is er sprake van een prima voortgang. Dit is te zien aan het % voortgang op de Acties. Ook het Dashboard (de score / gereed product van de Acties) laat voor nu een groene score zien. Oranje zijn de onderdelen die door de Corona crisis in tijd uitlopen.

2.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Opdrachtverstrekking en uitvoering

De gemeenten en RSD zijn opdrachtgever van alle I&A-projecten die worden uitgevoerd. Zonder goedkeuring van de gemeenten en RSD, voert de RID geen projecten uit. Wat betreft de dekking van projecten geldt; dat wat niet is opgenomen in de begroting van de RID, valt onder de verantwoordelijkheid van de opdrachtgevende organisaties zelf.
Er kunnen vier soorten projecten onderscheiden worden:

I-visie projecten	•Gezamenlijke projecten waar alle organisaties (of in ieder geval de gemeenten) in participeren; • Projecten zijn benoemd in de I-visie of tussentijdse jaarplannen inclusief een financieel kader; •Dekking wordt geboden vanuit vastgestelde budgetten dan wel vanuit de netto vrijval van kapitaallasten.
Tussentijdse I&A-projecten	• Tussentijdse gezamenlijke projecten waar alle organisaties (of in ieder geval de gemeenten) in participeren (zowel informatiserings- als automatiseringsprojecten); • Deze projecten houden een verhoging in van de gemeentelijke bijdrage aan de RID begroting ter dekking van het projectbudget. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de dekking van deze verhoging. Of mogelijk kan de netto vrijval kapitaallasten voor deze projecten worden ingezet.
Maatwerk-projecten	• Projecten waar niet alle organisaties in participeren (dit kunnen zowel informatiserings- als automatiseringsprojecten zijn); • Er is een startnotitie met bijbehorende projectbegroting opgesteld en geaccordeerd door (een van) de RID Contactpersonen; •De financiële verdeelsleutel is op basis van een nader af te spreken verdeelsleutel per project.
Vervangings-projecten	• Vervanging van hard- en software; • Deze projecten worden gedekt op basis van vrijval van kapitaallasten in de RID-begroting of door de reeds aanwezige structurele onderhoudslasten; • Incidentele investeringen worden omgeslagen naar kapitaallasten.

Een mooie ontwikkeling is het uitvoeren van Liemerse pilots door één gemeente. Zo wordt er in en met Zevenaar de pilot voor datagedreven sturing uitgevoerd, en in Duiven de pilot voor eDiensten. Afgesproken is dat bij een positieve evaluatie de pilot omgezet wordt naar een implementatie voor alle Liemerse gemeenten. Op deze manier is ook een stuk versnelling mogelijk bij het beproeven van nieuwe concepten.

2.2.1 Lopende IBP & I-Visie projecten

Projectcode	Projecten Werkplan 2017	Status
IBP-project 30	Doorontwikkeling procesbeheer *) Betalen en invorderen *) Koppeling GWS – Decos Join	Gaande
IBP-project 30	Doorontwikkeling procesbeheer / Digitale Overheid *) Gebruik MijnOverheid.nl: WOZ-beschikkingen *) Brede inzet van e-formulieren *) eHerkenning, Ondernemersplein *) DigiD machtigen	Klaar : Aansluiting MijnOverheid.nl tbv WOZ beschikkingen Gaande
IBP-project 31	Convergentie/sanering datadistributiesysteem	Gaande
IBP-project 32	Plan van Aanpak convergentie 'kleinere' toepassingen	Op te starten in 2021
IBP-project 33	Vernieuwing technische infrastructuur	Klaar
IBP-project 34	Single Sign On	Klaar
IBP-project 35	Samenwerkende gemeenten (fusies)	Klaar

Projectcode	Projecten Werkplan 2018 / 2019	Status
IBP2018-1	Wet Generieke Digitale Infrastructuur	Klaar
IBP2018-2	Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer	Gaande
IBP2018-3	Bekendmakingswet	Klaar
IBP2018-4	Wetgeving eId-stelsel	Klaar
IBP2018-5	Wet Digitale Overheid	Klaar
IBP2018-6	E-factureren	Klaar
IBP2018-7	Invoering IPv6	Klaar
IBP2018-8	Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)	Klaar
IBP2018-9	Wet Digitale Toegankelijkheid Overheid	Gaande
IBP2018-10	eIDAS	Klaar
IBP2018-11	Omgevingswet (zowel VTH als OR)	Gaande
	*) Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer *) Wet Digitale Overheid Hangt samen met: GDI en eID stelsel *) AMvB: Besluit digitale toegankelijkheid (o.b.v. Europese richtlijn uit 2016 *) E-herkenning *) eIDAS *) MijnOverheid Berichtenbox (MOBB) *) Strategische visie doorontwikkeling e-diensten *) Verbeterplan website – uitvoeren verbeteracties *) Ondernemersplein (voorheen Antwoord voor bedrijven) *) Opstellen plan Meten en Monitoren *) Betere koppeling KCS en Zaaksysteem *) DigiD machtigen *) DigiD Co-signing	Gaande

I-Visie projecten	Status
Omgevingswet (VTH en Openbare Ruimte)	Gaande
Pilot Management Informatie	Klaar
Aanvraagformulieren Key2Financien	Klaar
Pilot eDiensten Burgerzaken gemeente Duiven	Klaar
Pilot datagedreven sturing gemeente Zevenaar	Gaande

2.2.2 ICT Projecten

Tussentijdse ICT projecten	Status
Meldingen Openbare Ruimte	Klaar
Nieuwe Liemerse Werkplek	Klaar
Upgrade iWriter sjablonensysteem	Klaar
Mobile Device Management	Gaande
Password Manager	Gaande
Verhoging fouttolerantie centrale ICT omgeving	Gaande

2.2.3 Maatwerk projecten

In 2020 zijn de onderstaande maatwerk projecten opgestart en deels al klaar:

Afrekening Maatwerk RID

Omschrijving	Realisatie 2020	Duiven	Wester voort	1Stroom	Zeve-naar	WSP	MGR
CMG Duiven	66.806	66.806					
CMG Westervoort	38.821		38.821				
Onderhoud Bentley	13.399	4.931			8.468		
Postcodetabel	1.387	694			694		
BAG monitoringtool	6.000	3.000	3.000				
Software Centric	35.241				35.241		
DVO WSP-MG	5.218					5.034	
Squit2Go	203.464	61.527	36.298		105.638		
GovRoam	6.500	2.167	2.167		2.167		
Applicatie burgerzaken	96.587	27.009	17.497		52.082		
DVO MGR	184						184
POC e-Diensten	8.500	2.125	2.125		4.250		
RX-base	24.998			12.154	12.844		
Totaal	**507.104**	**168.259**	**99.907**	**12.154**	**221.384**	**5.034**	**184**

2.2.4 Vervangingsprojecten

In 2020 zijn de onderstaande vervangingsprojecten opgestart en deels al klaar:

Vervangingsprojecten	Status
Software	
Topdesk	Klaar
Vernieuwing Oracle software	Deels klaar
Vervanging CMS	Oplevering medio 2021
Hardware / werkplek omgeving	
Overgang naar Office 365	Klaar
Vernieuwing Citrix werkplek / Windows 10	Klaar
Centrale computerruimte	
Vervanging Netwerk componenten edge	Oplevering begin 2021

Citrix GPU licenties / implementatie / FSLogic	Klaar
Upgrade server OS	Gaande
Uitbreiding storage	Klaar
Upgrade Exchange	Klaar

2.3 Informatiebeveiliging

Inwoners en ondernemers moeten erop kunnen vertrouwen dat hun gegevens veilig zijn en dat de informatie die de lokale overheid uitwisselt met andere overheden betrouwbaar is. Betrouwbare informatie is de belangrijkste grondstof voor een gemeente om haar werk goed te kunnen doen. Gemeenten moeten de informatiebeveiliging dus op orde hebben. De systemen moeten voldoen aan de gestelde eisen voor informatiebeveiliging en ook de medewerkers van een gemeente dienen op de hoogte te zijn van, en te handelen naar, de gestelde richtlijnen. Informatiebeveiliging gaat dus verder dan strikt ICT alleen.

In 2013 is de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG) opgesteld, als basisnormenkader voor informatiebeveiliging binnen de lokale overheid. Met de BIG kregen gemeenten een belangrijk hulpmiddel ter verbetering van de informatiebeveiliging in handen en werd het mogelijk om gemeenten op een vergelijkbare manier efficiënt te laten werken met informatiebeveiliging.
In 2018 werd de opvolger van de BIG gepresenteerd; de Baseline Informatiebeveiliging Overheid, oftewel: BIO.

Vanaf 2016 is een nieuw opgezette verantwoordingssystematiek rond informatieveiligheid voor diverse deelgebieden in gebruik. Het betreft de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). Gemeenten generen daartoe zelf een deel van de input, maar RID De Liemers ondersteunt de gemeenten bij het gebruik van de verantwoordingsmethodiek eveneens door de nodige, vooral technische input te geven. Aanvullend vinden er Suwinet- en DigiD-audits plaats. Genoemde audits worden door RID De Liemers gecoördineerd, waarbij de auditors van de nodige informatie worden voorzien. In paragraaf 2.3.1 treft u meer informatie over de BIO en de ENSIA aan.

2.3.1 BIO en ENSIA

De BIO is – zoals we hebben gezien - de vervanger van de oude sectorale baselines. De BIO is met betrekking tot beveiliging het belangrijkste normenkader. Dat komt ook tot uitdrukking in het recent opgestelde concept ‘Informatiebeveiligingsplan/-beleid Samenwerking De Liemers’.[5] Meer dan voorheen is in dit concept-plan verduidelijkt dat overheden BIO- en ENSIA-plichtig zijn en Samenwerking de Liemers, en dan in het bijzonder de RID, op informatiebeveiligingsgebied ‘gemeentevolgend’ is in de zin van dat de SDL gemeenten in staat moet stellen aan de BIO- en ENSIA-verplichtingen te voldoen. Dat betekent dat de BIO sowieso ook leidend is voor de SDL. Daarbij dient de RID ook voor afstemming te zorgen in geval het gaat om bijvoorbeeld BIO-beveiliging rond ICT en Inkoop; het gaat immers om gezamenlijke onderdelen, waarbij de SDL voor haar maatregelen op draagvlak moet kunnen rekenen bij alle drie de gemeenten.

Het hierboven aangehaalde concept-beleidsstuk schenkt ook veel aandacht aan de samenwerking met de gemeenten, de organisatie, de rollen en de driewekelijkse overlegstructuur met de gemeentelijke beveiligingsfunctionarissen. Genoemde items zijn buitengewoon belangrijk om doublures en inconsistenties te voorkomen.

[5] Genoemde concept-notitie wordt binnen de organisatie op ambtelijk niveau nog nader besproken.

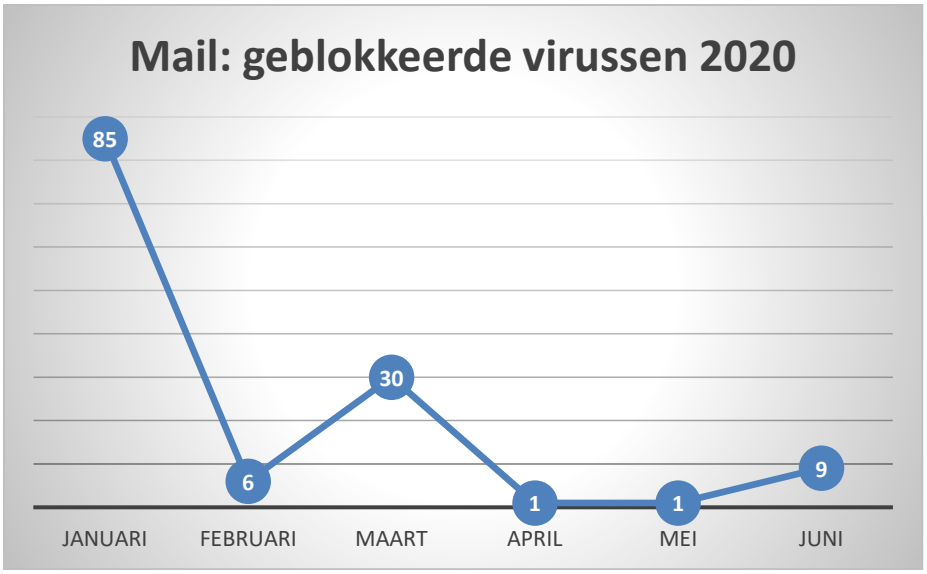
Op dit moment voldoen de RID, gemeenten en de RSD grotendeels aan de BIO. Wel zijn er vanuit 2019 wat restpunten blijven liggen; zie ook het jaarverslag over 2019.

Slot: ook in 2020 zijn er weer Suwinet- en gemeentelijke DigiD-audits geweest en hebben de Liemerse gemeenten de audits succesvol doorstaan.

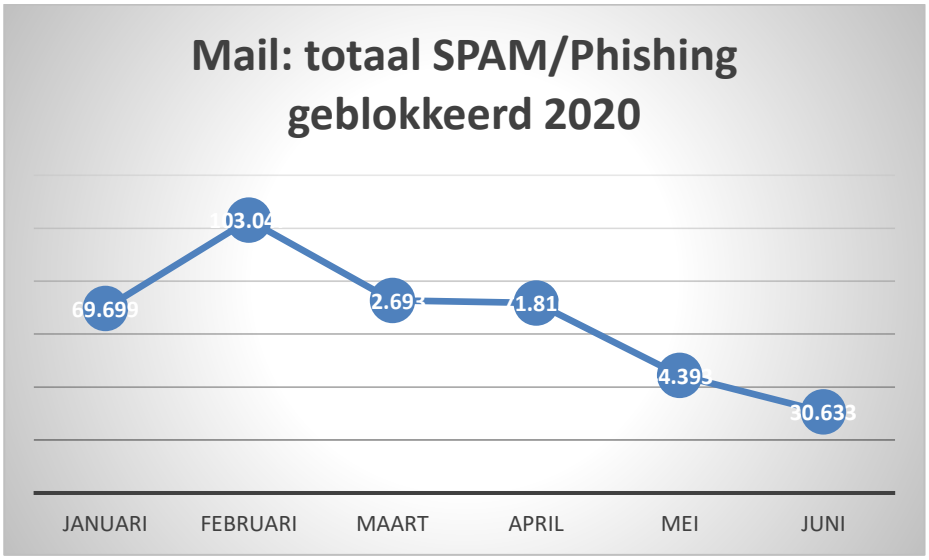
2.3.2 Professionalisering en resultaten

De professionalisering van de gemeentelijke informatiebeveiliging gaat verder. Het lokaal bestuur heeft specialisten in dienst en dat geldt voor gemeenten, maar ook voor Gemeenschappelijke Regelingen van gemeenten. De lokale specialisten worden bijgestaan door de Informatiebeveiligingsdienst voor gemeenten (IBD).
De IBD is voor gemeenten het schakelpunt met het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) en levert veel beveiligingsproducten, waaronder een uitgebreid ondersteuningspakket ter verhoging van de digitale beveiliging. En dat ondersteuningspakket wordt elk jaar groter.
De professionalisering – zowel bij het lokaal bestuur als bij de IBD - begint haar vruchten af werpen en dat blijkt al jaren uit de cijfers; het aantal incidentmeldingen en het aantal kwetsbaarheidsmeldingen neemt landelijk in het lokaal bestuur vanaf 2017 af.

Bij de opstelling van het voor u liggende document waren de IBD-cijfers uit 2020 nog niet bekend en daarmee was het niet mogelijk om een vergelijking met voorgaande jaren te maken. Reden waarom is gekeken naar de eerste twee kwartaalrapportages van RID De Liemers i.p.v. naar de ‘landelijke’ cijfers van de IBD en dan zien we met betrekking tot de e-mail de bedreigingen iets afnemen.
De volgende grafieken spreken verder voor zich.



Iets vergelijkbaar treffen we bij de geblokkeerde spam en phishing mails aan.



Beide grafieken geven de indruk dat de bedreigingen wellicht wat afnemen, maar er zijn wel methodologische kanttekeningen te plaatsen. Ten *eerste* gaat het om een korte periode waarin is gemeten en ten *tweede* weten we dat het aantal mails sowieso is afgenomen. Met nadruk wijzen wij er daarom op dat bovenstaande grafieken niet 'alleszeggend' zijn en dat waarschijnlijk nog te vroeg is conclusies te trekken.

2.4 Wat heeft het gekost?

RID	Rekening 2019	Begroting 2020 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil 2020
Lasten	4.702.400	4.905.331	90.937	4.996.267	5.039.670	43.402
Baten	4.702.400	4.905.331	90.937	4.996.267	5.039.670	43.402
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Specificatie van de Baten en Lasten per taakveld, zie hoofdstuk 10 op pag. 56 en 57.

3. Programma Inkoop

3.1 Wat hebben we bereikt ?

Naast reguliere taken heeft RID inkoop in 2020 samen met de gemeenten ingezet op doorontwikkeling van professioneel en slim inkopen. Leveranciers kunnen immers substantieel bijdragen aan ambities van gemeenten als kostenbesparing en leveren van maatschappelijk verantwoorde producten en diensten. Naast de cijfermatige resultaten daarom ook een korte opsomming van de initiatieven en resultaten op gebied van inkoopverbetering.

Inkoopresultaat

Aanbestedingsadvies en begeleiding

RID inkoop is in 2020 bij ongeveer 38 aanbestedingen betrokken geweest. De inkoopadviseurs hebben ofwel geadviseerd over de aanbesteding ofwel het gehele aanbestedingsproces ondersteund. Ondanks dit pittige aantal is het afgesproken serviceniveau over advies en begeleiding in vrijwel alle gevallen gehaald.
In totaal staat de teller halverwege november op 107 afgehandelde adviesverzoeken waarvan slechts 3 buiten de afgesproken tijdmarge.

Betrokken aanbestedingen 2020	
Doelgroepenvervoer regio Arnhem Nijmegen	Herinrichting kruispunt incl Busbaan Westersingel
Bermen 2020-2021	AV-middelen
Bomen	Vervanging WIM/DVG
Data distributie (Key2data)	Aanleg, reparatie en vervanging van OV
Uitbesteden gegevensbeheer BGT BAG	Minicompetitie diensten GGI veilig
Fiscale Handhaving	WMO hulpmiddelen
Meubilair	Schoonmaak
Inzameling Textiel	Minicompetitie inhuur
Herinrichting enkele straten Groessen	GT Print ism VNG
Accountantsdiensten	Afvalstroom BSA
Fietstunnel	Afvalstroom Tuinafval
Maaien bermen en kruidenstroken 2020	Afvalstroom Hout AB
Onkruidbestrijding verhardingen	Afvalstroom Hout C
Groenonderhoud Zevenaar	Afvalstroom Puin
E-Depot	Kolkenreiniging
Toekomst Afvalinzameling	Exploitatie vergunning speelautomatenhal
Deelmobiliteit Zevenaar	Afvalstroom Papier
Ondersteuningsdienst RID	Bedrijfswagens openbare werken
Tractoren openbare werken	Kolkenzuiger openbare werken

Afgeronde aanbestedingen 2020 inclusief resultaat

In onderstaand overzicht de aanbestedingen die met begeleiding van RID inkoop zijn afgerond in 2020. Er zijn weer mooie resultaten behaald!
In totaal is ten opzichte van de raming vooraf voor € 890.421 lager ingeschreven. Blijkt wel dat vooral grote projecten soms moeilijk te ramen zijn.
Het totale verschil van alle afgeronde aanbestedingen tussen de duurste inschrijver en de uiteindelijke winnaar is in totaal maar liefst € 4.572.314!
Zeker zo mooi is dat tegelijkertijd is voldaan aan het streven van de gemeenten om maatschappelijk verantwoord in te kopen. Een prima financieel resultaat kan dus hand in hand gaan met inzet van

social return en inkoop van duurzame producten en diensten. Social return heeft in elk geval een bedrag van ruim € 2 miljoen opgeleverd, met name te danken aan de aanbesteding voor groenonderhoud in Duiven en Westervoort.
Waar mogelijk zijn regionale ondernemers uitgenodigd om in te schrijven.
Administratieve lasten voor zowel gemeenten als inschrijvers zijn beperkt door in bijna alle gevallen het aanbestedingsproces helemaal digitaal te laten verlopen.

38	aanbestedingen waarbij RID heeft geadviseerd of begeleid.
€ -890.421,-	totaal lager ingeschreven ten opzichte van raming.
€ 4.572.314,-	totale verschil tussen hoogste en winnende inschrijving. In theorie kan niet aanbesteden leiden tot deze hogere uitgaven.
€ 2.190.000,-.	bijdrage Social Return On Investment uit aanbestedingen uitgedrukt in €.
107	aantal adviesaanvragen waarvan er slechts 3 buiten tijdmarge.

3.2 Wat hebben we ervoor gedaan

Inkoopontwikkeling en successen
Door een slimme inrichting in het nieuwe financiële systeem en het inrichten van een contractbeheersysteem beschikken we inmiddels over betere informatie over inkoopstromen en kunnen we in beeld brengen waar de grootste kansen liggen op besparingen door bundeling en terugbrengen van het aantal leveranciers en facturen. Naast besparingen leveren leveranciers ook een belangrijke bijdrage aan maatschappelijk ambities van de gemeente. Dat is goed te zien in het aandeel social return in de aanbestedingsresultaten.

Een ander mooi voorbeeld van het kijken naar kansen is de samenwerking van maar liefst 30 gemeenten die het onderliggende platform voor hun websites, zoals bijvoorbeeld www.zevenaar.nl, en hun e-dienstverlening, samen wilden aanbesteden.
RID inkoop heeft deze aanbesteding namens de deelnemers begeleid en die samenwerking en aanbesteding heeft een mooi resultaat opgeleverd:

- een forse besparing voor alle gemeenten;
- een efficiënte blijvende samenwerking tussen gemeenten.

Pilot 'Inhuur tijdelijk personeel'
In 2018 zijn Zevenaar en RID inkoop gestart met een pilot waarbij voor het werven van tijdelijk personeel gebruik wordt gemaakt van het digitale platform www.werkeningelderland.nl (WIG)
Tot 1-11-2020 zijn 27 opdrachten geplaatst en ook met goed resultaat: 27 kandidaten geselecteerd.
RID heeft 3 opdrachten geplaatst, 1Stroom 1 opdracht en alle overige 24 opdrachten door Zevenaar.
Binnen RSD is ook interesse om aan te haken.

In 2019 heeft RID inkoop op verschillende onderdelen het proces verder geprofessionaliseerd. Zo is de doorlooptijd van teruggebracht van 5 weken naar 3 weken en de investeringtijd van RID inkoop per inhuuropdracht van 12 naar 8 uur. Gemiddeld leverde een uitvraag 13 inschrijvingen per inhuuropdracht op.

Inmiddels heeft Zevenaar het proces rondom inhuur geëvalueerd. De rechtmatigheid van inhuur is verbeterd door het gebruik van de inhuurmodule en de procesondersteuning van RID inkoop. In 2020

wordt het proces nog verder doorontwikkeld om het duidelijker (rolverdeling) en efficiënter te maken. Zo laten we een nieuwe inhuurovereenkomst opstellen (gemeente/RID breed) en wordt gewerkt aan een aanbesteding om alle inhuur te structureren. De managers willen ontzorgd worden en het platform WIG kost op dit moment teveel tijd. De wereld van inhuur gaat snel. Door te werken met een raamovereenkomst wil Zevenaar proberen om alle inhuur te stroomlijnen via 1 of meerdere partijen. November 2020 zijn de marktconsultaties voor deze aanbesteding afgerond.
De aanbesteding wordt begin 2021 gepubliceerd.

Maatschappelijk verantwoord inkopen
RID inkoop heeft het initiatief genomen om samen met beleidsadviseurs van 1Stroom en Zevenaar de behoefte te inventariseren om maatschappelijk verantwoord inkopen te verankeren in het Liemerse inkoopbeleid. Leveranciers, en de wijze waarop gemeenten en SDL opdracht geven of een aanbesteding in de markt zetten, kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de gemeentelijke ambities rondom energietransitie, CO2 reductie en circulaire economie. We hebben vastgesteld dat de route van 1Stroom, Zevenaar en SDL naar een duurzaam inkoopbeleid niet helemaal synchroon loopt. In 2020 zijn de contouren duidelijker geworden maar zijn nog weinig stappen gezet om (al dan niet gezamenlijk) beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord inkopen op te nemen in het Liemerse inkoopbeleid en te borgen dat medewerkers dit beleid kennen en gaan toepassen. Eind 2020 wordt de routemap van 1Stroom gepresenteerd.
1Stroom heeft een aantal pilotprojecten benoemd om circulair aan te besteden. Bij een aantal projecten is RID inkoop betrokken zoals alle groen gerelateerde aanbestedingen en de aanbesteding Rijksweg Duiven. In 2020 en 2021 wil inkoop zich hier samen met 1Stroom en Zevenaar verder in ontwikkelen. Voor de aanbesteding meubilair zal de RCC (Rapid Circular Contracting) methode toegepast worden. Deze methodiek helpt om zoveel mogelijk circulariteit toe te passen binnen beschikbaar budget.

Social Return
In 2020 is bij bijna alle Europese aanbestedingen die in dit jaar zijn afgerond een vorm van Social Return toegepast. Daarnaast is ook bij onderhandse aanbestedingen een aantal maal Social Return als contracteis opgenomen. Maatwerk per aanbesteding is hierin van belang maar de mogelijkheid om Social Return (en duurzaamheid) mee te nemen wordt door RID inkoop bij elke aanbesteding aan de orde gesteld. Door de samenwerking tussen RID inkoop en de medewerkers van RSD de Liemers (projectgroep Social Return) is per aanbesteding bekeken wat de beste toepassing is voor de betreffende aanbesteding. Vanuit deze aanbestedingen zijn concrete banen, trainingen en werkervaringsplekken gecreëerd. Door ruimte te bieden voor een meer creatieve invulling is Social Return ook mogelijk gebleken bij inkooptrajecten met een lagere opdrachtwaarde en stelt dit MKB bedrijven in staat om maatschappelijk verantwoord te ondernemen en opdrachten bij de lokale overheid te verkrijgen. Verder heeft de projectgroep een actieve rol gespeeld bij de samenwerking met regiogemeenten om gezamenlijk nog meer resultaten te realiseren de komende jaren. In 2020 heeft de Arbeidsmarktregio Midden Gelderland een regionaal Social Return beleid vastgesteld. Dit zal in 2021 opgenomen worden in het Liemerse inkoopbeleid. Hiermee wordt bewerkstelligd dat binnen de hele regio eenzelfde werkwijze wordt gehanteerd, zodat ondernemers meer duidelijkheid krijgen. Zo wordt de bouwblokkenmethode gelijk getrokken.

3.3 Wat heeft het gekost?

Inkoop	Rekening 2019	Begroting 2020 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil 2020
Lasten	294.005	255.702	-3.927	251.775	251.196	-579
Baten	294.005	255.702	-3.927	251.775	251.196	-579
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Inkoop valt volledig onder taakveld 0.4 Overhead, zie voor andere taakvelden Hfd.10, pag. 56 en 57.

4. Programma RSD

4.1 Wat hebben we bereikt?

4.1.1 Missie RSD

Vanuit onze verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Participatiewet, werken wij integraal met partners in het sociaal domein en zijn wij de verbindende factor.
Als netwerkorganisatie zijn wij de regisseur van de (door)ontwikkeling van de inclusieve Liemerse arbeidsmarkt.
Ondanks de lockdown hebben wij onze functie als netwerkorganisatie in 2020 verder vorm gegeven d.m.v. digitale kennismakingssessies en evaluatiegesprekken. Het instrumentarium EVA is, in co-productie ontwikkeld door VNG en RSD, in februari 2020 gelanceerd.

4.1.2 DNA

Ons DNA heeft 3 kernwaarden:



Perspectief: We zoeken samen met de inwoners naar een aantrekkelijk perspectief en doen een beroep op zelfstandigheid en eigen kracht.

Maatwerk*:* We onderzoeken gezamenlijk met de individuele inwoner en onze netwerkpartners de behoeften en de mogelijkheden van individuele inwoners en doen wat nodig is.

Vakmanschap*:* Wij zijn professionals. We werken methodisch en bieden continuïteit. Onze medewerkers zijn (zelf)kritisch, hebben een lerende houding en zoeken actief de samenwerking met de netwerkpartners.

4.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Na een goede start in 2019, liep het begin 2020 heel goed en LEON (Leer en Ontwikkel Netwerk) kreeg voor de klantmanagers een gezicht door de presentatie van EVA, het instrumentarium waar alle partners (aanbieders) digitaal te vinden zijn.
Half maart kwam de lockdown, in verband met het Coronavirus, thuiswerken, geen trainingen voor klanten en de invoering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Nog voor de beleidsregels landelijk waren vastgesteld, had de RSD de aanvraag al op de website staan. De eerste uitbetalingen hebben al eind maart plaatsgevonden. Hiermee was de RSD koploper in Nederland. Vanuit huis werden de aanvragen door onze medewerkers opgepakt, beoordeeld, verwerkt en beschikkingen opgemaakt. Alleen de ondersteuning was nog op kantoor voor de telefoon, post, balie e.d.

In deze periode zijn de klantactiviteiten op een lager pitje gezet, omdat activiteiten omgevormd moesten worden. Wel is het klantcontact onderhouden d.m.v. een belletje en/of een mailtje.
Vanaf juni was het weer mogelijk om steeds meer terug te keren naar een intensiever klantcontact. Trainingen en activiteiten zijn door de leveranciers ook aangepast aan de richtlijnen van het RIVM.
In 2020 heeft er nog regelmatiger overleg met de accountmanagers en portefeuillehouders plaatsgevonden, is het Liemers ondernemersportaal opgezet en de regionale samenwerking verstevigd. In september heeft er een tussenevaluatie plaatsgevonden d.m.v. ‘Omdenken’ een mooi compact boekje met alle informatie over de prestaties van de RSD.

Gelijk met het opmaken van deze jaarstukken wordt de evaluatie van de Business Case opgemaakt, maar ook het voorstel als vervolg op de Business Case. Al deze stukken worden in maart 2021 gepresenteerd aan de bestuurders.

In de tussenevaluatie hebben wij aangegeven de vastgestelde KPI's ondanks de Coronacrisis vast te houden. Wij kunnen nu ook zeggen dat wij deze ook allemaal nagenoeg hebben gerealiseerd.
De verwachte groei naar aanleiding van de lockdown heeft, met uitzondering van een piek in maart, voor 2020 niet plaatsgevonden. Uiteindelijk is er zelfs een lichte bestandsdaling van het aantal uitkeringsdossiers Participatiewet gerealiseerd in 2020.

4.3 Wat heeft het gekost?

RSD	Rekening 2019	Begroting 2020 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil 2020
Lasten	5.652.737	5.609.577	489.197	6.111.962	6.008.157	-103.805
Baten	5.652.737	5.609.577	489.197	6.111.962	6.008.157	-103.805
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Specificatie van de Baten en Lasten per taakveld, zie hoofdstuk 10 op pag. 56 en 57.

Beleidsindicatoren

GR SDL					INDICATOREN Jaarstukken 2020		
nr	**taakveld**	**naam indicator**	**eenheid**	**bron**	**Indicator 2019**	**Begroting 2020**	**Verslag 2020**
1	0. bestuur en ondersteuning	Formatie	FTE per 1.000 inwoners	eigen gegevens	90%	88%	106%
2	0. bestuur en ondersteuning	Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	eigen gegevens	110%	90%	114%
3	0. bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	eigen jaarstukken	123,10	111,52	130,94
4	0. bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	eigen jaarstukken	27%	21%	16%
5	0. bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten (SDL)	eigen jaarstukken	39%	63%	39%
19	4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (VSV-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Waar staat je gemeente.nl (2019)	Duiven 1,7% Westervoort 2,2% Zevenaar 1,5%	niet opgenomen	Duiven 1,6% Westervoort 1,9% Zevenaar 1,9%
21	6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	Waar staat je gemeente.nl (2019)	Duiven 1000,9 Westervoort 303 Zevenaar 651	Duiven 852,5 Westervoort 249 Zevenaar 505,9	Duiven 1034,5 Westervoort 310,4 Zevenaar 671,4
23	6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Waar staat je gemeente.nl (2019)	Duiven 5% Westervoort 8% Zevenaar 5%	Duiven 4,26% Westervoort 10,07% Zevenaar 5,31%	Duiven 5% Westervoort 8% Zevenaar 5%
24	6. Sociaal domein	Netto arbeids participatie	% werkzame beroepsbevolking tov de beroepsbevolking	Waar staat je gemeente.nl (2019)	Duiven 70,4% Westervoort 67,5% Zevenaar 65,3%	niet opgenomen	Duiven 71,3% Westervoort 68,8% Zevenaar 65,5%
26	6. Sociaal domein	werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Waar staat je gemeente.nl (2019)	Duiven 3,8% Westervoort 2,0% Zevenaar 3,5%	Duiven 0,83% Westervoort 0,7% Zevenaar 0,64%	Duiven 1% Westervoort 2% Zevenaar 2%
27	6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	Waar staat je gemeente.nl (2019)	Duiven 279 Westervoort 38,5 Zevenaar 29,8	Duiven 285 Westervoort 385,3 Zevenaar 305,4	Duiven 352,4 Westervoort 448,8 Zevenaar 361,1
28	6. Sociaal domein	Lopende re-intgratievoor-zieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15-64 jr	Waar staat je gemeente.nl (2020)	Duiven 176,2 Westervoort 260 Zevenaar 176,2	Duiven 219,1 Westervoort 285,0 Zevenaar 243,0	Duiven 246,6 Westervoort 308,4 Zevenaar 261,0

In de begroting 2020 waren nog niet alle beleidsindicatoren opgenomen. Dit is vermeld als ‘Niet opgenomen’.

PARAGRAFEN

5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De GR heeft tot 2020 geen eigen vermogen, voorzieningen of reserves gehad. Maar omdat de uitvoeringskosten van de Tozo-regelingen betrekking heeft op meerdere jaren moet het niet bestede deel als een bestemmingsreserve worden opgenomen. Dus alleen gedurende de afwikkeling van de Tozo-regelingen zal er een bestemmingsreserve Tozo zijn.

De exploitatielasten inclusief eventueel niet begrote kosten worden volledig door de 3 deelnemende gemeenten gedragen.

Er wordt jaarlijks een begroting opgesteld die via twee tussenrapportages wordt gemonitord. Afwijkingen ten opzichte van de begroting worden dan voorgelegd aan het bestuur en ter kennisneming naar het bestuur van de deelnemende gemeenten.

5.1.1 Kengetallen

Jaarverslag 2020

Kengetallen		Verslag 2019	Begroting 2020	Verslag 2020
Netto Schuldquote		37,6%	niet vermeld	33,3%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		37,6%	niet vermeld	33,3%
Solvabiliteitsratio		-	niet vermeld	3%
Structurele exploitatieruimte		0,0%	niet vermeld	0,0%
Grondexploitatie		nvt	mvt	nvt
Belastingcapaciteit		nvt	nvt	nvt

5.1.2 Coronavirus

Het Coronavirus brengt veel onzekerheden en risico's met zich mee die SDL op het moment van het samenstellen van de jaarstukken nog niet kan overzien. De kosten voor de uitkeringen en beoordelen en afhandelen van de Tozo-aanvragen worden volledig gedekt door de beschikkingen van Min. SWZ. Maar de gevolgen door eventuele faillissementen en oplopen van het bestand van uitkeringsgerechtigden zijn niet in te schatten. Het klantenbestand is in 2020 tegen de verwachting in gestabiliseerd. Aangezien wij een Gemeenschappelijke regeling zijn waarvan het financieel risico volledig wordt afgedekt door de deelnemende gemeenten is er geen echt risico voor de GR Samenwerking de Liemers. De financiële impact is momenteel niet goed in te schatten.
De gevolgen van het Coronavirus zullen onder meer onzekerheden en potentiele risico's hebben op de volgende gebieden:

- de bedrijfsvoering en bestaande en nieuwe projecten;
- de maatregelen in het kader van gezondheid;
- de dienstverlening aan inwoners;
- de uitkeringen aan inwoners;
- het beroep op de BBZ regeling.

SDL monitort continue de ontwikkelingen, in het begin via een wekelijkse Liemers brede nieuwsbrief , die nu om de 2 weken wordt verspreid. Hierin wordt naast de ontwikkelingen in de aanvragen ook nieuwe beleid, ontwikkelingen op de werkvloer en aanverwante zaken vermeld.

5.2 Onderhoud Kapitaalgoederen

Onder onderhoud kapitaalgoederen wordt in de GR Samenwerking de Liemers het Informatie Beleidsplan (tot 2018) opgenomen. In 2019/2020 is de I-visie en I-strategie opgesteld en vastgesteld door de deelnemende gemeenten.

Via het RID-contactpersonenoverleg (waarin alle deelnemende gemeenten en RSD zijn vertegenwoordigd) wordt verder samen met de RID invulling gegeven aan de I-visie en I-strategie. Naast het RID-contactpersonenoverleg is er ook portfolio-overleg waarin de projecten en de prioritering in gezamenlijk overleg worden besproken.

De kosten van de al lopende projecten worden aan het eind van het jaar geactiveerd. Het eerste jaar worden er alleen rentelasten berekend. Vanaf T+1 wordt er op afgeschreven.
Een deel van een jaar wordt hier gelijkgesteld met een half kalenderjaar, rente wordt het eerste jaar toegerekend met een marktconform rentepercentage voor een half jaar.

Structurele onderhoudslasten voor deze kapitaalgoederen worden jaarlijks in de exploitatie opgenomen.

5.3 Financiering

5.3.1 Leningen/Krediet/Schatkistbankieren

Lening

Er is een langlopende lening afgesloten in 2012 groot € 700.000,=. De lening heeft een looptijd van 15 jaar tegen een rentepercentage van 3,15%. Het saldo van de lening bedraagt ultimo 2020 € 367.219,=
Eind oktober 2019 is een tweede lening afgesloten groot € 3.500.000,= met een looptijd van 10 jaar en een rentepercentage van 0,07%. Het saldo van deze lening ultimo 2020 is € 3.150.000,=.
De verwachting is dat dit toereikend is voor de komende jaren. Er zijn geen voornemens om nieuwe leningen aan te trekken.
De rentelast voor 2020 bedraagt € 14.422,=.

Kredietlimiet

Met ingang van 1 januari 2011 is met de BNG bank is een financieringsovereenkomst aangegaan voor een bepaalde tijd tot 01-01-2012, waarna deze overeenkomst stilzwijgend wordt verlengd met telkens een jaar. De kredietlimiet is per 01-01-2019 gewijzigd van € 2.500.000,= naar € 3.000.000,=.
Tot aan de limiet werd 1 maand-Euribor plus 30 basispunten in rekening gebracht door de BNG bank, dit is gewijzigd per 01-01-2019 naar 1 maand-Euribor plus 15 basispunten.

Schatkistbankieren

Het saldo van de BNG rekening wordt door de BNG ’s middags rond 15.00 uur afgeroomd.
De volgende ochtend wordt het saldo dan door ons weer handmatig teruggeboekt.
Het drempelbedrag is 0,75% van begrotingssaldo en is vastgesteld op € 250.000,=.

Bankgarantie

Er zijn geen bankgaranties meer uitgegeven.

5.3.2 Emu-saldo

Voor 2020 is het Emu-saldo € 444.790,=.

5.3.3 Renterisicobeheer

Het belangrijkste uitgangspunt van de Wet Fido is het beheersen van de financiële risico's bij de decentrale overheden. Daartoe zijn in die wet o.a. twee criteria benoemd die als graadmeter dienen voor het financiële risico dat een organisatie loopt. Dit is de kasgeldlimiet voor de korte termijn financiering (< 1 jaar) en de renterisiconorm voor de lange termijn financiering (> 1 jaar).

Kasgeldlimiet

De wettelijke kasgeldlimiet voor GR Samenwerking de Liemers is 8,2% van de begroting. De jaarlijks wisselende begrotingen en financieringsbehoeften passen niet binnen de kaders van de wet Fido. In onderstaande tabel zijn de kasgeldlimietrapportages voor het jaar 2020 weergegeven. Deze rapportages worden conform de wet Fido opgenomen in deze paragraaf.
GR Samenwerking de Liemers voldoet voor de laatste 3 kwartalen aan de kasgeldlimiet.

Realisatie	Kwartaal				Gemiddeld
	Bedragen * € 1.000				
	jan-mrt	apr-jun	jul-sep	okt-dec	Jaar
Vlottende schuld	29.867	13.581	8.032	4.798	14.070
Vlottende middelen	30.091	10.099	14.432	2.664	14.322
Netto vlottende schuld	-224	3.482	-6.400	2.134	-252
Wettelijke norm KGL	-855	-855	-855	-855	-855
Afwijking wettelijke norm*	-1.079	2.627	-7.255	1.279	-1.107

* Een positieve afwijking geeft aan dat de wettelijke norm is overschreden, een negatief bedrag geeft de ruimte onder de wettelijke norm weer.

Renterisiconorm

De renterisiconorm geeft de norm aan met betrekking tot de renterisico's over de vaste schulden. Deze norm bepaalt het maximale deel van de vaste schuld dat in aanmerking mag komen voor aflossing (*al dan niet met herfinanciering*) en/of renteherziening. Als gevolg van deze norm kan een rentestijging op de kapitaalmarkt slechts gedeeltelijk doorwerken in de te betalen rentelasten over de vaste schuld.

Voor gemeenschappelijke regelingen, zoals GR Samenwerking de Liemers, is deze norm vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal van het betreffende jaar (met een minimum van € 2,5 miljoen). Gelet op de omvang van het begrotingstotaal 2020 van GR Samenwerking de Liemers (€ 11 miljoen) bedraagt de renterisiconorm in 2020 € 2,5 miljoen (minimum). Dat betekent dat in 2020 maximaal € 2,5 miljoen in aanmerking zou mogen komen voor herfinanciering en/of renteherziening. Er zijn in 2020 geen nieuwe langlopende leningen afgesloten of er heeft geen renteherziening plaatsgevonden.

Renteschema:		
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	54.208
b.	De externe rentebaten (idem)	-
	Saldo rentelasten en rentebaten	54.208
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is	-
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-
d1.	Rente over eigen vermogen	-
d2.	Rente over voorzieningen	-
	Totaal aan taakvelden toegerekende rente	-
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	54.208
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury	-

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)

		verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	250			
		kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
(2)	Kartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijksschatkist aangehouden middelen	165	145	175	176
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	85	105	75	74
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag				

(1) Berekening drempelbedrag		verslagjaar
(4a)	Begroting verslagjaar	10.421
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 mln	10.421
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat € 500 mln te boven gaat	-
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van € 250.000	Drempelbedrag	250

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

		kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	15.051	13.177	16.135	16.216
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	165	145	175	176

5.4 Bedrijfsvoering

5.4.1 Personeelsbeleid

GR Samenwerking de Liemers heeft behoefte aan eigentijdse, moderne arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid die passen bij een veranderende omgeving. Samenwerking de Liemers heeft immers te maken met een veranderende vraag van burgers, veranderende taken en een veranderende arbeidsmarkt.
Als uitgangspunten voor het personeelsbeleid zijn geformuleerd:

- SDL werkt nadrukkelijk aan de dienstverlening, de klant- en servicegerichtheid staat centraal;
- SDL gaat uit van een grote mate van flexibiliteit, wat betekent maatwerk;
- SDL wil een competentiegericht gestuurde organisatie zijn;
- SDL wil een organisatie zijn met medewerkers die bij voorkeur flexibel en breed inzetbaar zijn;
- SDL gaat uit van vakmanschap en ondernemerschap gericht op actie;
- SDL is resultaatgericht;
- SDL geeft het personeel de mogelijkheid zich te ontwikkelen (RSD leernetwerk, RID academie).

Er is in overleg met de Ondernemingsraad een nieuw modern personeelsbeleid ontwikkeld.
In 2020 heeft een PSA onderzoek plaatsgevonden.

5.4.2 Integriteit

Binnen de SDL is in 2020 een nieuwe integriteits- en geheimhoudingsverklaring ingevoerd, die voldoet aan de BIO. Hierin wordt aan alle nieuwe medewerkers (via aanstelling, payroll of inhuur) uitgebreid gevraagd te verklaren vertrouwd, conform de normen en waarden van de SDL te gedragen en alles te doen of na te laten dat de SDL of haar partners schade kan berokkenen of het aanzien kan schaden. De verklaring moet bewust op elke pagina door de medewerker geparafeerd en daarna gedateerd ondertekend worden. Met ingang van 2021 wordt aan alle nieuwe medewerkers via aanstelling en payroll ook vereist dat zij binnen 3 maanden de iBewustzijn Overheid Bewust en veilig omgaan met (digitale)informatie een e-learning van de VNG met goed gevolg doorlopen. Certificaten moeten aangeleverd worden.
Met ingang van 2021 is het ook de bedoeling om de bestaande medewerkers deze cursus te laten volgen en dit minimaal 1 keer per 2 jaar te herhalen.

5.4.3 Ziekte verzuim

Binnen de SDL word het ziekteverzuim per kwartaal gemonitord. Het thuiswerken heeft een gunstige uitwerking op de verzuimpercentages.

Organisatorische eenheid	Verzuimpercentages							FTE	WN
	Kort	Middellang	Lang				Totaal		
	< 8 dg	8 - 42 dg	43 - 91 dg	92-182 dg	183-365 dg	> 365 dg			
Totaal 'RID'	0,48 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,03 %	0,00 %	0,51 %	25,33	27,0
Totaal 'RSD'	0,87 %	0,90 %	0,80 %	0,99 %	0,01 %	3,00 %	6,56 %	59,14	69,0

Het percentage bij de RSD geeft een vertekend beeld doordat het 3 medewerkers betreft die langer dan een jaar ziek zijn c.q. zijn geweest. Op dit moment is nog 1 medewerker langdurig ziek.
Het jaarverslag van de vertrouwenspersoon geeft geen aanleiding voor een andere analyse.
Er zijn 2 meldingen geweest, waarvan de directie op de hoogte is.

5.4.4 Planning – en controlcyclus

Voor de gemeenschappelijke regeling is een Financiële verordening op grond van artikel 212 van de Gemeentewet opgesteld.
Naast de begroting worden er 2 tussenrapportages opgesteld en het jaarverslag inclusief jaarrekening. De begroting voor jaar T+1 wordt in maart aan de Netwerkdirectie voorgelegd.
De 1e tussenrapportage wordt in mei aan de Netwerkdirectie voorgelegd, de 2e in september.
Het jaarverslag en de jaarrekening worden in maart na afloop van het boekjaar voorgelegd aan de Netwerkdirectie. Alle stukken worden na de Netwerkdirectie voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur. Voordat de stukken in het Algemeen Bestuur komen zijn ze voorgelegd aan de deelnemende gemeente met verzoek om een zienswijze.

5.4.5 Rechtmatigheid

In 2020 is het controleprotocol en het normenkader geactualiseerd en vastgesteld.
Bij de uitvoering van de Interne controle wordt gewerkt met steekproeven die door de accountant worden bepaald. Hierdoor is de onpartijdigheid gewaarborgd.
Het Interne Controleplan van de RSD is uitgevoerd en er wordt een verslag opgemaakt.
Er heeft ook een controle op het inkoop- en aanbestedingsbeleid plaatsgevonden.
De werkprocessen bij Debiteuren en Crediteurenadministratie zijn veelal via het systeem afgedwongen. Daar waar dat niet het geval is, wordt dit via de werkprocessen geregeld.

5.4.5.1 Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetscriterium. Begrotingsoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Er zijn echter situaties denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen de door het AB uiteengezette beleid zijn gebleven, zoals compensatie van hogere kosten door direct gerelateerde hogere opbrengsten en kostenoverschrijdingen met openeinde regelingen.
In onderstaand overzicht zijn de afwijkingen van de programma's opgenomen (overschrijding van de lasten) met daarbij de verklaring in hoeverre de afwijking past binnen het door het AB geformuleerde beleid. Voor een nadere uiteenzetting van de verschillen verwijzen we naar de toelichting op de baten en lasten zoals vermeld in hoofdstuk 9, vanaf pag.49.

Programma	**Begrotingsafwijking lasten**			**Verklaring**	**Conclusie**
	Begroot	**Realisatie**	**Verschil**		
Programma 1: Bestuur	71.393	40.640	-30.753	Geen overschrijding	Akkoord
Programma 2: RID	4.996.267	5.039.670	43.402	Gevolg van corona, al aangegeven via tussenrapportage	Past binnen beleid
Programma 3: Inkoop	251.775	251.196	-579	Geen overschrijding	Akkoord
Programma 4: RSD	6.111.962	6.008.157	-103.805	Geen overschrijding	Akkoord
Eliminatie doorbelasting intern	-386.765	-360.599	26.166	Geen overschrijding	Akkoord
	11.044.632	**10.979.064**	**-65.569**		

5.4.5.2 Kredietoverschrijdingen

Kredietoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Volgens de notitie materiële vaste activa zijn er echter redenen denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen het door het AB uiteengezette beleid en binnen het doel blijven waarvoor het krediet beschikbaar is gesteld.
Onderstaand betreffen de kredieten een overschrijving hebben:

Project	Begroot	Realisatie	Verschil	Toelichting
POC Datagedreven sturing	15.000	24.890	9.890	Proef van 3 mnd met 3 mnd verlengd. Besluit na 2e turap 2020. In 1e turap 2021 wordt definitieve investering aangevraagd
Mobile Devices RSD	130.000	135.548	5.548	Ivm Thuiswerken aanvullend dockingstations ter beschikking gesteld
Overschrijding			**15.438**	
Financieel gevolg			**3.260**	**Hogere kapitaallasten per jaar**

De overschrijdingen waren ten tijde van de 2e tussenrapportage nog niet in beeld. Het betreft beperkte overschrijdingen die het gevolg zijn van de ontwikkelingen van Corona en het succes van de POC.
Het AB autoriseert deze kosten- en kredietoverschrijdingen met het vaststellen van de jaarrekening.

5.4.5.3 Rechtmatigheid Europese aanbestedingen

Voor de Jaarstukken 2019 is geen Rechtmatigheidsverklaring ontvangen omdat de Europese aanbestedingsgrens bij enkele detacheringbureaus al sinds 2018 was overschreden. Toen was ook al bekend dat gezien de looptijd van één contract er in 2020 een beperkte nieuwe overschrijding zou plaatsvinden. Het gaat hier om een overschrijding van € 45.000,=. Het beleid, het commitment en het bewustzijn op de handhaving van deze regels is intern aangescherpt en heeft in 2020 bij nieuwe contracten niet meer geleid tot een overtreding van deze regels.
De overschrijding van € 45.000,= blijft onder de controlegrens, waardoor de rechtmatigheidsverklaring niet in het geding is.

5.5 Verbonden partijen

Met ´verbonden partijen´ worden gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, verenigingen en vennootschappen bedoeld waarin de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers een bestuurlijk én financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: Een zetel in het bestuur en/of het hebben van een stemrecht.
Met financieel belang wordt bedoeld: Een gemeentelijke bijdrage in de netto exploitatielasten van het samenwerkingsverband. Het risico bestaat dat de gemeente de betaalde bijdragen kwijt is bij een faillissement en/of dat de verbonden partij financiële problemen op de gemeente kan verhalen.
Bij deelname in een vennootschap is het financiële belang het in bezit hebben van aandelen en het ontvangen van dividend.

De RID heeft een deelneming in Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk Arnhem (SSGA).

Sinds 2002 is SSGA hét glasvezelnetwerk voor non-profit instellingen in Arnhem en de directe omgeving, zoals gemeenten, scholen, bibliotheken en stichtingen. SSGA bezit glasvezelinfrastructuur die door de deelnemers uitsluitend voor eigen gebruik toegepast mag worden. Onder eigen gebruik wordt verstaan ten behoeve van de eigen organisatie of organisaties die door de deelnemer vertegenwoordigd worden en voor zover dit geen onderdeel vormt van een ‘open’ infrastructuur. Door deze voorwaarde is SSGA uitsluitend aan de vraagzijde actief.

Zij treedt niet op als aanbieder van infrastructuur (SSGA is een 'besloten' netwerk).
De stichting verzorgt naast de aansluiting op het netwerk ook het beheer en onderhoud.

SSGA heeft nu een regionaal netwerk met meer dan 25 deelnemers. In de stichting zijn alle deelnemers aan het netwerk vertegenwoordigd. Aan de trekkingsrechten zijn ook de stemrechten in de vereniging verbonden. RID neemt voor 5,49% deel in SSGA. Het eigen vermogen betreft een Egalisatierekening glasvezelnetwerk van ruim 3 miljoen.
Doel van de deelneming is het ten behoeve van haar deelnemers (allen non-profit) in eigendom verwerven en/of beheren en/of exploiteren van een glasvezelinfrastructuur.
Eind 2010 is hiervoor een Intentieverklaring afgegeven. De Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers is sinds 2011 een van de deelnemers.
De constructie is dusdanig dat bij groei van het aantal deelnemers de gezamenlijke lasten dalen en er mogelijkheden zijn voor restitutie van trekkingsrechten en correcties op investeringen. Deze overeenkomst heeft een initiële looptijd van 15 jaar. De totale toetredingskosten bedroegen € 630.000,=. De periodieke kosten voor 2020 zijn € 11.680,=.
Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk Arnhem is statutair gevestigd te Arnhem.

5.6 Kostenverdelingsafspraken

Bestuur
De bestuurskosten en de kosten voor de Ondernemingsraad worden voor 25% toegerekend aan Duiven en Westervoort en voor 50% aan Zevenaar.

RID
De inwoneraantallen zijn het uitgangspunt voor de kostenverdeling naar de deelnemende gemeenten.

De RID heeft naast de 3 gemeenten, nog drie klanten:
RSD de Liemers, het Werkgeversservicepunt Midden-Gelderland (WSP MG) en de Modulair Gemeenschappelijke Regeling Midden Gelderland (MGR).
De dienstverleningsovereenkomst met WSP MG en de MGR zijn contracten met vaste prijsafspraken. Deze worden conform de afspraken gefactureerd.

De afspraken inzake de toerekening van de kosten aan de RSD zijn in de 2e tussenrapportage 2013 bijgesteld. De toerekening van de ICT kosten aan de RSD bestaat uit 2 onderdelen:

- De directe kosten voor software/licenties/kapitaallasten voor de RSD en
- Een doorbelasting van de exploitatiekosten RID gebaseerd op een prijs per werkplek: (Exploitatiekosten minus de post Onderhoud applicaties, Kosten ondersteuning en kapitaallasten);

Saldo wordt dan gedeeld door het totaal aantal werkplekken in beheer bij RID;
Prijs per werkplek maal het aantal bij de RSD in gebruik zijnde werkplekken.

De gefactureerde bijdrage van WSP MG, MGR en de RSD bijdrage in de RID kosten worden in mindering gebracht op de totale exploitatiekosten van de RID. Het restant wordt aan de drie gemeenten in rekening gebracht conform de afgesproken verdeelsleutel.

Gemeente	**Inwoners per 01-01-2020**	**Aandeel RID (in %)**
Duiven	25.126	29,97
Westervoort	14.971	17,86
Zevenaar	43.750	52,18

Inkoop

De verdeelsleutel voor de exploitatiekosten van de inkoop is gebaseerd op het aantal toe te rekenen uren van de inkoopadviseur.

Gemeente	Aandeel RID (in %)
Duiven	33,33
Westervoort	16,67
Zevenaar	50,00

RSD

De kostenverdeling die voor de exploitatiekosten van de RSD wordt gebruikt, is gebaseerd op:
50% op basis van het aantal inwoners (vastgesteld CBS-cijfer)
50% op basis van het aantal cliënten

Gemeente	Inwoners per 01-01-2020	Cliënten per 01-01-2020	Percentage
Duiven	25.126	421	28,07
Westervoort	14.971	339	19,47
Zevenaar	43.750	848	52,46

JAARREKENING

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

6. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Consolidatie op programmaniveau

Lasten	Rekening 2019	Begroting 2020 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil 2020	I/S
Programma 1: Bestuur	38.285	36.500	34.893	71.393	40.640	-30.753	S
Programma 2: RID	4.702.400	4.905.331	90.937	4.996.267	5.039.670	43.403	S
Programma 3: Inkoop	294.005	255.702	-3.927	251.775	251.196	-579	I
Programma 4: RSD	5.652.737	5.609.577	489.197	6.111.962	6.008.157	-103.805	I
Eliminatie doorbelasting intern	-375.811	-386.224	-541	-386.765	-360.599	26.166	I
Totaal lasten	**10.311.616**	**10.420.886**	**610.559**	**11.044.632**	**10.979.064**	**-65.569**	
Baten	**Rekening 2019**	**Begroting 2020 prim.**	**Begrotings wijzigingen**	**Begroting 2020**	**Realisatie 2020**	**Verschil 2020**	**I/S**
Programma 1: Bestuur	38.285	36.500	34.893	71.393	40.640	-30.753	
Programma 2: RID	4.702.400	4.905.331	90.937	4.996.267	5.039.670	43.403	
Programma 3: Inkoop	294.005	255.702	-3.927	251.775	251.196	-579	
Programma 4: RSD	5.652.737	5.609.577	489.197	6.111.962	6.210.787	98.825	
Eliminatie doorbelasting intern	-375.811	-386.224	-541	-386.765	-360.599	26.166	
Totaal Baten	**10.311.616**	**10.420.886**	**610.559**	**11.044.632**	**11.181.694**	**137.061**	
Resultaat voor Bestemming	**-**	**-**	**-**	**-**	**202.630**	**202.630**	
Bestemmingsreserven Tozo	-	-	-	-	202.630	-202.630	
Resultaat na Bestemming	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	

Eliminatie doorbelasting intern betreffen de Lasten en Baten voor de RSD die als bate bij de RID worden verantwoord en als kosten bij de RID. In de consolidatie worden deze geëlimineerd omdat ze op het SDL resultaat geen invloed hebben.

Consolidatie Exploitatiekosten **op kostensoort**

Lasten	Rekening 2019	Begroting 2020 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil 2020	I/S
Bestuurskosten	38.285	36.500	34.893	71.393	40.640	-30.753	S
Personele kosten	7.274.348	7.110.827	541.398	7.652.225	7.695.490	43.265	I/S
Huisvestingskosten	412.901	442.628	-32.107	410.521	409.456	-1.065	
Automatiseringskosten	345.902	323.697	5.215	342.100	345.196	3.096	
Onderhoud applicaties	1.050.887	1.121.584	35.516	1.157.100	1.182.568	25.468	S
Facilitaire zaken	112.639	136.671	18.329	155.000	116.669	-38.331	I
Advies en Controle	47.349	41.084	500	41.584	28.695	-12.889	I
Ondersteunende dienst	145.354	128.824	91.064	219.888	168.230	-51.658	I
Overige kosten	32.426	27.000	-	27.000	27.590	590	
Kapitaallasten	851.527	1.052.071	-84.249	967.822	964.531	-3.291	
Totaal lasten	**10.311.616**	**10.420.886**	**610.559**	**11.044.632**	**10.979.064**	**-65.569**	
				*			
Baten	**Rekening 2019**	**Begroting 2020 prim.**	**Begrotings wijzigingen**	**Begroting 2020**	**Realisatie 2020**	**Verschil 2020**	**I/S**
Bijdrage Gemeente Duiven	2.920.983	2.958.406	168.676	3.135.485	3.142.999	7.514	
Bijdrage Gemeente Westervoort	1.887.091	1.919.655	117.348	2.034.150	2.028.769	-5.381	
Bijdrage Gemeente Zevenaar	5.392.651	5.446.132	324.535	5.778.306	5.886.448	108.142	
Bijdrage WSP MG	63.268	64.990	-	64.990	69.350	4.360	
Bijdrage MGR	47.624	31.702	-	31.702	54.127	22.425	
Totaal Baten	**10.311.616**	**10.420.886**	**610.559**	**11.044.632**	**11.181.694**	**137.061**	
Resultaat voor Bestemming	**-**	**-**	**-**	**-**	**202.630**	**202.630**	
Toevoegen aan BR Tozo	-	-	-	-	202.630	-202.630	
Resultaat na Bestemming	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	

* In tweede tussenrapportage is de bijdrage van de RID € 27.000,= aan de RSD geëlimineerd, maar deze bijdrage is bij de RSD niet als inkomsten maar als negatieve kosten geboekt. Waardoor de eliminatie op consolidatieniveau een foutief beeld geeft.

Bestuur
Extra budget voor Onderzoek Governance € 25.000,= is maar beperkt benut.
Het nieuwe contract voor de Ondersteunende dienst is pas ingegaan per 1 juli 2020. Daarom is er nu incidentieel een voordeel op de kosten voor de OR-secretaris.

RID
Overschrijding personeel- en automatiseringskosten ivm extra werkzaamheden en applicatie (aanpassingen) om thuiswerken op zo'n grote schaal te faciliteren. Het risico van overschrijding op personeelskosten door de inzet van externe expertise ad € 44.240,= is wel gemeld in de 1e en 2e tussenrapportage. Het was de doelstelling dit te dekken in de lopende begroting maar dat is niet gelukt. De overschrijding op de onderhoudslasten heeft o.a. te maken met de verdubbeling van de databundel in verband met thuiswerken en wijzigingen die noodzakelijk zijn voor een goede werking van de ICT-omgeving.

RSD
Overschrijding op personeelskosten i.v.m. meer fte voor dienstverleningsovereenkomsten. Hier staat ook een hogere bijdrage tegenover. Incidentele besparingen op Facilitaire- en huisvestingskosten, zijn een gevolg van de geringe bezetting op kantoor, minder facilitaire kosten en door digitaal werken minder print- en portokosten.
Voor de uitvoering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een vaste vergoeding per besluit toegekend. Deze vergoeding is bedoeld voor alle werkzaamheden gedurende de gehele periode dat er werkzaamheden uitgevoerd moeten worden. Hercontrole en debiteurenbeheer kan minimaal 3 jaar duren. Voor de nog niet bestede uitvoeringskosten moet een bestemmingsreserve gevormd worden.

Conform de afspraak met het Algemeen Bestuur heeft de RSD € 600.000,= gefactureerd als uitvoeringskosten bij de deelnemende gemeenten. Voor € 202.000,= is een bestemmingsreserve Tozo in 2020 gevormd omdat hier in 2020 nog geen directe kosten tegenover staan.
De kosten voor controle IB-signalen, hercontroles, extra kosten accountantscontrole Tozo, opmaken SiSa-verantwoording zullen pas in 2021 plaatsvinden, maar moeten wel gedekt worden uit de uitvoeringskosten.

7. Toelichtingen op het overzicht van baten en lasten

7.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Besluit Begroting en Verantwoording
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De GR kent geen winsten of verliezen omdat per jaar het exploitatiesaldo wordt afgerekend met de deelnemende gemeenten.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

In het resultaat is geen post opgenomen voor de vennootschapsbelasting (VPB) omdat de uitvoeringstaken van de GR aan de deelnemende gemeenten valt onder de Objectvrijstelling VPB voor samenwerkingsverbanden aangezien:

- De activiteiten verricht worden voor de in het samenwerkingsverband participerende overheidslichamen;
- De activiteiten onbelast zouden zijn als ze door de participant zelf zouden zijn verricht;
- De participanten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten bijdragen aan het samenwerkingsverband;
- De dienstverleningsovereenkomsten zijn van geringe omvang, hebben geen winstoogmerk of het doel om structurele overschotten te behalen.

7.2 Bezuinigingsopdracht

Er is door de deelnemende gemeenten een opdracht tot bezuiniging afgegeven van 2,5% in 2022 is € 135.000,= en 5% in 2023 zijnde € 270.000,=.
Deze opdracht zal afgezet tegen de jaarrekening 2019 worden opgepakt. Hierbij geven wij een overzicht van de structurele bezuinigingen die in 2020 al hebben plaatsgevonden.

Gerealiseerde structurele bezuiningen in

RID	Bedrag
Schoonmaakkosten	8.000
Papierloos vergaderen	14.000
Onderhoud iWriter	17.000
Totaal RID	**39.000**
RSD	
Beveiliger	25.000
Portokosten	10.000
Totaal RSD	**35.000**
Totaal SDL	**74.000**

7.2 Wet normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen.

Met ingang van 1 januari 2015 is de Wet verlaging Bezoldigingsmaximum WNT (hierna WNT-2) in werking getreden. De WNT is van toepassing op gemeenten volgens art. 1.2 WNT. En bij of krachtens publiekrecht ingestelde rechtspersonen vallen onder de werkingssfeer van de WNT, zoals GR Samenwerking de Liemers.

De maximale bezoldiging mag voor een topfunctionaris in dienstverband niet meer bedragen dan € 201.000,- per jaar (algemene maximum 2020).
De WNT definieert het begrip topfunctionaris voor instellingen in de (semi)publieke sector als:

- De leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen;
- De hoogste ondergeschikte of de leden van de groep hoogste ondergeschikten aan dat orgaan;
- Degene of degenen belast met de dagelijkse leiding.

De leden van de netwerkdirectie, dagelijks bestuur en algemeen bestuur van GR Samenwerking de Liemers ontvangen geen bezoldiging en geen onkostenvergoeding van GR Samenwerking de Liemers.

Conform de beleidsregels toepassing WNT hebben wij in onderstaande tabel voor alle topfunctionarissen de voorgeschreven informatie opgenomen. Voor niet-topfunctionarissen is er geen informatie opgenomen omdat geen enkele medewerker boven de norm uitkomt. De in de tabel genoemde functionarissen zijn onbezoldigd bij de GR Samenwerking de Liemers.

a	b	c	d	e	f	g	h	i
A.J. van Hout	Bestuurslid AB/DB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
L.J.E.M. van Riswijk	Bestuurslid AB/DB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
H.B. Hieltjes	Bestuurslid AB/DB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
J.P. Breunissen	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
T. Krampschreur	Bestuurslid AB	n.v.t	2020	0	0	0	0	0
H. Sluiter	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
R. Raaijman	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
N. van Dellen	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
B. Elfrink	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0

C. Koers	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
H. Winters	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
T. Spaargaren	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
J. Goossen	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
I. Knuiman	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
G. Tiedink-Koning	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0

Verklaring van de letters:
a. de naam
b. de functie
c. de duur en omvang van het dienstverband
d. het jaar waarin het dienstverband is geëindigd
e. de beloning
f. door de werkgever vrijwillig betaalde sv-premies
g. de belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen
h. de in het boekjaar verrichte uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband
i. de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn

BALANS

8. Balans

8.1 Toelichting op de balans per 31-12-2020

Activa	31-12-2019	31-12-2020	Passiva	31-12-2019	31-12-2020
			Eigen vermogen		
			Bestemmingsreserve Tozo		202.630
			Totaal Eigen vermogen		**202.630**
Vaste activa			**Vaste passiva**		
Materiele vaste activa			Overige lening met een rente		
Investeringen met economisch nut	3.877.960	3.635.800	typische looptijd > 1jr	3.913.469	3.517.219
Totaal vaste activa	**3.877.960**	**3.635.800**	**Totaal vaste passiva**	**3.913.469**	**3.517.219**
Vlottende activa			**Vlottende passiva**		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1jr			Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd < 1jr		
Uitzettingen SKB	5.291.929	758.745	Kasgeldlening	-	-
Overige vorderingen	801.225	1.324.862	Overige schulden	3.391.391	986.334
Liquide middelen	296.503	249.341			
Overlopende activa			**Overlopende passiva**		
Overige nog te ontv. Bedragen	32.357	78.658	Verplichtingen begrotingsjaar, betaald volgend begrotingsjaar	2.995.114	1.341.223
Totaal vlottende activa	**6.422.014**	**2.411.606**	Totaal vlottende passiva	**6.386.505**	**2.327.557**
Totaal	**10.299.974**	**6.047.406**	**Totaal**	**10.299.974**	**6.047.406**

Grondslagen

Vaste activa; overige investeringen met economisch nut

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de aanschaffings- of vervaardigingprijs verminderd met bijdragen van derden. De normale jaarlijkse afschrijvingen zijn gebaseerd op de geschatte levensduur. Over de investeringen wordt, rekening houdende met de levensduur, annuïtair afgeschreven. Er wordt afgeschreven vanaf het begrotingsjaar dat volgt op gereedkoming.
Op de toetredingsbijdrage SGGA wordt lineair afgeschreven.

Activeringsbeleid

De definitie van investering: een uitgave waarvan het nut zich over enkele jaren uitstrekt.
Wanneer wordt een investering geactiveerd en wat er wordt verstaan onder aanschaffings- en vervaardigingsprijs:

- Activa met een verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs die hoger is dan € 10.000,=.
- Activa met een aanschaffings- of vervaardigingsprijs lager dan € 10.000,= worden niet geactiveerd maar ten laste gebracht van de exploitatie, uitgezonderd gronden en terreinen.
- Deelinvesteringen lager dan € 10.000,= die onderdeel zijn van een totaalkrediet worden wel als zodanig geactiveerd.
- De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.
- De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.
- Zowel de vlottende activa als passiva worden opgenomen tegen de nominale waarde.
- Bij debiteuren wordt rekening gehouden met oninbaarheid voor zover aanwezig.

Afschrijvingstermijnen
Voor de afschrijvingen hanteert de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers de volgende afschrijvingstermijnen:

3 jaar:	apparatuur t.b.v. de mobiele werkplek;
4 jaar:	overige automatiseringsapparatuur;
4 jaar:	ICT techniek voor decentrale computerruimte;
4 jaar:	hardware;
5 jaar:	netwerk en bekabeling;
5 jaar:	apparatuur t.b.v. de decentrale vaste werkplek;
7 jaar:	software;
10 jaar	software kernapplicaties;
15 jaar:	kantoormeubilair;
15 jaar:	glasvezel

Rente
Over geïnvesteerde activa is in 2020 geen rente berekend.

Materiele vaste activa
Deelneming SSGA
De RID heeft een deelneming in Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk Arnhem.
Deze overeenkomst heeft een initiële looptijd van 15 jaar. De totale toetredingskosten bedroegen € 630.000,=. Naast de afschrijvingslasten en rentelasten in verband met de lening zijn de periodieke kosten voor 2020 € 11.680,=.

Vlottende activa
Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Er is tot op heden nog geen reden geweest om een voorziening voor oninbaarheid te vormen.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

8.2 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen
Sinds 1 januari 2011 is er met de BNG bank een financieringsovereenkomst aangegaan voor een bepaalde tijd tot 01-01-2012, waarna deze overeenkomst stilzwijgend wordt verlengd met telkens een jaar. De kredietlimiet is per 01-01-2019 gewijzigd naar € 3.000.000,=. Ultimo oktober 2019 is een tweede financieringsovereenkomst afgesloten voor 10 jaar, groot € 3.500.000,=.

De RID heeft met de gemeente Westervoort een huurovereenkomst afgesloten voor de periode van 1 mei 2017 tot en met 30 april 2027. De huurprijs bedraagt jaarlijks € 49.500,= plus jaarlijkse indexatie. Huurlast 2020 € 51.752,=.
De RSD heeft een huurovereenkomst met de gemeente Zevenaar gesloten voor de periode van 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2027. De huurprijs voor 2020 is € 130.500,=. Deze wordt jaarlijks geïndexeerd.

Bij 1 leverancier zijn de Europese aanbestedingsregels niet juist toegepast voor een bedrag van in totaal ongeveer € 45.000,=.

8.3. Feiten en gebeurtenissen die na balansdatum bekend worden

Het Coronavirus

Als gevolg van de uitbraak van het Coronavirus wereldwijd, zijn door de Nederlandse overheid ingrijpende maatregelen genomen om de verspreiding van dit virus onder controle te krijgen. Deze maatregelen en mogelijke maatregelen die nog volgen, hebben naar verwachting belangrijke financiële gevolgen voor alle gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in Nederland. Zo ook voor de SDL. Deze gevolgen zijn op dit moment nog niet te overzien. De door de Nederlandse overheid genomen maatregelen kunnen impact hebben op de ontwikkeling van het aantal uitkeringsgerechtigden, de baten en de lasten en daarmee ook op de financiële positie, op het weerstandsvermogen en op de risico's. Doordat de SDL een gemeenschappelijke regeling is waarbij eventuele financiële voor- of nadelen worden afgedekt door de 3 participerende gemeente blijft het financiële risico voor de SDL ongewijzigd. In 2020 werden allerlei voorspellingen gedaan inzake toestroom uitkeringsgerechtigden, dat is niet het geval geweest. De SDL heeft zelfs een kleine krimp gerealiseerd. Voor 2021 en verder is de RSD ook betrokken bij de advisering van zelfstandigen om vroegtijdig problemen te signaleren en hen te helpen. Verder zijn de gevolgen op het moment van het opstellen van de jaarstukken nog niet in te schatten. De RSD zal maandelijks weer rapporteren over de ontwikkelingen naar de accountmanagers bij de gemeenten.

8.4. Specificatie balansposten per 31-12-2020

8.4.1. Activa

Vaste activa

Omschrijving		Beginbalans	Investering	Afschrijving	Eindbalans
Economisch nut RID		3.377.754	561.254	918.119	3.020.889
Economisch nut RSD		206.034	186.979	30.250	362.763
Deelname SSGA		294.172		42.024	252.148
Totaal		**3.877.960**	**748.233**	**990.393**	**3.635.800**

Activa

Vlottende activa

Omschrijving		Balanswaarde 2019	Balanswaarde 2020
Schatkistbankieren (SKB)		5.291.929	758.745
Totaal		**5.291.929**	**758.745**
Te vord.. BTW RSD-RID			35.746
Debiteuren			
- Gemeente Duiven		197.428	343.792
- Gemeente Westervoort		61.707	281.706
- Gemeente Zevenaar			488.976
- Overig		204.435	173.496
Nog te betalen			1.146
Nog te ontvangen		308.472	
Crediteuren oudere jaren		29.183	
Totaal		**801.225**	**1.324.862**

Liquide middelen

Omschrijving		2019	2020
BNG 028.51.57.795		19.866.743	9.948.929
BNG 028.51.50.332		-19.570.240	-9.699.588
Totaal		**296.503**	**249.341**

Overlopende activa

Omschrijving		2019	2020
Salarisadm. netto salaris		3.934	7.150
Salarisadm. Afdr.ABP			122
Tussenrekening afronding		6	
Tussenrekening algemeen			2.483
Af te dragen premies LH			16.618
Voorschotten GWS		10.946	16.176
Terug te vord voorschotten		17.360	15.096
Opboeking vorderingen			14.196
Historielijst Crediteuren			6.817
Inhouding tbv debiteuren		111	-
Totaal		**32.357**	**78.658**

8.4.2. Passiva

Nieuw gevormd in 2020: Bestemmingsreserve Tozo

Voor de uitvoering van de Tozo-regeling wordt een vast bedrag per besluit betaald door het Ministerie. Dit bedrag is bedoeld voor alle werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de regeling. Het niet bestede deel van de uitvoeringskosten moet in een bestemmingsreserve worden gestopt, zodat de lasten in de toekomst hiermee gedekt kunnen worden.

Vaste passiva

Omschrijving		Beginbalans	Verstrekking	Aflossing	Eindbalans
Lening BNG 40.107442		413.469		46.250	367.219
Lening BNG 40.113263		3.500.000		350.000	3.150.000
Totaal		**3.913.469**	**-**	**396.250**	**3.517.219**

De lening 40.107442 van BNG betreft een onderhandse lening van openbare lichamen. De lening is afgesloten in 2011 tegen 3,15%. Per 30 oktober 2019 is bij de BNG een ‘Overeenkomst tot geldlening’ afgesloten voor € 3.500.000,= met een looptijd van 10 jaar en tegen 0,07% rente. De rentelast voor 2020 is € 14.422,=.

Vlottende passiva

Omschrijving		2019	2020
Debiteuren:			
- Gemeente Zevenaar		2.956.593	-
Sub-totaal		2.956.593	-
Nog te ontvangen			741.209
Nog te betalen		17.506	-
Crediteuren oudere jaren		-	-
Crediteuren		417.292	245.124
Totaal		**3.391.391**	**986.334**

Overlopende passiva

Omschrijving		2019	2020
Af te dr.BTW RSD-RID		114.053	405.329
Sal.adm. Arb.ongev.verzek			4.293
Salarisadm loonbelasting			392.596
Salarisadm. hypotheken		30.005	27.851
Netto betalingen uitkeringen		2.147.097	488.466
Af te dragen premies LH		441.763	0
Te betalen voorschotten		3.415	4.743
Vooruitontvangen		256.952	0
Debiteuren		1.829	17.945
Totaal		**2.995.114**	**1.341.223**

9. Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening - Boekjaar 2020

9.1 Bestuur

Bestuurskosten

Lasten	Rekening 2019	Begroting 2020 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil 2020	I/S
Bestuurskosten	4.300	5.000	25.000	30.000	6.519	-23.481	I
Ondernemingsraad	33.985	30.000	9.893	39.893	34.121	-5.772	I
Onvoorzien	-	1.500	-	1.500	-	-1.500	I
Totaal lasten	**38.285**	**36.500**	**34.893**	**71.393**	**40.640**	**-30.753**	

Baten	Rekening 2019	Begroting 2020 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil 2020	I/S
Bijdrage Gemeente Duiven	9.571	9.125	8.723	17.848	10.160	-7.688	
Bijdrage Gemeente Westervoort	9.571	9.125	8.723	17.848	10.160	-7.688	
Bijdrage Gemeente Zevenaar	19.143	18.250	17.447	35.697	20.320	-15.377	
Totaal Baten	**38.285**	**36.500**	**34.893**	**71.393**	**40.640**	**-30.753**	

Bestuur

In 2020 heeft het bestuur een extern advies bureau ingehuurd om onderzoek te doen naar de mogelijkheden om de governance van de Gemeenschappelijk regeling effectiever te maken. Om externe expertise in te kunnen huren is in de 1e tussenrapportage hier € 25.000,= voor beschikbaar gesteld.
Intern is een werkgroep samengesteld om de Netwerkdirectie te adviseren inzake de mogelijkheden, de randvoorwaarden en de financiële gevolgen van een omzetting naar 2 bedrijfsvoerings-organisaties. Hierbij is door zowel de werkgroep, het bestuur als de OR gebruik gemaakt van externe (juridisch) experts. De kosten zijn beperkt gebleven.

Ondernemingsraad

De punten die in 2020 door de OR zijn behandeld zijn:

- De governance van de SDL
- *PSA onderzoek*
- *RI&E gericht op Covid-19*
- *Kantoorconcept*
- *WOR-bestuur*
- OR-verkiezingen in 2021

9.2 RID

RID

Lasten	Rekening 2019	Begroting 2020 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil 2020	I/S
Personele kosten	2.146.987	2.104.436	118.014	2.222.450	2.263.002	40.552	S
Huisvestingskosten	193.732	189.755	-14.959	174.796	183.937	9.141	I
Audits/Externe deskundigheid	70.717	79.000	-	79.000	78.898	-102	
Dir.kosten RSD	172.548	167.697	13.403	181.100	165.416	-15.684	I
Datacomm.SSGA	102.637	77.000	5.000	82.000	88.185	6.185	S
Onderhoud applicaties	1.050.887	1.121.584	35.516	1.157.100	1.182.568	25.468	I/S
Overige kosten	32.426	27.000	-	27.000	27.590	590	I
Ondersteunende dienst	80.940	86.788	18.212	105.000	85.544	-19.456	I
Kapitaallasten	851.527	1.052.071	-84.249	967.822	964.531	-3.291	I/S
Totaal lasten	**4.702.400**	**4.905.331**	**90.937**	**4.996.267**	**5.039.670**	**43.402**	

Baten	Rekening 2019	Begroting 2020 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil 2020	I/S
Bijdrage Gemeente Duiven	1.274.916	1.341.570	23.200	1.364.770	1.365.152	382	
Bijdrage Gemeente Westervoort	752.106	791.874	13.238	805.112	813.408	8.296	
Bijdrage Gemeente Zevenaar	2.188.676	2.288.971	53.958	2.342.929	2.377.036	34.107	
Bijdrage RSD	375.811	386.224	541	386.765	360.598	-26.167	
Bijdrage WSP MG	63.268	64.990	-	64.990	69.350	4.360	
Bijdrage MGR	47.624	31.702	-	31.702	54.127	22.425	
Totaal Baten	**4.702.400**	**4.905.331**	**90.937**	**4.996.267**	**5.039.670**	**43.402**	

Personele kosten

Coronavirus

Vanwege de uitbraak van het Coronavirus en de resulterende intelligente lockdown zijn versneld een aantal nieuwe voorzieningen gerealiseerd, waaronder de mogelijkheid voor videobellen en Liemers breed de mogelijkheid voor iedereen om te kunnen thuiswerken. Hiertoe zijn prioriteiten gesteld en ook externe expertise ingezet. De kosten voor de externe expertise bedragen € 44.240,=.
Zoals in de tussenrapportages al gemeld hebben we getracht dit binnen het budget te realiseren maar dat is niet mogelijk gebleken. Door de druk die op dit moment rust op het functioneren van de RID zal dit naar verwachting een structureel overschrijding worden.

Huisvestingskosten

In lijn met de meerjarenbegroting 2021 en verder is het budget voor de schoonmaakkosten structureel afgeraamd. De kosten voor de huur van de centrale computerruimte zijn gestegen door noodzakelijke uitbreiding van rack gebruik. Dit betreft een structurele verhoging. Deze aanpassingen zijn in de tweede tussenrapportage van 2020 vastgesteld en doorgevoerd. Eind 2020 konden wij eindelijk onze eigen huisvesting weer in gebruik nemen. Hieruit zijn wat incidentele kosten voortgekomen, die een beperkte incidentele overschrijding geven.
Verder geen bijzonderheden.

Audits/Externe deskundigheid

Hieronder vallen de kosten ten behoeve van audits, inhuur van externe deskundigheid en accountancy kosten.
Geen bijzonderheden.

Software RSD

Hieronder vallen de softwarekosten van de RSD. Naast een beperkte onderschrijding op enkele onderdelen zijn de kapitaallasten in 2020 rechtstreeks bij de RSD geboekt waardoor de directe kosten lager zijn dan begroot.

Datacommunicatie / SSGA
Door het vele thuiswerken en digitaal vergaderen hebben wij onze databundel moeten uitbreiden van ong. 700 GB naar 1627 GB. De verwachting is dat het thuiswerken (voor een deel) wel een blijvertje zal zijn. Deze kosten zullen voor een deel structureel zijn.

Onderhoud applicaties
Betreft onderhoud op software vanuit :

- de vastgestelde Informatie Beleidsprojecten (IBP), zowel afgerond als op te leveren in 2020 met een onderhoudscomponent;
- tussentijdse gezamenlijke projecten;
- software en contract convergenties;
- onderhoud op software ten behoeve van centraal gegevensbeheer en geo informatie.

Het betreft dus in de regel onderhoudskosten die voortvloeien uit projecten en opdrachtverstrekking door de gemeenten.

Zoals als al in de tweede tussenrapportage 2020 is gemeld is er een stijging op de onderhoudslasten. Dit is deels te verklaren vanuit indexering van onderhoudsbedragen die in totaliteit een effect hebben. Deels is dit te verklaren vanuit hoger uitgevallen doorontwikkelingskosten. Ook is een aantal onderhoudsbedragen op basis van nacalculatie van gebruik zoals iBabs. Hier is een flinke stijging waar te nemen die niet voorzien was.
Deze stijging lijkt structureel, in de meerjarenbegroting 2022-2025 hebben wij de kosten zoals nu bekend zo goed mogelijk ingeschat. Ook in de 1e tussenrapportage 2021 zal een verhoging van het budget Onderhoud applicaties worden voorgelegd.

Overige kosten
Geen bijzonderheden.

Ondersteunende dienst
De ondersteunende diensten worden door 1Stroom en de RSD verricht. Het betreft de salarisadministratie, de werkzaamheden omtrent het personeel (P&O), informatievoorziening en de facilitaire ondersteuning inclusief juridisch en communicatie. De RSD verzorgt de ondersteunende dienst Financiën.
Met ingang van 1 januari 2020 zou er een nieuwe dienstverleningsovereenkomst met 1Stroom worden opgesteld. Het contract is nu pas met ingang van 1 juli 2020 gewijzigd. De verhoging van de kosten van de dienstverlening is daardoor voor 2020 incidenteel lager uitgevallen.

Kapitaallasten
Geen bijzonderheden.

Baten
Regionale Sociale Dienst de Liemers (RSD):
De bijdrage van de RSD in de exploitatiekosten van de RID bestaat uit twee componenten:

- Software die gebruikt wordt door de RSD;
- Bijdrage op basis van aantal werkplekken bij de RSD, afgezet tegen het totaal aan werkplekken in de Liemers. Deze verhouding wordt toegepast op de vaste exploitatie onderdelen van de RID, zoals personeelskosten, huisvestering etc.

Het totaal aantal werkplekken is gestegen door het thuiswerken, maar het aantal werkplekken voor RSD is gelijk gebleven. Hierdoor is de bijdrage iets lager dan begroot.
Er heeft een verschuiving van kosten plaatsgevonden die nu rechtstreeks bij de RSD worden geboekt. Daardoor geeft de verlaging van de bijdrage een vertekend beeld.

De baten van de RSD aan het resultaat van de RID bedragen € 360.599,=.

Werkgeversservicepunt Gelderland Midden (WSP MG) en MGR:
De 12 samenwerkende gemeenten in de regio Centraal Gelderland hebben een Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) opgericht. De MGR bestaat uit de uitvoeringsorganisatie voor de inkoop en het contractmanagement van de (boven)regionale zorg, die mede verantwoordelijk is voor het leveren van managementinformatie: MGR Sociaal Domein CG.

Ook het Werkgeversservicepunt (WSP) Gelderland Midden is toegevoegd als module aan deze gemeenschappelijke regeling. Binnen de MGR zullen ook resttaken van voormalig Presikhaaf Bedrijven ondergebracht worden.

Er is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten tussen RID en MGR en tussen de RID en WSP voor ICT ondersteuning.

De ICT ondersteuning wordt door de RID geleverd op basis van standaard kantoorconfiguraties en kan binnen de bestaande formatie verricht worden. Deze baten verlagen de bijdrage per gemeente. Dit betekent dus een netto lagere bijdrage per gemeente voor de RID dienstverlening en diensten.

De baten voor 2020 bedragen:
WSP € 69.350,=
MGR € 54.127,=

9.3 Inkoop

Inkoop

Lasten	Rekening 2019	Begroting 2020 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil 2020	I/S
Personele kosten	294.005	255.702	-3.927	251.775	251.196	-579	I
Totaal lasten	**294.005**	**255.702**	**-3.927**	**251.775**	**251.196**	**-579**	
Baten	**Rekening 2019**	**Begroting 2020 prim.**	**Begrotings wijzigingen**	**Begroting 2020**	**Realisatie 2020**	**Verschil 2020**	**I/S**
Bijdrage Gemeente Duiven	98.001	85.234	-1.309	83.925	83.732	-193	
Bijdrage Gemeente Westervoort	49.001	42.617	-655	41.962	41.866	-96	
Bijdrage Gemeente Zevenaar	147.003	127.851	-1.963	125.888	125.598	-290	
Totaal Baten	**294.005**	**255.702**	**-3.927**	**251.775**	**251.196**	**-579**	

De afdeling inkoop heeft weer veel aanbestedingen begeleid, maar dat binnen de vastgestelde formatie. Zie voor nadere specificatie hoofdstuk 3.
Verder geen bijzonderheden.

9.4 RSD

RSD

Lasten	Rekening 2019	Begroting 2020 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil 2020	I/S
Personele kosten	4.833.356	4.750.689	427.311	5.178.000	5.181.292	3.292	s
Huisvestingskosten	219.169	252.873	-17.148	235.725	225.518	-10.207	I
Automatiseringskosten	375.811	386.224	-12.647	386.765	373.296	-13.469	I
Facilitaire zaken	112.639	136.671	18.329	155.000	116.669	-38.331	I
Advies en Controle	47.349	41.084	500	41.584	28.695	-12.889	I
Ondersteunende dienst	64.414	42.036	72.852	114.888	82.686	-32.202	I
Totaal lasten	**5.652.737**	**5.609.577**	**489.197**	**6.111.962**	**6.008.157**	**-103.805**	

Baten		Rekening 2019	Begroting 2020 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil 2020	I/S
Duiven:	bijdrage exploitatie	1.491.624	1.467.220	25.019	1.500.642	1.447.964	-52.678	
	bijdrage uitvoeringskst Tozo	-		113.043	113.043	171.439	58.396	
	bijdrage dienstverlening	46.871	55.257	-	55.257	64.553	9.296	
Westervoort:	bijdrage exploitatie	1.038.593	1.030.137	17.350	1.044.634	1.004.126	-40.508	
	bijdrage uitvoeringskst Tozo	-		78.692	78.692	113.774	35.082	
	bijdrage dienstverlening	37.820	45.902	-	45.902	45.436	-466	
Zevenaar:	bijdrage exploitatie	2.749.869	2.711.381	46.749	2.765.769	2.705.574	-60.195	
	bijdrage uitvoeringskst Tozo	-		208.344	208.344	317.417	109.073	
	bijdrage dienstverlening	287.960	299.679	-	299.679	340.504	40.825	
Totaal Baten		**5.652.737**	**5.609.577**	**489.197**	**6.111.962**	**6.210.787**	**98.825**	
Resultaat voor Bestemming		**-**	**-**	**-**	**-**	**202.630**	**202.630**	
Bestemmingsreserve Tozo		-	-	-	-	202.630	-202.630	
Resultaat na Bestemming		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	

De RSD heeft een voordeel van € 103.805,= behaald. Dit is als volgt te specificeren:

Personele kosten

Alleen op dit punt is een overschrijding van de kosten. Door de uitvoering van de Tozo-regeling hebben wij contracten verlengd, medewerkers uitbreiding van uren gegeven en voor de IB-signalen zijn externe krachten ingehuurd. In de 2e tussenrapportage is voor de verwerking van Tozo 1 en 2 een inschatting van de kosten gemaakt van € 400.000,=. Dit is ook toegevoegd aan de begroting. De verwachting was toen dat Tozo 3 maar zeer beperkt zou zijn, maar op dit moment (2021) hebben wij meer Tozo 3 aanvragen dan Tozo 2.

Totaal zijn onze uitvoeringskosten Tozo € 400.000,= voor 2020. Aan uitvoeringskosten hebben de gemeente gezamenlijk recht op ruim € 980.000,=. Met de bestuurders is afgesproken dat RSD € 600.000,= in rekening kan brengen bij de gemeenten. Het in 2020 niet benutte deel wordt door de RSD opgenomen in een bestemmingsreserve voor de uitvoering van o.a. het innen van de bedrijfskredieten, het onderzoeken van de IB-signalen en heronderzoeken en de extra kosten voor accountantscontrole en SiSa-verantwoording.

De overschrijding is ook een gevolg van meer inzet voor de dienstverleningsovereenkomsten en dan met name voor de aanvragen en beoordelingen van de kinderopvang. Tegenover deze overschrijding staat ook een hogere bijdrage op de dienstverleningsovereenkomsten.
De verwachting is dat de extra inzet voor de dienstverleningsovereenkomsten structureel is.

Huisvestingskosten

Het voordeel betreft hier een incidenteel voordeel naar aanleiding van het vele thuiswerken op voornamelijk toiletbenodigdheden, koffievoorziening en overige kosten huisvesting.

Automatiseringskosten
In de tweede tussenrapportage was een inschatting gemaakt en is er bijgeraamd. De uiteindelijke bijdrage is iets voordeliger uitgevallen.

Facilitaire kosten
De facilitaire kosten zijn beduidend lager uitgevallen dan begroot. Door de lockdown hebben de meeste medewerkers thuis gewerkt, zijn de processen versneld zo veel mogelijk gedigitaliseerd, ook naar de klant toe. Daarom zijn op drukwerk, kantoorbenodigdheden, portokosten, koerierdiensten de kosten aanzienlijk lager. Portokosten was al structureel afgeraamd, de overige kosten merken wij nu nog aan als incidenteel.
Er is een structureel voordeel op de telefoonkosten van € 9.000,=.

Advies en controle
Deze kosten zijn incidenteel iets lager uitgevallen met name doordat minder externe adviesbureaus zijn geraadpleegd.

Ondersteunende dienst
De ondersteunende diensten worden door 1Stroom uitgevoerd. Het betreft de salarisadministratie, de werkzaamheden omtrent het personeel (P&O), informatievoorziening en de facilitaire ondersteuning inclusief juridische zaken.
Met ingang van 1 januari 2020 zou er een nieuwe dienstverleningsovereenkomst met 1Stroom worden opgesteld. Het contract is nu pas met ingang van 1 juli 2020 gewijzigd. De verhoging van de kosten van de dienstverlening is daardoor voor 2020 incidenteel lager uitgevallen.

10. Overzicht Taakvelden

Bestuur

Taakvelden	Begroting 2020 prim.	Begroting 2020 nw	Rekening 2020	Verschil 2020
0.4 Overhead	36.500	71.393	40.640	-30.753
Totaal	**36.500**	**71.393**	**40.640**	**-30.753**

RID

Totaal Exploitatie RID

Taakvelden	Begroting 2020 prim.	Begroting 2020 nw	Rekening 2020	Verschil 2020
0.1 Bestuur	72.000	58.000	58.060	60
0.2 Burgerzaken	92.198	82.646	92.944	10.298
0.4 Overhead	3.824.050	3.963.231	4.016.432	53.201
0.61 OZB Woningen	187.265	170.387	168.648	-1.739
2.1 Verkeer en vervoer	127.730	119.455	121.796	2.341
3.3 Bedrijfsloket	34.588	15.586	15.586	0
7.4 Milieubeheer	15.497	15.227	15.913	686
8.1 Ruimtelijke ordening	79.050	103.517	103.516	-1
8.3 Wonen en Bouwen	86.729	81.453	86.176	4.723
Totaal	**4.519.107**	**4.609.502**	**4.679.071**	**69.569**
Verschil is bijdrage RSD	386.224	386.765	360.599	-26.166
	4.905.331	**4.996.267**	**5.039.670**	**43.403**

Inkoop

Taakvelden	Begroting 2020 prim.	Begroting 2020 nw	Rekening 2020	Verschil 2020
0.4 Overhead	255.702	251.775	251.196	-579
Totaal	**255.702**	**251.775**	**251.196**	**-579**

RSD

Taakvelden	Begroting 2020 prim.	Begroting 2020 nw	Rekening 2020	Verschil 2020
6.2 Wijkteams	71.000	71.000	74.119	3.119
6.3 Inkomensregelingen	2.206.334	2.606.334	2.635.602	29.268
6.5 Arbeidsparticipatie	3.125.243	3.227.628	3.096.177	-131.451
6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO	18.000	18.000	20.226	2.226
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	27.000	27.000	50.565	23.565
6.72 Jeugdzorg	162.000	162.000	131.469	-30.531
	5.609.576	**6.111.962**	**6.008.157**	**-103.805**

SDL

Taakvelden	Begroting 2020 prim.	Begroting 2020 nw	Rekening 2020	Verschil 2020
0.1 Bestuur	72.000	58.000	58.060	60
0.2 Burgerzaken	92.198	82.646	92.944	10.298
0.4 Overhead	4.116.252	4.286.399	4.308.268	21.869
0.61 OZB Woningen	187.265	170.387	168.648	-1.739
2.1 Verkeer en vervoer	127.730	119.455	121.796	2.341
3.3 Bedrijfsloket	34.588	15.586	15.586	0
6.2 Wijkteams	71.000	71.000	74.119	3.119
6.3 Inkomensregelingen	2.206.334	2.606.334	2.635.602	29.268
6.5 Arbeidsparticipatie	3.125.243	3.227.628	3.096.177	-131.451
6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO	18.000	18.000	20.226	2.226
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	27.000	27.000	50.565	23.565
6.72 Jeugdzorg	162.000	162.000	131.469	-30.531
7.4 Milieubeheer	15.497	15.227	15.913	686
8.1 Ruimtelijke ordening	79.050	103.517	103.516	-1
8.3 Wonen en Bouwen	86.729	81.453	86.176	4.723
Totaal	**10.420.886**	**11.044.632**	**10.979.064**	**-65.569**

11. Bijlagen

11.1 Werk en Inkomen

Duiven: Werk, Inkomen en dienstverlening		Realisatie 2019	Begroting 2020	Bijgestelde begroting 2020	Realisatie 2020
Uitkeringen inkomensdeel		6.337.926	6.170.617	6.424.609	6.432.882
Uitkeringen Bbz gev. Zelfst.		18.797	40.000	40.000	33.222
Uitgaven Werk		581.404	597.762	597.762	597.762
Uitgaven Duiven		**6.938.127**	**6.808.379**	**7.062.371**	**7.063.866**

Westervoort: Werk, Inkomen en dienstverlening		Realisatie 2019	Begroting 2020	Bijgestelde begroting 2020	Realisatie 2020
Uitkeringen inkomensdeel		4.904.718	4.861.374	5.036.545	5.002.052
Uitkeringen Bbz gev. Zelfst.		-23.023	-10.000	-23.500	-3.751
Uitgaven Werk		498.411	419.690	419.690	419.690
Uitgaven Westervoort		**5.380.106**	**5.271.064**	**5.432.735**	**5.417.991**

Zevenaar: Werk, Inkomen en dienstverlening		Realisatie 2019	Begroting 2020	Bijgestelde begroting 2020	Realisatie 2020
Uitkeringen inkomensdeel		12.153.895	11.939.118	11.939.118	12.206.277
Uitkeringen Bbz gev. Zelfst.		20.913	40.000	40.000	35.938
Uitgaven Werk		1.069.560	1.104.648	1.104.648	1.104.648
Uitgaven Zevenaar		**13.244.368**	**13.083.766**	**13.083.766**	**13.346.863**

Inkomen

In 2020 is zowel in het aantal uitkeringsdossiers als het aantal klanten een daling zichtbaar.

Aantal uitkeringsdossiers		31-12-2019	31-12-2020	% ontwikkeling
Duiven		421	433	2,85%
Westervoort		339	347	2,36%
Zevenaar		848	824	-2,83%
Totaal RSD de Liemers		1608	1604	-0,25%

* Dit betreft het aantal uitkeringsdossiers, niet het aantal klanten. Een uitkeringsdossier kan uit meerdere klanten bestaan.

Werk

In de Evaluatie Businesscase wordt uitgebreid ingegaan op hoe de budgetten zijn besteed en wat de effecten hiervan zijn geweest.

11.2 Tozo

TOZO		LO 2020	BK 2020	Totaal
Duiven		1.930.103	131.577	2.061.680
Westervoort		1.202.385	148.604	1.350.989
Zevenaar		3.516.876	323.979	3.840.855
Totaal		**6.649.364**	**604.160**	**7.253.524**

Aanvragen met besluit	Duiven	Vergoeding per besluit	Uitvoerings kosten	Uitkering zelfstandigen	Baten	Saldo
Tozo 1 LO	401	450	180.450,00	1.417.933,00	54.108,00	1.363.825,00
Tozo 2 LO	82	450	36.900,00	338.410,00	12.914,00	325.496,00
Tozo 3 LO	73	450	32.850,00	250.335,00	9.553,00	240.782,00
Tozo 1 BK	27	800	21.600,00	121.681,00	147,00	121.534,00
Tozo 2 BK	3	800	2.400,00	10.055,00	12,00	10.043,00
Tozo 3 BK	1	800	800,00	-	-	-
Totaal	**587**		**275.000,00**	**2.138.414,00**	**76.734,00**	**2.061.680,00**
Door RSD in rek.gebracht uitv.kst			167.537,00			

Aanvragen met besluit	Westervoort	Vergoeding per besluit	Uitvoerings kosten	Uitkering zelfstandigen	Baten	Saldo
Tozo 1 LO	256	450	115.200,00	867.979,00	25.131,00	842.848,00
Tozo 2 LO	60	450	27.000,00	230.015,00	6.660,00	223.355,00
Tozo 3 LO	63	450	28.350,00	140.243,00	4.061,00	136.182,00
Tozo 1 BK	18	800	14.400,00	114.950,00	92,00	114.858,00
Tozo 2 BK	6	800	4.800,00	10.357,00	8,00	10.349,00
Tozo 3 BK	7	800	5.600,00	23.416,00	19,00	23.397,00
Totaal	**410**		**195.350,00**	**1.386.960,00**	**35.971,00**	**1.350.989,00**
Door RSD in rek.gebracht uitv.kst			114.097,00			

Aanvragen met besluit	Zevenaar	Vergoeding per besluit	Uitvoerings kosten	Uitkering zelfstandigen	Baten	Saldo
Tozo 1 LO	712	450	320.400,00	2.473.764,00	69.032,00	2.404.732,00
Tozo 2 LO	172	450	77.400,00	675.677,00	18.855,00	656.822,00
Tozo 3 LO	175	450	78.750,00	468.393,00	13.071,00	455.322,00
Tozo 1 BK	47	800	37.600,00	270.555,00	9.150,00	261.405,00
Tozo 2 BK	15	800	12.000,00	30.014,00	1.015,00	28.999,00
Tozo 3 BK	9	800	7.200,00	34.751,00	1.175,00	33.576,00
Totaal	**1130**		**533.350,00**	**3.953.154,00**	**112.298,00**	**3.840.856,00**
Door RSD in rek.gebracht uitv.kst			318.366,00			

Kosten RSD

Personeelskosten	305.000,00
Opzetten ondernemersportaal	65.000,00
Thuiswerkvoorzieningen	15.000,00
Couverteermachine/porto	15.000,00
Totaal	**400.000,00**

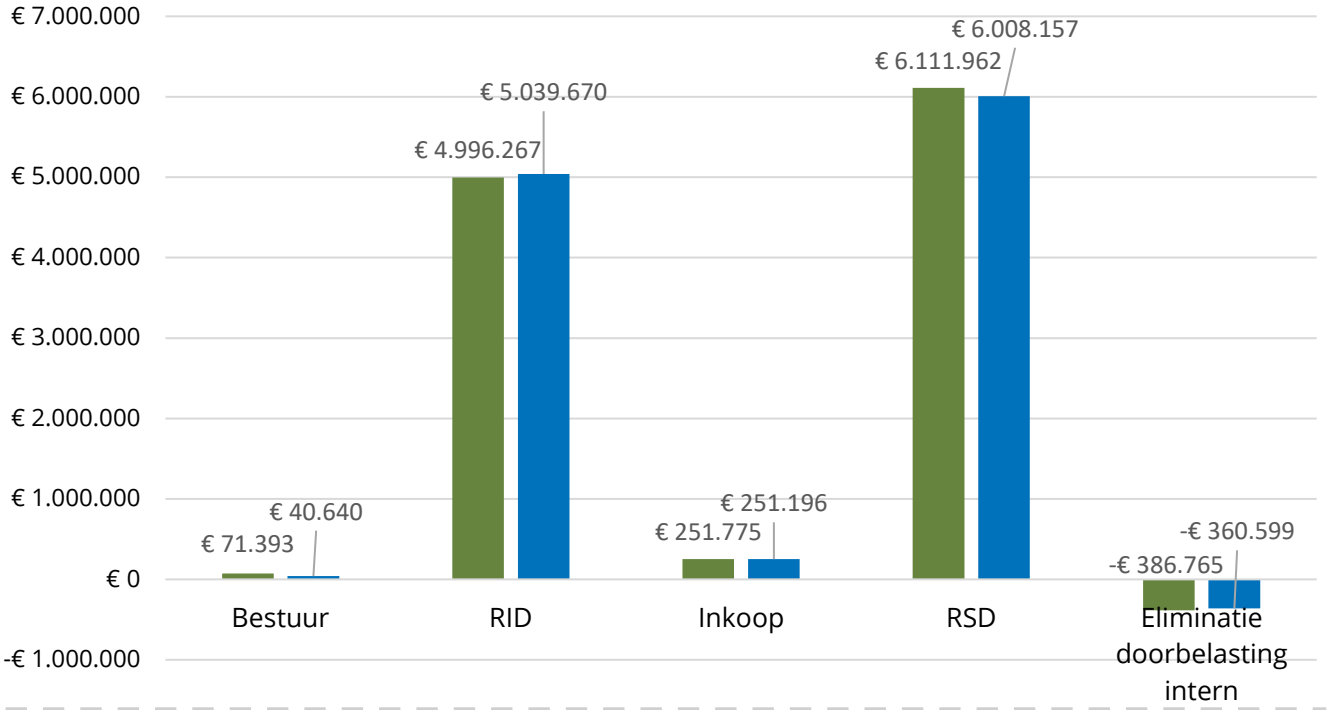
11.3 SiSa- Verantwoordingsstaat 2020

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 28 januari 2021

SZW	G2B	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_deel openbaar lichaam 2020 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2B/01*	Besteding (jaar T) algemene bijstand Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/02*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/03*	Besteding (jaar T) **IOAW** Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/04*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/05*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/06*
			1 060226 Gemeente Duiven	€ 5.630.485	€ 108.784	€ 668.245	€ 3.660	€ 31.496
			2 060293 Gemeente Westervoort	€ 4.506.089	€ 87.458	€ 352.209	€ 2.479	€ 19.797
			3 060299 Gemeente Zevenaar	€ 10.791.610	€ 165.060	€ 949.830	€ 10.854	€ 55.844
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2B/07*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/08*	Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/09*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/10*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/11*	
			1 060226 Gemeente Duiven	€ 170	€ 52.577	€ 507	€ 0	
			2 060293 Gemeente Westervoort	€ 0	€ 40.119	€ 1.099	€ 0	
			3 060299 Gemeente Zevenaar	€ 0	€ 89.643	€ 4.234	€ 0	
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2B/12*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/13*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/14*			
			1 060226 Gemeente Duiven	€ 205.176	€ 0			
			2 060293 Gemeente Westervoort	€ 187.198	€ 0			
			3 060299 Gemeente Zevenaar	€ 549.020	€ 3.653			
SZW	G3B	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_deel openbaar lichaam 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3B/01*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3B/02*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3B/03*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3B/04*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3B/05*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3B/06*
			1 060226 Gemeente Duiven	€ 0	€ 0	€ 6.754	€ 0	€ 0
			2 060293 Gemeente Westervoort	€ 0	€ 0	€ 14.977	€ 0	€ 0
			3 060299 Gemeente Zevenaar	€ 0	€ 0	€ 9.930	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3B/07*	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3B/08*				
			1 060226 Gemeente Duiven	€ 0				
			2 060293 Gemeente Westervoort	€ 0				
			3 060299 Gemeente Zevenaar	€ 0				
SZW	G4B	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _ deel openbaar lichaam 2020** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/01*	Welke regeling betreft het? Vul in Tozo 1, 2 of 3 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/02*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4B/03*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4B/04*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4B/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4B/06*
			1 060226 Gemeente Duiven	Tozo1	€ 1.417.933	€ 121.681	€ 54.108	€ 147
			2 060226 Gemeente Duiven	Tozo2	€ 338.410	€ 10.055	€ 12.914	€ 12
			3 060226 Gemeente Duiven	Tozo3	€ 250.335	€ 0	€ 9.553	€ 0
			4 060293 Gemeente Westervoort	Tozo1	€ 867.979	€ 114.950	€ 25.131	€ 92
			5 060293 Gemeente Westervoort	Tozo2	€ 230.015	€ 10.357	€ 6.660	€ 8
			6 060293 Gemeente Westervoort	Tozo3	€ 140.243	€ 23.416	€ 4.061	€ 19
			7 060299 Gemeente Zevenaar	Tozo1	€ 2.473.764	€ 270.555	€ 69.032	€ 9.150
			8 060299 Gemeente Zevenaar	Tozo2	€ 675.677	€ 30.014	€ 18.855	€ 1.015
			9 060299 Gemeente Zevenaar	Tozo3	€ 468.393	€ 34.751	€ 13.071	€ 1.175
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/07*	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1,2 of 3) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/08*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4B/09*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4B/10*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4B/11*	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020) *Aard controle R* *Indicator: G4B/12*
			1 060226 Gemeente Duiven	Tozo1	€ 0	401	27	
			2 060226 Gemeente Duiven	Tozo2	€ 0	82	3	
			3 060226 Gemeente Duiven	Tozo3	€ 0	73	1	
			4 060293 Gemeente Westervoort	Tozo1	€ 0	256	18	
			5 060293 Gemeente Westervoort	Tozo2	€ 0	60	6	
			6 060293 Gemeente Westervoort	Tozo3	€ 0	63	7	
			7 060299 Gemeente Zevenaar	Tozo1	€ 0	712	47	
			8 060299 Gemeente Zevenaar	Tozo2	€ 0	172	15	
			9 060299 Gemeente Zevenaar	Tozo3	€ 0	175	9	

Samenwerking de Liemers
Jaarrekening 2020

Exploitatielasten

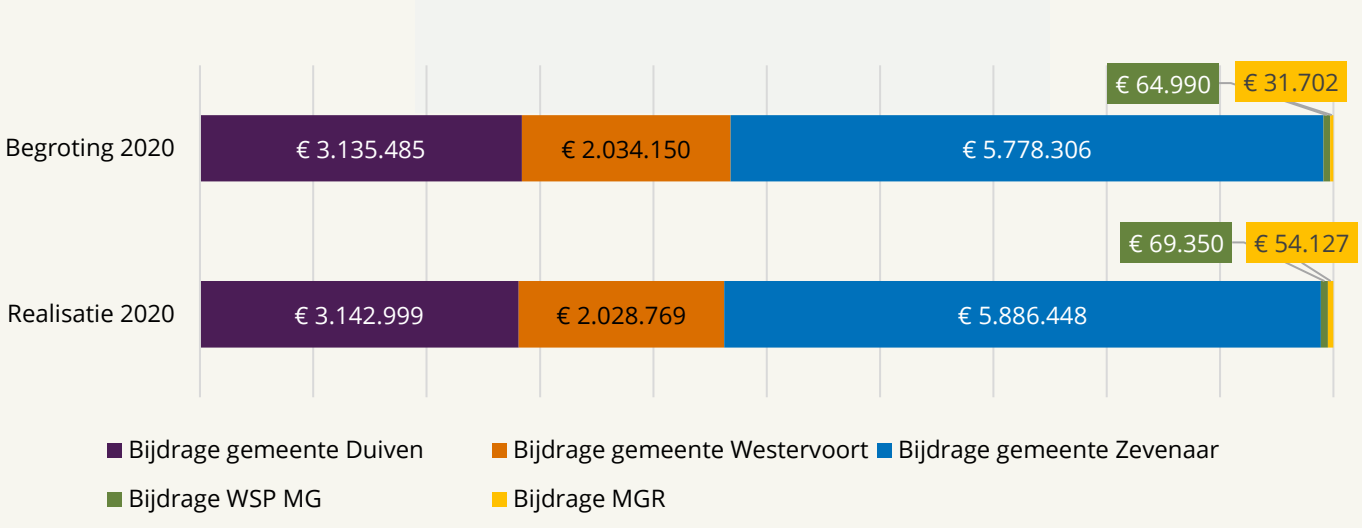


Totale lasten

Begroting 2020 na wijziging	**€11.044.632,-**
Rekening 2020	**€10.979.064,-**

Verschil:
+€65.569,-

Bijdrage gemeenten in exploitatie



RID

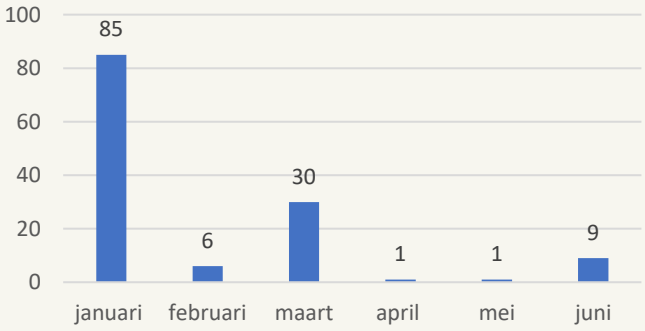
Informatisering en automatisering

Successen

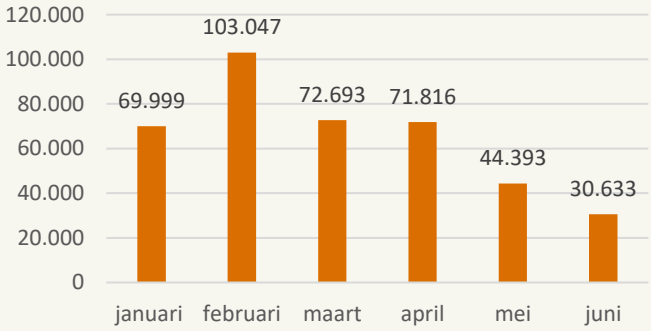
Alle medewerkers kunnen thuiswerken | **Succesvolle implementatie videobellen om communicatie te waarborgen**

Informatiebeveiliging

Geblokkeerde virussen



SPAM/Phishing geblokkeerd



Inkoop

RID inkoop is bij maar liefst

38

aanbestedingen betrokken geweest in 2020

€-890.421,-

is in totaal lager ingeschreven ten opzichte van de raming

€4.572.314,-

is het totale verschil tussen hoogste en winnende inschrijving. In theorie kan niet aanbesteden leiden tot deze hogere uitgaven.

€2.190.000,-

is de bijdrage Social Return On Investment (SROI) uit aanbestedingen uitgedrukt in euro's.

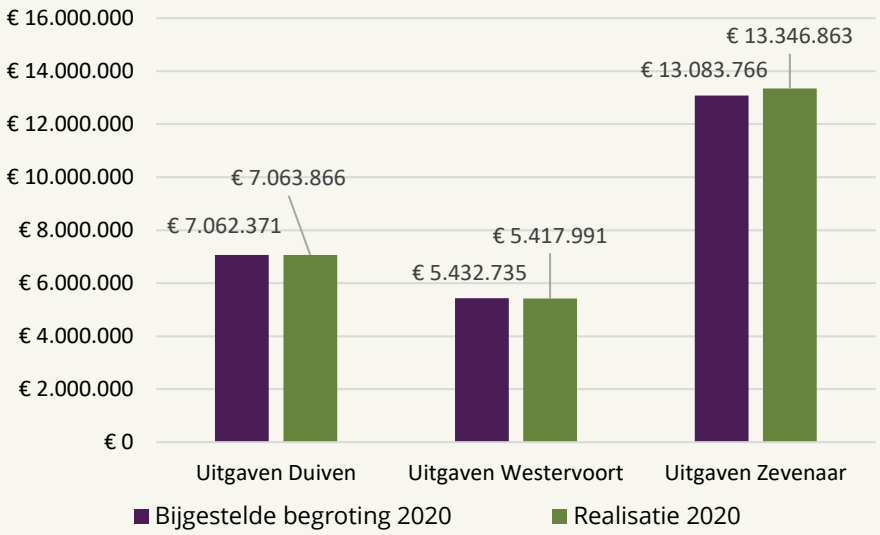
Er waren in totaal

107

Adviesaanvragen waarvan er slechts 3 buiten de tijdmarge behandeld zijn.

RSD

Werk en inkomen



Stijging in aantal uitkeringsdossiers

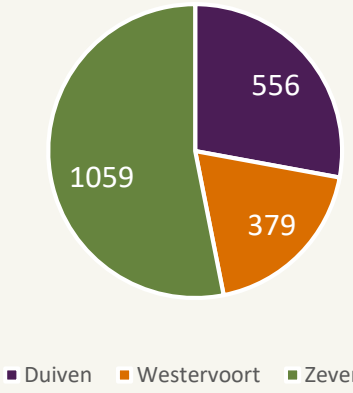
2,85% in Duiven

2,36% in Westervoort

-2,83% in Zevenaar

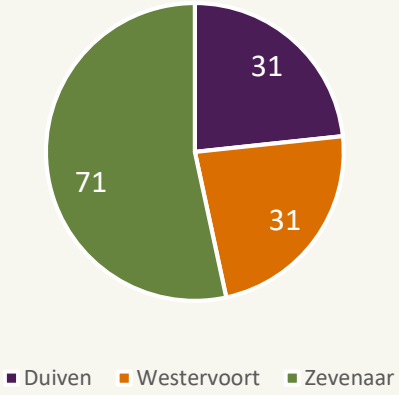
Tozo-regeling

Aanvragen levensonderhoud

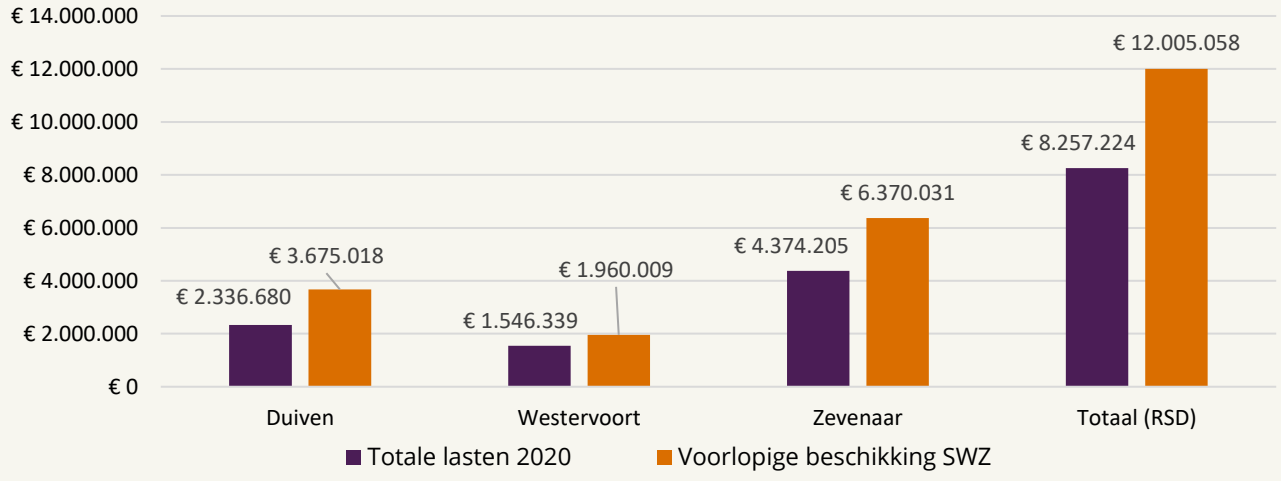


Totaal aangevraagd bij de RSD:
1059

Aanvragen bedrijfskrediet



Totaal aangevraagd bij de RSD:
133



RSD

2020 in cijfers

Klanttevredenheid is gestegen van een **7,5** in 2019 naar een **7,9** in 2020

Het aantal plaatsingen was **328** (streven was 295)

Duurzame uitstroom/plaatsingen was **83%** Het doel was 80%

€697.611,- Is bepaard op de uitkeringslast in 2019

€255.065,- is bepaard op de uitkeringslast in 2020

Accountantsverslag 2020

Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking de Liemers



2e concept

18 maart 2021

stolwijk kennisnetwerk

Inleiding

Aan het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers
Koning Willem-Alexanderplein 1
69521 ES DUIVEN

Doetinchem, 18 maart 2021

Geacht bestuur,

Wij hebben de jaarrekening 2020 van uw organisatie gecontroleerd. In dit verslag brengen wij de hoofdzaken van onze uitkomsten vanuit onze controle onder uw aandacht.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur.
Wij geven hierbij een controleverklaring.

U heeft aan ons voor de controle van de jaarrekening 2020 geen aandachtspunten meegegeven. In het rapport besteden wij aandacht aan de jaarrekening zelf en aan de interne beheersing.

Wij bespreken deze rapportage graag tijdens de bijeenkomst van het Dagelijks Bestuur op 7 juni 2021 en beantwoorden dan ook uw eventuele vragen. Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag afgestemd met de directeur en de controllers.

Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

Dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Waar bent u naar op zoek?

Inhoudsopgave

1. Kernpunten
2. Onderbouwing oordeel
3. Corona en de jaarstukken
4. Jaarrekening
5. Interne beheersing
6. SiSa
7. Onze verantwoordelijkheid
8. Afsluiting

1. Kernpunten

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de organisatie gecontroleerd. Wij informeren u in dit verslag over de uitkomsten vanuit onze controle. De hoofdzaken hebben wij hier opgenomen.

Goedkeurende oordelen

Als u de jaarstukken ongewijzigd vaststelt, kunnen wij een goedkeurend oordeel geven over de getrouwheid en de rechtmatigheid.

Uit onze controle kwamen een aantal aanpassingen in de jaarstukken voort. Deze zijn in de voorliggende versie verwerkt.

Niet alle aanbestedingen rechtmatig

We hebben vastgesteld dat voor een bedrag van € 45.000 de Europese aanbestedingsrichtlijnen niet zijn nageleefd. Dit betreft inhuur vanuit 1 leverancier. De onrechtmatigheid blijft onder de controletolerantie.

2 investeringskredieten overschreden

In 2020 zijn 2 investeringskredieten overschreden voor een totaalbedrag van € 15.000. Deze hebben we als onrechtmatig aangemerkt.

Bestemmingsreserve TOZO gevormd

Voor het niet bestede deel van de ontvangen uitvoeringskosten is een bestemmingsreserve gevormd voor € 0,2 miljoen. Komende jaren valt deze vrij op basis van de werkelijke bestede uitvoeringskosten.

Verloop controleproces voor verbetering vatbaar

We hebben gemerkt dat het controleproces bij zowel de organisatie als bij ons verbeterd kan worden. Met name de afstemming over de planning en steekproeven kan volgend jaar beter. Bij de start van de controle was de jaarrekening in concept gereed. Het balansdossier was niet volledig. Ongeveer de helft van de voor de controle benodigde stukken zijn tijdens de controle op ons verzoek aangeleverd. Voor de uitwisseling van documenten hebben we dit jaar een digitaal aanleverportaal gebruikt. De manier van werken met dit portaal is voor alle partijen nog wennen. Bovenstaande heeft de controle minder efficiënt gemaakt.

Interne beheersing op orde

De interne beheersing voldoet aan de daaraan te stellen eisen en past bij de omvang van de organisatie. Wij hebben nog enkele verbeterpunten geadviseerd.

Saldo van baten en laten

De organisatie heeft € 66.000 minder lasten dan begroot. Alleen op het programma RID is sprake van een overschrijding van € 43.000 welke past binnen het beleid en toereikend is toegelicht. Hierdoor is deze overschrijding niet onrechtmatig.

2. Onderbouwing oordeel

Onderstaand hebben wij een overzicht opgenomen van de niet in de jaarrekening 2020 verwerkte controleverschillen en de resterende onzekerheden. Met u hebben wij een afspraak gemaakt, welke afwijkingen wij in dit verslag vermelden. U heeft ons gevraagd in ieder geval alle afwijkingen groter dan € 3.000 aan u te rapporteren.

	Getrouwheid		Rechtmatigheid	
Omschrijving	Fouten €	Onzeker-heden €	Fouten €	Onzeker-heden €
Onrechtmatige aanbestedingen			45.000	
Overschrijding 2 investeringskredieten			15.000	
Totaal	**0**	**0**	**60.000**	**0**
Goedkeuringstolerantie voor fouten (1%)	**€ 109.000**			
Goedkeuringstolerantie voor onzekerheden (3%)	**€ 327.000**			

De geconstateerde onrechtmatigheden blijven onder de goedkeuringstoleranties van 1% respectievelijk 3%, zoals deze met u zijn afgesproken. Deze hebben daarom geen invloed op de strekking van ons oordeel.

Ook bij de controle van de Sisa-bijlage en de WNT-verantwoording zijn geen afwijkingen geconstateerd die van invloed zijn op de strekking van ons oordeel.

Wij hebben geen tegenstrijdigheden vastgesteld tussen het jaarverslag (de programma-verantwoording en de paragrafen) en de jaarrekening.

3. Corona en de jaarstukken

De coronacrisis heeft grote impact op elke organisatie. Er wordt gesproken over het ‘nieuwe normaal’. Dat roept de vraag op wat het ‘oude normaal’ was waar de huidige organisatiekoers op gebaseerd was en wat we al weten over het nieuwe normaal.

Financiële gevolgen COVID-19

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de jaarstukken is een toelichting opgenomen van de gevolgen van Covid-19 voor uw organisatie.

Hierin wordt nader ingegaan op de onzekerheden en risico’s voor de organisatie. De inzet en gevolgen voor de ambtelijke organisatie zijn nader toegelicht.

De organisatie heeft in 2020 geen extra vergoeding van het Rijk ontvangen ter compensatie van de gevolgen van Covid-19.

De organisatie voert de Tijdelijke overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (Tozo) uit voor de deelnemende gemeenten. De gemeenten hebben hiervoor vergoedingen ontvangen van het Rijk die zijn doorbetaald aan uw organisatie. Naast een vergoeding voor de verstrekt uitkeringen en bedrijfskapitaal, worden ook de uitvoeringskosten vergoed. De vergoeding die de organisatie van de gemeenten heeft ontvangen is niet volledig besteed. Het niet bestede deel is in een bestemmingsreserve opgenomen.

Voor het verstrekken van de Tozo-uitkeringen is veel personele capaciteit benodigd. Dit is enerzijds met eigen mensen ingevuld en anderzijds met externe inhuur.

Jaarstukken en zekerheid

4. Jaarrekening

Financiële positie

Kwaliteit jaarstukken

Begrotings-rechtmatigheid

Overige bevindingen



Financiële positie

De jaarrekening geeft inzicht in de totstandkoming van het resultaat 2020 en de financiële positie van de organisatie op 31 december 2020.

Saldo van baten en lasten

De totale lasten zijn € 66.000 lager dan begroot. Het thuiswerken brengt lagere huisvestings- en facilitaire kosten met zich mee. De nieuwe dienstverleningsovereenkomst met de GR 1Stroom is later ingegaan, waardoor de lasten lager zijn. De personeelskosten zijn over de hele linie iets hoger uitgevallen.

Bij het bepalen van de afrekening is rekening gehouden met een dotatie aan 1 bestemmingsreserve van in totaal € 203.000. De omvang van de dotaties zal bij het vaststellen van de jaarstukken door het Algemeen Bestuur expliciet worden bekrachtigd.

De belangrijkste afwijkingen zijn per programma toegelicht.

Van begroting naar realisatie

Op basis van de primitieve begroting was sprake van € 10,4 miljoen aan lasten. Bij de tussenrapportage is dit verhoogd naar respectievelijk € 10,6 en € 11 miljoen. De gerealiseerde lasten bedragen ook € 11 miljoen.

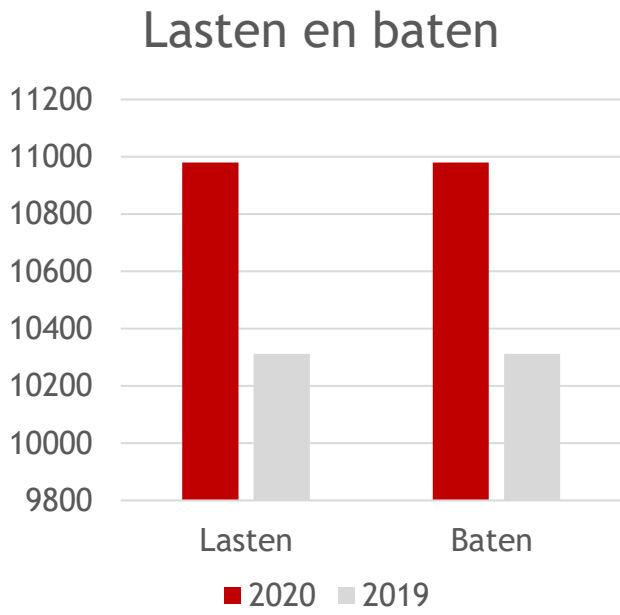
Eigen vermogen

In 2020 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met het vormen van een bestemmingsreserve voor de niet bestede uitvoeringskosten Tozo.
Er is geen algemene reserve.

Schuldpositie en solvabiliteit

De organisatie heeft per balansdatum voor € 3,5 miljoen aan langlopende schulden. Het balanstotaal is sterk afgenomen. Onder meer doordat per ultimo 2020 geen sprake is van een schuld aan de gemeente Zevenaar van € 2,9 miljoen, maar een vordering van € 0,5 miljoen.

Omdat er nu een bestemmingsreserve is gevormd, is de solvabiliteit 3% ten opzichte van 0% vorig jaar. Eventuele tekorten die ontstaan, moeten door de deelnemende gemeenten worden opgevangen. Derhalve is het van belang dat de deelnemende gemeenten weerstandsvermogen aanhouden voor de risico's van de GR.



De lasten 2020 zijn hoger dan 2019 doordat hier € 0,4 miljoen aan lasten TOZO in zit

Kwaliteit jaarstukken

Bij onze controle hebben wij de informatiewaarde, leesbaarheid en naleving van wettelijke vereisten van de jaarstukken beoordeeld.

Kwaliteit van de jaarstukken

De jaarstukken bestaan uit 3 onderdelen: De programma's, de paragrafen en de jaarrekening.

Wij vinden de structuur van de jaarstukken duidelijk. Uw organisatie kent 4 programma's. De kwaliteit van de toelichtingen is voldoende en is in overeenstemming met de begroting.

Jaarverslag en paragrafen

Het jaarverslag en de paragrafen voldoen aan de minimale eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording. Wij hebben geen tegenstrijdigheden vastgesteld tussen deze stukken en de jaarrekening 2020.

Naleving van de verslaggevingsregels

Wij hebben gecontroleerd of de bepalingen in het Besluit Begroting en Verantwoording zijn nageleefd. Hierin hebben wij geen (belangrijke) afwijkingen vastgesteld.

De verplichte beleidsindicatoren zijn bij de programma's opgenomen.

Verloop van de controle

Het opstellen van de jaarrekening is over het boekjaar 2020 zodanig gepland om aan het Dagelijks Bestuur de gecontroleerde jaarrekening op 25 maart 2021 voor te kunnen leggen, zodat zij na advies van de deelnemende gemeenteraden deze in juni 2021 kan vaststellen. De controle over het jaar 2020 is in goed overleg plezierig verlopen.

Het concept van de jaarstukken was tijdig gereed, maar het jaarrekeningdossier was niet volledig. Veel stukken zijn pas tijdens de controle op ons verzoek aangeleverd. Daarnaast is dit jaar een digitaal aanleverportaal gebruikt. Het werken hiermee is voor beide partijen nog wennen. Dit is de efficiëntie van de controle niet ten goede gekomen. De communicatie over de planning en steekproeven is voor verbetering vatbaar.

Wij kijken terug op een prettige en transparante samenwerking gedurende dit proces.

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de controle van de rechtmatigheid gaan wij na of de lasten en baten en de balansmutaties juist, tijdig, volledig én met de geldende wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader in overeenstemming zijn geweest. Wij hebben de baten en lasten en de balansmutaties over 2020 gecontroleerd op rechtmatigheid.

Begrotingscriterium

U heeft besloten met 4 programma's te werken. Dit geeft een overzichtelijk beeld van de resultaten. U heeft het Dagelijks Bestuur toestemming gegeven om binnen de bandbreedtes van de beleidsregels die u heeft samengesteld, te opereren. Het Dagelijks Bestuur legt verantwoording af over de besteding op de programma's.

Wij hebben gecontroleerd of de begrotingsregels door het Dagelijks Bestuur zijn nageleefd.

Bevindingen:

Bij 1 programma zijn de werkelijke lasten hoger dan de begrote lasten. De overschrijding is duidelijk toegelicht en tevens is daarbij vermeld dat de overschrijding bij de tussenrapportage nog niet inzichtelijk was. Omdat de overschrijding binnen het beleid past en voldoende is toegelicht, weegt deze niet mee in ons oordeel.

Voor 2020 zijn kredieten voor in totaal € 15.000 overschreden. In de jaarrekening is een toelichting opgenomen voor de overschrijding.

Programma (*€ 1.000)	Lasten Begroting	Lasten 2020	Passend binnen begroting
Bestuur	71	41	✓
RID	4.996	5.040	✗
Inkoop	252	252	✓
RSD	6.112	6.011	✓
Totaal	**11.431**	**11.344**	

Overige bevindingen

De belangrijkste bevindingen inzake de getrouwheid hebben wij onder de kernpunten gerapporteerd. Hier informeren wij u over de overige bevindingen.

Schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat de organisatie oordelen vormt en schattingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De schattingen en de hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Een goed inzicht in de jaarrekening vraagt kennis van de gemaakte schattingen.

Wij hebben de (beperkte) geschatte posten gecontroleerd en vinden dat deze op een juiste wijze zijn ingeschat.

Materiele vaste activa

Bij de vaste activa glasvezel, software kernapplicaties en mobiele telefoons wijken de gehanteerde afschrijvingstermijn af van de financiële verordening. Overigens zijn de gehanteerde afschrijvingstermijnen reëel en conform de begroting. Daarmee zijn de afschrijvingen rechtmatig.

We adviseren u de afschrijvingstermijnen in de financiële verordening aan te passen

Prestatielevering rechtmatig

In totaal is voor 124 inkoopfacturen vastgesteld of de prestatielevering rechtmatig heeft plaatsgevonden. Daarbij hebben we geen onrechtmatigheden geconstateerd.

De prestaties konden niet alle onderbouwd worden met documenten.

Wij hebben aan de hand van interviews de rechtmatigheid hiervan vast kunnen stellen. Bij de facturen is door minimaal 2 verschillende personen bevestigden vastgelegd dat de prestatie geleverd is.

Europese aanbestedingen

Bij de controle van de Europese aanbestedingen hebben we bij 1 leverancier een onrechtmatigheid geconstateerd. Het betreft de inhuur van 1 persoon waarbij in 2020 de aanbestedingsdrempel met een bedrag van € 45.000 is overschreden. In 2019 was deze al inzichtelijk, maar contractueel kon dit niet meer gewijzigd worden. De sturing op de naleving van de aanbestedingsrichtlijnen is verbeterd, waardoor de omvang van de onrechtmatigheid sterk is afgenomen.

De IT omgeving

Overige bevindingen

IT omgeving

Vanuit onze rol als accountant dienen wij aandacht te besteden aan de bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde omgeving. Dit onderzoek is niet primair gericht op cybersecurity.

Uit onderzoek en uit de praktijk blijkt dat veel bedrijven nog niet ‘cybersecure’ zijn. De risico’s worden onderschat, wat vervolgens leidt tot onvoldoende beveiligingsmaatregelen. Informatiebeveiliging is namelijk geen eenmalige exercitie, maar een continu proces. Aanvallers zitten immers niet stil en er komen steeds nieuwe bedreigingen onze kant op. Dit betekent dat zelfs organisaties die op het eerste oog goed beveiligd zijn zich toch moeten blijven wapenen tegen de gevaren van een cyberaanval.

In de blog “Hoe Cybersecure is jouw organisatie?” staan enkele voorbeelden hoe u dit als organisatie kan beoordelen, zie hiervoor: https://stolwijkkennisnetwerk.nl/blog-hoe-cybersecure-is-jouw-organisatie/

Wij hebben de automatiseringsorganisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole gecontroleerd. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht. Voor onze controle steunen we voor een beperkte mate op de automatiseringsomgeving van uw organisatie.

Overigens zien wij dat de organisatie hier aandacht aan besteed, maar het is belangrijk om bewust te zijn dat hackers pogingen doen om in te breken.

Overige bevindingen

In 2020 is door het Rijk de steunmaatregel voor zelfstandigen, de Tozo, geïntroduceerd. Wij hebben de verstrekkingen van de Tozo gecontroleerd en rapporteren hierbij expliciet over de bevindingen zoals verzocht wordt in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa.

Misbruik en oneigenlijk gebruik Tozo

- De organisatie heeft de maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik vastgelegd
- Het proces van beoordeling en toekenning van de uitkeringen ligt zo veel mogelijk bij 1 medewerker.
- Er worden interne controles uitgevoerd op de toekenningen en op de (verwerking van) IB-signalen
- De IB signalen die ontvangen zijn, zijn beoordeeld. Waar nodig is de hoogte of duur van de uitkering hierop aangepast

Identificatieplicht

De identificatie van de aanvragers is getoetst aan de hand van identiteitsbewijzen. Dit is conform artikel 17 derde lid van de Participatiewet. Deze schrijft voor dat de identiteit van aanvragers vastgesteld dient te worden aan de hand van een geldig identiteitsbewijs.

Verstrekte voorschotten Tozo 1

De organisatie heeft geen voorschotten verstrekt. Wel zijn in de eerste week van Tozo 1 afgeronde bedragen verstrekt, omdat de normbedragen nog niet duidelijk waren. Dit is daarna verrekend.

5. Interne beheersing

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening hebben wij een interimcontrole uitgevoerd. Over de bevindingen en aanbevelingen hebben wij in de managementletter gerapporteerd.

Samenvatting managementletter

Bij de interimcontrole hebben wij de algemene beheersing, de inrichting van de processen en de interne beheersingsmaatregelen beoordeeld. Naar aanleiding van de interimcontrole hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen in de managementletter d.d. 16 november 2020 gerapporteerd aan de directie en het Dagelijks Bestuur.

De interne beheersing is in de basis op orde. Gedurende de corona periode en het thuis werken is de interne beheersing niet verstoord.

Risico's interne beheersing

In de managementletter hebben wij per proces aangegeven welke risico's niet (geheel) worden afgedekt door interne beheersingsmaatregelen. Om voldoende controlezekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als gevolg van het ontbreken van deze (voldoende) maatregelen afwijkingen bevat hebben wij aanvullende gegevenswerkzaamheden moeten verrichten om dit risico te verlagen, zoals uitbreiding van de steekproeven van de prestatie- en dossiercontroles.

In de managementletter hebben we de top 3 risico's benoemd. Deze betreffen:

- Naleving Europese aanbestedingsrichtlijnen: totale onrechtmatigheid is dit jaar € 45.000 ten opzichte van € 414.000 vorig jaar. Dit komt enerzijds omdat een aantal inhuurcontracten zijn beëindigd en anderzijds omdat de sturing op en het bewustzijn van de naleving verbeterd is.
- Prestatielevering inkoop onvoldoende onderbouwd: tijdens de controle hebben we een steekproef uitgevoerd. Hieruit blijkt dat alle prestatie voldoende onderbouwd kunnen worden. Enerzijds is dit met documenten gedaan en anderzijds door een bevestiging van de levering door minimaal 2 personen.
- Rechtmatigheid van de verstrekte uitkeringen (inclusief Tozo): in totaal zijn bijna 200 uitkeringsdossiers getest. Uit deze werkzaamheden komen geen materiële fouten naar voren, maar wel een beperkt aantal formele fouten. Dit zit met name in de volledigheid van de dossiers, waardoor we niet alle informatie hebben verkregen die we nodig hebben.

5. Interne beheersing

Richting rechtmatigheidsverantwoording

Over het jaar 2021 ligt de uitdaging voor het Dagelijks Bestuur in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording voor het Algemeen Bestuur op te stellen. Het Dagelijks Bestuur geeft daarin aan dat zij heeft gehandeld binnen de wet- en regelgeving van de financiële rechtmatigheidsvereisten. Het oordeel van de accountant zal vanaf dat jaar alleen een getrouwheidsoordeel zijn, waarvan de rechtmatigheidsverantwoording een onderdeel is. De rechtmatigheidsverantwoording is onderdeel van de totale controle van de jaarstukken. Een goede verbijzonderde interne controle vormt de basis voor het kunnen opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording.

Inmiddels is het definitief dat het invoeringsjaar van de rechtmatigheidsverantwoording daadwerkelijk het verslagjaar 2021 is.

Het doel van de rechtmatigheidsverantwoording is met name om een groeiproces in gang te zetten dat gericht is op verbetering van de bedrijfsvoering en de interne beheersing van de processen. Het uitvoeren van verbijzonderde interne controle helpt de organisatie in control te blijven of te komen.

In 2020 zijn diverse voorbereidingen getroffen voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

Wij hebben het Dagelijks Bestuur geadviseerd de stap naar de rechtmatigheidsverantwoording met onderstaande overwegingen verder uit te werken.

1. *Het aanpassen van het controleprotocol, de financiële verordening en de controleverordening na de definitieve wetswijziging;*
2. *Het actualiseren van het intern controleprogramma voor het boekjaar 2021 voor de onderkende risico's, actualiteiten en nieuwe wet- en regelgeving;*
3. *Het opdelen van de werkzaamheden voor de verbijzonderde interne controle in 4 kwartalen;*
4. *Het gestructureerd en geüniformeerd vastleggen van de uitvoering van de verbijzonderde interne controles;*
5. *Het bespreken van de uitkomsten met de proceseigenaar;*
6. *Het opzetten van een rapportagestructuur over de uitkomsten aan de directie en het Dagelijks Bestuur;*
7. *Het monitoren van de opvolging van de aanbevelingen.*

Het RSD kwaliteitsplan kan als uitgangspunt gebruikt worden voor het controleplan.

7. Sisa

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2020 d.d 21 januari 2021.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G2B	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_deel openbaar lichaam 2020	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3B	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_deel openbaar lichaam 2020	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4B	Tijdelijke overbrugginsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _ deel openbaar lichaam 2020	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Op de hierna volgende pagina's zijn specifiek de verplichte rapportages inzake G4 opgenomen. Deze tabellen dient u samen met de overige verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli 2021 bij het CBS aan te leveren.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid	Goedkeurend

6. Sisa

Tabel van bevindingen specifiek voor G4B Tozo

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4B	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4B	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	1 fout	n.v.t.	Bij 1 cliënt heeft geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 PW plaatsgevonden
G4B	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4B	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen (toepassing artikel 21, lid 3 Besluit 17 april)	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4B	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Tabel van bevindingen specifiek voor G4B Tozo

6. Sisa

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4B	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4B	Tozo 2, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4B	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4B	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4B	Tozo 3, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4B	Omvang vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Geen	n.v.t.	n.v.t.

7. Onze verantwoordelijkheid

Wij hebben onze controle overeenkomstig de opdracht uitgevoerd en in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving.

Onze opdracht

De jaarrekening 2020 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening gecontroleerd.

Wij hebben onze controle uitgevoerd op basis van onze controlestandaarden voor de accountantscontrole. Daarnaast hebben wij het besluit accountantscontrole decentrale overheden (het BADO), de door u vastgestelde controleverordening (ex artikel 413 van de gemeentewet), het door u vastgestelde controleprotocol én het door u vastgestelde normenkader als basis voor de controle gebruikt.

De door ons voor de controle gehanteerde goedkeuringstolerantie voor fouten bedraagt € 109.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 327.000 (3% van de lasten). Voor de Wet Normering Topinkomens hebben wij de voorgeschreven lagere goedkeuringstoleranties gehanteerd.

Onze onafhankelijkheid

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk, dat wij onafhankelijk zijn. De voor uw organisatie in 2020 door ons verrichte diensten passen binnen de regels van onafhankelijkheid. Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken, die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

Fraude

De accountant is verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het Dagelijks Bestuur. Wij merken op, dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het Dagelijks Bestuur.
De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging.

Er zijn tijdens de door ons uitgevoerde reguliere controlewerkzaamheden geen materiële onjuistheden als gevolg van fraude ontdekt, noch hebben wij aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Inzicht urenbesteding

Vanuit het programma 'In het publiek belang' van de NBA dienen wij de bestede uren van onze controlewerkzaamheden aan u te rapporteren. Voor uw inzicht verstrekken wij onderstaand een opgave van de tijdsbesteding (inclusief een schatting van nog te besteden uren voor de afronding van de jaarrekeningcontrole).

	Uren
Tekenend accountant	30
Overige teamleden	520

8. Afsluiting

Dank u voor de samenwerking

Publicatie jaarrekening

Wij adviseren om de jaarrekening, na vaststelling door het Algemeen Bestuur, op de website van uw gemeenschappelijke regeling, te publiceren samen met de controleverklaring van de accountant. Hierdoor is het voor de gebruikers duidelijk dat dit de definitieve versie van de jaarrekening is en wat het oordeel van de accountant bij deze jaarrekening is.

Afsluiting

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

Dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA



Disclaimer: de afbeeldingen op de voor- en achterkant zijn voor de uitbraak van corona gemaakt.



Toegevoegde waarde
die bijdraagt aan uw duurzame succes

Samenwerkende specialisten

Binnen Stolwijk Kennisnetwerk bundelen wij een aantal kennisgebieden op financieel, bedrijfskundig, economisch en personeelsniveau. Vanuit deze verschillende disciplines hebben wij een 360 graden overview, zodat wij u beter en vollediger kunnen adviseren. Deze aanpak, waarbij specialisten en generalisten nauw samenwerken, leidt ertoe dat wij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het duurzame succes van uw organisatie. Hoe wij dat doen? Dat leest u in het transparantieverslag op onze website.

Uw succes > www.stolwijkkennisnetwerk.nl

stolwijk kennisnetwerk

RSD DE LIEMERS
MAATWERK NAAR WERK EN INKOMEN

SDL
SAMENWERKING DE LIEMERS

RID De Liemers
REGIONAAL ICT EN INKOOP DIENSTENCENTRUM
voor de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar

Aan de gemeenteraden van Duiven, Westervoort en Zevenaar

Betreft: Kaderbrief Samenwerking de Liemers
Datum: 26 maart 2021

Geachte leden van de raad,

Ter uitvoering van artikel 34b van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, zenden wij u hierbij de kaders voor de begroting 2022.

Van de formulering van beleidskaders door de Samenwerking de Liemers is geen sprake, immers onze organisatie richt zich op de uitvoering binnen kaders die zijn gesteld door de gemeenten. De financiële kaders voor Samenwerking de Liemers worden gevormd door besluiten die door de gemeenteraden zijn genomen.

Voor de begroting 2022 leidt dit tot de volgende kaders:

- De raden hebben middelen beschikbaar gesteld voor de businesscase RSD voor drie jaar. Deze periode eindigt op 1 juli 2021. In de begroting 2022 zijn deze middelen om die reden stopgezet. In juni 2021 zal aan u de nieuwe bestuurlijke opdracht RSD worden voorgelegd. Afhankelijk van uw keuze zal dit invloed hebben op de begroting 2022.
- Er zijn diverse ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein waarbij gemeenten de regie voeren en mogelijk de RSD de opdracht geven onderdelen hiervan uit te voeren. Denk hierbij aan de nieuwe Wet Inburgering die, zoals nu bekend, wordt ingevoerd per 1-1-2022.
- Covid 19 heeft in 2020 een enorme impact gehad op de services van de RID. Gebleken is dat de basis onvoldoende op orde is. 2021 zal in het teken staan om de basis op orde te krijgen en daarnaast de lopende projecten zo goed mogelijk op te pakken.
- In 2021 zal onderzocht worden of de gevraagde dienstverlening vanuit de gemeenten aan de RID in verhouding staat tot het aantal medewerkers RID.
- Eind 2020 heeft het AB SDL groen licht gegeven voor het aanpassen van de governance van de GR SDL. De rol van de netwerkdirectie komt in de nieuwe structuur te vervallen en de managers van de RID en RSD zullen de directie van de SDL gaan vormen. Daarnaast zal er voor beide organisaties een bestuurscommissie worden ingericht. Nadere voorstellen zullen te zijner tijd aan uw raden worden voorgelegd.
- Het AB SDL heeft een bezuiningsopdracht neergelegd bij de directie SDL.
- Loon- en prijsstijgingen worden verwerkt conform cao-afspraken en/of –verwachtingen en CBS-index.

Wij gaan ervan uit u met deze informatie van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groet,
Het Dagelijks Bestuur van Samenwerking de Liemers

W. Hekkers
Secretaris

drs. A.J. van Hout
Voorzitter

Gemeente Duiven

gemeente Westervoort

ZEVENAAR

Voorstel Dagelijks Bestuur		
Onderwerp	*Concept meerjarenbegroting 2022-2025 SDL*	
Ingediend door:	Wilma Beuze	Datum: 18 maart 2021
Bijlagen:	Meerjarenbegroting 2022-2025 SDL	
Bespreken op vergadering van:	Dagelijks bestuur 25 maart 2021	
Status:	Vastgesteld in werkoverleg netwerkdirectie van 8 maart	
Beslispunten	1. In te stemmen met de MJB 2022-2025 SDL 2. In overeenstemming met de RID contactpersonen de nieuwe projecten te accorderen. 3. MJB 2022-2025 SDL voor zienswijze voor leggen aan de gemeenteraden Liemerse gemeenten. 4. Conceptbrief Zienswijze vaststellen	
Financiering		
Communicatie	*Na behandeling gaat voorstel voor zienswijze naar gemeenten. Nadat het Dagelijks Bestuur kennis heeft genomen van de zienswijzen gaat een definitief voorstel naar het Algemeen Bestuur.* *Het accountantsverslag n.a.v. de accountantscontrole is bijgevoegd.*	
Afstemming		
Toelichting door (extern):	*nvt*	
Duur:	*30 min.*	

Toelichting Voorstel Dagelijks Bestuur

In deze meerjarenbegroting zijn, na akkoord van de RID contactpersonen, voor de RID twee nieuwe projecten opgenomen in de gepresenteerde cijfers. Deze zullen ook in de 1e tussenrapportage van 2021 voorgelegd worden.

Het gaat om Decos naar de Cloud en Datagedreven sturing (BI informatie).

Voor Decos naar de cloud wordt structureel € 16.000,= extra onderhoudskosten gevraagd en voor Datagedreven sturing € 40.000,=.
Deze projecten zijn noodzakelijk voor een goede efficiënte uitoefening van de dagelijkse werkzaamheden. Maar ook in lijn met de I-visie en I-strategie die door alle raden zijn geaccordeerd. Tevens het verzoek van het AB in de vergadering van 25 juni 2020 waarin de wens wordt uitgesproken om maximale sturingsinformatie uit onze applicaties te halen. Op de daar gestelde vraag om hier samen in op te trekken, zijn de RID contactpersonen hier in verder gegaan.

In deze meerjarenbegroting is voor de RSD nog niets opgenomen als opvolger van de Business Case RSD 2018. De evaluatie en de nieuwe bestuurlijke opdracht zullen in juni 2021 aan de raden worden voorgelegd en bij akkoord in de 1e tussenrapportage 2022 worden toegevoegd.

Bij de RSD is een uitbreiding van de Dienstverleningsovereenkomst opgenomen in verband met de nieuwe toegewezen taken:

- Advisering zelfstandigen
- Voorselectie schuldhulpverlening zelfstandigen
- Rol voor RSD in het kader van de nieuwe Wet Inburgering

De afwikkeling van de Tozo-regelingen van zowel inkomensvoorziening als kredietverstrekking zal in de jaren 2022 tot en met 2024 doorlopen.

Specificatie van de afwijkingen op kostensoort

Lasten	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Verschil 2021->2022
Bestuurskosten	40.640	45.660	46.500	840
Personele kosten	7.695.490	6.943.763	6.958.924	15.161
Huisvestingskosten	409.456	438.420	424.920	-13.500
Automatiseringskosten	345.196	388.720	419.675	30.955
Onderhoud applicaties	1.182.568	1.247.430	1.349.400	101.970
Facilitaire zaken	116.669	111.800	113.750	1.950
Advies en Controle	28.695	46.100	56.150	10.050
Ondersteunende dienst	168.230	223.500	218.500	-5.000
Overige kosten	27.590	28.000	29.000	1.000
Kapitaallasten	964.531	1.108.530	1.018.549	-89.981
Totaal lasten	**10.979.063**	**10.581.923**	**10.635.368**	**53.445**

Nadere onderbouwing en bezuinigingen

Het AB SDL heeft een brief van de gemeente Zevenaar ontvangen met de verwoording van een besluit om vanaf 2022 bezuinigingen door te voeren. Het Algemeen Bestuur heeft dit verzoek overgenomen en gevraagd om zoveel mogelijk, in afstemming met de portefeuillehouders, te voldoen aan deze bezuinigingsopdracht. De meerjarenbegroting 2022-2025 is op totaalniveau in lijn met de Begroting na wijziging 2021. In de MJB is een bezuiniging van € 200.000,= doorgevoerd, maar daarnaast zijn er ook nieuwe projecten, op verzoek van de gemeenten, opgenomen. Met name op de post onderhoud van de applicaties is een stijging te zien van ruim € 100.000,=. Naast de indexering van deze kosten en wat uitbreiding van diensten komt het grootste deel € 56.000,= door de hierboven benoemde 2 nieuwe projecten.

Doordat een deel van bezuinigingen al in 2020 via een structurele aframing in de tussenrapportages is gemeld is deze ook al verwerkt in de kolom Begroting 2021 na wijzigingen.

In deze meerjarenbegroting zijn de volgende structurele bezuinigingen doorgevoerd:

▪ Rentekosten maximaal gelijk aan omslagrente	-/- €	82.000,=
▪ Vrijval kapitaallasten (investering €250.000,=)	-/- €	37.000,=
▪ Structurele bezuiniging applicaties (1e turap 2020)	-/- €	31.000,=
▪ Structureel aframen kosten SSGA	-/- €	4.000,=
▪ Structurele verlaging schoonmaakkosten RID	-/- €	8.000,=
▪ Structurele bezuiniging beveiliger RSD (2e turap 2020)	-/- €	25.000,=
▪ Portokosten RSD	-/- €	10.000,=
▪ Koeriersdiensten Liemers	-/- €	5.400,=
▪ **Totaal**	**-/- €**	**202.400,=**

In de loop van 2021/2022 zal, in overleg met de portefeuillehouders, nog verder worden beoordeeld op welke posten er mogelijk nog bezuinigingen doorgevoerd kunnen worden.

Meerjarenbegroting 2022 - 2025

Gemeenschappelijke regeling
Samenwerking De Liemers

RSD DE LIEMERS
MAATWERK NAAR WERK EN INKOMEN

RID De Liemers
REGIONAAL ICT EN INKOOP DIENSTENCENTRUM
voor de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar

Versie 2.0
Datum 22-03-2021

Inhoud

Inhoud **2**

Inleiding **4**

Richtlijnen programmabegroting 2022 – 2025 ..... **7**

BELEIDSBEGROTING **9**

Programmaplan **10**

1. Programma Bestuur **11**

1.1 Bestuur *11*

1.1.1 Wat willen wij bereiken? 11

1.1.2. Wat gaan we daarvoor doen? 11

1.1.3. Wanneer zijn we tevreden? 11

1.2. Ondernemingsraad *12*

1.2.1. Wat willen wij bereiken? 12

1.2.2. Wat gaan we daarvoor doen? 12

1.2.3. Wanneer zijn we tevreden? 12

1.3. Wat mag het kosten? *12*

2. Programma RID **13**

2.1 Ontwikkelingen 2021 en verder: I-visie en I-strategie *13*

2.2. Wat willen wij bereiken? *14*

2.3. Wat gaan we ervoor doen? *17*

2.4. Wanneer zijn wij tevreden? *19*

2.5. Wat mag het kosten *19*

3. Programma Inkoop **20**

3.1. Ontwikkelingen 2021 en verder *20*

3.2. Wat willen wij bereiken, wat gaan we ervoor doen ? *21*

3.3. Wanneer zijn we tevreden? *22*

3.4 Wat mag het kosten *22*

4. Programma RSD **23**

4.1. Algemeen (Ontwikkelingen) *23*

4.2. Kerntaak, missie, visie en doelstellingen *23*

4.2 Wat willen wij bereiken *25*

4.3. Uitgangspunten begroting 2022-2025 ..... *25*

4.4. Wat gaan we daarvoor doen? *26*

4.4.1. Unit Werk 26

4.4.2. Zorg en Ondersteuning 28

4.4.3 Specifieke doelgroepen 29

4.4.4. Inkomensondersteuning 30

4.4.5. Liemers Ondernemersportaal 30
4.5. Deelprojecten gericht op bedrijfsvoering 30
4.5.1. Dienstverleningsconcept 30
4.5.2. Interne organisatie 31
4.6 Wanneer zijn we tevreden? 33
4.7 Wat mag het kosten? 33
Beleidsindicatoren Sociaal Domein 34
BELEIDSPROGRAMMA 35
Paragrafen 35
5. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 36
6. Onderhoud kapitaalgoederen 38
7. Financiering 38
7.1. Bezuinigingen 38
8. Bedrijfsvoering 41
9. Verbonden partijen 43
FINANCIËLE BEGROTING 44
10. Overzicht van baten en lasten 45
10.1 Programma Bestuur 46
10.2 Programma RID 47
10.3 Programma Inkoop 51
10.4 Programma RSD 52
Bijlage 1: WID 54
1.1 Participatiebudget 54
1.2 Inkomensdeel 54
1.3 Dienstverlening 55
Bijlage 2: Geprognosticeerde meerjarenbalans 57
Bijlage 3: Taakvelden 58
Bijlage 4: Totaaloverzicht KPI's RSD vanuit Business Case 59
Bijlage 5: Overzicht beoogde projecten uit I-visie en I-strategie 60
Projectenlijst 2022 60

Inleiding

Voor u ligt de meerjarenbegroting van de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers 2022 tot en met 2025.

De meerjarenbegroting 2022 – 2025 van Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers bevat de begrotingsinformatie voor de samenwerking op het gebied van ICT, Inkoop en Werk & Inkomen in het kader van de Participatiewet van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar.

Uitgangspunten voor de samenwerking zijn:
- Vermindert de kwetsbaarheid van de organisatie;
- Verbetert de kwaliteit van het werk en dus de dienstverlening aan de burgers;
- Zaken worden efficiënter uitgevoerd;
- (wettelijke) Ontwikkelingen kunnen sneller worden opgepakt.

De drie Liemerse gemeenten hebben een gedeelde bestuurlijke visie op samenwerking:
Samenwerking is het, met behoud van de huidige bestuurlijke zelfstandigheid, vergroten van de gemeentelijke slagkracht door bundeling van ambtelijke expertise op strategisch, tactisch en operationeel niveau met als resultaat verhoogde kwaliteit, continuïteit en efficiëntie.

Kortom: een versterkte positie voor de drie gemeenten in de Liemers gericht op gezamenlijke uitvoering (bedrijfsvoering) van taken op Werk en Inkomen, ICT en Inkoop.

Beleidsbepaling – daar waar mogelijk op elkaar afgestemd – blijft bij de individuele gemeenten en de uitvoering en ontwikkeling van het beleid wordt door de samenwerking opgepakt. Gemeenten hebben wel aanvullend de mogelijkheid om diensten af te nemen.
Als er sprake is van beleid bij de individuele gemeenten en uitvoering door het samenwerkingsverband, is de juridische structuur (vorm) een hulpmiddel om deze uitgangspunten te borgen.
Als vorm voor de samenwerking is gekozen voor het treffen van een gemeenschappelijke regeling waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld. De samenwerking op alle drie de terreinen – ICT, Inkoop en Werk & Inkomen - zijn onder de werking van de gemeenschappelijke regeling gebracht.

Deze begroting 2022 – 2025 bestaat uit een Programmaplan. Dit plan bevat:
- de te realiseren programma's, met per programma de 'W'-vragen,
- de beleidsindicatoren;
- een overzicht van de baten en lasten per programma;.

Daarna volgen de paragrafen zoals:
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering, Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen.

Tot slot is de Financiële begroting per programma opgenomen, waarin de financiële vertaling van het programmaplan heeft plaatsgevonden, inclusief de meerjarenraming met geprognosticeerde begin- en eindbalans.

Onzekerheden met betrekking tot deze meerjarenbegroting:

- Deze begroting wordt opgesteld in een roerige periode;
- Het AB heeft ingestemd met een aanpassing van de governance SDL;
- Bestuurdersrechtmatigheid moet ingericht worden;
- Bij de RID is per 1 maart 2021 een nieuwe directeur benoemd;
- De RID heeft in 2020/2021 veel technische verstoringen die de noodzaak 'basis op orde' de hoogste prioriteit geven, wat is de impact op lange termijn;
- Invoeren/implementatie I-visie en I-strategie, ontwikkelingen SAAS, wensen;
- De RSD heeft een nieuwe bestuursopdracht opgesteld voor de periode 2021 t/m 2023. De gemeenteraden besluiten hier in juni 2021 over;
- Wijzigingen in de dienstverleningsovereenkomsten RSD door toename van het aantal aanvragen kinderopvang;
- Ontwikkelingen Covid19. De verwachting is dat het aantal uitkeringsgerechtigden de komende jaren zal oplopen;
- Vervolg regelingen op de Tozo: ontwikkeling ondersteuning zelfstandigen;
- Het is nog onduidelijk welke rol de RSD krijgt bij de invoering van de nieuwe Wet Inburgering per 1 januari 2022.

Al met al heel veel zaken waar nog geen duidelijkheid over is. Toch maken wij in deze begroting een zo goed mogelijke inschatting van de noodzakelijkheden en de wensen vanuit de gemeenten om de gevraagde dienstverlening te kunnen bieden.
Aangezien het bij veel zaken om aannames gaat (inschattingen m.b.t. formatie en kosten) gaan wij deze goed benoemen zodat eventuele verschillen in de realisatie te herleiden zijn.

Financiën
Op de vastgestelde Meerjarenbegroting 2021-2024 zijn wijzigingen doorgevoerd via de 1e en 2e tussenrapportage 2020. Deze zijn al verwerkt in een aparte kolom in deze Meerjarenbegroting 2022-2025.

De begroting laat een stijging zien van € 53.445,= ten opzichte van de gewijzigde begroting 2021.
Bij de RID stijgen met name de personele kosten € 82.957,=, onderhoud applicaties met € 101.970,= met daar tegenover een verlaging van de kapitaallasten € 89.981,= en een beperkte daling op huisvesting € 5.500,= en Ondersteunende dienst van € 6.000,=.
Bij de Inkoop stijgen de personele kosten door de indexering.
Bij de RSD dalen de personele kosten, uitgaande van het beëindigen van de nieuwe opdracht per 1-7-2021, € 317.000,= door het verlagen van de formatie, maar vindt er ook een stijging plaats door uitbreiding Dienstverleningsovereenkomst met adviesverlening zelfstandigen en schuldhulpverlening zelfstandigen en de RSD zal een taak hebben in de uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering. Daarnaast zullen er ook in 2022 tot en met 2024 nog werkzaamheden Tozo uitgevoerd moeten worden. Hier staan inkomsten vanuit de Bestemmingsreserve tegenover.

Ontwikkeling
Het Algemeen Bestuur SDL heeft in december 2020 besloten om de Gemeenschappelijke regeling in stand te houden maar de bestuurslaag te wijzigen.

De volgende besluiten zijn genomen:

1. De netwerkdirectie zal vervangen worden door 2 bestuurscommissies:
   1 voor de RID en 1 voor de RSD.
2. De managers van de RID en RSD worden directeur.
3. De directeuren RSD en RID vormen tevens de directie van de SDL.

4. Het dagelijks bestuur wordt gevormd worden door de 2 voorzitters van de bestuurscommissies en 1 burgemeester, waarbij gewaarborgd dient te worden dat alle gemeenten zijn vertegenwoordigd.
5. Algemeen bestuur bestaat uit de wethouders van de drie gemeenten.

Per 1 maart 2021 zijn de directeursfuncties benoemd:

Algemeen Directeur SDL/Directeur RSD	Wilfred Hekkers
Adjunct-directeur SDL/Directeur RID	Jaap Mackaay

Richtlijnen programmabegroting 2022 – 2025

Algemene dekkingsmiddelen
De gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers (SDL) voert de werkzaamheden voor Werk en Inkomen gemandateerd uit. Dit houdt in dat de SDL geen algemene dekkingsmiddelen ontvangt.

Met ingang van maart 2020 is de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig ondermeners (Tozo) ingevoerd, deze regeling wordt ook door de RSD via mandaat uitgevoerd voor de drie deelnemende gemeenten. De voorschotten van deze Specifieke uitkering worden niet door de SDL ontvangen.

Overhead
De kosten zijn conform de Iv3-informatievoorschriften aan de taakvelden toegerekend.
In Bijlage 3 (pag. 58) wordt een overzicht van de taakvelden per programma en geconsolideerd weergegeven.

De begrote kosten voor 2022 zijn € 10.635.368,= hiervan wordt € 4.608.051,= toegerekend aan taakveld 0.4 Overhead, dit is 43,3%. Dit is een lichte stijging van 4% t.o.v. de jaarstukken 2020.
Dit komt door de stijging van de RID kosten die hoofdzakelijk betrekking hebben op overhead.

Personeelslasten
Bij bepaling van de loonkosten wordt rekening gehouden met bevorderingen naar de functieschaal en periodieke verhogingen waar per 1 januari 2022 recht op bestaat.
De CAO is sinds 01-01-2021 vervallen, er is nog geen informatie bekend over de voorstellen.
Voor 2022 wordt uitgegaan van een stijging ten opzichte van 2020 van 3,5%. Voor de jaren daarna is aansluiting gezocht met de indexering van de septembercirculaire.

BTW
Met ingang van 01-01-2018 valt de SDL niet meer onder de koepelvrijstelling en de transparantieregeling. Dit houdt in dat de gehele SDL voor de BTW ondernemer is geworden.
De begroting gaat uit van de kosten exclusief BTW (conform de Wet op de Omzetbelasting 1968) doordat deze voor de SDL terug te vorderen zijn. De bijdragen worden met BTW gefactureerd naar de deelnemende gemeenten. Bij de deelnemende gemeenten is deze BTW niet geheel terugvorderbaar via de BTW-aangifte c.q. verrekenbaar met het BTW -Compensatiefonds.
De lasten in de gemeentelijke begroting voor deelname aan de SDL kunnen hoger zijn dan de hier weergegeven lasten, omdat er een deel kostprijsverhogende BTW is ontstaan. Dit verschilt per gemeente omdat dit is afhankelijk van het geldende mengpercentage per gemeente.

VPB
De uitvoeringstaken van de GR aan de deelnemende gemeenten valt onder de Objectvrijstelling VPB voor samenwerkingsverbanden aangezien:

- De activiteiten verricht worden voor de in het samenwerkingsverband participerende overheidslichamen;
- De activiteiten onbelast zouden zijn als ze door de participant zelf zouden zijn verricht;
- De participanten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten bijdragen aan het samenwerkingsverband.

De ontwikkelingen binnen de RID en RSD met betrekking tot de aparte dienstverlenings-overeenkomsten, omzetting RSD naar netwerkorganisatie vallen hier niet onder. Deze moeten apart getoetst worden op de VPB-plicht.

Kapitaallasten
Kapitaallasten bestaan uit de afschrijvingslasten en rentetoerekening.
De materiële vaste activa worden annuïtair afgeschreven in maximaal:

3 jaar:	apparatuur t.b.v. de mobiele werkplek
4 jaar:	overige automatiseringsapparatuur
4 jaar:	hardware
4 jaar:	ICT techniek voor centrale computerruimte
5 jaar:	netwerk en bekabeling
5 jaar:	apparatuur t.b.v. de decentrale vaste werkplek
7 jaar:	software
10 jaar:	software kernapplicaties
15 jaar:	kantoormeubilair

Voor de toerekening van rente over de investeringen wordt gerekend met 3%. Vanuit de bezuinigingsopdracht wordt nu voorgesteld om deze rente niet als last te boeken als de omslagrente lager is.
De omslagrente voor 2022 wordt gesteld op nihil. Behalve de werkelijke rente op leningen zal er geen rente worden toegerekend aan de investeringen.

Voor het gebruik van de glasvezelkabel is geparticipeerd in Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk. Dit betreft geen eigendom maar een gebruiksrecht. Daarom is deze activa geclassificeerd als materiële vaste activa waarop lineair wordt afgeschreven in 15 jaar.

Investeringen die individueel onder een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000,= blijven, worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatst genoemden worden altijd geactiveerd. Maar deelinvesteringen lager dan € 10.000,= die onderdeel zijn van een totaalkrediet worden wel als zodanig geactiveerd.

Prijsstijgingen
In deze begroting zijn de overige kosten zo goed mogelijk ingeschat. Daar waar dit niet mogelijk was, is een inflatiecijfer gebruikt op basis van Nationale consumentenprijsindex (cpi), zoals weergeven in de Septembercirculaire.

Onvoorzien
In deze begroting is nergens geen bedrag opgenomen voor onvoorzien. De lasten worden zo goed mogelijk ingeschat en begroot. Kostenoverschrijdingen of onvoorziene kosten worden via de tussenrapportage voorgelegd ter accordering door het bestuur.

BELEIDSBEGROTING

Programmaplan

Te realiseren programma's:

1. Bestuur
2. RID
3. Inkoop
4. RSD

Zie hierna de specificaties per programma.

Overzicht van de algemene dekkingsmiddelen

De GR Samenwerking de Liemers voert haar taken uit onder mandaat. De inkomsten bestaan daardoor uit doorbelasting van de kosten. Er zijn geen reserves of voorzieningen. De gemaakte kosten worden per jaar doorbelast waardoor er ook geen eigen vermogen is. Daarom zijn er geen algemene dekkingsmiddelen in deze begroting opgenomen.
Met ingang van 2020 is er een Bestemmingsreserve Tozo gevormd, omdat de uitvoeringskosten zijn toegekend voor de gehele duur van de afhandeling van de Tozo uitkeringen en Bedrijfskredieten. Dit loopt minimaal tot en met 2024.

Overzicht van de kosten van Overhead

De programma's Bestuur en Inkoop zijn voor 100% Overhead. Voor de programma's RID en RSD valt een gedeelte onder de Overhead. Voor de specificatie verwijs ik naar bijlage 4 Taakvelden op pag. 58. Het percentage overheidskosten is 43,3%.

Bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting

De uitvoeringstaken van de GR aan de deelnemende gemeenten valt onder de Objectvrijstelling VPB voor samenwerkingsverbanden aangezien:

- De activiteiten verricht worden voor de in het samenwerkingsverband participerende overheidslichamen;
- De activiteiten onbelast zouden zijn als ze door de participant zelf zouden zijn verricht;
- De participanten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten bijdragen aan het samenwerkingsverband.
- De dienstverlenings-overeenkomsten zijn van geringe omvang, hebben geen winstoogmerk of het doel om structurele overschotten te behalen.

Daarom is in deze begroting geen bedrag voor heffing voor de vennootschapsbelasting opgenomen.

Bedrag voor onvoorzien

In deze begroting is geen expliciet bedrag opgenomen voor onvoorziene uitgaven.
De lasten worden zo goed mogelijk ingeschat en op basis van de vastgestelde verdeelsleutels in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten. Als er toch onvoorziene uitgaven ontstaan, worden deze via de tussenrapportages voorgelegd aan het bestuur.

1. Programma Bestuur

1.1 Bestuur

1.1.1 Wat willen wij bereiken?

Het besturen van de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers, waarbij door samenwerking de dienstverlening op ICT-gebied, inkoop en het terrein van werk en inkomen, aan de deelnemende gemeenten goed verzorgd en gegarandeerd wordt.

1.1.2. Wat gaan we daarvoor doen?

Het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers (SDL) bestaat ten tijde van het opmaken van deze meerjarenbegroting uit het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.

Eind 2020 heeft het AB SDL groen licht gegeven aan het aanpassen van de governance van de GR SDL. De rol van de netwerkdirectie komt in de nieuwe structuur te vervallen en de managers van de RID en RSD zullen, indien geschikt, de directie van de SDL gaan vormen. Daarnaast zal er voor beide organisaties een bestuurscommissie worden ingericht.

Door het vertrek van de manager RID eind 2020 heeft het DB besloten alvast voor te sorteren op de nieuwe situatie. De directeur RSD zal tevens fungeren als algemeen directeur SDL en de directeur RID zal de rol van adjunct-directeur SDL vervullen. Doelstelling is om voor de zomer 2021 deze aanpassing ter goedkeuring aan de 3 gemeenteraden voor te leggen.

Het algemeen bestuur wordt gevormd door de colleges van de drie aangesloten gemeenten. Het algemeen bestuur komt twee keer per jaar bijeen. In het midden van het jaar om jaarrekening en begroting vast te stellen, nadat de drie gemeenteraden gelegenheid hebben gehad hun zienswijzen in te dienen. En in het najaar om de tussenrapportage vast te stellen.

Het dagelijks bestuur wordt gekozen uit het algemeen bestuur en bestaat in de nieuwe situatie uit de 2 voorzitters van de bestuurscommissies en een ander lid van het AB, bij voorkeur een burgemeester, waarbij gewaarborgd dient te worden dat alle 3 gemeenten zijn vertegenwoordigd. Het dagelijks bestuur vergadert drie keer per jaar, twee daarvan zijn voorbereidend voor het algemeen bestuur, enige weken voorafgaande aan de vergadering van het AB. De derde vergadering is aan het einde van het eerste kwartaal om de begroting en jaarrekening voorlopig vast te stellen en voor zienswijze naar de raden te sturen.

De rol van voorzitter van AB en DB wordt bij toerbeurt ingevuld door een van de burgemeesters, telkens voor de duur van twee jaar. Sinds 2021 is dit de heer A. van Hout, burgermeester van de gemeente Westervoort. De secretarisrol wordt vervuld door de algemeen directeur SDL.

De algemeen directeur SDL fungeert als bestuurder voor de ondernemingsraad van de SDL.

Naast het bestuur heeft de SDL een ondernemingsraad. Deze raad vergadert ongeveer 5 keer per jaar.

1.1.3. Wanneer zijn we tevreden?

Gestreefd wordt naar een doelmatige en effectieve aansturing in samenspraak met de OR.

1.2. Ondernemingsraad

1.2.1. Wat willen wij bereiken?

De Ondernemingsraad wil fungeren als een betrouwbare, betrokken en transparante overlegpartner waarbij voortdurend gekeken wordt naar de balans tussen het collectieve belang van medewerkers en het organisatiebelang.
Ook in 2022 zal de organisatie volop in beweging zijn, ontwikkelingen op het gebied van samenwerking op ICT en Inkoop en de verdere transformatie sociaal domein zullen aandachtspunten zijn. Maar ook de verdere aanpak van de uitkomsten van het in 2019 gehouden PSA-onderzoek. Dit kan gevolgen voor het personeel hebben.
Daarom zullen ook in 2022 als belangrijkste speerpunten gelden:

- opleidings- en ontplooiingmogelijkheden,
- gevolgen voor personeel bij vormen van samenwerkingsverbanden en arbeidsomstandigheden.

De OR is een klankbord dat vanuit alle lagen van de organisatie meedenkt. Als OR spelen wij een actieve rol, die in goed gesprek met de bestuurder is. Met deze speerpunten willen we bereiken dat medewerkers actief met de veranderingen in het werkveld dan wel de organisatie aan de slag kunnen. Uiteindelijk draagt het werk van de OR bij aan een optimaal werkende GR waar medewerkers met plezier werken.

1.2.2. Wat gaan we daarvoor doen?

We nemen initiatief in het inbrengen van onderwerpen van gesprek met de bestuurder. We leggen ons oor te luister bij de medewerkers. We denken graag mee in processen en laten ons scholen. We nemen de tijd om te evalueren en van feedback te leren. We trekken samen op met de andere Liemerse (G)OR-en.

1.2.3. Wanneer zijn we tevreden?

Als ons werk bijdraagt aan continue verbetering van de organisatie, zodat we een optimaal werkende GR hebben waar medewerkers met plezier werken.

1.3. Wat mag het kosten?

	Rekening	Prim.begr	Begroting	Begroting	Meerjaren begroting		
Bestuur	**2020**	**2021**	**2021 na wijz.**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten	40.640	37.250	45.660	46.500	47.000	47.500	48.000
Baten	40.640	37.250	45.660	46.500	47.000	47.500	48.000
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

De kosten voor Programma Bestuur vallen volledig onder Taakveld 0.4 Overhead

2. Programma RID

2.1 Ontwikkelingen 2021 en verder: I-visie en I-strategie

Begin 2019 is ingezet op een *strategische* koers van de Liemers op het gebied van informatisering, bestaande uit twee onderdelen: een I-visie en een I-strategie. Deze twee onderdelen vormen de gedeelde strategische koers van de gemeenten Duiven, Westervoort, Zevenaar en Samenwerking de Liemers (SDL) – bestaande uit het Regionaal ICT- en Inkoopdienstencentrum (RID) en de Regionale Sociale Dienst (RSD) – op het gebied van informatisering.

Er is voor een gedeelde visie en strategie gekozen omdat er op het gebied van informatisering zo veel gebeurt, dat we niet anders kunnen dan onze krachten bundelen. Dit wil echter niet zeggen dat er binnen de gemeenten en RSD geen ruimte bestaat om hun *couleur locale* te bepalen. De visie en strategie zijn overkoepelende documenten die het gemeenschappelijke bundelen.

De I-visie en I-strategie vormen het vervolg op het informatiebeleidsplan 2018-2020, maar heeft een andere vorm gekregen. Dit omdat wij ons binnen de Liemers realiseren dat de wereld om ons heen met zo een enorme snelheid aan het veranderen is, dat wij niet langer tot op de letter nauwkeurig kunnen voorspellen wat de vakgerelateerde ontwikkelingen de komende jaren zullen zijn. Om deze reden bevatten de documenten niet slechts een set aan (uitvoerende) projecten en ontwikkelingen, maar geven ze richting aan de hand van strategische hoofdlijnen voor de komende twee jaar.
Dit is een wezenlijk verschil met het voorgaande informatiebeleidsplan, waarin de focus voornamelijk lag op dat wat wettelijk gerealiseerd moest worden. Daarnaast was het voorgaande informatiebeleidsplan een plan van fuserende gemeenten. Nu de fusie van de gemeente Zevenaar en voormalige gemeente Rijnwaarden en de ambtelijke fusie van de gemeente Duiven, gemeente Westervoort (gemeenschappelijke regeling 1Stroom) een feit is, kunnen de gemeenten zich op het gebied van informatisering richten op doorontwikkeling. De visie en strategie gaan verder in op deze ambities (die in het kader van de fusie naar de achtergrond zijn geschoven).

In de **I-visie** ligt de focus op het *waarom (why)*. Waarom doen we wat we doen? Hierbij zijn twee strategische doelen geformuleerd, namelijk:

- Wij zetten informatisering in om onze burgers en bedrijven zo goed mogelijk te bedienen en onze wettelijke taken zo goed mogelijk uit te voeren.
- Wij zetten informatisering in om de ambities van de Liemerse organisaties tot uitvoer te brengen.

Om deze doelen tot uitvoer te brengen, zijn een vijftal uitgangspunten geformuleerd. Dit zijn de uitgangspunten waar vanuit we willen werken en vormen het kader waarbinnen we opereren.
De vijf uitgangspunten zijn: digitaal waar dat zinvol is, toegankelijk, integraal, flexibel en betrouwbaar & transparant.

In het tweede deel van het document is de **I-strategie** te vinden. De I-strategie omschrijft *hoe* de I-visie tot uitvoer gebracht gaat worden, uitgesplitst in twee onderdelen: strategische kaders en strategische keuzes. De *strategische kaders* beschrijven het speelveld waarbinnen we ons zullen bevinden. Aan de hand van *strategische keuzes* geven de Liemerse organisaties aan waar ze zich de komende jaren op willen focussen. De strategie eindigt met een projectenlijst waarin staat *wat* we gaan doen in 2020-2021.

Totstandkoming I-visie
De volgende documenten hebben input geleverd voor de I-visie en I-strategie:

- Coalitieakkoord gemeente Duiven 2018-2022: Ruimte en Vertrouwen

- Coalitieakkoord gemeente Westervoort 2018-2022
- Collegeprogramma gemeente Zevenaar 2018-2022
- Dienstverleningsvisies gemeente Zevenaar en gemeenschappelijke regeling 1Stroom
- Begrotingen gemeente Duiven, Westervoort en Zevenaar 2018-2021 en 2019-2022
- Businesscase RSD de Liemers 'Netwerkorganisatie voor Werk en Participatie'
- Adviesrapport Maak Waar!
- NL DIGIbeter: Agenda Digitale Overheid

Inmiddels is de I-visie en I-strategie vastgesteld binnen de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar.

2.2. Wat willen wij bereiken?

In de I-visie is de strategische positie van de Liemers bepaald op het gebied van informatisering. De I-visie bestaat uit twee onderdelen; doelstellingen en uitgangspunten. Allereerst worden de twee doelstellingen toegelicht, vervolgens wordt een opsomming gegeven van de bijbehorende uitgangspunten.

Onze strategische doelen : I-visie
De kern van de I-visie is de doelstelling. In deze paragraaf geven we antwoord op de *waarom*-vraag; waarom doen we wat we doen? En wat willen we bereiken? Deze vragen kennen voor het vakgebied informatisering een tweeledig antwoord, namelijk;

- Informatisering inzetten om onze burgers en bedrijven zo goed mogelijk bedienen en onze wettelijke taken zo goed mogelijk uitvoeren;
- Informatisering inzetten om de ambities van de Liemerse organisaties tot uitvoer te brengen.

Hieronder wordt toegelicht waarom juist deze twee doelen zo belangrijk zijn.

Centraal stellen van burgers en bedrijven
De eerste doelstelling is het inzetten van informatisering om burgers en bedrijven zo goed mogelijk te bedienen en onze wettelijke taken zo goed mogelijk uit te voeren. De publieke waarde van de digitale overheid ligt immers in het leveren van kwalitatief hoogwaardige diensten. Hiertoe behoort ook het realiseren van de voor de gehele samenleving wenselijke doelstellingen zoals economische groei, betere gezondheid en het verbeteren van de leefomgeving. Naast dienstverlening raken dus vrijwel alle wettelijke taken van de gemeente de burger en ondernemer. Daarom staan burgers en bedrijven in deze I-visie centraal.[1]



Maar wat betekent het om burgers en bedrijven centraal te stellen? Wat zijn hun behoeftes? Digitalisering biedt overheden de mogelijkheid om hun dienstverlening en uitvoering van publieke taken te verbeteren. Waar digitalisering eerst voornamelijk was gericht op de systeemwereld (hoe passen processen in een digitaal systeem?), zijn technologieën tegenwoordig dusdanig ontwikkeld dat we ons volledig kunnen focussen op de leefwereld van burgers en bedrijven.

Met andere woorden; we hebben nu ook de technische middelen om burgers en bedrijven écht centraal te stellen. Burgers maken op verschillende momenten in het leven gebruik van

[1] Dit wordt ook onderstreept in het coalitieakkoord van de gemeente Duiven 2018-2022 (blz. 4) en het collegeprogramma van de gemeente Zevenaar 2018-2022 (blz. 6).

overheidsdiensten. Hoe ze hier gebruik van willen maken, verschilt per persoon. Een steeds groter wordende groep burgers en bedrijven willen de mogelijkheid hebben om digitaal zaken te doen met de overheid, onafhankelijk van plaats en tijd. Maar er zijn ook gebruikersgroepen die niet goed mee kunnen komen in de digitalisering binnen de samenleving. Deze groepen hebben net zo veel recht op kwalitatief hoogwaardige dienstverlening. En zo is er ook een onderscheid te maken in diensten die gestandaardiseerd kunnen worden en diensten die persoonlijke aandacht vragen. Gemakkelijke, vaak herhalende diensten kunnen geautomatiseerd afgehandeld worden, terwijl individuele hulpvragen en complexe producten om maatwerk vragen. Juist op deze nuanceverschillen kan de overheid van nu inspelen.[2]

Verwezenlijken van de Liemerse ambities



Het verwezenlijken van de Liemerse ambities is de tweede doelstelling van de informatiseringsstrategie. Digitalisering heeft ervoor gezorgd dat informatisering en automatisering integrale onderdelen zijn geworden van de taakuitvoering van de gemeente waardoor informatisering, dienstverlening en bedrijfsvoering nauw aan elkaar verwant zijn geraakt. Informatisering kan daarom worden ingezet om bij te dragen aan de ambities van de Liemerse gemeenten en RSD.
De ambities van de gemeenten en RSD zijn terug te vinden in hun coalitieakkoorden, collegeprogramma's, begrotingen en dienstverleningsvisies en zijn in dit visiestuk vertaald naar informatiseringsstrategieën.

Daarnaast vereist de samenleving van nu een flexibele, transparante en betrouwbare overheid. Waar digitalisering voorheen nog vooral neerkwam op het overzetten van 'de papieren wereld' naar de computer, zien we dat nu dat er een digitale werkelijkheid aan het ontstaan is, met eigen spelregels en met eigen kansen en dilemma's. Het is een uitdaging voor zowel de gemeenten als de RSD om slim in te spelen op de vragen van de veranderende samenleving en de mogelijkheden die technologische ontwikkelingen en het gebruik van data bieden.[3]



Om onze doelen te verwezenlijken, wordt op landelijk en Europees niveau volop ondersteuning geboden. Gelukkig maar, want digitalisering transformeert onze samenleving in een razend snel tempo. De digitale transformatie vindt niet alleen plaats in de Liemers, maar ook op landelijk, Europees en zelfs wereldwijd niveau. Digitale technologieën kunnen worden ingezet om oplossingen te bieden aan de maatschappelijke problemen van deze tijd. Ook voor de Liemerse gemeenten en RSD.
Een voorbeeld hiervan is de opkomst van het Internet of Things (IoT). In dit netwerk worden steeds meer apparaten online geregistreerd. Hierbij kan gedacht worden aan lantaarnpalen, lampen, thermostaten, en ook grotere objecten als bruggen en auto's. Deze objecten kunnen 'slim' worden ingezet. Alle data die om ons heen wordt verzameld, kan worden gebruikt om een positieve bijdrage te leveren aan de maatschappij. En zo zijn er nog talloze voorbeelden te noemen. Met al deze ontwikkelingen is de vraag niet langer *of* we mee moeten gaan in de landelijke en Europese ontwikkelingen op het gebied van informatisering, maar *hoe* en *wanneer?*[4]

Om deze twee strategische doelen te behalen, zijn er een vijftal uitgangspunten benoemd. Zij dragen bij aan het toekomstbeeld van de gemeenten/RSD op het gebied van informatisering.

---

[2] Maak waar! rapport, 40-41.

[3] In de I-visie van de gemeente Amsterdam wordt iets soortgelijks gezegd.

[4] Maak Waar! rapport, 10.

Onze uitgangspunten
Om de doelstellingen te bereiken, zijn er vijf uitgangspunten geformuleerd. De uitgangspunten geven invulling op de vraag: Hoe willen wij er als Liemerse organisaties uitzien in 2022? De waarden zijn gedestilleerd uit zowel de collegeprogramma's van de gemeenten en de businesscase van de RSD, als uit dat wat landelijk van de (digitale) overheid wordt verwacht. Landelijke strategieën zijn terug te vinden in documenten als het adviesrapport Maak Waar! en de Agenda voor de Digitale Overheid, beter bekend als NL DIGIbeter. Om inzichtelijk te maken waar de informatie precies vandaan komt, zijn voetnoten toegevoegd aan het document. De vijf uitgangspunten zijn de volgende:

- Digitaliseren daar waar het zinvol is
- Toegankelijkheid
- Integraliteit
- Flexibiliteit
- Betrouwbaarheid & Transparantie

Onze strategische doelen : I-strategie
De Liemerse gemeenten hebben in samenwerking met de SDL een I-visie ontwikkeld – een visie die bestaat uit strategische doelen en uitgangspunten. De doelen geven antwoord op de vraag *waarom* we informatiseren. Waar zetten we informatisering voor in? Wat willen we bereiken?

In de Liemers gaat het daarbij om het zo goed mogelijk bedienen van burgers en bedrijven en om wettelijke taken zo goed mogelijk uit te voeren. En natuurlijk wil de lokale overheid in de Liemers ook haar eigen ambities verwezenlijken. Om genoemde doelen te verwezenlijken is een vijftal uitgangspunten geformuleerd. We willen digitaliseren waar het zinvol is en we willen de gemeenten toegankelijker maken. Daarbij willen we dat de gemeenten integrale dienstverleners zijn met een hoge mate van flexibiliteit, betrouwbaarheid en transparantie.

Om het bovenstaande te bereiken is er een strategie nodig – een strategie die ons in staat stelt onze werkzaamheden zo goed mogelijk uit te voeren. Deze strategie bestaat uit twee delen, namelijk: *strategische kaders* en *strategische keuzes*.

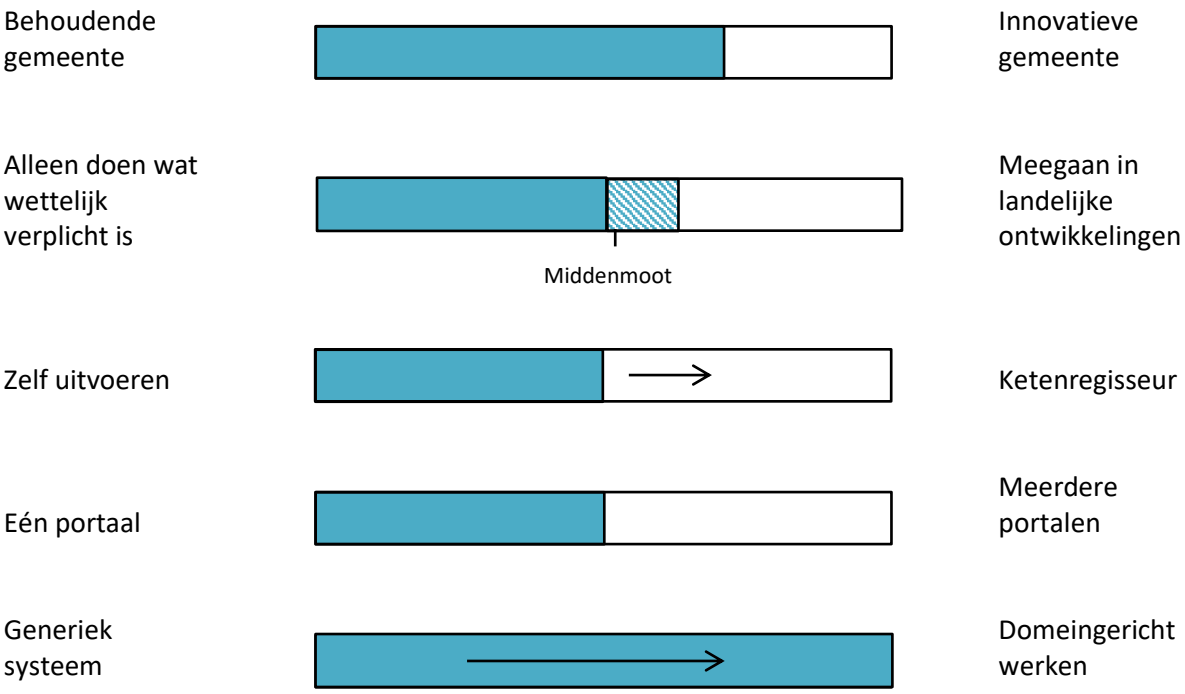
De *strategische kaders* geven de richtlijnen aan voor de deelnemende organisaties. Richtlijnen die zijn geformuleerd rondom de thema's **samenwerking, versnelling en de basis op orde**.
Samenwerking is namelijk essentieel voor het laten slagen van de I-visie; alleen door gezamenlijk in te zetten op bepaalde projecten, kan voordeel behaald worden. Versnelling is een belangrijk thema omdat de wereld om ons heen in een rap tempo verandert; wij moeten hier als overheidsorganisaties op in kunnen spelen. Tot slot blijft het belangrijk om de basis op orde te houden, ook op dit thema zijn een aantal kaders geformuleerd.

De *strategische keuzes* bevatten de keuzes waar we ons de komende jaren ons op gaan inzetten. Aan de hand van deze keuzes hebben de gemeenten en RSD bepaald waar ze op in willen zetten de komende jaren. De keuzes zijn strategisch van aard omdat ze impact hebben op de organisaties in de volle breedte en gaan over zaken als innovatie, meegaan in landelijke ontwikkelingen en de keuze voor het al dan niet domeingericht werken.

De vijf strategische keuzes zijn:

- Optimaliseren van wat we al hebben (behoudende gemeente) versus inzetten op innovatie;
- Alleen doen wat wettelijk verplicht is versus meegaan met landelijke ontwikkelingen;
- Zelf uitvoeren versus ontwikkelen tot ketenregisseur;
- Eén portaal versus meerdere portalen;
- Generiek systeem versus domeingericht werken.

Dit zijn de posities die de Liemerse organisaties innemen op deze onderwerpen:



2.3. Wat gaan we ervoor doen?



Opdrachtverstrekking en uitvoering
De gemeenten en RSD zijn opdrachtgever van alle I&A-projecten die worden uitgevoerd. Zonder goedkeuring van de gemeenten en RSD, voert de RID geen projecten uit. Wat betreft de dekking van projecten geldt; dat wat niet is opgenomen in de begroting van de RID, valt onder de verantwoordelijkheid van de opdrachtgevende organisaties zelf.

Er kunnen vier soorten projecten onderscheiden worden:

I-visie projecten	•Gezamenlijke projecten waar alle organisaties (of in ieder geval de gemeenten) in participeren; • Projecten zijn benoemd in de I-visie of tussentijdse jaarplannen inclusief een financieel kader; •Dekking wordt geboden vanuit vastgestelde budgetten dan wel vanuit de netto vrijval van kapitaallasten.
Tussentijdse I&A-projecten	• Tussentijdse gezamenlijke projecten waar alle organisaties (of in ieder geval de gemeenten) in participeren (zowel informatiserings- als automatiseringsprojecten); • Deze projecten houden een verhoging in van de gemeentelijke bijdrage aan de RID begroting ter dekking van het projectbudget. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de dekking van deze verhoging. Of mogelijk kan de netto vrijval kapitaallasten voor deze projecten worden ingezet.
Maatwerk-projecten	• Projecten waar niet alle organisaties in participeren (dit kunnen zowel informatiserings- als automatiseringsprojecten zijn); • Er is een startnotitie met bijbehorende projectbegroting opgesteld en geaccordeerd door (een van) de RID Contactpersonen; •De financiële verdeelsleutel is op basis van een nader af te spreken verdeelsleutel per project.
Vervangings-projecten	• Vervanging van hard- en software; • Deze projecten worden gedekt op basis van vrijval van kapitaallasten in de RID-begroting of door de reeds aanwezige structurele onderhoudslasten; • Incidentele investeringen worden omgeslagen naar kapitaallasten.

Voor een overzicht van de beoogde projecten verwijzen wij u naar Bijlage 4.

RID Jaarplan 2022
Om de ambities uit de I-visie en I-strategie waar te maken, dient er ook een uitvoeringsorganisatie te staan die de resulterende projecten kan uitvoeren. Daarnaast heeft de RID ook zelf ambities die vooral ingaan op de missie van de RID en de toegevoegde waarde voor de Liemerse gemeenten en RSD.

De RID hanteert een OGSM format voor zijn jaarplan. OGSM staat voor: Objective, Goals, Strategies en Measures. Vrij vertaald : Hoe behaal je je Ambitie door Strategieën met daaraan gekoppelde Maatregelen. En: hoe maak je meetbaar in hoeverre je je Ambitie en Strategieën hebt behaald.

Het jaarplan kent een looptijd van 2 jaar en is gebaseerd op een vijftal strategieën om de overkoepelende ambitie te verwezenlijken.

Ambitie

RID is dé partner op het gebied van informatisering, automatisering en inkoop die in staat is - in samenwerking met de Liemerse gemeenten - proactief hoogwaardige en toekomst-bestendige diensten te verlenen

Om deze ambitie te behalen, zijn een vijftal strategieën ontwikkeld, inclusief een uitgebreide set aan acties per RID onderdeel.

Strategie

1. In nauwe samenwerking met gemeenten ondersteuning verlenen op het vlak van informatisering, automatisering en inkoop door de doelen en ambities van deze gemeenten als uitgangspunt te nemen
2. De beste match tussen vraag en aanbod realiseren door als geen ander in staat te zijn proactief te adviseren, te begeleiden en te realiseren
3. Klant ervaart dat RID De Liemers dé partner is door ons prominenter te profileren
4. Versterken van de samenwerking met de gemeenten door proactief bij de inrichting van de geactualiseerde Gemeenschappelijke regeling SDL betrokken te zijn
5. RID De Liemers is in staat om zijn ambitie te realiseren door de organisatie, medewerkers, processen en waarden in lijn te brengen met bovengenoemde strategieën.

2.4. Wanneer zijn wij tevreden?

De RID is tevreden wanneer de gemeenten ook tevreden zijn over de gezamenlijke uitvoering van de I-Visie en I-Strategie.

De RID is tevreden wanneer de KPI's uit het Jaarplan in 2022 worden behaald. Zaken die niet zijn behaald, dienen goed beargumenteerd en onderbouwd te worden en tevens voorzien te zijn van een plan van aanpak met daarbij een SMART opgestelde planning hoe deze doelstelling in de toekomst wel behaald gaat worden.

De RID is tevreden wanneer de gemeenten zich herkennen in de ambitie van het Jaarplan en daarmee dus erkenning geven aan de Missie van de RID:

RID is dé partner op het gebied van informatisering, automatisering en inkoop die in staat is - in samenwerking met de Liemerse gemeenten - proactief hoogwaardige en toekomst-bestendige diensten te verlenen

2.5. Wat mag het kosten

RID	Rekening 2020	Prim.begr 2021	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
Lasten	5.039.670	5.245.184	5.323.185	5.421.531	5.479.576	5.510.538	5.653.318
Baten	5.039.670	5.245.184	5.323.185	5.421.531	5.479.576	5.510.538	5.653.318
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Specificatie van de baten en lasten per taakveld, zie bijlage 4: Taakvelden, pag. 58

3. Programma Inkoop

3.1. Ontwikkelingen 2021 en verder

Inkoopbeleid
Het huidige Liemerse inkoopbeleid is in verband met veranderende Europese wetgeving aangepast. Het beleid is begin 2017 bij de Liemerse gemeenten en Samenwerking de Liemers vastgesteld. Een aantal inkoopbeleidsthema's zijn verankerd in het nieuwe inkoopbeleid.

Duurzaamheid/Maatschappelijk verantwoord inkopen
Duurzaamheid is een thema dat ook opgenomen is in het Liemers Inkoopbeleid. Vanuit het Rijk is ook een Manifest opgesteld om meer aandacht voor Duurzaamheid en Circulaire Economie te vragen. Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) betekent dat er bij de inkoop van diensten en goederen (inclusief werken) in alle fasen van het inkoopproces rekening wordt gehouden met de sociale, ecologische en economische dimensies van duurzaamheid. Belangrijke thema's zijn biobased inkopen, circulair inkopen, klimaatbewust inkopen, innovatiegericht inkopen en internationale sociale voorwaarden.

RID inkoop heeft het initiatief genomen om samen met beleidsadviseurs van 1Stroom en Zevenaar de behoefte te inventariseren om maatschappelijk verantwoord inkopen te verankeren in het Liemerse inkoopbeleid. Leveranciers, en de wijze waarop gemeenten en SDL opdracht geven of een aanbesteding in de markt zetten, kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de gemeentelijke ambities rondom energietransitie, CO2 reductie en circulaire economie. In 2020 worden de contouren duidelijker en kunnen we zien welke verdere stappen we kunnen zetten naar een (al dan niet gezamenlijk) beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord inkopen en hoe we kunnen borgen dat medewerkers dit beleid kennen en gaan toepassen.

Social return on Investment
Social return is het opnemen van voorwaarden in het inkooptraject ten behoeve van het sociale beleid van de gemeente. Samen met de RSD is Liemers (inkoop)beleid rondom Social Return ontwikkeld. In alle gemeenten is het beleid vastgesteld en is in diverse aanbestedingen al met succes Social Return toegepast.

Door de samenwerking tussen RID inkoop en de medewerkers van RSD de Liemers (projectgroep Social Return) wordt per aanbesteding bekeken wat de beste toepassing is, voor de betreffende aanbesteding. Vanuit deze aanbestedingen worden concrete banen, trainingen en werkervaringsplekken gecreëerd. Door ruimte te bieden voor een meer creatieve invulling is social return ook mogelijk gebleken bij inkooptrajecten met een lagere opdrachtwaarde en stelt dit MKB bedrijven in staat om maatschappelijk verantwoord te ondernemen en opdrachten bij de lokale overheid te verkrijgen. Verder speelt de projectgroep een actieve rol om de samenwerking met regiogemeenten en Provincie te bevorderen en gezamenlijk nog meer resultaten te realiseren de komende jaren.

In 2019 is een start gemaakt om een regionaal social return beleid vorm te geven. In het 3^{e} kwartaal 2020 is dit nieuwe beleid voorgelegd aan de colleges. Hierna zal dit beleid opgenomen worden in het inkoopbeleid. Hiermee wordt bewerkstelligd dat binnen de hele regio eenzelfde werkwijze wordt gehanteerd, zodat ondernemers meer duidelijkheid krijgen. Zo wordt de bouwblokkenmethode gelijk getrokken. Begin 2021 is een regionaal projectleider aangesteld om te borgen dat het regionale beleid optimaal wordt uitgevoerd.

Spend analyse
Om beeld en inzage te geven in het uitgavepatroon van de gemeenten wordt jaarlijks een Spend analyse uitgevoerd. De uitkomsten geven input voor het verbeteren van inkoop, zowel kwantitatief als kwalitatief en genereren sturingsinformatie over beleidsvoornemens (bijvoorbeeld hoeveel opdrachten door de gemeenten bij regionale ondernemers zijn verstrekt en het patroon hierin de laatste boekjaren).

Heroriëntatie op dienstenpakket Inkoop
Vanuit de Verbeteropgaaf van de RID, en opgenomen in het RID Jaarplan, is het ook zinvol om de huidige dienstverlening van de RID op het vlak van Inkoop te toetsen aan de eisen, wensen en behoeften van de gemeenten. Welke kansen liggen er nog? Welke behoeften liggen er los? Denk hierbij aan een meer ondersteunende rol bij het inzichtelijk maken van de lopende uitgaven, of meer ondersteuning bij actief contractmanagement. Aan de hand van een ruime inventarisatie en afstemming zal, samen met de gemeenten, een strategische agenda opgesteld worden .

Professionalisering Inkoop
Inkopen is een vak. Een vak dat steeds specialistischer wordt. RID Inkoop wil het vak Inkopen meer ontwikkelen onder de budgethouders. Hoe kan op een rechtmatige en doelmatige manier aan inkoop en aanbesteding worden gedaan, en ook de kansen op de markt optimaal betrokken worden. Dat vraagt ook een stuk doorontwikkeling van de inkoopfunctie bij de budgethouders van de Liemerse gemeenten en SDL.

RID inkoop ziet kansen om het inkoopproces te verbeteren. Door een slimme inrichting in het nieuwe financiële systeem en het inrichten van een contractbeheersysteem beschikken we inmiddels over betere informatie over inkoopstromen en kunnen we in beeld brengen waar de grootste kansen liggen op besparingen door bundeling en terugbrengen van het aantal leveranciers en facturen. Verder kunnen leveranciers ook een belangrijke bijdrage leveren aan maatschappelijk ambities van de gemeente.

3.2. Wat willen wij bereiken, wat gaan we ervoor doen ?

Ambitie

RID is dé partner op het gebied van informatisering, automatisering en inkoop die in staat is - in samenwerking met de Liemerse gemeenten - proactief hoogwaardige en toekomst-bestendige diensten te verlenen

Om deze ambitie te behalen, zijn een vijftal strategieën ontwikkeld, inclusief een uitgebreide set aan acties per RID onderdeel.

Strategie

1. In nauwe samenwerking met gemeenten ondersteuning verlenen op het vlak van informatisering, automatisering en inkoop door de doelen en ambities van deze gemeenten als uitgangspunt te nemen
2. De beste match tussen vraag en aanbod realiseren door als geen ander in staat te zijn proactief te adviseren, te begeleiden en te realiseren
3. Klant ervaart dat RID De Liemers dé partner is door ons prominenter te profileren
4. Versterken van de samenwerking met de gemeenten door proactief bij de inrichting van de geactualiseerde Gemeenschappelijke regeling SDL betrokken te zijn

5. RID De Liemers is in staat om zijn ambitie te realiseren door de organisatie, medewerkers, processen en waarden in lijn te brengen met bovengenoemde strategieën.

3.3. Wanneer zijn we tevreden?

De RID is tevreden wanneer de gemeenten ook tevreden zijn over de gezamenlijke uitvoering van het Inkoopbeleid en de samenwerking op thema's als duurzaamheid en Social Return on Investment. De RID is tevreden wanneer er een gezamenlijke strategische agenda is opgesteld voor Inkoop die richting geeft aan de gewenste en benodigde dienstverlening.

De RID is tevreden wanneer de KPI's uit het Jaarplan in 2022 worden behaald. Zaken die niet zijn behaald, dienen goed beargumenteerd en onderbouwd te worden en tevens voorzien te zijn van een plan van aanpak met daarbij een SMART opgestelde planning hoe deze doelstelling in de toekomst wel behaald gaat worden.

De RID is tevreden wanneer de gemeenten zich herkennen in de ambitie van het Jaarplan en daarmee dus erkenning geven aan de Missie van de RID.

RID is dé partner op het gebied van informatisering, automatisering en inkoop die in staat is - in samenwerking met de Liemerse gemeenten - proactief hoogwaardige en toekomst-bestendige diensten te verlenen

3.4 Wat mag het kosten

Inkoop	Rekening 2020	Prim.begr 2021	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
Lasten	251.196	274.868	274.868	281.436	287.675	294.053	294.053
Baten	251.196	274.868	274.868	281.436	287.675	294.053	294.053
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

De kosten voor Programma Inkoop vallen volledig onder Taakveld 0.4 Overhead

4. Programma RSD

4.1. Algemeen (Ontwikkelingen)

De huidige bestuurlijke opdracht RSD loopt per 1-7-2021 formeel af. Onderstaand programma is gebaseerd op het voortzetten van de huidige business case RSD. De financiën zijn in deze begroting wel teruggebracht naar de oorspronkelijke situatie van voor de business case RSD. Zonder de extra financiële middelen zullen de doelstellingen in de loop van 2021 moeten worden bijgesteld. In juni 2021 zal er een nieuwe bestuurlijke opdracht RSD worden voorgelegd aan de raden.

4.2. Kerntaak, missie, visie en doelstellingen

Kerntaak
De RSD maakt sinds 1 januari 2011 onderdeel uit van de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers. Dit is een samenwerkingsverband van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar. De RSD is voor deze gemeenten de uitvoeringorganisatie voor de volgende wetten:

- De Participatiewet (m.u.v. beschut oud);
- De Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (Ioaw);
- De wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (Ioaz);
- Het Besluit bijstand zelfstandigen (Bbz) tot 1 januari 2020;
- Besluit bijstand zelfstandigen onderdeel Buig na 1 januari 2020;

Bijzondere regeling en kostenvergoeding vanuit ministerie:
- Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo).

Daarnaast voert de RSD, op basis van dienstverleningsovereenkomsten, in opdracht van de deelnemende gemeenten de volgende taken uit:
- De wet Kinderopvang, beleid en uitvoering Sociaal medische indicatie en uitbetaling;
- Uitbetaling bijzondere bijstand, minimaregelingen;
- Uitbetalingen voorzieningen WMO, Wmo-begeleiding en Jeugdzorg;
- Applicatiebeheer, Suwi-netbeheer en interne controle bijzondere bijstand; minimaregelingen, voorzieningen WMO;
- Participatie binnen de diverse sociale teams;
- Advisering zelfstandig ondernemers;
- Eerste aanspreekpunt voor zelfstandigen met schulden
- Wet inburgering met ingang van 01-01-2022.

Tot slot heeft de RSD naar de gemeenten een beleidsadviserende en een beleidsvoorbereidende taak m.b.t. wetten en regelingen op het beleidsterrein van Werk en Inkomen.

De nieuwe bestuurlijke opdracht 2021-2023
De nieuwe opdracht is ingegeven door een aantal uitgangspunten:
- De decentralisaties vragen van de gemeenten en RSD dat zij de inwoner meer centraal stellen, meer uitgaan van eigen regie van de inwoner en de dienstverlening aan de inwoner meer integraal (vanuit één loket) aanbieden;
- De economische situatie is vanwege Covid 19 erg onzeker. Uiteraard biedt dit ook kansen op nieuwe banen;

- Invulling geven aan de veranderende rol van de (lokale) overheden; meer inzetten op regievoering en op het verbinden van Ondernemers, Overheid en Onderwijs.
- Uitstroomkansen voor klanten verbinden aan de ontwikkelagenda Economie en Werk van de gemeenten.
- Maximaal gebruik maken van de steun- en herstelpakketten t.b.v. de arbeidsmarktregio Midden Gelderland.
- Inzetten op vakmanschap en op werkmethoden die bewezen effectief zijn.

In haar nieuwe opdracht maakt de RSD gebruik van de veranderende arbeidsmarkt. De RSD staat midden in de samenleving en is, in samenwerking met (lokale) werkgevers en onderwijs, de motor achter de doorontwikkeling van de inclusieve Liemerse arbeidsmarkt.
De RSD is de verbindende schakel in het brede sociale domein en draagt zodoende bij aan de ontschotting van diensten en budgetten op het terrein van WMO, Jeugdzorg en Participatiewet.

Dat doet de RSD als netwerkorganisatie waarbinnen de vraag van (lokale) werkgevers en het 'ken je klant principe' centraal staan. Een netwerkorganisatie die steeds zorgvuldig bepaalt wat zij zelf moet doen en wanneer zij gebruik moet maken van de diensten van anderen.

De RSD is een betrouwbare en innovatieve partner die economische ontwikkelingen en kansen voor ondernemers verbindt. In samenwerking met het Werkgeversservicepunt Midden-Gelderland is de RSD binnen de regionale arbeidsmarkt de voorkeursleverancier van werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Intensieve samenwerking met ondernemers en onderwijs bieden daarbij ook kansen voor werknemers met een arbeidsbeperking of een migratieachtergrond. De RSD heeft haar klanten in beeld, weet welke klanten welke potentie hebben en heeft het vakmanschap in huis om klanten op maat te bedienen.

In de nieuwe opdracht richt de dienstverlening van de RSD zich op het werk-fit maken en bemiddelen van klanten met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. De RSD realiseert dit door, in haar Unit Werk, krachtige en innovatieve trajecten en projecten te ontwikkelen die deels in eigen beheer en deels samen met ondernemers en onderwijs worden uitgevoerd.

Visie
De visie van de RSD op de dienstverlening aan de inwoners van de gemeenten gaat uit van kernwaarden die de RSD, als onderdeel van haar DNA, heeft vastgesteld. In deze waarden zijn de uitgangspunten voor de nieuwe opdracht van de RSD herkenbaar. Deze waarden zijn:

Perspectief We zoeken samen met de inwoners naar een aantrekkelijk perspectief en doen een beroep op zelfstandigheid en eigen kracht.

Maatwerk We onderzoeken gezamenlijk met de individuele inwoner en onze netwerkpartners de behoeften en de mogelijkheden van individuele inwoners en doen wat nodig is.

Vakmanschap Wij zijn professionals. We werken methodisch en bieden continuïteit. Onze medewerkers zijn (zelf)kritisch, hebben een lerende houding en zoeken actief de samenwerking met de netwerkpartners.

Missie
Deze visie is, in lijn met de nieuwe opdracht, vertaald naar de volgende missie:

Vanuit onze verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Participatiewet, werken wij samen met partners in het sociaal domein en zijn wij de verbindende factor. Als netwerkorganisatie zijn wij de regisseur van de (door)ontwikkeling van de inclusieve Liemerse arbeidsmarkt.

Randvoorwaarden
Aan de uitvoering van de opdracht zijn een aantal randvoorwaarden verbonden.

- De gemeenten nemen een regierol met betrekking tot verdere ontschotting van het sociaal domein om te komen tot vernieuwing van de samenwerking van de ketenpartners in dit domein.
- De RSD beperkt haar dienstverlening aan klanten, ingedeeld op trede 1, tot een betrouwbare verstrekker van een P-wet uitkering en tot actieve doorverwijzing naar dagbesteding of andere maatschappelijke participatie. Wanneer de gemeenten voor deze groep van de RSD meer regie wensen, kan dit door middel van een dienstverleningsovereenkomst aan de RSD worden uitbesteed.
- De doelstellingen opgenomen in de KPI's kunnen worden behaald wanneer de gemeenten besluiten de opdracht van de RSD in 2021 voort te zetten en hiervoor de benodigde middelen beschikbaar te stellen.

4.2 Wat willen wij bereiken

Doelstellingen
De bestuurlijke opdracht van de RSD is uitgewerkt in KPI's, met bijbehorende doelstellingen en targets. Deze zijn uitgewerkt op basis van:

- klantwaarde (het perspectief van de inwoners en werkgevers),
- medewerker waarde (het perspectief van de medewerkers van de RSD) en
- financiële waarde (het perspectief van de organisatie).

De bestuurlijke KPI's zijn opgenomen in bijlage 3 van deze meerjarenbegroting.

4.3. Uitgangspunten begroting 2022-2025

- De meerjarenbegroting 2022-2025 volgt de deelprojecten die de RSD in het implementatieplan heeft ingericht. Deze worden vanuit de kostenplaats exploitatie gevoed.
- In deze begroting 2022 is uitgegaan dat aan de RSD een bedrag van € 1.832.100,= van het totale Participatiebudget 2021 wordt toegekend voor het activeren, re-integreren en aan het werk helpen van haar klanten. De bijdrage aan het Regionaal Werkgeversservicepunt wordt door de individuele gemeenten separaat in hun gemeentebegroting opgenomen.
- Voor de doorrekening naar het programma Dienstverlening is uitgegaan van de gerealiseerde dienstverleningsovereenkomsten 2020 met de deelnemende gemeenten.
- Voor de prijsindexatie (consumptieve bestedingen) is uitgegaan van indexering uit de septembercirculaire voor inkopen.
- Voor de salariskosten is uitgegaan van de opgave "begrote salariskosten 2022" van de afdeling P&O van 1Stroom vermeerderd met de middelen die door de gemeenten zijn toegekend voor de business case RSD.

4.4. Wat gaan we daarvoor doen?

Deelprojecten gericht op Werk & Inkomen
In dit hoofdstuk gaan we nader in op de deelprojecten uit het implementatieplan die direct zijn gerelateerd aan de dienstverlening aan onze klanten. We geven aan wat de ontwikkelingen zijn en waar we in 2022 en verder op inzetten.

4.4.1. Unit Werk

In de Unit Werk worden klanten werk-fit gemaakt en bemiddeld naar passend werk.

In 2018/2019 heeft de RSD alle klanten opnieuw ingedeeld. Door deze nieuwe indeling heeft de RSD beter zicht op het klantenbestand. Hierdoor is de RSD in staat om passende trajecten te ontwikkelen en de juiste dienstverlening aan de klant aan te bieden. De caseloads zijn verkleind en er zijn gespecialiseerde klantmanagers in Zorg & Ondersteuning, Activering en Bemiddeling aangesteld.

In 2019 is binnen de Unit Werk een fasenmodel geïntroduceerd. Elke klant doorloopt als eerste de diagnosefase waarna er voor elke klant (met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt) een passend plan van aanpak richting werk wordt opgesteld.

De klantmanagers Activering en Bemiddeling zijn de trajectbegeleiders die dit plan van aanpak, samen met de klant, realiseren.

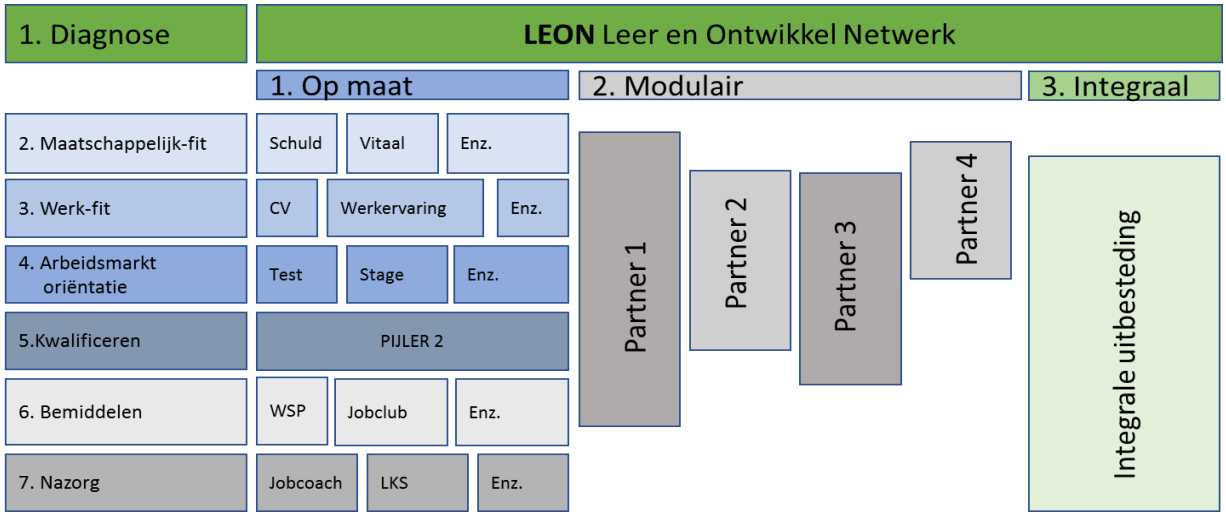
Activering	1. Diagnose	PPS en eventueel aanvullend psychosociaal of medisch onderzoek	Intake	Onderzoek 'Werk & Carrière'
Activering	2. Maatschappelijk-fit	Voldoende in balans m.b.t.: gezondheid, financiën, taal, sociaal (eenzaamheid), gezin, digitale vaardigheden enz.		Niet oplosbaar: trede 1, tijdelijk trede 2A, geen belemmering 2B
Activering	3. Werk-fit	Normaal dag- nacht ritme, kan functioneren in arbeidsproces, sollicitatievaardig en basis CV op orde		Trede 2B, 3, of 4
Activering	4. Arbeidsmarkt oriëntatie	Helder beeld van eigen kunnen in relatie tot arbeidsmarkt. Uitstroom profiel gereed		Trede 3 of 4
Activering	5.Kwalificeren	Certificeren en/of kwalificeren voor beroepsonderwijs		Trede 3 of 4
Bemiddeling	6. Bemiddelen	Actieve bemiddeling op basis van uitstroomprofiel		Trede 5 of 6
Bemiddeling	7. Nazorg	Monitoring LKS / Jobcoach, werkbezoek, opnieuw bemiddelen bij einde contract, samen met UWV		Trede 5 of 6

Het vernieuwende in het fasenmodel is de aandacht voor arbeidsmarktoriëntatie en nazorg.
In de oriëntatiefase wordt de klant geholpen bij het ontdekken van eigen interesses en competenties. Denken in wensen wordt omgebogen naar het denken in kansen. Aan het einde van de fase heeft de klant een helder beeld van het eigen kunnen en een realistische kijk op de eigen kansen op de arbeidsmarkt.

Wanneer de klant naar werk is bemiddeld, eindigt de relatie met de RSD niet meteen. De RSD biedt nazorg. Zowel voor klanten die regulier uitstromen naar betaald werk als voor klanten die voor jobcoaching en of een loonkostensubsidie afhankelijk blijven van de RSD. Door de relatie met de klant te behouden, wordt vroegtijdige uitval voorkomen en kan de klant, bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst, snel naar ander werk worden doorbemiddeld.
Vanaf 2020 wordt het fasenmodel geëvalueerd en doorontwikkeld.

In 2020 is LEON, het Leer En Ontwikkel Netwerk van de RSD, van start gegaan. Door gerichte inkoop van diensten en door strategische samenwerking met netwerkpartners ontstaat er een passend aanbod voor elke klant. LEON bestaat uit 2 pijlers. In de eerste pijlers staat het werk-fit worden van de klant centraal.

Pijler 1



In de 'op maat' variant bestaat het aanbod uit losse programmaonderdelen die de klant stap voor stap werk-fit maken en voorbereiden op betaald werk. In de 'modulaire' variant verzorgt een netwerkpartner van de RSD een aantal opeenvolgende fasen in het werk-fit worden en de uitstroom naar betaald werk. In de 'integrale' variant wordt de begeleiding integraal overgedragen aan een netwerkpartner. Deze maakt de klant werk-fit en begeleidt de klant naar betaald werk.

Pijler 2



De tweede pijler van LEON gaat over kwalificeren van klanten. In samenwerking met werkgevers en opleiders (ROC's) wordt een groep klanten nadat zij werk-fit zijn geworden, opgeleid voor een specifiek beroep. Doordat deze klanten een MBO-niveau 3 of niveau 4 kwalificatie meekrijgen, is de kans dat zij op de langere termijn hun werk behouden groter.

In LEON is het uitgangspunt dat de RSD zich wil ontwikkelen tot een netwerkorganisatie goed herkenbaar. De RSD voert vooral regie en verbindt Ondernemers en Onderwijs.

Vanaf 2021 wordt LEON doorontwikkeld. Belangrijk blijft dat de RSD voor minimaal 90% van haar klanten (met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt) een passend re-integratie aanbod heeft.

De diensten van netwerkpartners worden periodiek getoetst op effectiviteit. Ook de meting van de tevredenheid van klanten wordt in deze evaluatie meegenomen.

Jongerenloket
Ook de dienstverlening aan jongeren tot 27 jaar is gepositioneerd binnen de Unit Werk. Deze dienstverlening wordt verzorgd door het jongerenloket. Hier werken gespecialiseerde klantmanagers. Zij zorgen voor coaching van jongeren zonder uitkering, begeleiding naar school of werk, de rechtmatige verstrekking van een uitkering en de verstrekking van loonkostensubsidie. Het jongerenloket van de RSD staat in de regio bekend als een pro-actieve partner, die aansluit bij de belevingswereld van de jongere en die zoekt naar maatwerktrajecten voor deze doelgroep.
De dienstverlening van het Jongerenloket wordt geëvalueerd en geoptimaliseerd.

4.4.2. Zorg en Ondersteuning

De klantgroep met een onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt ontvangt basis dienstverlening van team Zorg & Ondersteuning. Het betreft hier veelal mensen met een indicatie dagbesteding, zware of meervoudige problematieken en klanten die tegen de pensioengerechtigde leeftijd zitten.

Basisdienstverlening houdt in: het rechtmatig verstrekken van een uitkering en een verkenning alsook doorverwijzing naar dagbesteding of andere maatschappelijk participatie als bijvoorbeeld vrijwilligerswerk of activerend werk.

Ook wordt er uitgevraagd of de klant belemmeringen ervaart waar hij/zij bij geholpen wil worden. Hierin heeft de RSD een verwijzende rol. Team Zorg & Ondersteuning draagt klanten warm over naar ketenpartners in het sociaal team, schuldhulpverlening, welzijn of andere maatschappelijke partners. Ook maakt de RSD de klant attent op de RSD app, waarin vrijwilligers-vacatures en gratis ondersteuningsaanbod vanuit de sociale kaart staan vermeld. De klant kan via de app ook in contact treden met zijn klantmanager als er vragen of ontwikkelwensen zijn.

Daarnaast voert de RSD maandelijks, bij minimaal 20 klanten uit trede 1, een hercontrole uit. Met deze controle wordt de rechtmatigheid van de uitkering vastgesteld en wordt beoordeeld of er toch nog arbeidsperspectief bestaat.

Ook in 2022 beperkt de RSD zich voor deze groep tot de beschreven basisdienstverlening. Wanneer gemeenten willen dat de RSD meer regie voert op deze doelgroep, kunnen zij dit met een dienstverleningsovereenkomst bij de RSD inkopen.

Aansluiting sociaal team
Aangezien een groot deel van de klanten van de RSD bekend is met multi-problematiek, is er veel belang bij een goede samenwerking tussen de RSD en de sociale teams in de Liemers. Om aansluiting te vinden bij deze teams, heeft de RSD begin 2019 een onderzoek gedaan naar de invoering van een methodiek die aansluit bij de werkwijze en definities van de sociale teams. Hierdoor kan er op uitvoerend niveau makkelijker worden samengewerkt om de klant beter te bedienen.
Op dit moment werkt de RSD met verbindingsofficieren die de schakel vormen tussen de sociale teams en de RSD. De RSD wil samen met de sociale teams, de mogelijkheden verkennen om tot een

vernieuwing in samenwerking te komen. Dit, zoals beschreven in de randvoorwaarden (paragraaf 4.2.), in samenwerking met en onder regie van de drie gemeenten.

Vooralsnog wordt de gekozen methodiek geïmplementeerd en wordt de samenwerking met de sociale teams gecontinueerd. De RSD zal daarbij altijd actief de verbinding met de sociale teams zoeken en gericht zijn op verbetering/optimalisatie van de samenwerking.

Nog liever draagt de RSD, onder regie van de gemeenten in 2021 en opvolgende jaren, bij aan vernieuwing van de samenwerking, gericht op werkelijk integrale (vanuit eén loket) bediening van de inwoners.

4.4.3 Specifieke doelgroepen

Statushouders

De RSD werkt op uitvoeringsniveau met een specialisatie voor de klantgroep statushouders. Er is een gespecialiseerde klantmanager zonder eigen caseload. Zij ondersteunt de klantmanagers en draagt haar kennis en expertise voor deze klantgroep over. Tevens is zij in het kader van integraal werken de contactpersoon namens de RSD en is zij verantwoordelijk voor het onderhoud en het uitbouwen van het RSD-netwerk rond dienstverlening aan statushouders. Daarnaast zijn er 2 klantmanagers actief, waarvan er een zich voornamelijk bezig houdt met het werk-fit maken van statushouders en de ander zorgt voor het begeleiden van statushouders in een land met veel wet- en regelgevingen.

Deze werkwijze wordt in 2022 voortgezet. In 2022 worden een aantal wijzigingen in de Inburgeringswet actueel. De RSD bereidt zich hier, in nauwe samenwerking met de gemeenten, in 2021 op voor.

Ook in 2022 en verder pakt de RSD mensen met een migratieachtergrond snel op. Binnen LEON zijn programma's ontwikkeld gericht op onder meer taalachterstand en cultuurverschillen. De RSD blijft maximale participatie in de Nederlandse samenleving, in nauwe samenwerking met de sociaal teams en welzijnsinstellingen, bevorderen.

Klanten met een arbeidsbeperking

Voor klanten met een arbeidsbeperking worden gespecialiseerde klantmanagers ingezet. Deze klantmanager heeft een prominente rol in het onderhouden en uitbouwen van het netwerk en het verbinden met de (interne) samenwerkingspartners. Tegelijkertijd verzorgt deze persoon ook de specialistische kennisoverdracht naar de collega's binnen de RSD.

Ook in de jaren die volgen wordt de intensieve samenwerking met het praktijkonderwijs en VSO voortgezet. Samen met de ROC's blijft er extra aandacht voor de begeleiding van jongeren met een arbeidsbeperking op het MBO en voor de overgang van school naar werk. De intensieve samenwerking met verschillende vormen van onderwijs voor jongeren met een ernstige studiebelemmering en de afdelingen Jeugd en WMO van gemeenten worden gecontinueerd.

Het WSP werkt met een sub-regionale aanpak gericht op de verhoging van plaatsingen van klanten met een arbeidsbeperking bij Liemerse werkgevers. Het WSP zet daartoe ook specifieke accountmanagers voor werkzoekenden met een arbeidsbeperking in. Deze sub-regionale en specifieke aanpak wordt gecontinueerd.

4.4.4. Inkomensondersteuning

In 2020 is de rol van de klantmanagers Inkomen getransformeerd naar de rol van Inkomenscoach.

De inkomenscoaches geven voorlichting aan klanten met een maximale WW-uitkering. Zij verdiepen zich in de financiële sociale kaart van de drie gemeenten en maken actief contact met ketenpartners. De Inkomenscoach kijkt met een integrale blik naar de inkomenssituatie van de klant. De coach geeft voorlichting en verwijst actief naar bijzondere bijstand en schuldhulpverlening.

De inkomenscoach staat naast de klant, onderzoekt met de klant wat hij/zij nodig heeft en motiveert de klant om actie te ondernemen.

Ook besteden de coaches aandacht aan de overgang van uitkering naar betaald werk. Veel klanten vinden dit onoverzichtelijk en zijn gespannen over de inkomensval. De inkomenscoaches ondersteunen de klant om deze overgang geleidelijk en soepel te laten verlopen.
De inkomenscoaches zoeken bij deze vernieuwing de samenwerking met de RSD-afdelingen Uitkeringsadministratie en Debiteurenbeheer en Handhaving.

Vanaf 2021 wordt de werkwijze geoptimaliseerd en behoort inkomenscoaching tot het standaard dienstenpakket van de RSD.

4.4.5. Liemers Ondernemersportaal

Het ondernemersportaal van de RSD helpt zelfstandig ondernemers met (tijdelijk) financiële problemen die het voortbestaan van hun bedrijf bedreigen. In bepaalde gevallen kan de ondernemer ondersteuning krijgen. Bijvoorbeeld door een renteloze lening of door een aanvulling op het inkomen tot bijstandsniveau. Het ondernemersportaal begeleidt ook klanten die d.m.v. het starten van een eigen onderneming (gedeeltelijk) uit de uitkering willen stromen.

4.5. Deelprojecten gericht op bedrijfsvoering

In dit hoofdstuk gaan we nader in op de deelprojecten uit het implementatieplan die direct of indirect gaan over de bedrijfsvoering van de RSD. We geven aan wat de ontwikkelingen zijn en waar we verder op inzetten.

4.5.1. Dienstverleningsconcept

Branding en Marketing

In 2019 heeft de RSD een nieuwe toevoeging aan haar naam (maatwerk naar werk en inkomen) en huisstijl ontwikkeld. De nieuwe naam en de nieuwe huisstijl gaan uit van een heldere propositie die herkenbaar is voor de stakeholders (klanten, werkgevers, netwerkpartners en opdrachtgevers) van de RSD.
De komende jaren besteedt de RSD middels gerichte marketing aandacht aan haar naamsbekendheid en imago. De tevredenheid van klanten en netwerkpartners wordt gemeten en de uitkomsten worden meegenomen in bijstellingen van het marketing- en communicatieplan. In dit plan wordt ook nadrukkelijk aandacht besteed aan een social media strategie.

Een blijvend punt van aandacht is klantgerichte communicatie. Alle schriftelijke standaardcommunicatie is omgezet naar taalniveau B1. Medewerkers worden getraind in het schrijven op B1 niveau zodat ook alle vrije correspondentie aan dit taalniveau voldoet.

Jaarlijks wordt er een intern communicatieplan opgesteld. Door planmatig te werken aan interne communicatie blijven medewerkers maximaal verbonden met de opdracht van de RSD.

Netwerkorganisatie
Netwerken is een cruciaal onderdeel van het dienstverleningsconcept van de RSD. Het netwerk van de RSD is divers en bestaat uit werkgevers(organisaties), zorg- en welzijnsinstellingen, re-integratieorganisaties, onderwijsinstellingen en afdelingen van gemeenten. Dit netwerk wordt op dit moment vooral ontsloten door het management en beleids- en projectmedewerkers.

De RSD zet actief en met prioriteit in op ontsluiting van het netwerk voor medewerkers op uitvoerend niveau. De RSD doet dit bijvoorbeeld door klantmanagers de ruimte te geven om met klanten mee te gaan naar organisaties, door deel te nemen aan multidisciplinaire overleggen en door casuïstiekbesprekingen te organiseren samen met netwerk- en ketenpartners.

De RSD heeft haar netwerk en de sociale kaart van de regio beschreven. Er is middels een plan structureel aandacht aan het onderhouden en uitbouwen van het netwerk van de RSD.

Social Return
Social Return zal binnen het verband van de MGR worden doorontwikkeld tot een regionale aanpak. Daarbij ligt de nadruk op het creëren van uitstroomkansen en strategische samenwerking met werkgevers. Dit leidt jaarlijks tot een gericht plan van aanpak voor Social Return binnen de arbeidsmarkregio midden Gelderland.

4.5.2. Interne organisatie

Kwaliteit administratieve processen
Het Project Administratieve Lastenverlichting (PAL) is begin 2020 afgerond. Na afloop van dit project heeft de RSD haar kernprocessen eenduidig en uniform ingericht en beschreven. De administratieve last is verminderd en administratieve taken zijn binnen de juiste functies belegd.

Ook zijn er keuzes gemaakt m.b.t. stuurinformatie. Het is duidelijk op welke indicatoren de RSD moet rapporteren (CBS) en wil rapporteren (managementinformatie). De Suite is hierop ingericht en er zijn dashboards met stuurinformatie op alle niveaus (bestuurders, netwerkdirectie, MT, teams en medewerkers) beschikbaar.

Capaciteitsmanagement
Om formatief snel in te kunnen spelen in pieken en dalen in het werkaanbod, is het van belang dat een deel van het personeel behoort tot de flexibele schil. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in het primaire (klant)proces en ondersteunende (administratieve) processen. In het primaire proces streven wij naar een flexibele schil van 20%. In het ondersteunende proces wordt gestreefd naar een flexibele schil van 10% omdat deze processen minder direct worden beïnvloed door pieken in de in- en uitstroom van klanten.

Organisatiecultuur en leiderschap
De RSD ontwikkelt zich de komende jaren verder tot een integraal werkende, lerende netwerkorganisatie die werkt met teams die hun werk zo veel mogelijk zelf organiseren. Deze ontwikkeling vraagt om andere competenties en vaardigheden en heeft daarom impact voor de medewerkers van de RSD.
Verandering van cultuur raakt ook de leidinggevenden van de RSD. Het werken met zelforganiserende teams resulteert in een ruimere span-of-controle en een meer coachende rol voor leidinggevenden.

Begin 2021 wordt een plan van aanpak opgeleverd waarin staat hoe er aan de verandering van organisatiecultuur wordt gewerkt. Dit plan wordt in 2021 en 2022 gerealiseerd.

In 2020 is het besluit genomen om Intervisie een niet verplichtend karakter op te leggen, maar medewerkers hierin zelf de keuze te geven. Een groot deel van de medewerkers heeft aangegeven verder te willen met de opgezette Intervisie.

Ontwikkeling van medewerkers
Met het oog op alle veranderingen in het sociaal domein en de nieuwe opdracht van de RSD is er een profiel opgesteld van de 'RSD-medewerker van de toekomst' met daaraan gekoppeld de competenties die nodig zijn om binnen de nieuwe netwerkorganisatie goed te kunnen functioneren. Dit profiel wordt voorgelegd aan de OR. Uitgangspunt is dat elke medewerker die niet (geheel) voldoet aan dit profiel, de mogelijkheid krijgt om zich te ontwikkelen.

Daarnaast heeft de RSD een operationeel opleidingsplan. In dit plan staat het ontwikkelen van vakmanschap voorop. Dit plan krijgt jaarlijks een update.

Vanaf 2020 is de nieuwe wijze van invulling geven aan planning- en voortgangsgesprekken met medewerkers ingebed in de organisatie. Deze verandering is ingezet om de aandacht te verschuiven van een strak omlijnd proces en formulier, gericht op het maken van resultaatsafspraken, naar gesprekken met een vrijer format over de professionele en persoonlijke ontwikkeling van de medewerker.

Organisatie inrichting
Zoals in de inleiding al aangegeven, heeft het AB besloten de structuur van de huidige GR SDL aan te passen. De manager van de RSD is inmiddels benoemd tot directeur RSD/algemeen directeur SDL. Door de uitbreiding van taken en deze wijziging in structuur zal er in 2021 een 3^{e} afdelingshoofd worden geworven. Hiermee kan de directeur RSD meer focus hebben voor de ontwikkelingen SDL/RSD en beter invulling geven aan de doorontwikkeling van de RSD als netwerkorganisatie.

Het team Beleid &Projecten (team B&P) is aangevuld met een kwaliteitsmedewerker re-integratie. Deze medewerker bewaakt de kwaliteit van het werk van de klantmanager Activering en Bemiddeling. De nadruk ligt daarbij op methodische gespreksvoering, handelen vanuit een plan van aanpak en het hanteren van een doelgerichte en functionele samenwerkingsrelatie met de klant.

Het team B&P gaat nauwer samenwerken met de beleidsadviseurs van de gemeenten (de accountmanagers) zodat de beleidsadviseurs van de RSD meer in contact komen met de verantwoordelijke bestuurders en deze zodoende meer rechtstreeks van informatie kunnen voorzien.

Het plan van aanpak SDL voor de AVG en bescherming persoonsgegevens wordt door de RID gerealiseerd en door F&C gemonitord.

Vanaf 2021 gaat de RSD werken met deelbudgetten. Hierdoor komt er meer financiële verantwoordelijkheid bij de afdelingshoofden te liggen.

Vanaf 2020 neemt de RSD ook haar secundaire werkprocessen volgens de PAL-methode onder handen. Binnen de afdeling F&C is in 2020 de rol van 'functioneel beheerder' belegd. Deze functionaris kan, samen met de medewerkers van applicatiebeheer, zelfstandig processen herontwerpen en in de Suite inrichten. Via een model van 'continue verbeteren' krijgen bestaande werkprocessen een periodieke update. Bijvoorbeeld bij aanpassing van wet- en regelgeving.

Digitale dienstverlening
Om klanten beter te kunnen bedienen, blijft de RSD de komende jaren investeren in digitale dienstverlening. Een voorbeeld is de in 2018 gelanceerde app voor klanten, waarin betaaldata, bijeenkomsten en vacatures zichtbaar zijn. De RSD is intellectueel eigenaar van deze app en wil deze, samen met de ontwikkelaar en andere gemeenten door ontwikkelen. Zodoende blijft de app ook op de langere termijn aansluiten bij de wensen van klanten en klantmanagers en bij de ontwikkelingen binnen het sociaal domein.

In 2021 zal de RSD haar huidige website ombouwen naar een interactieve website, waarop een deel van de informatie en mogelijkheden van de app te vinden is en interactief contact gezocht kan worden met de RSD. Tevens zal het aantal E-formulieren voor klanten ook via de website worden uitgebreid. Zij kunnen met hun DigiD inloggen, om digitaal aanvragen in te dienen voor bijvoorbeeld de reiskosten- en vrijwilligersvergoeding.

De RSD blijft in de komende jaren op zoek naar mogelijkheden voor klanten om sneller en gemakkelijker te kunnen voldoen aan hun inlichtingenplicht. Wellicht kunnen klanten in de toekomst bijvoorbeeld ook hun inkomsten digitaal aan ons melden of de afbetaling van een lening regelen via iDEAL.

Dienstverleningsovereenkomsten
Ook in 2022 en verder blijft de RSD, op basis van dienstverleningsovereenkomsten, in opdracht van de deelnemende gemeenten extra taken uitvoeren. De RSD stelt zich hierin dienstverlenend naar haar opdrachtgevers op. De te leveren diensten worden vastgelegd in een dienstverlenings-overeenkomst (DVO) en de te leveren kwaliteit wordt vastgelegd in een SLA. Uitgangspunt is dat de te leveren diensten kostendekkend moeten zijn.

4.6 Wanneer zijn we tevreden?

De RSD is tevreden wanneer de vastgestelde bestuurlijke KPI's in 2022 worden behaald. Zaken die niet zijn behaald, dienen goed beargumenteerd en onderbouwd te worden en tevens voorzien te zijn van een plan van aanpak met daarbij een SMART opgestelde planning hoe deze doelstelling in de toekomst wel behaald gaat worden.

De RSD binnen de regio wordt gezien als een professionele en vooruitstrevende organisatie.

4.7 Wat mag het kosten?

RSD	Rekening 2020	Prim.begr 2021	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
Lasten	6.008.157	5.292.710	5.300.210	5.259.906	5.353.961	5.464.771	5.496.706
Baten	6.210.787	5.292.710	5.300.210	5.184.906	5.303.961	5.414.771	5.471.706
Saldo	**202.630**	**0**	**0**	**-75.000**	**-50.000**	**-50.000**	**-25.000**

Resultaat voor Bestemming	**202.630**			**-75.000**	**-50.000**	**-50.000**	**-25.000**
Toevoeging/Ontrekking bestemminsreserve Tozo	202.630			75.000	50.000	50.000	25.000
Resultaat na Bestemming	**0**			**0**	**0**	**0**	**0**

Specificatie van de Baten en Lasten per taakveld, zie bijlage 4:Taakvelden, pag. 58

Beleidsindicatoren Sociaal Domein

GR SDL					INDICATOREN Meerjarenbegroting 2022-2025		
nr	**taakveld**	**naam indicator**	**eenheid**	**bron**	**Jaarstukken 2020**	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**
1	0. bestuur en ondersteuning	Formatie	FTE per 1.000 inwoners	eigen gegevens	106%	107%	107%
2	0. bestuur en ondersteuning	Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	eigen gegevens	114%	121%	112%
3	0. bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	eigen jaarstukken	130,94	125,2	126,84
4	0. bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	eigen jaarstukken	16%	9%	4%
5	0. bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten (SDL)	eigen jaarstukken	39%	39%	43%
19	4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (VSV-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Waar staat je gemeente.nl (2019)	Duiven 1,6% Westervoort 1,9% Zevenaar 1,9%	Duiven 1,7% Westervoort 2,2% Zevenaar 1,5%	Duiven 1,6% Westervoort 1,9% Zevenaar 1,9%
21	6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	Waar staat je gemeente.nl (2019)	Duiven 1034,5 Westervoort 310,4 Zevenaar 671,4	Duiven 1000,9 Westervoort 303 Zevenaar 651	Duiven 1034,5 Westervoort 310,4 Zevenaar 671,4
23	6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Waar staat je gemeente.nl (2019)	Duiven 5% Westervoort 8% Zevenaar 5%	Duiven 5% Westervoort 8% Zevenaar 5%	Duiven 1034,5 Westervoort 310,4 Zevenaar 671,4
24	6. Sociaal domein	Netto arbeids participatie	% werkzame beroepsbevolking tov de beroepsbevolking	Waar staat je gemeente.nl (2019)	Duiven 71,3% Westervoort 68,8% Zevenaar 65,5%	Duiven 70,4% Westervoort 67,5% Zevenaar 65,3%	Duiven 71,3 Westervoort 68,8 Zevenaar 65,5
26	6. Sociaal domein	werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Waar staat je gemeente.nl (2019)	Duiven 1% Westervoort 2% Zevenaar 2%	Duiven 3,8% Westervoort 2,0% Zevenaar 3,5%	Duiven 1% Westervoort 2% Zevenaar 2%
27	6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	Waar staat je gemeente.nl (2019)	Duiven 352,4 Westervoort 448,8 Zevenaar 361,1	Duiven 279 Westervoort 385 Zevenaar 298	Duiven 352,4 Westervoort 448,8 Zevenaar 361,1
28	6. Sociaal domein	Lopende re-intgratievoor-zieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15-64 jr	Waar staat je gemeente.nl (2020)	Duiven 246,6 Westervoort 308,4 Zevenaar 261,0	Duiven 176,2 Westervoort 260,0 Zevenaar 176,2	Duiven 246,6 Westervoort 308,4 Zevenaar 261,0

BELEIDSPROGRAMMA

Paragrafen

5. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandscapaciteit
De deelnemende gemeenten staan garant voor de exploitatietekorten. De Gemeenschappelijke regeling heeft geen eigen vermogen, maar sinds 2020 wel een bestemmingsreserve Tozo. Verder zijn er geen voorzieningen. Deze bestemmingsreserve is gereserveerd voor de uitvoeringskosten van de Tozo. Deze tijdelijke regeling bevatte naast de inkomensregeling ook de mogelijkheid onder bijzonder voorwaarden een bedrijfskrediet aan te vragen waarvan de aflossing uiterlijk in 2024 moet zijn afgehandeld. De financiële risico's worden gemonitord door de begroting en 2 tussenrapportage.

Meerjarenbegroting 2022-2025

Kengetallen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Netto Schuldquote	38,14%	42,33%	42,34%	39,92%
alle verstrekte leningen	38,14%	42,33%	42,34%	39,92%
Solvabiliteitsratio	2,32%	1,28%	0,43%	0,00%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt

RSD
Financieel risico op Inkomensdeel
De hoogte van het budget dat gemeenten krijgen voor het verstrekken van bijstandsuitkeringen wordt met ingang van 2017 vastgesteld met een nieuw verdeelmodel, die is ontwikkeld door het Sociaal en Cultureel Planbureau. Met dit model kan het ministerie beter dan voorheen een inschatting maken van de noodzakelijke bijstandsuitgaven voor een gemeente. Voor 2019 is het verdeelmodel uitgebreid met het prijseffect. De Raad Openbaar Bestuur (ROB) heeft in 2018 geadviseerd het verdeelmodel niet verder uit te breiden. Het model is 'af' ten aanzien van de voorspelling van het aantal huishoudens dat bijstand ontvangt, evenals de 'voorspelling' van de hoogte van de uitkering, gezien de objectieve kenmerken in het verdeelmodel.

Gemeenten die (incidenteel of meerjarig) een tekort hebben op het Inkomensdeel PW van meer dan 7,5%, kunnen onder voorwaarden een beroep doen op de Vangnetregeling. Bij een tekort van 7,5% tot 12,5% worden de helft van de kosten vergoed. Boven de 12,5% worden alle kosten gecompenseerd, mits voldaan wordt aan de voorwaarden van de Vangnetregeling.
Het maximale risico in financiële zin is 10% van het Inkomensdeel PW 2022.

Voorwaarden die gelden om in aanmerking te komen voor de Vangnetuitkering
Vooralsnog blijft de Vangnetregeling ook van kracht na 2019. Voor alle gemeenten geldt dat een beroep op de vangnetregeling alleen in behandeling kan worden genomen als het tekort op het budget Inkomensdeel PW meer bedraagt dan 7,5%. Of een gemeente hieraan voldoet, wordt beoordeeld op basis van de prognose netto bijstandsuitkeringslasten van het betreffende jaar. Dat wil zeggen het verschil tussen de verwachte uitgaven inkomensdeel en de ontvangsten inkomensdeel. De verschillen tussen de netto bijstandslasten en het budget moet dan meer dan 7,5% bedragen wil de gemeente aanspraak maken op de financiële compensatie. Op het moment dat dit het geval is dient er een plan van aanpak opgesteld te worden op welke wijze men denkt de tekorten

te reduceren. Dit plan dient te worden voorgelegd aan de Raad en zij dienen aan te geven of dit plan voldoende draagvlak heeft om de te verwachte tekorten te reduceren.

Risicoparagraaf huidige opdracht (businesscase) RSD
De in de businesscase beschreven investeringen en resultaten zijn afhankelijk van een aantal factoren die mede bepalen of de opdracht van de RSD succesvol kan worden uitgevoerd. In overleg met haar opdrachtgever heeft de RSD voorgesorteerd op de formalisering van haar nieuwe opdracht, die als fors mag worden betiteld en waarvoor ambtelijk en bestuurlijk alle zeilen moeten worden bijgezet. De in de business case genoemde factoren vallen grotendeels buiten de invloedsfeer van RSD de Liemers. Waar RSD de Liemers wel invloed heeft, zal ze deze aanwenden om de gevolgen van de risico's tot een minimum te beperken. De RSD zal de opdrachtgever zo tijdig mogelijk informeren over het voordoen van deze of andere risico's die van invloed zijn op het resultaat.

De RSD heeft in 2019 laten zien dat zij al haar afgesproken resultaten heeft behaald.
Begin 2020 is bestuurlijk afgesproken dat besluitvorming over het vervolg op de huidige opdracht RSD -die loopt tot 1-7-2021- begin 2021 zal plaatsvinden op basis van een evaluatie over 2019 en 2020.

Het stopzetten van de investering in de RSD vanaf 1-7-2021 heeft de volgende consequenties:

Klantperspectief
- Met minder klantmanagers, minder aandacht voor de klant;
- Uitstroomresultaten zullen naar verwachting teruglopen;
- Door het succes van hoge uitstroom doelgroepers dalen de klantenbestanden, maar stijgt het re-integratiebestand. De RSD heeft veel werk aan deze LKS klanten. Het verstrekken van een uitkering aan een klant is minder arbeidsintensief dan het verstrekken van LKS aan werkgevers. Daarnaast kost het veel tijd deze klanten door te bemiddelen.

Vakmanschap en Dienstverlening RSD
- *Extra klantmanagement "Unit Werk"*: Met deze middelen heeft de RSD actief klantmanagers geworven met het profiel dat passend is bij de opdracht;
- Onzekerheid over toekomst geeft onrust bij tijdelijk personeel.

Financieel Perspectief
- Er komt meer financiële druk te staan op Participatiebudget en LEON;
- Verwachting voor 2020 is ongeveer break-even en vanaf 2021 gaan gemeenten de investering terugverdienen;
- *Extra P-budget*: Dit budget wordt gebruikt voor de opzet van LEON (Leer- en ontwikkelnetwerk) en daaraan gekoppeld de inkoop van trajecten t.b.v. het werkfit maken van onze klanten;
- In 2021 en 2022 zal de RSD zeker weer anticiperen op subsidiemogelijkheden om de druk op de financiën van de gemeenten te ontlasten.

Resultaten
- De in deze begroting opgenomen KPI's (bijlage 4) zullen halverwege 2021 moeten worden bijgesteld als de huidige opdracht RSD niet wordt verlengd.

6. Onderhoud kapitaalgoederen

Binnen de GR zijn geen kapitaalgoederen zoals benoemd in art. 12 van de BBV.

7. Financiering

De deelnemende gemeenten zullen er voor zorgdragen dat Samenwerking de Liemers over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te voldoen. Voor de organisatiekosten van de dienstverlening van het basispakket worden voorschotnota's aan de deelnemende gemeente opgemaakt. De basis hiervoor vormt de begroting van het betreffende jaar. Twee keer per jaar wordt een tussenrapportage opgemaakt waarbij wordt besloten of bijstelling van de bevoorschotting noodzakelijk is.

Lening
In 2012 is er een lening afgesloten bij de BNG bank om een aantal investeringen en de deelname in Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk (SSGA) te bekostigen.
De lening is groot € 630.000,=, heeft een looptijd van 15 jaar tegen een rentepercentage van 3,15%.

Eind oktober 2019 is, om de liquiditeit te verbeteren, een lening afgesloten met een looptijd van 10 jaar, groot € 3.500.000,= tegen een rentepercentage van 0,07%.

Kredietlimiet
Met ingang van 1 januari 2011 is met de BNG bank is een financieringsovereenkomst aangegaan voor een bepaalde tijd tot 01-01-2012, waarna deze overeenkomst stilzwijgend wordt verlengd met telkens een jaar. De kredietlimiet is € 2.500.000,=.
Tot aan de limiet wordt 1 maand-Euribor plus 30 basispunten in rekening gebracht door de BNG bank.

Bankgarantie
De bankgaranties zijn vervallen.

Renterisicobeheer
In deze meerjarenbegroting wordt ervan uitgegaan dat er geen kasgeldleningen of nieuw aan te trekken leningen noodzakelijk zijn. De investeringen worden annuïtair afgeschreven, rekeninghoudend met 3% rente. De renteverplichtingen voor de 2 lopende leningen zijn ongeveer gelijk, waardoor de renteomslag rond 0 uitkomt.

7.1. Bezuinigingen

In opdracht van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar is gekeken naar de mogelijkheden om te kunnen bezuinigen.

De gemeente Zevenaar heeft een brief ingestuurd met de volgende strekking :

Vermindering bijdrage

De gemeenteraad heeft besloten tot een vermindering van de bijdrage aan de verbonden partijen van 2,5% in 2022 en 5% in 2023. Concreet betekent dit voor uw organisatie de volgende korting op de bijdrage van Zevenaar:

Verbonden partij	Korting 2022	Korting 2023
Samenwerking de Liemers	135.000	270.000

Ook de gemeente Duiven heeft de volgende zienswijze op de Meerjarenbegroting 2021 en verder gegeven :
'Wij zullen kritisch zijn op (mogelijke) verhogingen van bijdragen bij alle gemeenschappelijke regelingen en maken dan ook een voorbehoud voor wat betreft de bijdragen op de lange termijn.'

In de Netwerkdirectie is dit punt besproken en aangegeven dat een bezuinigingsopdracht in principe alleen kan worden opgelegd door het Algemeen bestuur dan de SDL. Maar er is wel gevraagd om de bezuinigingsmogelijkheden binnen de SDL te onderzoeken.

Algemeen
Bezuinigen moet geen doel op zich zijn, noodzakelijke ontwikkelingen en doelstellingen die zijn vastgesteld moeten wel door kunnen gaan.
SDL is altijd heel bewust in de keuzes en heeft hetzij met de RID-contactpersonen hetzij met de RSD accountmanagers (voor)overleg over wat noodzakelijk is, wanneer en tegen welke prijs. Op basis van deze overleggen worden ook de Plannen (RID: I-visie/I-strategie en RSD: nieuwe bestuurlijke opdracht) opgesteld, ter vaststelling voorgelegd en verwerkt in de begroting.

Wat heeft de RID sinds haar bestaan al gerealiseerd ?
In 2019 heeft de RID deelgenomen aan de landelijke ICT Benchmark voor gemeenten. Daarbij worden alle ICT kosten bij RID en gemeenten in beeld gebracht, en vergeleken met de deelnemers. Daarbij wordt breed gekeken: van kapitaallasten tot personeelskosten tot softwarekosten. Deze Benchmark is over het boekjaar 2018 uitgevoerd en laat, ook nu, een positief beeld zien.

Daar waar de gemiddelde ICT kosten per inwoner € 84,= bedragen,
zijn de ICT kosten in de Liemers € 76,=.

Als je dat vertaalt naar ICT kosten per jaar, dan besparen we in de Liemers per jaar al € 670.840,=. Dit positieve beeld kwam ook naar voren in de ICT Benchmarks van 2013 en 2016, er is dus sprake van een structureel voordeel.

In lijn met de doelstelling van de gemeenschappelijke regeling is gedurende het bestaan van de SDL al een groot aantal grote convergenties doorgevoerd (zoals Digitale dienstverlening, Financiële applicatie, Belastingpakket). Hiermee is Liemers breed al bijna 4 miljoen bezuinigd op software.

Om deze convergenties uit te kunnen voeren heeft de afdeling Inkoop de aanbestedingen ondersteund.

Wat is het resultaat van de RSD tot nu toe?
De RSD heeft de uitvoering van Participatiewet in een nieuw format gegoten waarbij de dienstverlening aan de klant is geïntensiveerd. De RSD heeft in de Evaluatie van de Business case ook aangegeven wat dit aan besparing op de uitkeringslast heeft/zal opleveren.
Alleen uitgaande van de besparing op de uitkeringslast P-wet is dit zowel in 2019 en 2020 1,4 miljoen per jaar. Daarvoor zijn extra investeringen gedaan. Daar rekening mee houdende resteert er per jaar

ruim € 400.000,= aan kostenbesparing. Hieraan gerelateerd is het aannemelijk dat er ook een MKBA voordeel bij het sociaal domein van de gemeenten is gerealiseerd.

Wat zijn extra mogelijkheden voor bezuinigingen binnen de SDL begroting ?
Er zijn zeker een aantal mogelijkheden. Onderstaand een opsomming van mogelijkheden.

De mogelijkheden voorzien van een ✓ zijn verwerkt in de begroting.

Quick Win

- ✓ Er wordt voor de nieuwe I-Visie en I-Strategie geen extra investeringsgeld gevraagd. Inzet is om met de vrijval van kapitaallasten de eenmalige kosten van nieuwe projecten te dekken.
- ✓ De structurele kosten die samenhangen met een keuze voor nieuwe applicaties of ontwikkelingen zullen veelal kostenverhogend werken.
- ✓ Er wordt binnen de SDL begroting nog gerekend met een rente percentage van 3%. Dit levert elk jaar een voordeel op omdat de werkelijke rente lager is. Aangezien er annuïtair wordt afgeschreven binnen de SDL is een verlaging van de rentepercentage op zich niet aan te raden, omdat dan het gehele afschrijvingsregime gaat wijzigen. Voorstel is om de berekende rente voor maximaal de omslagrente als lasten in de begroting op te nemen. Dit betekent in 2022 en 2023 respectievelijk € 82.000,= en € 88.000,= aan rente bezuiniging.
- ✓ De kapitaallasten voor vervangingen zijn nu opgenomen in de begroting van de RID. In sommige gevallen is dit budget echter maar deels voor vervanging nodig. In overleg met de RID Contactpersonen is geconstateerd dat een investering van € 250.000,= niet meer nodig is. Dit komt overeen met circa € 37.000,= aan kapitaallasten die bezuinigd kunnen worden.
- ✓ Vooruitlopend op de bezuinigingen zijn ook een aantal kosten voor onderhoud applicaties beoordeeld. Op structurele basis kan er een bezuiniging doorgevoerd worden van € 37.000. Deze bezuiniging is nu al in beeld, en opgevoerd in de eerste tussenrapportage 2020.
- ✓ De kosten van de deelname aan de SSGA kan structureel afgeraamd worden met € 4.000,=.
- ✓ De schoonmaakkosten zijn structureel verlaagd met € 8.000,=
- ✓ De RSD heeft in de 2e tussenrapportage 2020 al aangegeven de functie van beveiliger niet meer in te vullen, wat een structurele bezuiniging van € 25.000,= per jaar oplevert.
- ✓ De RSD heeft een project opgezet om de communicatie met de klanten meer digitaal te laten plaatsvinden. Alle klanten zijn hiervoor benaderd en zal verder uitgebouwd worden. Het proces van digitaal archiveren zal dit project verder stimuleren. Wij schatten in dat dit een besparing van € 10.000,= zal opleveren op de portokosten.
- ✓ Door het verder digitaliseren is het niet meer noodzakelijk om dagelijks de post tussen de locaties te vervoeren. Dit levert een besparing op van € 5.400,=.

Resume van extra bezuinigingen Quick Win per jaar:

▪ Rentekosten maximaal gelijk aan omslagrente	-/- €	82.000,=
▪ Vrijval kapitaallasten (investering €250.000,=)	-/- €	37.000,=
▪ Structurele bezuiniging applicaties (1e turap 2020)	-/- €	31.000,=
▪ Structureel aframen kosten SSGA	-/- €	4.000,=
▪ Structurele verlaging schoonmaakkosten RID	-/- €	8.000,=
▪ Structurele bezuiniging beveiliger RSD	-/- €	25.000,=
▪ Portokosten RSD	-/- €	10.000,=
▪ Koeriersdiensten Liemers	-/- €	5.400,=
▪ **Totaal**	**-/- €**	**202.400,=**

8. Bedrijfsvoering

Bestuur
De Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers kent de bestuurscomponenten:

- Algemeen Bestuur
- Dagelijks Bestuur
- Bestuurscommissies RID en RSD

Binnen de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers is een eigen Ondernemingsraad actief. De ambtelijk secretaris OR wordt geleverd door de Ondersteunende dienst. De kosten voor de ambtelijk secretaris en voor opleiding en training van de OR-leden wordt verantwoord onder Bestuurskosten.

De bestuurskosten en de kosten voor de Ondernemingsraad worden voor 25% toe gerekend aan Duiven en Westervoort en voor 50% aan Zevenaar.

Planning- en Controlcyclus
Voor de gemeenschappelijke regeling is een Financiële verordening op grond van artikel 212 van de Gemeentewet opgesteld.
Naast de Begroting worden er 2 tussenrapportages opgesteld en de jaarstukken, bestaande uit het Jaarverslag en de Jaarrekening.
De begroting voor jaar T+1 wordt in maart aan de Bestuurscommissies voorgelegd.
De 1e tussenrapportage wordt in mei aan de Bestuurscommissies voorgelegd, de 2e in september.
Het jaarverslag en de jaarrekening worden als de Jaarstukken SDL na afloop van het boekjaar samen met de Meerjarenbegroting T+1 in maart voorgelegd aan de Bestuurscommissies.
Alle stukken worden na de Bestuurscommissies voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur vraagt de deelnemende gemeenten om hun zienswijze voordat de stukken worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

Personeelsbeleid
GR Samenwerking de Liemers heeft behoefte aan eigentijdse, moderne arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid die passen bij een veranderende omgeving. Samenwerking de Liemers heeft immers te maken met een veranderende vraag van burgers, veranderende taken en een veranderende arbeidsmarkt.
Als uitgangspunten voor het personeelsbeleid zijn geformuleerd:

- SDL werkt nadrukkelijk aan de dienstverlening, de klant- en servicegerichtheid staat Centraal;
- SDL gaat uit van een grote mate van flexibiliteit, dit betekent maatwerk;
- SDL wil een competentiegericht gestuurde organisatie zijn;
- SDL wil een organisatie zijn met medewerkers die bij voorkeur flexibel en breed inzetbaar zijn;
- SDL gaat uit van vakmanschap en ondernemerschap gericht op actie;
- SDL is resultaatgericht;
- Met ingang van 2019 is HR 21 geïmplementeerd.

RID
De regionale ICT en Inkoop Dienstencentrum werkt via een SLA voor de deelnemende gemeenten.

De inwoneraantallen zijn het uitgangspunt voor de kostenverdeling naar de deelnemende gemeenten.

Naast de deelnemende gemeenten worden de diensten verleend aan de RSD. Daarnaast is er nog een DVO met het Werkgeversservicepunt Midden-Gelderland en de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling.

De toerekening van de ICT kosten aan de RSD bestaat uit 2 onderdelen:

1. De directe kosten voor software/licenties/kapitaallasten voor de RSD én
2. Een doorbelasting van de exploitatiekosten RID gebaseerd op een prijs per werkplek:
    a. De exploitatiekosten minus de post Onderhoud applicaties en Kosten ondersteuning
    b. Dit saldo wordt dan gedeeld door het totaal aantal werkplekken in beheer bij RID
    c. Deze prijs per werkplek maal het aantal bij de RSD in gebruik zijnde werkplekken.

Deze RSD-bijdrage en de DVO-ontvangsten in de RID-begroting worden in mindering gebracht op de totale exploitatiekosten van de RID. Het restant wordt m.i.v. 2018 aan de drie gemeenten in rekening gebracht conform de afgesproken verdeelsleutel, gebaseerd op de inwonersaantallen.
Voor deze begroting worden de laatst vastgestelde CBS-gegevens - per 01-01-2020 – gehanteerd.

Gemeente	**Inwoners per 01-01-2020**	**Aandeel RID**
Duiven	25.126	29,97
Westervoort	14.971	17,86
Zevenaar	43.750	52,18

Inkoop
De verdeelsleutel voor de exploitatiekosten van de inkoop is gebaseerd op het aantal toe te rekenen uren van de inkoopadviseur. Aan Duiven wordt 1/3 deel van de kosten doorbelast; aan Westervoort wordt 1/6 deel van de kosten doorbelast; aan Zevenaar 3/6 deel van de kosten.

RSD
De kostenverdeling die voor de exploitatiekosten van de RSD wordt gebruikt is gebaseerd op:

1. 50% op basis van het aantal inwoners
2. 50% op basis van het aantal cliënten

Gemeente	**Inwoners per 01-01-2020**	**Cliënten per 01-01-2020**	**Percentage**
Duiven	25.126	421	28,07
Westervoort	14.971	339	19,47
Zevenaar	43.750	848	52,46

Ook hier wordt voor de begroting 2022 - 2025 gebruik gemaakt van de meest recente gegevens, zijnde 01-01-2020.

9. Verbonden partijen

Met ´verbonden partijen´ worden gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, verenigingen en vennootschappen bedoeld waarin de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers een bestuurlijk én financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur en/of het hebben van een stemrecht. Met financieel belang wordt bedoeld: een gemeentelijke bijdrage in de netto exploitatielasten van het samenwerkingsverband. Het risico bestaat dat de gemeente de betaalde bijdragen kwijt is bij een faillissement en/of dat de verbonden partij financiële problemen op de gemeente kan verhalen. Bij deelname in een vennootschap is het financiële belang het in bezit hebben van aandelen en het ontvangen van dividend.

De RID heeft een deelneming in Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk Arnhem (SSGA).

Sinds 2002 is SSGA hét glasvezelnetwerk voor non-profitinstellingen in Arnhem en de directe omgeving, zoals gemeenten, scholen, bibliotheken en stichtingen. SSGA bezit glasvezelinfrastructuur die door de deelnemers uitsluitend voor eigen gebruik toegepast mag worden. Onder eigen gebruik wordt verstaan ten behoeve van de eigen organisatie of organisaties die door de deelnemer vertegenwoordigd worden en voor zover dit geen onderdeel vormt van een ‘open’ infrastructuur. Door deze voorwaarde is SSGA uitsluitend aan de vraagzijde actief. Zij treedt niet op als aanbieder van infrastructuur (SSGA is een ‘besloten’ netwerk). De stichting verzorgt naast de aansluiting op het netwerk ook het beheer en onderhoud.

SSGA heeft nu een regionaal netwerk met meer dan 25 deelnemers. In de stichting zijn alle deelnemers aan het netwerk vertegenwoordigd. Aan de trekkingsrechten zijn ook de stemrechten in de vereniging verbonden. RID neemt voor 5,49% deel in SSGA.

Doel van de deelneming is het ten behoeve van haar deelnemers (allen non-profit) in eigendom verwerven en/of beheren en/of exploiteren van een glasvezelinfrastructuur.
Eind 2010 is hiervoor een Intentieverklaring afgegeven. De Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers is sinds 2011 een van de deelnemers.
De constructie is dusdanig dat bij groei van het aantal deelnemers de gezamenlijke lasten dalen en er mogelijkheden zijn voor restitutie van trekkingsrechten en correcties op investeringen.
Deze overeenkomst heeft een initiële looptijd van 15 jaar. De totale toetredingskosten bedroegen € 630.000,=. De periodieke kosten zijn ongeveer € 12.000,=.

FINANCIËLE BEGROTING

10. Overzicht van baten en lasten

Consolidatie Exploitatiekosten **op kostensoort**

Lasten	Rekening 2020	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
Bestuurskosten	40.640	37.250	45.660	46.500	47.000	47.500	48.000
Personele kosten	7.695.490	6.943.763	6.943.763	6.958.924	7.090.440	7.225.301	7.262.301
Huisvestingskosten	409.456	452.420	438.420	424.920	431.900	442.540	444.580
Automatiseringskosten	345.196	383.720	388.720	419.675	422.450	434.825	430.850
Onderhoud applicaties	1.182.568	1.188.430	1.247.430	1.349.400	1.353.600	1.339.000	1.386.800
Facilitaire zaken	116.669	123.800	111.800	113.750	115.800	117.250	117.250
Advies en Controle	28.695	46.100	46.100	56.150	53.200	53.250	53.250
Ondersteunende dienst	168.230	176.000	223.500	218.500	221.400	224.250	227.250
Overige kosten	27.590	28.000	28.000	29.000	30.000	31.000	31.500
Kapitaallasten	964.531	1.108.530	1.108.530	1.018.549	1.022.844	1.015.699	1.102.179
Totaal lasten	**10.979.064**	**10.488.012**	**10.581.923**	**10.635.368**	**10.788.634**	**10.930.615**	**11.103.960**

Baten	Rekening 2020	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
Bijdrage Gemeente Duiven	3.142.999	2.983.855	3.011.437	2.974.239	3.025.028	3.065.104	3.122.813
Bijdrage Gemeente Westervoort	2.028.769	1.915.963	1.933.453	1.904.617	1.937.994	1.964.756	2.000.753
Bijdrage Gemeente Zevenaar	5.886.448	5.490.194	5.539.032	5.556.512	5.648.737	5.721.995	5.824.545
Bijdrage WSP MG	69.350	66.000	66.000	70.000	71.050	72.100	73.150
Bijdrage MGR	54.127	32.000	32.000	55.000	55.825	56.660	57.700
Totaal Baten	**11.181.694**	**10.488.012**	**10.581.923**	**10.560.368**	**10.738.634**	**10.880.615**	**11.078.960**
Resultaat voor Bestemming	**202.630**			**-75.000**	**-50.000**	**-50.000**	**-25.000**
Toevoeging/Ontrekking bestemminsreserve	202.630			75.000	50.000	50.000	25.000
Resultaat na Bestemming	**0**			**0**	**0**	**0**	**0**

Consolidatie op programmaniveau

Lasten	Rekening 2020	Primitieve begroting	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
Programma 1: Bestuur	40.640	37.250	45.660	46.500	47.000	47.500	48.000
Programma 2: RID	5.039.670	5.245.184	5.323.185	5.421.531	5.479.576	5.510.538	5.653.318
Programma 3: Inkoop	251.196	274.868	274.868	281.436	287.675	294.053	294.053
Programma 4: RSD	6.008.157	5.292.710	5.300.210	5.259.906	5.353.961	5.464.771	5.496.706
Eliminatie doorbelasting intern	-360.598	-362.000	-362.000	-374.005	-379.578	-386.247	-388.117
Totaal lasten	**10.979.064**	**10.488.012**	**10.581.923**	**10.635.368**	**10.788.634**	**10.930.615**	**11.103.960**

Baten	Rekening 2020	Primitieve begroting	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
Programma 1: Bestuur	40.640	37.250	45.660	46.500	47.000	47.500	48.000
Programma 2: RID	5.039.670	5.245.184	5.323.185	5.421.531	5.479.576	5.510.538	5.653.318
Programma 3: Inkoop	251.196	274.868	274.868	281.436	287.675	294.053	294.053
Programma 4: RSD	6.210.787	5.292.710	5.300.210	5.184.906	5.303.961	5.414.771	5.471.706
Eliminatie doorbelasting intern	-360.598	-362.000	-362.000	-374.005	-379.578	-386.247	-388.117
Totaal Baten	**11.181.694**	**10.488.012**	**10.581.923**	**10.560.368**	**10.738.634**	**10.880.615**	**11.078.960**
Resultaat voor Bestemming	**202.630**			**-75.000**	**-50.000**	**-50.000**	**-25.000**
Toevoeging/Ontrekking bestemminsreserve	202.630			75.000	50.000	50.000	25.000
Resultaat na Bestemming	**0**			**0**	**0**	**0**	**0**

10.1 Programma Bestuur

Bestuurskosten

Lasten	Rekening 2020	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
Bestuurskosten	6.519	5.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Ondernemingsraad	34.121	30.750	42.160	43.000	43.500	44.000	44.500
Onvoorzien	-	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Totaal lasten	**40.640**	**37.250**	**45.660**	**46.500**	**47.000**	**47.500**	**48.000**

Baten	Rekening 2020	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
Bijdrage Gemeente Duiven	10.160	9.313	11.416	11.625	11.750	11.875	12.000
Bijdrage Gemeente Westervoort	10.160	9.313	11.416	11.625	11.750	11.875	12.000
Bijdrage Gemeente Zevenaar	20.320	18.624	22.829	23.250	23.500	23.750	24.000
Totaal Baten	**40.640**	**37.250**	**45.660**	**46.500**	**47.000**	**47.500**	**48.000**

Bestuurskosten
In 2021 is de governance van de GR gewijzigd, er is een algemeen directeur SDL benoemd, met daarnaast directeuren voor de RID en de RSD. De netwerkdirectie is in 2021 vervangen door bestuurscommissies. Het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur blijven in stand.

Normaal gesproken vergadert het DB 3 keer per jaar en het AB 2 keer.
Bij het opstellen van deze meerjaren begroting waren de bestuurscommissie nog niet benoemd en was het vergaderschema nog niet bekend.

Doelstelling is met de bestuurscommissie sneller en efficiënter te kunnen handelen.
Voor bestuurskosten is € 2.000,= begroot.

Ondernemingsraad
De algemeen directeur is de WOR bestuurder voor overleg met de Ondernemingsraad.
Met ingang van 2021 bestaat de OR uit 4 leden, 3 van de RSD en 1 van de RID. De secretaris voor de OR wordt geleverd via de dienstverleningsovereenkomst met 1Stroom, hiervoor is een fixed price afgesproken gebaseerd op 10 uur ondersteuning per week.

De kosten voor de ondernemingsraad bestaan uit 2 posten:
- Secretaris OR voor € 33.000,=
- Opleidingskosten OR-leden voor € 10.000,=

Onvoorzien
Gezien de uitgaven van de laatste jaren is de post onvoorzien naar beneden bijgesteld naar € 1.500,=.

10.2 Programma RID

RID

Lasten	Rekening 2020	Primitieve begroting	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
Personele kosten	2.263.002	2.297.455	2.297.455	2.380.412	2.419.562	2.459.869	2.459.869
Huisvestingskosten	183.937	190.470	198.470	192.970	195.470	198.470	200.470
Audits/Externe deskundigheid	78.898	82.000	82.000	85.000	88.000	91.000	93.500
Dir.kosten RSD	165.416	163.300	163.300	168.200	170.400	173.500	175.000
Datacomm.SSGA	88.185	87.000	92.000	98.000	98.000	99.000	99.000
Onderhoud applicaties	1.182.568	1.188.430	1.247.430	1.349.400	1.353.600	1.339.000	1.386.800
Overige kosten	27.590	28.000	28.000	29.000	30.000	31.000	31.500
Ondersteunende dienst	85.544	100.000	106.000	100.000	101.700	103.000	105.000
Kapitaallasten	964.531	1.108.530	1.108.530	1.018.549	1.022.844	1.015.699	1.102.179
Totaal lasten	**5.039.670**	**5.245.184**	**5.323.185**	**5.421.531**	**5.479.576**	**5.510.538**	**5.653.318**

Baten	Rekening 2020	Primitieve begroting	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
Bijdrage Gemeente Duiven	1.365.152	1.447.141	1.470.515	1.475.108	1.490.270	1.496.985	1.538.585
Bijdrage Gemeente Westervoort	813.408	853.706	867.633	878.924	887.958	891.959	916.746
Bijdrage Gemeente Zevenaar	2.377.036	2.484.338	2.525.037	2.568.494	2.594.895	2.606.587	2.679.021
Bijdrage RSD	360.598	362.000	362.000	374.005	379.578	386.247	388.117
Bijdrage WSP MG	69.350	66.000	66.000	70.000	71.050	72.100	73.150
Bijdrage MGR	54.127	32.000	32.000	55.000	55.825	56.660	57.700
Totaal Baten	**5.039.670**	**5.245.184**	**5.323.185**	**5.421.531**	**5.479.576**	**5.510.538**	**5.653.318**

Personele kosten **€ 2.380.412**

Loonkosten **€ 2.319.212**

De salariskosten zijn bepaald o.b.v. de begrote salariskosten 2021 aangeleverd door de ondersteunende dienst verhoogd met 3,5% voor 2021 en 2022 samen, als inschatting voor een nieuw af te sluiten cao.
Tevens inbegrepen zijn kosten voor salarisadministratie, bedrijfsgezondheidsdienst e.d.
De RID heeft 27,72 vaste formatieplaatsen. Op dit moment is een deel hiervan vacatureruimte die nu gebruikt wordt voor inhuur c.q. payroll
In lijn met besluitvorming in 2018 is deze formatie structureel verruimd met drie extra formatieplaatsen ten behoeve van Informatiebeveiliging, waarvan in eerste instantie twee bij de RID, en één bij de RSD. In lijn met verdere besluitvorming is Informatiebeveiliging per 2020 in zijn geheel gecentraliseerd bij de RID.

Reis- en verblijfkosten	€	5.000
Opleidingen: Voor opleidingen is 2% van de loonsom geraamd	€	40.000
Bedrijfsgezondheidsdienst:	€	5.200
Kosten salarisadministratie	€	5.000

Huisvesting **€ 192.970**

De gemeente Westervoort is de verhuurder van de huisvesting van de RID. Binnen deze post vallen ook de kosten voor verzekeringen, servicekosten, huur van de centrale computerruimte, overige huisvestingskosten. Door uitbreiding van het aantal racks stijgen deze kosten meer dan alleen het indexpercentage.

Audits/externe deskundigheid **€ 85.000**

Audits uitwijkovereenkomst *€ 29.000*
RID en gemeenten hebben een eigen uitwijkoplossing op een tweede locatie van het datacenter Arnhem. Iedere gemeente heeft de eigen uitwijkovereenkomst daardoor kunnen opzeggen. Het budget van € 29.000,= is bedoeld om externe audits te laten uitvoeren naar de zekerheid en betrouwbaarheid van de eigen uitwijkoplossing.

Externe deskundigheid € 56.000
Inhuur van vakspecialistische kennis ter ondersteuning. Onder deze post vallen ook de kosten voor de accountantscontroles van € 18.000,=.

Kosten software RSD **€ 168.200**
Deze kosten zijn gerelateerd aan de RSD en worden daarom één op één doorberekend.

Uitgesplitst naar:	*Bedrag per jaar*
Leasekosten Centric GWS	116.800
Microsoft werkplek licenties	36.000
Kluwer en Liaan	5.000
SZ tool	6.000
App+website InSZicht huisbezoeken	4.400
Totaal	**168.200**

Datacommunicatie/ SSGA **€ 98.000**

Datacommunicatie *€ 86.000*
Onder meer gezamenlijke internetaansluiting, Gemnet-aansluiting, (vaste) telefonie gesprekskosten, gezamenlijke databundel en abonnementen.
Deze kosten zijn afgeraamd binnen de gemeentelijke begrotingen.
Zoals al aangegeven in de jaarrekening 2020 is door het thuiswerken de databundel meer dan verdubbeld waardoor de kosten met € 16.000,= stijgen.

Beheer en onderhoudskosten SSGA *€ 12.000*
De totale beheer-en onderhoudskosten van SSGA bedragen ongeveer € 215.000,=. Het aandeel voor de RID wordt begroot op € 12.000,=

Onderhoud applicaties (incl. bezuinigingen) **€ 1.349.400**

Betreft onderhoud op software vanuit :

- de vastgestelde Informatie Beleidsprojecten (IBP), zowel afgerond als op te leveren in 2021 met een onderhoudscomponent;
- tussentijdse gezamenlijke projecten;
- software en contract convergenties;
- onderhoud op software ten behoeve van centraal gegevensbeheer en geo informatie.

Het betreft in de regel onderhoudskosten die voortvloeien uit projecten en opdrachtverstrekking door de gemeenten.

- Vooruitlopend op de bezuinigingen zijn ook een aantal kosten voor onderhoud applicaties beoordeeld. Op structurele basis kan er een bezuiniging doorgevoerd worden van € 37.000. Deze bezuiniging is nu al in beeld en opgevoerd in de eerste tussenrapportage 2020.
- De onderhoudskosten zijn gestegen, maar dat is het gevolg van het verder ontwikkelen in lijn met de vastgestelde I-visie en I-strategie:

- Decos naar de Cloud structureel € 16.000,= extra kosten.
- De verdere ontwikkeling van datagedreven sturing, waarmee het verzoek van het AB uitgesproken in december 2020, in uitvoering wordt genomen.
  Structureel € 40.000,=
- De eenmalige kosten worden gefinancierd via de vrijval kapitaallasten.

Overige kosten **€ 29.000**
Hieronder vallen de kosten van het lidmaatschap gebruiksvereniging, VIAG, werving en selectie, abonnementen, contributies, beveiligingscertificaten, kleine reparaties etc.

Ondersteunende diensten **€ 100.000**
De ondersteunende diensten worden door 1Stroom en de RSD verricht. Het betreft de salarisadministratie, de werkzaamheden omtrent het personeel (P&O), informatievoorziening en de facilitaire ondersteuning inclusief juridisch en communicatie. De RSD verzorgt de ondersteunende dienst Financiën.

RID en RSD zijn tot een nieuw contract gekomen met 1Stroom over de ondersteunende diensten. Belangrijk om te melden is dat 1Stroom hierbij een kostenverhoging in beeld heeft gebracht op basis van werkelijk gemaakte uren over de afgelopen jaren.

Deze kosten worden binnen de SDL grotendeels verdeeld op basis van fte's. De verhouding is veelal 2/3 ten laste van de RSD en 1/3 ten laste van de RID.

Kapitaallasten (incl. bezuinigingen) **€1.018.549** **(was : 1.106.791)**
De kapitaallasten zijn zo goed mogelijk ingeschat op basis van de budgetten in het IBP 1 tot en met 33, het nieuwe IBP 2018-2020, de overige ICT-projecten en de vervangingsprojecten.

Bezuinigingen
- Er wordt voor de investeringen van de nieuwe I-visie en I-strategie geen extra geld gevraagd. Inzet is om met de vrijval van kapitaallasten de eenmalige projectkosten te dekken.
- Er wordt binnen de RID begroting nog gerekend met een rente percentage van 3% op investeringen. Dit levert elk jaar een voordeel op omdat de werkelijke rente op dit moment fors lager is. In deze begroting hebben we deze rente niet meer als kosten geboekt. In totaal wordt er nu per 2022 en 2023 respectievelijk € 82.000,= en € 88.188,= aan rente bespaard.
- De kapitaallasten voor vervangingen zijn nu opgenomen in de begroting van de RID. In sommige gevallen is dit budget echter maar deels voor vervanging nodig. In overleg met de RID Contactpersonen is geconstateerd dat een investering van € 250.000,= niet meer nodig is. Dit komt overeen met circa € 37.000,= aan kapitaallasten die bezuinigd kunnen worden.

Baten
<u>Regionale Sociale Dienst de Liemers (RSD)</u> **€ 374.005**
De bijdrage van de RSD aan de begroting van de RID bestaat uit twee componenten:
- Directe kosten zoals software die gebruikt wordt door de RSD;
- Bijdrage op basis van aantal werkplekken bij de RSD, afgezet tegen het totaal aan werkplekken in de Liemers.

<u>Werkgeversservicepunt Midden Gelderland (WSP-MG)</u> **€ 70.000**
De bijdragen van het WSP aan de begroting van de RID wordt gebaseerd op een afgesloten Dienstverleningsovereenkomst (DVO). Hierbij wordt een vast bedrag per werkplek in rekening gebracht. De ICT-ondersteuning wordt geleverd op basis van standaard kantoor configuraties en kan binnen de bestaande formatie verricht worden.

MGR, module Sociaal Domein **€ 55.000**

De bijdragen van de MGR aan de begroting van de RID wordt gebaseerd op een afgesloten Dienstverleningsovereenkomst (DVO). Hierbij wordt een vast bedrag per werkplek in rekening gebracht. De ICT-ondersteuning wordt geleverd op basis van standaard kantoor configuraties en kan binnen de bestaande formatie verricht worden.

In totaal bedragen de baten van RSD, MGR en WGSP in 2020 **€ 499.005**

De bovengenoemde baten worden eerst in mindering gebracht op de exploitatielasten RID. Het restant wordt conform de verdeelsleutel toegerekend aan de 3 gemeenten.
Dit betekent dus een netto lagere bijdrage per gemeente aan de begroting RID.

10.3 Programma Inkoop

Inkoop

Lasten	Rekening 2020	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
Personele kosten	251.196	274.868	274.868	281.436	287.675	294.053	294.053
Totaal lasten	**251.196**	**274.868**	**274.868**	**281.436**	**287.675**	**294.053**	**294.053**

Baten	Rekening 2020	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
Bijdrage Gemeente Duiven	83.732	91.623	91.623	93.812	95.891	98.018	98.018
Bijdrage Gemeente Westervoort	41.866	45.811	45.811	46.906	47.946	49.009	49.009
Bijdrage Gemeente Zevenaar	125.598	137.434	137.434	140.718	143.838	147.026	147.026
Totaal Baten	**251.196**	**274.868**	**274.868**	**281.436**	**287.675**	**294.053**	**294.053**

Team inkoop wordt begroot op 3 fte.
De bezetting is op dit moment 2,67 fte. Het verschil wordt gebruikt om tijdelijke inhuur te financieren.

10.4 Programma RSD

RSD

Lasten	Rekening 2020	Primitieve begroting	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
Personele kosten	5.181.292	4.371.440	4.371.440	4.297.076	4.383.203	4.471.379	4.508.379
Huisvestingskosten	225.518	261.950	239.950	231.950	236.430	244.070	244.110
Automatiseringskosten	373.296	413.420	413.420	442.480	445.628	457.572	451.467
Facilitaire zaken	116.669	123.800	111.800	113.750	115.800	117.250	117.250
Advies en Controle	28.695	46.100	46.100	56.150	53.200	53.250	53.250
Ondersteunende dienst	82.686	76.000	117.500	118.500	119.700	121.250	122.250
Totaal lasten	**6.008.157**	**5.292.710**	**5.300.210**	**5.259.906**	**5.353.961**	**5.464.771**	**5.496.706**

Baten		Rekening 2020	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
Duiven:	bijdrage exploitatie	1.447.964	1.378.919	1.381.025	1.312.858	1.346.281	1.377.390	1.393.374
	bijdrage uitvoeringskst Tozo	171.439	-	-	-	-	-	-
	bijdrage dienstverlening	64.553	56.859	56.859	80.836	80.836	80.836	80.836
Westervoort:	bijdrage exploitatie	1.004.126	959.900	961.360	910.433	933.611	955.184	966.269
	bijdrage uitvoeringskst Tozo	113.774	-	-				
	bijdrage dienstverlening	45.436	47.233	47.233	56.729	56.729	56.729	56.729
Zevenaar:	bijdrage exploitatie	2.705.574	2.541.428	2.545.362	2.453.121	2.515.575	2.573.703	2.603.569
	bijdrage uitvoeringskst Tozo	317.417	-	-				
	bijdrage dienstverlening	340.504	308.370	308.370	370.929	370.929	370.929	370.929
Totaal Baten		**6.210.787**	**5.292.710**	**5.300.210**	**5.184.906**	**5.303.961**	**5.414.771**	**5.471.706**

Resultaat voor Bestemming	**202.630**			**-75.000**	**-50.000**	**-50.000**	**-25.000**
Toevoeging/Ontrekking bestemminsreserve	202.630			75.000	50.000	50.000	25.000
Resultaat na Bestemming	**0**			**0**	**0**	**0**	**0**

Personele lasten

Zoals aangegeven is dit de financiële doorrekening exclusief de extra middelen voor de nog te behandelen bestuurlijke opdracht RSD, die in juni 2021 in de raden zal worden behandeld.
De grootste post binnen de personele lasten zijn de salariskosten. De interne salariskosten zijn geraamd op € 4.297.067,= op basis van 63,62 fte (inclusief de dienstverleningsovereenkomsten).
De salariskosten zijn bepaald o.b.v. de begrote salariskosten 2022, aangeleverd door de ondersteunende dienst van 1Stroom. Een deel van de formatie wordt bekostigd uit het Participatiebudget.

De structurele formatie bestaat uit de volgende functies:

Directeur	1,00	fte
Afdelingshoofden	2,94	fte
Managementondersteuning	0,78	fte
Beleidsmedewerkers	5,36	fte
Kwaliteitsmedewerkers	1,89	fte
Communicatie	0,50	fte
Finance & Control	3,78	fte
Klantmanagers (incl jobhunters, Bbz en jongerenloket)	30,81	fte
Handhaving	3,00	fte
Applicatiebeheerders	2,78	fte
Medewerkers debiteuren-/uitkeringsadministratie	8,00	fte
Medewerkers receptie en facilitaire zaken	2,78	fte
Aantal structurele formatieplaatsen RSD de Liemers	63,62	fte

Automatiseringskosten
Naast de indexering op de doorbelaste ICT-kosten van de RID, zullen met ingang van 2021 hier de kapitaallasten van de mobiele devices en de mobiele telefoons worden geboekt, een stijging van € 10.000,=. De investeringen zijn gedaan in september 2020.
In verband met de invoering van de Wet Inburgering zal m.i.v. 2021 een nieuwe module aan Suite 4 Sociaal Domein worden toegevoegd. Dit brengt structureel een verhoging van € 2.000,= met zich mee. De eenmalige kosten zullen via de tussenrapportage in 2021 gemeld worden.

Ondersteunende dienst
Het contract met 1Stroom voor de ondersteunende diensten op gebied van Salarisadministratie en HRM zijn herijkt en met ingang van 1 juli 2020 ingegaan. Dit brengt ten opzichte van 2020 een kostenstijging met zich mee van € 36.000,=.

Bijlage 1: WID

1.1 Participatiebudget

Om de participatie van de inwoners in de samenleving te bevorderen, ontvangen gemeenten Participatiebudget. Gemeenten kunnen dit budget inzetten voor alles dat met participatie te maken heeft (onder andere re-integratie naar werk en volwasseneneducatie).

Van 01-01-2019 tot 01-07-2021 heeft de RSD extra Participatiebudget ontvangen o.g.v. de Business Case RSD. Daarom ziet u in de tabel hieronder de verlaging van het Participatiebudget omdat in 2020 voor een volledig jaar extra middelen zijn toegekend, voor 2021 nog een half jaar extra middelen en in 2022 zijn we weer terug op (geïndexeerd) niveau van voor de Business Case.

In onderstaande tabel is de verdeelsleutel op basis van 01-01-2020 voor alle jaren gebruikt.
Het Participatiebudget van 2022 is per jaar geïndexeerd met 1,7%.

Participatie-budget	Definitief 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Meerjarenbegroting		
				2023	2024	2025
Duiven	597.762	510.869	435.148	442.545	450.068	457.720
Westervoort	419.690	355.629	301.764	306.894	312.111	317.417
Zevenaar	1.104.648	941.560	813.089	826.911	840.969	855.265
Totaal RSD	**2.122.100**	**1.808.058**	**1.550.000**	**1.576.350**	**1.603.148**	**1.630.401**

1.2 Inkomensdeel

Gemeenten ontvangen via het inkomensdeel middelen voor het betalen van de uitkeringen. Besparingen op het inkomensdeel mogen gemeenten houden en vrij besteden. Tekorten moeten ze vanuit de eigen middelen aanvullen.

De RSD zet daarom stevig in op uitstroom/plaatsingen om een stabilisatie van het aantal uitkeringsgerechtigden te realiseren. Maar zelfs bij stabilisatie blijven de gevolgen voor het saldo van het I-deel onduidelijk. In het algemeen geldt dat wanneer de RSD beter presteert dan het landelijk gemiddelde het budget toereikend zou moeten zijn. Indien de RSD slechter presteert dan is de kans reëel dat er tekorten ontstaan. Het landelijke verdeelmodel is echter niet optimaal. Hierdoor blijft het lastig om het toekomstige saldo van het I-deel correct te ramen.

Een gespecificeerde inschatting maken van de bestandsontwikkelingen over 2 jaar is zeker in deze tijd van Covid 19 en de eventuele gevolgen die de lockdown teweeg kan brengen zeer onzeker. Daarom beperken wij ons tot een indicatie op totaal niveau.

Voor de verwachte bijstandsaantallen (incl. Ioaw, Ioaz en Bbz starters) is uitgegaan van de volgende uitgangspunten:
2021 een bestandsontwikkeling van +2% t.o.v. 31-12-2020
2022 een bestandsontwikkeling van +5% t.o.v. 31-12-2021
2023 een bestandsontwikkeling van -2% t.o.v. 31-12-2022
2024 een bestandsontwikkeling van -2% t.o.v. 31-12-2023
2025 een bestandsontwikkeling van -2% t.o.v. 31-12-2024

Bij de inschatting van deze bestandsontwikkeling gaan wij ervan uit dat ons voorstel van de Nieuwe bestuurlijke opdracht 2021-2023, als vervolg op de Business Case wordt geaccordeerd door de gemeenteraden.
Als de Nieuwe bestuurlijke opdracht niet geaccordeerd wordt, zullen deze inschattingen niet gerealiseerd kunnen worden.

Duiven	2021	2022	2023	2024	2025
Budget	€ 6.548.178	€ 7.281.684	€ 7.212.587	€ 7.136.447	€ 7.063.359
Uitgaven	€ 6.669.658	€ 6.762.403	€ 6.858.066	€ 6.720.904	€ 6.586.486
Saldo	€ -121.480	€ 519.281	€ 354.521	€ 415.543	€ 476.873

Westervoort	2021	2022	2023	2024	2025
Budget	€ 5.280.778	€ 5.871.626	€ 5.815.909	€ 5.754.513	€ 5.695.578
Uitgaven	€ 5.139.028	€ 5.225.724	€ 5.299.649	€ 5.193.656	€ 5.089.783
Saldo	€ 141.750	€ 645.902	€ 516.260	€ 560.857	€ 605.795

Zevenaar	2021	2022	2023	2024	2025
Budget	€ 11.526.294	€ 12.813.451	€ 12.691.861	€ 12.557.879	€ 12.429.267
Uitgaven	€ 12.156.644	€ 12.799.236	€ 12.980.299	€ 12.720.693	€ 12.466.279
Saldo	€ -630.350	€ 14.215	€ -288.438	€ -162.814	€ -37.012

Relaties tussen de geldstromen
De verschillende geldstromen staan niet los van elkaar. Ze hebben invloed op elkaar:

- Het Participatiebudget beïnvloedt de andere uitgavenposten. Met het Participatiebudget financiert de gemeente haar re-integratie-inspanningen. Wanneer men een groot deel van het Participatiebudget beschikbaar stelt aan de RSD kunnen er meer re-integratieactiviteiten worden ingezet met als verwacht resultaat dat er meer klanten zullen uitstromen. Hierdoor wordt de druk op het Inkomensdeel verminderd.
- Het Participatiebudget beïnvloedt ook de uitvoeringskosten. Een deel van de uitvoering (gericht op re-integratie) mag ten laste van het Participatiebudget worden gebracht. Deze kosten komen daarmee niet meer ten laste van de budgetten voor de uitvoeringskosten. Door het beperkte Participatiebudget t.b.v. de RSD zal hier nauwelijks gebruik van kunnen worden gemaakt.
- Tussen de uitvoeringskosten en het inkomensdeel bestaat een vergelijkbare relatie als tussen het Participatiebudget en het inkomensdeel. De uitvoeringskosten en de uitgaven ten laste van het inkomensdeel zijn over het algemeen positief met elkaar gecorreleerd. Meer geld voor de uitvoering kan leiden tot een kwalitatief betere uitvoering en daardoor minder mensen die afhankelijk zijn van een uitkering.

1.3 Dienstverlening

De RSD voert op verzoek van gemeenten ook extra werkzaamheden uit die buiten de kerntaken vallen. Hiervoor werkt de RSD met dienstverleningsovereenkomsten.

De RSD oriënteert zich op de ontwikkelingen en op de mogelijkheden om de bestaande dienstverleningsovereenkomsten verder uit te breiden en onderzoekt de mogelijkheden voor eventuele samenwerking met andere gemeenten.
De te leveren diensten worden vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO).

De taken en activiteiten van de dienstverleningsovereenkomst zijn o.a.:

- Opmaak uitkeringsdossier, verzorging betalingen;
- Controle facturen;
- Beleidsadvies, aanvragen kinderopvang; incl. SMI
- Afhandelen aanvragen Bijzondere bijstand/Minimabeleid;
- Uitvoeren van huisbezoeken in het kader van de Bijzondere bijstand;
- Verzorging debiteurenadministratie;
- Doorvoering van Gemeentelijke Basis Administratiemutaties in Suite;
- Levering van kengetallen per gemeentelijk budget;
- BRP-onderzoek/Adresonderzoeken
- Applicatiebeheer S4SD en S2SR
- Cognosbeheer
- Ontwikkelen Cognos rapportages
- Suwinet beheer, audits
- Detachering sociaal team
- Adviesondersteuning zelfstandigen
- Advies en schuldhulpverlening zelfstandigen
- Wet inburgering

Uitgangspunt is dat de te leveren diensten kostendekkend moeten zijn. Voor de meeste onderdelen worden prijsafspraken gebaseerd op tijdsbesteding maal tarief afgesproken, maar er zijn ook taken die op basis van nacalculatie afgerekend worden met de gemeenten. Zeker bij de nieuwe taken (adviesondersteuning zelfstandigen, Advies en schuldhulpverlening zelfstandigen en Wet inburgering) zal 2021 inzicht geven in de benodigde tijdsbesteding en noodzakelijk niveau.
In 2020 is een stijging van het bedrag aan dienstverlening ontstaan door met name de toename van de complexe aanvragen kinderopvang.
Voor de gemeente Duiven, Westervoort en Zevenaar gezamenlijk verwacht de RSD voor 2022 nu ongeveer een bedrag van € 500.000,= aan inkomsten te ontvangen.

De verdeling per gemeente is als volgt:

Producten Dienstverleningsovereenkomsten	**bijdrage Duiven**	**bijdrage Westervoort**	**bijdrage Zevenaar**	**TOTAAL RSD**
Bijzonder Bijstand	9.000,00	8.000,00	70.500,00	**87.500,00**
Kinderopvang	21.000,00	11.000,00	23.000,00	**55.000,00**
Detachering Sociaal team	25.000,00	17.000,00	33.000,00	**75.000,00**
Advies zelfstandigen	4.000,00	3.500,00	7.500,00	**15.000,00**
Schuldhulpverlening zelfstandigen	4.500,00	4.000,00	8.500,00	**17.000,00**
Wet inburgering	7.000,00	5.500,00	14.000,00	**26.500,00**
Planning&Control	10.000,00	8.800,00	13.200,00	**32.000,00**
Hulp bij het huishouden	-	-	10.000,00	**10.000,00**
Rolstoelvoorziening	-	-	10.000,00	**10.000,00**
Vervoersvoorziening	-	-	10.000,00	**10.000,00**
Woonvoorziening	-	-	10.000,00	**10.000,00**
Wmo-begeleiding	-	-	30.000,00	**30.000,00**
Jeugdzorg	-	-	130.000,00	**130.000,00**
Bijdrage per gemeente	**80.500,00**	**57.800,00**	**369.700,00**	**508.000,00**

Bijlage 2: Geprognosticeerde meerjarenbalans

Geprognoticeerde balans

Activa	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	Passiva	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Vaste activa					**Eigen vermogen**				
					Bestemmingsreserve Tozo	125.000	75.000	25.000	0
					Totaal Eigen vermogen	**125.000**	**75.000**	**25.000**	**0**
Materiele vaste activa					Overige lening met rentetypische				
Investeringen met economische nut	4.152.382	4.620.357	4.631.782	4.423.117	looptijd > 1 jr	2.720.302	2.319.542	1.917.183	1.513.174
Totaal vaste activa	**4.152.382**	**4.620.357**	**4.631.782**	**4.423.117**	**Totaal vaste passiva**	**2.720.302**	**2.319.542**	**1.917.183**	**1.513.174**
Vlottende activa					**Vlottende passiva**				
Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jr					Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd > 1 jr				
Uitzettingen SKB	500.000	500.000	500.000	500.000	Kasgeldlening				
Overige vorderingen	400.000	400.000	400.000	400.000	Overige schulden	1.400.000	2.200.000	2.400.000	2.400.000
Liquide middelen	250.000	250.000	250.000	250.000	**Overlopende passiva**				
Overlopende activa					Verplichtingen begrotingsjaar,				
Overige nog te ontv. Bedragen	75.000	75.000	75.000	75.000	betaald volgend begrotingsjaar	1.132.080	1.250.815	1.514.600	1.734.943
Totaal vlottende activa	**1.225.000**	**1.225.000**	**1.225.000**	**1.225.000**	**Totaal vlottende passiva**	**2.532.080**	**3.450.815**	**3.914.600**	**4.134.943**
Totaal	**5.377.382**	**5.845.357**	**5.856.782**	**5.648.117**	**Totaal**	**5.377.382**	**5.845.357**	**5.856.783**	**5.648.117**

Bestemmingsreserve Tozo

Datum	Toevoeging	Ontrekking	Saldo
31-12-2020	202.630		202.630
31-12-2021	0	0	202.630
31-12-2022	0	75.000	127.630
31-12-2023	0	50.000	77.630
31-12-2024	0	50.000	27.630
31-12-2025	0	25.000	2.630

EMU-saldo

				T-1	T	T+1	T+2	T+3
				2021	2022	2023	2024	2025
EMU-SALDO				-425.718	-168.494	-517.975	-61.425	183.665
EMU-SALDO referentiewaarde				0	0	0	0	0
Verschil EMU-saldo & referentiewaarde				-425.718	-168.494	-517.975	-61.425	183.665
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	0	0	0	0	0
			Uitzettingen	0	0	0	0	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	-583.607	-600.000	0	0	0
			Liquide middelen	659	0	0	0	0
			Overlopende activa	-28.658	25.000	0	0	0
	Passiva	Vaste Passiva	Vaste schuld	-397.707	-399.210	-400.760	-402.360	-404.008
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	313.666	100.000	800.000	200.000	0
			Overlopende passiva	-101.847	-107.296	118.735	263.785	220.343
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa				0	0	0	0	0

Voor een gemeenschappelijke regeling zijn geen referentiewaarde vastgesteld, daarom staat deze op 0.

Bijlage 3: Taakvelden

Bestuur

Taakvelden	Rekening 2020	Prim.begr 2021	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
0.4 Overhead	40.640	37.250	45.660	46.500	47.000	47.500	48.000
Totaal	**40.640**	**37.250**	**45.660**	**46.500**	**47.000**	**47.500**	**48.000**

RID

Taakvelden	Rekening 2020	Prim.begr 2021	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
0.1 Bestuur	58.060	62.000	62.000	53.500	53.500	53.500	53.500
0.2 Burgerzaken	92.944	100.965	100.965	121.474	107.258	110.184	113.698
0.4 Overhead	4.016.432	4.190.080	4.249.081	4.280.115	4.339.064	4.381.913	4.488.915
0.61 OZB Woningen	168.647	182.424	182.424	184.333	187.242	190.515	197.194
2.1 Verkeer en vervoer	121.796	115.569	121.569	63.628	64.737	32.549	66.964
3.3 Bedrijfsloket	15.586	35.164	35.164	33.106	34.289	35.477	36.632
7.4 Milieubeheer	15.913	15.809	15.809	16.893	17.407	17.907	17.907
8.1 Ruimtelijke ordening	103.516	98.558	105.058	115.256	117.378	117.422	120.953
8.3 Wonen en Bouwen	86.176	82.617	89.117	179.221	179.123	184.824	169.438
Totaal	**4.679.071**	**4.883.184**	**4.961.185**	**5.047.526**	**5.099.998**	**5.124.291**	**5.265.201**
Verschil is bijdrage RSD	360.599	362.000	362.000	374.005	379.578	386.247	388.117
	5.039.670	**5.245.184**	**5.323.185**	**5.421.531**	**5.479.576**	**5.510.538**	**5.653.318**

Inkoop

Taakvelden	Rekening 2020	Prim.begr 2021	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
0.4 Overhead	251.196	274.868	274.868	281.436	287.675	294.053	294.053
Totaal	**251.196**	**274.868**	**274.868**	**281.436**	**287.675**	**294.053**	**294.053**

RSD

Taakvelden	Rekening 2020	Prim.begr 2021	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
6.2 Wijkteams	74.119	84.000	84.000	75.000	75.000	75.000	75.000
6.3 Inkomensregelingen	2.635.602	1.917.516	1.883.516	2.133.762	2.171.384	2.215.708	2.228.482
6.5 Arbeidsparticipatie	3.096.177	2.962.732	3.004.232	2.851.144	2.907.577	2.974.063	2.993.223
6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO	20.226	143.462	143.462	20.000	20.000	20.000	20.000
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	50.565	-	-	50.000	50.000	50.000	50.000
6.72 Jeugdzorg	131.469	185.000	185.000	130.000	130.000	130.000	130.000
	6.008.157	**5.292.710**	**5.300.210**	**5.259.906**	**5.353.961**	**5.464.771**	**5.496.706**

SDL

Taakvelden	Rekening 2020	Prim.begr 2021	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	2024	2025
0.1 Bestuur	58.060	62.000	62.000	53.500	53.500	53.500	53.500
0.2 Burgerzaken	92.944	100.965	100.965	121.474	107.258	110.184	113.698
0.4 Overhead	4.308.267	4.502.198	4.569.609	4.608.051	4.673.739	4.723.466	4.830.968
0.61 OZB Woningen	168.647	182.424	182.424	184.333	187.242	190.515	197.194
2.1 Verkeer en vervoer	121.796	115.569	121.569	63.628	64.737	32.549	66.964
3.3 Bedrijfsloket	15.586	35.164	35.164	33.106	34.289	35.477	36.632
6.2 Wijkteams	74.119	84.000	84.000	75.000	75.000	75.000	75.000
6.3 Inkomensregelingen	2.635.602	1.917.516	1.883.516	2.133.762	2.171.384	2.215.708	2.228.482
6.5 Arbeidsparticipatie	3.096.177	2.962.732	3.004.232	2.851.144	2.907.577	2.974.063	2.993.223
6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO	20.226	143.462	143.462	20.000	20.000	20.000	20.000
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	50.565	-	-	50.000	50.000	50.000	50.000
6.72 Jeugdzorg	131.469	185.000	185.000	130.000	130.000	130.000	130.000
7.4 Milieubeheer	15.913	15.809	15.809	16.893	17.407	17.907	17.907
8.1 Ruimtelijke ordening	103.516	98.558	105.058	115.256	117.378	117.422	120.953
8.3 Wonen en Bouwen	86.176	82.617	89.117	179.221	179.123	184.824	169.438
Totaal	**10.979.064**	**10.488.012**	**10.581.923**	**10.635.368**	**10.788.634**	**10.930.615**	**11.103.960**

Bijlage 4: Totaaloverzicht KPI's RSD vanuit Business Case

1. •200 klanten (trede 2b. t/m 4.) -> Werkfit (trede 5.)
2. •100% klanten (trede 2b t/m 4.) worden actief begeleid
3. •Te begeleiden groep 80% actief binnen Liemers netwerk (LEON, werkgevers etc.)
4. •Minimaal 305 geplaatst op (parttime) werk, scholing, zelfstandig beroep (invloed RSD)
5. •Duurzame plaatsing, langer dan zes maanden, minimaal 80%
6. •Exploitatiekosten binnen de bestaande financiële middelen
7. •Minimaal een 8 voor klanttevredenheid

Let op: bovenstaande resultaten op basis van voortzetting bestuurlijke opdracht geheel 2021.

Bijlage 5: Overzicht beoogde projecten uit I-visie en I-strategie

Projectenlijst 2022

						Gezamen-lijk	1Stroom	Zevenaar	RSD
Wettelijke verplichtingen									
Omgevingswet: aansluiting DSO	X	X	X	X	X		X	X	
Wet digitale overheid	X	X		X	X	X			
Wet open overheid	X	X		X		X			
Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer	X					X			
Europese richtlijn voor de toegankelijkheid van websites en mobiele applicaties		X				X			
E-depot	X	X			X		X	X	X
Nieuwe projecten									
Doorontwikkeling dienstverlening burgers	X	X			X	X			
- *MijnOverheid Berichtenbox*	X	X			X	X			
- *Belastingportaal*	X	X			X		X	X	
- *Facilitering van 'buiten naar binnen': marktplaats voor burgerinitiatieven*		X		X			X		
- *Digivaardigheden inwoners*									X
Doorontwikkeling dienstverlening bedrijven	X	X			X	X			
- *E-dienstverlening voor evenementen*	X	X					X		
VNG samen organiseren						X			
- *Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur (GGI)*			X	X		X			
- *GT Connect*						X			
- *Common Ground*	X	X	X	X	X	X			

 Digitaal daar waar zinvol

 Toegankelijk

 Integraal

 Flexibel

 Betrouwbaar & Transparant

						Gezamen-lijk	1Stroom	Zevenaar	RSD
Open data	X	X			X			X	
Datagedreven sturing	X			X	X	X			
- *Managementinformatie*	X			X	X		X	X	
Lopende projecten (2019)									
Doorontwikkeling I-functie			X	X	X				
Cloudvisie					X				
Digitale ondertekening	X				X	X			
Domeingericht werken (herpositionering Join)				X	X		X	X	
Implementatie BIO				X	X	X			
Aanpak performanceproblemen Autocad Zevenaar					X			X	
Uitvoeringsplan digitale dienstverlening	X	X	X	X					
Doorlopende bedrijfsvoeringsprojecten									
Adoptie Office 365	X		X	X		X			
Multifunctionals en repromachine	X				X	X			
Onderhoud en vervanging infrastructuur					X	X			
Verplaatsing aanbiedstation RDL					X			X	
Overgang Decos Join	X				X				X
Doorontwikkeling gebruik apps RSD	X	X		X	X				X
Optimaal gebruik basisregistraties	X	X	X		X	X			
Voldoen aan GEMMA architectuur		X	X	X	X	X			
Data op orde	X	X	X		X	X			
Businesscase convergentie sociaal domein			X		X				
Vastgoedbeheersysteem (Zevenaar)			X					X	

Digitaal daar waar zinvol

Toegankelijk

Integraal

Flexibel

Betrouwbaar & Transparant

Van: [redacted] <info@fairtradegemeenten.nl>
Verzonden: donderdag 1 april 2021 16:38
Aan: [redacted] <info@fairtradegemeenten.nl>
CC: [redacted]@fairtradegemeenten.nl>
Onderwerp: Word een Fairtrade Gemeente en zet Eerlijke Handel op de politieke agenda!

Geacht bestuur,

Rond deze tijd maakt u zich op voor de voorbereidingen van de gemeenteraadsverkiezingen van maart volgend jaar. In het kader daarvan wil ik graag uw aandacht vragen voor Fairtrade. Ik doe dat namens het bestuur van de Stichting Fairtrade Gemeente Nederland.

Op dit moment mag ongeveer een kwart van alle Nederlandse gemeenten het predicaat Fairtrade Gemeente voeren en wij hopen dat dit aantal in de volgende raadsperiode gaat verdubbelen. Fairtrade staat voor eerlijke handel. Dat betekent dat producenten in ontwikkelingslanden een eerlijke prijs krijgen voor hun product en dat de omstandigheden waarin zij werken menswaardig zijn: geen kinderarbeid, geen extreem lange werkdagen en met aandacht voor milieuvriendelijke productieprocessen. Onze gemeenten leveren dan ook een belangrijke bijdrage aan duurzame armoedebestrijding.
Uw gemeente is (nog) geen Fairtrade Gemeente en we willen u vragen dat uw partij zich er in het nieuwe verkiezingsprogramma voor uitspreekt dat de gemeente zich daarvoor gaat inzetten. Dat kan bijvoorbeeld door het opnemen van de volgende tekst:

> *“De gemeente hanteert ‘fair trade’ als principe bij het inkoopbeleid en we worden Fairtrade Gemeente. Daarmee dragen we bij aan 10 van de 17 Sustainable Development Goals."*

We hopen dat, mede dankzij u, ook uw gemeente binnen afzienbare tijd Fairtrade Gemeente wordt. En daar hoeft natuurlijk niet mee gewacht te worden tot ná de verkiezingen!

In de bijlage deze mail als PDF inclusief de criteria voor gemeenten waaraan moeten worden voldaan om deze eervolle titel te mogen dragen.

Vriendelijke groet,
Namens het bestuur Stichting Fairtrade Gemeente Nederland

[redacted]
Campagnecoördinator Fairtrade Gemeente

Naam kan opgevraagd worden bij de griffie

Stichting Fairtrade Gemeente Nederland
Arthur van Schendelstraat 550
3511 MH Utrecht

T: 06 - 836 935 21 (op ma, di, do en vrij van 10.00 - 16.00 uur)

Utrecht, april 2021

Geacht bestuur,

Rond deze tijd maakt u zich op voor de voorbereidingen van de gemeenteraadsverkiezingen van maart volgend jaar. In het kader daarvan wil ik graag uw aandacht vragen voor Fairtrade. Ik doe dat namens het bestuur van de Stichting Fairtrade Gemeente Nederland.

Op dit moment mag ongeveer een kwart van alle Nederlandse gemeenten het predicaat Fairtrade Gemeente voeren en wij hopen dat dit aantal in de volgende raadsperiode gaat verdubbelen.

Fairtrade staat voor eerlijke handel. Dat betekent dat producenten in ontwikkelingslanden een eerlijke prijs krijgen voor hun product en dat de omstandigheden waarin zij werken menswaardig zijn: geen kinderarbeid, geen extreem lange werkdagen en met aandacht voor milieuvriendelijke productieprocessen. Onze gemeenten leveren dan ook een belangrijke bijdrage aan duurzame armoedebestrijding.

Uw gemeente is (nog) geen Fairtrade Gemeente en we willen u vragen dat uw partij zich er in het nieuwe verkiezingsprogramma voor uitspreekt dat de gemeente zich daarvoor gaat inzetten. Dat kan bijvoorbeeld door het opnemen van de volgende tekst:

> *"De gemeente hanteert 'fair trade' als principe bij het inkoopbeleid en we worden Fairtrade Gemeente. Daarmee dragen we bij aan 10 van de 17 Sustainable Development Goals."*

We hopen dat, mede dankzij u, ook uw gemeente binnen afzienbare tijd Fairtrade Gemeente wordt. En daar hoeft natuurlijk niet mee gewacht te worden tot ná de verkiezingen!

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur Stichting Fairtrade Gemeente Nederland

[redacted]
Campagnecoördinator Fairtrade Gemeente

BIJLAGE

Ter toelichting noemen we hieronder de criteria waaraan een gemeente moet voldoen om voor het predicaat Fairtrade Gemeente in aanmerking te komen:

1. Er is een lokale kernteam met mensen uit verschillende sectoren van de samenleving, waaronder een vertegenwoordiger van de gemeente. Het kernteam toont aan dat de gemeente aan de criteria voldoet en stelt ook daarna jaarlijks een verantwoording op om de titel te behouden.
2. De gemeente spreekt zich uit voor Fairtrade en koopt Fairtrade producten in. De gemeenteraad en de verschillende gemeentelijke afdelingen nemen Fairtrade op in hun beleid en handelen hiernaar.
3. In de plaatselijke winkels worden eerlijke producten verkocht en de plaatselijke horeca serveert Fairtrade producten. Beide laten ook duidelijk zien dat zij een Fairtrade aanbod hebben. Het minimaal te behalen aantal Fairtrade producten in winkels en horeca wordt bepaald door het aantal inwoners van de gemeente.
4. Maatschappelijke organisaties (zoals scholen, kerken en verenigingen) en bedrijven gebruiken Fairtrade producten. Zij organiseren activiteiten (samen met het lokale kernteam) om de kennis over en de betrokkenheid bij Fairtrade te vergroten.
5. Het kernteam zorgt ook voor lokale publiciteit rond de campagne om daarmee consumenten te stimuleren (meer) Fairtrade producten aan te schaffen en te gebruiken.
6. Er is sprake van een aantoonbare inzet om samen met organisaties en ondernemers de realisering van de Sustainable Development Goals dichterbij te brengen.

Van: Bert Berghoef <info@bertberghoef.com>
Verzonden: dinsdag 6 april 2021 10:27
Aan: Griffie Zevenaar <Griffie@zevenaar.nl>
Onderwerp: Fwd: Bijenkasten en omgevingswet.docx

Geachte griffier,
Inzake hieronder benoemde handhavingskwestie en interpretatie van de Wet Algemene Bepalingen zend ik u hierbij de e-mails en bijlage in deze casus als aanvulling op uw RaadsinformatieBrief nr. 2021-027.
Ik verzoek u deze informatie aan de raad ter beschikking te stellen.
Met een vriendelijke groet,
Met hoogachting,
Bert Berghoef
Voorzitter Nederlandse BijenhoudersVereniging

Verstuurd vanaf mijn iPad

Begin doorgestuurd bericht:

Van: Bert Berghoef <info@bertberghoef.com>
Datum: 6 april 2021 om 10:12:35 CEST
Aan: Bestuurssecretariaat Zevenaar <Bestuurssecretariaat@zevenaar.nl>
Kopie: Nadine NBV <nadine@bijenhouders.nl>
Onderwerp: Bijenkasten en omgevingswet.docx

Geacht secretariaat,
Onlangs had ik met een van uw wethouders, dhr. Hans Winters, een online gesprek over bovenvermelde kwestie. Hij vroeg me o.a. mee te denken over ontwikkelingen deze zaak betreffend.
Mag ik uw vragen deze email met bijlage aan hem door te zetten.
Vrgr.
Bert Berghoef
Vz Nederlandse BijenhoudersVereniging

Geachte wethouder,
Zoals onlangs besproken heb ik onderhavige casus voorgelegd aan onze jurist, Dhr. Mr. Piet Huitema. Ik verwijs u naar de bijlage en verzoek u dit tevens te zien als advies van onze landelijke vereniging inzake deze kwesties.
Ook vraag ik u dit te delen met het college van Burgemeester en Wethouders. Dit is openbare informatie en vanaf morgen 07-04-2021 ook op onze website terug te vinden.
Met een vriendelijke groet,
Bert Berghoef
Vz NBV
In afschrift aan de Gemeenteraad van de gemeente Zevenaar, aan de directeur van de NBV.

Verstuurd vanaf mijn iPad

Bijenkasten en omgevingswet.

Inleiding

Uit een signaal van een landgoedeigenaar bleek dat de gemeente Zevenaar twee bijenkasten geplaatst op een terrein van 27 ha met toepassing van een dwangsom wil laten verwijderen. De bijenkasten staan op een perceel met de bestemming Agrarisch. De gemeente motiveerde de beslissing met een verwijzing naar het bestemmingsplan Buitengebied Zevenaar Noord (hierna: bestemmingsplan). In dit bestemmingsplan zijn regels gesteld voor bouwwerken. De gemeente is van mening dat een bijenkast moet worden aangemerkt als een bouwwerk in de zin van het bestemmingsplan. In het bestemmingsplan is beschreven welke bouwwerken in het gebied zijn toegestaan. Bijenkasten vallen niet onder de opsomming (art. 3.2.4, van het bestemmingsplan).

Ook van toepassing is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo). In deze wet is bepaald (art. 2.1, eerste lid onderdeel a) dat het niet is toegestaan zonder omgevingsvergunning een project uit te voeren dat bestaat uit het bouwen van een bouwwerk. Het is eveneens verboden een bouwwerk in stand te laten (art. 2.3a) of te gebruiken in strijd met een bestemmingsplan (art. 2, eerste lid onderdeel c). In artikel 2, eerste lid onderdeel f is bepaald dat het niet is toegestaan een rijksmonument aan te tasten.

Naar aanleiding van dit signaal heeft de voorzitter van de NBV gesproken met de wethouder die verantwoordelijk is voor de handhaving van het bestemmingsplan. De gemeente is bereid om in het kader van de Omgevingswet te kijken wat de planologische mogelijkheden zijn ten aanzien van bijenkasten en -stallen. Hierbij is voorgesteld dat de NBV de gemeente voorziet van informatie. De gemeente hoort graag van de NBV suggesties/informatie hoe zij als gemeente het plaatsen van bijenkasten met de nieuwe omgevingswet beter kan faciliteren.

Beschouwing

Is een bijenkast een bouwwerk?

In Nederland worden bijenkasten gebruikt bestaande uit onderdelen van 47 cm lang, 42 cm breed en 23 of 15 cm hoog, een losse bodem en een deksel. Een complete bijenkast kan gemakkelijk door een mens worden gedragen. Voor de duidelijkheid verwijs ik naar een tekening https://www.imkerpedia.nl/downloads/Spaarkast-Henk_Klok.pdf

Bijenkasten worden regelmatig verplaatst om de bijen op andere gewassen te kunnen laten foerageren. Een bijenkast is dus niet bedoeld om op één vaste plaats te functioneren.

Het bestemmingsplan geeft in artikel 1.28 een definitie van een bouwwerk.

Ik citeer:

“een bouwkundige constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect duurzaam met de aarde is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren”

Dit is een bekende formulering in het bestuursrecht. De Raad van State heeft op 1 mei 2019 een beslissing genomen die bruikbaar is voor de discussie over de bijenkasten.

Raad van State **ECLI:NL:RVS:2019:1423**

“ Het begrip ‘bouwwerk’ is in de Wabo niet omschreven. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer de uitspraak van 17 juli 2013; ECLI:NL:RVS:2013:3132) kan voor de uitleg van het begrip bouwwerk aansluiting worden gezocht bij de omschrijving van dit begrip in de modelbouwverordening. Deze luidt: "elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren."

Indien hieraan is voldaan, is sprake van een bouwwerk.

Uit de stukken en ter zitting is gebleken dat de plantenbak een dichte bak betreft van ongeveer 2 m breed en 40 cm hoog, die op de bestaande erfafscheiding is geplaatst en daarvan ook weer eenvoudig kan worden verwijderd. Naast deze plantenbak, waren ten tijde van het controlerapport van het college van 18 mei 2018, tevens twee kleinere plantenpotten op de erfafscheiding geplaatst.

De Afdeling is van oordeel dat het college zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat deze plantenbak niet is aan te merken als een bouwwerk. Daarbij wordt in aanmerking genomen dat deze geen ‘constructie van enige omvang’ vormt. Het betoog dat de plantenbak tezamen met de erfafscheiding wel een zodanige constructie vormt, wordt niet gevolgd. De plantenbak vormt daarmee geen geheel en dus geen constructie, maar wordt daar soms op geplaatst om ook weer te worden verwijderd. Dit laatste blijkt uit een nader controlerapport van het college van 28 november 2018, dat zich onder de gedingstukken bevindt. Ter zitting is door [appellant] bevestigd dat de plantenbak zich ook op dat moment niet op de erfafscheiding bevond. Daaruit kan mede worden geconcludeerd dat de plantenbak niet is bedoeld om (voortdurend) ter plaatse te functioneren. Dat de plantenbak weer kan worden teruggeplaatst en in dat geval weer voor langere duur ter plaatse aanwezig is, leidt niet tot een ander oordeel.

Over de afgezaagde vlaggenmast, met volgens het besluit van 18 juli 2018 een nog resterende hoogte van 2,20 m, is de Afdeling van oordeel dat ook die niet valt aan te merken als een bouwwerk. Ook deze enkele paal betreft geen ‘constructie van enige omvang’. Nu het niet gaat om een bouwwerk, wordt ook door de aanwezigheid van deze afgezaagde vlaggenmast het verbod in artikel 2.1, eerste lid, van de Wabo niet overtreden.”

Conclusie

Op grond van de hierboven genoemde uitspraak is het redelijkerwijs niet verdedigbaar dat een bijenkast, die nota bene veel kleiner is dan de genoemde bloembak en ook gemakkelijk is te tillen en te verplaatsen, zou kunnen worden aangemerkt als een bouwwerk. Naar mijn mening zal de Raad van State korte metten maken met een andersluidende opvatting.

Piet Huitema

2 april 2021

Van: xxx
Verzonden: donderdag 1 april 2021 11:13
Aan: xxx
CC: xxx
Onderwerp: Ondersteuning motie borstonderzoek

Aan de gemeenteraad van uw gemeente,

De gemeenteraad van Dinkelland heeft in haar vergadering bijeen op 15 december 2020 een motie aangenomen inzake 'Borstonderzoek vrouwen'.

De motie betreft het besluit van de staatssecretaris P. Blokhuis om het periodieke screeningsonderzoek borstkanker van twee jaar tijdelijk te verlengen naar een driejaarlijks onderzoek.

De reden die de staatssecretaris hiervoor geeft is het een tekort aan personeel. Door het coronavirus is de vertraging in het uitnodigen nog verder opgelopen.

De staatssecretaris geeft aan dat het een tijdelijke maatregel betreft. Door het opleiden van nieuwe medewerkers en het einde van de coronacrisis, hoopt men de cliënten zo spoedig mogelijk weer elke twee jaar uit te kunnen nodigen.

De gemeenteraad van Dinkelland vindt de genomen maatregel onwenselijk en onverantwoord. Daarnaast wil de gemeenteraad de screeningsleeftijd verlagen van 50 jaar naar 35 jaar. Om die redenen wil de gemeenteraad via een oproep aan de lagere overheden, bij de staatssecretaris aandringen om de maatregel zo spoedig mogelijk terug te draaien.

Door middel van dit schrijven roepen wij de gemeenteraden in Nederland op deze bijgevoegde motie mede te onderschrijven en dit kenbaar te maken aan de staatssecretaris. Ook is zijn de leden van de Tweede Kamer geïnformeerd over deze actie.

Met vriendelijke groeten,

xxx
Beleidsadviseur Sociaal Domein | Team maatschappelijke voorzieningen en zorg
Noaberkracht Dinkelland Tubbergen

Aanwezig: maandag t/m donderdag

De gemeenten Dinkelland en Tubbergen werken samen om inwoners nog beter van dienst te kunnen zijn. Dit doen zij onder de naam Noaberkracht.

Gemeente Dinkelland
Nicolaasplein 5 | Postbus 11 |
7590 AA | Denekamp
T . 0541 854 100 | F. 0541 854 320
info@dinkelland.nl
www.dinkelland.nl
@Dinkellandinfo

Gemeente Tubbergen
Raadhuisplein 1 | Postbus 30 |
7650 AA | Tubbergen
T. 0546 628 000 | F. 0546 628 111
gemeente@tubbergen.nl
www.tubbergen.nl
@Gem_Tubbergen

Noaberkracht Dinkelland Tubbergen
Postbus 21 | 7590 AA | Denekamp
info@noaberkracht.nl

Naam contactpersoon kan opgevraagd worden bij de griffie

MOTIE

Motie aangenomen met 19 stemmen voor (CDA-BBD-PvdA-VVD-LD) en 1 stem tegen (GL)

Raadsvergadering 15 december 2020
Agendapunt: vreemd aan de agenda
Onderwerp: borstonderzoek vrouwen
Indieners: fractie CDA, Burgerbelangen Dinkelland, PvdA, VVD, Lokaal Dinkelland.

De raad van de gemeente Dinkelland

In vergadering bijeen op 15 december 2020

Constaterende

Dat de staatssecretaris voor volksgezondheid heeft besloten de tijdsinterval voor het periodiek borstonderzoek voor vrouwen tijdelijk te verlengen van tweejaarlijks naar driejaarlijks;

Dat als reden hiervoor is vermeld dat het momenteel en de komende drie jaar niet mogelijk is landelijk consequent aan de termijn van twee jaar te kunnen voldoen;
Wenselijk zou zijn om ook de leeftijdsgrens voor het borstonderzoek te verlagen van 50 naar 35 jaar.

Dat het hier weliswaar gaat om landelijk beleid, maar dat ook de raden als primaire volksvertegenwoordiging op het terrein van volksgezondheid een belangrijke politieke signaalfunctie hebben;

Overwegende

Dat deze maatregel op korte en langere termijn leidt tot een verslechtering van deze uiterst belangrijke preventieve voorziening;

Dat ongeveer 1 miljoen vrouwen vanaf vijftig jaar in Nederland van deze voorziening gebruik maken;

In Nederland krijgt 1 op de 7 vrouwen borstkanker. Het bevolkingsonderzoek is bedoeld om borstkanker zo vroeg mogelijk te ontdekken. De kans op een succesvolle behandeling is dan groter. Ook is vaak een minder ingrijpende behandeling nodig.

Spreekt uit

Dat de genomen maatregel ongewenst en onverantwoord is en moet worden gestopt;

Overwogen moet worden om de leeftijdsgrens te verlagen van 50 naar 35 jaar.

Dat dit signaal vanuit de volksvertegenwoordigingen in ons land zo breed mogelijk moet worden overgebracht naar de staatssecretaris;

Roept het college op

Er bij de staatssecretaris, door toezending van deze motie, op aan te dringen dat hij zijn maatregel intrekt en er alles aan doet om te realiseren dat de tweejarentermijn zo consequent mogelijk wordt toegepast;

Deze motie bij de gemeenteraden in Nederland en de leden van de 2 de Kamer bekend te maken.

En gaat over tot de orde van de dag
Fractie CDA Elke Klunder
Fractie Burgerbelangen Dinkelland Fons Maathuis
Fractie PvdA Cel Severijn
Fractie VVD Marcel Tijink
Fractie Lokaal Dinkelland Annette Zwiep-Rosens

Geachte staatssecretaris Blokhuis,

De gemeenteraad van Dinkelland heeft in haar vergadering bijeen op 15 december 2020 een motie aangenomen inzake ‘Borstonderzoek vrouwen’.

De motie betreft uw besluit om het periodieke screeningsonderzoek borstkanker van twee jaar tijdelijk te verlengen naar een driejaarlijks onderzoek.

De reden die u geeft is het een tekort aan personeel. Door het coronavirus is de vertraging in het uitnodigen nog verder opgelopen.
U geeft aan dat het een tijdelijke maatregel betreft. Door het opleiden van nieuwe medewerkers en het einde van de coronacrisis, hoopt men de cliënten zo spoedig mogelijk weer elke twee jaar uit te kunnen nodigen.

De gemeenteraad van Dinkelland vindt de genomen maatregel onwenselijk en onverantwoord. Daarnaast wil de gemeenteraad de screeningsleeftijd verlagen van 50 jaar naar 35 jaar. Om die redenen wil de gemeenteraad van Dinkelland erbij u op aandringen om de maatregel zo spoedig mogelijk terug te draaien.
Door middel van dit schrijven roepen wij tevens de gemeenteraden in Nederland en de leden van Tweede Kamer op deze motie mede te onderschrijven en dit aan u kenbaar te maken. De motie wordt u hierbij als bijlage aangeboden.

Met de meeste hoogachting,

Burgemeester Joosten Mr. R. Huitema

Aan de leden van de vaste Kamercommissie Volksgezondheid, Welzijn en Sport van de Tweede Kamer der Staten Generaal,

De gemeenteraad van Dinkelland heeft in haar vergadering bijeen op 15 december 2020 een motie aangenomen inzake ‘Borstonderzoek vrouwen’.

De motie betreft het besluit van de staatssecretaris P. Blokhuis om het periodieke screeningsonderzoek borstkanker van twee jaar tijdelijk te verlengen naar een driejaarlijks onderzoek.

De reden die de staatssecretaris hiervoor geeft is het een tekort aan personeel. Door het coronavirus is de vertraging in het uitnodigen nog verder opgelopen.
De staatssecretaris geeft aan dat het een tijdelijke maatregel betreft. Door het opleiden van nieuwe medewerkers en het einde van de coronacrisis, hoopt men de cliënten zo spoedig mogelijk weer elke twee jaar uit te kunnen nodigen.

De gemeenteraad van Dinkelland vindt de genomen maatregel onwenselijk en onverantwoord. Daarnaast wil de gemeenteraad de screeningsleeftijd verlagen van 50 jaar naar 35 jaar. Om die redenen wil de gemeenteraad van Dinkelland u en de lagere overheden via een oproep bij de staatssecretaris erop aandringen de maatregel zo spoedig mogelijk terug te draaien.
Door middel van dit schrijven roepen wij u op kennis te nemen van deze motie -die wij als bijlage hebben toegevoegd- mede te onderschrijven en dit kenbaar te maken aan de staatssecretaris.

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

Gemeenteraden van de deelnemende
gemeenten aan de
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum : 14 april 2021
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : 2021-GMDB-09
Zaaknummer :
Contactpersoon : Dhr. A. Joustra
E-mailadres : a.joustra@regioan.nl

Onderwerp: aanbieding conceptbegroting 2022

Geachte raad,

SAMENVATTING

1. de gemeenteraden worden uitgenodigd een zienswijze over de conceptbegroting 2022 naar voren te brengen voor 30 juni 2021;
2. Kennisnemen van de hoogte van de inwonerbijdrage 2022.

INLEIDING

Conform de bepalingen uit de Wet gemeenschappelijk regelingen (art. 34b Wgr) zendt een gemeenschappelijke regeling voor 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de raden van de deelnemende gemeenten. Onder deze kaders worden verstaan de veranderingen op hoofdlijnen die afwijken van eerder gestelde beleids-, uitvoerings- of financiële kaders.

BEGROTING 2022

Bij de start van de Groene Metropoolregio Arnhem–Nijmegen lag direct de opdracht voor om de begroting 2022 te maken. Dit is de financiële vertaling van de inhoudelijke ambities van de samenwerking in 2022 die in de regio al in 2021 is gestart. Daarmee is dit document ons financieel kompas om de ambities van onze regionale samenwerking in 2022 samen te bereiken.

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 7 april 2021 is de concept-regionale agenda 2022 besproken die inhoudelijk input levert voor de concept begroting 2022. De concept begroting geeft, naast de kosten van het Regiobureau, inzicht in de netto inwonerbijdrage per inwoner voor de 5 opgaven. De concept-regionale agenda 2022 wordt u per afzonderlijke brief aangeboden.

INWONERBIJDRAGE 2022

De inwonerbijdrage is gebaseerd op de huidige set van afspraken waaronder de bijdrage voor het regiobureau (€ 2,50 bruto). Dit bedrag is in 2022 lager, omdat de Groene Metropoolregio (ook) voor 2022 een bijdrage van € 600.000,-- ontvangt van de provincie Gelderland. Daarmee is de nettobijdrage voor het Regiobureau € 1,73. In aanvulling op bovengenoemde bedragen zijn de vijf inhoudelijke opgaven van de Groene Metropoolregio (Verbonden regio, Ontspannen Regio, Productieve Regio, Circulaire Regio en Groene Groei regio) ook financieel vertaald in een bedrag van € 4,22 per inwoner voor 2022.

Daarmee komt de inwonerbijdrage voor 2022 uit op € 5,95 (gemeente Mook en Middelaar € 5,47 gelet op de vastgelegde 50% korting op de oorspronkelijke inwonerbijdrage).

Bij deze bijdrage gaan we er vooralsnog vanuit dat alle gemeenten intekenen op alle vijf opgaven. Mocht onverhoopt niet iedere gemeente kunnen of willen intekenen op één of meer van de opgaven dan heeft dat als consequentie dat de inwonerbijdrage van de andere gemeenten omhoog gaat, dan wel dat we onze ambities op de opgaven nogmaals tegen het licht moeten houden om de nu gepresenteerde inwonersbijdrage gelijk te houden.

Daarnaast is de subsidie voor The Economic Board (TEB) van € 1,00 opgenomen in de begroting 2022. Dit is alleen voor die gemeenten die besloten hebben bij te dragen aan TEB.

PROCEDURE

Met het aanbieden van de begroting wordt voldaan aan de verplichting zoals vastgelegd in de Wet op de Gemeenschappelijke Regeling (artikel 35 lid 1 Wgr) om de conceptbegroting, acht weken voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, aan de raden van de deelnemende gemeenten toe te sturen en hen uit te nodigen om een zienswijze naar voren te brengen. In het algemeen bestuur is op 7 april jongstleden besloten dat uw zienswijze uiterlijk 30 juni 2021 wordt verwacht. De zienswijzen worden verwerkt en behandeld in de (één week verschoven) vergadering van het algemeen bestuur van 7 juli 2021. Consequentie hiervan is wel dat een deel van de informatie voor het algemeen bestuur zal worden nagezonden aangezien de stukken op 30 juni beschikbaar gesteld moeten (conform reglement van orde). Wij willen u dan ook dringend verzoeken om zo snel mogelijk na uw raadsvergadering, liefst binnen 2 werkdagen, ons uw reactie te doen toekomen.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zien uw zienswijze graag tegemoet. Nadere informatie kunt u verkrijgen bij de business-controller van Groene Metropoolregio (via info@regioan.nl).

Met vriendelijke groet,
het dagelijks bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen,

de voorzitter

Drs. H.M.F. Bruls

de secretaris

Drs. A. Joustra

Bijlage:
- conceptbegroting 2022

Begroting 2022
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
(concept)

Elst
12 april 2021

Inleiding
Voor u ligt de begroting 2022 van de Groene Metropoolregio Arnhem – Nijmegen.
In de begroting vindt u de kosten van het regiobureau, de jaarlijkse bijdrage aan de Stichting The Economic Board en de financiële uitwerking van de vijf centrale opgaven. Hiermee wordt de financiële uitwerking van de regionale agenda 2022 in beeld gebracht.

Tezamen met de regionale agenda 2022 ligt er met deze begroting ook een financieel kompas om de ambities van onze regionale samenwerking in de komende jaren samen te bereiken.

Opbouw
De financiën van de nieuwe gemeenschappelijke regeling kent te onderscheiden elementen: kosten verbonden aan het faciliterend regiobureau en de bijdrage aan The Economic Board én middelen voor de vijf opgaven.

Het kosten voor het regiobureau zijn bedoeld voor de bemensing van het regiobureau, het financieren van algemene kosten voor ontmoetingen en voor communicatie- en lobbykosten. Dit budget komt als basis-financiering uit de bijdragen van alle deelnemende gemeenten. Om deze gemeentelijke bijdrage aan de proces- en bureaukosten te berekenen, hanteren we het inwoneraantal (per 1 januari 2021) als verdeelsleutel (zie hiervoor bijlage 2).

Naast deze basis-financiering brengen gemeenten een bijdrage in aan The Economic Board. Voor 2022 is begroot dat hier 14 gemeenten een bijdrage aan leveren. Ook voor deze bijdrage hanteren we het inwonertal om de hoogte van de bijdrage vast te stellen.

Dit betekent dat een deelnemende gemeente € 2,50 per inwoner[1] betaalt en € 1,00 per inwoner aan de Stichting The Economic Board. Het bedrag van € 2,50 aan is exclusief eventuele baten die de Groene Metropoolregio weet te realiseren.

Anderzijds is er budget nodig voor de opgaven. Deze budgetten worden gevormd door bijdragen van de gemeenten die intekenen op die opgaven, van andere partners (zoals koepelorganisaties, onderwijsinstellingen of bedrijven) en door subsidies van bijvoorbeeld het Rijk of Provincie. De opgaven zijn “verbonden regio”, “productieve regio”, “circulaire regio”, “ontspannen regio” en “groene groei regio”. Deze opgaven worden hierna in de kern uiteengezet. Belangrijk is te vermelden dat de volledige uitwerking van de opgaven in de concept regionale agenda 2022 is te lezen. In deze concept begroting is er voor gekozen om voor de inhoudelijke toelichting op de opgaven te verwijzen naar de concept regionale agenda 2022.

Aandachtspunten bij de begroting voor de opgaven

<u>Disclaimer op bijdrage per inwoner voor de opgaven</u>
De opgaven zijn inhoudelijk tot stand gekomen in een intensief samenspel van opgavemanagers, de gemeenten in de regio en bestuurlijk trekkers. De financiële vertaling van de opgave is uitgebreid beschreven in de concept regionale agenda 2022. De financiële vertaling is in deze begroting overgenomen waarbij ook in beeld is gebracht wat dit betekent voor de bijdrage van de gemeenten (in termen van de bijdrage per inwoner).

[1] Met uitzondering van de gemeente Mook en Middelaar die 50% korting krijgt op de inwonerbijdrage aan het procesgeld (artikel 29, lid 3 van de G.R.). Dit vanwege de unieke situatie dat het als enige gemeente gelegen is in de Provincie Limburg, waardoor het als enige niet-Gelderse gemeente o.a. niet altijd gebruik kan maken van investeringen in de regio vanuit de Provincie Gelderland.

Bij de berekening van de bijdrage per inwoner is uitgegaan van het aantal inwoners op 1 januari 2021 en is als uitgangspunt genomen dat alle gemeenten intekenen voor de opgaven (zie ook bijlage 3). Wanneer niet alle gemeenten intekenen op de opgaven dan kan dit gevolgen hebben voor de inwonerbijdrage voor de gemeenten die wel intekenen (wordt duurder). Het kan ook gevolgen hebben voor de inhoud van de opgave als de inwonerbijdrage ongemoeid moet blijven (inhoudelijke herbeoordeling).

Vliegwieleffect

Deze begroting is in een korte doorlooptijd tot stand gekomen waarbij de zekerheden voor wat betreft de baten in de begroting nog vaak onvoldoende zeker zijn om deze te begroting op te nemen. Niettemin wordt er de komende tijd (in 2021 en in 2022) nadrukkelijk aandacht besteed aan het verwerven van externe geldbronnen ter dekking van de kosten die nu gepresenteerd zijn dan wel dat de in de begroting opgenomen kosten vliegwiel kunnen zijn voor het realiseren van subsidies en/of cofinanciering.

Uitgangspunten begroting

Hierna volgt een aantal inhoudelijke uitgangspunten die aan de begroting 2022 ten grondslag liggen.

Algemeen

0) De focus op deze begroting is gericht op het jaar 2022, niet op de jaren daarna. Voor 2022 is de begroting materieel sluitend;
1) De inwoneraantallen per gemeente (peildatum 1/1/21) zijn leidend voor de bijdrage van de gemeenten;

Kosten regiobureau

2) Het bedrijfsplan “versterkte regio” van 15 september 2020 is uitgangspunt voor de begroting van het regiobureau;
3) De begroting 2022 voor de Groene Metropoolregio is niet geïndexeerd ten opzichte van 2021;
4) De bruto inwonerbijdrage van de gemeenten bedraagt 2,50 per inwoner;
5) Er zijn externe gelden (bijdragen van derden) opgenomen in de begroting van het regiobureau ter hoogte van € 600.000,-; Dit betreft een provinciale subsidie van € 600.000. Deze is, naast 2021, ook voor 2022 toegekend;
6) De gemeente Mook en Middelaar krijgt een korting van 50% op de inwonerbijdrage. Zij betaalt een bedrag van € 1,25 vanwege de unieke situatie dat zij als enige gemeente in deze G.R. is gelegen in de provincie Limburg;

Opgavegeld

7) De opgaven, en daarvan de financiële vertaling in deze begroting, hebben een looptijd van 1 jaar;
8) De financiële uitwerking van de opgaven zijn door de opgavemanagers aangereikt; deze zijn afgestemd met de betrokken bestuurlijk opdrachtgevers;
9) De benodigde middelen voor de opgaven worden in het najaar definitief aan de gemeenten gevraagd, nadat duidelijk is op welke opgaven de gemeenten op hebben ingetekend;
10) De investeringsagenda is nog niet in de begroting opgenomen. Dit proces loopt nog. Bijdragen van derden voor de opgaven zoals deze nu is opgenomen, kunnen later nog ter dekking worden opgevoerd;
11) Er zijn externe gelden (bijdragen van derden) opgenomen in de begroting. Bij de opgave “groene groei regio” is dit € 350.000,-; dit betreft gelden uit de Woondeal. Bij de opgave “ontspannen regio” gaat het om € 132.500,- (gevraagde bijdrage van de provincie);

12) In de begroting van de opgaven is één, voor alle gemeenten, verplicht onderdeel opgenomen (RPW). Deze is apart in beeld gebracht;

Kosten Regiobureau

Hieronder is de begroting van het regiobureau opgenomen. Rekening is gehouden met een bijdrage van de deelnemers van € 2,50 per inwoner.

Nu we voor 2022 nog een incidentele subsidie van de provincie hebben ontvangen van € 600.000, wordt voor het regiobureau een bijdrage van € 1,73 in rekening gebracht. Na 2022 vallen we terug op de oorspronkelijke afspraak van € 2,50 per inwoner.

Algemeen / regio bureau	taakveld		2022	2023	2024	2025
Personele kosten		n.t.b.	800.000			
overhead		n.t.b.	275.000			
transitie / bouwfase		n.t.b.	200.000			
Lobby, positionering en profilering (incl fte's)		n.t.b.	450.000			
Communicatie en ontmoeting		n.t.b.	200.000			
Onvoorzien		n.t.b.	31.167			
lasten			1.956.167			
Inwonerbijdrage gemeenten*	n.t.b.		1.356.167			
Subsidie provincie inwonersbijdrage	n.t.b.		600.000			
baten			1.956.167			
Saldo			-			
Dekking extern (provincie)			600.000			
Dekking opgavegeld (inwonerbijdrage)			1.356.167			
Bijdrage per inwoner in euro's			1,73			

* De inwonerbijdrage per gemeente is apart in beeld gebracht in bijlage 3.

Subsidie The Economic Board

Binnen de regionale samenwerking hebben 14 gemeenten besloten een jaarlijkse bijdrage van € 1,00 te leveren aan de Stichting The Economic Board (TEB). Voor de deelnemers; zie bijlage 1. Deze subsidie wordt door de Groene Metropoolregio Arnhem–Nijmegen aan TEB verstrekt.

Bijdrage The Economic Board						
aantal deelnemende gemeenten				14	(zie bijlage 1)	
aantal inwoners per 1/1/21	3.1	3.1	698.937			
bijdrage per inwoner			1,-			

Opgaven

1 Verbonden regio

2 Productieve regio

3 Circulaire regio

4 Ontspannen regio

5 Groene groei regio

Enkele algemene uitgangspunten die we gehanteerd hebben:

1) Gemeenten krijgen een vergoeding voor capaciteit van mensen die een substantieel deel van hun tijd besteden aan de regionale opgave. Dit zijn bijvoorbeeld de speerpuntcoördinatoren.

2) De capaciteit van de opgavemanager is in de begroting verdeeld over algemeen opgavemanagement en de speerpunten. Dit is omdat de opgavemanagers ook werk doen voor de verschillende speerpunten.

3) Naast capaciteit is (proces)geld nodig om externe expertise in te huren of bepaalde specifieke activiteiten uit te voeren. Het gaat veelal om voorbereidend werk om de doelen van de opgaven in de jaren hierna te kunnen realiseren. Dit vraagt om onderzoek, verkenningen, lobby, een stevige basis leggen voor kennisuitwisseling en kennisverwerving als ook onderzoek naar de mogelijkheden van externe financiering. We gebruiken deze inzet dan ook nadrukkelijk om mogelijkheden voor financiering door andere partijen te creëren.

Opgave: De verbonden regio.

Wat willen we bereiken:
Over vijf jaar kunnen wij snel, comfortabel, veilig, schoon en betrouwbaar reizen. Dat is het devies. We bieden duurzame oplossingen voor een robuust wegennet, betrouwbaar spoor, (H)OV voor iedereen en een aantrekkelijk fietsnetwerk.

Wat gaan we ervoor doen:
Samen met de begroting wordt aan de gemeenten de concept-regionale agenda 2022 aangeboden. In deze concept-agenda geven de bestuurlijk opdrachtgevers aan wat er in 2022 wordt opgepakt. Per opgave worden per speerpunt de acties beschreven die in 2022 plaatsvinden. De financiële vertaling van deze acties is in de concept-regionale agenda opgenomen in de financiële paragraaf. De daar genoemde bedragen voor 2022 corresponderen met de bedragen die in deze begroting zijn opgenomen.

Wat mag het kosten:
De regio Arnhem-Nijmegen werkt sinds 2019 met een regionaal Mobiliteitsfonds. Dit fonds wordt gevoed door de 18 gemeenten en voor een deel door andere partners . Het huidige regionaal Mobiliteitsfonds gaat per 1-1-2022 over van de gemeente Nijmegen naar de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Voor 2022 zien wij een vergelijkbare opgave en inzet vanuit de verbonden regio als in 2021. Om de opgaven te kunnen realiseren is een werkbudget nodig van € 1.022.000. Dit betekent dat wij uitgaan van een maximum van € 1,30 per inwoner per gemeente. 1/3 van dit bedrag is inzet op capaciteit. Voor 2022 is voor deze opgave aan capaciteit 1,0 fte voor de opgavemanager, 0,4 fte voor procesondersteuning (ondergebracht bij het regiobureau), 0,2 voor strategie en 1,9 fte voor de speerpuntcoördinatoren opgenomen in onderstaande begroting.
Daarbij is onder de speerpunten een post ‘algemeen’ opgenomen voor kosten die niet specifiek aan een speerpunt zijn te relateren maar ten dienste staan voor alle speerpunten. Het gaat daarbij om activiteiten zoals een opgavegerichte uitwerking van Europa, onze lobbyactiviteiten en middelen voor promotie en communicatie als ook verwachte kosten voor bredere beleidsvragen en monitoring.

(Potentiële) opbrengsten
Binnen de uitwerkingen van de speerpunten zien wij een sterke (financiële) samenwerking met vooral de provincie Gelderland. Een groot aantal processen wordt mede door de provincie Gelderland gefinancierd en mogelijk gemaakt, waarbij cofinanciering vanuit de regio wenselijk is (zo heeft de provincie Gelderland een financiële bijdrage toegezegd voor de economische analyse ICE, verkenning westflankroute Fiets, de meerjarige agenda Hubs & knooppunten). Ook in 2022 heeft de provincie toegezegd in voorkomende gevallen samen te willen optrekken, o.a. bij het uitwerken van de regionale agenda’s (fiets, verkeersveiligheid, Hubs & knooppunten, Slim & Schoon Onderweg), maar ook het verder uitwerken (verkennen) van regionale projecten.

Ter toelichting de cofinanciering die voor 2021 voorzien is en de verwachting voor 2022:

- Voor het deelprogramma Slim & Schoon Onderweg is in 2021 cofinanciering vanuit het Ministerie van I&W, provincie Gelderland, gemeenten en werkgevers voorzien van € 1,15 miljoen, naast een bijdrage vanuit het regionaal mobiliteitsfonds van € 270.000. In de loop van dit jaar zal duidelijk worden in hoeverre de regio in 2022 weer subsidie voor dit programmaonderdeel kan krijgen. Vooralsnog wordt uitgegaan van een vergelijkbaar bedrag als in 2021.
- Voor de regionale agenda fiets is begin 2021 een uitvoeringsagenda 21-22 gemaakt. Voor het jaar 2021/2022 staat er in de regio voor € 12,7 miljoen aan fietsinvesteringen op stapel,

waarvoor het plan uitvoeringsgereed is en de gemeentelijke bijdrage beschikbaar. De Groene Metropoolregio heeft een verzoek gedaan aan de provincie Gelderland om € 6 miljoen euro beschikbaar te stellen om deze projecten in 2021-2022 uit te kunnen voeren. De projecten bestaan uit aanleg en verbeteringen aan bestaande snelfietsroutes, het realiseren van doorfietsroutes, fietsparkeren en een aantal overige fietsroutes.

- In de loop van 2021 zullen ook uitvoeringsagenda's worden voorbereid die uiteindelijk leiden tot een investeringsagenda (hubs & knooppunten, verkeersveiligheid). Vooralsnog wordt ingeschat dat voor uitvoering 2022 een bedrag van € 4 miljoen kan worden verwacht vanuit de provincie Gelderland voor de implementatie Hubs & Knooppunten en € 2,5 miljoen voor projecten verkeersveiligheid. Voor het Hoogwaardig openbaar vervoer is reeds een uitvoeringsagenda beschikbaar, die afhankelijk van de beschikbare middelen kunnen leiden tot gerichte implementatie (voor 2022 wordt gesproken over een bedrag van € 7,5 miljoen (100% subsidie))[2] . De provincie Gelderland heeft aangegeven dat subsidie mogelijk is als het project onderdeel uitmaakt van de regionale geprioriteerde agenda.

Verbonden Regio	taakveld		2022	2023	2024	2025
Algemeen		2.1	150.000			
speerpunten						
Algemeen		2.1	107.000			
Gebiedsgerichte corridoraanpak		2.1	125.000			
Regionaal (snel)fietsnetwerk		2.1	95.000			
Mobiliteitshubs en knooppunten		2.1	180.000			
Gedragsaanpak duurzame mobiliteit		2.1	320.000			
Veiligheid		2.1	45.000			
lasten			1.022.000	-	-	-
Algemeen	2.1		-			
speerpunten						
Algemeen	2.1					
Gebiedsgerichte corridoraanpak	2.1					
Regionaal (snel)fietsnetwerk	2.1					
Mobiliteitshubs en knooppunten	2.1					
Gedragsaanpak duurzame mobiliteit	2.1					
Veiligheid						
baten			-	-	-	-
Saldo			1.022.000	-	-	-
Dekking extern (.....)			-			
Dekking opgavegeld (inwonerbijdrage)			1.022.000			
Bijdrage per inwoner in euro's			1,30	-		

[2] De Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen is nog in gesprek met de provincie Gelderland over de te hanteren subsidiebijdrage. Het gaat hierbij om fietsprojecten, de projecten verkeersveiligheid en Hubs & knooppunten. Voor HOV-projecten heeft de provincie Gelderland aangegeven dat het gaat om een 100%-subsidie.

Opgave: De productieve regio.

Wat willen we bereiken:
Over vijf jaar is het MKB de crisis te boven. Innovatief vermogen, positie en productiviteit van ons bedrijfsleven zijn versterkt. De werkgelegenheid is gestegen, er is passend werk voor iedereen en we hebben externe gelden binnengehaald en geïnvesteerd in onze economie.

Wat gaan we ervoor doen:
Samen met de begroting wordt aan de gemeenten de concept-regionale agenda 2022 aangeboden. In deze concept-agenda geven de bestuurlijk opdrachtgevers aan wat er in 2022 wordt opgepakt. Per opgave worden per speerpunt de acties beschreven die in 2022 plaatsvinden. De financiële vertaling van deze acties is in de concept-regionale agenda opgenomen in de financiële paragraaf. De daar genoemde bedragen voor 2022 corresponderen met de bedragen die in deze begroting zijn opgenomen.

Wat mag het kosten:
Voor 2022 is voor deze opgave aan capaciteit 1 fte voor de opgavemanager, 0,4 fte voor procesondersteuning (ondergebracht bij het regiobureau) en 1,4 fte voor de speerpuntcoördinatoren opgenomen in onderstaande begroting. Uitgaande van de in deze agenda benoemde acties en fasering, begroten wij voor 2022 een totaal van €190.000 voor proceskosten.

Ervan uitgaande dat alle gemeenten zich inschrijven voor de Productieve regio is voor 2022 de bijdrage per inwoner 73 cent, inclusief het RPW. Gemeenten die niet intekenen voor deze opgave zijn wel verplicht voor 2022 16 cent per inwoner voor het RPW bij te dragen. De jaarlijkse kosten voor het RPW gaan overigens omlaag van €175.000 per jaar (22 cent per inwoner) naar € 125.000 per jaar (16 cent per inwoner) omdat de ondersteuning van dit traject vanaf 1 juli 2021 door de Groene Metropoolregio wordt gedaan.

(Potentiële) opbrengsten
De benodigde capaciteit voor de uitvoering en ontwikkeling van plannen die voortkomen uit de lobby zijn erop gericht om externe gelden naar de regio te halen. Wij zetten ons actief in op het binnenhalen van externe gelden om te investeren in onze economie.

Capaciteit, procesgeld en projectgeld kunnen ook geleverd worden door onze samenwerkingspartners. Voor bestaande projecten gebeurt dit ook al. De provincie Gelderland heeft in diverse projecten al geïnvesteerd, waaronder € 4,6 miljoen in Connectr. De ambities binnen de speerpunten sluiten goed aan bij de doelstellingen van de provincie. Waar nodig sluit de provincie aan bij ambtelijke werkgroepen. Zo dragen zij in capaciteit, kennis en kunde bij aan de opgave. Hierover (en voor toekomstige projecten) maken we nog afspraken met de provincie. Dat geldt ook voor de andere samenwerkingspartners zoals TEB.

Productieve Regio	taakveld	2022	2023	2024	2025
Algemeen	3.1	60.000			
speerpunten					
Ondernemerschap in het MKB	3.1	99.500			
Human Capital - onderwijs en arbeidsmarkt	3.1	99.500			
Ontwikkeling van (inter)nationale clusters	3.1	99.500			
Versterking duurzame logistiek	3.1	91.500			
Toekomstbestendige werklocaties	3.1	125.000			
lasten		575.000	-	-	-
Algemeen	3.1				
speerpunten					
Ondernemerschap in het MKB	3.1				
Human Capital - onderwijs en arbeidsmarkt	3.1				
Ontwikkeling van (inter)nationale clusters	3.1				
Versterking duurzame logistiek	3.1				
Toekomstbestendige werklocaties	3.1				
baten		-	-	-	-
Saldo		575.000	-	-	-
Dekking extern (.....)		-			
Dekking opgavegeld (inwonerbijdrage)		575.000			
Bijdrage per inwoner in euro's		0,73	-		
waarvan verplicht (i.v.m. inzet fte en projecten RPW)		0,16			

Opgave: De circulaire regio.

Wat willen we bereiken:
Over vijf jaar ontwikkelen we slagkracht om zuiniger en slimmer om te gaan met grondstoffen en producten. Daarmee maken we onze regio toekomstbestendig en versterken we onze positie als circulaire topregio met internationale zichtbaarheid.

Wat gaan we ervoor doen:
Samen met de begroting wordt aan de gemeenten de concept-regionale agenda 2022 aangeboden. In deze concept-agenda geven de bestuurlijk opdrachtgevers aan wat er in 2022 wordt opgepakt. Per opgave worden per speerpunt de acties beschreven die in 2022 plaatsvinden. De financiële vertaling van deze acties is in de concept-regionale agenda opgenomen in de financiële paragraaf. De daar genoemde bedragen voor 2022 corresponderen met de bedragen die in deze begroting zijn opgenomen.

Wat mag het kosten:
In 2022 is 1,0 fte voor de opgavemanager en 0,8 fte voor de speerpuntcoördinatoren begroot. We verwachten dat ook onze partners, zoals de provincie, TEB en enkele andere partners een bijdrage in capaciteit leveren aan deze opgave. Hierover maken we nog nadere afspraken. Daarnaast komen uit een aantal activiteiten kosten voort voor onderzoeken, verkenningen, communicatie en ICT kosten die bij de speerpunten zijn begroot. Uitgaande van de in deze agenda benoemde acties en fasering, bedragen de totale kosten voor 2022 €637.500.

In 2020 hebben 15 gemeenten ingestemd met een meerjarig Uitvoeringsprogramma Grond, Weg- en Waterbouw. Het project is gestart en loopt door t/m 2022. De financiële verrekening van gemeenten wordt verdeeld over de jaren 2021 en 2022 (2 x € 62.500). De bijdrage voor 2022 is in de inwonerbijdrage versleuteld. Niet deelnemende gemeenten krijgen een evenredige korting. De provincie draagt eveneens bij in de kosten (€ 75.000).

In het recente verleden hebben 17 regiogemeenten deel genomen aan het gezamenlijk inkopen van elektriciteit en aardgas en het verduurzamen daarvan. Onder voorwaarden kan het contract duurzame elektriciteit worden voorgezet. De inkoop van aardgas dient opnieuw opgestart te worden. In 2021 moeten daarvoor de uitgangspunten op het gebied van duurzaamheid worden bepaald. Daarna volgt in 2022 het aanbestedingsproces zelf. De kosten voor de voorbereiding in 2021 zijn begroot op € 60.000. De kosten voor het aanbestedingsproces zelf zijn in de inwonerbijdrage voor 2022 opgenomen (€ 45.000).

(Potentiële) opbrengsten
Zoals hierboven al genoemd, draagt de provincie bij aan het meerjarig Uitvoeringsprogramma Grond, Weg- en Waterbouw (€ 75.000)

Op welke wijze we de projectorganisatie RES kunnen continueren is nu nog niet in te schatten doordat het rijk nog geen helderheid heeft gegeven over de financiering van de vervolgfase. De provincie is gevraagd hierbij financieel te ondersteunen, zodat we de kern van de projectorganisatie kunnen behouden.

De provincie is gevraagd om in een aantal projecten te participeren en deze te voorzien van een versnellingsbijdrage. Indien deze bijdrage wordt toegekend kunnen een aantal projecten versneld in 2021 van start

Circulaire Regio	taakveld		2022	2023	2024	2025
Algemeen		3.1	60.000			
speerpunten						
Circulaire bouw en infrastructuur		3.1	147.500			
Circulaire economie: grondstoffen en ketens		3.1	145.000			
Water en klimaatadaptatie		3.1	105.000			
Transitie naar duurzame energie		3.1	180.000			
lasten			637.500		-	-
Algemeen	3.1					
speerpunten						
Circulaire bouw en infrastructuur	3.1					
Circulaire economie: grondstoffen en ketens	3.1					
Water en klimaatadaptatie	3.1					
Transitie naar duurzame energie	3.1					
baten			-		-	-
Saldo			637.500		-	-
Dekking extern (.....)			-			
Dekking opgavegeld (inwonerbijdrage)			637.500			
Bijdrage per inwoner in euro's			0,81			

Opgave: De ontspannen regio.

Wat willen we bereiken:
Over vijf jaar hebben we een goede balans tussen groei en leefkwaliteit bereikt door onze inzet op duurzaam toerisme, complete voorzieningen in centra, een sterke culturele infrastructuur en versterking van natuur, landschap en cultureel erfgoed.

Wat gaan we ervoor doen:
Samen met de begroting wordt aan de gemeenten de concept-regionale agenda 2022 aangeboden. In deze concept-agenda geven de bestuurlijk opdrachtgevers aan wat er in 2022 wordt opgepakt. Per opgave worden per speerpunt de acties beschreven die in 2022 plaatsvinden. De financiële vertaling van deze acties is in de concept-regionale agenda opgenomen in de financiële paragraaf. De daar genoemde bedragen voor 2022 corresponderen met de bedragen die in deze begroting zijn opgenomen.

Wat mag het kosten:
In 2022 hebben we 0,9 fte voor de opgavemanager, 0,4 fte (ondergebracht bij het regiobureau) voor procesondersteuning en 1,2 fte voor de speerpuntcoördinatoren begroot.

Daarnaast begroten we voor 2022 €365.000 aan proceskosten voor bijvoorbeeld de inhuur van externe expertise, voor analyse, onderzoek en planvorming. Hiermee maken we programma's en projecten concreet en creëren we mogelijkheden voor (co-) financiering van provincie Rijk, Europa en de markt.

(Potentiële) opbrengsten
We verwachten dat ook onze partners, zoals provincie, TEB en TVAN, een bijdrage in capaciteit zullen leveren aan deze opgave. Hierover maken we nog nadere afspraken.

Omdat de doelen van de provincie en deze opgave sterk met elkaar in lijn zijn en de provincie ook het belang van investeren in deze opgave lijkt te zien, vragen we de provincie om naast kennis, kunde en capaciteit in 2022 een bijdrage van €132.500 te doen in de proceskosten. Dit is de helft van de kosten, excl. de bijdrage die de provincie al in 2021 doet en excl. de proceskosten voor het speerpunt Sterke culturele infrastructuur. Over dit speerpunt en dan met name over het transformatievoorstel, moeten we nog nadere afspraken met de provincie maken. De kosten voor gemeenten voor het uitvoeren van het transformatievoorstel zijn dan ook nog niet opgenomen in deze begroting. We streven ernaar dit zoveel mogelijk binnen reeds beschikbare middelen van gemeenten en met cofinanciering van de provincie te financieren. Het uitvoeren van het plan van aanpak voor een recreatief wandel- en fietsroutenetwerk is evenmin opgenomen in deze begroting, omdat we deze kosten nog niet kennen. Ook hier kijken we naar beschikbare gemeentelijke middelen en cofinanciering van de provincie.

Ervan uitgaande dat de provincie de gevraagde bijdrage in de proceskosten wil geven en dat alle gemeenten deelnemen aan deze opgave, bedraagt de bijdrage van de gemeente voor deze opgave €0,57 per inwoner.

Mocht de provincie, tegen onze verwachting in, besluiten geen bijdrage te leveren aan het procesgeld binnen deze opgave, dan komen we bij de definitieve regionale agenda met een aangepast voorstel voor acties, fasering en kosten van deze opgave. Het kan zijn dat de provincie bereid is om, als er in het najaar zicht is op financiering van deze opgave door gemeenten, haar bijdrage al in 2021 te doen. Dan kunnen we acties van deze regionale agenda eerder uitvoeren, onze inzet voor 2023 sneller concreet maken en daarmee de kans om externe financieringsbronnen aan te boren, vergroten.

Ontspannen Regio	taakveld		2022	2023	2024	2025
Algemeen			60.000			
speerpunten						
Duurzaam toerisme		3.4	250.000			
Bruisende binnensteden, krachtige kernen		3.1	80.000			
Groen-blauw raamwerk		5.5	95.000			
Sterke culturele infrastructuur		5.5	100.000			
lasten			585.000	-	-	-
Algemeen			-			
speerpunten						
Duurzaam toerisme	3.4		75.000			
Bruisende binnensteden, krachtige kernen	3.1		32.500			
Groen-blauw raamwerk	5.5		25.000			
Sterke culturele infrastructuur	5.5					
baten			132.500	-	-	-
Saldo			452.500	-	-	-
Dekking extern (provincie)			132.500	-		
Dekking opgavegeld (inwonerbijdrage)			452.500	-		
Bijdrage per inwoner in euro's			0,57	-		

Opgave: De Groene groeiregio.

Wat willen we bereiken:
Samen regisseren we de groei in de regio. Op zo'n manier dat we de typische balans tussen stedelijke ontwikkeling en ontspannen leefkwaliteit behouden. Hierdoor worden we herkenbaar als dé Groene Metropoolregio.

Wat gaan we ervoor doen:
Samen met de begroting wordt aan de gemeenten de concept-regionale agenda 2022 aangeboden. In deze concept-agenda geven de bestuurlijk opdrachtgevers aan wat er in 2022 wordt opgepakt. Per opgave worden per speerpunt de acties beschreven die in 2022 plaatsvinden. De financiële vertaling van deze acties is in de concept-regionale agenda opgenomen in de financiële paragraaf. De daar genoemde bedragen voor 2022 corresponderen met de bedragen die in deze begroting zijn opgenomen.

Wat mag het kosten:
De te maken kosten voor deze opgave zijn gericht op het samenbrengen van de gemeenten, het bieden van een platform voor kennisuitwisseling (zoals dashboards, leveren van expertise en een vraagbaak), het doen van onderzoek en het organiseren van symposia of congressen.
De netto inzet is geraamd op € 642.500 voor 2022. Dit komt neer op een inwonerbijdrage van 82 cent.

(Potentiële) opbrengsten
De gevraagde financiële inzet creëert (meer) mogelijkheden voor financiering vanuit andere partijen naar onze regio Arnhem-Nijmegen. Actuele voorbeelden van dit 'multipliereffect' zijn de korting op de verhuurdersheffing (vergroting investeringscapaciteit corporaties ten behoeve van de bouw van betaalbare huurwoningen), het komende Verstedelijkingsakkoord met het Rijk en recente toekenningen van Woningbouwimpulsgelden. Het opstellen van Regionale Investeringsagenda's zorgt er bovendien voor dat wij experimenteren met fondsvorming en verevening. Zo verbinden wij de samenwerkende gemeenten met medeoverheden, private en maatschappelijke partners die - vanuit hun eigen doelstellingen - meewerken en investeren aan de regio Arnhem-Nijmegen.

Binnen onze opgave zijn ook al vastgestelde bijdragen van andere partijen. Vanuit het procesgeld dat door de provincie en het Rijk beschikbaar wordt gesteld voor uitvoering van de Woondeal zijn de kosten in speerpunt 1 (in totaal ca. € 650.000) voor een belangrijk deel gedekt. Voor 2021 (ca. € 300.000) en 2022 (€ 350.000).

De kosten van de flexpool voor 2021 (€ 250.000) zijn gedekt uit Rijksregeling 'Specifieke Uitkering Flexibele Inzet Ondersteuning Woningbouw' (FIOW). Er is een uitgebreide begroting beschikbaar voor de Woondeal als ook voor de uitwerking van de overige speerpunten. Voor het jaar 2022 spannen we ons in voor nog eens € 250.000 uit deze regeling voor de flexpool.

Groene groei regio	taakveld		2022	2023	2024	2025
Algemeen			60.000			
speerpunten						
Versnelling / wonen in balans		8.1	475.000			
Leefomgeving: integraal ruimteclaims afwegen		8.2	307.500			
Agglomeratiekracht – groene metropoolregio		3.1	150.000			
lasten			992.500	-	-	-
Algemeen						
speerpunten						
Versnelling / wonen in balans	8.1		350.000			
Leefomgeving: integraal ruimteclaims afwegen	8.2					
Agglomeratiekracht – groene metropoolregio	3.1					
baten			350.000	-	-	-
Saldo			642.500	-	-	-
Dekking extern (woondeal)			350.000			
Dekking opgavegeld (inwonerbijdrage)			642.500			
Bijdrage per inwoner in euro's			0,82	-		

Geconsolideerd beeld

Hierna is het geconsolideerd beeld opgenomen van de totale lasten en baten van de begroting 2022. De kosten van het regiobureau en de subsidie voor The Economic Board zijn niet nieuw. Het opgavegeld is wel nieuw en is nodig om de opgaven die in de concept-regionale agenda 2022 zijn opgenomen te kunnen oppakken. Dit betekent overigens niet dat dit ook allemaal nieuw geld hoeft te zijn. Op verschillende terreinen, zoals Verbonden regio, wordt al meerdere jaren samengewerkt. Gemeenten hebben wellicht binnen de bestaande begroting budgetten beschikbaar die ter dekking van deze kosten kunnen worden ingezet (bijvoorbeeld RPW) omdat deze activiteiten niet meer door de gemeenten zelf worden opgepakt.

LASTEN			**2022**
Algemeen / regiobureau			1.956.167
Subsidie The Economic Board			698.937
Opgaven			
Verbonden Regio			1.022.000
Productieve Regio			575.000
Circulaire Regio			637.500
Ontspannen Regio			585.000
Groene groei regio			992.500
			3.812.000
			6.467.104
BATEN			**2022**
Algemeen / regiobureau			1.956.167
Inwonerbijdrage The Economic Board			698.937
Opgaven			
Verbonden Regio			1.022.000
Productieve Regio			575.000
Circulaire Regio			637.500
Ontspannen Regio			585.000
Groene groei regio			992.500
			3.812.000
			6.467.104
Saldo			-

Uitwerking inwonerbijdrage

Hierna is in één oogopslag in beeld gebracht wat de inwonerbijdrage per begrotingsonderdeel is.

Kosten G.R. Groene Metropoolregio (netto)	1,73	inwonerbijdrage
In geval van deelname aan Stichting The Economic Board	1,00	inwonerbijdrage
Totale kosten van de opgaven per inwoner (netto)	4,22	inwonerbijdrage

Verplichte onderdelen in opgaven

Hierna is in één oogopslag in beeld gebracht wat de inwonerbijdrage is voor de verplichte onderdelen in de opgaven met de verwijzing naar de betreffende opgaven:

Verplichte onderdelen in de opgaven		
Regionaal programma werklocaties (productieve regio)	0,16	125.000
	0,16	125.000

Verplichte paragrafen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het doel van het weerstandsvermogen is het bepalen of tegenvallers die zich kunnen voordoen opgevangen kunnen worden zonder dat de normale bedrijfsvoering daardoor wordt verstoord. Hiervoor is het van belang dat er periodiek een inventarisatie plaatsvindt van risico's die zich kunnen voordoen. In de aanloop naar de vorming van de Groene Metropoolregio is een brede inventarisatie gemaakt van risico's. Periodiek houden wij het beeld van deze risico's actueel. Wij onderschrijven de principes van risicomanagement en risicobeheersing in ons werk. Dit houdt in dat risico's gekoppeld worden aan de doelstellingen en dat maatregelen worden genomen om de risico's te beheersen. Risicomanagement moet nog verder worden ontwikkeld en zal een integraal onderdeel uitmaken van de planning- en controlcyclus. Daarmee wordt het risicobewustzijn in de organisatie (regiobureau en in de opgaven) verhoogd en is het zicht op de uitvoering van beheersmaatregelen cyclisch geborgd.

weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de Groene Metropoolregio zijn de middelen en mogelijkheden waarover beschikt kan worden om niet-voorziene uitgaven (tegenvallers) te dekken. Mogelijke onderdelen van de weerstandscapaciteit zijn de Algemene Reserve, specifiek aan risico's gelieerde bestemmingsreserves, het resultaat over het boekjaar en de post onvoorzien.
In het geval van deze nieuw opgerichte organisatie is enkel voorzien in een kleine post Onvoorzien (31k) bij het regiobureau die als zodanig gekwalificeerd kan worden.

Financiering

De begroting van de Groene Metropoolregio wordt op dit moment grotendeels door de deelnemende gemeenten gedragen. De in de gemeenschappelijke regeling overeengekomen afspraak v.w.b. de bijdrage van de gemeenten (artikel 29 lid 1) waarborgt dat de inkomende en uitgaande geldstromen gematched zijn. Financiering van de organisatie door het aantrekken van leningen is niet aan de orde.

Bedrijfsvoering

Voor deze paragraaf verwijzen wij u naar het Bedrijfsplan Versterkte Regio van 15 september 2020, specifiek de hoofstukken 2 (besturingsmodel), 3 (opgavegericht werken in de regionale agenda) en 4 (de organisatie).

Bijlage 1: Deelnemers in de G.R / aan TEB

Deelname in GR	Deelname in TEB
Arnhem	Arnhem
Berg en Dal	
Beuningen	Beuningen
Doesburg	Doesburg
Druten	Druten
Duiven	Duiven
Heumen	Heumen
Lingewaard	Lingewaard
Montferland	Montferland
Mook en Middelaar	
Nijmegen	Nijmegen
Overbetuwe	Overbetuwe
Renkum	
Rheden	Rheden
Rozendaal	Rozendaal
Westervoort	
Wijchen	Wijchen
Zevenaar	Zevenaar

Bijlage 2 Inwoneraantallen per 1/1/2021

	(bron: cbs)
Gemeente	inwoners per 1/1/21
Arnhem	162.477
Berg en Dal	35.008
Beuningen	26.165
Doesburg	11.064
Druten	18.407
Duiven	25.067
Heumen	16.569
Lingewaard	46.863
Montferland	36.038
Mook en Middelaar	7.910
Nijmegen	177.453
Overbetuwe	48.214
Renkum	31.412
Rheden	43.536
Rozendaal	1.726
Westervoort	15.011
Wijchen	41.259
Zevenaar	44.099
	788.278

Bijlage 3 bijdragen

Hierna volgt een overzicht van de bijdragen van de gemeenten voor het regiobureau, TEB en voor de opgaven*

Deelname in GR	Regiobureau	Bijdrage TEB	Verbonden regio	Productieve Regio	Circulaire regio	Ontspannen Regio	Groene groei regio	totaal
Arnhem	280.303	162.477	210.651	118.517	131.399	93.268	132.430	1.129.044
Berg en Dal	60.395	-	45.388	25.536	28.312	20.096	28.534	208.261
Beuningen	45.139	26.165	33.923	19.086	21.160	15.020	21.326	181.819
Doesburg	19.087	11.064	14.344	8.071	8.948	6.351	9.018	76.883
Druten	31.755	18.407	23.865	13.427	14.886	10.566	15.003	127.909
Duiven	43.245	25.067	32.499	18.285	20.272	14.389	20.431	174.189
Heumen	28.585	16.569	21.482	12.086	13.400	9.511	13.505	115.137
Lingewaard	80.847	46.863	60.758	34.184	37.899	26.901	38.197	325.649
Montferland	62.172	36.038	46.723	26.287	29.145	20.687	29.373	250.426
Mook en Middelaa	9.888	-	10.255	5.770	6.397	4.541	6.447	43.297
Nijmegen	306.139	177.453	230.067	129.441	143.511	101.864	144.636	1.233.112
Overbetuwe	83.178	48.214	62.509	35.169	38.992	27.677	39.298	335.037
Renkum	54.192	-	40.726	22.913	25.404	18.032	25.603	186.868
Rheden	75.108	43.536	56.444	31.757	35.209	24.991	35.485	302.529
Rozendaal	2.978	1.726	2.238	1.259	1.396	991	1.407	11.994
Westervoort	25.897	-	19.462	10.950	12.140	8.617	12.235	89.300
Wijchen	71.179	41.259	53.492	30.096	33.367	23.684	33.629	286.707
Zevenaar	76.079	44.099	57.174	32.167	35.664	25.314	35.944	306.442
	1.356.167	698.937	1.022.000	575.000	637.500	452.500	642.500	5.384.604
dekking extern	600.000					132.500	350.000	1.082.500
totale kosten G.R.								6.467.104

* Noot: voor de 5 opgaven is in bovenstaand schema een doorrekening gemaakt van de kosten als alle gemeenten voor alle opgaven intekenen!

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

Gemeenteraden van de deelnemende
gemeenten aan de Groene Metropoolregio
Arnhem-Nijmegen

Datum : 14 april 2021
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : 2021-GMDB-07
Zaaknummer :
Contactpersoon : Dhr. A. Joustra
E-mailadres : a.joustra@regioan.nl

Onderwerp: aanbieding concept-regionale agenda 2022
(incl. actualisatie regionale agenda 2021) Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Geachte raad,

Met gepaste trots presenteren wij u de concept-regionale agenda 2022 (incl. actualisatie regionale agenda 2021) van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Deze agenda is ons inhoudelijk kompas om de ambities van onze regionale samenwerking in de komende jaren samen te bereiken. Hiertoe zijn de vijf centrale opgaven verder uitgewerkt, speerpunten concreter gemaakt en voorzien van acties en benodigde middelen.

Deze regionale agenda wordt u ter consultatie aangeboden. In de vergadering van het algemeen bestuur op 7 juli 2021 zullen we op basis van uw reacties richting geven aan de definitieve versie van de regionale agenda 2022. De definitieve regionale agenda wordt in de vergadering van het algemeen bestuur van 15 september vastgesteld. Daarna wordt deze aan u aangeboden. Op basis van deze definitieve agenda wordt u uitgenodigd om in te tekenen op de opgaven voor het jaar 2022. Vanaf 2023 zullen de opgaven een meerjarig karakter krijgen.

WAT VRAGEN WIJ

Zoals toegezegd bij het versterkingsproces, willen we de gemeenten (colleges en raden) al in het voorjaar om een reactie vragen op de concept regionale agenda voor het jaar (jaren) daarop. Dit geeft het algemeen bestuur de kans om nog bij te sturen in ambities, acties of middelen voordat de definitieve versie aan u aangeboden wordt. Ook geeft het gemeenten de kans om in hun voorjaars-, kader- of zomernota rekening te houden met de gevraagde middelen voor het intekenen op de opgaven uit de definitieve regionale agenda.

Aan u wordt gevraagd of uw college en uw raad zich herkent in de (uitwerking van de) ambities en bijbehorende acties in de concept regionale agenda 2022 en welke u eventueel mist. Nodigt deze concept agenda uit tot intekenen op de opgaven?

Het regiobureau is bereid om, daar waar nodig, tijdens de raadsbehandeling een toelichting te geven.

MOTIES

In een aantal deelnemende gemeenten zijn moties aangenomen die invloed hebben op de invulling van de opgaven. De motie over het klimaatakkoord van Parijs (gemeente Rheden) komt terug in de circulaire regio, de motie over biodiversiteit (gemeente Nijmegen) bij het groen blauwe raamwerk in de ontspannen regio. Op de moties over de monitor brede welvaart (gemeente Doesburg, Duiven en Rheden) wordt in de inleiding van de concept regionale agenda ingegaan. Het streven is om u voor de zomer apart te informeren over de verschillende moties en de beantwoording hiervan.

PROCEDURE

We vragen u voor 30 juni aanstaande te reageren. Deze termijn is langer dan de gangbare 8 weken voor bijvoorbeeld zienswijzen op een begroting. In dit opstartjaar willen we graag voldoen aan het verzoek dat door leden van het algemeen bestuur op 7 april jl. is gedaan om de termijn zo ruim mogelijk te maken. Consequentie hiervan is dat een deel van de informatie voor het algemeen bestuur wordt nagezonden aangezien de stukken, volgens het reglement van orde van het algemeen bestuur, op 30 juni beschikbaar gesteld moeten worden ten behoeve van de vergadering op 7 juli. Wij willen u dan ook dringend verzoeken om zo snel mogelijk na uw raadsvergadering, liefst binnen 2 werkdagen, ons uw reactie te doen toekomen. Definitieve vaststelling van de regionale agenda is voorzien in de vergadering van het algemeen bestuur op 15 september as.

CONSEQUENTIES VAN NIET INTEKENEN VAN EEN AANTAL GEMEENTEN

De concept regionale agenda bestaat uit vijf met elkaar verweven opgaven. Deze agenda is een uitdrukkelijke uitnodiging om in te tekenen op alle opgaven. Desondanks kan de situatie zich voordoen dat een (aantal) gemeente(n) besluit niet deel te nemen aan een specifieke opgave. Indien dit aan de orde is, wordt met de voor die opgave verantwoordelijke bestuurlijk opdrachtgever bekeken wat de consequenties zijn. Dit kan zijn dat de acties gefaseerd worden of dat bepaalde acties anders of met minder middelen uitgevoerd kunnen worden, omdat er minder gemeenten deelnemen. Het kan ook zijn dat de inwonerbijdrage per gemeente omhoog gaat. We hopen op basis van uw reacties op de concept regionale agenda grotendeels te weten welke gemeenten in zullen tekenen op de opgaven. In de definitieve agenda kunnen we hier dan op anticiperen.

VERSTEDELIJKINGSSTRATEGIE

In de komende 2 maanden zal een consultatieronde langs de gemeenten plaatsvinden over de Verstedelijkingsstrategie. Wij adviseren u om de bespreking van deze strategie waar mogelijk te combineren met die van de concept regionale agenda, gelet op de onderlinge samenhang.

BEGROTING 2022

Naast de regionale agenda 2022 ontvangen de gemeenten ook een separaat schrijven over de conceptbegroting 2022. De regionale agenda geeft de inhoudelijke oplading van de conceptbegroting 2022 weer en is door het algemeen bestuur eveneens op 7 april jl. vrijgegeven voor reactie. Conform de bepaling van de Wet gemeenschappelijke regeling (wgr) wordt uw gemeenteraad uitgenodigd een zienswijze in te dienen.

TOT SLOT

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zien uw reactie graag tegemoet. Nadere informatie kunt u verkrijgen bij de directeur/secretaris van Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, de heer A. Joustra.

Met vriendelijke groet,
het dagelijks bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen,

de voorzitter	de secretaris
Drs. H.M.F. Bruls	Drs. A. Joustra

Bijlage:

- concept regionale agenda Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen



CONCEPT-REGIONALE AGENDA 2022

en actualisatie regionale agenda 2021

groene metropoolregio
arnhem nijmegen

15 april 2021



Tussen groen, stad en ICE in Arnhem

Voorwoord

Met gepaste trots bied ik u de concept-regionale agenda 2022 aan. Een regionale agenda die in zeer korte periode tot stand is gekomen door de inzet van velen (ambtelijk en bestuurlijk) in de regio.

Nog geen half jaar geleden hebben de gemeenten zich uitgesproken om de regionale samenwerking te versterken en de gezamenlijk ambities onderschreven. Deze agenda geeft, na het tussenjaar 2021, inhoud en richting aan onze ambities in 2022.

Eén van de kernwaarden van de versterkte samenwerking is transparantie. Deze agenda maakt helder wat de 5 integrale opgaven zijn en wat we willen doen in 2022 om onze ambities te bereiken. Met het aanbieden van deze concept-agenda nodigen wij de gemeenten (colleges en gemeenteraden) uit de opgaven te beoordelen en waar nodig aan te scherpen. Dit passend binnen de P&C cyclus in uw eigen gemeente. Met de ontvangen reacties is het voor het Algemeen Bestuur mogelijk om kort na de zomer een gedragen regionale agenda 2022 vast te stellen. Die agenda omvat 5 integrale opgaven waar gemeenten op uitgenodigd worden om in te tekenen. Vooralsnog voor 1 jaar. De intentie is daarna afspraken te maken over meerdere jaren.

Werken aan een regionale agenda kost naast menskracht ook geld. Ik realiseer me daarbij dat veel gemeenten in financieel zwaar weer zitten. Elke nieuwe uitgave wordt gewogen. Het gevraagde bedrag per opgave is echter in vele gevallen geen nieuw geld. Veel zaken gebeuren nu al op regionale schaal met een bijdrage van uw gemeente; we starten immers niet op ‘nul’ met regionale samenwerking. Daarnaast omvat de regionale agenda taken die al binnen gemeenten gedaan worden en taken, die op de gemeente afkomen. Taken, die efficiënter en effectiever in gezamenlijkheid en op regionale schaal opgepakt kunnen worden.

Ik hoop dat alle gemeenten de ruimte weten te vinden om de schouders onder de gezamenlijk ambities te zetten. Met onze financiële inzet kunnen we er in slagen onze partners (Provincie, Rijk, Europa, bedrijfsleven en kennisinstellingen) te overtuigen om langjarig te investeren in de Groene Metropoolregio.

Mocht u hierbij vanuit het dagelijks bestuur of het regiobureau ondersteuning wensen, dan zijn wij daartoe natuurlijk graag bereid. Ik wens uw college en uw gemeenteraad een goede gedachtewisseling.

Vriendelijke groet,

Hubert Bruls
Voorzitter Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen



In het kort

Onze gezamenlijke visie op de regio Arnhem Nijmegen

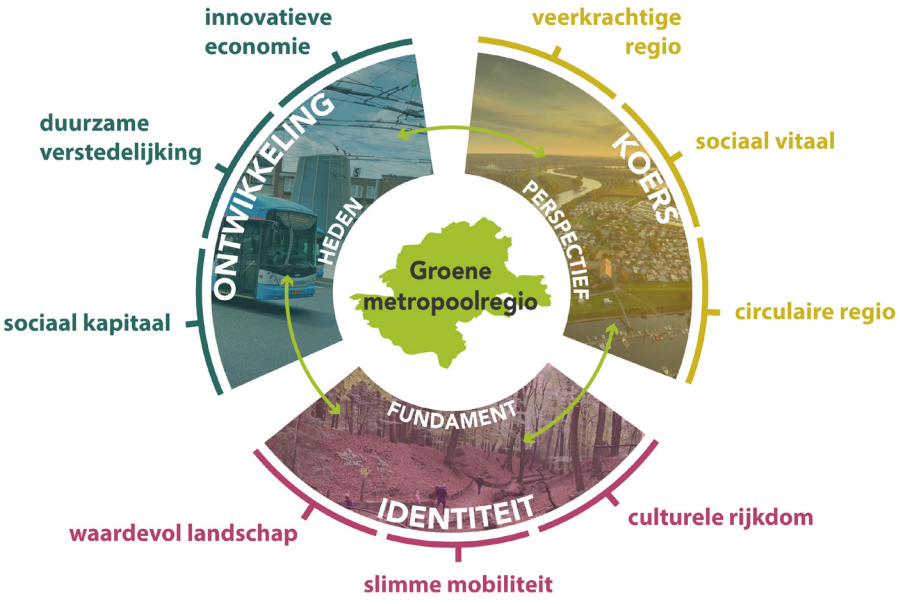
Horizon
Onze gezamenlijke ambitie:
- we positioneren ons als dé groene metropoolregio van Nederland
- we profileren ons als dé (inter)nationale circulaire topregio 2050
- we werken samen aan dé ontspannen groeiregio in balans

Hiervoor werken we als regio samen:

Fundament
We werken samen aan het behoud van de identiteit van de regio:
- we zetten ons in voor een gevarieerd cultuurlandschap
- we houden de regio strategisch bereikbaar
- we ontwikkelen de culturele netwerken in de regio

Heden
We werken samen aan de ontwikkeling van de regio:
- we ontwikkelen de regio als compleet stedelijk netwerk
- we ontwikkelen energy, food, health en hightech als topsectoren
- we benutten talent en het menselijk kapitaal in de regio

Perspectief
We werken samen aan de koers van de regio:
- we maken onze regio veerkrachtig voor klimaat en energie
- we zetten breed in op de circulariteit van onze economie
- we werken aan een vitale en ontspannen leefomgeving



Inhoud

Regionale Agenda Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen 2022

Verbonden regio

- *Ambitie, partners en 2021*
- Speerpunt 1: Gebiedsgerichte corridoraanpak
- Speerpunt 2: Regionaal (snel)fietspadennetwerk
- Speerpunt 3: Hubs en knooppunten
- Speerpunt 4: Gedragsaanpak duurzame mobiliteit
- Speerpunt 5: Verkeersveiligheid

Productieve regio

- *Ambitie, partners en 2021*
- Speerpunt 1: Stimuleren ondernemerschap in het MKB
- Speerpunt 2: Human Capital; onderwijs en arbeidsmarkt
- Speerpunt 3: Doorontwikkeling van (inter)nationale clusters
- Speerpunt 4: Versterking van duurzame logistiek
- Speerpunt 5: Toekomstbestendige werklocaties

Circulaire regio

- *Ambitie, partners en 2021*
- Speerpunt 1: Circulaire bouw en infrastructuur
- Speerpunt 2: Circulaire economie; grondstoffen en ketens
- Speerpunt 3: Water en klimaatadaptatie
- Speerpunt 4: Transitie naar duurzame energie

Ontspannen regio

- *Ambitie, partners en 2021*
- Speerpunt 1: Duurzaam toerisme
- Speerpunt 2: Bruisende binnensteden en krachtige kernen
- Speerpunt 3: Groen-blauw raamwerk
- Speerpunt 4: Sterke culturele infrastructuur

Groene groeiregio

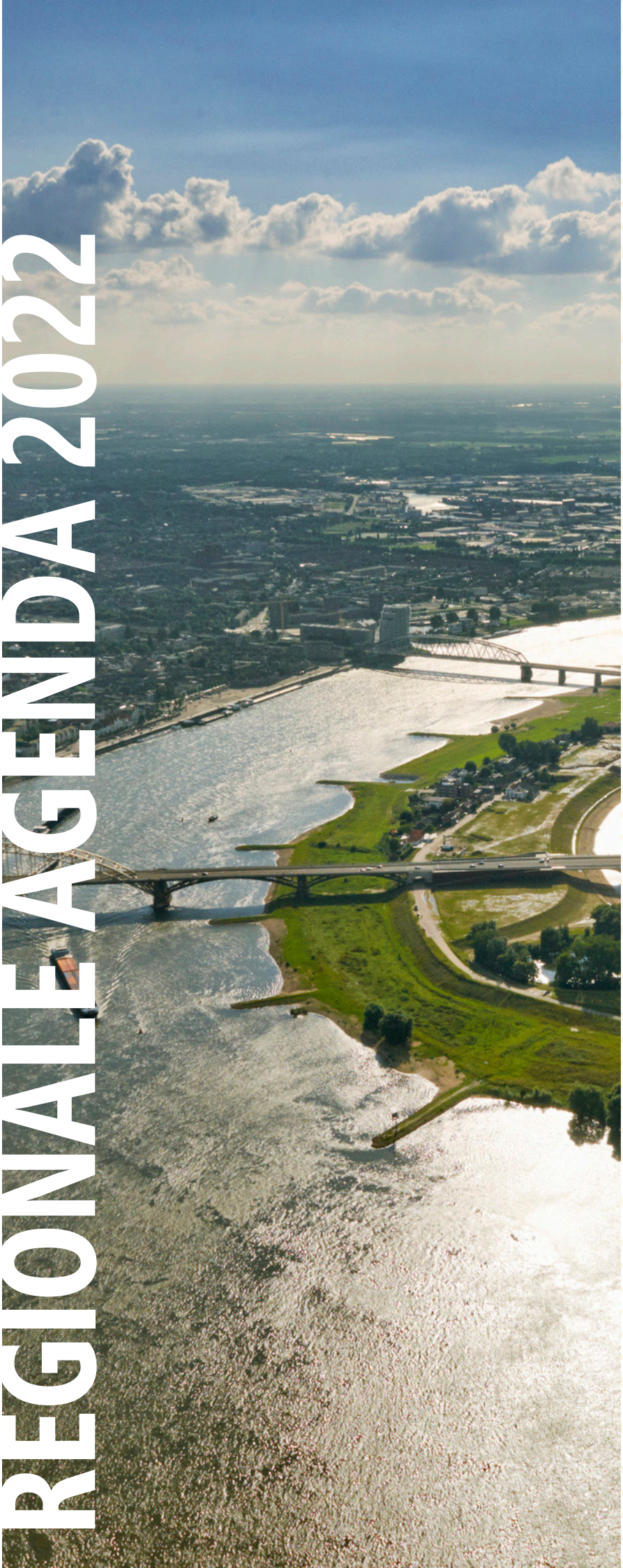
- *Ambitie, partners en 2021*
- Speerpunt 1: Wonen in balans: *Versnellen* van de woningbouw
- Speerpunt 2: Leefomgeving: *Verbinden* van de ruimtelijke opgaven
- Speerpunt 3: Agglomeratiekracht: *Vertellen* van de kracht van de Groene groeiregio

Samenhang opgaven

Financiële paragraaf

Bijlage: bestuurlijke opgaveteams

REGIONALE AGENDA 2022



Met deze Regionale agenda geven we richting aan de versterkte regionale samenwerking. We geven vorm en inhoud aan onze gedeelde ambitie voor kwalitatieve groene groei. Onze inzet: elkaar actief opzoeken, partijen verbinden en samen zoeken naar nieuwe kansen!



Nationaal park Veluwezoom

REGIONALE AGENDA GROENE METROPOOLREGIO ARNHEM-NIJMEGEN 2022

In het najaar van 2020 is de eerste regionale agenda voor de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen aangeboden aan de 18 gemeenten door de Stuurgroep Versterking Regionale samenwerking regio Arnhem-Nijmegen. Op basis van de visie en de regionale agenda hebben 18 gemeenten de stap gezet naar een versterkte regionale samenwerking.

Voor u ligt de concept-regionale agenda voor het jaar 2022. Hierin zijn de vijf centrale opgaven verder uitgewerkt, speerpunten concreter gemaakt en voorzien van acties en benodigde middelen. Omdat de regio zich in een opstartfase bevindt, is deze agenda de uitnodiging aan gemeenteraden om in te tekenen op de 5 opgaven voor het jaar 2022. De intentie is om volgend jaar met een meerjarige agenda te komen, waarna ook meerjarig op de opgaven ingetekend kan worden.

Het jaar 2022 kan niet los gezien worden van 2021. In deze regionale agenda lichten we toe welke resultaten en activiteiten we in 2021 al oppakken om in 2022 resultaten te kunnen boeken. Dit als actualisatie én concretisering van de versie die in het najaar van 2020 aangeboden is. Ook blikken we vooruit op het jaar 2023: welke acties lopen door of zijn een vervolg op wat we in 2022 in gang willen zetten?

Deze agenda geeft invulling aan de inhoudelijke samenwerking als regio: fris, innovatief, integraal en verbindend. Daarmee is het ons inhoudelijk kompas om de ambities van onze regionale samenwerking in de komende jaren samen te bereiken.

Ambitie: groene groei!

We zijn een bloeiend stedelijk netwerk, zonder de overdruk van de Randstad. Dat willen we zo houden. We verwachten dat onze regio nog verder zal groeien, in inwoners, in werkgelegenheid, in mobiliteit. We hebben een forse woningbehoefte van circa 35.000 extra woningen tot 2030. We zetten in op blijvend werk en huisvesting voor onze inwoners. We zien ook dat onze gekoesterde leefkwaliteit bedreigd wordt als we niet gezamenlijk sturen op de groei die op ons afkomt. Als gemeenten willen we daarom op regionaal niveau samenwerken, met elkaar en onze partners: hoe leiden we de groei gezamenlijk in goede banen, zodat de balans tussen stedelijke ontwikkeling en ontspannen leefkwaliteit in de regio behouden blijft? Daarom: groene groei!

Opgavegericht samenwerken
Deze centrale ambitie hebben we uitgewerkt en onderbouwd in de regionale visie 'Regio Arnhem-Nijmegen, de groene metropoolregio' (d.d. 23 september 2020). In deze visie hebben we negen uitdagingen geformuleerd vanuit urgentie, fundament, heden en perspectief. Dit zijn de uitdagingen die we in de opgaven van de regionale agenda bijeenbrengen. Op deze manier komen we los van de traditionele sectoren. Immers, resultaten voor onze maatschappelijke opgaven boeken we alleen met een meer integrale aanpak in samenwerking met diverse overheden én met onze private en maatschappelijke partners. Onze opgavegerichte samenwerking ondersteunt deze beweging naar samenwerking in allianties. De opgaven van de Groene Metropoolregio bieden focus op concrete speerpunten vanuit een integrale blik.

Vijf integrale opgaven
De vijf opgaven zoals ze beschreven zijn in de eerste regionale agenda, staan ook nu centraal. De opgaven bestrijken een logische 'deelverzameling' van het integraal werken. Deze agenda is richtinggevend en maakt integraliteit beheersbaar en handzaam.

Een opgave in de regionale agenda voldoet aan de volgende kenmerken:
- De opgave draagt positief bij aan ontwikkeling van de regionale ambities, aansluitend bij de ambities uit de lokale collegeprogramma's én de agenda's van hogere overheden.
- De opgave betreft een integraal maatschappelijk vraagstuk, die verbinding legt tussen meerdere sectoren en domeinen die vertaald worden in concrete acties en resultaten.
- De opgave vereist samenwerking in allianties met andere private en maatschappelijke partners op bovenlokaal niveau, alsmede met andere overheden op provinciaal, rijks- en Europees niveau.
- De opgave biedt toegevoegde waarde op regionaal niveau met lokale impact in meerdere gemeenten.

De Verbonden regio, de Productieve regio, de Circulaire regio en de Ontspannen regio combineren ieder een aantal beleidssectoren en domeinen met elkaar. De Groene groeiregio zet juist de integrale samenwerking en integrale afweging van ruimteclaims in de leefomgeving centraal, en adresseert zo de kernambitie van de visie. De Groene groeiregio is daarmee integrerend van karakter.

We pakken de opgaven in samenhang op. Dat is de kracht van onze werkwijze: vanuit verschillende invalshoeken werken we aan de maatschappelijke opgaven en versterken we elkaars acties. In de tabel op pagina 47 is de samenhang tussen opgaven inzichtelijk gemaakt.



Centrum Arnhem


Zevenheuvelenloop

Opgaven: speerpunten en activiteiten
Vanaf 1 januari 2021 zijn we officieel gestart met de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en de opgaven. De bestuurlijk opdrachtgever, haar/zijn bestuurlijk opgaveteam (bijlage 2), de andere betrokken wethouders, de opgavemanager en de betrokken inhoudelijke experts hebben in korte tijd deze concept-regionale agenda 2022 uitgewerkt én concrete acties opgestart in 2021. Bij het maken van de regionale agenda hebben we gemerkt dat het enthousiasme voor regionaal werken groot is en dat we met elkaar het belang hiervan zien. Het feit dat er een Groene Metropoolregio is met een 'gezicht' en mensen om zaken op te pakken, helpt om snel op tafel te krijgen waar we mee bezig zijn, waar we mee aan de slag willen en waar de prioriteiten liggen. De regionale agenda gaat uit van wat we met elkaar over vijf jaar willen bereiken en maakt dit concreet voor het komende jaar of jaren. Per opgave zijn resultaten, acties, een planning en een indicatie voor de benodigde middelen inzichtelijk gemaakt. De uitvoering van deze acties doen we natuurlijk niet alleen. Per opgave is beschreven met welke partners we samenwerken om onze ambities te realiseren.

In de regionale agenda staan per opgave verschillende acties. Acties gericht op de uitvoering van projecten en programma's, op lobby, het ontwikkelen van een visie of het verkennen van bepaalde onderwerpen. Deze acties zijn hard nodig om samenwerking vorm te geven, keuzes te maken en projecten en programma's concreet te maken en een stevige en uitnodigend verhaal te hebben bij onze regionale ambitie. Alleen zo kunnen we inspelen op kansen en (financierings) mogelijkheden die zich voordoen bij provincie, Rijk en Europa. Dit geldt zeker voor de opgaven waarop we in het verleden minder in regionaal verband hebben opgetrokken, zoals Ontspannen regio. De meeste van deze verkenningen/ visies zijn zo veel als mogelijk in het eerste kwartaal van 2022 gereed, zodat de uitkomsten vertaald kunnen worden in concrete acties met resultaten voor het jaar 2023.

Juist nu is onze gezamenlijke inzet hard nodig: de COVID-19 crisis raakt onze regio hard. Toerisme, binnensteden en centra van kernen, cultuur, de druk op natuur- en landschap om maar wat voorbeelden te noemen. Waar dat kan, maken we daarom direct een begin met activiteiten, waarvan we snel resultaat zien. We doen dit met middelen (capaciteit en geld) die al beschikbaar zijn vanuit Rijk, provincie of gemeenten zelf. Ook gaan we in 2021 aan de slag met het meetbaar maken van doelen en resultaten en het monitoren daarvan.

Monitor Brede Welvaart
Brede Welvaart gaat over de kwaliteit van het leven; het welzijn van de inwoners. In de regionale Monitor Brede Welvaart (CBS) wordt de brede welvaart van gemeentes, provincies en COROP-gebieden in kaart gebracht. Aan de hand van meer dan veertig indicatoren geeft de monitor een breed en divers beeld van de staat en ontwikkeling van de regionale samenleving. Door enkele gemeenten is in een motie gevraagd dit instrument in te zetten. Is de regionale inzet voldoende effectief en efficiënt is om de kansen te benutten of de knelpunten aan te pakken? De monitor draagt ook bij aan de legitimiteit van de gezamenlijk inzet op de regionale ambities. Het Algemeen Bestuur heeft inmiddels besloten in het 2e kwartaal van 2021 de mogelijkheden van toepassing van een Monitor Brede Welvaart Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen te onderzoeken.

Organisatie opgaven
Het bestuurlijk opgaveteam stuurt de uitvoering van de opgave aan, bewaakt voortgang en stelt zo nodig bij. Zij doet dit op advies van het opgaveteam, bestaande uit de opgavemanager en een coördinator per speerpunt. Deze speerpuntcoördinatoren zorgen voor de verbinding met de gemeenten door een werkgroep in te richten per speerpunt. Deze bestaat uit een vertegenwoordiging van de deelnemende gemeenten, waarbij gelet wordt op spreiding over de hele regio. Daarnaast worden alle relevante ambtenaren regelmatig op de hoogte gehouden en om input gevraagd.

Tijdens de regio-ochtenden en de regiodagen stelt het bestuurlijk opgaveteam de overige regiobestuurders op de hoogte van de voortgang van de uitvoering van de opgave. Tijdens deze regio ontmoetingen kunnen bestuurders gevraagd en ongevraagd advies geven over de uitvoering van de opgave. Daarnaast worden op raadsontmoetingen de raadsleden geïnformeerd over de ontwikkelingen van en in de opgaven.

Triple helix-samenwerking en bestuursakkoord
Werkelijke resultaten met toegevoegde waarde voor onze maatschappelijke opgaven boeken we alleen met een meer integrale aanpak en in een samenwerking met uiteenlopende partijen (overheid, bedrijfsleven, onderwijs en onderzoek). We werken dan ook met veel partners samen om de ambities binnen onze opgaven te verwezenlijken. Soms doen ze een groot deel van de uitvoering, soms zijn ze mede-initiatiefnemer, medefinancier of supporter. Belangrijk zijn de samenwerkingsrelaties met de provincie Gelderland en The Economic Board (TEB). Gezamenlijk zien wij het als onze verantwoordelijkheid om het voortouw te nemen in de regionale samenwerking. Voor een gezamenlijke uitvoering van de regionale agenda is een consistente, meerjarige samenwerking tussen deze drie partijen nodig. We bekrachtigen deze samenwerking in een bestuursakkoord en voorzien deze van een investeringsagenda, waarin partijen ieder hun commitment op het aandeel aan de opgaven bekrachtigen.

Samenwerking met het Rijk
Voor een aantal opgaven is er al een intensieve samenwerking met het Rijk. Denk aan het verstedelijkingsakkoord, de woondeal en de MKB-deal. We gebruiken 2021 om voor de opgaven te identificeren waar kansen voor (verdere) samenwerking met het Rijk.

Intekenen op opgaven door gemeenten
Zoals hierboven staat beschreven, hangen de vijf opgaven nauw met elkaar samen. Zij vormen elk een onmisbare schakel om onze ambitie te realiseren. Binnen de opgaven hebben de opgaveteams zich laten leiden door urgentie en betekenis van acties voor gemeenten. Alleen de acties die prioriteit hebben en die we kansrijker en succesvoller kunnen oppakken op regionaal niveau, zijn opgenomen in deze regionale agenda. We hopen daarmee dat alle gemeenten zich uitgenodigd voelen om in te tekenen op het geheel. Op basis van deze concept-regionale agenda kunnen

gemeenten zich een mening vormen of zij voornemens zijn in te tekenen op de opgaven voor één jaar (2022). In juni 2021 kunnen zij hun reactie op deze concept-regionale agenda kenbaar maken aan het AB. De opgaveteams verwerken deze reacties in een definitieve regionale agenda en leggen deze voor aan het AB. Op basis van deze definitieve regionale agenda, kunnen de raden besluiten om in te tekenen voor de opgaven, bij of na de begrotingsbehandeling 2022. De bijdrage per inwoner die genoemd zijn per opgave gaan over de acties voor 2022.

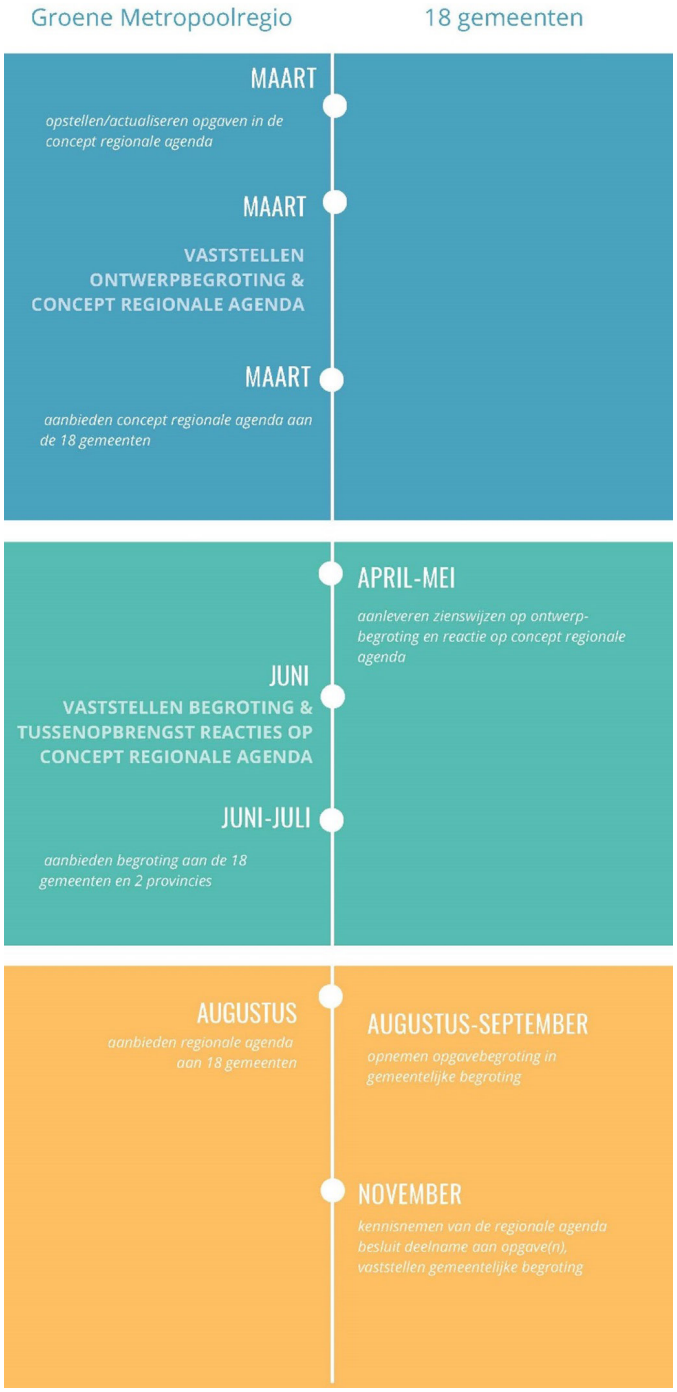
Als een gemeente besluit mee te doen aan een opgave, dan tekent het college, na het besluit van de gemeenteraad, hiertoe een opgaveovereenkomst. Hiermee zegt de gemeente toe de benodigde middelen ter beschikking te stellen. De basis voor deze overeenkomst ligt in artikel 27 van de Gemeenschappelijke Regeling. In de overeenkomst staan doel van de samenwerking, de resultaten en activiteiten van de opgave, de gemeentelijke bijdrage in financiën en de duur van de overeenkomst.

Overzicht proces

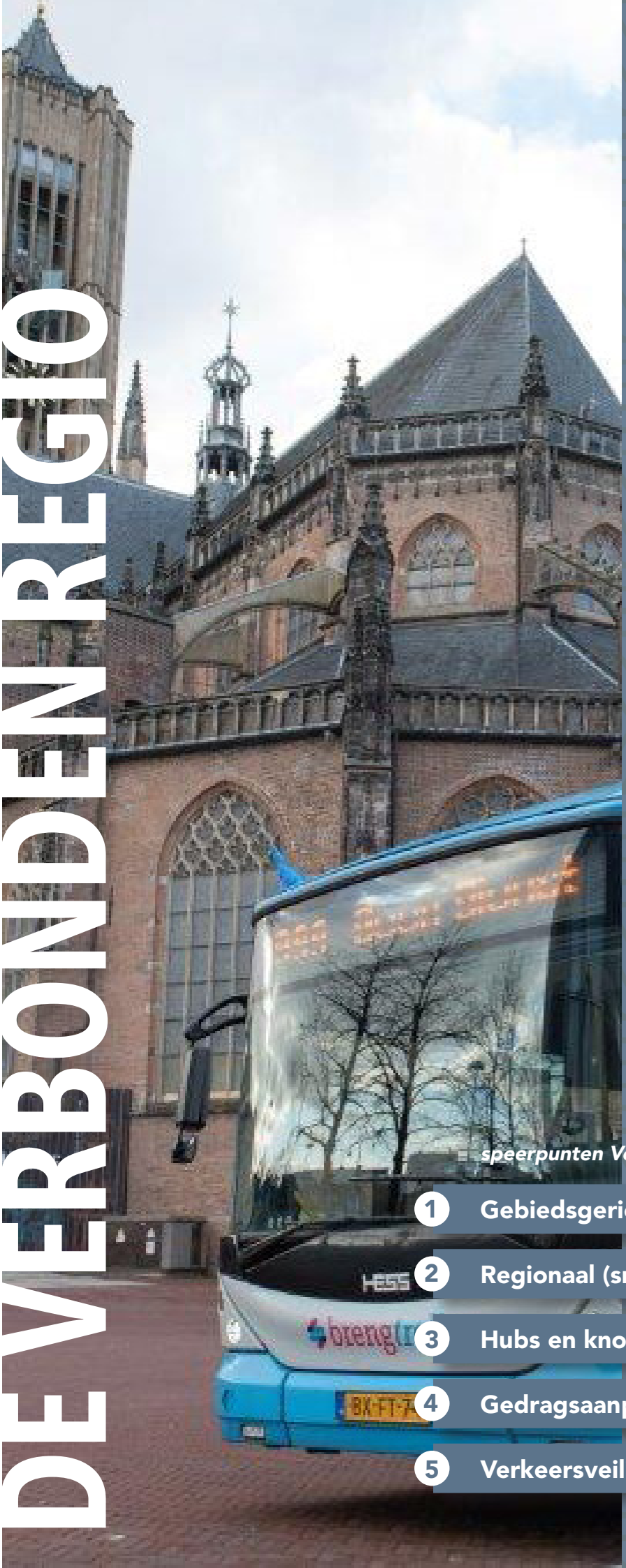
Met het proces van de regionale agenda en daarmee het intekenen op de vijf opgaven is aansluiting gezocht bij het proces rond de aanbieding van de concept-begroting van de Groene Metropoolregio voor het volgende jaar. Dit is een logische keuze omdat de gemeenten op een vroegtijdig moment een beeld krijgen welke middelen gevraagd gaan worden om de regionale agenda, dus de vijf opgaven, uit te voeren in het komende jaar (en jaren).

Het biedt gemeenten ook de mogelijkheid deze consultatiefase te gebruiken om opgaven aan te scherpen. De regionale agenda wordt elk jaar opnieuw voorgelegd aan de gemeenten.

In de visualisatie is dit proces vastgelegd.



DE VERBONDEN REGIO



Over vijf jaar:

Kunnen wij snel, comfortabel, veilig, schoon en betrouwbaar reizen. Dat is het devies. We bieden duurzame oplossingen voor een robuust wegennet, betrouwbaar spoor, (H)OV voor iedereen en een aantrekkelijk fietsnetwerk.

speerpunten Verbonden regio

1. **Gebiedsgerichte corridoraanpak**
2. **Regionaal (snel)fietspadennetwerk**
3. **Hubs en knooppunten**
4. **Gedragsaanpak en duurzame mobiliteit**
5. **Verkeersveiligheid**



Snelle (regionale) fietsroutes: Rijn Waalpad

AMBITIE EN SPEERPUNTEN

Wij willen de regionale en stedelijke bereikbaarheid (zeker in het kader van de grote woningbouwopgaven) waarborgen door een ombuiging naar meer gebruik van fiets en (H) OV op korte en langere afstand en een beter gebruik van bestaande infrastructuur. Behalve lucht op het regionale wegennet zorgt dit ook voor een duurzamere mobiliteit.

In de voorloper van deze regionale agenda, de Agenda Duurzame mobiliteit en bereikbaarheid uit 2019 zaten 6 sporen: Weg, Spoor, Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV), Fiets, Slim en Schoon Onderweg, Verkeersveiligheid. De doelen en projecten zoals hierin ondergebracht zijn nog steeds actueel. De vijf speerpunten zijn integraler opgezet en sluiten beter aan bij Gaaf Gelderland en de Gelderse Mobiliteitsvisie.

Logistiek is geen apart speerpunt binnen de Verbonden regio. Wel willen wij de logistiek binnen de Verbonden regio slimmer en duurzamer maken. In 2021 verkennen we hoe we in onze regio de economische kansen van de logistieke sector verder kunnen versterken. Daarnaast wordt een relatie gelegd met de logistieke corridor (samenwerking met de provincie Gelderland en TEB), het verduurzamen van de bouwlogistiek, digitalisering, binnenstadlogistiek, truckparking en het verduurzamen van de binnenvaart.

Wij stellen de reiziger centraal en verleiden de reiziger de slimste en schoonste keuzes te maken. We benutten mobiliteitsnetwerken beter en zetten in op actieve en schone mobiliteit. Groei in balans brengen met onze leefkwaliteit en aantrekkelijkheid van cultuur, recreatie en landschap.

Slim en schoon reizen door de vorming van mobiliteitshubs, het stimuleren van fiets/lopen op korte afstanden binnen het netwerk, het HOV-netwerk te vergroten en te versterken en door voor verbindingen op langere afstanden tussen stedelijke netwerken in te zetten op openbaar vervoer/spoor.

PARTNERS

De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is één van de partners binnen het beleidsveld Mobiliteit. De acties uit deze regionale agenda voeren we samen met partners uit.

- de provincie Gelderland: de doelen zijn op al onze speerpunten sterk in lijn met elkaar. Veel van onze processen en projecten voeren wij samen uit. In nauw overleg wordt bepaald wie het voortouw heeft.
- Overige overheden (Rijk, andere regio's en de individuele gemeenten) en het Waterschap: Binnen de Verbonden regio ontplooien we activiteiten die onze inhoudelijke opgaven kunnen versterken. Hierbij moet gedacht worden aan het versterken van de relatie met andere regio's (o.a. kennisuitwisseling via het Gemeentelijk Netwerk Mobiliteit en Infrastructuur (GNMI)). Ook adviseren wij in voorkomende gevallen bij o.a. verschillende rijksprocessen. Daarnaast stemmen wij elkaars programma meer op elkaar af.
- TEB: hecht veel belang aan de mobiliteitsopgaven, omdat dit van wezenlijk belang is voor een goed vestigingsklimaat. Vanuit de regio maken wij graag gebruik van het netwerk van TEB om deze opgave verder te brengen. Rondom lobby en communicatie van strategische projecten kijken wij samen met TEB specifiek naar ieders rol en helpen en versterken we elkaar.
- Bedrijfsleven: Wij betrekken het bedrijfsleven actief bij onze initiatieven. Belangrijke partners, met wie we in het vervolgtraject afstemmen zijn: ondernemers, ondernemerscollectieven, koepelorganisaties en kennisinstellingen. Ook aanbieders zijn een belangrijke partij om samen te komen tot gerichte implementatie.
- Kennisinstellingen als Radboud Universiteit, Hogeschool Arnhem-Nijmegen, Van Hall Larenstein, ROC's dragen bij op verschillende niveaus bij aan de ontwikkeling van kennis op het gebied van de duurzame mobiliteit en bereikbaarheid. Daar waar mogelijk en wenselijk betrekken wij de onderwijssector in onze processen.
- Het Regionaal verkeersmanagementteam Arnhem Nijmegen (RVMT) is een samenwerking tussen wegbeheerders in onze regio (Rijk, Provincie en gemeenten). De opgavemanager stemt af met de voorzitter van het RVMT en vervult in voorkomende gevallen een actieve rol. Het RVMT wordt in 2021 geëvalueerd, waarbij ook gekeken wordt naar de governance.
- De Vervoersorganisatie Regio Arnhem Nijmegen organiseert aanvullend vervoer voor mensen die gebruik maken van Wmo, Jeugdwet, leerlingenvervoer en kleinschalig OV in de regio. Hiervoor is de Vervoersorganisatie Regio Arnhem Nijmegen opgericht. In de vervoersorganisatie sturen en beheersen de gemeenten samen de uitvoering en ondersteunende processen voor het aanvullend vervoer (Avan). De opgavemanager en de directeur van de Vervoersorganisatie stemmen frequent af.



Werken aan mobiliteitshubs en knooppunten



Trolley bussen - Arnhem

2021

In maart 2019 heeft het regionale Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit ingestemd om maximaal in te zetten op een structurele mobiliteitsaanpak, waarbij de regio een belangrijke speler binnen het publiek/private netwerk is. Hiervoor is naast een eenduidige inhoudelijke aanpak ook capaciteit en financiering essentieel. Sinds 2019 wordt ingezet op het versterken van de sturende kracht van de regionale mobiliteitsaanpak en is toegewerkt naar een regionaal mobiliteitsfonds. Dit mobiliteitsfonds wordt sinds 2020 gevoed door de 18 gemeenten. Ook is sinds 2020 gewerkt met gemeentelijke aanspreekpunten voor een zestal werksporen/beleidslijnen.

In december 2020 is het bestedingsplan Verbonden Regio 2021 besproken in het regionale Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit. De opgaven zoals die in 2019 met elkaar zijn overeengekomen zijn hierbij leidend. In totaal is voor 2021 een bijdrage nodig van iets meer dan € 1,2 miljoen. Een deel van de benodigde kosten worden gedekt vanuit de onderuitputting 2020 (€ 202.000). Resteert een bijdrage van € 1.022.541. Dit betekent dat aan de gemeenten gevraagd is om voor 2021 € 1,30 per inwoner per gemeente beschikbaar te stellen. Voor het deelprogramma Slim & Schoon Onderweg is in 2021 een cofinanciering vanuit het Ministerie van I&W, provincie Gelderland, gemeenten en werkgevers voorzien van € 1,15 miljoen, naast een bijdrage vanuit het regionaal mobiliteitsfonds van € 270.000.

De opgaven van de Verbonden regio komt voor het overgrote deel overeen met de koers die in 2019 is ingezet met het ambitiedocument duurzame mobiliteit en bereikbaarheid, waarbij nu ook is gekeken om strategische speerpunten en actualiteiten een plek te geven. Voor 2021 worden een aantal activiteiten ingezet die de opgave versterken. Een economische analyse ICE wordt opgeleverd en samen met de provincie Gelderland wordt o.a. een start gemaakt met het maken van een nieuwe regionaal multimodaal verkeersmodel en starten we de verkenningen rondom de gebiedsgerichte corridors. De regio zet in 2021 sterk in op een aantal majeure strategische processen/projecten als de A50, spoorcorridor Randstad-Arnhem-Ruhrgebied en het station Nijmegen. Daarnaast starten wij met investeringsagenda's (o.a. Hubs & knooppunten, fiets en verkeersveiligheid). Deze lijsten zijn een belangrijke input voor de Groene Metropoolregio als ook voor de provinciale Perspectievennota van medio 2021, waar mede wordt bepaald welke subsidiemiddelen beschikbaar komen. De afspraken die worden gemaakt in de Verstedelijkingsstrategie (2021) hebben eveneens gevolgen voor de potentiële mobiliteitsprojecten.

Speerpunt 1

Gebiedsgerichte corridoraanpak



Multimodale verbinding A15

OVER VIJF JAAR...

- **Realiseren we samen gebiedsgerichte projecten in corridors van weg, rail en water,**
- **met goede (OV-) verbindingen naar Utrecht, Eindhoven, Zwolle én Duitsland (ICE),**
- **waarmee we de capaciteit van het regionale infrastructuur-netwerk vergroten, en met projecten bijdragen aan verbetering van de leefomgeving.**

Gebiedsgerichte corridoraanpak

Dit speerpunt richt zich op de ontwikkeling van de (infrastructuur)corridors in de regio vanuit een gebiedsgerichte aanpak. Het gaat om het bevorderen van interne en externe verbindingen over weg, rail en water vanuit een integrale blik op de leefomgeving. We versterken verbindingen door het beter benutten van de multimodale infrastructuur. Het vergroten van de capaciteit op het netwerk koppelen we aan het verbeteren van de directe leefomgeving. Voor onze inwoners, werknemers, bezoekers en passanten. Dit vraagt onder meer een zorgvuldige afweging tussen het goederenvervoer (per spoor) en het toenemend reizigersvervoer, maar ook met de ontwikkeling van de verstedelijking en de leefbaarheid in de kernen langs de corridors, waaronder het hoogwaardige openbaar vervoer en het binnenstedelijk HOV. In dit speerpunt richten we ons ook op de versterking van verbindingen tussen economische kerngebieden. Hierbij gaat het om de verbindingen met drukbezochte (werk) locaties in de regio en externe verbindingen met onze buurregio's zoals Utrecht, Eindhoven en Zwolle. Op internationaal niveau staat de verbinding met Duitsland, de ICE en de verkenning van euregionale verbindingen met het Europese achterland op de agenda. Wij willen dat er prioriteit wordt gegeven aan investeringen in de spoorcorridor Randstad-Arnhem-RheinRuhr. Versterking van deze corridor is nodig voor de economische ontwikkeling van Nederland, draagt bij aan Europese klimaatdoelstellingen en is noodzakelijk voor verdere verstedelijking en leefbaarheid langs deze corridor. Deze schakel is ook onderdeel van Europese en Duitse spoorplannen.

ACTIES 2022

Uitwerken van het Toekomstbeeld OV 2040
Regionale vertaling van het Toekomstbeeld OV 2040 inclusief uitvoeringsagenda.

A12 spoorcorridor Randstad-Arnhem-Ruhrgebied
Verkenning en lobby van de A12 spoorcorridor incl. Arnhem-Oost.

Implementeren van het actieplan voor Hoogwaardig Openbaar Vervoer
De betrokken gemeenten ondersteunen bij het verkennen en de planvoorbereiding.

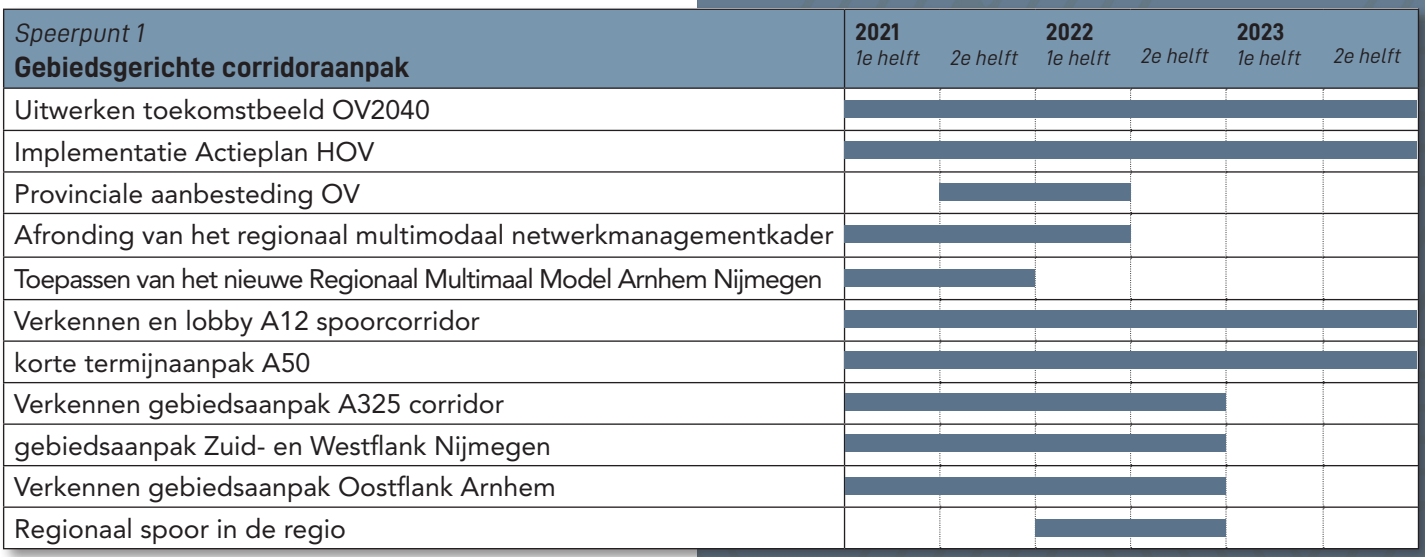
Provinciale aanbesteding OV
Het analyseren van de kansen en mogelijkheden rondom de provinciale OV aanbesteding.

Regionaal multimodaal netwerkmanagementkader en verkeersmodel (incl. monitoringssysteem)
Afronding van het regionaal multimodaal netwerkmanagementkader met een advies naar de wegbeheerders. Opstellen van een regionaal kader en ontwikkelen én toepassen van een multimodaal verkeersmodel, samen met de provincie Gelderland. Voor betere beheersing en benutten van verschillende verkeers- en vervoersstromen in en door de regio.

Aanpak A50
Adviseren binnen de projectorganisatie over korte termijnaanpak A50 en participeren van het Mirt-verkenning A50.

Gebiedsgerichte corridors
Afronding verkenning gebiedsaanpak A325 corridor (provincie is trekker), Zuid- en Westflank Nijmegen (provincie is trekker), en Oostflank Arnhem (RWS is trekker).

Regionaal spoor in de regio
Het verkennen van de kansen en mogelijkheden van de bestaande regionale spoorlijnen.



Speerpunt 2

Regionaal (snel)fietspadennetwerk



Regionale fietsverbindingen: fietsbrug 't Groentje bij station Nijmegen Lent

OVER VIJF JAAR...

- **Gebruiken inwoners, werknemers en bezoekers steeds vaker de fiets,**
- **fietsen zij gemiddeld langere afstanden op meer verkeersveilige routes in de regio door**
- **uitbreiding en betere aansluiting op het lokale fietsnetwerk (woon-werk en recreatief).**

Regionaal (snel)fietspadennetwerk

We zetten vol in op de fiets! De fiets, zeker met de komst van de e-bike, wordt steeds populairder. Wij stimuleren en faciliteren deze groeiende populariteit. Wij willen een sterke toename van het fietsgebruik in de regio met positieve gevolgen voor gezondheid, vitaliteit, luchtkwaliteit en leefomgeving. Het doel is het vergroten van fietsgebruik in en naar stad naar 35 %. Wij zien grote samenhang met de realisatie van hubs en verkeersveiligheid. Tevens is er een relatie met het Nationaal Toekomstbeeld Fiets (NTF), waarvoor wij al in 2021 werken naar een (geprioriteerde) lijst van potentiële projecten.

Begin 2019 heeft de regio een position paper 'aantrekkelijk fietsnetwerk' gemaakt. Deze vormt een leidraad voor onze inzet. Zo willen wij komen tot een werkagenda die het kader biedt voor maatregelen en prioriteiten. Het netwerk van snelle fietsroutes is nog niet af. Aan bestaande routes zijn verbeteringen noodzakelijk door toenemend gebruik en nieuwe inzichten. Bovendien zijn er nog kansen in de stedelijke regio om snelle fietsroutes te ontwikkelen. Het verbeteren van feeders is een regiobreed vraagstuk. Zowel rond de steden als verspreid in de regio moet het makkelijker worden om naar een snelle fietsroute te fietsen; of naar een hub of knooppunt, zoals een druk intercitystation. Om ketenmobiliteit te stimuleren is het van belang dat de overstap comfortabel en gemakkelijk is. De overstap tussen fiets en openbaar vervoer optimaliseren we verder. Met de ligging aan rivieren kent de regio veel bruggen. De bruggen vallen veelal samen met de tracés van de snelfietsroutes. De op- en afgangen van bruggen moeten beter (met ook aandacht voor maatvoering/breedte). Naast voorzieningen die de ruggengraat van het fietsnetwerk versterken, is aandacht nodig voor doorfietsroutes tussen kernen en binnen steden. Ook veilige schoolfietsroutes vallen hieronder. Hierbij maken wij zoveel mogelijk gebruik van bestaande subsidiemogelijkheden.

ACTIES 2022

Opstellen meerjaren Regioagenda Fiets (MRF)
Ontwikkelen van een meerjarige regionale investeringsagenda voor de fiets, gericht op een betere prioritering en programmering van (potentiële) fietsprojecten in de regio, en op een betere aansluiting tussen het regionale fietsnetwerk en stedelijke, lokale fietsnetwerken.

Nationaal Toekomstbeeld Fiets
Het benutten van de kansen en mogelijkheden van het Nationaal Toekomstbeeld Fiets.

Utilitaire fietsroutes in relatie tot het recreatief fietsnetwerk
Nadere verkenning naar een betere aansluiting en gebruik van utilitaire fietsroutes (voor woon-werkverkeer) op het recreatieve fietsnetwerk in de regio.

Verkenning van nieuwe snelle fietsroutes
Verkenning van potentieel te realiseren snelle fietsroutes en nader verkennen van knelpunten in de aansluiting op lokale netwerken.
- Nijmegen-Wijchen-Oss
- Arnhem-Huissen-Bemmel
- Om de Noord (Arnhem)
- Zevenaar-Doetinchem

Voorbereiden Planvorming Westflankroute Arnhem – Elst – Nijmegen
Nadere verkenning en planvoorbereiding voor een nieuwe snelle fietsroute tussen Arnhem en Nijmegen via Elst.

Analyseren stedelijk netwerk in relatie tot intelligente verkeerslichten (I-vri's)
Analyse van de aansluiting op het stedelijk fietsnetwerk in relatie tot intelligente vri's (datagedreven stoplichten).

Ondersteunen campagne 'Heel Gelderland fietst' en ondersteunen van de fietsburgemeester Arnhem-Nijmegen
Regionale uitwerking van de provinciale campagne 'Heel Gelderland fietst' met actieve gedragsstimulering om het gebruik van de fiets te vergroten door bijv. fietschallenges, in samenwerking met bedrijven, bewonersgroepen, kennisinstellingen en overheden.

Speerpunt 2 **Regionaal (snel)fietspadennetwerk**	**2021** *1e helft*	*2e helft*	**2022** *1e helft*	*2e helft*	**2023** *1e helft*	*2e helft*
Opstellen meerjaren Regioagenda Fiets	■		■		■	
Kansen benutten Nationaal Toekomstbeeld Fiets	■	■	■	■	■	■
Verkenning van utilitaire & recreatieve fietsroutes	■	■	■			
Verkenning snelle fietsroute Nijmegen-Wijchen-Oss		■	■	■		
Verkenning snelle fietsroute Arnhem-Huissen-Bemmel		■	■	■		
Verkenning snelle fietsroute Om de Noord Arnhem		■	■	■		
Verkenning snelle fietsroute Zevenaar Doetinchem		■	■	■		
Voorbereiden planvorming Westflankroute	■	■	■	■		
Analyse stedelijk netwerk i.r.t. I-vri's		■	■	■	■	
Ondersteunen Gelderland fietst en fietsburgemeester	■	■	■	■	■	■

Speerpunt 3

Hubs en knooppunten



Regionaal mobiliteitsnetwerk met ov-knooppunten: stationsomgeving Wijchen

OVER VIJF JAAR...

Realiseren we met partners (nieuwe) mobiliteitshubs en knooppunten in stad en regio waar we:

- **nieuwe vormen van duurzame mobiliteit aanbieden (deelvervoer, elektrisch, MaaS[1]).**
- **'mobiliteit op maat' bieden voor vraagafhankelijk vervoer in de regio en**
- **zo een betere koppeling maken tussen het regionale en stedelijke infrastructuurnetwerk.**

[1] *Mobility as a Service*

Hubs en knooppunten
Dit speerpunt richt zich op het zo efficiënt mogelijk verknopen van multimodaliteit op strategische locaties en het versterken van multimodale ketens in stad en regio. Met de ontwikkeling van knooppunten en mobiliteitshubs werken we samen met onze partners aan steeds beter bereikbare faciliteiten in de regio. Het gaat om het aanbieden van alternatieven op het gebruik van de auto en de verkeersdeelnemer te verleiden de overstap te maken op actieve en duurzame vormen van mobiliteit. Het kan hier gaan om fysieke ontwikkeling van knooppunten of de ontwikkeling van ehubs, deelvervoer, elektrisch vervoer en MaaS-constructies. Waarbij we inspelen op vraagafhankelijk vervoer in de kleinere kernen van de regio met mobiliteit op maatconstructies.

De focus ligt op het regionale netwerk. Wij richten ons op die hubs die van meerwaarde zijn voor het regionale mobiliteitssysteem. De doelstelling is tweeledig: Het verlichten van de druk op het verkeersnetwerk rond drukbezochte plekken in de regio en het stimuleren en faciliteren van duurzame vormen van mobiliteit. Hier zoeken we de aansluiting bij lopende ruimtelijke ontwikkelingen en de andere regionale opgaven. Dit vraagt om een integrale benadering. Wij hanteren hierbij het uitgangspunt om nieuwe woningen zoveel mogelijk te programmeren nabij (H)OV en/of in verbinding met nabij gelegen (regionale/snel-) fietspaden, waarbij in de eerste plaats de bestaande capaciteit wordt benut en knooppunt-vorming wordt gestimuleerd (o.a. bij station Nijmegen, Arnhem-Oost).

De samenhang en meerwaarde van hubs vanuit verschillende invalshoeken staat centraal. Denk hierbij aan de aansluiting op woon- en werklocaties, binnensteden, voorzieningen en recreatieve hotspots. Maar ook de ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit zoals de uitbreiding van het regionale (snel)fietsnetwerk en HOV-netwerk. We kijken op drie schaalniveaus naar het functioneren van hubs en knooppunten (overstaphubs, ontsluitingshubs en speciale hubs). Met oog voor bestaande en potentiële nieuwe hublocaties onderzoeken we waar de hubs complementair zijn en elkaar kunnen aanvullen vanuit een regionale optiek. Het gaat hierbij om de relaties tussen het stedelijke schaalniveau, de flanken en het regionale schaalniveau.

Een integrale benadering staat ook hier centraal waarbij we de leefomgeving van inwoners, werknemers en bezoekers verbeteren.

ACTIES 2022

Meerjarige investeringsagenda
Ontwikkelen en actualiseren van de meerjarige investeringsagenda regionale hubs en knooppunten.

Implementeren van kansrijke hubs
Verkenning, planvoorbereiding en verkenning van 1e fase investeringsimpuls in mobiliteitshubs.

Adviseren stationsgebied Nijmegen
De regio ondersteunt de gemeentelijke plannen voor realisatie van het stationsgebied Nijmegen, inclusief verbetering van de kwaliteit van de stationsomgeving met het oog op de realisatie van wonen en werken in de directe omgeving. In 2023 start een deel van de uitvoering aan de westkant van het station.

Mobiliteit op Maat/Hubtaxi
Uitwerken Mobiliteit op Maat in relatie tot het project haltetaxi van de provincie Gelderland.

Fietsparkeren/gratis stallen
Analyseren van de kansen en mogelijkheden voor fietsparkeren en gratis stallen.

Speerpunt 3 **Hubs en knooppunten**	**2021** *1e helft*	*2e helft*	**2022** *1e helft*	*2e helft*	**2023** *1e helft*	*2e helft*
Meerjarige investeringsagenda	■		■		■	
Verkennen en planvoorbereiding	■	■	■	■	■	■
Adviseren station Nijmegen	■	■	■	■	■	■
Uitwerken Mobiliteit op Maat	■	■	■	■	■	
Fietsparkeren en gratis stallen		■	■	■		

Speerpunt 4

Gedragsaanpak duurzame mobiliteit



Gedragsaanpakken mobiliteit: Slim Spitsen Waalbrug

OVER VIJF JAAR...

- **maken meer inwoners, werknemers en bezoekers gebruik van duurzame vormen van mobiliteit**
- **door een actieve beïnvloeding van mobiliteitsgedrag en vervoermiddelkeuze,**
- **met een goede samenwerking tussen werkgevers, mobiliteitsaanbieders en overheden,**
- **waardoor de capaciteit van het regionale infrastructuurnetwerk beter wordt benut.**

Gedragsaanpak duurzame mobiliteit
Dit speerpunt richt zich op gedragsbeïnvloeding van verkeersdeelnemers. Doel is het beter benutten van de het mobiliteitsnetwerk door ons nadrukkelijk te richten op de beïnvloeding van mobiliteitsgedrag en vervoermiddelkeuzen. Een belangrijk programma binnen dit speerpunt is 'Slim & Schoon Onderweg'. De 18 regiogemeenten, provincie Gelderland, Rijkswaterstaat, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en VNO-NCW werken samen in het programma (Slim & Schoon Onderweg) om de bereikbaarheid van de regio te verbeteren, waarbij de activiteiten en maatregelen geordend zijn volgens drie programmalijnen:

- Programmalijn 1: Gezamenlijke aanpak mobiliteitsgedrag
- Programmalijn 2: Krachtenbundeling Slimme mobiliteit
- Programmalijn 3: Stimuleren Duurzame mobiliteit

Voor de looptijd van het totale programma (2019 – 2022) zijn de volgende doelen geformuleerd:

- Naar minimaal 20.000 extra slimme en duurzame reizigers.
- Minimaal 20.000 minder autoritten, met name gericht op opvang van de autonome groei aan automobiliteit in de regio.
- Regionale bijdrage aan reductie CO2 wegverkeer (75 kton in 2022).
- Reductie autoverkeer met 10% op kwetsbare corridors gericht op verbetering van de doorstroming en vergroting van de leefbaarheid.

Dit doen we door mensen te stimuleren om minder te reizen, op een ander tijdstip, met een ander vervoersmiddel of via een andere route. Ook zetten we in op smart mobility om de mobiliteit zo goed mogelijk te faciliteren.

ACTIES 2022

Communicatie en monitoring gedrag en verkeersdeelname in de regio
Ontwikkelen van regionale campagnes gericht op werknemers, werkgevers, bewoners en bezoekers voor verduurzaming van hun mobiliteitsgedrag, en digitale monitoring van de verkeersdeelname, en analyse van mobiliteitsdata.

Innovatieve en duurzame mobiliteitsprojecten
Verkenning en realisatie van innovatieve projecten, inclusief subsidies hiervoor, van duurzame pilots of experimenten in de regio voor vernieuwende vormen van duurzame mobiliteit.

Slim & Schoon Onderweg
Het realiseren van het uitvoeringsprogramma Slim& Schoon Onderweg.

Speerpunt 4 **Gedragsaanpak duurzame mobiliteit**	**2021** *1e helft*	*2e helft*	**2022** *1e helft*	*2e helft*	**2023** *1e helft*	*2e helft*
Monitoring en communicatie						
Innovatieve en duurzame mobiliteitsprojecten						
Uitvoeringsprogramma Slim & Schoon Onderweg						

Speerpunt 5

Verkeersveiligheid



Veilige fietsverbindingen: campus Heyendaal

OVER VIJF JAAR...

- **Is de verkeersveiligheid in de hele regio verbeterd door een meer gerichte, risicogestuurde en proactieve aanpak.**
- **Is er een dalende lijn in het aantal doden en gewonden in alle regionale gemeenten.**

Verkeersveiligheid
De regio wil extra aandacht voor het verbeteren van de verkeersveiligheid, waarvoor in 2019 het Startakkoord Strategisch Plan Verkeersveiligheid door VNG en IPO is getekend. De regio werkt samen met de provincie Gelderland en het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid aan onder meer een integraal en uniform verkeersveiligheidsbeleid. We doen al veel, maar er liggen belangrijke kansen om het meer regionaal te doen. Door van tevoren initiatief te nemen om risico's aan te pakken, in plaats van pas maatregelen treffen als er een ongeluk is gebeurd. Onze aanpak past binnen het landelijk kader van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030. Onze hoofdopgave is dat iedereen elke dag weer veilig thuiskomt. Dit is het uitgangspunt, waarin we ook onze verdere doelen mee concretiseren. Elk verkeersslachtoffer is er één te veel. Het in 2019 vastgestelde positionpaper Verkeersveiligheid vormt de leidraad voor onze aanpak.

ACTIES 2022

Regionale uitwerking Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV)
De regio initieert en coördineert regionale studies die bijdragen aan de kaders van het SPV.

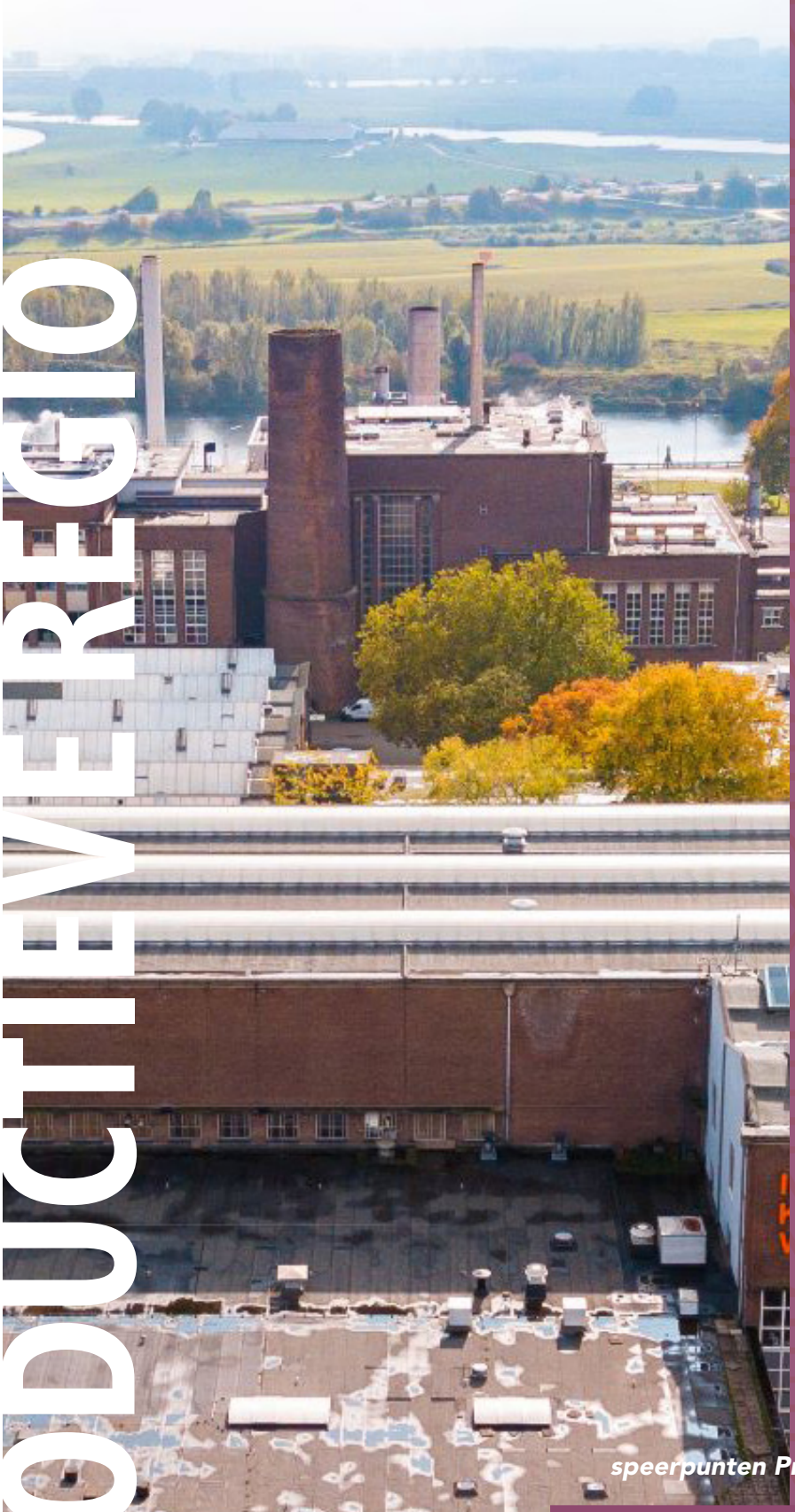
Investeringsagenda verkeersveiligheid
Het ontwikkelen van een meerjarige investeringsagenda verkeersveiligheid.

Landbouwroutes
Opstellen handreiking en uitwerking landbouwroutes.

Verkeersveiligheid pakketdiensten
Analyseren van de knelpunten en kansen/mogelijkheden om de verkeersveiligheid te verbeteren.

Speerpunt 5 **Verkeersveiligheid**	**2021** *1e helft*	*2e helft*	**2022** *1e helft*	*2e helft*	**2023** *1e helft*	*2e helft*
Regionale uitwerking SPV						
Meerjarige investeringsagenda						
Handreiking en uitwerking landbouwroutes						
Analyse pakketdiensten						
Implementatie gedragsaanpak						

DE PRODUCTIEVE REGIO



Over vijf jaar:

Is het MKB de crisis te boven. Innovatief vermogen, positie en productiviteit van ons bedrijfsleven zijn versterkt. De werkgelegenheid is gestegen, er is passend werk voor iedereen en we hebben externe gelden binnengehaald en geïnvesteerd in onze economie.

speerpunten Productieve regio

1. Stimuleren ondernemerschap in het MKB
2. Human Capital: onderwijs en arbeidsmarkt
3. Doorontwikkeling van (inter)nationale clusters
4. Versterking van duurzame logistiek
5. Toekomstbestendige werklocaties



Bedrijventerrein Schoenaker - Beuningen

AMBITIE EN SPEERPUNTEN

Innovatie en werkgelegenheid
Onze regio kent veel innovatiekracht en de vestigingskwaliteit van onze werklocaties scoort boven het landelijk gemiddelde. Tegelijkertijd zien we als opgave om de kwaliteiten van onze regio steviger te profileren en de economische potenties beter te benutten. We versterken onze inzet op innovatiekracht in de clusters Health, Hightech & Energy, de cross-over met Food en logistiek als onlosmakelijke voorwaarde. Dit legt de basis voor een sterke (inter)nationale positie en productiviteit van toonaangevende bedrijven. Dit sterke economische profiel maakt onze regio interessant voor talenten. De ambitie is economische groei te faciliteren en een forse banengroei in een goede balans met de leefkwaliteit in de regio. Dit doen we samen met o.a. TEB en de provincie Gelderland.

Voor de langere termijn zetten we in op behoud en aantrekken van (nieuwe) bedrijvigheid in de regio. Op verschillende niveaus: van zelfstandigen en startups tot het MKB en internationals. We versterken de kwaliteiten van de werklocaties, zodat nieuwe bedrijven zich vestigen en dat ondernemerschap en innovatie gestimuleerd worden. We verbinden lokale bedrijven, instellingen en activiteiten aan de topsectoren en bieden synergievoordelen en ondersteuning bij het uitwerken van ideeën tot concrete projecten. We zetten in op de kwaliteit van onze werklocaties en passend bij het dna van de regio. We versterken de samenwerking met partijen in het onderwijs, gericht op een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, passend bij de vraag van ondernemers en de skills van werknemers en werkzoekenden.

Herstel na COVID-19
Voor de kortere termijn zetten wij krachtig in op het ondersteunen van ons bedrijfsleven in het herstel na de COVID-19 crisis. COVID-19 heeft een enorme impact op de wereldeconomie en ons regionale bedrijfsleven. Van klein tot groot, elk bedrijf voelt in meer of mindere mate de effecten van de crisis.

Voor de langere termijn zetten we ons in voor een versterking van de economische basis, waarin bedrijven zich willen vestigen en kunnen groeien. Dit is belangrijk voor het verdienvermogen, de werkgelegenheid en de welvaart van onze inwoners. Vanuit de Groene Metropoolregio dragen we op een aantal thema's bij aan deze structuurversterking, het innovatieve vermogen van onze economie en de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

PARTNERS

Bij het uitvoeren van bovengenoemde acties is de samenwerking met onze partners van groot belang, waaronder de provincie en TEB. Met de provincie zijn ambities en acties al afgestemd, de ambities binnen de speerpunten sluiten goed aan bij de doelstellingen van de provincie.

Veel acties worden in samenwerking met TEB opgepakt, waarbij het accent ligt op de acties binnen de speerpunten 'doorontwikkeling van de clusters Health, Hightech en Energy' en 'Human Capital'. Bij de totstandkoming van de acties heeft ook afstemming plaatsgevonden met TEB. TEB heeft een groot triple helix netwerk via de boardleden en de helixgroepen. Met de helixgroepen Arbeidsmarkt, Health, Hightech & Energie en Food is er een samenwerking tussen bedrijfsleven, overheid en kennisinstellingen en deze kan o.a. een belangrijke rol vervullen in het aanjagen van innovaties, het verder brengen en uitvoeren van projecten, verbindingen leggen met het bedrijfsleven en de economische profilering van de regio. De civic entrepreneurs van TEB zijn de coördinatoren van deze helixgroepen. In de komende maanden gaan we met de provincie en TEB verder in gesprek om uit te werken op welke wijze we verdere samenwerking vormgeven.

Daarnaast is de samenwerking met andere partners van belang. De afstemming met deze partners pakken we vanaf april 2021 actief op. Met de arbeidsmarktregio's Arnhem en Nijmegen heeft wel afstemming plaatsgevonden over human capital. Onze partners zijn: de provincie Gelderland, TEB, Innovatiesupportorganisaties zoals KIEMT en Health Valley, Logistics Valley, Ministerie EZK, Euregio/INTERREG, Liemerse Ambassade, kennisinstellingen, ondernemers(verenigingen), Oost NL, VNO/NCW Midden, MKB Koepels, MKB Nederland, Next Garden, Stichting Clok, Arbeidsmarktregio's, Werkbedrijf-regio's, Techniekpact, Gelders Vakmanschap, UWV, Banken, Kamer van Koophandel, makelaars, beleggers, onderwijsinstellingen MBO/HBO/WO, ondernemerskringen en platformen, vakbonden.



Duurzame logisitek - Energy Corridor 2030

2021

Economische Monitor
In 2021 starten wij met een Economische Monitor waarin wij data verzamelen die van belang zijn voor de speerpunten binnen de Productieve regio. Wij maken daarbij slim gebruik van bestaande beschikbare data. De Economische Monitor wordt elke twee jaar geactualiseerd. Zo kunnen we resultaten monitoren en bijsturen waar nodig.

COVID-19 herstel MKB
Herstel van het MKB na de COVID-19 crisis is urgent. Wij starten in 2021 een programma gericht op heroriëntatie na COVID-19. We maken de toekomstmogelijkheden inzichtelijk voor 75 ondernemers en een plan van aanpak voor mogelijke vervolgroutes. Wij doen onderzoek naar de financiële mogelijkheden tot 1 miljoen voor het MKB en maken een plan van aanpak voor het vervolg. Wij jagen het ondernemersklimaat en innovatie aan door kennisdeling en faciliteren van ontmoeting. Ook houden wij vinger aan de pols bij Ministerie van EZK voor nieuwe kansen voor MKB ondersteuning.

Human Capital
Wij zetten krachtig in op het ondersteunen van ons bedrijfsleven na de COVID-19 crisis. Wij verkennen samen met bedrijfsleven en kennisinstellingen welke bestaande instrumenten het meest resultaatgericht zijn. We halen arbeidsmarktbehoeftes op bij MKB en verbinden deze met de werknemerskant. Deze signalen geven wij af aan de arbeidsmarkttafels. We verbinden netwerken aan elkaar, zoeken naar financieringsbronnen om tot gezamenlijke oplossingen te komen. Voor bundeling in samenwerking tussen overheden/ kennisinstellingen/bedrijven zetten wij in op een regiobrede Human Capital Agenda in 2022.

(Inter)nationale clusters
Met de Economische Monitor wordt de betekenis van Health, Hightech & Energy en Food voor regiogemeenten uitgewerkt. Wat gebeurt al, welke kansen liggen er, wat levert investeren in de clusters op voor de gehele regio, Nederland en Europa. Wij versterken het innovatief vermogen door ondersteuning van lopende projecten, met focus op Connectr voor nieuwe energieoplossingen. Naast Connectr supporten wij de programma's Briskr, Startlife en Orion voor ondersteuning van start-ups en scale-ups en zetten wij ons in voor innovatieve kennishubs en zoeken daarin de verbinding met lokaal en regionaal bedrijfsleven. Met een beter gestructureerde lobby en profilering van de (inter)nationale clusters zetten wij in op subsidie- en investeringsfondsen bij het Rijk, Duitsland en Europa.

Duurzame logistiek
Wij verkennen mogelijkheden voor een sluitende businesscase voor truckparking in de regio. Op lokaal niveau is dit lastig, maar voor goede plannen die bijdragen aan de (inter)nationale corridorontwikkeling zijn er financieringsmogelijkheden in Den Haag en Brussel. Zeker als hierbij de combinatie wordt gezocht met bijvoorbeeld clean energy hubs. Ook de handhavingsmogelijkheden nemen we daarbij mee. Wij gaan kennisdelen op bestaande initiatieven van vergroening van brandstoffen (zoals waterstof) en stadsdistributie.

Wij verzamelen de initiatieven in de regio om deze in 2022 te coördineren en te onderzoeken op kansrijkheid en daarmee de basis te leggen voor 1 of 2 INTERREG-aanvragen.

Werklocaties
De ontwikkelruimte binnen het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) wordt verdeeld en we zetten een eerste stap in de kwalitatieve verbetering van het RPW door de verbinding te leggen met de ruimtebehoefte van Health, Hightech & Energy, de economische kracht van de subregio's en de koppeling te leggen met andere opgaven.

Speerpunt 1

Stimuleren ondernemerschap in het MKB



Hotspot voor ondernemerschap - Modekwartier Arnhem

OVER VIJF JAAR...

- **Hebben we in de regio meer start-ups en nieuwe bedrijven in retail, horeca en andere MKB.**
- **Stimuleren we ondernemerschap via (lokale) broedplaatsen, training en opleidingen.**
- **Verbinden we ondernemers aan kennis- en investeringsnetwerken in regionaal en nationaal verband.**
- **Hebben veel MKB'ers een slag gemaakt in digitalisering en is de kennis, kunde en slagkracht van MKB'ers verbeterd ten opzichte van 2021.**

Stimuleren ondernemerschap in het MKB
Met de acties binnen dit speerpunt ondersteunen wij het MKB bij herstel na de COVID-19 crisis. Met het stimuleren van het ondernemerschap, het vergroten van kennis, kunde en slagkracht van MKB'ers kan worden ingespeeld op nieuwe technologieën en verdienmodellen. Daarmee versterken we het innovatievermogen, de positie en de productiviteit van de bedrijven.

ACTIES 2022

Programma Toekomstgericht Ondernemen
Continuering van het programma uit 2021 gericht op heroriëntatie van MKB'ers na de COVID-19 crisis, op basis van het in 2021 gemaakte plan van aanpak. We maken inzichtelijk wat de toekomstmogelijkheden zijn voor 75 ondernemingen. Afhankelijk van de toekomstmogelijkheden wordt een vervolgroute gekozen.

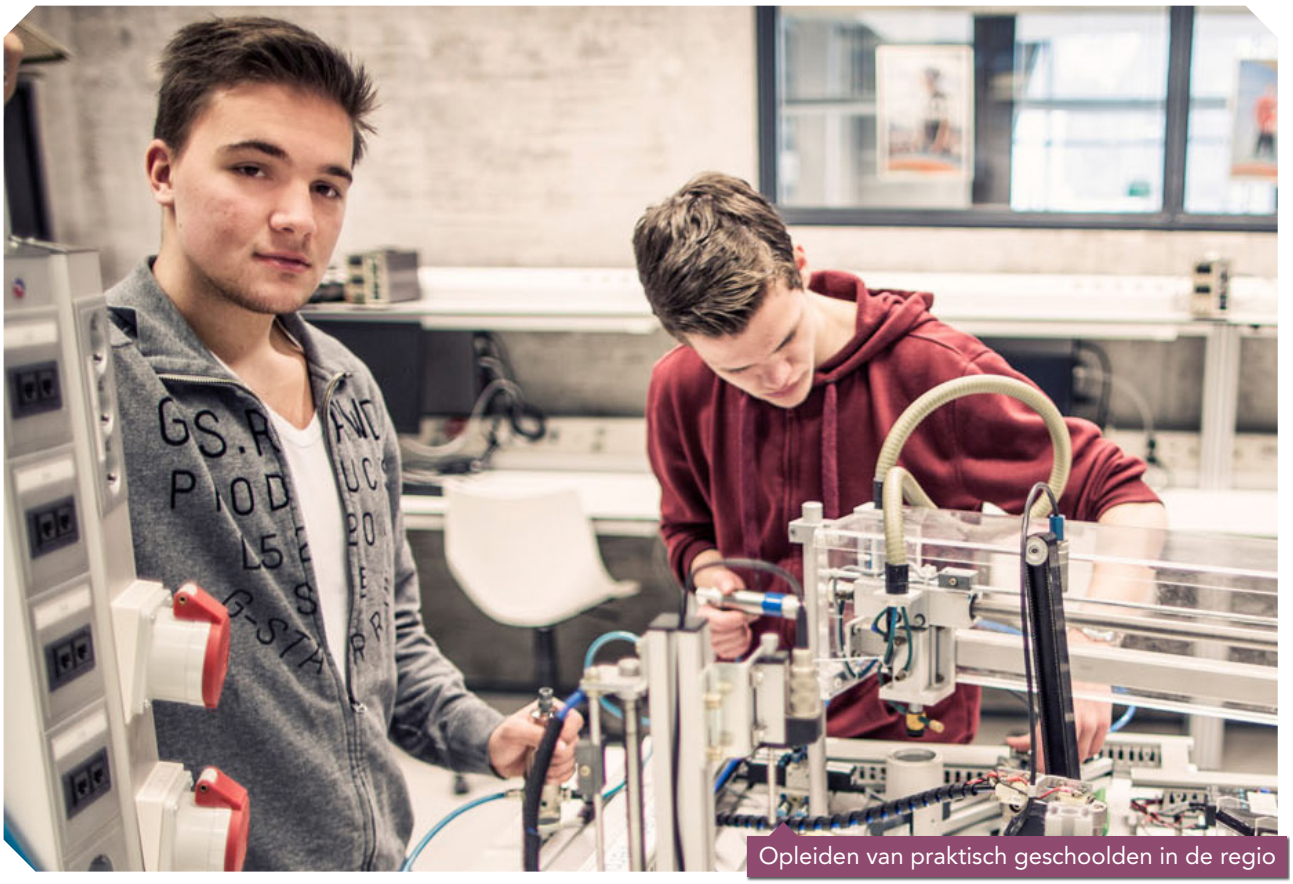
Inzichtelijk maken financiële landschap MKB
Uitvoeren van het in 2021 gemaakte plan van aanpak hoe we het MKB in de regio beter kunnen helpen om de financiële mogelijkheden tot 1 miljoen te benutten. Dit kan communicatie en marketing zijn van de mogelijkheden of activiteiten (lobby) om mogelijkheden hiervoor te creëren.

Aanjagen ondernemersklimaat door kennisdeling en faciliteren ontmoeting
- Innovaties stimuleren door het faciliteren van ontmoeting en kennisdeling op regionaal niveau. Met een jaarlijks MKB-event en een MKB-Award Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Doel: ontmoeting faciliteren, kennisuitwisseling en op een positieve manier aanjagen van innovaties. Continuering van actie uit 2021.
- Borging van de MKB-deal Sm@rt Together voor digitalisering: uitdragen van de regeling en waar nodig verbinden met het bedrijfsleven. Vinger aan de pols houden bij het Ministerie van EZK voor eventuele nieuwe kansen voor ondersteuning van MKB'ers in de regio.

Speerpunt 1 **Stimuleren ondernemerschap in het MKB**	**2021** *1e helft*	 *2e helft*	**2022** *1e helft*	 *2e helft*	**2023** *1e helft*	 *2e helft*
Programma Toekomstgericht Ondernemen						
Inzichtelijk maken financiële landschap MKB						
Aanjagen ondernemersklimaat door kennisdeling en faciliteren ontmoeting						

Speerpunt 2

Human Capital: onderwijs en arbeidsmarkt



Opleiden van praktisch geschoolden in de regio

OVER VIJF JAAR...

Hebben we de vraag van ondernemers en het aanbod van personeel dichter bij elkaar gebracht door de juiste netwerken met elkaar te verbinden.

Hebben we een wendbare arbeidsmarkt waardoor het aantal banen in de sectoren Health, Hightech & Energy en Food in de regio is gegroeid.

Realiseren bedrijfsleven en onderwijsinstellingen in de regio steeds meer samen in projecten die zorgen voor een betere aansluiting van MBO, HBO en WO op de arbeidsmarkt.

Human Capital: onderwijs en arbeidsmarkt
Ook bij het speerpunt Human Capital zetten wij voor de komende twee jaar krachtig in op het ondersteunen van ons bedrijfsleven in het herstel na de COVID-19 crisis. Ons MKB heeft het moeilijk en we helpen hen bij het aanpakken van de arbeidsmarktvraagstukken die op hen afkomen. Er zijn grote zorgen bij bedrijven over de beschikbaarheid van (passend) personeel wanneer de economie weer aantrekt. Daarnaast stellen we vast dat, net als voor de crisis, de schaarste aan passend en voldoende personeel bij de techniek, de zorg, de bouw en IT sectoren onverminderd is.

Samenwerking op regionaal niveau en commitment tussen overheden, kennisinstellingen en bedrijven is cruciaal om urgente vraagstukken op de arbeidsmarkt te kunnen oplossen. Veel organisaties houden zich in netwerkverband actief bezig met de matching van vraag en aanbod van personeel. Vaak vanuit het oogpunt van de werknemer. Als regio bekijken we dit vraagstuk met name vanuit de werkgeverskant. Beiden zijn nodig voor een veerkrachtige arbeidsmarkt. Het verbinden van deze twee invalshoeken is een belangrijke rol voor de regio. Dit in goede en continue afstemming met de betrokken partijen. TEB speelt een belangrijke rol in de verbinding met het bedrijfsleven en het arbeidsmarktplatform. TEB focust zich op de sectoren Health, Hightech & Energie en Food en vooral op de MBO-plussers. De arbeidsmarktregio's richten zich vooral op de praktisch opgeleiden in de arbeidsmarkt. Beiden vullen elkaar daarin goed aan.

De informatie uit de Economische Monitor 2021 gebruiken we om komend jaar de beoogde resultaten concreet te maken.

ACTIES 2022

Verkenning inzet bestaande instrumenten
Voortzetten verkenning welke bestaande instrumenten het beste bijdragen aan het behalen van de genoemde resultaten, samen met bedrijfsleven en kennisinstellingen. Het gaat daarbij om instrumenten als Skillshub, House of IT, Connectr Business School en The Lifenet 3.0. Medio 2022 zetten wij actief in op de meest resultaatgerichte instrumenten.

Behoefte ophalen bij MKB en verbindingen leggen
Wij vragen het MKB (werkgeversorganisaties) waar zij behoefte aan hebben in relatie tot de arbeidsmarkt. Met die informatie leggen wij verbindingen tussen werkgeverskant en werknemerskant om mismatches op de arbeidsmarkt aan te pakken. Gebruikmakend van de informatie die er al ligt en vooral kijkend naar de benodigde aanvullende informatie.

Netwerken verbinden voor gezamenlijke oplossingen
Opgehaalde signalen neerleggen bij de bestaande human capital-tafels. Netwerken met elkaar verbinden om tot gezamenlijke oplossingen voor gesignaleerde knelpunten te komen. Actief zoeken naar mogelijkheden om bestaande financieringsbronnen hiervoor in te zetten.

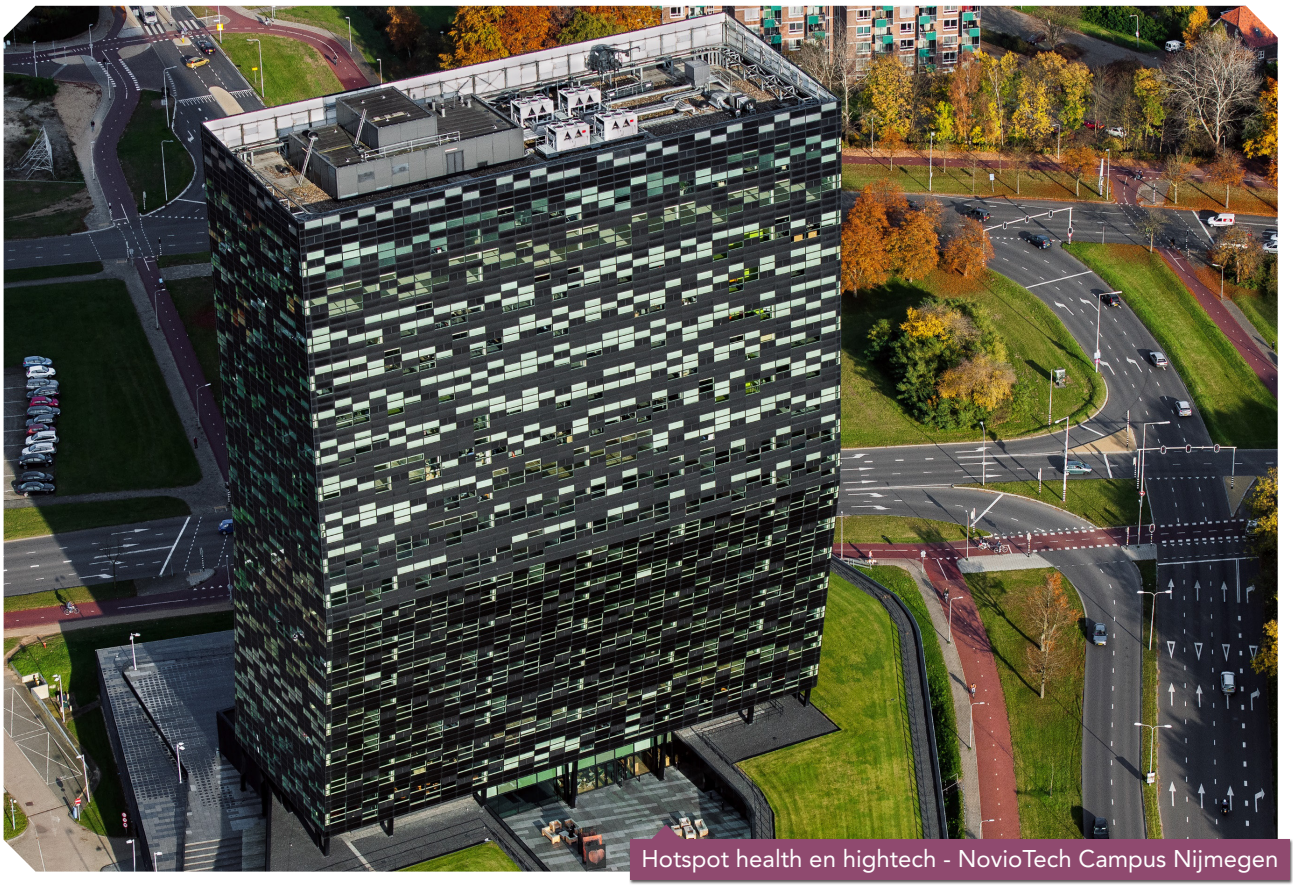
Ontwikkelen van een regiobrede Human Capital Agenda en een Human Capital Akkoord
Ontwikkelen van een regiobrede Human Capital Agenda voor overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven met de volgende hoofdthema's:
- Leven lang lerend
- Veerkrachtige arbeidsmarkt
- Aantrekken en behouden van nationaal en internationaal talent
- Ontwikkelen van talent voor kansrijke beroepen

Commitment tussen overheden, kennisinstellingen en bedrijven en een gezamenlijke meerjarige strategie creëren doen we door het Human Capital Akkoord 2022-2025 af te sluiten.

Speerpunt 2 **Human Capital: onderwijs en arbeidsmarkt**	**2021** *1e helft*	 *2e helft*	**2022** *1e helft*	 *2e helft*	**2023** *1e helft*	 *2e helft*
Verkenning inzet bestaande instrumenten						
Behoefte ophalen bij MKB en verbindingen leggen						
Netwerken verbinden voor gezamenlijke oplossingen						
Ontwikkelen regiobrede Human Capital Agenda en Human Capital Akkoord						

Speerpunt 3

Doorontwikkeling van (inter)nationale clusters



Hotspot health en hightech - NovioTech Campus Nijmegen

OVER VIJF JAAR...

Is het innovatieve vermogen van bedrijven in Health, Hightech & Energy versterkt en betaalt zich dit uit in verdienvermogen (bruto regionaal product), in werkgelegenheid – uitgedrukt in arbeidsproductiviteit - en in de kennispositie van de regio in deze drie clusters.

Wordt het innovatief vermogen van de bedrijven ook ingezet voor onze andere maatschappelijke opgaven zoals energietransitie, de woonopgave, de circulaire opgave en klimaatadaptief houden van de regio.

Zijn we zichtbaar in onze directe omgeving (Gelderland, Brabant, Utrecht) en daarbuiten als (inter)nationaal toonaangevende regio voor innovaties en sleuteltechnologieën op gebied van Health, Hightech & Energy.

Werken we met Foodvalley samen aan crossovers tussen health en food.

Doorontwikkeling van (inter)nationale clusters
Binnen dit speerpunt gaat het om de doorontwikkeling van de (inter)nationale clusters Health, Hightech & Energy. Wij willen deze topsectoren inzetten voor de maatschappelijke opgaven waarvoor de regio staat, zoals energietransitie en een gezonder klimaat, maar ook de groei van nieuwe banen op alle niveaus. Daarbij hoort ook de kennis en kunde binnen de regio over voedselproductie. De ambitie is om als Groene Metropoolregio voor bedrijven en instellingen 'the place to be' te worden in Nederland en Europa als het gaat om deze clusters. We willen onze innovatieve krachten in deze sectoren (inter) nationaal zichtbaar maken door innovaties en initiatieven goed te bundelen, onze lobby beter te structureren en de mogelijkheden te benutten voor de samenwerking met Foodvalley. Dit in lijn met de kansen voor de regio die ook in de Kracht van Oost – Nederland Slim Benutten worden benoemd.

Eén van de dragers van een goed vestigingsklimaat zijn gezonde bedrijven. Bedrijven blijven economisch succesvol als zij weten te reageren op ontwikkelingen in hun omgeving. Dat doen ze over het algemeen door te vernieuwen en/of te innoveren. Dit speerpunt spitst zich toe op het versterken van het innovatieve vermogen van de regionale bedrijven. Het innovatief vermogen wordt versterkt als partners inhoudelijk met elkaar samenwerken in een kennishub zoals Connectr, het Chip Integration Technology Centre CITC in Nijmegen, OnePlanetResearch Center of kennishub Circulaire economie. Plannen zijn er voor Artifical Intelligence, water- en droogteproblematiek, radiofrequentie technologie, digital health hub. Ook wordt gekeken naar de mogelijkheden voor clean energyhubs.

ACTIES 2022

Betekenis van Health, Hightech & Energy voor regiogemeenten uitwerken
Met de informatie uit de Economische Monitor uit 2021 zetten we actief in op de kansen die er liggen voor de doorontwikkeling van de clusters en verdere netwerk- en clustervorming. We gebruiken de informatie om projecten te ontwikkelen in de regio en gericht te lobbyen bij het Rijk en Brussel om gelden binnen te halen.

Connectr
Connectr is een triple helix clustering om nieuwe energieoplossingen (zoals waterstof, batterijopslag) te bedenken/onderzoeken/testen/toe te passen. Door gedeelde faciliteiten, een innovatielab, een innovatieprogramma. Locatie is IPKW Arnhem met verbindingen over de hele regio (en daarbuiten): ENGIE-terrein (Nijmegen), Park15 (Overbetuwe), InnoFase (Duiven), Next Garden (Lingewaard). Het regionaal bedrijfsleven kan aansluiten door het inzetten van stagairs, afstudeerders of onderzoeksopdrachten en gebruikmaken van testfaciliteiten en proefopstellingen. Het kenniscluster dat ontstaat kan lokale en regionale bedrijven helpen bij innovatie en transitie naar nieuwe energiebronnen. Connectr trekt nieuwe bedrijven, nevenvestigingen en start- en scale-ups aan. Dit creëert arbeidsplaatsen.

Versterken innovatievermogen met lopende projecten
Projecten die van belang zijn voor regiogemeenten, maar getrokken worden door andere partijen (o.a. TEB), worden ondersteund vanuit de regio. Gemeenten kunnen individueel aanhaken bij de projecten voor startuponderstеuning en / of lokale startersloketten hieraan verbinden: Briskr 20, (Nijmegen, Health/Hightech), Startlife (Wageningen, agrifood en voeding) en Orion (Arnhem, energy, creatief en zakelijke dienstverlening).

Ontwikkeling van technologie gedreven kennishubs
Inzet op innovatieve hubs en met name de verbinding met lokaal en regionaal bedrijfsleven, naast de inzet om een goede bedrijfsomgeving (Toekomstbestendige Werklocaties) te bewerkstelligen.

Beter gestructureerde lobby en profilering
Inspelen op kansen door economische kennis, innovaties en initiatieven in de regio beter te bundelen en extern uit te dragen door beter gestructureerde lobby bij het Rijk, Duitsland en Europa. In de economische profilering van de regio richten we ons op Health, Hightech & Energy en Food. Logistiek is een belangrijke voorwaarde voor de doorontwikkeling van de clusters. De brede profilering van de regio doen we als Groene Metropoolregio, waarbij Lifeport (TEB) ingezet kan worden rondom de economische profilering van de clusters.

Speerpunt 3 **Doorontwikkeling van (inter)nationale clusters**	**2021** *1e helft*	*2e helft*	**2022** *1e helft*	*2e helft*	**2023** *1e helft*	*2e helft*
Betekenis van Health, Hightech & Energy uitwerken						
Connectr						
Versterken innovatievermogen met lopende projecten						
Ontwikkeling van technologie gedreven kennishubs						
Beter gestructureerde lobby en profilering						

Speerpunt 4

Versterking van duurzame logistiek



Verduurzaming van stadsdistributie in binnensteden

OVER VIJF JAAR...

Hebben we onze kansrijke ligging aan weg, rail en water voor logistiek, handel en transport versterkt met een verminderde milieubelasting en slimmer en bewuster gebruik van de ruimte.

Is de samenwerking tussen logistieke bedrijven, transporteurs, kennisinstellingen en overheden verder geprofessionaliseerd.

Versterking van duurzame logistiek
Logistiek en distributie spelen als enabler een belangrijke rol in onze regionale economie, o.a. vanwege de centrale ligging van de regio op verschillende belangrijke transportassen. In lijn met het gedachtengoed van de Groene Metropoolregio willen wij deze sector verduurzamen. Daarmee dragen wij bij aan een aantal grote maatschappelijke opgaven van deze regio zoals de energietransitie, innovatiekracht en de groei van de werkgelegenheid. Met het vergroenen van de logistiek dragen we ook bij aan de leefkwaliteit van onze regio. En de vermindering van de stikstofuitstoot levert weer nieuwe ontwikkelruimte voor bijvoorbeeld woningen.

Ook stadsdistributie en de levering van webshopbestellingen in woonwijken bieden kansen voor vergroening van de logistiek. Het gaat dan om het clusteren van transportbewegingen, slimme verzamelplekken buiten de stad (hubs), het combineren van goederen etc. Vooral voor Arnhem en Nijmegen is vergroenen van de stadsdistributie van belang. Ook buiten de steden zijn er echter bedrijven die graag hierin willen meedenken. Binnen deze opgave ligt de focus in eerste instantie op kennisdeling over groene brandstoffen, in een latere fase ook op nieuwe vormen van stadsdistributie van goederen en bevoorradingen op stedelijk en regionaal niveau.

Er zijn al vele initiatieven binnen de regio voor het verduurzamen van de logistiek, zowel bij het bedrijfsleven als bij kennisinstellingen en (lokale) overheden. Met name de sector zelf is verantwoordelijk voor het nemen van initiatieven. Wij focussen ons op de projecten waar we als regio meerwaarde kunnen bieden. Bij alle activiteiten leggen wij slimme verbindingen met beschikbare samenwerkingsverbanden zoals die met de provincie en Logistics Valley.

ACTIES 2022

Verkennen mogelijkheden voor een sluitende businesscase voor truckparking in de regio
Op lokaal niveau is dit lastig, maar voor goede plannen die bijdragen aan de (inter)nationale corridorontwikkeling zijn er wel financieringsmogelijkheden in Den Haag en Brussel. Zeker als hierbij de combinatie wordt gezocht met bijvoorbeeld clean energy hubs. Ook de handhavingsmogelijkheden zullen we daarbij meenemen.

Kennisdeling van kansen voor verduurzaming logistiek op bestaande initiatieven
Door middel van kennisdeling, kijken we of we lokale initiatieven ook op regionaal niveau kunnen toepassen.
Mogelijke initiatieven die zich hiervoor lenen:

- Demonstratie klimaattechnologieën en -innovaties in transport (DKTI) op Park 15, een initiatief van meerdere bedrijven om te komen tot een publiek laadplein voor elektrische vrachtwagens.
- Energiehub Engie/BCTN Nijmegen waar een duurzame (snel)laadmogelijkheid komt voor accucontainers voor binnenvaartschepen.
- Gemeenten, HAN, bedrijfsleven en brandstofleveranciers om te komen tot een waterstoftankstation op Bijsterhuizen.
- Initiatieven om energie om te zetten in groene waterstof voor logistiek (bijv. in Montferland door realisatie van een Clean Energy Hub waar lokaal geproduceerde groene waterstof wordt aangeboden).
- Initiatief om met de AVR als waterstofproducent te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor verduurzaming van de logistiek in de Liemers.

Regionale analyse, coördinatie en uitrol van initiatieven in de regio
Vervolg op actie in 2021 (verzamelen initiatieven). Vergelijken van initiatieven op potentie. Oprichten van 1 of 2 INTERREG-projecten om hiermee nieuwe gelden naar de regio halen. Met een regionale insteek ontstaan financieel nieuwe mogelijkheden voor gemeenten en bedrijven die daar individueel geen kans op maken.

Speerpunt 4 **Versterking van duurzame logistiek**	**2021** *1e helft*	*2e helft*	**2022** *1e helft*	*2e helft*	**2023** *1e helft*	*2e helft*
Verkennen mogelijkheden businesscase truckparking						
Kennisdeling verduurzaming logistiek						
Regionale analyse, coördinatie en uitrol van initiatieven						

Speerpunt 5

Toekomstbestendige werklocaties



Campus Heyendaal - Nijmegen

OVER VIJF JAAR...

- **Zijn de werklocaties passend bij de toekomstige economische ontwikkelingen en biedt dit kansen om flexibel en innovatief te kunnen ondernemen.**
- **Is de kwalitatieve en kwantitatieve vraag en aanbod van werklocaties in evenwicht;**
- **Bieden we passende ruimte voor bedrijven die bijdragen aan onze economische groei en profiel.**
- **Dragen we met werklocaties bij aan de groene en duurzame ambitie van de Groene Metropoolregio.**
- **Hebben we een doorkijk welke ruimtebehoefte voor werklocaties er is tot 2040.**

Toekomstbestendige werklocaties
De basis voor de activiteiten van dit speerpunt ligt in het Regionaal Programma Werklocaties regio Arnhem Nijmegen (RPW). In het RPW vindt afstemming plaats tussen vraag en aanbod van werklocaties. Het RPW gaat voornamelijk over nieuwe ontwikkelingen op de juiste plek. Ook herstructureringsmogelijkheden en leegstandsopgave worden meegenomen. Als regio hebben wij de meeste impact op nieuwe locaties. Binnen het RPW kiezen we waar nieuwe regionale werklocaties (bedrijventerreinen, (perifere) detailhandel en kantoren) landen en hoe om te gaan met lokale ontwikkelingen. Op basis van het RPW worden initiatieven uit de regio voor nieuwe werklocaties beoordeeld.

Minimaal één keer in de vier jaar moet er een nieuw RPW komen, in de tussenjaren vindt monitoring plaats. Het RPW is verankerd in de omgevingsverordening van de provincie. De besluitvorming van het RPW ligt zoals voorheen bij de raden. Het RPW is een verplicht onderdeel voor alle gemeenten.

Er ligt een duidelijke koppeling tussen werklocaties en de Verstedelijkingsstrategie van de Groene groeiregio. Extra woningen in de regio bijvoorbeeld vragen ook meer werk en dus meer ruimte voor werklocaties en slimme oplossingen daarvoor. Een deel van de totale ruimtevraag uit de Verstedelijkingsstrategie zal dan ook landen op werklocaties. Dit betekent dat het RPW verder moet kijken dan de huidige horizon van 2030.

Een aantal ontwikkelingen en kwalitatieve keuzes zijn nu nog onvoldoende geborgd in het huidige RPW. Wij zetten in op het kwalitatief verbeteren van het RPW. We leggen een directe link tussen de groei en ruimtebehoefte van de kansrijke clusters (Health, Hightech & Energy), de economische kracht van de subregio's en de andere opgaven (zoals de ruimtevraag voor energietransitie vanuit de circulaire regio). De opgaven op het terrein van circulariteit, de energietransitie en duurzaamheid zijn van toepassing op nieuwe bedrijventerreinenwerklocaties. Deze aanpassingen zorgen voor een sterk en beter op de regio afgestemd RPW passend bij het dna van de regio.

ACTIES 2022

Inzicht in de ruimtelijke ontwikkeling van de kansrijke clusters
Wij spelen in op de ruimtelijke behoefte van de kansrijke clusters Health, Hightech en Energy, de speerpunten van de regio. Het scherp krijgen van de behoefte aan kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkelruimte voor de campussen en / of clusters en de spin-offs voor de regio en naar andere bedrijventerreinen nemen we mee in de Economische Monitor. Ook blijft er aandacht voor logistiek als ruimtevrager binnen het RPW.

Impuls voor duurzame energie en circulaire economie op werklocaties
Op werklocaties geven we een impuls aan duurzame energie en circulaire economie. De verkenning van kansen hiervoor vindt plaats bij de Circulaire Regio, waar de actie regionale aanpak voor verduurzaming bedrijventerreinen is opgenomen. Wij leveren bouwstenen hiervoor aan. De ruimtelijke vertaling en de eisen die dit met zich meebrengt nemen we op in het RPW. Ook zetten wij in op verduurzaming van bestaande werklocaties (zoals vergroening).

Inventariseren werkgelegenheid op de juiste werklocaties
Welke sectoren en bedrijventerreinen dragen het meeste bij aan de economische groei, werkgelegenheid en de banen van de toekomst. Juist voor deze ontwikkelingen willen wij ruimte bieden in het RPW. Dit wordt meegenomen in de tweejaarlijkse Economische Monitor.

Speerpunt 5 **Toekomstbestendige werklocaties**	**2021** *1e helft*	 *2e helft*	**2022** *1e helft*	 *2e helft*	**2023** *1e helft*	 *2e helft*
RPW						
Inzicht ruimtelijke ontwikkeling kansrijke clusters						
Impuls duurzame energie en circulaire economie werklocaties						
Inventariseren werkgelegenheid op juiste werklocaties						

DE CIRCULAIRE REGIO

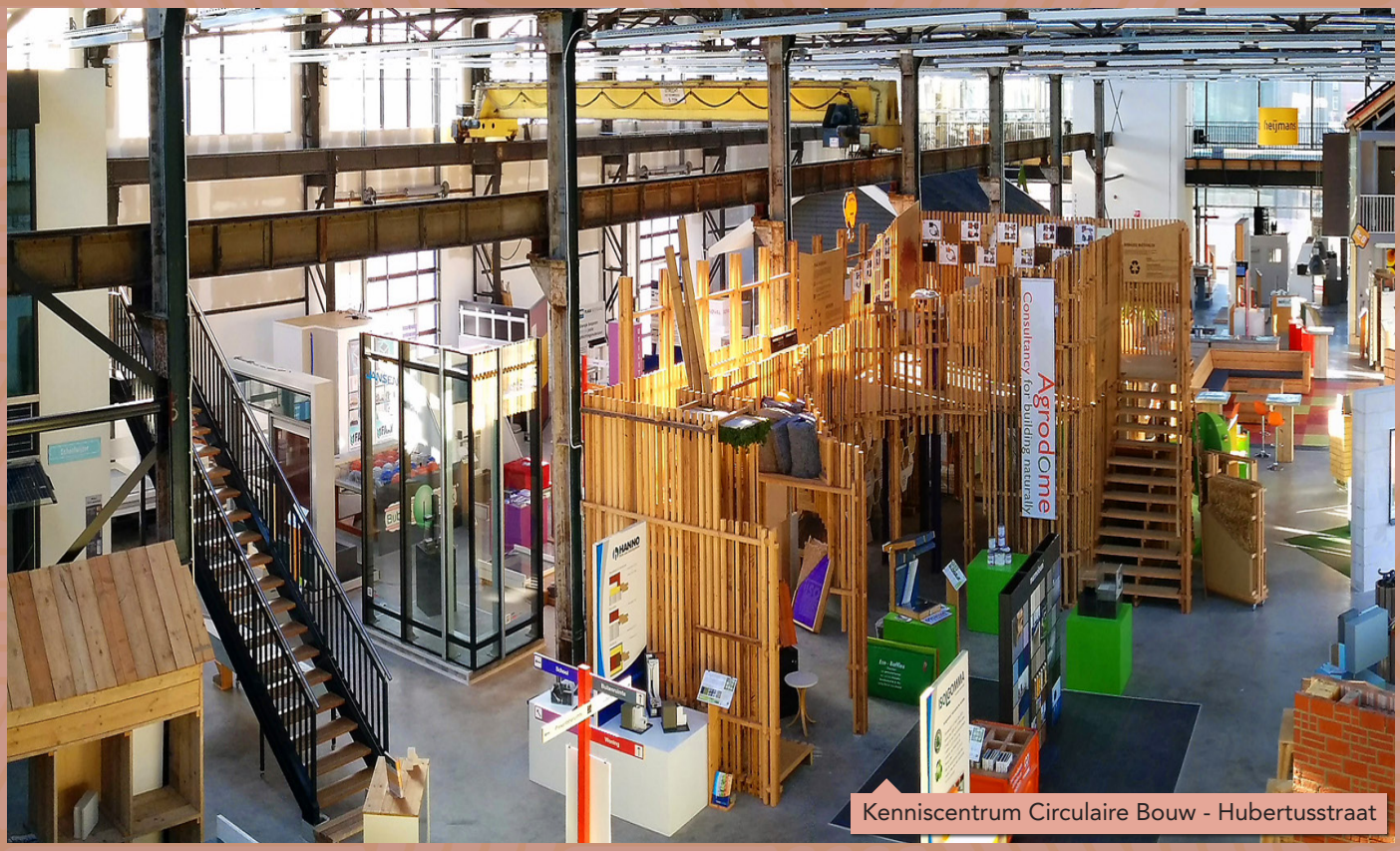


Over vijf jaar:

We ontwikkelen slagkracht om zuiniger en slimmer om te gaan met grondstoffen en producten. Daarmee maken we onze regio toekomst-bestendig en versterken we onze positie als circulaire topregio met internationale zichtbaarheid.

speerpunten Circulaire regio

1. Circulaire bouw en infra
2. Circulaire economie: grondstoffen en ketens
3. Water en klimaatadaptatie
4. Transitie naar duurzame energie



Kenniscentrum Circulaire Bouw - Hubertusstraat

AMBITIE EN SPEERPUNTEN

De Groene Metropoolregio wil toonaangevend worden in circulair denken en handelen, in Nederland én in Europa. Die ambitie vraagt om de inzet van bedrijven, maatschappelijke organisaties, de regiogemeenten, andere overheidspartners en onze inwoners. Circulariteit staat voor toekomstbestendig, duurzaam handelen met gesloten ketens zonder afwenteling naar andere groepen, andere tijden of andere gebieden.

We focussen op de domeinen waar we de meeste impact kunnen realiseren: op de bouw en infrastructuur, op grondstoffen en afvalketens, op klimaatbestendig groen en water, en op de energietransitie. Door in deze domeinen circulaire projecten op te schalen naar regionaal niveau, gezamenlijk onderzoek uit te voeren, kennis en ervaring uit te wisselen, onze gezamenlijke inkoopkracht te benutten en te investeren in de match met Europese, nationale en bovenregionale programma's realiseren we onze ambitie. Bovendien biedt circulariteit grote kansen voor nieuwe werkgelegenheid voor praktisch en technisch geschoolden. Een van de topprioriteiten om samen uit de COVID-19 crisis te komen.

We starten niet vanaf nul. In de regio draaien al veel succesvolle circulaire projecten waaraan veel gemeenten meedoen. We kopen gezamenlijk duurzame energie in, we hebben samen het eerste bod voor de Regionale Energiestrategie (RES) opgesteld en we voeren samen het Uitvoeringsprogramma Circulaire Grond-, Weg- en Waterbouw uit. Door deze projecten onder te brengen bij de Groene Metropoolregio kunnen we deze efficiënter uitvoeren, gemakkelijker van cofinanciering voorzien en een schaalniveau realiseren dat meer circulaire impact heeft.

PARTNERS

- De provincie Gelderland heeft ambitieuze doelen op het gebied van klimaat, circulariteit en energietransitie en kan diverse acties met kennis en expertise ondersteunen en versnellen. Ook kan de provincie in bepaalde gevallen zorgen voor cofinanciering of cofinancieringsverzoeken en subsidie-aanvragen ondersteunen.
- TEB staat met #Lifeport voor innovaties die bijdragen aan gezonder, beter en duurzamer leven. TEB zet door inzet van de civic entrepreneur de regio op de kaart als circulaire, duurzame en klimaatbestendige voorbeeldregio, zorgt voor structuurversterking en kennisontwikkeling met bedrijven, kennisinstellingen en overheid, en stimuleert nieuwe verdienmodellen en banen in de circulaire economie.
- De Rijksoverheid en Europa hebben eveneens hoge ambities op het gebied van circulariteit en klimaat en kunnen met beleid en calls voor projecten bijdragen aan de versnelling van de circulaire economie.
- De waterschappen vervullen een essentiële rol bij de ontwikkeling en uitvoering van de Regionale Adaptatiestrategieën en Energiestrategieën en projecten landschapsontwikkeling.
- Natuur en landschapsorganisaties, zoals Staatsbosbeheer, Geldersch Landschap en Kasteelen, Natuurmonumenten en IVN dragen bij aan een natuurinclusief en klimaatbestendig beheer en dragen bij aan een bewuste omgang van onze bedrijven en inwoners met ons groene landschap.
- Kennisinstellingen dragen op verschillende niveaus bij aan de ontwikkeling van kennis op het gebied van de circulaire economie, klimaat, circulair bouwen en de energietransitie.
- De ministeries van EZK, BZK, I&W en de Europese Commissie hebben hoge ambities op het gebied van circulariteit en energietransitie en kunnen met beleid en calls voor projecten bijdragen aan de versnelling van de circulaire economie.
- Uitvoerende partijen en hun koepel-organisaties (o.a. in de sectoren energie, afval en bouw zijn essentieel voor het bereiken van onze doelstellingen.
- Het Gelders Energie Akkoord (GEA) is een belangrijke partner vanwege hun directe relatie met allerlei bedrijven en instellingen die willen bijdragen aan de energietransitie. Ook verwachten we van het GEA een belangrijke rol bij het verkrijgen en behouden van draagvlak voor duurzame energieprojecten.
- Energiecoöperaties zorgen voor nieuwe initiatieven, versterken draagvlak en dragen er aan bij dat niet alleen de lasten in de regio blijven, maar ook de lusten met behulp van lokaal eigenaarschap.
- De inwoners van de regio dragen bij aan de doelstellingen door zuinig te zijn met grondstoffen en verpakkingsmaterialen en duurzame energie te gebruiken.



Circulaire infrastructuur - fietspad van 'Grasfalt' in Renkum



Leer- en werkplek Electronicahub

2021

We werken op regionale schaal al een aantal jaar samen op het gebied van duurzaamheid. De regio Arnhem-Nijmegen had in 2013 al een Routekaart Energietransitie die in 2018 is geactualiseerd. Uit deze samenwerking zijn diverse projecten voortgekomen waarvan een deel nu nog loopt. Hieronder worden deze toegelicht. Met de komst van de Groene Metropoolregio verwachten we in veel gevallen onnodige bureaucratie te voorkomen en daardoor sneller en daadkrachtiger stappen te zetten met projecten die de transitie naar een duurzame, circulaire regio versnellen.

Projecten 2021

- In 2020 hebben 15 gemeenten ingestemd met een meerjarig Uitvoeringsprogramma Circulaire Grond, Weg- en Waterbouw. Het project is gestart en loopt door tot en met 2022. De financiële verrekening van gemeenten wordt verdeeld over de jaren 2021 en 2022 (2 x € 62.500). De bijdrage voor 2022 is in de inwonerbijdrage versleuteld (Niet deelnemende gemeenten krijgen een evenredige korting). De provincie draagt eveneens bij in de kosten (€ 75.000).
- Op weg naar een circulaire bouwpraktijk laten we in 2021 al een advies uitbrengen in hoeverre een bouwproject circulair is. Daarnaast vragen we te adviseren welke instrumenten we als gemeenten kunnen inzetten om circulariteit bij bouwprojecten te stimuleren. In 2022 volgt daarop de implementatie binnen gemeenten. De kosten voor het advies worden gefinancierd vanuit de middelen die beschikbaar zijn in het kader van de Woondeal.
- De provincie is gevraagd om een aantal projecten te participeren en te voorzien van een versnellingsbijdrage. Indien deze bijdrage wordt toegekend kunnen een aantal projecten versneld in 2021 van start, zoals de verkenning grondstromen, implementatie circulair bouwen en kennisdeling vergroeningsprojecten.
- In het recente verleden hebben 17 regiogemeenten deel genomen aan het gezamenlijk inkopen van elektriciteit en aardgas en het verduurzamen daarvan. Onder voorwaarden kan het contract duurzame elektriciteit worden voorgezet. De inkoop van aardgas dient opnieuw opgestart te worden. In 2021 worden daarvoor de uitgangspunten op het gebied van duurzaamheid bepaald. Daarna volgt in 2022 het aanbestedingsproces zelf. De kosten voor de voorbereiding in 2021 zijn begroot op € 60.000. De kosten voor het aanbestedingsproces zijn in de inwonerbijdrage voor 2022 opgenomen (€ 45.000).
- Op welke wijze we de projectorganisatie RES kunnen continueren is nu nog niet in te schatten omdat het rijk nog geen helderheid heeft gegeven over de financiering van de vervolgfase. De provincie is gevraagd hierbij financieel te ondersteunen.

Speerpunt 1

Circulaire bouw en infrastructuur



Houten woningen - Nijmegen

OVER VIJF JAAR...

- **Besteden we projecten in de Grond-, Weg- en Waterbouw (GWW)-sector circulair aan.**
- **Bouwen we nieuwe woningen voor minstens 25% circulair.**
- **Is het hergebruik van bouwmaterialen en grondstoffen in de regio substantieel toegenomen en is de bouwlogistiek verder verduurzaamd.**
- **Is de samenwerking in de bouw en GWW-keten geïntensiveerd.**

Circulaire bouw en infrastructuur

Besparen en hergebruik van grondstoffen en producten is in vele sectoren van onze samenleving van belang. Uit onderzoek van de provincie Gelderland in 2019 is gebleken dat de sector bouw en infrastructuur ongeveer 40% van de Gelderse grond- en afvalstoffenstromen voor zijn rekening neemt.

Daarnaast heeft de regio een forse ambitie ten aanzien van het realiseren van nieuwe woningen die door het rijk, de provincie en de regio is vastgelegd in de Woondeal Arnhem-Nijmegen. Hierin is het streven vastgelegd dat na verloop van tijd een steeds groter aandeel circulair gebouwd wordt: in bestaande plannen minimaal 10%, vanaf 2025 25%, vanaf 2030 50%, vanaf 2050 100%.

De Groene Metropoolregio zet stevig in op het besparen van grondstoffen en hergebruik van afvalstoffen in de bouw- en infrastructuur en vermijdt daarmee zoveel mogelijk CO2-emissies. Radboud Universiteit, Hogescholen en ROC's verrichten veel onderzoek en doen praktijkervaring op over circulair bouwen en bouwlogistiek die we goed kunnen benutten. Het Kenniscentrum Circulaire Bouw in Nijmegen is een mooi voorbeeld waar kennis en kunde over circulaire bouw wordt samengebracht. Ook willen we leren van proeftuinen en experimentlocaties, bijvoorbeeld in het Living Lab Delta Oost.

Het in 2020 gestarte Uitvoeringsprogramma Circulaire Grond-, Weg- en Waterbouw zetten we voort en wordt in 2022 afgerond. De aanpak bestaat uit het delen van kennis, het ontwikkelen van een aanpak waarbij circulaire principes worden meegenomen in onze overheidsrol als opdrachtgever en het ontwikkelen van een maatstaf voor de mate van circulariteit in de infrasector.

De hieronder geformuleerde acties hebben het meeste impact als ze in samenhang worden uitgevoerd. Op die manier zal in onze regio de sectoren bouw en infra het 'snelst en slimst' de overgang naar circulariteit realiseren.

ACTIES 2022

Circulair opdrachtgeverschap bij grond-, weg- en waterbouwprojecten
Voortzetting en afronding van het Uitvoeringsprogramma Circulaire Grond-, Weg- en Waterbouw bestaande uit een monitoringssystematiek, een nulmeting, een kennisplatform, diverse kennisevents, een regionaal trainingsprogramma, een gezamenlijk aanpak voor circulair inkopen in de GWW-sector, proeftuinen en vijf projecten waarin de opgedane kennis is toegepast.

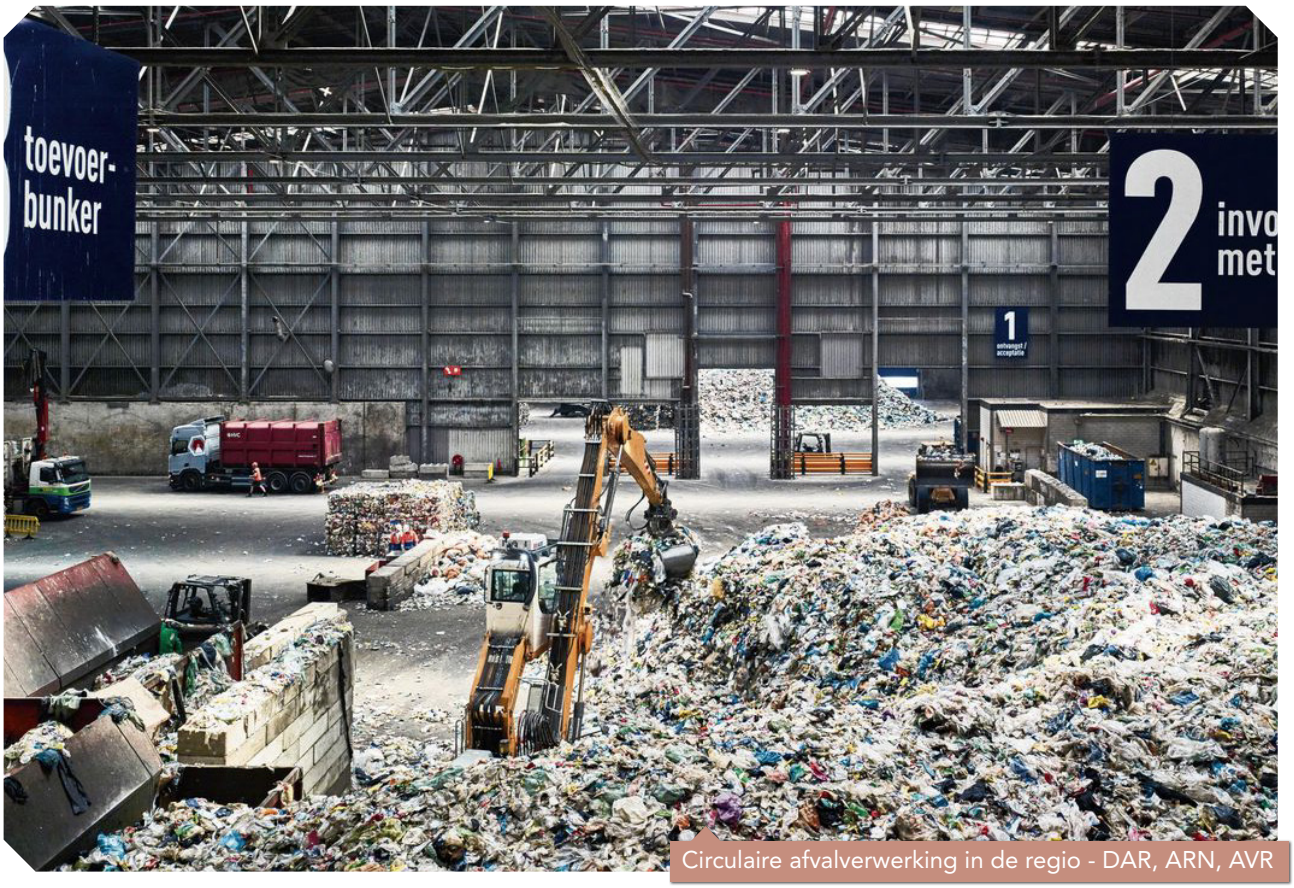
Circulair bouwen nieuwe woningen
De implementatie van de Circulaire Impactladder binnen gemeenten, afgestemd met de bouwsector. Ter ondersteuning hiervan de ontwikkeling van een gezamenlijk informatiepunt voor gemeenten voor uitwisseling van kennis en ervaring over circulair bouwen (Community of Practice).

Het versterken en verbreden van kennis over circulair bouwen, het stimuleren van houtbouw en proeftuinen
Met het programma Slimme duurzaamheid zorgt TEB voor de ontwikkeling van onderzoeksprogramma's en proeftuinen met betrekking tot circulair bouwen en houtbouw. De Groene Metropoolregio en de provincie Gelderland vullen deze rol aan door lobby en subsidietrajecten te ondersteunen (mogelijk in de vorm van een Regiodeal) en deel te nemen aan triple helix verbanden.

Speerpunt 1 **Circulaire bouw en infrastructuur**	**2021** *1e helft*	 *2e helft*	**2022** *1e helft*	 *2e helft*	**2023** *1e helft*	 *2e helft*
Circulair opdrachtgeverschap GWW-sector						
Circulair bouwen, implementatie Circulaire Impactladder						
Kennis circulair bouwen, houtbouw, proeftuinen						

Speerpunt 2

Circulaire economie: grondstoffen en ketens



Circulaire afvalverwerking in de regio - DAR, ARN, AVR

OVER VIJF JAAR...

- **Hebben we goed zicht op de afval- en grondstoffenstromen in de regio.**
- **Hebben we korte en efficiënte maak- en productieketens gerealiseerd.**
- **Hebben we juridische en organisatorische belemmeringen weggenomen.**
- **Weten gemeenten hoe ze circulair kunnen inkopen en hebben daar volop ervaring mee.**
- **Is het hergebruik van grondstoffen en materialen fors toegenomen.**

Circulaire economie: grondstoffen en ketens
In 2018 werd de regio Arnhem-Nijmegen al verkozen tot beste circulaire regio van Nederland. De jury constateerde dat in onze regio wordt doorgepakt, zowel van onderop, als in een coördinerende en verbindende rol van bovenaf o.a. via The Economic Board. Afvalscheidingspercentages zijn hoog en het bedrijfsleven levert belangrijke bijdragen met innovatieve initiatieven die eveneens landelijke erkenning kregen. Maar we zijn er nog lang niet. Met een gerichte aanpak denken we een belangrijke bijdrage te kunnen leveren aan de ontwikkeling van een circulaire economie in onze regio die kan rekenen op Europese belangstelling en daarmee aantrekkelijk wordt voor Europese partnerships met bijbehorende middelen.

We versterken ons inzicht in de regionale grondstoffen- en afvalstromen, de mogelijkheid van een grondstoffen hub verkennen, juridische belemmeringen wegnemen en de totstandkoming van nieuwe recyclingketens stimuleren. Daarnaast ondersteunen we gemeenten bij het circulair inkopen van producten en diensten en stimuleren we de totstandkoming van nieuwe banen voor praktisch en technisch geschoolden. Als we de acties in samenhang uitvoeren, dragen ze in de grootste mate bij aan het optimaliseren van de circulaire economie in onze regio.

ACTIES 2022

Verkenning naar regionale grondstoffenstromen
Inzicht verwerven in regionale stromen van grondstoffen, producten en materialen en de daarbij behorende logistieke keten verder verduurzamen. Onderzoek richt zich met name op (schaarse) stromen waarop we als overheden relatief veel invloed hebben.

Kansen voor regionale grondstoffenbank en grondstoffenhubs
Verkenning naar de (on)mogelijkheden van een regionale grondstoffenbank en grondstoffenhubs (fysiek, digitaal) om de uitwisseling tussen vragers en aanbieders van materialen en grondstoffen te verbeteren, met aanbevelingen voor een gerichte strategie en aanpak voor gemeenten.

Opzetten breed onderzoeksprogramma en portaal Circulaire Economie
Uitwerking van een viertal casussen, gekoppeld aan onderwijsprogramma's. Het voortouw bij deze actie ligt bij TEB. Portaal voor gemeentelijke onderzoeksvragen en delen uitkomsten. Ondersteuning opleiden van jonge vakmensen met stageplaatsen.

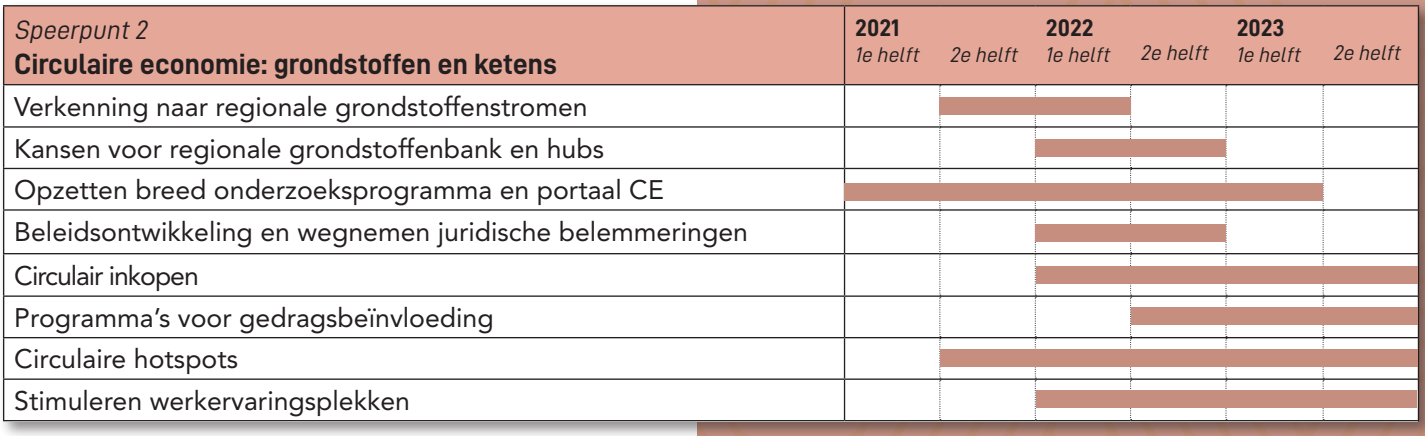
Beleidsontwikkeling en wegnemen belemmeringen op grondstoffenstromen en materiaalgebruik
Regionale helpdesk voor wegnemen van juridisch en/of organisatorische belemmeringen en zo nodig het gezamenlijk ontwikkelen van regelgeving of beleid. Aansluiten bij expertise provincie en omgevingsdiensten.

Circulair inkopen
Doorontwikkeling van dynamisch kennisplatform waarin circulaire inkoopvoorbeelden, best practices, trainingen, etc. door gemeenten en andere partijen worden gedeeld. Drempels voor circulair inkopen worden weggenomen. Zo mogelijk uitbreiden met deelname van nieuwe partners.

Programma's voor gedragsbeïnvloeding
Landelijke of projectgebonden programma's voor gedragsbeïnvloeding delen om verspilling bij consumenten en producenten tegen te gaan.

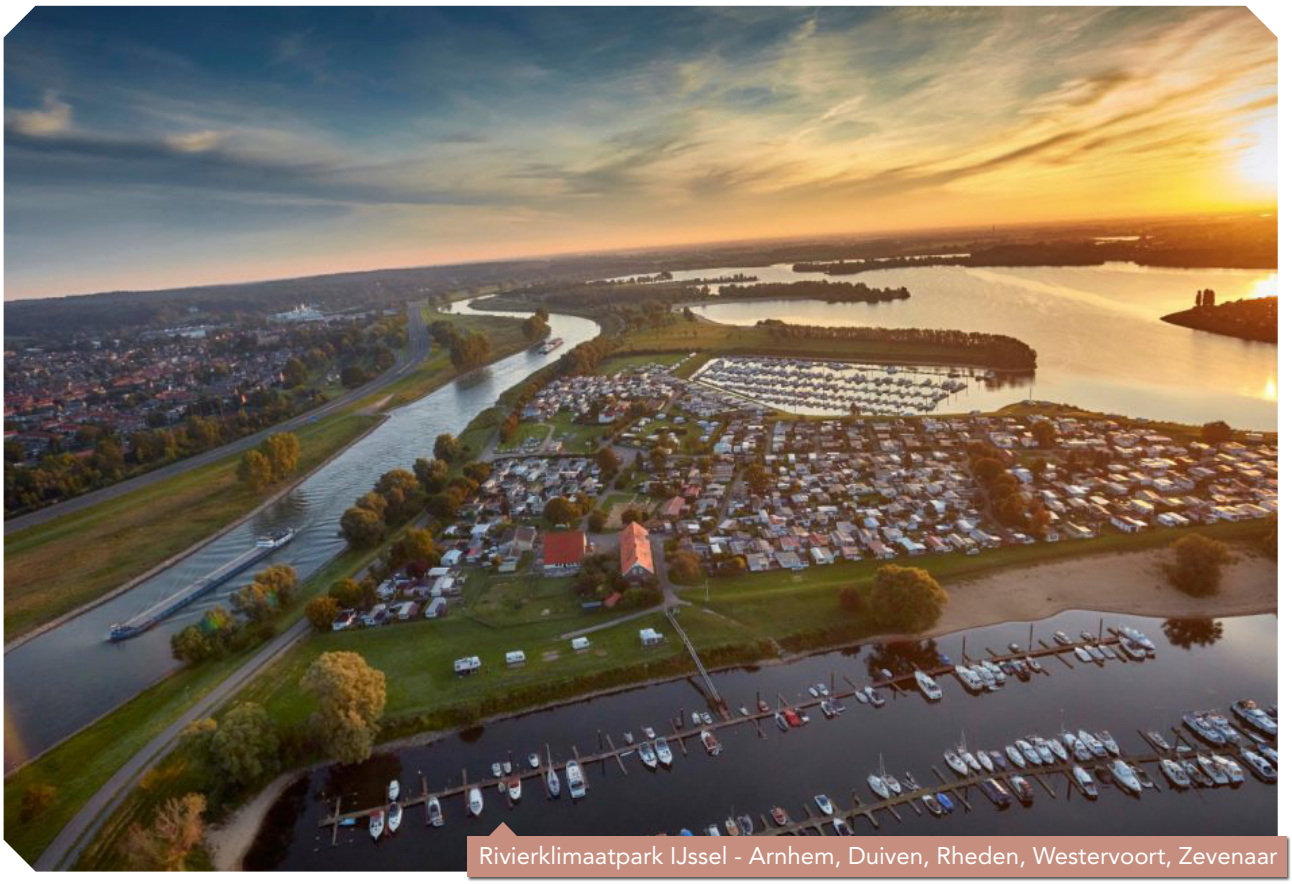
Circulaire hotspots
Het uitlichten van innovatieve circulaire hotstpots als Synergiepark InnoFase om (inter-)nationale erkenning en cofinanciering te verwerven voor de regio als broedplaats voor projecten in de circulaire economie. In samenspraak met onze partners (o.a. TEB en de provincie).

Stimuleren werkervaringsplekken
Het signaleren van kansen voor nieuwe leerwerkplekken en stageplaatsen voor praktisch en theoretisch geschoolden. Afstemming met de brede Human Capital Agenda in de opgave Productieve regio.



Speerpunt 3

Water en klimaatadaptatie



Rivierklimaatpark IJssel - Arnhem, Duiven, Rheden, Westervoort, Zevenaar

OVER VIJF JAAR...

- **Zijn we steeds beter geworden in het opvangen, vasthouden en hergebruiken van water.**
- **Hebben we maatregelen genomen om wateroverlast, droogte of hittestress fors te verminderen.**
- **Hebben we het bebouwd gebied in stad en dorp verder vergroend.**
- **Bouwen we klimaatbestendig.**

Water en klimaatadaptatie

Van oudsher heeft onze regio een bijzondere relatie met water vanwege onze de ontstaansgeschiedenis met grote rivieren en de voor Nederlandse begrippen grote reliëfverschillen binnen de regio. Het maakt onze regio bijzonder aantrekkelijk om te wonen. De rivieren en het reliëf stellen ons echter ook voor bijzondere uitdagingen. Projecten die meer ruimte voor de rivier creëren, hebben invloed op onze andere opgaven waarvoor we staan, bijvoorbeeld op het gebied van verstedelijking, mobiliteit en recreatie. Dit maakt water en klimaatadaptatie een belangrijk thema: in de regio willen we water beter opvangen, vasthouden en hergebruiken en willen overlast en onveilige situaties voorkomen.

Steden en dorpskernen kunnen we nog verder vergroenen, waarmee we beter zijn voorbereid op extreme regenval, hitte en droogte.
We bevorderen tegelijk de biodiversiteit. Bewonersgroepen, bedrijven en anderen nemen regelmatig het initiatief voor dergelijke vergroeningsprojecten die vaak ook bijdragen aan de sociale cohesie in stad of dorp.

De gemeenten in de regio zijn betrokken bij verschillende Regionale Adaptatiestrategieën (RAS) die samen met waterschappen en andere partijen worden ontwikkeld. Deze zijn deels gereed en deels in een afrondend stadium. Daarna volgt de uitwerkingsfase waarbij we kunnen leren van goede voorbeelden over hoe om te gaan met extreme wateroverlast, hitte en droogte. Ook living labs en klimaatproeftuinen dragen daaraan bij. Bovendien hebben we als regio een forse bouwopgave waarbij we de groene kwaliteiten van de regio willen versterken. Dat levert de uitdaging op om klimaatbestendig, natuurinclusief en biodivers te bouwen.

ACTIES 2022

Regionale Adaptatiestrategieën: kennis delen
Delen van kennis en ervaring bij de uitvoering van de klimaatadaptatiemaatregelen met extra focus op uitdagingen die in onze regio op meerdere plekken spelen, bijvoorbeeld verdroging van stuwwallen.

Innovatieplatform 'Living lab Delta Oost'
Living lab met diverse partijen die een belang hebben in het verstedelijkt rivierengebied Delta Oost. Opbouw kennisagenda. TEB verbindt met behulp van de civic entrepreneur en het programma 'Slimme duurzaamheid' vele partijen uit de triple helix. De Groene Metropoolregio ondersteunt het initiatief, zet het in de schijnwerpers en vergroot kansen op een Regiodeal.

Klimaatbestendig bouwen
Versterken kennis, kunde en profiel op het gebied van klimaatbestendig, natuurinclusief en biodivers bouwen. Ontwikkelen uniforme aanpak voor bouwprojecten. Verwerven Europese/nationale cofinanciering voor vooruitstrevende projecten.

Klimaatproeftuinen en vergroeningsprojecten
Ontwikkelen van een lerende en inspirerende omgeving waarin kennis en praktijkervaringen over klimaatproeftuinen en aanpak van grote en kleinere vergroeningsprojecten op regionale schaal worden gedeeld.

Grote projecten landschapsontwikkeling
Versterken profiel van de regio met behulp van grote landschapsontwikkelingsprojecten, die mede betrekking hebben op water, klimaat en biodiversiteit, o.a.:
- rivierklimaatpark IJssel: duurzame waterrijke landschapsontwikkeling.
- Park Lingezegen: water, vergroening, mobiliteit, landbouw, natuur en recreatie.
- Ooijpolder: living lab herstel biodiversiteit.

De regio wordt hiermee aantrekkelijker voor partnerships en cofinanciering van projecten en daarmee natuurlijk ook voor onze inwoners.

Speerpunt 3 **Water en klimaatadaptatie**	**2021** *1e helft*	*2e helft*	**2022** *1e helft*	*2e helft*	**2023** *1e helft*	*2e helft*
Regionale Adaptatiestrategieën: kennis delen			■	■	■	■
Innovatieplatform 'Living lab Delta Oost'			■	■	■	
Klimaatbestendig bouwen				■	■	■
Klimaatproeftuinen en vergroeningsprojecten		■	■	■	■	■
Grote projecten landschapsontwikkeling			■	■	■	

Speerpunt 4

Transitie naar duurzame energie



Energie Netwerkbedrijf Liander - duurzaam kantoor Duiven

OVER VIJF JAAR...

- **Hebben we stappen gezet naar een duurzame energie-efficiënte regio.**
- **Gebruiken bedrijven en inwoners minder energie.**
- **Is het aandeel schone energie dat we in de regio gebruiken groter dan landelijk gemiddeld.**
- **Hebben we innovaties tot stand gebracht in opwekking, opslag en transport van duurzame energie.**

Transitie naar duurzame energie

In het nationale Klimaatakkoord is afgesproken om in 2030 de helft minder broeikassen uit te stoten ten opzichte van 1990. Dit akkoord is de Nederlandse invulling van de afspraken die in het Klimaatverdrag van Parijs zijn vastgelegd om de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur te beperken tot ruim onder de 2 graden Celsius, en zo mogelijk 1,5 graden Celsius.

In Regionale Energie Strategieën (RES) worden nationale afspraken uit het Klimaatakkoord in praktijk gebracht. In onze regio hebben we de ambitie vastgelegd om in 2030 55% minder CO2 uit te stoten dan in 1990. Onze activiteiten zijn een vervolg op 'Routekaart energieneutrale regio' van 2017. Samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en volksvertegenwoordigers zoeken we naar mogelijkheden om energie te besparen en duurzaam op te wekken. In de Groene Metropoolregio is het uitgangspunt om het opwekken van elektriciteit te combineren met andere thema's zoals biodiversiteit, mobiliteit en landbouw. We verkleinen door onze versterkte samenwerking op dit thema de kwetsbaarheid van individuele en vergroten onze slagkracht.

Solidariteit en een goede verdeling van lusten en lasten zijn belangrijke uitgangspunten voor het vervolg. Daarnaast geven we invulling aan de afspraken om de RES te borgen in omgevingsbeleid, het opstellen van een milieu-effectrapportage, bevorderen we de totstandkoming van een regionaal warmtesysteem en gemeentelijke transitievisies warmte en versterken we de ruimtelijk kwaliteit en de landschappelijke inpassing van projecten.

Flankerend aan onze inspanningen in RES verband werken we ook op andere manieren aan de energietransitie, bijvoorbeeld door het stimuleren van de ontwikkeling van nieuwe duurzame energiedragers zoals waterstof, en door bijvoorbeeld te werken aan kansen voor praktisch en technisch geschoolden in de energiesector.

ACTIES 2022

Regionale Energiestrategie uitvoeren en voorbereiden RES 2.0
In samenwerking met vele partners uitvoering geven aan de afspraken in de RES 1.0 en voor 1 juli 2023 een nieuw bod opstellen voor RES 2.0. Door deelname van gemeenten aan het Klimaatakkoord hebben gemeenten zich verbonden aan het opstellen en uitvoeren van de Regionale Energiestrategie.

Aanpak van bedrijventerreinen: energie en duurzaamheid
Gezamenlijke aanpak verduurzaming bedrijfsterreinen met kennisdeling en onderzoek naar mogelijkheden voor gezamenlijke ontwikkeling van energieloketten en/of een Regionaal Expertisecentrum. Uitlichten bijzondere bedrijfsterreinen IPKW, Innofase, Next Garden, Engie, ARN.

Energieloketten voor bewoners
Onderzoek naar de meerwaarde van het gezamenlijk aanbesteden van de regionale energieloketten (advies en subsidie) voor bewoners en eigenaren van woningen en indien wenselijk de uitvoering daarvan.

Inkoop energie
Voortzetting faciliteren gezamenlijke inkoop (duurzame) energie door gemeenten per 1 januari 2023. Verwerken duurzame uitgangspunten in aanbesteding inkoop aardgas. Monitoring voortgang contract elektriciteit.

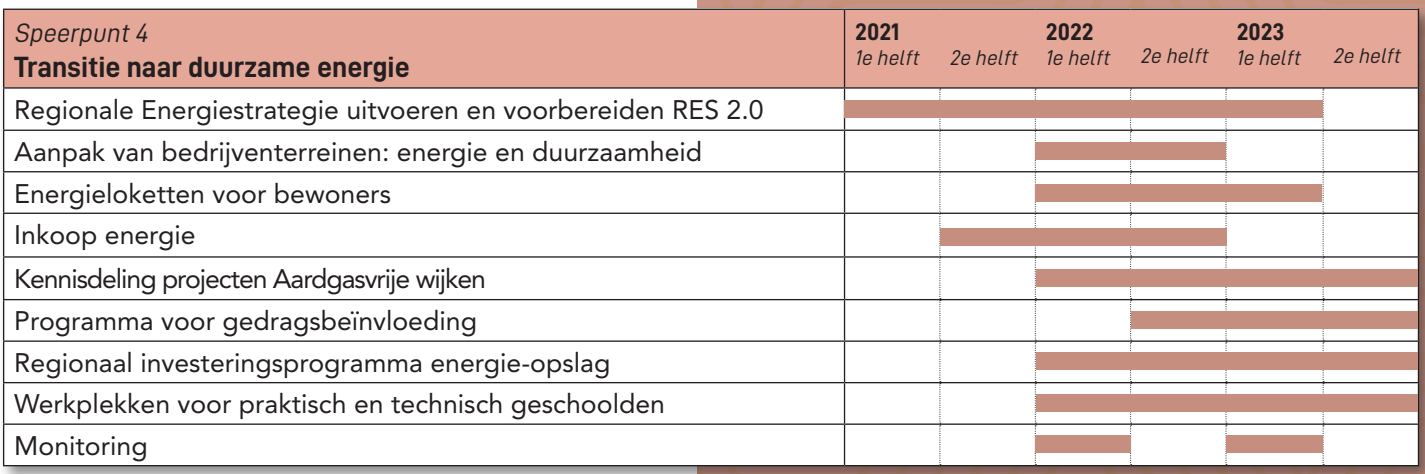
Kennisdeling projecten Aardgasvrije wijken
Delen van kennis en leerervaringen tussen gemeenten in de regio over projecten waarbij woningen voorzien worden van duurzame warmte ('Wijken van de Toekomst', 'Programma Aardgasvrije Wijken'). Versnellen van aanpak om woningen aardgasvrij te maken.

Programma voor gedragsbeïnvloeding
Landelijke of projectgebonden programma's voor gedrags-beïnvloeding delen die energiebesparing bij consumenten en producenten bevorderen.

Regionaal investeringsprogramma energie-opslag (waterstof e.d.)
Samen met de provincie en TEB onderzoek naar het aanjagen van investeringen het verwerven van externe middelen om energie-opslagmethoden (accu's, waterstof, etc.) te kunnen opschalen.

Werkplekken voor praktisch en technisch geschoolden
Het scherp in beeld brengen van de behoefte aan personeel in de energietransitie en het stimuleren nieuwe leerwerkplekken en stageplaatsen voor praktisch en theoretisch geschoolden, in samenwerking met TEB.

Monitoring
Monitoring van het effect op de uitstoot van CO2-emissies van de regionale activiteiten met betrekking tot de energietransitie. De actie is een voortzetting van de monitoring in het kader van de regionale routekaart. Zoveel mogelijk gebruik maken van bestaande data.



DE ONTSPANNEN REGIO



Over vijf jaar:

Hebben we een goede balans tussen groei en leefkwaliteit bereikt door onze inzet op duurzaam toerisme, complete voorzieningen in centra, een sterke culturele infrastructuur en versterking van natuur, landschap en cultureel erfgoed.

speerpunten Ontspannen regio

1. Duurzaam toerisme
2. Bruisende binnensteden en krachtige kernen
3. Groen-blauw raamwerk
4. Sterke culturele infrastructuur



Bruisende binnensteden: Focus, Arnhem

AMBITIE EN SPEERPUNTEN

Aantrekkelijke regio in balans
De ambitie van de opgave Ontspannen regio is om, in lijn met de visie van de Groene Metropoolregio, groei in balans te brengen met onze leefkwaliteit, een gezonde leefomgeving en aantrekkelijkheid van cultuur, recreatie, natuur en landschap.

De speerpunten binnen deze opgave zijn allemaal gericht op het creëren en versterken van een levendige en leefbare regio en hangen nauw met elkaar samen. Duurzame recreatie en toerisme, cultuur en erfgoed dragen bij aan bruisende en levendige binnensteden en kernen. Samen met de prachtige natuur en het landschap, maken zij de regio een fijne plek om te wonen, werken en te bezoeken. Dat genereert weer inkomsten en werkgelegenheid voor de regio. Cultuur heeft ook een belangrijke sociaal-maatschappelijke functie en is belangrijk voor het sociale klimaat en de leefbaarheid van de regio.

Soms schuurt het ook: al die functies leggen een claim op de beperkte ruimte die we hebben. Daarom werken we in deze opgave aan een groen-blauw raamwerk. Op basis daarvan kunnen we zoeken naar functie-combinaties en keuzes maken om natuur, landschap en cultuurhistorisch erfgoed te behouden en te versterken.

Juist nu is onze gezamenlijke inzet op deze speerpunten hard nodig. De COVID-19 crisis raakt de sectoren binnen deze opgave hard. Ook de druk op natuur en landschap is door de crisis nog groter geworden. Wat we over vijf jaar willen bereiken, hebben we dan ook aangepast. We willen niet per definitie meer, maar kwalitatief beter. Waar dat kan, maken we direct een begin met activiteiten, waarvan we snel resultaat zien. Tegelijkertijd is samenwerking op de onderwerpen in deze opgave relatief nieuw op regionaal niveau. We moeten daarom eerst scherp krijgen wat we met elkaar willen bereiken en wat we willen doen. Daarvoor is onderzoek, visie en planvorming nodig. Alleen zo kunnen we programma's en projecten concreet maken en mogelijkheden creëren voor (co)financiering van provincie, Rijk, Europa en de markt. Daar waar we dit soort verkennende activiteiten doen, maken we gebruik van wat er al ligt (en dat is veel), zodat we snelle slagen kunnen maken naar meer concreetheid.

PARTNERS

Provincie Gelderland: de doelen van provincie en Groene Metropoolregio vallen in deze regio sterk met elkaar samen. Veel acties gaan we dan ook samen met de provincie oppakken.

TEB hecht veel belang aan de Ontspannen regio, omdat deze van wezenlijk belang is voor een goed vestigingsklimaat. Vanuit Ontspannen regio maken wij graag gebruik van het netwerk van The Economic Board om deze opgave verder te brengen. Hoe we dat doen, werken we verder uit.

Veluwe-Alliantie: een aantal gemeenten binnen de regio Arnhem-Nijmegen maakt ook deel uit van de Veluwe-Alliantie. Met name bij het speerpunt Duurzaam toerisme zien wij belangrijke kansen om samen te werken. Denk hierbij aan activiteiten op het gebied van vitaliteit, spreiding van recreatiedruk en human capital.

Toerisme Veluwe Arnhem-Nijmegen (TVAN): TVAN is een belangrijke uitvoeringspartner op het gebied van Duurzaam toerisme. TVAN is mede-opsteller van het Toeristisch Toekomstperspectief regio Arnhem-Nijmegen "Toerisme: bestemming in balans" en de bijbehorende uitvoeringsagenda en trekt samen met ons op in de uitvoering hiervan. Het werken met een toeristisch profiel op basis van belevingsgebieden en een strategische marketingvisie, zien wij als een belangrijke basis voor onze samenwerking.

Andere belangrijke partners, met wie we in het vervolgtraject gaan afstemmen zijn onder andere:

- Ondernemers, ondernemerscollectieven
- City marketing
- Koepelorganisaties (o.a. HISWA-RECRON, Koninklijke Horeca Nederland, Gastvrij Nederland),
- Kennisinstellingen (o.a. RU, HAN, VHL, ROC's)
- het Rijk (o.a. ministerie EZK, BZK, LNV en OCW)
- Waterschappen
- Routebureaus Arnhem-Nijmegen en Veluwe
- Euregio (ook INTERREG)
- Terreinbeheerders en natuurorganisaties (o.a. Staatsbosbeheer, Geldersch Landschap en Kasteelen, Vereniging Natuurmonumenten, Natuur en Milieu Gelderland (voorheen GNMF) ARK Natuurontwikkeling, Living Lab Ooijpolder, etc.)
- LTO
- RCE
- MKB Nederland
- Vastgoedeigenaren
- VNO/NCW
- Culturele instellingen
- Cultuur Oost
- Kunstvakonderwijs
- Erfgoed Gelderland
- Romeinennetwerk Gelderland
- Nederlandse Limes Stichting
- Cultuurpunten
- Het Gelders Kastelen netwerk (Macht & Pracht via TVAN)
- Pact van Loevestein
- Fort Pannerden
- Leisurelands



Sterk cultureel aanbod - Vierdaagsefeesten, Nijmegen



Waardevole natuur, landschap en cultureel erfgoed

2021

We maken in 2021 een begin met de acties uit deze agenda, om zo snel mogelijk resultaten te boeken en om in het tweede kwartaal van 2022 onze inzet voor 2023 en verder concreet te maken. We doen dit binnen bestaande middelen van gemeenten of partners. We hebben middelen beschikbaar uit een subsidie van de provincie voor het maken van een toeristisch profiel en een handelingskader waarmee gemeenten de consequenties van toeristische verhuur van particuliere woningen (bijvoorbeeld Airbnb) beter kunnen beheersen. Het maken van de eerste stap voor een plan van aanpak voor een fiets- en wandelroutenetwerk, wordt deels door de provincie en deels door de Verbonden regio (i.v.m. samenhang met het utilitaire fietsnetwerk) gefinancierd. Acties die alleen ambtelijke capaciteit vragen, pakken we op met de menskracht die beschikbaar is. Acties waarvoor procesgeld nodig is, bereiden we zoveel mogelijk voor. Zodra er zicht is op financiering van deze opgave door gemeenten, vragen we de provincie de gevraagde cofinanciering voor 2022 al in 2021 beschikbaar te stellen, om acties sneller uit te voeren.

Een aantal acties voeren we zowel in 2021 als in 2022 uit voor alle speerpunten. We blijven investeren in belangenbehartiging voor projecten en initiatieven van bovenregionaal belang, zoals het Valkhofkwartier, de Lauwersgrachtalliantie, de toekomstige verbouwing van de Stadsschouwburg Nijmegen, de Nieuw Hollandse Waterlinie met Fort Pannerden en de Romeinse Limes. We breiden deze belangenbehartiging in de komende tijd uit naar andere initiatieven van bovenregionaal belang, zoals verhaallijnen over bevrijding en de Romeinen, musea, grote evenementen, het (nog op te richten) regionale steunpunt voor amateurkunst en projecten om landschap, natuur en cultuur te versterken. Belangenbehartiging betekent: ervoor “gaan lopen”, lobbyen en zoeken naar financiering. De investering zelf wordt lokaal gedaan met cofinanciering van derden. De regiogemeenten hoeven deze initiatieven niet te financieren.

Daar waar we data nodig hebben, maken we optimaal gebruik van wat er is en verbinden we databronnen met elkaar. We helpen om informatie over bijvoorbeeld (voucher) regelingen goed toegankelijk te maken voor ondernemers, via bestaande en veelgebruikte kanalen. We brengen voor deze opgave relevante human capitalvraagstukken en -projecten in de Human Capital Agenda van de Productieve regio. We versterken de verbinding tussen de cultuursector en de toeristische sector, door deze sectoren bij elkaar te brengen, zodat er kennis gedeeld kan worden en samenwerking kan ontstaan op het gebied van bijvoorbeeld aanbodontwikkeling en gezamenlijke promotie.

Speerpunt 1

Duurzaam toerisme



Toeristische hotspot Fort Pannerden - Lingewaard

OVER VIJF JAAR...

Hebben we in de regio een duurzame en vitale sector voor recreatie, die aansluit bij de vraag en bijdraagt aan en in balans is met de (basis)voorzieningen en leefbaarheid in de kernen.

Kiezen bezoekers naast dagrecreatie ook voor een langduriger verblijf in de regio.

Is de toeristische drukte beter verspreid over de regio en over de seizoenen.

Duurzaam toerisme
Dit speerpunt richt zich op een vitale toeristische sector, die bijdraagt aan de levendigheid en leefbaarheid in de kernen. We zetten in op langdurige verblijfsrecreatie en spreiding van toeristische drukte. Dit is nu, in de COVID-19 crisis, meer dan ooit belangrijk en vraagt om een transitie van de sector. We gebruiken het Toeristisch Toekomstperspectief regio Arnhem-Nijmegen "Toerisme: bestemming in balans" en de bijbehorende uitvoeringsagenda als leidraad voor wat we met elkaar willen bereiken en gaan doen.

Door samen te werken, versterken we de kracht van de vier subregio's (Veluwezoom, de Liemers, Rijk van Nijmegen en de Betuwe). Dit doen we met een toeristisch profiel op basis van belevingsgebieden: uitwerkingen van verschillende, elkaar versterkende, thematische en geografische verhaallijnen. Met dit profiel en een bijbehorende marketingvisie kunnen we samen met ondernemers aanbod ontwikkelen dat past bij de vraag en dit aanbod beter vermarkten. Dat werkt spreiding van bezoekers en meerdaags bezoek in de hand: je hebt meer aantrekkelijke plekken om te bezoeken. Het toeristische profiel helpt om het opdrachtgeverschap aan uitvoeringsorganisaties, zoals TVAN, af te stemmen en zo middelen effectiever in te zetten. Verder maken we een vitaliteitsaanpak en maatregelen om spreiding van toeristische druk te stimuleren. Met de provincie Gelderland, het routebureau Arnhem-Nijmegen en de Verbonden regio zetten we in op een beter recreatief wandel- en fietsroutenetwerk. We hebben aandacht voor aansluiting bij het netwerk van andere regio's, toeristische overstappunten, het utilitaire netwerk en andere recreatieve paden.

ACTIES 2022

Maken toeristisch profiel en marketingvisie
Maken van een regionaal toeristisch profiel op basis van belevingsgebieden en een marketingvisie. Hierbij aangeven hoe we omgaan met gastheerschap (fysiek en digitaal) en op welk niveau (lokaal, subregionaal of regionaal) we dat organiseren. Gebruik maken van de profielen en marketingvisies die er al zijn.

Afstemmen opdrachtgeverschap uitvoeringsorganisaties
Afstemmen van opdrachten van gemeenten of subregio's aan uitvoeringsorganisaties, zoals TVAN. We bouwen voort op de ervaringen van Het Rijk van Nijmegen met de gezamenlijke opdracht aan TVAN. Op welk niveau we afspraken maken (lokaal, regionaal of sub regionaal), hangt af van wat het beste resultaat oplevert.

Maken vitaliteitsaanpak dag- en verblijfsrecreatie
Op basis van onderzoek een vitaliteitsaanpak met een strategie voor de regio en handreikingen voor ondernemers maken om de toeristische sector en de bedrijven daarbinnen vitaler te maken.

Stimuleren spreiding van recreatiedruk door inzicht en maatregelen
Verwerven van inzicht in recreatiedruk met bestaande data en door gemeenten de mogelijkheid te geven een onderzoek naar druk- en draagkracht te doen. Met het verkregen inzicht maatregelen opstellen en financieringsmogelijkheden voor die maatregelen zoeken.

Opstellen en uitvoeren plan van aanpak wandel- en fietsroutenetwerk
Opstellen plan van aanpak wandel- en fietsroutenetwerk. Gefaseerd uitvoeren van dit plan met beschikbare middelen van gemeenten en cofinanciering van provincie. In het speerpunt Groen-blauw raamwerk komen de ruimtelijke aspecten hiervan terug.

Speerpunt 1 **Duurzaam toerisme**	**2021** *1e helft*	 *2e helft*	**2022** *1e helft*	 *2e helft*	**2023** *1e helft*	 *2e helft*
Maken toeristisch profiel						
Afstemmen opdrachtgeverschap uitvoeringsorganisaties						
Maken vitaliteitsaanpak						
Stimuleren spreiding recreatiedruk						
Opstellen plan van aanpak wandel- en fietsroutenetwerk						
Uitvoeren plan van aanpak wandel- en fietsroutenetwerk						

Speerpunt 2

Bruisende binnensteden en krachtige kernen



Centrum van Hanzestad Doesburg

OVER VIJF JAAR...

- **Hebben we een sterk en compleet aanbod van voorzieningen in onze binnensteden en centra van kernen.**
- **Hebben we leegstand in onze binnensteden en centra van kernen daar waar nodig aangepakt en beperkt.**
- **Houden we de binnensteden en centra van kernen leefbaar voor bewoners.**

Bruisende binnensteden en krachtige kernen
In dit speerpunt gaat het om het versterken van onze binnensteden en centra van kernen (kortweg: centra) in de regio. De centra veranderen in snel tempo als gevolg van veranderingen in retail en consumentengedrag. Groeiende leegstand dreigt en wordt zichtbaar. De COVID-19 crisis versterkt dit. gemeenten doen veel om centra levendig te houden De vraagstukken en projecten van gemeenten, verschillen sterk van schaalniveau, aard en omvang. Er zijn wel gezamenlijke thema's: ondernemerschap, bereikbaarheid, leefbaarheid, waaronder voorkoming en bestrijding van leegstand, vergroening, transformatie naar place2be en herinrichten van de openbare ruimte.

De COVID-19 crisis en andere ontwikkelingen die op de centra afkomen, maken dat samenwerking, afstemming en kennis delen gewenst en noodzakelijk zijn. We ondersteunen en faciliteren de inspanningen van gemeenten op dit gebied. Door het maken van een analyse van het netwerk centra, helpen we gemeenten bij het maken van keuzes, het uitvoeren van plannen op lokaal niveau en de afstemming met andere regiogemeenten. We werken daarbij nauw samen met de provincie. We gebruiken wat er al ligt, zoals het RPW en het detailhandelsbeleid. We sluiten aan bij de economische monitor (zie opgave productieve regio) en vullen deze aan met voor centra relevante data. Zo nodig benoemen we, aanvullend op wat gemeenten doen, acties op regionaal niveau en zoeken we naar financieringsmogelijkheden hiervoor. Zo weten we wat we belangrijk vinden en kunnen we snel inspringen op nieuwe kansen en (financierings-) mogelijkheden die zich voordoen bij provincie, Rijk, Europa of andere partners.

ACTIES 2022

Kennis delen, o.a. over financieringsmogelijkheden voor projecten
Kennis delen over projecten voor de versterking van centra en op zoek gaan naar (financierings)mogelijkheden hiervoor. Nadruk op leegstand en ondersteunen van ondernemers (relevant i.h.k.v. het herstel van de COVID-19 crisis). Aansluiting zoeken bij andere initiatieven, o.a. stimuleren MKB in de Productieve regio en de samenwerking tussen centrummanagers in de regio.

Maken regionale analyse en benoemen acties ter versterking van centra
Analyse maken van de huidige profielen, voorzieningenniveaus en relaties tussen centra en de ontwikkelingen en veranderingen hierin (incl. effecten COVID-19). Indien nodig acties op regionaal niveau formuleren om dit netwerk te versterken.

Speerpunt 2 **Bruisende binnensteden en krachtige kernen**	**2021** *1e helft*	*2e helft*	**2022** *1e helft*	*2e helft*	**2023** *1e helft*	*2e helft*
Kennis delen o.a. over financieringsmogelijkheden voor projecten						
Maken regionale analyse en acties benoemen ter versterking centra						
Uitvoeren acties ter versterking centra						

Speerpunt 3

Groen-blauw raamwerk



Wandelroute Veluwe-Posbank - Arnhem, Rheden, Rozendaal

OVER VIJF JAAR...

- **Hebben we waardevolle natuur, landschap en cultureel erfgoed in de regio duurzaam behouden, versterkt en uitgebreid.**
- **Is de intrinsieke waarde van natuur, landschap en erfgoed (bijv. de kwalitatieve en kwantitatieve groei van flora en fauna) versterkt.**
- **Is de belevingswaarde van natuur, landschap en erfgoed bevorderd (hoe kunnen mensen hier optimaal van genieten?)**
- **en benutten we mogelijkheden voor functiecombinaties met woningbouw, landbouw, recreatie, klimaatadaptatie, waterberging en biodiversiteit beter.**

Groen-blauw raamwerk
Dit speerpunt vormt het groen-blauwe hart van de Groene Metropoolregio: hoe behouden én versterken we landschappen, natuurwaarden en cultuurhistorisch erfgoed in combinatie met andere ruimtevragers? Om daar antwoord op te geven, maken we een groen-blauw raamwerk: een kaart met de huidige natuurgebieden en landschapszones, het gebruik daarvan en de mogelijkheden voor versterking en uitbreiding. Omdat we in dit raamwerk de focus leggen op het versterken van landschappen, natuurwaarden en cultuurhistorisch erfgoed, is het raamwerk een belangrijke aanvulling op bijvoorbeeld de woondeal, de Verstedelijkingsstrategie en het Toeristisch Toekomstperspectief. We maken gebruik van de ruimtelijke plannen, projecten en kaarten die er al liggen: de streekgidsen die de provincie ontwikkelt, de recreatiezonering die voor de Veluwe(zoom) wordt uitgewerkt en projecten als het Living Lab Ooijpolder voor biodiversiteitsherstel. We leggen verbinding met het speerpunt Duurzaam toerisme, waarin spreiding van toeristische druk een belangrijk thema is en sluiten aan bij de belevingsgebieden die we binnen dit speerpunt bepalen. Het raamwerk is een uitwerking van de bouwsteen Leefomgeving van de Verstedelijkingsstrategie en vormt input voor het verstedelijkingsakkoord, het dashboard Groene groei, de regionale toekomstscenario's en de regionale investeringsagenda's, die binnen de Groene Groeiregio worden ontwikkeld. We werken dan ook nauw samen met deze opgave. Zo kan het raamwerk bijdragen aan het integraal afwegen van ruimteclaims en het uitlokken van investeringen in het 'groen' en 'blauw' van de Groene Metropoolregio.

ACTIES 2022

Maken groen-blauw raamwerk
Maken van een groen-blauw raamwerk: een kaart met de huidige natuurgebieden en landschapszones, het gebruik daarvan en de mogelijkheden voor versterking en uitbreiding. Daarbij op zoek gaan naar koppelkansen met bijvoorbeeld landbouw, energietransitie, woningbouw, klimaatadaptatie, waterberging en recreatie en toerisme. Aangeven waar keuzes nodig zijn.

Speerpunt 3 **Groen-blauw raamwerk**	**2021** *1e helft*	*2e helft*	**2022** *1e helft*	*2e helft*	**2023** *1e helft*	*2e helft*
Maken groen-blauw raamwerk						
Investeren in groen en blauw van de regio (in/samen met opgave Groene Groei en partners)						

Speerpunt 4

Sterke culturele infrastructuur



Duurzaam festival Framed - Arnhem

OVER VIJF JAAR...

- **Hebben we een passend, kwalitatief goed en divers cultuuraanbod dat past bij de vraag en bij het profiel van onze regio.**
- **Participeren inwoners en bezoekers van de regio actief en passief in cultuur en bereiken we steeds meer verschillende doelgroepen.**
- **Stimuleert cultuurparticipatie sociale cohesie en inclusie en draagt bij aan de leefbaarheid van de steden en dorpen.**
- **Hebben we een duurzame en robuuste culturele infrastructuur die het aanbod passend bij de vraag kan verzorgen.**

Sterke culturele infrastructuur
De 'regio 025' heeft een eigen culturele signatuur en kracht. Bijzonder is dat de complete keten in de regio aanwezig is: een brede basis van amateurkunst, cultuureducatie, een innovatief middensegment en een top van instellingen van bovenregionaal belang. Deze segmenten van de keten hangen samen en inspireren elkaar onderling. Deze unieke culturele keten draagt bij aan leefbaarheid en levendigheid van de regio, een gunstig vestigingsklimaat, aan sociale cohesie en inclusie en aan een vitale toeristische sector, omdat cultuur bezoekers naar de regio trekt. Wij versterken deze keten in zijn geheel en in samenhang.

Als startpunt voor dit speerpunt, gebruiken we het Transformatievoorstel Cultuurregio 025, aangevuld met het Groeidocument Cultuurregio 025. Het transformatievoorstel is gemaakt door 15[2] regiogemeenten, met ideeën uit de culturele sector, op uitnodiging van de provincie Gelderland in het kader van de COVID-19 crisis. Met het Transformatievoorstel ligt er een stevig en gedragen begin van brede regionale samenwerking, gericht op blijvende structuurversterking. Die basis gebruiken we om de regionale samenwerking verder uit te bouwen naar 18 regiogemeenten. We verbreden het voorstel waar gewenst naar niet betrokken gemeenten, zoeken financieringsmogelijkheden, voeren het uit en maken op basis hiervan een visie en investeringsplan voor 2022 en verder. Zo maken we onze inzet voor de regionale infrastructuur concreet, zodat we snel en flexibel kunnen inspringen op nieuwe kansen en (financierings)mogelijkheden die zich voordoen bij provincie, Rijk, Europa of andere partners.

[2] *De provincie heeft om praktische redenen Doesburg en Montferland bij een andere regio ingedeeld, ook Mook en Middelaar ligt in een andere provincie.*

ACTIES 2022

Maken regionale visie op de versterking van de regionale culturele infrastructuur (inclusief cultuureducatie)
Op basis van het Transformatievoorstel werken aan een door alle regiogemeenten en de culturele sector gedragen visie op de versterking van de regionale culturele infrastructuur, inclusief cultuureducatie (zowel op school als in de vrije tijd).

Realiseren transformatievoorstel
Maken van samenwerkingsafspraken over het Transformatievoorstel met de provincie en andere partners, het zoeken van financieringsmogelijkheden en het uitvoeren van de maatregelen en acties die daaruit voortvloeien. Mits de financiering rond komt, betekent dit werken aan activiteiten die top- en middensegment, cultuureducatie en amateurkunst versterken.

Maken investeringsplan culturele infrastructuur vanaf 2022
Maken van een investeringsplan voor de culturele infrastructuur vanaf 2022: hoe ziet onze toekomstige regionale infrastructuur eruit, welke investeringen zijn nodig en waar willen we als regio op in zetten voor de langere termijn? Gebruik maken van de inventarisatie van Cultuur Oost van de bestaande infrastructuur, die in kaartvorm gepresenteerd wordt in april 2021.

Stimuleren afstemming en promotie culturele agenda
Stimuleren van afstemming van culturele activiteiten en het promoten daarvan in één voor de regio gebundelde agenda. Daarbij een relatie leggen met het aanbod op het gebied van recreatie en toerisme en gebruik maken van kennis en mogelijkheden van partners (culturele instellingen, TVAN).

Speerpunt 4 **Sterke culturele infrastructuur**	**2021** *1e helft*	*2e helft*	**2022** *1e helft*	*2e helft*	**2023** *1e helft*	*2e helft*
Maken regionale visie culturele infrastructuur (incl. cultuureducatie)						
Realiseren transformatievoorstel						
Maken investeringsplan vanaf 2022						
Uitvoeren investeringsplan						
Stimuleren afstemming en promotie culturele agenda						

DE GROENE GROEIREGIO



Over vijf jaar:

Samen regisseren we de groei in de regio. Op zo'n manier dat we de typische balans tussen stedelijke ontwikkeling en ontspannen leefkwaliteit behouden. Hierdoor worden we herkenbaar als dé Groene Metropoolregio.

speerpunten Groene groeiregio

1. Wonen in balans: *Versnellen* van de woningbouw
2. Leefomgeving: *Verbinden* van de ruimtelijke opgaven
3. Agglomeratiekracht: *Vertellen* van de kracht van de Groene groeiregio



Groene groeiregio: balans tussen (ruimtelijke) opgaven

AMBITIE EN SPEERPUNTEN

De regio Arnhem-Nijmegen heeft te maken met een grote verstedelijkingopgave en een tekort aan woningen. Deze opgave zet in op het bieden van voldoende (betaalbare) woningen, voor specifieke doelgroepen en tegelijkertijd verantwoord omgaan met de schaarse ruimte, zodanig dat deze groei het landschap versterkt.

Er komen veel (ruimtelijke) opgaven op ons af. Door deze aan elkaar te 'koppelen' ontstaat wederzijdse versterking. De uitdaging is daarbij de unieke profielen van de verschillende gemeenten binnen onze regio te gebruiken. Sturen op en realisatie van dergelijke koppelkansen vraagt om regionale samenwerking en om samenwerking met partners. Deze integraliteit vraagt commitment van gemeenten om zich hier blijvend voor in te zetten. De Groene groeiregio ondersteunt gemeenten hierbij door de inzet van regelgeving, financiële middelen, investeringen, kennisdeling en netwerk van de provincie en het Rijk.

De Groene groeiregio heeft een coördinerende functie voor de vijf opgaven van de Groene Metropoolregio. Zij heeft tot taak het in beeld brengen van de ruimtelijke dimensie en het samenbrengen en verbinden van de ruimtelijke aspecten van alle opgaven van de Groene Metropoolregio. Behoud en versterking van de kwaliteit van de leefomgeving (inclusief natuur en landschap) staat centraal. De Groene groeiregio ontwikkelt hiervoor inspirerende toekomstscenario's en nieuwe beleidsinstrumenten. Deze regionale bouwstenen kunnen gemeenten overnemen in eigen Omgevingsbeleid.

Twee belangrijke instrumenten staan centraal; de uitvoering van de Woondeal om op korte termijn de woningbouw te versnellen (met bijvoorbeeld een flexpool die gemeenten ondersteunt met capaciteit) en de Verstedelijkingsstrategie die inzicht geeft in de bouwlocaties van 2030-2040, rekeninghoudend met de bouwstenen economie, leefomgeving en mobiliteit. Met het sluiten van een Verstedelijkingsakkoord met Rijk en de provincie zorgen we ervoor dat er ook investeringen naar de regio toe vloeien. Hiervoor ontwikkelen we samen met gemeenten investeringsagenda's om woningbouwlocaties voor de middellange termijn te faciliteren, waarbij de normale, publiekrechtelijke besluitvorming over plannen en projecten bij gemeenten en provincies onaangetast blijft.

Als derde speerpunt vergroten we onze agglomeratiekracht. Dit is de slagkracht die de regio Arnhem-Nijmegen heeft wanneer zij de handen in één slaat en als één partij optrekt richting partners als Rijk, Provincie, Eu etc.. Dit vraagt om een sterk samenspel in de regio. Hiervoor ontwikkelen wij een efficiënte structuur en zorgen we voor meer landelijke 'exposure'.

PARTNERS

Woondeal regio Arnhem-Nijmegen
In de Woondeal regio Arnhem-Nijmegen bundelen de 18 gemeenten van de Groene Metropoolregio, de provincie en het Rijk hun krachten, in nauwe samenwerking met woningcorporaties en diverse private en maatschappelijke partners. De samenwerking vindt plaats via de zogenaamde publieke private Tempotafels. De NEPROM, Bouwend Nederland, IVBN, Woonkr8 en NS steunen de Woondeal.

Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley
Om in de Groene Metropoolregio de groei van landschap, wonen, economie en mobiliteit goed vorm te geven en de daarvoor benodigde investeringen te vinden, wordt in 2021 een Verstedelijkingsstrategie opgesteld. Partners die hierbij betrokken zijn, zijn het Rijk (ministeries van BZK en IW, LNV en EZK), de provincie Gelderland en de Groene Metropoolregio en de regio Foodvalley en de 26 gemeenten in de beide regio's. Na het afsluiten van het verstedelijkingsakkoord geven wij gezamenlijk uitvoering aan dit akkoord.

Provincie Gelderland
De provincie is partner in de uitwerking en uitvoering van de Woondeal en de Verstedelijkingsstrategie. De Groene groeiregio en de provincie streven dezelfde doelen na. Met het Actieplan Wonen draagt de provincie hieraan bij. In de provinciale verordening is opgenomen dat er tussen provincie en regio's binnen de provincie zogenaamde Woonagenda's worden opgesteld. De woonpartners in de regio Arnhem-Nijmegen hebben hierover in drie subregio's (Nijmegen, Arnhem, Liemers) recent afspraken gemaakt met de provincie Gelderland. Op termijn worden deze afspraken geactualiseerd, hierover gaan de drie subregio's en provincie in 2021 in overleg.

TEB
De betrokkenheid van de TEB komt vooral bij de uitvoering van speerpunt 3 aan bod. Het versterken van deze agglomeratiekracht en het vergroten van de exposure vindt in nauwe samenwerking met TEB plaats. Op onderdelen is TEB bij de uitvoering van speerpunten 1 en 2 betrokken.



Tiny houses Droogsehof in Malden

2021

Uitvoering Woondeal

- (publiek-private) tempotafels: bespreekbaar maken en oppakken van specifieke blokkades bij woningbouwontwikkeling met als doel versnelling van de woningbouwontwikkeling, meer betaalbaar bouwen en natuur inclusief en klimaat adaptief bouwen.
- Regionale expertiseflexpool: gemeenten ondersteuning bieden met specifieke expertise zoals de inzet van een regisseur Stikstof, projectleider Arbeidsmigranten en een intermediair Versnellen Woningbouw of expertise op terreinen als ontwerp, planeconomie, gebiedsontwikkeling en juridisch. De flexpool start in 2021 en wordt bij succes gecontinueerd in 2022.
- Extra ambtelijke capaciteit: De regio zet zich in om meer structurele capaciteit bij gemeenten te organiseren, door bijvoorbeeld (financiële) middelen bij provincie en Rijk of een regionale pool van ambtenaren.
- Diverse tools: verder ontwikkelen van o.a. actualisatie van de Woningmarktmonitoring, het opzetten van een database van regelingen voor gemeenten op het gebied van woningbouw en het verder uitwerken van nieuwe maatregelen om innovatieve bouwontwikkeling te stimuleren in samenspraak met het Rijk.

Verstedelijkingsstrategie en -akkoord

- 2021 staat in het teken van het afronden van de Verstedelijkingstrategie en de bestuurlijke gesprekken hierover te faciliteren met de 18 gemeenten en het sluiten van een akkoord tussen de regio en het Rijk en de provincie, die gaat over de uitvoering van de ambities. Dit akkoord en de uitwerking vragen ook in 2022 acties.
- In 2021 verkennen we het instrument Regionale Investeringsagenda (RIA). Een RIA brengt bij grote samenhangende woningbouwlocaties (regiobreed) de benodigde (publieke en private) investeringen en investeerders bij elkaar om te komen tot een gezamenlijke investeringsstrategie (publiek en privaat). We inventariseren welke gebieden in de regio zich hiervoor lenen, daarna wordt deze RIA ingevuld. Voor de oplading van dit instrument werken we nauw samen met de provincie Gelderland. Deze actie loopt door in 2022.
- De Groene groeiregio is gesprekspartner met het Rijk in trajecten als de Woondeal en het Verstedelijkingsakkoord. Het Verstedelijkingsakkoord is een belangrijk instrument om middelen voor woningbouw en aanverwante zaken te agenderen. Dit is een terugkerend agendapunt voor het Bestuurlijk overleg (BO) Leefomgeving en BO Mirt-Oost. Met de regionale Investeringsagenda's heeft de Groene groeiregio een extra instrument in handen voor de gesprekken met de provincie en het Rijk. In 2021 (en 2022 en verder) zetten we ons in om voor gemeenten belangrijke zaken te agenderen.
- De huidige structuur rondom verstedelijking is ingewikkeld met veel (bestuurlijke en ambtelijke) overlegtafels. We richten een nieuw regionaal (ambtelijke en bestuurlijk) 'platform Groene Groei' in die opgavegericht is en efficiënt, waarbij de regio en de provincie Gelderland elkaar goed informeren, kennis en kunde uitwisselen en elkaar versterken.

Meer 'exposure' voor de Groene Metropoolregio

We stellen samen met het regiobureau een lobbyplan Groene Groei op. We zoeken daarbij de samenwerking met partners zoals TEB, provincie Gelderland, corporaties en marktpartijen. De eerste acties voeren we in 2021 uit en deze lopen door in 2022. Doel is om meer (inter) nationale bekendheid te geven aan de voorbeelden van integrale verstedelijking in deze regio en aanwezig te zijn bij nieuwe landelijke beleidstrajecten die in de nieuwe kabinetsperiode starten.

Speerpunt 1

Wonen in balans: *Versnellen* van de woningbouw



Aantrekkelijke woonmilieus in dorpen - Didam, Montferland

OVER VIJF JAAR...

- staan bij gebiedsontwikkeling natuur, landschap en de woonomgeving als geheel centraal.
- zijn er meer groene, sterke en gemengde/gedifferentieerde wijken met meer middenhuur, betaalbare koopwoningen en vrijesectorwoningen.
- zijn er meer woningen beschikbaar voor specifieke doelgroepen waaronder ouderen, arbeidsmigranten, jongeren.
- zijn er 20.000 woningen bijgebouwd en/of liggen hier uitgewerkte bouwplannen voor én zijn er meer (circa 1.000) tijdelijke woningen die voor langere tijd gebruikt kunnen worden.

Wonen in balans: *Versnellen van de woningbouw*
Dit speerpunt richt zich op het inlopen van het woningbouwtekort naar 2% door de realisatie van 35.000 woningen op de korte termijn (tot 2030) en het regionaal organiseren van een stabiele en continue woningbouwproductie. Hierbij wordt invulling en uitvoering gegeven aan de afspraken uit de Woondeal die de regio Arnhem-Nijmegen, de provincie Gelderland en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelatie (BZK) in 2020 gesloten hebben. Door de samenwerking hebben gemeenten (met voorrang) toegang tot nationale en provinciale regelingen, nieuwe instrumenten, een breed kennisnetwerk, financiële middelingen en investeringen. De afspraken zijn gericht op het versnellen van de woningbouwproductie, het toevoegen van betaalbare en duurzame woningen, het natuur inclusief en klimaat adaptief bouwen en het zorgen voor toekomstbestendige en gedifferentieerde wijken voor alle doelgroepen.

Voor het tot uitvoering brengen van alle afspraken in de Woondeal is een publiek-private samenwerking opgericht in de vorm van Tempotafels. Eind 2020 is een uitvoeringsplan Woondeal opgesteld. We geven uitvoering aan de acties in dit plan.

Omdat een aantal opgaven locatie- of gebiedsoverstijgend zijn, en op meerdere van die locaties vergelijkbare uitdagingen spelen, is ervoor gekozen de Tempotafels rond een viertal van die uitdagingen te organiseren. Deze zijn gericht op de volgende vraagstellingen:

- Hoe en waar realiseren we de benodigde continuïteit en versnelling in de woningbouw?
- Hoe en waar kan conceptueel bouwen bijdragen aan betaalbare huisvesting?
- Hoe en waar kan circulair bouwen bijdragen aan verduurzaming van de woningbouw?
- Hoe en waar kan flexwonen bijdragen aan de huisvesting voor bijzondere doelgroepen?

De Tempotafels hangen nauw met elkaar samen. Zij komen op gezette tijden samen in de vorm van Versnellingstafels en Tussensprints.

ACTIES 2022

Continueren van tempotafels Woondeal
We voeren een evaluatie uit van de vier Tempotafels van de Woondeal. Op basis daarvan voeren we eventueel aanpassingen door en continueren we vervolgens de Tempotafels.

Evaluatie en continueren flexpool
De flexpool is gestart in 2021 en wordt bij succes gecontinueerd in 2022. We evalueren dit instrument begin 2022. We treden in overleg met de provincie Gelderland voor eventuele aanvullende middelen bij succes voor de periode na 2022.

Verkenning extra ambtelijke capaciteit
We maken nadere afspraken over een regionale pool van ambtenaren voor de toevoeging van meer structurele capaciteit bij gemeenten in afstemming met o.a. 'Werken in Gelderland'.

Continueren van tools
Als woningmarktmonitoring, inzicht in regelingen bieden, ondersteuning bij specifieke doelgroepen en innovatieve bouwontwikkeling.

Speerpunt 1 ***Versnellen* van de woningbouw**	**2021** *1e helft*	*2e helft*	**2022** *1e helft*	*2e helft*	**2023** *1e helft*	*2e helft*
Tempotafels Woondeal						
Regionale expertise en flexpool						
Verkenning extra capaciteit						
Continueren tools						

Speerpunt 2

Leefomgeving: *Verbinden* van de ruimtelijke opgaven



Ruimteclaims in de leefomgeving: windturbines langs de A15

OVER VIJF JAAR...

- **Hebben we in beeld hoe we de kracht van regio kunnen versterken a.d.h.v. recente onderzoeken.**
- **Is de Groene Metropoolregio zichtbaar als (inter-)nationaal toonaangevende regio op het gebied van circulaire verstedelijking en landschap.**
- **Hebben we voor gemeenten meer middelen gegenereerd om de omslag van 'beheermodus naar ontwikkelen' mogelijk te maken.**
- **Hebben we een efficiënt regionaal 'platform Groene Groei' ontwikkeld.**

Leefomgeving: *Verbinden van de ruimtelijke opgaven*

De Groene groeiregio heeft een coördinerende functie voor de vijf opgaven van de Groene Metropoolregio in het samenbrengen en verbinden van de ruimtelijke opgaven zoals de ruimtelijke vertaling van de energieopgave, het ontwikkelen van een landschappelijk recreatief raamwerk en de additionele mobiliteitsbehoefte bij de toename van woningen. Behoud en versterking van de kwaliteit van de leefomgeving (inclusief natuur en landschap) staat centraal.

Om in de Groene Metropoolregio de groei van landschap, wonen, economie en mobiliteit goed vorm te geven en de daarvoor benodigde investeringen te vinden, wordt in 2021 een Verstedelijkingsstrategie opgesteld. Dit is een ontwerpend onderzoek dat samen met regio Foodvalley, de provincie en het Rijk wordt gemaakt. Hierin wordt beschreven waarom, wat, wanneer, hoe en onder welke voorwaarden de verstedelijking plaatsvindt. Het motto van is 'meer landschap en meer stad'. Er worden ontwerpprincipes en een afwegingskader aangereikt. Ook worden richtlijnen en spelregels beschreven. Samen met het Verstedelijkingsakkoord geeft dit voor de aankomende jaren een verdeling in rollen en verantwoordelijkheden van de overheidslagen weer inclusief de voorwaarden en de (financiële) rolverdeling van de partners.

De Verstedelijkingsstrategie biedt ons inzicht in potentiële bouwlocaties tot 2040. Voor de periode daarna ontwikkelt De Groene groeiregio inspirerende toekomstscenario's en nieuwe beleidsinstrumenten zodat we kunnen inspelen op toekomstige opgave en deze doorvertalen naar acties nu. Deze regionale bouwstenen kunnen gemeenten overnemen in eigen Omgevingsbeleid. De Verstedelijkingsstrategie gebruiken we als input.

We werken verder aan de uitvoering van de Regionale Investeringsagenda's.

ACTIES 2022

Borging Verstedelijkingsstrategie en akkoord
We assisteren de gemeenten bij de vertaling van de uitgangspunten van de Verstedelijkingsstrategie- en akkoord naar Omgevingsvisies of ander ruimtelijk beleid door hierover het gesprek te voeren en bij te dragen aan concreet beleid.

Regionale Investeringsagenda's
We continueren dit instrument in 2022 en overleggen in de regio welke gebieden en concrete projecten zich hiervoor aandienen. We brengen de resultaten hiervan in op landelijke tafels.

Future-lab 'Groene metropool' en Dashboard
Met het Future-lab maken we regionale ruimtelijke opgaven inzichtelijk. We ontwikkelen regionale toekomstscenario's waarin nieuwe trends en ontwikkelingen worden geagendeerd en vertaald naar keuzes en scenario's. Dit bespreken we in een experimenteer 'kamer'. Dit doen we samen met externe experts en met regionale debatcentra. Dit biedt bouwstenen voor de uitwerking van het gemeentelijk omgevingsbeleid.

Dashboard 'De staat van de Regio'
Ontwikkelen van een trendanalyse gericht op ontwikkelingen van de verschillende opgaven en het in beeld brengen van de ruimtelijke dimensies. Het doel is om hiervoor een interactief dashboard te ontwikkelen (GIS/website/dashboard etc.). Het vormt een basis voor regionale afweegprincipes die bijdragen aan een groene en gezonde verstedelijking en het (bestuurlijk) gesprek hierover. Ook dit biedt bouwstenen voor gemeenten.

Speerpunt 2 ***Verbinden* van de ruimtelijke opgaven**	**2021** *1e helft*	 *2e helft*	**2022** *1e helft*	 *2e helft*	**2023** *1e helft*	 *2e helft*
Borging Verstedelijkingsstrategie en akkoord						
Regionale investeringsagenda's						
Dashboard 'De staat van de Regio'						
Future-lab 'Groene metropool'						

Speerpunt 3

Agglomeratiekracht: Vertellen van de kracht van de Groene groeiregio



Een groene metropoolregio - stedelijk gebied Arnhem

OVER VIJF JAAR...

- **Hebben we in beeld wat de ruimtelijke dimensie is van de andere vier opgaven.**
- **Hebben we inspirerende (ruimtelijke) toekomstscenario's voor de lange termijn ontwikkeld, met antwoorden voor nieuwe keuzevraagstukken.**
- **Zijn nieuwe woningbouwlocaties voor de periode 2030-2040 in beeld, integraal onderzocht binnen de Verstedelijkingsstrategie, uitgewerkt in omgevingsbeleid van gemeenten en in Regionale investeringsagenda's.**
- **hebben we een Verstedelijkingsakkoord gesloten met het Rijk en provincie over de uitvoering van de Verstedelijkingstrategie en de benodigde investeringen.**

Agglomeratiekracht: *Vertellen van de kracht van de Groene groeiregio*

We koesteren een stevige ambitie: samen doorgroeien naar een metropoolregio! Een groene metropoolregio van internationale betekenis. Met een internationale voorbeeldfunctie op het gebied van circulariteit, samenleving, energie, voedselproductie, gezondheid en technologie.
Dit speerpunt richt zich op het versterken van de positionering van onze regio als 'groene metropoolregio' richting provincie, Rijk en Europa. Enerzijds gaat het om het versterken van de internationale concurrentiepositie, en anderzijds om een betere profilering, agendering en verankering van (investerings)afspraken met provincie, Rijk en Europa. Hiervoor is de samenwerking van de 18 gemeenten in de Groene Metropoolregio onontbeerlijk. Hierin zoeken we naar de complementariteit tussen de steden onderling en met de dorpen, kleine kernen en het landelijk gebied.

Met agglomeratiekracht wordt bedoeld de slagkracht die de regio heeft wanneer zij de handen in één slaat en als één partij optrekt richting deze partners. Dit vraagt om een sterk samenspel tussen de 18 gemeenten. Het afgelopen jaar zijn in de regio successen bereikt met het sluiten van onder meer de Woondeal. Het doel is om deze positie uit te bouwen door meer exposure en tegelijkertijd concrete afspraken te maken over investeringen. En te verkennen hoe we deze kracht van de regio verder kunnen versterken.

Een succesvolle profilering kent twee essentiële zaken: enerzijds het (nog beter) opbouwen van het verhaal van de Groene groeiregio dat gevormd wordt door de kracht van samenwerkende gemeenten (agglomeratiekracht) en anderzijds dit verhaal goed vertellen om daarmee de zichtbaarheid te vergroten.

ACTIES 2022

Verkenning agglomeratiekracht
In 2022 uitvoeren van verkenning naar agglomeratiekracht van de Groene groeiregio. Kernvraag: hoe kan de agglomeratiekracht van 18 gemeenten versterkt worden op het profiel als 'groene metropoolregio'. Het betreft hier de ruimtelijk-economische ontwikkeling en concurrentiepositie van de Groene Metropoolregio in (inter)nationaal verband. De verkenning doet de Groene groeiregio samen met de Productieve regio, TEB en de provincie.

Uitvoering lobbyplan
Uitvoeren van het in 2021 opgestelde lobbyplan, onder andere door het organiseren van landelijk aansprekende symposia, zichtbaar zijn bij landelijke evenementen en nieuwe beleidstrajecten, zoals de opvolging van de Nationale Omgevingsvisie (NOVEX). De uitkomsten van de verkenning Agglomeratiekracht gebruiken we bij de bijstelling van het lobbyplan.

Uitvoeren afspraken Verstedelijkingsakkoord
In 2021 is een Verstedelijkingsakkoord gesloten, op basis van de Verstedelijkingsstrategie. Dit akkoord zal naar verwachting in 2022 verder worden uitgewerkt in deeltrajecten (bijvoorbeeld de RIA's). De regio levert hiervoor capaciteit en brengt de resultaten hiervan in bij landelijke contacten. Middelen zijn niet alleen nodig om meer capaciteit te kunnen inhuren of aannemen, maar ook om bijvoorbeeld garant te staan bij investeringen of om onrendabele toppen af te dekken.

Platform Groene Groei
In 2022 evalueren we het in 2021 ingerichte platform en sturen zo nodig bij, in overleg met de regiopartners en de provincie.

Speerpunt 3 ***Vertellen* van de kracht van de Groene groeiregio**	**2021** *1e helft*	*2e helft*	**2022** *1e helft*	*2e helft*	**2023** *1e helft*	*2e helft*
Evaluatie en bijsturing regionale structuur			■	■		
Verkenning agglomeratiekracht			■	■		
Uitvoering/ lobbyplan			■	■	■	
Organiseren congres/symposia rondom thema groene verstedelijking				■	■	
Uitwerken afspraken Verstedelijkingsakkoord			■	■	■	

SAMENHANG OPGAVEN

In onderstaande tabel geven we een eerste beeld van de samenhang tussen opgaven. In de komende maanden werken we deze samenhang verder uit en maken we afspraken over wie wat oppakt en hoe we daarin samenwerken. Zo zorgen we dat we de opgaven integraal aanpakken, maar geen dingen dubbel doen. De opgave Groene Groei heeft een bijzondere functie als integrerende opgave. In de opgave Groene Groei regio wegen we de ruimteclaims die voortvloeien uit de Verbonden, Productieve, Circulaire en Ontspannen regio tegen elkaar af (zie ook speerpunt 2 van de opgave Groene Groeiregio).

	Verbonden regio	**Productieve regio**
Verbonden regio	-	Logistiek, economische kansen ICE
Productieve regio	Duurzame logistiek	-
Circulaire regio	Verduurzamen bouwlogistiek, Waterstoftechnologie	Energietransitie/RPW
Ontspannen regio	PvA dekkend recreatief fiets- en wandelnetwerk	Thema Ondernemerschap BBKK, inbreng human capital vraagstukken
Groene groeiregio	Mobiliteitshubs en knooppunt-ontwikkeling met woon- en werkfuncties, het in goede banen leiden van additionele mobiliteits-behoefte bij de toename van woningen	Ruimte zoeken voor ontwikkeling van bedrijfsterreinen, de ruimtelijke vertaling van de energieopgave; verkenning agglomeratiekracht (ruimtelijke economische ontwikkeling)

De horizontale as geeft weer welke opgave de lead heeft in de afstemming. Bijvoorbeeld: Ontspannen regio heeft de lead bij het plan van aanpak dekkend recreatief fiets- en wandelnetwerk en stemt daarbij af met de Verbonden regio. Dit vraagt in de komende periode nog nadere uitwerking.



Circulaire regio	Ontspannen regio	Groene groeiregio
Klimaatakkoord thematafel mobiliteit	Fietsburgemeester	Feitenrelaas,mobiliteitsscan, bouwsteen mobiliteit
Cluster Energy Verduurzamen werklocaties	Stimuleren MKB, RPW, Human Capital Agenda	Werklocaties, RPW
-	Ontwikkelen Landschapsparken	Circulair bouwen, klimaatadaptatie, Energietransitie. Uitwerken circulaire bouwopgave, circulaire strategie bouwen met natuur uitwerken, stimuleren klimaatproeftuinen en vergroeningsprojecten
Meenemen ontwikkeling landschapspark in groen-blauw raamwerk	-	Ontwikkelen van een groen-blauw raamwerk als uitwerking van de bouwsteen Leefomgeving van de Verstedelijkingsstrategie met als doel het behouden en versterken van landschappen, natuurwaarden en cultuurhistorisch erfgoed
Meenemen ruimteclaims, bijvoorbeeld m.b.t. energietransitie, klimaatadaptatie en circulair bouwen, als input voor de opgave Groene Groei	Gebruiken groen-blauw raamwerk als input voor de opgave	-







FINANCIËLE PARAGRAAF

Algemeen
In deze financiële paragraaf lichten we toe welke middelen nodig zijn om de opgaven uit te voeren in 2022 en welke bijdragen van derden al beschikbaar zijn of verwacht worden.

We presenteren een financieel beeld van de verwachte kosten 2022. De jaren daarna zijn nog onzeker en om die reden niet ingevuld. De tabellen corresponderen één op één met de concept-begroting van de Groene Metropoolregio. De toelichting in deze financiële paragraaf is wat uitgebreider dan in de concept-begroting.

Enkele algemene uitgangspunten die we gehanteerd hebben, zijn:

- Gemeenten krijgen een vergoeding voor capaciteit van mensen die een substantieel deel van hun tijd besteden aan de regionale opgave. Dit zijn bijvoorbeeld de speerpuntcoördinatoren.
- De capaciteit van de opgavemanager is in de begroting verdeeld over algemeen opgavemanagement en de speerpunten. Dit is omdat de opgavemanagers ook werk doen voor de verschillende speerpunten.
- Naast capaciteit is (proces)geld nodig om externe expertise in te huren of bepaalde specifieke activiteiten uit te voeren. Het gaat veelal om voorbereidend werk om de doelen van de opgaven in de jaren hierna te kunnen realiseren. Dit vraagt om onderzoek, verkenningen, lobby, een stevige basis leggen voor kennisuitwisseling en kennisverwerving als ook onderzoek naar de mogelijkheden van externe financiering. We gebruiken deze inzet dan ook nadrukkelijk om mogelijkheden voor financiering door andere partijen te creëren.

Verbonden regio

Kosten
De regio Arnhem-Nijmegen werkt sinds 2019 met een regionaal Mobiliteitsfonds. Dit fonds wordt gevoed door de 18 gemeenten en voor een deel door andere partners . Het huidige regionaal Mobiliteitsfonds gaat[3] per 1-1-2022 over van de gemeente Nijmegen naar de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Voor 2022 zien wij een vergelijkbare opgave en inzet vanuit de verbonden regio als in 2021. Om de opgaven te kunnen realiseren is een werkbudget nodig van € 1.022.000. Dit betekent dat wij uitgaan van een maximum van € 1,30 per inwoner per gemeente. 1/3 van dit bedrag is inzet op capaciteit. Voor 2022 is voor deze opgave aan capaciteit 1,0 fte voor de opgavemanager, 0,4 fte voor procesondersteuning (ondergebracht bij het regiobureau), 0,2 voor strategie en 1,9 fte voor de speerpuntcoördinatoren opgenomen in onderstaande begroting.
Daarbij is onder de speerpunten een post 'algemeen' opgenomen voor kosten die niet specifiek aan een speerpunt zijn te relateren maar ten dienste staan voor alle speerpunten. Het gaat daarbij om activiteiten zoals een opgavegerichte uitwerking van Europa, onze lobbyactiviteiten en middelen voor promotie en communicatie als ook verwachte kosten voor bredere beleidsvragen en monitoring.

(Potentiële) opbrengsten
Binnen de uitwerkingen van de speerpunten zien wij een sterke (financiële) samenwerking met vooral de provincie Gelderland. Een groot aantal processen wordt mede door de provincie Gelderland gefinancierd en mogelijk gemaakt, waarbij cofinanciering vanuit de regio wenselijk is (zo heeft de provincie Gelderland een financiële bijdrage toegezegd voor de economische analyse ICE, verkenning westflankroute Fiets, de meerjarige agenda Hubs & knooppunten). Ook in 2022 heeft de provincie toegezegd in voorkomende gevallen samen te willen optrekken, o.a. bij het uitwerken van de regionale agenda's (fiets, verkeersveiligheid, Hubs & knooppunten, Slim & Schoon Onderweg), maar ook het verder uitwerken (verkennen) van regionale projecten.

Ter toelichting de cofinanciering die voor 2021 voorzien is en de verwachting voor 2022:

- Voor het deelprogramma Slim & Schoon Onderweg is in 2021 cofinanciering vanuit het Ministerie van I&W, provincie Gelderland, gemeenten en werkgevers voorzien van € 1,15 miljoen, naast een bijdrage vanuit het regionaal mobiliteitsfonds van € 270.000. In de loop van dit jaar zal duidelijk worden in hoeverre de regio in 2022 weer subsidie voor dit programmaonderdeel kan krijgen. Vooralsnog wordt uitgegaan van een vergelijkbaar bedrag als in 2021.

- Voor de regionale agenda fiets is begin 2021 een uitvoeringsagenda 21-22 gemaakt. Voor het jaar 2021/2022 staat er in de regio voor € 12,7 miljoen aan fietsinvesteringen op stapel, waarvoor het plan uitvoeringsgereed is en de gemeentelijke bijdrage beschikbaar. De Groene Metropoolregio heeft een verzoek gedaan aan de provincie Gelderland om € 6 miljoen euro beschikbaar te stellen om deze projecten in 2021-2022 uit te kunnen voeren. De projecten bestaan uit aanleg en verbeteringen aan bestaande snelfietsroutes, het realiseren van doorfietsroutes, fietsparkeren en een aantal overige fietsroutes.
- In de loop van 2021 zullen ook uitvoeringsagenda's worden voorbereid die uiteindelijk leiden tot een investeringsagenda (hubs & knooppunten, verkeersveiligheid). Vooralsnog wordt ingeschat dat voor uitvoering 2022 een bedrag van € 4 miljoen kan worden verwacht vanuit de provincie Gelderland voor de implementatie Hubs & Knooppunten en € 2,5 miljoen voor projecten verkeersveiligheid. Voor het Hoogwaardig openbaar vervoer is reeds een uitvoeringsagenda beschikbaar, die afhankelijk van de beschikbare middelen kan leiden tot gerichte implementatie (voor 2022 wordt gesproken over een bedrag van € 7,5 miljoen (100% subsidie))[4]. De provincie Gelderland heeft aangegeven dat subsidie mogelijk is als het project onderdeel uitmaakt van de regionale geprioriteerde agenda.

Verbonden Regio	taakveld	2022	2023	2024	2025
Algemeen	2.1	150.000			
speerpunten					
Algemeen	2.1	107.000			
Gebiedsgerichte corridoraanpak	2.1	125.000			
Regionaal (snel)fietsnetwerk	2.1	95.000			
Mobiliteitshubs en knooppunten	2.1	180.000			
Gedragsaanpak duurzame mobiliteit	2.1	320.000			
Veiligheid	2.1	45.000			
lasten		1.022.000	-	-	-
Algemeen	2.1	-			
speerpunten					
Algemeen	2.1				
Gebiedsgerichte corridoraanpak	2.1				
Regionaal (snel)fietsnetwerk	2.1				
Mobiliteitshubs en knooppunten	2.1				
Gedragsaanpak duurzame mobiliteit	2.1				
Veiligheid					
baten		-	-	-	-
Saldo		1.022.000	-	-	-
Dekking extern (.....)		-			
Dekking opgavegeld (inwonerbijdrage)		1.022.000			
Bijdrage per inwoner in euro's		1,30	-		

[3] De provincie Gelderland heeft in 2020 een subsidie verleend voor de projecten binnen het speerpunt "Slim en Schoon Onderweg'. Ook in 2021 zal naar verwachting de provincie Gelderland subsidie verlenen.

[4] De Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen is nog in gesprek met de provincie Gelderland over de te hanteren subsidiebijdrage. Het gaat hierbij om fietsprojecten, de projecten verkeersveiligheid en Hubs & knooppunten. Voor HOV-projecten heeft de provincie Gelderland aangegeven dat het gaat om een 100%-subsidie.

FINANCIËLE PARAGRAAF

Productieve regio

Kosten

Voor 2022 is voor deze opgave aan capaciteit 1 fte voor de opgavemanager, 0,4 fte voor procesondersteuning (ondergebracht bij het regiobureau) en 1,4 fte voor de speerpuntcoördinatoren opgenomen in onderstaande begroting. Uitgaande van de in deze agenda benoemde acties en fasering, begroten wij voor 2022 een totaal van €190.000 voor proceskosten.

Ervan uitgaande dat alle gemeenten zich inschrijven voor de Productieve regio is voor 2022 de bijdrage per inwoner 73 cent, inclusief het RPW. Gemeenten die niet intekenen voor deze opgave zijn wel verplicht voor 2022 16 cent per inwoner voor het RPW bij te dragen. De jaarlijkse kosten voor het RPW gaan overigens omlaag van €175.000 per jaar (22 cent per inwoner) naar € 125.000 per jaar (16 cent per inwoner) omdat de ondersteuning van dit traject vanaf 1 juli 2021 door de Groene Metropoolregio wordt gedaan.

(Potentiële) opbrengsten

De benodigde capaciteit voor de uitvoering en ontwikkeling van plannen die voortkomen uit de lobby zijn erop gericht om externe gelden naar de regio te halen. Wij zetten ons actief in op het binnenhalen van externe gelden om te investeren in onze economie.

Capaciteit, procesgeld en projectgeld kunnen ook geleverd worden door onze samenwerkingspartners. Voor bestaande projecten gebeurt dit ook al. De provincie Gelderland heeft in diverse projecten al geïnvesteerd, waaronder € 4,6 miljoen in Connectr. De ambities binnen de speerpunten sluiten goed aan bij de doelstellingen van de provincie. Waar nodig sluit de provincie aan bij ambtelijke werkgroepen. Zo dragen zij in capaciteit, kennis en kunde bij aan de opgave. Hierover (en voor toekomstige projecten) maken we nog afspraken met de provincie. Dat geldt ook voor de andere samenwerkingspartners zoals TEB.

Circulaire regio

Kosten

In 2022 is 1,0 fte voor de opgavemanager en 0,8 fte voor de speerpuntcoördinatoren begroot. We verwachten dat ook onze partners, zoals de provincie, TEB en enkele andere partners een bijdrage in capaciteit leveren aan deze opgave. Hierover maken we nog nadere afspraken. Daarnaast komen uit een aantal activiteiten kosten voort voor onderzoeken, verkenningen, communicatie en ICT kosten die bij de speerpunten zijn begroot. Uitgaande van de in deze agenda benoemde acties en fasering, bedragen de totale kosten voor 2022 €637.000.

In 2020 hebben 15 gemeenten ingestemd met een meerjarig Uitvoeringsprogramma Grond, Weg- en Waterbouw. Het project is gestart en loopt door t/m 2022. De financiële verrekening van gemeenten wordt verdeeld over de jaren 2021 en 2022 (2 x € 62.500). De bijdrage voor 2022 is in de inwonerbijdrage versleuteld. Niet deelnemende gemeenten krijgen een evenredige korting. De provincie draagt eveneens bij in de kosten (€ 75.000).

In het recente verleden hebben 17 regiogemeenten deel genomen aan het gezamenlijk inkopen van elektriciteit en aardgas en het verduurzamen daarvan. Onder voorwaarden kan het contract duurzame elektriciteit worden voorgezet. De inkoop van aardgas dient opnieuw opgestart te worden. In 2021 moeten daarvoor de uitgangspunten op het gebied van duurzaamheid worden bepaald. Daarna volgt in 2022 het aanbestedingsproces zelf. De kosten voor de voorbereiding in 2021 zijn begroot op € 60.000. De kosten voor het aanbestedingsproces zelf zijn in de inwonerbijdrage voor 2022 opgenomen (€ 45.000).

(Potentiële) opbrengsten

Zoals hierboven genoemd, draagt de provincie bij aan het meerjarig Uitvoeringsprogramma Grond, Weg- en Waterbouw (€ 75.000).

Op welke wijze we de projectorganisatie RES kunnen continueren is nu nog niet in te schatten doordat het rijk nog geen helderheid heeft gegeven over de financiering van de vervolgfase. De provincie is gevraagd hierbij financieel te ondersteunen, zodat we de kern van de projectorganisatie kunnen behouden.

De provincie is gevraagd om in een aantal projecten te participeren en deze te voorzien van een versnellingsbijdrage. Indien deze bijdrage wordt toegekend kunnen een aantal projecten versneld in 2021 van start.



Productieve Regio	taakveld	2022	2023	2024	2025
Algemeen	3.1	60.000			
speerpunten					
Ondernemerschap in het MKB	3.1	99.500			
Human Capital - onderwijs en arbeidsmarkt	3.1	99.500			
Ontwikkeling van (inter)nationale clusters	3.1	99.500			
Versterking duurzame logistiek	3.1	91.500			
Toekomstbestendige werklocaties	3.1	125.000			
lasten		575.000	-	-	-
Algemeen	3.1				
speerpunten					
Ondernemerschap in het MKB	3.1				
Human Capital - onderwijs en arbeidsmarkt	3.1				
Ontwikkeling van (inter)nationale clusters	3.1				
Versterking duurzame logistiek	3.1				
Toekomstbestendige werklocaties	3.1				
baten		-	-	-	-
Saldo		575.000	-	-	-
Dekking extern (.....)		-			
Dekking opgavegeld (inwonerbijdrage)		575.000			
Bijdrage per inwoner in euro's		0,73	-		
waarvan verplicht (i.v.m. inzet fte en projecten RPW)		0,16			

Circulaire Regio	taakveld	2022	2023	2024	2025
Algemeen	3.1	60.000			
speerpunten					
Circulaire bouw en infrastructuur	3.1	147.500			
Circulaire economie: grondstoffen en ketens	3.1	145.000			
Water en klimaatadaptatie	3.1	105.000			
Transitie naar duurzame energie	3.1	180.000			
lasten		637.500		-	-
Algemeen	3.1				
speerpunten					
Circulaire bouw en infrastructuur	3.1				
Circulaire economie: grondstoffen en ketens	3.1				
Water en klimaatadaptatie	3.1				
Transitie naar duurzame energie	3.1				
baten		-		-	-
Saldo		637.500		-	-
Dekking extern (.....)		-			
Dekking opgavegeld (inwonerbijdrage)		637.500			
Bijdrage per inwoner in euro's		0,81			

FINANCIËLE PARAGRAAF

Ontspannen regio

Kosten
In 2022 hebben we 0,9 fte voor de opgavemanager, 0,4 fte (ondergebracht bij het regiobureau) voor procesondersteuning en 1,2 fte voor de speerpuntcoördinatoren begroot.

Daarnaast begroten we voor 2022 €365.500 aan proceskosten voor bijvoorbeeld de inhuur van externe expertise, voor analyse, onderzoek en planvorming. Hiermee maken we programma's en projecten concreet en creëren we mogelijkheden voor (co-) financiering van provincie Rijk, Europa en de markt.

(Potentiële) opbrengsten
We verwachten dat ook onze partners, zoals provincie, TEB en TVAN, een bijdrage in capaciteit zullen leveren aan deze opgave. Hierover maken we nog nadere afspraken.

Omdat de doelen van de provincie en deze opgave sterk met elkaar in lijn zijn en de provincie ook het belang van investeren in deze opgave lijkt te zien, vragen we de provincie om naast kennis, kunde en capaciteit in 2022 een bijdrage van €132.500 te doen in de proceskosten. Dit is de helft van de kosten, excl. de bijdrage die de provincie al in 2021 doet en excl. de proceskosten voor het speerpunt Sterke culturele infrastructuur. Over dit speerpunt en dan met name over het transformatievoorstel, moeten we nog nadere afspraken met de provincie maken. De kosten voor gemeenten voor het uitvoeren van het transformatievoorstel zijn dan ook nog niet opgenomen in deze begroting. We streven ernaar dit zoveel mogelijk binnen reeds beschikbare middelen van gemeenten en met cofinanciering van de provincie te financieren. Het uitvoeren van het plan van aanpak voor een recreatief wandel- en fietsroutenetwerk is evenmin opgenomen in deze begroting, omdat we deze kosten nog niet kennen. Ook hier kijken we naar beschikbare gemeentelijke middelen en cofinanciering van de provincie.

Ervan uitgaande dat de provincie de gevraagde bijdrage in de proceskosten wil geven en dat alle gemeenten deelnemen aan deze opgave, bedraagt de bijdrage van de gemeente voor deze opgave €0,57 per inwoner.

Mocht de provincie, tegen onze verwachting in, besluiten geen bijdrage te leveren aan het procesgeld binnen deze opgave, dan komen we bij de definitieve regionale agenda met een aangepast voorstel voor acties, fasering en kosten van deze opgave. Het kan zijn dat de provincie bereid is om, als er in het najaar zicht is op financiering van deze opgave door gemeenten, haar bijdrage al in 2021 te doen. Dan kunnen we acties van deze regionale agenda eerder uitvoeren, onze inzet voor 2023 sneller concreet maken en daarmee de kans om externe financieringsbronnen aan te boren, vergroten.

Groene groeiregio

Kosten
De te maken kosten voor deze opgave zijn gericht op het samenbrengen van de gemeenten, het bieden van een platform voor kennisuitwisseling (zoals dashboards, leveren van expertise en een vraagbaak), het doen van onderzoek en het organiseren van symposia of congressen.
De netto inzet is geraamd op € 642.500 voor 2022. Dit komt neer op een inwonerbijdrage van 82 cent.

(Potentiële) opbrengsten
De gevraagde financiële inzet creëert (meer) mogelijkheden voor financiering vanuit andere partijen naar onze regio Arnhem-Nijmegen. Actuele voorbeelden van dit 'multiplierеffect' zijn de korting op de verhuurdersheffing (vergroting investeringscapaciteit corporaties ten behoeve van de bouw van betaalbare huurwoningen), het komende Verstedelijkingsakkoord met het Rijk en recente toekenningen van Woningbouwimpulsgelden. Het opstellen van Regionale Investeringsagenda's zorgt er bovendien voor dat wij experimenteren met fondsvorming en verevening. Zo verbinden wij de samenwerkende gemeenten met medeoverheden, private en maatschappelijke partners die - vanuit hun eigen doelstellingen - meewerken en investeren aan de regio Arnhem-Nijmegen.

Binnen onze opgave zijn ook al vastgestelde bijdragen van andere partijen.
Vanuit het procesgeld dat door de provincie en het Rijk beschikbaar wordt gesteld voor uitvoering van de Woondeal zijn de kosten in speerpunt 1 (in totaal ca. € 650.000) voor een belangrijk deel gedekt. Voor 2021 (ca. € 300.000) en 2022 (€ 350.000).

De kosten van de flexpool voor 2021 (€ 250.000) zijn gedekt uit Rijksregeling 'Specifieke Uitkering Flexibele Inzet Ondersteuning Woningbouw' (FIOW). Er is een uitgebreide begroting beschikbaar voor de Woondeal als ook voor de uitwerking van de overige speerpunten. Voor het jaar 2022 spannen we ons in voor nog eens € 250.000 uit deze regeling voor de flexpool.



Ontspannen Regio	taakveld	2022	2023	2024	2025
Algemeen		60.000			
speerpunten					
Duurzaam toerisme	3.4	250.000			
Bruisende binnensteden, krachtige kernen	3.1	80.000			
Groen-blauw raamwerk	5.5	95.000			
Sterke culturele infrastructuur	5.5	100.000			
lasten		585.000	-	-	-
Algemeen		-			
speerpunten					
Duurzaam toerisme	3.4	75.000			
Bruisende binnensteden, krachtige kernen	3.1	32.500			
Groen-blauw raamwerk	5.5	25.000			
Sterke culturele infrastructuur	5.5				
baten		132.500	-	-	-
Saldo		452.500	-	-	-
Dekking extern (provincie)		132.500	-		
Dekking opgavegeld (inwonerbijdrage)		452.500	-		
Bijdrage per inwoner in euro's		0,57	-		

*Dit is inclusief het maken, maar exclusief de uitvoering van het plan van aanpak dekkend recreatief fiets- en wandelnetwerk en exclusief de uitvoering van het tansformatievoorstel

Groene groei regio	taakveld	2022	2023	2024	2025
Algemeen		60.000			
speerpunten					
Versnelling / wonen in balans	8.1	475.000			
Leefomgeving: integraal ruimteclaims afwegen	8.2	307.500			
Agglomeratiekracht – groene metropoolregio	3.1	150.000			
lasten		992.500	-	-	-
Algemeen					
speerpunten					
Versnelling / wonen in balans	8.1	350.000			
Leefomgeving: integraal ruimteclaims afwegen	8.2				
Agglomeratiekracht – groene metropoolregio	3.1				
baten		350.000	-	-	-
Saldo		642.500	-	-	-
Dekking extern (woondeal)		350.000			
Dekking opgavegeld (inwonerbijdrage)		642.500			
Bijdrage per inwoner in euro's		0,82	-		







BIJLAGE: BESTUURLIJKE OPGAVETEAMS

Groene groeiregio	Circulaire regio
Carol van Eert (burgemeester Rheden) **Remco Boer** (Wijchen) **Matthijs Lenis**	**Titus Burgers** (wethouder Wijchen) **Maurits van de Geijn** (Renkum) **Michiel Hustinx**
Wonen in balans/Uitvoering Woondeal - W. Hol (Overbetuwe) **Leefomgeving – Verstedelijkingsstrategie** - C. van Eert (Rheden) **Leefomgeving- integratie opgaven GMR** - G. Gerrits (Wijchen) **Agglomeratiekracht - Betrokkenheid G18** - H. Winters (Zevenaar) - P. de Klein (Beuningen) **Agglomeratiekracht - Lobbykracht als regio** - C. van Eert (Rheden) - C. Bouwkamp (Arnhem) - N. Vergunst (Nijmegen)	**Circulaire bouw en Infrastructuur** - A. Slob (Lingewaard) - C. Koers (Zevenaar) **Circulaire economie; grondstoffen en ketens** - M. Schoenaker (Heumen) - D. Klomberg (Rheden) **Water en Klimaatadaptie** - N. Verheul (Berg en Dal) - P. Bollen (Doesburg) **Transitie naar duurzame energie** - D. Horsthuis-Tangelder (Overbetuwe) - J. Maouche (Renkum)

Verbonden regio	Ontspannen regio
Harriët Tiemens (wethouder Nijmegen) **Igor van der Valk** (Lingewaard) **Johan Leferink**	**Agnes Schaap** (burgemeester Renkum) **Edwin van der Velde** (Berg en Dal) **Mariken Prüst**
Gebiedsgerichte corridoraanpak - R. van der Zee (Arnhem) - P. Loermans (Wijchen) - H. Tiemens (Nijmegen) **Hubs en knooppunten** - C. Koers (Zevenaar) - P. Loermans (Wijchen) - H. Tiemens (Nijmegen) **Regionaal (snel)fietspadennetwerk** - J. Sluiter (Lingewaard) **Gedragsaanpak duurzame mobiliteit** - P. Baneke (Mook en Middelaar) **Verkeersveiligheid** - R. Waas (Heumen)	**Duurzaam toerisme** - H. Witjes (Lingewaard) - B. Elfrink (Zevenaar) **Bruisende binnensteden en krachtige kernen** - B. van Veldhuizen (Doesburg) - M. Schoenaker (Heumen) - N. Vergunst (Nijmegen) **Groen-blauw raamwerk** - E. Weststeijn (Rozendaal) - M. Budel (Rheden) - A. Visser (Berg en Dal) - H. Sluiter (Westervoort) **Sterke culturele infrastructuur** - H. de Vroome (Arnhem) - K. Peters (Mook en Middelaar)







Productieve regio
Jan van Dellen (wethouder Arnhem) **Peter Werkman** (Doesburg) **Jolanda van Rensch**
Doorontwikkeling van (inter)nationale clusters - H. Witjes (Lingewaard) / B. Elfrink (Zevenaar) **Human Capital; onderwijs en arbeidsmarkt** - N. Derks (Wijchen) **Stimuleren ondernemerschap in het MKB** - M. Esselbrugge (Nijmegen) **Versterking van duurzame logistiek** - B. Faber (Overbetuwe) **Toekomstbestendige werklocaties** - H. Hieltjes (Duiven) *Algemeen lid:* - F. Eetgerink (Heumen) - M. Som (Montferland) - W. Brink (Druten)

Alle opgaveteams bestaan uit:
1 = Bestuurlijk opdrachtgever
2 = Ambtelijk opdrachtgever
3 = Opgavemanager

+ teamleden per speerpunt




groene
metropoolregio
arnhem nijmegen

Lbr. 21/024 - Aanjaagteam Digitale toegankelijkheid

15 april 2021

Geachte heer, mevrouw,

Het is van belang dat elke inwoner en ondernemer toegang heeft tot de digitale gemeentelijke dienstverlening. Oók mensen met een beperking. Nu de fysieke dienstverlening onder druk staat door de coronamaatregelen vragen we uw bijzondere aandacht voor het tijdelijk Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid (BDTO).

In deze ledenbrief informeren wij u over het Aanjaagteam digitale toegankelijkheid dat u komt helpen bij de implementatie van het BDTO en de uitvoeringstoets over het BDTO die wordt opgesteld door VNG Realisatie.

Volledige brief

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2021-024

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	16 maart 2021
Zaaknummer	Z/20/376292 /INT/21/1015327
Onderwerp	Grondprijsbrief 2021
Portefeuillehouder	N. van Dellen

Contactpersoon	Roland van den Bogaard
E-mail	R.vandenBogaard@zevenaar.nl
Telefoon	

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Via deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de vaststelling van het grondprijsbeleid voor 2021.

Kernboodschap
In de Nota Grondbeleid 2012 (voormalige) Gemeente Zevenaar staat onder meer dat uitgifte van bouwgrond geschiedt tegen marktconforme grondprijzen, gebaseerd op de functie van de uit te geven bouwgronden.
Daarnaast staat in de nota een opsomming van methodieken om de grondprijs te bepalen. Met het oog op de gemeentelijke herindeling van 1 januari 2018 is deze nota op 18 december 2019 door de raad geldend en van toepassing verklaard op het gehele grondgebied van de gemeente Zevenaar.
Ten behoeve van de raadsvergadering van 2 juni 2021 leggen we u een geactualiseerde Nota Grondbeleid 2021 ter vaststelling voor.

Volgens de vigerende nota dient er sprake te zijn van marktconforme grondprijzen, gebaseerd op de functie van de uit te geven gronden. De raad wordt hierover periodiek geïnformeerd waarbij inzicht wordt verschaft in de gehanteerde methoden. Door middel van bijgaande grondprijsbrief wordt hieraan gevolg gegeven.

Context
☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
☐ Coalitieafspraak
☐ Motie/amendement/toezegging
☐x Anders, namelijk de bepalingen in de Nota Grondbeleid van de gemeente Zevenaar 2012

Inhoudelijke boodschap
In de kern betekent de grondprijsbrief 2021 het volgende voor het te voeren grondprijsbeleid in 2021:

1. Grondquotes voor projectmatige woningbouw zijn gehandhaafd gebleven behalve voor de 2 ^1 kapwoningen. Voor dit woningtype is de grondquote met 1%-punt verhoogd;
2. De korting op de grondquote voor projectmatige woningbouw in verband met duurzaamheidsmaatregelen wordt gemaximeerd op 2%, waarbij maatwerk wordt gehanteerd;
3. De grondprijzen voor vrije kavels woningbouw zijn verhoogd met 1,27% naar € 249,- per m² in de kerkdorpen en € 266,- per m² in de stad Zevenaar[1];
4. De grondprijzen voor uitbreiding van bestaande percelen zijn verhoogd naar € 162,- per m²;
5. Voor grondgebonden woningen in de sociale huur zijn nu vaste kavelprijzen vastgelegd waarbij voor appartementen geldt dat maatwerk wordt toegepast;
6. De huurprijzen voor groenstroken ten behoeve van maatschappelijke doeleinden zijn op € 2,50 per m² vastgesteld;
7. De grondprijzen voor bedrijfskavels worden evenals vorig jaar " op aanvraag" verstrekt en niet meer openbaar gepubliceerd.

Door de grondquotemethode liften de grondprijzen voor woningbouw mee met de ontwikkelingen in de Vrij-Op-Naam prijzen van nieuwbouwwoningen.

Communicatie en vervolgproces

Communicatie naar buiten
In de Zevenaar Post volgt berichtgeving over het vaststellen van de grondprijsbrief en dat deze kan worden ingezien via het digitale loket van de overheid, Centrale Voorziening Decentrale Regelgeving (CVDR) en de Gemeenschappelijke voorziening Officiële Publicaties (GVOP).

Vervolgproces
Het nieuwe grondprijsbeleid gaat per directe ingang in en is van toepassing totdat een volgende grondprijsbrief wordt vastgesteld.
Voor alle nieuwbouw (zowel woningbouw als utiliteitsbouw) geldt dat de vergunningaanvragen vanaf 1 januari 2021 moeten voldoen aan de eisen voor bijna energieneutrale gebouwen (BENG). De vraag is nu in hoeverre de (wettelijke) BENG-norm invloed heeft op de (vrijwillige) toepassing van alle duurzaamheidsaspecten, welke in de grondprijsbrief zijn opgenomen, waardoor een korting op de grondprijs kan worden verkregen. Daarom werken we dit nu verder uit hetgeen leidt tot een addendum op de voorliggende grondprijsbrief in de periode april/mei van dit jaar.
Het college gaat tevens de mogelijkheid onderzoeken om voor (jeugdige) starters maatwerk te leveren. Afhankelijk van de ontwikkelingen in de komende tijd wordt dit in het in genoemd addendum meegenomen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
secretaris

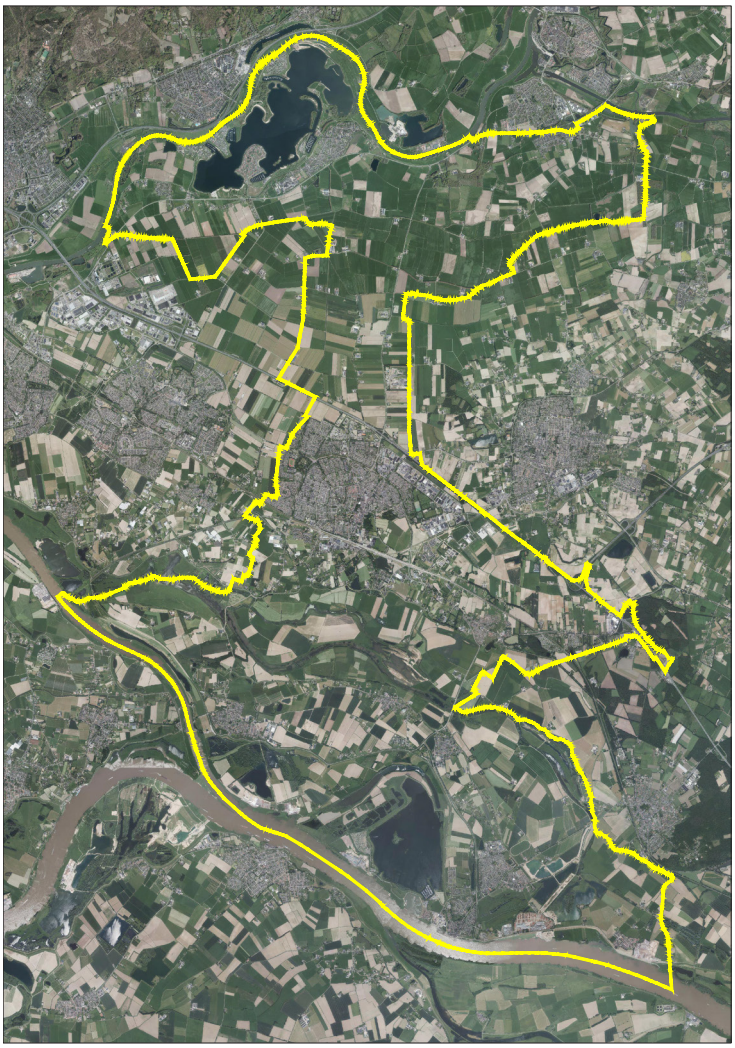
Lucien van Riswijk
burgemeester

[1] Bedragen excl. kostenverhogende belastingen

Bijlagen

1. *Grondprijsbrief Gemeente Zevenaar 2021 (1018140)*

Grondprijsbrief 2021



ZEVENAAR

Grondprijsbrief 2021 gemeente Zevenaar

Status : Definitief

Datum : 16-3-2021

Inhoudsopgave

1. Definities **4**

2. Inleiding **5**

3. Toelichting grondprijs per functie **7**

3.1 Woningbouw 7

3.2 Bedrijventerrein 10

3.3 Kantoren 10

3.4 Maatschappelijk en zorg 11

3.5 Overige commerciële voorzieningen 11

3.6 Overige functies 11

4. Methodiek en grondprijzen 2021 Zevenaar **12**

5. Meer informatie **12**

Bijlage 1: Grondprijsmethodieken **13**

1. Definities

Bijkomende kosten: kosten die bovenop de bouwkosten komen, bestaande uit honoraria (o.a. architect, constructeur) en verschotten, projectontwikkelingskosten, heffingen en aansluitingskosten, verzekeringen, financieringskosten, aanloopkosten en winst en risico.

Bouwkosten: de bouwkosten van een opstal, exclusief meerwerk en exclusief BTW, maar inclusief rentekosten, ontwikkelingskosten (winst en risico van de aannemer), overdrachtskosten en dergelijke.

BVO: bruto vloeroppervlakte volgens de NEN 2580: De bruto vloeroppervlakte van een ruimte of van een groep van ruimten is de oppervlakte gemeten op vloerniveau langs de buitenomtrek van de opgaande scheidingsconstructies die de desbetreffende ruimte of groep van ruimten omhullen.

GBO: gebruikersoppervlakte. Het GBO is gelijk aan het BVO minus:

- gevels en dragende wanden;
- de vloeroppervlakken waarboven de vrije hoogte minder is dan 1,5 m, met uitzondering van vloeren onder trappen;
- trapgaten, liftschachten of vides groter dan 4 m^2.

GPR Gebouw: GPR(Gemeentelijke Praktijk Richtlijnen) -gebouw is een digitaal instrument om de duurzaamheid van een gebouw in kaart te brengen door middel van rapportcijfers voor de thema's energie, milieu, gezondheid, gebruikskwaliteit en toekomstwaarde. Het doel is duurzaam bouwen meetbaar en bespreekbaar te maken.

Grondquote: het waarde aandeel van de grond (de grondprijs) in de VON-prijs van het vastgoed.

Residuele grondwaarde: de grondwaarde die resteert indien de commerciële waarde van het totale eindproduct, wordt verminderd met de stichtingskosten.

Sociale huurwoning: huurwoning waarbij de huur lager is dan de liberalisatiegrens.

Stichtingskosten: de som van de bouw- en bijkomende kosten, exclusief de kosten voor de grond.

V.O.N.: Vrij Op Naam betekent dat de kosten van de koop voor rekening van de verkoper zijn. De tegenhanger van 'vrij op naam' is 'kosten koper'. In het laatste geval komen de kosten van een koop voor rekening van de koper. Het gaat om kosten voor de belasting (omzet- of overdrachtsbelasting), notaris- en kadasterkosten en eventuele andere bijkomende kosten. Onder de V.O.N.-prijs wordt verstaan de verkoopprijs van een complete woning (dus een -zonder meerwerk- bewoonbare woning).

Vrije sector woning: alle woningen met uitzondering van de woningen in categorie sociale huur.

2. Inleiding

In de Nota Grondbeleid 2012 (voormalige) Gemeente Zevenaar staat onder meer dat uitgifte van bouwgrond geschiedt tegen marktconforme grondprijzen, gebaseerd op de functie van de uit te geven bouwgronden.
Daarnaast staat in de nota een opsomming van methodieken om de grondprijs te bepalen. Met het oog op de gemeentelijke herindeling van 1 januari 2018 is deze nota op 18 december 2019 door de raad geldend en van toepassing verklaard op het gehele grondgebied van de gemeente Zevenaar.
Ten behoeve van de raadsvergadering van 21 april 2021 leggen we een geactualiseerde Nota Grondbeleid 2021 ter vaststelling voor.

Om uitvoering te geven de vigerende nota stelt het College van B&W een grondprijsbrief periodiek vast. Dit gebeurt bij voorkeur één keer per jaar.

Net als voorgaande jaren heeft de gemeente Zevenaar het actualiseren van het grondprijsbeleid voor 2021 in eigen beheer uitgewerkt. Hierbij is gebruik gemaakt van externe (markt)informatie en adviezen.

Leeswijzer
Voorafgaand aan deze inleiding staan de definities opgenomen zoals deze in de grondprijsbrief worden gehanteerd (hoofdstuk 1). In hoofdstuk 3 worden per functie de gekozen grondprijsmethodiek en grondprijzen toegelicht. Voor woningbouw wordt hierbij onderscheid gemaakt in de bouwvorm (eengezinswoningen of appartementen), de locaties (in de kerkdorpen of in Zevenaar) en de prijsklasse (sociaal of vrije sector). In hoofdstuk 4 staat een samenvatting van het grondprijsbeleid. Hoofdstuk 5 geeft aan waar vragen over de grondprijzenbrief kunnen worden gesteld. In de bijlage zijn de verschillende grondprijsmethodieken beschreven, en is de keuze van Zevenaar voor een specifieke methodiek per functie onderbouwd.

Inwerkingtreding en uitzonderingen
De in voorliggende grondprijsbrief gehanteerde methoden en prijzen treden in werking vanaf de vaststelling door het college van B&W d.d. 16 maart 2021. Deze grondprijsbrief is geldend totdat een actualisatie bij collegebesluit in werking treedt, dan wel tot het moment dat een nieuwe grondprijsbrief is vastgesteld.
De voorliggende grondprijsbrief is niet van toepassing op reeds ondertekende koopovereenkomsten dan wel reeds schriftelijk gedane aanbiedingen. Voor de aangeboden kavels ten behoeve van particulier opdrachtgeverschap (vrije kavels) geldt bovendien dat gedane aanbiedingen moeten zijn geconcretiseerd in een ondertekende koopovereenkomst vóór 1 juli 2021. Voor koopovereenkomsten welke vanaf 1 juli 2021 worden ondertekend gelden de bepalingen conform voorliggende grondprijsbrief.

Bepaling grondprijzen woningbouw
Bij het uitvoeren van de marktanalyse voor de woningbouwprijzen is hoofdzakelijke gebruik gemaakt van nieuwbouwprojecten in Zevenaar en in de regio. Vervolgens is op basis van deze marktanalyse voor elk woningtype een residuele grondwaardeberekening opgesteld. Deze residuele berekening gaat uit van gemiddelde woningtypes waarbij gemiddelde oppervlaktes en kaveloppervlakten worden gehanteerd. Op basis van de residuele berekening zijn de grondquotes bepaald. Mede doordat er grondquotes gehanteerd worden kan geconcludeerd worden dat de grondprijzen meebewegen met de fluctuatie van de VON-prijzen van de nieuwbouwwoningen.

Verder wordt in het kader van de energie- en klimaat ambities van Zevenaar de bandbreedte van de grondquote ingezet als verleiding voor extra duurzaamheidsmaatregelen bij woningen. Ontwikkelaars hebben hiervoor een eigen keuze. Op dit moment zijn mede door de invoering van de eisen betreffende het bouwen conform de BENG normen de nieuwe kosten en bijbehorende kortingen nog niet bekend. In het tweede kwartaal van 2021 komt er een addendum bij de grondprijzenbrief 2021 waar de mogelijke kortingen worden vermeld inclusief de bijbehorende voorwaarden en uitgangspunten conform de GPR systematiek. Tot die tijd worden eventuele aanvragen voor een verlaagde grondquote per aanvraag specifiek behandeld.

Voor het woningbouwproject Groot Holthuizen is een categorie opgenomen ten behoeve van particulieren die reeds een kavel in eigendom hebben. Waar mogelijk kunnen zij extra bouwgrond verwerven indien deze direct grenst aan de eigen kavel. Voor deze gronden is een aparte grondprijs bepaald(§ 3.1.7).

Grondprijzen bedrijventerreinen

Omdat de uitgifte van grond op het Businesspark 7Poort voorspoedig verloopt is het aanbod beperkt. Dit heeft ertoe geleid dat er meer maatwerk wordt toegepast op zowel programmering als prijsstelling. Dit betekent onder meer dat de grondprijs voor bedrijventerreinen op aanvraag wordt verstrekt.

3. Toelichting grondprijs per functie

In dit hoofdstuk worden per functie de gekozen grondprijsmethodiek en grondprijzen toegelicht. Voor woningbouw wordt hierbij onderscheid gemaakt in de bouwvorm (eengezinswoningen of appartementen), de locaties (in de kerkdorpen of in Zevenaar) en de prijsklasse (sociaal of vrije sector). Naast woningbouw wordt ingegaan op grondprijzen voor bedrijventerrein, kantoren, maatschappelijk en zorg, overige commerciële voorzieningen, groenstroken en overige functies.

3.1 Woningbouw

3.1.1. Grondprijsmethodiek

De gemeente Zevenaar kiest voor de volgende methodieken:

- bij grond voor sociale koopwoningen en vrije sector woningen, huur en koop, wordt de grondprijs bepaald met een grondquote.
- bij grond voor vrije sector woningen in particulier opdrachtgeverschap, vrije kavels, geldt een grondprijs per m² met een kortingsstaffel.
- bij grond voor collectief particulier opdrachtgeverschap wordt de grondprijs bepaald met een grondquote.
- bij sociale huurwoningen geldt een vaste grondprijs voor grondgebonden woningen. Voor appartementen wordt maatwerk toegepast.

3.1.2. Sociale huur

De grondprijs voor sociale huurwoningen is opgedeeld in drie categorieën:

- De grondprijs onder een appartementengebouw met sociale huurwoningen wordt per locatie specifiek bekeken. Dit omdat er verschillende factoren zijn die invloed hebben op de prijs en de haalbaarheid. Voorbeelden van deze factoren zijn bijvoorbeeld de hoogte van het gebouw en de benodigde parkeervoorziening.
- De grondprijs onder een grondgebonden sociale huurwoning waarvan de beoogde huurprijs ligt tot en met de 2e aftoppingsgrens (€ 678,66 2021) heeft een vaste prijs van € 20.000,- excl. BTW.
- De grondprijs onder een grondgebonden sociale huurwoning waarvan de beoogde huurprijs meer bedraagt dan de 2e aftoppingsgrens dus tot maximaal € 752,33 (2021) heeft een vaste prijs van € 22.500 excl. BTW.

Voor de grondgebonden sociale huurwoningen wordt uitgegaan van een standaard kavel met een gemiddelde kavelgrootte van 125 m². Indien hier vanaf wordt geweken op verzoek van de ontwikkelende partij, dan wordt de grondprijs verhoogd met € 70,- per m2 excl. BTW.

3.1.3. Grondquote voor sociale koopwoningen en vrije sector woningen (huur en koop)

De grondprijs voor een koopwoning is gelijk aan de VON-prijs (excl. btw) van de woning vermenigvuldigd met de grondquote. Anders gezegd: de grondquote is het aandeel van de VON-prijs (excl. btw) wat wordt toegerekend aan de grond. Voor huurwoningen wordt in plaats van de VON-prijs de geraamde beleggingswaarde gehanteerd. De beleggingswaarde wordt per project specifiek geraamd.

De grondquotes zijn bepaald op basis van een residuele grondwaardeberekening. Bij de residuele grondwaardeberekening is de VON-prijs het vertrekpunt. Vervolgens worden door middel van kengetallen de kosten bepaald van het realiseren van de woning (bouwkosten, bijkomende kosten en budget voor winst & risico voor de projectontwikkelaar). Wanneer van de VON-prijs (excl. btw) de kosten voor het realiseren van de woning worden afgetrokken, resteert de grondprijs. De verhouding tussen de grondprijs en de VON-prijs (excl. btw), wordt vervolgens de grondquote genoemd.

Onderstaand voorbeeld dient ter verduidelijking:

VON-prijs	A	€	250.000
VON-prijs excl. BTW	B= (A/1,21)	€	206.612
gbo	C		125
verhouding gbo / bvo	D		0,80
bvo	E=C/D		156
bouwkosten per m2 bvo	F	€	800
bouwkosten	G=E*F	€	125.000
bijkomende kosten	H		27%
stichtingskosten	I=G+H	€	158.750
residuele grondwaarde	J=B-I	€	47.862
grondquote	K=J/B		23%

De bepaling van de grondquote is voor verschillende typen referentiewoningen gemaakt. Op basis hiervan zijn bandbreedtes voor grondquotes bepaald die voor alle woningen van het betreffende type gelden. Hiermee is het hanteren van een grondquote een afgeleide van de residuele methode.

Omdat zoals eerder gemeld de nieuwe GPR berekeningen voor extra duurzame maatregelen nog niet bekend zijn, wordt er in de grondprijzenbrief uitgegaan van één grondquote per woningtype. De bandbreedtes omtrent de toekomstige kortingen worden vermeld en toegelicht in het addendum.

Tabel 1. Grondquotes sociale koopwoningen en vrije sector woningen

Woningtype	**Methodiek**	**Kerkdorpen**	**Stad Zevenaar**
appartement	grondquote	maatwerk	maatwerk
tussenwoning	grondquote	22%	24%
hoekwoning	grondquote	26%	27%
2^1-kapwoning	grondquote	24%	27%
vrijstaande woning	grondquote	31%	33%

De VON-prijs (excl. btw) vermenigvuldigt met een grondquote geeft de te hanteren grondprijs.

Het college gaat de mogelijkheid onderzoeken om voor (jeugdige) starters maatwerk te leveren. Afhankelijk van de ontwikkelingen in de komende tijd wordt dit in eerder genoemd addendum meegenomen.

3.1.4. Vaste m²-prijzen voor particulier opdrachtgeverschap (vrije kavels)

Voor particulier opdrachtgeverschap wordt gerekend met een vaste prijs per m². Hierbij wordt een kortingsstaffel toegepast naarmate de grootte van de kavel toeneemt.

- De algemene kortingsstaffel treedt op bij een grondafname van 401 m² en is gemaximeerd bij 1.201 m². De staffel is opgedeeld in 4 categorieën zijnde:
  I. Oppervlakte t/m 400 m²
  II. Oppervlakte 401 t/m 800 m²
  III. Oppervlakte 801 t/m 1.200 m²
  IV. Oppervlakte groter dan 1.201 m²

- Voor het plan Zwanenwaay in Babberich is een andere kortingsstaffel van toepassing omdat dit een afwijkend plan is ten opzichte van de overige gemeentelijke woningbouwplannen. In het kader van de herontwikkeling van Zwanenwaay heeft de raad in zijn vergadering van 21 december 2011 hiertoe een

besluit genomen. Daarom is aansluiting gezocht bij het principe in het raadsbesluit waarin een korting van 50% geldt op een grondafname vanaf 1.000 m² tot maximaal 2.500 m².

Bij de bepaling van de grondprijzen voor het particulier opdrachtgeverschap (vrije kavels) bestaat een onderscheid tussen gronden in de kern Zevenaar en de gronden in de kerkdorpen binnen de gemeente Zevenaar. Dit onderscheid is gemaakt omdat de woningprijzen in de kerkdorpen gemiddeld lager liggen dan de woningprijzen in de kern Zevenaar. De grondprijzen zijn zowel residueel (o.b.v. vrijstaande woningen) als comparatief bepaald.

Tabel 2. Grondprijzen vrije kavels

Woningtype	Per kavel	Staffelkorting	Kerkdorpen		Stad Zevenaar	
Vrije kavels	T/m 400 m²	geen	€ 249,00	excl. BTW	€ 266,00	excl. BTW
Vrije kavels	401 m² t/m 800 m²	-15%	€ 212,00	excl. BTW	€ 226,00	excl. BTW
Vrije kavels	801 m² t/m 1.200 m²	-30%	€ 174,00	excl. BTW	€ 186,00	excl. BTW
Vrije kavels	> 1.201 m²	-45%	€ 137,00	excl. BTW	€ 146,00	excl. BTW

Een rekenvoorbeeld uitgaande van een kavel van 1.250 m² in de stad Zevenaar

Opp in m²	Grondprijs/m²	Totaal	
400	€ 266	€ 106.400	
400	€ 226	€ 90.400	
400	€ 186	€ 74.400	
50	€ 146	€ 7.300	
1.250	€ 223	€ 278.500	excl. BTW
	21%	€ 58.485	
		€ 336.985	incl. BTW

3.1.5. Maatwerk voor Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)

De grondprijs voor CPO-initiatieven is net als bij projectmatige ontwikkelingen afhankelijk van het programma dat wordt ontwikkeld. Hier wordt maatwerk toegepast, waarbij het uitgangspunt van marktconforme benadering wordt gehanteerd.

Vertrekpunt voor de vaststelling van de grondprijzen voor CPO is net als voor een projectmatige ontwikkeling de grondquote methodiek. Echter omdat de verkoopprijs van de woning, de VON-prijs, niet bekend is, omdat de betreffende woningen niet in verkoop worden genomen, wordt in plaats van de verhouding tussen de grondprijs en de VON-prijs, de verhouding tussen de grondprijs en de stichtingskosten gehanteerd.
Op basis van het bouwkostenkompas kunnen de stichtingskosten worden benaderd. Op basis van het type woning en eventueel de gewenste kwaliteit wordt bepaald welke woning uit het bouwkostenkompas maatgevend is. Vervolgens worden de hierbij horende bouwkosten verhoogd met 27% bijkomende kosten. Ten slotte wordt dit vermenigvuldigd met het bruto vloeroppervlak (BVO) van de woning. Op basis van de omgevingsvergunning wordt op basis van nacalculatie bepaald of de overeengekomen grondwaarde correct is. Indien de afwijking meer dan 10% is wordt de meerprijs alsnog in rekening gebracht.

Uitgangspunt voor de grondquote is voor CPO projecten is de grondquote zoals deze voor de projectmatige bouw wordt gehanteerd. Met bovenstaande kan de grondprijs als volgt worden berekend:

- grondprijs = grondquote x (stichtingskosten / (100% - grondquote))

Voorbeeld:
Bouwkosten van een 2^1 kapwoning bedragen 125.000,- + bijkomende kosten ad. 27% = samen € 158.750,-.
De grondquote voor een dergelijke woning in de stad Zevenaar bedraagt 27%.

Grondprijs = 27% x (€ 158.750/0,73) = € 58.716,- excl. BTW.

3.1.6. Extra bouwgrond ter bebouwing voor particuliere kavel/woningbezitters

Zo nu en dan wordt de gemeente Zevenaar benaderd door particuliere woningbezitters met de vraag om grond te kunnen kopen voor uitbreiding van de huidige kavel. Dit komt bijvoorbeeld voor in de wijk Groot Holthuizen. Veelal wordt deze uitbreiding gebruikt om de tuin te vergroten of voor realisatie of uitbreiding van garage of berging.

De volgende voorwaarden zijn hierbij van toepassing:
a) De grondprijs van € 162,,- per m² is uitsluitend van toepassing op percelen waarop, ingevolge het bestemmingsplan, gebouwd mag worden;
b) Tot een maximale oppervlakte van 100 m²;
c) Bij een grotere oppervlakte geldt maatwerk, waarbij in beginsel de kavelberekening van bovenstaande tabel 4 van toepassing is.

Als op de desbetreffende kavel sprake is van een bouwterrein in het kader van de Wet Omzetbelasting, dan is over de desbetreffende kavelprijs omzetbelasting verschuldigd. Deze bedraagt momenteel 21%. In andere gevallen is overdrachtsbelasting van toepassing. Deze bedraagt op dit moment 2% voor particuliere aankopen. Op bijvoorbeeld de locaties Groot Holthuizen, Middag Oost en Zwanenwaay is momenteel sprake van een bouwterrein in de zin van de Wet Omzetbelasting.

3.1.7. Groenstroken

Onder groenstroken wordt verstaan groenpercelen die voor afstoten aan particulieren in aanmerking komen en waarop – ingevolge het bestemmingsplan- niet gebouwd mag worden.

Het (geharmoniseerde) beleid voor uitgifte van groenstroken is in 2019 door het college vastgesteld (Z/19/330403/ADV/19/912817). Daarin zijn ook de grondprijzen vastgesteld, welke voor 2021 zijn geïndexeerd met de CPI. Deze prijzen worden nu in de voorliggende grondprijsbrief overgenomen. Overigens kan bij een wijziging van een woningeigenaar waarbij sprake is van gehuurde gemeentegrond de huurovereenkomst onder bepaalde voorwaarden worden voortgezet. Het huurtarief bedraagt 5% per jaar van de grondprijs.

De grondprijs voor groenstroken € 70,- per m². Hierbij wordt niet langer meer onderscheid gemaakt tussen stad Zevenaar of de kerkdorpen. Over deze grondprijs wordt overdrachtsbelasting geheven (momenteel 2% voor particuliere doeleinden).

3.2 Bedrijventerrein

Voor de bepaling van de grondprijzen voor bedrijventerreinen is gebruik gemaakt van de residuele en comparatieve methode. De grondprijzen van vergelijkbare bedrijventerreinen binnen de regio zijn daarbij met elkaar vergeleken. In vergelijk met voorgaande jaren wordt een differentiatie toegepast naar verschijningsvorm, ligging en type gebruik.

De grondprijzen per m² voor de verschillende locaties zijn op aanvraag beschikbaar.

3.3 Kantoren

De grondprijs voor dit segment is afhankelijk van de opstalontwikkeling. Dit betreft zowel functie als het aantal m² BVO. De gemeente Zevenaar past hierbij in uitzonderingsgevallen maatwerk toe bij het bepalen van de grondprijs. De grondprijs voor deze functie wordt vastgesteld door middel van een residuele berekening, per specifieke ontwikkeling. Hierbij is maatwerk aan de orde.

Bij de bestemming gemengd (bijvoorbeeld bedrijven en kantoren) wordt gekeken naar de opstalontwikkeling van de potentiële koper op de desbetreffende kavel. Is er sprake van een gemengd object dan zal gebruik worden gemaakt van het "in hoofdzaak-criterium". "In hoofdzaak" wordt gedefinieerd als "ten minste 70% van

het BVO". Met andere woorden: is 70% van het BVO bestemd voor bedrijven, dan geldt de grondprijs voor bedrijven. Indien blijkt dat de koper die een grondprijs overeenkomstig het bedrijventarief heeft afgerekend, een opstal realiseert met minder dan 70% bedrijfsfunctie (en dus meer dan 30% kantoorfunctie), dan vindt een naheffing plaats bij afgifte van de omgevingsvergunning. Deze naheffing betreft het verschil tussen de grondprijs op basis van een residuele grondprijsbepaling en de reeds betaalde grondprijs. Hiervoor is de aanvraag van de omgevingsvergunning leidend. Dit wordt expliciet in de koopovereenkomst meegenomen.

3.4 Maatschappelijk en zorg

De grondprijs voor maatschappelijke en zorgfuncties is afhankelijk van de te realiseren ontwikkeling en de eindgebruiker. De gemeente Zevenaar past maatwerk toe bij het bepalen van de grondprijs.

3.5 Overige commerciële voorzieningen

Onder overige commerciële voorzieningen wordt verstaan de detailhandel, leisure en parkeerlocaties. Deze categorie is voornamelijk voorzien op de Spoorallee. De grondprijs voor deze functie is sterk afhankelijk van het gebouw dat wordt ontwikkeld en de eindgebruiker van het gebouw. Hier wordt maatwerk toegepast. De grondprijs voor deze functie wordt bij voorkeur vastgesteld door middel van een residuele berekening. Indien een dergelijke berekening niet mogelijk is, wordt op een andere wijze een marktconforme grondprijs vastgesteld.

3.6 Overige functies

Voor de realisatie van nutsvoorzieningen wordt over het algemeen gewerkt met een recht van opstal in de openbare ruimte, waardoor er geen sprake is van feitelijke uitgifte. Indien het nutsbedrijf bij speciale voorzieningen, zoals een verdeelstation of een wijkcentrale, het eigendom eist, wordt de grondprijs op basis van de comparatieve methode, passend bij de specifieke voorziening, bepaald.

4. Methodiek en grondprijzen 2021 Zevenaar

De gekozen grondprijsmethodiek en de hoogte van de grondprijs per functie in 2021 zijn in onderstaande tabellen samengevat. De genoemde prijzen in de grondprijzenbrief zijn exclusief BTW. Bij verkoop van bouwrijpe grond dient over de verkoopprijs van de grond BTW te worden betaald.

Tabel3. Methodieken en grondprijzen/grondquotes voor woningbouw

Woningtype	Methodiek		Kerkdorpen	Stad Zevenaar
appartement			maatwerk	maatwerk
tussenwoning	grondquote		22%	24%
hoekwoning	grondquote		26%	27%
2^1-kapwoning	grondquote		24%	27%
vrijstaande woning	grondquote		31%	33%
Sociale huur	Appartementen		maatwerk	maatwerk
	Grondgebonden t/m 2e aftoppingsgrens		€ 20.000 excl. BTW	€ 20.000 excl. BTW
	Grondgebonden vanaf 2e aftoppingsgrens		€ 22.500 excl. BTW	€ 22.500 excl. BTW
Vrije kavels algemeen	Tot 400 m2		€ 249,00 excl. BTW	€ 266,00 excl. BTW
	401 m2 t/m 800 m2	-15%	€ 212,00 excl. BTW	€ 226,00 excl. BTW
	801 m2 t/m 1.200 m2	-30%	€ 174,00 excl. BTW	€ 186,00 excl. BTW
	> 1.200 m2	-45%	€ 137,00 excl. BTW	€ 146,00 excl. BTW
Vrije kavels Zwanenwaay	Tot 1.000 m2		€ 249,00 excl. BTW	n.v.t.
Babberich	1.001 - 2.500m2	-50%	€ 124,50 excl. BTW	
	vanaf 2.501 m2		€ 249,00 excl. BTW	
Uitbreiding bestaande kavel met bestemming 'te bebouwen"	direct grenzend aan eigen kavel, max. 100 m2.		€ 162 excl. BTW	€ 162 excl. BTW
Groenstroken zonder bestemming "te bebouwen"	Op te vragen bij de afdeling Beheer, Ontwerp en Realisatie van de gemeente		€ 70 BTW n.v.t.	€ 70 BTW n.v.t.
Verlenging huurovereenkomst van gemeentegrond (als tuin) indien de eigenaar van de betreffende woning wijzigt.	Op te vragen bij de afdeling Beheer, Ontwerp en Realisatie van de gemeente		Huurprijs (per jaar) bedraagt 5% van de koopprijs	Huurprijs (per jaar) bedraagt 5% van de koopprijs
Huurprijs groenstroken t.b.v. maatschappelijke doeleinden	Prijs per m2		€ 2,50 BTW n.v.t.	€ 2,50 BTW n.v.t.

Tabel 4. Methodieken en grondprijzen voor niet-woningbouw

Type	methodiek	Grondprijs
Bedrijfskavels	grondprijs per m2	op aanvraag
Kantoren	residueel	maatwerk
Maatschappelijk en zorg	grondprijs per m2/comparatief	maatwerk
Overige commerciële voorzieningen	grondprijs per m2/comparatief	maatwerk
Overig functies inclusief nutsvoorzieningen	grondprijs per m2/comparatief	maatwerk

5. Meer informatie

Voor meer informatie over de grondprijzen van de gemeente Zevenaar kunt u contact opnemen met de afdeling Beheer, Ontwerp en Realisatie.

Bijlage 1: Grondprijsmethodieken

Inleiding

In deze bijlage wordt alleen ingegaan op de bepaling van de prijs van bouwrijpe grond. Dit betreft grond die voldoet aan de volgende kenmerken:

- de grond is geschikt om op te bouwen en het bestemmingsplan geeft de bouwmogelijkheid
- de omliggende openbare ruimte is aangekocht en bouwrijp gemaakt. Dit betekent bijvoorbeeld dat er een bouwweg ligt, dat er riolering ligt en overige nutsvoorzieningen.
- contractueel is geregeld dat de openbare ruimte woonrijp wordt gemaakt. Dit betekent de aanleg van water/waterberging, groenvoorzieningen, bruggen en straatwerk.

In de Nederlandse praktijk bestaan meerdere methodieken om de grondprijs te bepalen, namelijk:

1. Kostprijs methode
2. Comparatieve methode
3. Residuele waarde methode
4. Grondquote / Grondcurve
5. Vaste m² prijs of vaste kavelprijs

Ten aanzien van de genoemde methodieken kunnen de volgende opmerkingen worden gemaakt:

Ad 1. De kostprijsmethode is in het verre verleden veel toegepast. Binnen de vigerende wettelijke kaders is dit geen logische benadering meer. Indien de kostprijs hoger ligt dan de waarde, zal een potentiële koper niet kopen. Indien de kostprijs lager ligt dan de waarde, zou verkoop op basis van de kostprijs beoordeeld worden als staatssteun.

Ad 2. Comparatief houdt in dat prijzen zijn afgeleid van grondprijzen van omliggende gemeenten of vergelijkbare verkopen die in het recente verleden zijn gerealiseerd. Gemeenten hanteren de comparatieve methode bij de notie concurrerend te zijn ten opzichte van omliggende gemeenten. Dit is met name het geval bij de uitgifte van bedrijfspercelen, maar daarnaast ook bij de uitgifte van vrije kavels.

Ad 3. De residuele grondwaarde is een methodiek die uitgaat van de waarde van het toekomstige vastgoed en op deze waarde de stichtingskosten van het vastgoed in mindering brengt.
Om een residuele grondwaarde berekening te kunnen uitvoeren is kennis nodig van de VON-prijzen en de stichtingskosten. VON-prijzen zijn door middel van een marktscan te schatten. De stichtingskosten kunnen worden ingeschat op basis van bouwkostendatabases. Toepassing van deze methodiek is gedetailleerd, en wordt vooral toegepast door gemeenten met een grote bouwopgave.

Ad 4. De grondquote is een percentage van de VON-prijs van het vastgoed en geeft het waarde aandeel van de grond aan. Hierbij wordt de grondprijs bepaald op basis van een percentage van de VON-prijs (excl.) van het vastgoed. Deze methode is relatief eenvoudig te hanteren en garandeert bij benadering een marktconforme grondprijs.

Ad 5. Vaste grondprijzen zijn vaak gebaseerd op de comparatieve methode. Voor gemeenten met een beperkte bouwopgave is een vaste grondprijs eenvoudig te hanteren. Daarbij geeft dit duidelijkheid over grondprijzen bij het bestuur, de Raad en haar inwoners.

Voor- en nadelen van de grondprijsmethodes

In de vorige paragraaf is geconstateerd dat de kostprijsmethode niet toepasbaar is. Ook is aangegeven dat de comparatieve methode vaak de manier is om vaste grondprijzen te bepalen. Met deze achtergrond worden deze twee methodes samen beschreven. Navolgende tabellen geven een overzicht van de voor- en nadelen de toepasbare methoden.

Tabel 1. Voor- en nadelen residuele grondwaardemethode

Voordeel	Nadeel
Dicht op marktwaarde Residuele grondprijzen benaderen de marktwaarde van de grond. De methode houdt rekening met de kenmerken van het vastgoed (grootte, kwaliteit, typologie en locatie) en anticipeert direct op marktwijzigingen. De residuele grondwaarde is een grondprijs op maat. Flexibel Wanneer een vastgoedprogramma en of de kenmerken van het vastgoed wijzigen, dan wijzigt de residuele grondprijs mee. In een krappe markt waarin behoefte is aan flexibiliteit en op maat geleverde vastgoedproducten, zijn grondprijzen op maat essentieel. Deze kunnen het verschil maken tussen een haalbare en onhaalbare ontwikkeling.	Intensief Het berekenen van een residuele grondwaarde is maatwerk. Per product dienen onderbouwde berekeningen te worden gemaakt (arbeidsintensief). Het vraagt om concrete marktkennis over vastgoedprijzen en stichtingskosten. Daarnaast dient deze prijs nog te worden uit onderhandeld met de ontwikkelende partijen. In de praktijk kosten prijsonderhandelingen veel tijd en het is onzeker of de maximale residuele grondprijs uiteindelijk uit onderhandeld kan worden. Negatieve hefboomwerking Bij een stagnerende vastgoedmarkt is sprake van een negatieve hefboomwerking van de residuele grondwaarde. Bij dalende woningbouwprijzen en gelijkblijvende bouwkosten, ontstaat er een forse procentuele daling van de grondprijs. Bij stijgende prijzen is het omgekeerde het geval, maar door mogelijk toenemende bouwkosten kan deze prijsstijging weer teniet worden gedaan.

Tabel 2. Voor- en nadelen grondquotemethode

Voordeel	Nadeel
Eenvoud De grondprijzen zijn eenvoudig te berekenen aan de hand van grondquotes (percentages). Benadert de marktwaarde Doordat de grondquote methode een afgeleide is van de residuele grondwaarde methode benadert het de marktwaarde. De mate waarin is afhankelijk van de mate waarin wordt gedifferentieerd in woningtypes en locatie. Volgt woningprijzen Bij dalende woningbouwprijzen volgen de grondprijzen deze daling. Er treedt geen hefboomwerking op.	Inflexibel Grondquotes zijn ingedeeld in prijscategorieën. Elke categorie heeft zijn eigen quote. Meestal lopen de quotes op: hoe hoger de prijscategorie hoe hoger de quote. Wanneer een opstal naar een hogere categorie verschoven wordt, bijvoorbeeld als gevolg van een kwaliteitsimpuls kan dit leiden tot een flinke verhoging van de grondprijs. Daarnaast kan er discussie ontstaan over VON-prijzen. Immers welke prijs wordt gehanteerd? De prijs waarvoor een woning in verkoop wordt genomen of de prijs waarvoor de woning wordt verkocht (inclusief meerwerk).

Tabel 3. Voor- en nadelen vaste grondprijsmethode

Voordeel	Nadeel
duidelijkheid & overzichtelijkheid Een vaste grondprijs is duidelijk en overzichtelijk voor betrokkenen. De gemeente kan de prijzen eenvoudig door rekenen in de verschillende grondexploitaties en voor het gemeentebestuur, de Raad en particulieren/bedrijven is het transparant en overzichtelijk welke grondprijs voor bouwrijpe grond betaald moet worden. Periodiek worden de grondprijzen vastgesteld. Afhankelijk van de keuze van de gemeenten kunnen er meerdere grondprijscategorieën worden onderscheiden.	weinig mogelijkheden tot prijsdifferentiatie De vaste grondprijs is vaak een andere prijs dan de marktwaarde van de grond. De kenmerken van het vastgoed (grootte, kwaliteit, typologie en locatie) bepalen namelijk de prijs. Deze prijsdifferentiatie is beperkt mogelijk bij een vaste grondprijs methode. Door het onderscheiden van grondprijs categorieën kan dit deels worden opvangen, door woningcategorieën te onderscheiden, prijsstaffels te hanteren en rekening te houden met locatiekenmerken (bijvoorbeeld een lagere prijs bij kleine kernen en een hogere prijs voor het centrale dorp).

Keuze gemeente Zevenaar

Een grondprijs dient zoveel mogelijk de reële marktwaarde te vertegenwoordigen. In een krappe vastgoedmarkt is dat noodzakelijk om concurrerend te kunnen zijn. Dit geldt met name voor bouwgrond wat direct aan de eindgebruiker wordt verkocht (bedrijventerrein, vrije kavels). De consument zal immers "shoppen" naar een product met de beste prijs / kwaliteitsverhouding.

Inhoudelijk is de residuele grondwaarde methode de beste methode.

- Echter voor bouwgrond die direct aan de eindgebruiker wordt verkocht is deze in beginsel niet toepasbaar. Immers op het moment dat de grond "in de etalage" wordt gezet is nog niet bekend wat er wordt gerealiseerd en zoals hiervoor aangegeven, potentiële koper "shoppen". Voor deze gronden is dan de vaste grondprijsmethode de beste methode. Om de marktwaarde zo goed mogelijk te benaderen wordt gewerkt met een staffelkorting, en met onderscheid naar kerkdorpen en stad Zevenaar. Vervolgens worden de prijzen voor vrije kavels periodiek op basis van referentie woningen en op basis van de comparatieve methode herijkt. Voor bedrijvenkavels wordt periodiek de comparatieve methode toegepast.
- Voor projectmatige bouw is de pure residuele grondwaarde methode arbeidsintensief. Als afgeleide hiervan kiest de gemeente Zevenaar voor de grondquote methode. Hierbij geldt dat voor referentiewoningen de residuele grondwaarde wordt berekend, en vervolgens wordt vertaald in een grondquote. Om het nadeel van inflexibiliteit (zie hierboven) te ondervangen wordt hierbij gewerkt met bandbreedtes. Hierbij wordt ook de locatie (stad/kerkdorp en courant/incourant) betrokken.
- Voor het Businesspark 7Poort is de residuele methode normatief toegepast op de meest gangbare verschijningsvormen. De daaruit voortvloeiende grondprijzen zijn vervolgens getoetst aan omliggende/concurrerende bedrijventerreinen. Dit heeft geleid tot een marktconforme prijsstelling per categorie. Voor zichtlocaties wordt een toeslag gehanteerd.

GEMEENTE
ZEVENAAR

Kerkstraat 27 • 6901 AA Zevenaar • 0316 595 111 • www.zevenaar.nl

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2021-027

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	23-03-2021
zaaknummer	Z/21/382986/ADV/21/1012430
onderwerp	Vergunningverlening en handhaving kleine bouwwerken
portefeuillehouder	H. Winters

Contactpersoon	R. Gerritsen
E-mail	R.Gerritsen@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595111

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
In de raadsvergadering van 16 december 2020 is er naar aanleiding van een motie gesproken over het plaatsen van kleine dierenverblijven (zoals bijenkasten). In deze vergadering is toegezegd dat het college onderzoek doet naar de vergunningverlening en handhaving ten aanzien van kleine bouwwerken en u hierover informeert In deze brief leest u onze bevindingen.

Context
- ☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Collegeprogramma
- x ~~Motie/amendement/~~toezegging
- ☐ Anders, namelijk

Voor het plaatsen van kleine bouwwerken geldt zowel lokale als landelijke regelgeving.
Onderzoek wijst uit dat er lokaal weinig ' speelruimte' is binnen de bestaande bouwregelgeving.

In landelijke wetgeving zijn de volgende zaken vastgelegd:
- Uniforme kaders voor het vergunningsvrij plaatsen van een bouwwerk. De criteria hiervoor zijn bijvoorbeeld de afmetingen en de gewenste plaats op het perceel.
- Kan een bouwwerk niet vergunningsvrij worden geplaatst, dan moet hiervoor een omgevingsvergunning worden aangevraagd bij de gemeente.

Een omgevingsvergunning wordt naast de landelijke regelgeving getoetst aan lokale kaders. Deze kaders zijn vastgelegd in het bestemmingsplan en in de afwijkingsmogelijkheden (zoals de binnenplanse afwijking als de kruimelprocedure). Deze bieden momenteel veel mogelijkheden voor het bouwen zonder vergunning en/of met een omgevingsvergunning. Let wel, de lokale kaders zijn ondergeschikt aan de landelijke kaders.

Handhaven op illegale bouw van kleine objecten heeft in Zevenaar geen prioriteit.
Wij handhaven daarom niet actief op dergelijke bouwwerken. Als wij een handhavingsverzoek ontvangen, zijn wij verplicht om hiernaar te handelen en dus te handhaven. Alle objecten op het betreffende perceel (ook kleine dierenverblijven) worden dan geïnventariseerd.

Zevenaar heeft geen gedoogbeleid voor illegaal geplaatste (kleine) objecten.
Als bij de handhaving strijdigheden aangetroffen zijn, worden betrokkenen geïnformeerd over de mogelijkheden voor legalisatie. Wij denken graag in oplossingen. Wellicht is het object vergunningsvrij elders op het perceel te plaatsen of kan een omgevingsvergunning aangevraagd worden.
Dit geeft betrokkenen zekerheid en voorkomt willekeur.

Het college wil de mogelijkheden Omgevingswet en kosten onderzoeken.
Wij gaan de onderstaande punten verder onderzoeken:

1. Het college vindt dat voor kleine dierenverblijven het soms binnen de huidige wetgeving ingewikkeld kan zijn om deze aan te vragen en vervolgens vergund te krijgen. Volgens de huidige planning treedt op 1 januari 2022 de nieuwe Omgevingswet in werking. Deze wet geeft de gemeente mogelijk meer bevoegdheden. Het college onderzoekt de komende tijd welke mogelijkheden er zijn voor verruiming van vergunningsvrij bouwen binnen de Omgevingswet. Voor het einde van dit jaar (voor de invoering van de nieuwe omgevingswet) zal dit worden afgerond.
2. Voor een omgevingsvergunning betaalt de aanvrager leges. De hoogte hiervan is afhankelijk van de bouwkosten, het bestemmingsplan (mogelijk ook een monumentenvergunning) en de te volgen procedure (kruimelprocedure, bestemmingsplanwijziging, etc.). Het college snapt dat de hoogte van de leges mogelijk een drempel opwerpt voor het aanvragen van een vergunning. Het is zelfs mogelijk dat de legeskosten meer bedragen dan de aanschafkosten van een klein dierenverblijf. Het college wil hier graag aan uw verzoek tegemoet komen door het verlagen, dan wel reduceren tot een nultarief, van de leges. De legesverordening kent op dit moment geen uitzondering om voor deze bouwwerken een heel laag of nultarief in rekening te brengen. Daarom brengt het college de mogelijkheden en de financiële consequenties in kaart. Het college komt met een voorstel naar uw raad om de legesverordening te herzien.

Zodra wij het bovenstaande onderzocht hebben, bespreken wij de bevindingen graag met u in de commissies Ruimte en Middelen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Kerkstraat 27 ◆ Postbus 10 ◆ 6900 AA Zevenaar ◆ (0316) 595111 ◆ gemeente@zevenaar.nl ◆ www.zevenaar.nl

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2021-032

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 1 april 2021
Zaaknummer Z/20/356253 /INT/21/
Onderwerp Raadsinformatiebrief COVID-19 d.d. 1 april 2021
Portefeuillehouder Burgemeester L. van Riswijk

Contactpersoon Thijs Barten
E-mail T.Barten@zevenaar.nl
Telefoon 0316-595580

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
In de informatieve raadsbijeenkomst van 6 januari 2021 hebben we gesproken over de inwerkingtreding van de spoedwet Covid-19 (TWM). Daarbij is afgesproken dat we u één keer per maand, voorafgaand aan de Commissie Middelen, actief informeren over de stand van zaken omtrent de bestrijding van virus, of vaker wanneer dat noodzakelijk is. In deze raadsinformatiebrief willen we u informeren over enkele regionale en lokale zaken.

Context
☑ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem

Kernboodschap

Lokale bijzonderheden

Vaccineren tegen het coronavirus in Zevenaar
Op dinsdag 6 april opent de GGD Gelderland-Midden een nieuwe vaccinatielocatie in sporthal Lentemorgen in Zevenaar. Deze sporthal biedt vanwege de omvang en faciliteiten de mogelijkheid om bij grotere leveringen vaccins grote groepen mensen te vaccineren. Lentemorgen is de vierde vaccinatielocatie in onze regio, waarbij rekening is gehouden met spreiding over de regio.
Vanaf de opening begint GGD Gelderland-Midden op deze nieuwe locatie met het vaccineren van ongeveer 200 personen per dag. Naarmate er meer vaccins beschikbaar zijn, worden er ook meer personen per dag gevaccineerd. De locatie aan de Lentemorgen in Zevenaar is op termijn geschikt voor circa 3.200 vaccinaties per dag. Er zijn dan 8 zogenaamde priklijnen ingericht.
Er wordt dagelijks geprikt van 08:00 uur tot 20:00 uur. De mensen die een brief thuis hebben ontvangen kunnen via een landelijk telefoonnummer een afspraak maken om gevaccineerd te worden op een van de locaties, waaronder Zevenaar.
Naarmate het drukker gaat worden op de vaccinatielocatie, worden er ook meer verkeersmaatregelen genomen om het verkeer op een goede manier te verwijzen naar de Sporthal en de juiste parkeerplaatsen.

Activiteiten voor de jeugd
Samen met onder andere Kunstwerk!, Caleidoz en Ataro zijn we bezig met het opzetten van een activiteitenprogramma voor jongeren in de gemeente Zevenaar. We zijn momenteel aan het bekijken welke activiteiten mogelijk zijn waarbij alle maatregelen in acht worden genomen.

Regionale ontwikkelingen

Vindpercentage iets gestegen
Het aantal testen is in heel Nederland en Gelderland-Midden weer gestegen. Deze week zien we een stijging van het aantal testen in alle leeftijdsgroepen. De grootste toename zien we bij de groep 0-9 jarigen (47%), 30-39 jarigen en 40-49 jarigen (beiden 55%). Het vindpercentage steeg van 5,9% naar 7,0%. Het vindpercentage in de leeftijdsgroep 0-12 jaar ligt lager dan in de leeftijdsgroep 13 jaar en ouder (4,4% en 7,7%). De vindpercentages zijn het hoogst in de leeftijdscategorieën 18-24 jaar, 50-59 jaar en 75+ers.

Volhouden
We hebben te maken met een derde golf en zijn daarnaast volop aan het vaccineren. Met het oplopen van het aantal besmettingen nemen ook de ziekenhuis- en IC-opnames toe. Pas als een groot deel van de 65-plussers en de jongere mensen met onderliggende aandoeningen gevaccineerd zijn, zal het aantal ziekenhuisopnamen gaan afnemen.

Naleving (week van eind maart)
Het algemene beeld is dat de landelijke richtlijnen door het merendeel nog steeds goed worden nageleefd. Er zijn geen excessen geweest met betrekking tot de handhaving van de richtlijnen. De afgelopen weken is een lichte toename in de geluidsoverlastmeldingen, het aantal privéfeestjes en het aantal overtredingen van de avondklok. Bij alle meldingen is er door politie opgetreden, dan wel door een waarschuwing dan wel door een proces-verbaal.

Epidemiologische duiding

Landelijk en regionaal beeld

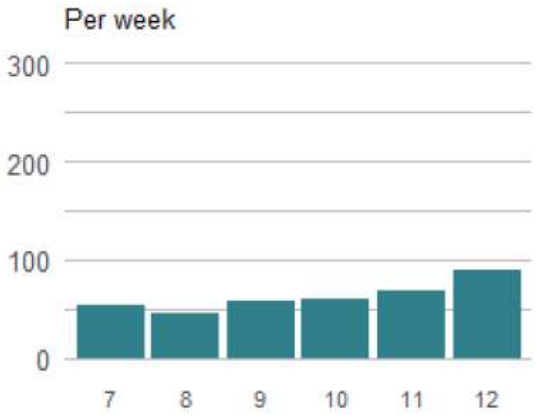
Landelijk steeg het aantal meldingen van mensen die positief testten op COVID-19 de afgelopen week (24 februari t/m 2 maart) van naar 29.977 naar 31.984 (+7%). In de week de ervoor was er een stijging van 19%.

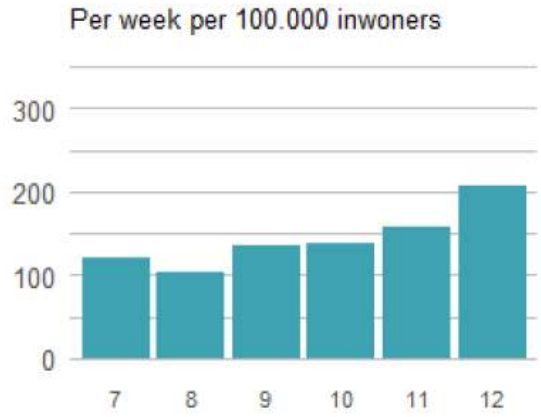
Het aantal nieuwe meldingen van ziekenhuisopnames op verpleegafdelingen bleef ongeveer gelijk met 1133 (vorige week 1120). Het aantal nieuwe opnames op de Intensive Care daalde van 243 naar 224 (-8%).

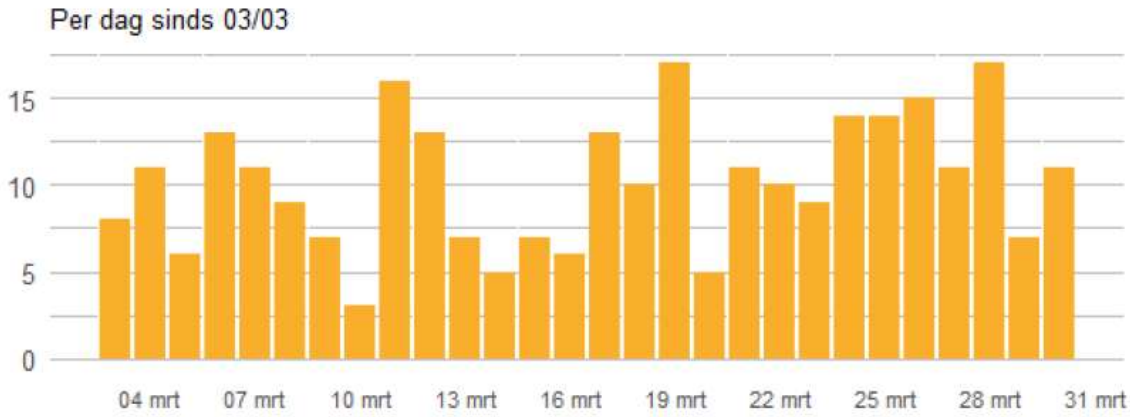
In de regio Gelderland-Midden zagen we dat er in week 8 (22 t/m 28 februari) een einde lijkt gekomen aan de daling van het aantal inwoners dat positief testte ten opzichte van de week ervoor; van 646 naar 698 (+8%). Dit zijn 100 positieve testen per 100.000 inwoners. Onze regio heeft momenteel het laagste aantal positieve testen per 100.000 inwoners in Nederland.

Lokaal beeld

Aantal positief geteste inwoners in week 12 was 90. Dit zijn 206 positieve testen per 100.000 inwoners. Het aantal positieve testen is gestegen ten opzichte van week 11.







Informatie en communicatie
Alle beschikbare informatie omtrent de bestrijding van Covid-19 en vaccinatie zijn te raadplegen via de volgende links:

- Informatie over vaccinatie is centraal te vinden op de site van de Rijksoverheid: coronavaccinatie.nl.
- Medische informatie RIVM rondom het coronavirus: https://www.rivm.nl/coronavirus/covid-19
- Coronadashboard: https://coronadashboard.rijksoverheid.nl/
- www.rijksoverheid.nl/coronavirus: alle actuele informatie in één oogopslag.
- Q&A corona en gezondheid
- Coronamaatregelen en de gevolgen voor het politiewerk
- Landelijk publieksinformatienummer 0800-1351.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2021-029

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	30 maart 2021
Zaaknummer	Z/21/380727/ADV/21/1013240
Onderwerp	Pilot bodycams voor boa's
Portefeuillehouder	L. van Riswijk

Contactpersoon	Lesly Brons
E-mail	L.Brons@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595 334

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
De buitengewoon opsporingsambtenaren werkzaam bij de gemeente Zevenaar worden in hun werk geconfronteerd met agressie en geweld. Om de veiligheid van de boa's te vergroten heeft het college van burgemeester en wethouders besloten de boa's uit te rusten met bodycams: kleine camera's die op het uniform worden gedragen.

Kernboodschap
Middels een pilot van zes maanden onderzoekt de gemeente Zevenaar of de bodycams daadwerkelijk de veiligheid van de boa's vergroot.

Context
- ☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Coalitieafspraak
- ☐ Motie/amendement/toezegging
- ☑ Anders, namelijk : informatie vanuit het college inzake pilot

Inhoudelijke boodschap
De argumenten voor de pilot zijn in dit geval:
1. De bodycams hebben een de-escalerend effect op agressief en gewelddadig gedrag.
2. De beelden kunnen achteraf door de politie worden gebruikt voor de opsporing van verdachte(n) van geweld of agressie jegens de boa's.
3. De boa's kunnen beelden gebruiken voor zelfevaluatie.

De pilot heeft weinig tot geen risico's doordat een zorgvuldige procedure heeft plaatsgevonden. Ook zorgen de volgende stappen/opgestelde stukken voor een minimalisatie van risico's:

- Goedkeuring van onze ondernemingsraad;
- Een werkinstructie voor de boa's. Dit is een heel kort en praktisch document voor de boa's met daarin de interne werkafspraken over het gebruik van de bodycams en over de toegang tot de opnames;
- Een protocol bodycamopnames voor de betrokkenen. In dit protocol staat wie er voor welke doelen met de bodycamopnames mag werken;
- Een Data Protection Impact Assessment (DPIA) waarin de privacy risico's voor burgers en boa's staan, inclusief beschermingsmaatregelen. Onze Functionaris gegevensbescherming heeft positief geadviseerd over de DPIA;
- Er vinden evaluaties plaats gedurende de pilot. Tijdens en na de pilot worden gesprekken gevoerd met de boa's over het gebruik van de bodycam. Op basis van deze gesprekken wordt een notitie opgesteld met de resultaten van de pilot. Deze notitie is een belangrijke informatiebron bij het bepalen of na de pilot zal worden gekozen voor permanente inzet van de bodycams of niet.
- De documenten zijn juridisch gecheckt door een extern juridisch adviesbureau;
- De boa's hebben een training gevolgd bestaande uit een theorie- en praktijkgedeelte. De training is gegeven door een externe gerenommeerde trainer.

Communicatie en vervolgproces

De bodycams worden openlijk en dus niet heimelijk ingezet. De bodycams zijn altijd goed zichtbaar en er wordt in principe een waarschuwing gegeven als een opname start. Verder is met onze afdeling communicatie een strategie ingezet om via de sociale kanalen en op onze website de pilot aan te kondigen en daarover informatie te verschaffen. Bovendien is er een vraag- en antwoordpagina ingericht op onze website.

Middels de pilot wordt onderzocht in hoeverre de bodycams in de gemeente Zevenaar de veiligheid van de boa's vergroten. Aan het eind van de pilot wordt beoordeeld wat het vervolg zal worden.

- De pilot kan geen effect hebben. Dan zal aan het eind van de pilot besloten worden dat er geen gevolg aan de pilot wordt gegeven.
- De pilot kan effect hebben. Dan weegt het college de voor- en nadelen af en oordeelt of de bodycams al dan niet structureel ingevoerd worden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen
Aan deze brief zijn de volgende bijlagen toegevoegd:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/21/1007915	Werkinstructie gebruik bodycam door boa's Zevenaar
2.	INT/21/1007914	Protocol Bodycam-opnames Zevenaar
3.	INT/21/1007913	DPIA Bodycams Zevenaar

Werkinstructie gebruik bodycam door boa's gemeente Zevenaar
Laatst gewijzigd op: 10 maart 2021

Per 1 april 2021 start er een pilot 'gebruik bodycams door boa's' voor 6 maanden. Deze werkinstructie kan tussentijds of na de pilot desgewenst aangepast worden.

Bij ingebruikneming van de bodycam worden de volgende regels gehanteerd:

Uitgifte bodycam
- Alle boa's krijgen, aan het begin van de pilot, een bodycam toegewezen. Het personeelnummer van de boa wordt gekoppeld aan zijn/haar bodycam en de bodycam wordt fysiek gelabeld.
- Bij aanvang van de dienst haalt de boa de bodycam uit het docking station en zet de boa de bodycam aan via de aan-/en uitknop.
- De boa controleert of de batterij is opgeladen en of de bodycam functioneert.
- Een defect of andere bijzonderheden worden direct aan het afdelingshoofd gemeld.

Inzet van de bodycam
- De boa bevestigt de bodycam duidelijk zichtbaar op de borst.
- Zodra de boa zich onveilig voelt schuift hij/zij de alarmknop naar beneden. De alarmknop kan ook voorafgaand aan een situatie gebruikt worden, als er bijvoorbeeld eerder een incident met de persoon in kwestie heeft plaatsgevonden.
- Aan het activeren van de alarmknop gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf.
- De boa waarschuwt collega's zoveel mogelijk als hij/zij opnamen maakt of heeft gemaakt waarbij collega's herkenbaar in beeld komen.
- Nadat de dreigende situatie voorbij is wordt de alarmknop gedeactiveerd.
- Als er opnames gemaakt zijn geeft de boa dit door aan de beheerders (Lesly Brons ((eerste aanspreekpunt)) of Marleen Steintjes).
- Bij ontdekking van verlies, diefstal of beschadiging van de bodycam dient dit direct te worden gemeld conform de instructie verlies en diefstel van de gemeente Zevenaar.

Inname en bewaarplaats bodycam
- De bodycam wordt na de dienst in het docking station geplaatst.
- De inname wordt automatisch gelogd in het bodycamsysteem.
- De opnames worden automatisch naar de opslag geüpload en van de bodycam verwijderd.
- De accu van de bodycam wordt automatisch opgeladen.
- Opnames worden 28 dagen bewaard en daarna automatisch gewist.

Toegang tot opnames
- De opnames kunnen voor beperkte doeleinden worden ingezien/gebruikt (zie protocol Bodycamopnames Zevenaar en het DPIA).
- Er zijn twee beheerders aangewezen die de beelden mogen inzien.
- De beheerders mogen alleen de beelden inzien om de redenen die staan vermeld in het protocol Bodycamopnames Zevenaar en het DPIA.
- De boa's mogen hun eigen beelden inzien, na een verzoek tot evaluatie van eigen handelen. De beelden worden altijd met twee personen bekeken (vier ogen principe). Staan er andere boa's op beeld, dan is er eerst toestemming van hen nodig.
- De boa kan niet zelfstandig bodycam-opnamen verwijderen.

Protocol Bodycamopnames

Laatst aangepast: 10 maart 2021

1. Inleiding

Handhavers van Team Handhaving van de gemeente Zevenaar gebruiken bodycams voor het vergroten van hun veiligheid tijdens het werk. Dit protocol beschrijft de afspraken omtrent het beheer van de bodycamopnames.

2. Doel gebruik bodycams

De bodycams worden ingezet voor de veiligheid van de handhavers.[1] Dit betekent dat de bodycams niet structureel voor andere doeleinden ingezet mogen worden.

3. De geautoriseerde gebruiker

Voor team handhaving van de gemeente Zevenaar, worden de bodycamopnames beheerd door Lesly brons (Juridisch adviseur VTH). In diens afwezigheid wordt het beheer overgenomen door Marleen Steinjtes (Juridisch adviseur handhaving). De beheerder is verantwoordelijk voor discretie omtrent de bodycambeelden en mag de beelden enkel raadplegen of delen voor de vooraf afgesproken doelen.

4. Autorisaties backoffice

Slechts de beheerder, het afdelingshoofd en de boa's hebben toegang tot de backoffice. De beheerder en het afdelingshoofd hebben de meest ruime autorisaties. De beheerder staat los van de boa's en het afdelingshoofd. De boa's hebben autorisatie voor noodzakelijke handelingen, want de boa's zullen weinig in de backoffice zijn.

5. Opnames labelen

- De opnames kunnen alleen opgevraagd en gebruikt worden voor twee primaire doelen en twee wettelijke plichten:
  Primaire doelen
  - Aangifte: een handhaver is slachtoffer van agressie of geweld en wil de opnames aan de politie geven bij een aangifte;
  - Evaluatie: een handhaver heeft een verzoek ingediend om de opnames te gebruiken voor evaluatie.

  Wettelijke plichten:
  - Vordering: het bevoegd gezag (bijvoorbeeld politie of justitie) vordert de bodycamopnames;
  - Inzage: een betrokkene heeft een verzoek tot inzage gedaan;
- Wanneer duidelijk is dat een opname voor een van de voorgaande doelen nodig is, wordt een label met het doel aan de opname toegekend door het afdelingshoofd;
- Aan de opname wordt ook een omschrijving van de situatie toegevoegd.

[1] De juridische grondslag inclusief de belangenafweging en de noodzakelijkheid zijn beschreven in de DPIA

6. Gebruik bodycamopnames

De opnames van de bodycams mogen voor twee primaire doelen worden gebruikt: aangifte doen bij de politie na agressie tegen een handhaver of voor zelfevaluatie door de betrokken handhaver na een incident. Daarnaast kunnen opnames worden verstrekt aan bevoegd gezag na een vordering of aan een burger na een inzageverzoek. Ander gebruik van de bodycams is niet toegestaan. De bodycamopnames worden uitdrukkelijk niet gebruikt voor het controleren van prestaties, gedrag of aanwezigheid van medewerkers.

Doel	**Werkwijze**
Aangifte bij de politie *Handhaver die slachtoffer is van agressie of geweld doet aangifte bij politie en verstrekt bodycamopname.*	De beheerder doorzoekt de opnames en levert de relevante opname aan de politie.
Zelfevaluatie na incident *Evaluatie van het optreden van een handhaver na een incident.*	Na ontvangst van een verzoek tot evaluatie van eigen handelen door een handhavers, doorzoekt de beheerder de opnames en levert de opname aan de desbetreffende handhaver. De handhaver bekijkt de opname. Dat doet de handhaver samen met zijn afdelingshoofd in een afgesloten ruimte.
Vordering *Vordering door de politie, de officier van justitie of de rechter-commissaris op basis van art. 126nd(a) Wetboek van Strafvordering.*	De beheerder controleert de vordering, doorzoekt de opnames en levert de relevante opname aan het bevoegd gezag.
Inzageverzoek *Inzageverzoek door een betrokkene die met een bodycam is gefilmd.*	Inzageverzoeken voor persoonsgegevens worden afgehandeld volgens het generieke proces van de gemeente Zevenaar. De beheerder controleert of er inderdaad een opname is gemaakt en stelt vast of de betrokkene inderdaad in beeld is. Als inzage wordt gegeven; worden andere betrokkenen onherkenbaar gemaakt (video en audio). Of de betrokkene een kopie krijgt wordt afgestemd met de privacyofficer. Mocht het gaan om een opname die aan de politie is verstrekt, dan is de Wpg van toepassing en is de politie de verwerkingsverantwoordelijke. In dat geval moet de betrokkene die zijn of haar

	persoonsgegevens wil inzien een inzageverzoek bij de politie indienen Het is bijzonder veel en technisch werk om een video te anonimiseren. Daarom wordt in eerste instantie een screenshot verstrekt met een schriftelijke toelichting van wat er verder te zien is op de opname.

7. Wijze van overdracht opnames

Middels een externe gegevensdrager. De beheerder kan op beveiligde wijze de opnames vanaf de stand-alone laptop op de externe gegevensdrager plaatsen en op die manier overdragen.

8. Verwijdering opnames & bewaartermijn

- Alle opnames waar niets mee aan de hand is en die geen label hebben gekregen, worden na 28 dagen automatisch gewist.
- Als aan een opname een label is toegekend wordt de betreffende opname bewaard totdat het incident is afgehandeld. De opname wordt daarna handmatig verwijderd door een geautoriseerde gebruiker
  Is het incident binnen 28 dagen afgehandeld, dan wordt ingesteld dat de opnames automatisch 28 dagen na het incident verwijderd worden.

9. Audit trail

De software houdt automatisch een zogenaamde *audit trail* bij voor elke opname. Dat betekent dat elke handeling met een opname (uploaden, bekijken, verstrekken, verwijderen) automatisch wordt gelogd. De audittrail wordt bewaard ook na de bewaartermijn van de opname. Als er twijfel is of een opname onrechtmatig is bekeken, bewerkt, verstrekt of verwijderd controleert het afdelingshoofd de audittrail van die opname.

10. Afspraken in de DPIA

De juridisch adviseur VTH, of in zijn afwezigheid de juridisch adviseur handhaving, heeft een aantal controlerende taken. Deze afspraken zijn opgenomen in de DPIA, welke als bijlage is toegevoegd.

11. Andere relevante documenten

- Werkinstructie bodycams met praktische 'spelregels' voor de handhavers

DPIA bodycams

Bodycams voor handhavers gemeente Zevenaar

Data Protection Impact Assessment



Versie: 1.0
Datum: 10 maart 2021
Door: Lesly Brons

Inhoud

1. Inleiding 8

1.1. DPIA 8
1.2. Verwerkingsverantwoordelijkheid 8
1.3. Overige documenten 8
1.4. Totstandkoming 9
1.5. Leeswijzer 9

2. Beschrijving van de gegevensverwerking 10

2.1. Deelproces 1: Opnames maken 10
2.2. Deelproces 2: Opnames gebruiken en verwijderen 11

3. Noodzaak en evenredigheid 14

3.1. Welk doel dient de verwerking? 14
3.2. Grondslag en legitieme redenen 14
3.3. Noodzakelijkheid 15
3.4. Eindafweging 17

4. Risicobeoordeling 19

4.1. Methodiek 19
4.2. Bruto risico's van de verwerking 20

5. Beschermingsmaatregelen 23

5.1. Technische maatregelen 23
5.2. Organisatorische maatregelen 24

6. Eindoordeel over restrisico 26

7. Advies Functionaris Gegevensbescherming 27

Versies

Versie	Datum	Bijzonderheden	Auteur
0.1	1-02-2021	Format, opzet en inhoud	Lesly Brons
1.0	10-03-2021	Eindversie	Lesly Brons

Wijzigingen t.o.v. vorige versie

Aanvullingen/opmerkingen betrokkenen verwerkt. Advies FG verwerkt.

Wat er nog gaat gebeuren:

Stukken worden in bestuurlijke route gebracht.

Afkortingen

AP	Autoriteit Persoonsgegevens
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
CISO	Chief Information Security Officer
DPIA	Data Protection Impact Assessment
EDPB	European Data Protection Board
EVRM	Europees Verdrag voor de rechten van de mens en fundamentele vrijheden
FG	Functionaris voor de Gegevensbescherming
GEB	Gegevensbeschermingseffectbeoordeling
OvJ	Officier van Justitie
OM	Openbaar Ministerie
SV	Wetboek van Strafvordering
Wjsg	Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens
WOR	Wet op de ondernemingsraden
Wpg	Wet politiegegevens

Definities

"Betrokkene"	de natuurlijke persoon wiens persoonsgegevens worden verwerkt;
"Persoonsgegevens"	alle informatie over een direct of indirect geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon;
"Verwerker"	de (rechts)persoon die persoonsgegevens verwerkt in opdracht van de verwerkingsverantwoordelijke;
"Verwerkingsverantwoordelijke"	de (rechts)persoon die het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegeven vaststelt.

Verzendlijst

Naam	Functie
Lesly Brons	Projectleider en beheerder
Ronald Vollenberg	CISO/FG
Rob Gerritsen	Afdelingshoofd vergunningen, toezicht en handhaving
Thijs Barten	Adviseur openbare orde en veiligheid
Marleen Steintjes	Juridisch adviseur handhaving

Advies en Goedkeuring

Advies Functionaris voor de Gegevensbescherming

Naam	Functie	Datum advies
Ronald Vollenberg	Functionaris Gegevensbescherming & Chief Information Security Officer.	19-02-2021

Goedkeuring Proceseigenaar

Naam	Functie	Datum goedkeuring
Rob Gerritsen	Afdelingshoofd VTH	10-03-2021

1. Inleiding

Boa's worden in groeiende mate geconfronteerd met agressie. De gemeente Zevenaar wil een goed werkgever zijn en de boa's veiligheid bieden tijdens hun werk. Daarom wordt op 1 april 2021 gestart met een een pilot bodycams om te zien of deze kleine, draagbare camera's de veiligheid van boa's kunnen vergroten. Opnames van bodycams leveren een inperking op van de privacy van de personen die in beeld komen: de burger en de omstanders, maar ook de boa zelf. Daarom is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing op de inzet van bodycams en die stelt een Data Protection Impact Assessment (DPIA) verplicht voor dit soort verwerkingen. In deze DPIA worden de privacyrisico's geïnventariseerd en worden beschermingsmaatregelen getroffen om die risico's weg te nemen of te verkleinen.

1.1. DPIA

In de AVG is een DPIA verplicht gesteld voor verwerkingen van Persoonsgegevens die mogelijk een hoog risico voor de rechten en vrijheden van personen opleveren.[1] Een voorbeeld in de AVG van zo'n verwerking met een hoog risico is cameratoezicht waarbij op grote schaal en systematisch mensen kunnen worden gevolgd in publiek toegankelijk gebied.[2] Later zijn er in aanvullende richtlijnen van de Autoriteit Persoonsgegevens andere verwerkingen aan toegevoegd, waaronder "grootschalig en/of stelselmatig gebruik van flexibel cameratoezicht (camera's op kleding of helm van brandweer- of ambulancepersoneel, dashcams gebruikt door hulpdiensten)".[3] Voor bodycams is een DPIA dus verplicht.

1.2. Verwerkingsverantwoordelijkheid

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zevenaar is de verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de AVG. Het college stelt het doel (meer veiligheid voor de boa's) en de middelen (bodycams) van de verwerking vast namens de (rechts)persoon gemeente Zevenaar.

1.3. Overige documenten

Naast deze DPIA zijn nog meer relevante documenten opgesteld:

- Informatievoorziening aan bewoners
- Protocol bodycamopnames
- Werkinstructie bodycams

[1] Artikel 35 lid 1 AVG.

[2] Artikel 35 lid 3(c) AVG.

[3] Besluit inzake lijst van verwerkingen van persoonsgegevens waarvoor een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (DPIA) verplicht is, Staatscourant nr. 64418, 27 november 2019.

1.4. Totstandkoming

Deze DPIA is opgesteld in overleg met de Functionaris voor de Gegevensbescherming en de projectleider van het project bodycams. De privacyrisico's zijn geïnventariseerd en vervolgens zijn beschermingsmaatregelen gekozen. De processen zijn afgestemd met de beheerders van de bodycamopnames. De conceptversie is voorgelegd aan de FG voor advies en dat advies is integraal opgenomen in deze DPIA. Als zich nieuwe risico's blijken voor te doen, worden nieuwe beschermingsmaatregelen toegevoegd en wordt de DPIA aangepast.

1.5. Leeswijzer

Deze DPIA heeft de volgende opbouw[4]:

- Beschrijving gegevensverwerking
- Noodzaak en evenredigheid
- Risicobeoordeling
- Beschermingsmaatregelen
- Eindoordeel over restrisico
- Advies FG

[4] De opbouw is beschreven in S. Katus (2020), *Hoe ben je FG? De FG-functie uitgelegd voor de praktijk*. Wolters/Kluwer: Deventer.

2. Beschrijving van de gegevensverwerking

In dit hoofdstuk wordt het proces van handhaving door een boa met bodycam en de onderliggende gegevensverwerking op een overzichtelijke manier in kaart gebracht. Het gaat om de hoofdlijnen en een systematische beschrijving van het geheel, waardoor de informatieketen helder in beeld komt.

2.1. Deelproces 1: Opnames maken

Voordat het proces begint

Het belangrijkste doel van de bodycam is het voorkomen van agressie en geweld tegen boa's door een preventief effect. Dat betekent dat in verreweg de meeste diensten geen opnames zullen worden gemaakt met de bodycam. In die gevallen worden er dus ook geen persoonsgegevens verwerkt. Alleen als een incident escaleert of dreigt te escaleren kan de boa een opname maken. Voor die gevallen worden de gegevensverwerkingen in dit hoofdstuk beschreven.

Stap in het proces	Verwerking persoonsgegevens
Stand-by In principe draagt elke boa standaard een bodycam. De bodycam wordt duidelijk zichtbaar op het uniform gedragen en staat continu op *stand-by*. De beelden worden dan continu opgenomen en na 60 seconden automatisch weer gewist. Dit heet 'bufferen' of 'pre-recording'.	Opname wordt tijdelijk opgeslagen en daarna automatisch gewist. Er worden dus wel persoonsgegevens verwerkt, maar die worden na enkele seconden alweer verwijderd en zijn daarna niet meer beschikbaar.
Opname maken Als een situatie dreigt te escaleren en de drager van de bodycam zich onveilig voelt of verwacht dat een burger agressief zal worden, kan de drager aankondigen dat hij of zij een opname gaat maken. Als dit niet zorgt voor een veilige situatie, wordt de opnameknop daadwerkelijk ingedrukt. De gebufferde seconden worden dan vastgelegd, zodat de aanleiding van het incident er ook op staat. Als de dreigende situatie voorbij is, zet de handhaver de bodycam uit.	De opname wordt beveiligd opgeslagen op het interne geheugen van de bodycam.

Uploaden opnames Na de dienst wordt de opname van de bodycam naar de opslag verplaatst.	Opname wordt verwijderd van de bodycam en gaat via het dockingstation naar de beveiligde laptop/desktop computer. Opname krijgt metadata mee: datum, tijd, naam en personeelsnummer handhaver. Borging juiste bodycam bij boa is aanwezig door koppeling personeelsnummer aan bodycam en fysieke naamtag zichtbaar op bodycam te plaatsen.

2.2. Deelproces 2: Opnames gebruiken en verwijderen

De opnames kunnen worden gebruikt voor twee primaire doelen: aangifte doen bij de politie na agressie tegen een handhaver en zelfevaluatie door de betrokken handhaver na een incident. Daarnaast kunnen opnames worden verstrekt aan de politie na een vordering of aan een burger na een inzageverzoek. Ander gebruik van de bodycams is niet toegestaan.

Stap in het proces	Verwerking persoonsgegevens
Primair doel 1: Aangifte bij de politie Handhaver die slachtoffer is van agressie of geweld doet aangifte bij politie en verstrekt bodycamopname.	De beheerder doorzoekt de opnames, levert de relevante opname aan de politie. De persoonsgegevens gaan over van de AVG naar de Wet politiegegevens (Wpg). De politie verwerkt de opname vervolgens conform de Wpg.
Primair doel 2: Zelfevaluatie na incident Evaluatie van het optreden van een handhaver na een incident.	Na ontvangst van een verzoek tot evaluatie van eigen handelen door een handhaver, doorzoekt de beheerder de opnames en levert de opname aan de desbetreffende handhaver. De handhaver bekijkt de opname. Dat doet de handhaver samen met zijn afdelingshoofd in een afgesloten ruimte.
Wettelijke plicht 1: Vordering Vordering door de politie, de officier van justitie of de rechter-commissaris op basis van art. 126nd(a) Wetboek van Strafvordering.	De beheerder controleert de vordering, doorzoekt de opnames en levert de relevante

	opname op een beveiligde wijze aan het bevoegd gezag. De persoonsgegevens gaan over van de AVG naar de Wpg. De politie verwerkt de opname conform de Wet politiegegevens.
Wettelijke plicht 2: Inzageverzoek door betrokkene Inzageverzoek door een betrokkene die met een bodycam is gefilmd.	Inzageverzoeken voor persoonsgegevens worden afgehandeld volgens het generieke proces van de gemeente Zevenaar. De beheerder controleert of er inderdaad een opname is gemaakt en stelt vast of de betrokkene in beeld is. Als inzage wordt gegeven; worden andere betrokkenen onherkenbaar gemaakt (video en audio). Of de betrokkene een kopie krijgt wordt afgestemd met de privacy officer. Mocht het gaan om een opname die aan de politie is verstrekt, dan is de Wpg van toepassing en is de politie de verwerkingsverantwoordelijke. In dat geval moet de betrokkene die zijn of haar persoonsgegevens wil inzien een inzageverzoek bij de politie indienen Het is bijzonder veel en technisch werk om een video te anonimiseren. Daarom wordt in eerste instantie een screenshot verstrekt met een schriftelijke toelichting van wat er verder te zien is op de opname.
Verwijdering Alle opnames worden na 28 dagen automatisch vernietigd. Opnames die nog nodig zijn voor de afhandeling van het incident worden verwijderd op het moment dat ze niet meer nodig zijn.	Alle opnames worden door het systeem automatisch vernietigd na de standaard bewaartermijn van 28 dagen. Als een opname langer nodig is voor een aangifte, zelfevaluatie, vordering of inzageverzoek, wordt de bewaartermijn verlengd tot na afhandeling van dat incident – meestal na het verstrijken van de bezwaar- of beroepstermijn of als er een definitieve uitspraak is gedaan. Die beelden moeten op dat moment handmatig worden

	vernietigd. De beheerder controleert maandelijks of alle bewaarde opnames nog nodig zijn en rechtmatig worden bewaard. Daarnaast maakt de beheerder hier een overzicht van met akkoord van de verwerkingsverantwoordelijke.
Logging Elke handeling met een opname (uploaden, bekijken, verstrekken, verwijderen) wordt automatisch gelogd.	Software houdt automatisch een *audit trail* bij voor elke opname; deze wordt bewaard ook na de bewaartermijn van de opname. Als er twijfel is of een opname onrechtmatig is bekeken, bewerkt, verstrekt of verwijderd, controleert het afdelingshoofd de audittrail van die opname. Tevens voert de beheerder elk kwartaal een steekproefsgewijze controle uit - zie de beschermingsmaatregelen -.

3. Noodzaak en evenredigheid

Op welk moment moet welke informatie beschikbaar zijn in het proces om te zorgen dat het tot een goede uitkomst leidt? Functionarissen moeten niet te veel, maar ook niet te weinig informatie hebben om het proces vlekkeloos te laten verlopen. De noodzaak is gelegen in de vraag waarom je bepaalde gegevens nodig hebt: welk doel dienen ze? En spoort dat doel met de legitieme redenen volgens artikel 6 AVG? Daarna volgt de evenredigheidsvraag in de vorm van een functionele informatiebehoefte per medewerker die betrokken is. Niet elke medewerker heeft dezelfde informatie nodig: er zijn verschillende taken en verantwoordelijkheden en de informatie die beschikbaar is moet precies passend zijn. Alle informatiebehoeften bij elkaar bepalen hoeveel informatie er moet worden verwerkt: dat is de 'minimale gegevensverwerking' uit artikel 5.1c AVG.

3.1. Welk doel dient de verwerking?

Het primaire doel van de bodycam is het vergroten van de feitelijke veiligheid van de boa's. Het idee is dat agressieve of gewelddadige burgers zich twee keer zullen bedenken als ze weten dat alles wat ze doen wordt opgenomen en tegen ze kan worden gebruikt. Hierdoor zullen incidenten worden voorkomen. Mocht de bodycam dit preventieve effect niet hebben, dan kunnen de opnames van het incident aan de politie worden verstrekt voor opsporingsonderzoek. Dat kan leiden tot een veroordeling en ook dat heeft een generaal preventief effect. Een nevendoel van de bodycam is het vergroten van het veiligheidsgevoel van boa's.

3.2. Grondslag en legitieme redenen

De grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens is artikel 6, lid 1, f, AVG 'gerechtvaardigd belang'. Deze grondslag geldt niet voor de verwerking door overheidsinstanties in het kader van de uitoefening van hun taken. Maar in dit geval is die uitzondering niet van toepassing. De bodycams worden namelijk niet ingezet door de gemeente voor de uitoefening van haar publiekrechtelijke taken, maar door de gemeente in haar privaatrechtelijke rol als werkgever.

Het gerechtvaardigde belang ligt in het zorgdragen voor een veilige werkplek door de werkgever. Er zijn twee wetten die de gemeente verplichten een veilige werkplek te bieden aan de werknemers: het Burgerlijk Wetboek en de Arbowet. In art. 611 van het Burgerlijk Wetboek Boek 7 staat: "De werkgever en de werknemer zijn verplicht zich als een goed werkgever en een goed werknemer te gedragen." Een vergelijkbare verplichting volgt uit artikel 3, lid 1 Arbowet: "De werkgever zorgt voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemers inzake alle met de arbeid verbonden aspecten en voert daartoe een beleid dat is gericht op zo goed mogelijke arbeidsomstandigheden."

De bodycams worden dus ingezet door de gemeente in haar privaatrechtelijke rol als werkgever van de boa's die een zo veilig mogelijke werkplek moet bieden. Alle verwerkingen van de opnames moeten in lijn liggen met die doelstelling: veiligheid van de boa's. Gebruik van de opnames voor andere doelen valt buiten deze grondslag en dus buiten het gerechtvaardigde belang waar de inzet op is gebaseerd.

3.3. Noodzakelijkheid

Het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer is onderdeel van de Grondwet en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden (EVRM). Dit recht is echter niet absoluut. Voor elke uitzondering moet er een wettelijke basis in het nationale recht zijn: dat was het onderwerp van de vorige paragraaf. Daarnaast is een eis dat de inmenging in de persoonlijke levenssfeer noodzakelijk is in het belang van – in dit geval – de veiligheid van de boa. Een inmenging is noodzakelijk als sprake is van een dringende maatschappelijke behoefte daartoe. Door de bodycams wordt de veiligheid van de boa's vergroot. Bodycams bieden de mogelijkheid goed onderbouwd aangifte te doen na een bedreiging of mishandeling op een wijze die niet mogelijk is zonder bodycam. Daarom is de bodycam noodzakelijk.

Het noodzakelijkheidscriterium wordt mede ingevuld aan de hand van de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit. Daarnaast moet een derde principe van zorgvuldigheid worden nageleefd: beperking van de gegevensverwerking tot wat noodzakelijk is voor het doel ('dataminimalisatie'). Dat aspect van de verwerking is al beschreven in de paragraaf 'Welk doel dient de verwerking': opnames mogen alleen worden gemaakt en gebruikt voor het vergroten van de veiligheid van de boa's en niet voor andere doelen. In de rest van deze DPIA worden, bijvoorbeeld bij de beschermingsmaatregelen, ook waarborgen beschreven die voor dataminimalisatie zorgen. Daarom gaan we hieronder alleen nog in op de proportionaliteit en subsidiariteit van de bodycam.

Proportionaliteit

De inbreuk die de bodycams opleveren op de privacy van betrokkenen moet proportioneel zijn in verhouding tot het probleem dat ermee wordt bestreden. Dat komt er dus op neer dat je niet met een kanon op een mug mag schieten. Daarom bekijken we hier hoe groot het probleem eigenlijk is, wat je mag verwachten van de bodycams en hoe de inbreuk op de privacy zo beperkt mogelijk moet worden gehouden.

In de gemeente Zevenaar zijn er geen agressie incidenten geregistreerd. Wel is sprake van verbale agressie. Waar de gemeente Zevenaar op in zet is het veiligheidsgevoel bij de boa's, omdat die verantwoordelijk van de werkgever de grondslag is van de pilot. Het veiligheidsgevoel is gemiddeld. De uitkomsten worden aan het eind van de pilot afgewogen.

De interne registraties zijn echter nooit volledig, omdat niet elk incident wordt geregistreerd.

Dat is bijna overal het geval. Uit het onderzoek naar bodycams bij de politie in de Eenheid Amsterdam[5] bleek bijvoorbeeld dat het aantal incidenten volgens de enquêtes tien keer zo groot was als het aantal intern geregistreerde incidenten. Voor dit verschil zijn allerlei redenen, maar het voert voor deze DPIA te ver om daar uitgebreid op in te gaan. Waar het om gaat is dat het aantal interne registraties geen compleet beeld oplevert van de werkelijke omvang van het probleem. Daarom is het belangrijk rekening te houden met de mogelijkheid dat er veel meer incidenten gebeuren dan een gemeente zich realiseert.

Welk effect verwachten we van de bodycams?
Uit de evaluatie in de Eenheid Amsterdam van de politie bleek dat het aantal incidenten halveerde onder de groep agenten die met bodycams werkten: lastig gedrag nam af met 49%, serieuze bedreigingen met 56% en lichamelijk geweld met 47%. Als een evenredig effect in de gemeente Zevenaar zichtbaar wordt, dan zou dat een goede uitkomst van de pilot zijn. Een dergelijke daling is volgens de gemeenten voldoende rechtvaardiging voor de inperking van de privacy van betrokkenen. Een vergelijking met de gemeente Amsterdam gaat in dit geval niet geheel op. Daarom richt de gemeente Zevenaar zich op een verwachte toename van het veiligheidsgevoel. Hetgeen wordt gemonitord door een nul-meting vooraf, structurele evaluaties gedurende het proces en een eindmeting aan het eind.

Uit het bovenstaande blijkt in elk geval al wel dat agressie tegen boa's een reëel bestaand, niet speculatief, probleem is. De bodycams leveren een inbreuk op de privacy van betrokkenen op, maar dat nadeel weegt volgens de gemeente minder zwaar dan het te verwachten positieve effect op de veiligheid van de boa's.

Inbreuk zo beperkt mogelijk
Alles wordt in het werk gesteld om de inbreuk op de privacy zo klein mogelijk te maken. De handhavers maken alleen een opname met de bodycam als iemand agressief tegen ze is, of als iemand al meerdere malen agressief tegen ze is geweest. Of als een situatie dreigt te escaleren en de drager van de bodycam zich onveilig voelt. Het aantal opnames is dus zeer beperkt. En áls er dan toch een opname is gemaakt, wordt vervolgens alles in het werk gesteld om de inbreuk op de privacy van de betrokkenen zo beperkt mogelijk te houden. Opnames mogen alleen door een klein aantal geautoriseerde gebruikers voor een klein aantal vooraf afgesproken doelen worden gebruikt/bekeken. Ook worden de opnames na de standaard bewaartermijn automatisch verwijderd, zoals in het hoofdstuk met de beschermingsmaatregelen is beschreven. Op deze manier wordt de inbreuk op de privacy van burgers dus ook beperkt en dat maakt de bodycams ook 'aan de achterkant' proportioneel.

Subsidiariteit
De gemeente Zevenaar heeft als werkgever al diverse andere mogelijkheden ingezet om de veiligheid van hun boa's te vergroten en agressie en geweld in te perken. De boa's werken veelal

[5] S. Flight (2019). Focus: Evaluatie pilot bodycams Politie Eenheid Amsterdam 2017-2018, Politie & Wetenschap.

in koppels, gebruiken een portofoon, hebben afspraken met de politie en hebben trainingen gevolgd hoe om te gaan met agressie. De bodycam is een noodzakelijke toevoeging aan het instrumentarium omdat er geen ander, lichter, middel is waarmee hetzelfde de-escalerende effect kan worden bereikt.

Er is, kortom, aandacht voor de veiligheid van de boa's. Uit bovenstaande blijkt dat agressie wel aan de orde is, ondanks de inzet van de andere, lichtere, maatregelen. Daarom wordt nu gekozen voor de bodycam: een 'zwaar' middel in vergelijking met andere instrumenten, maar de ernst van de problemen rechtvaardigt de inzet. Overigens is het – nogmaals – de bedoeling de bodycam vooral preventief in te zetten en dus zo min mogelijk opnames te maken. De andere middelen werken vooral beschermend of achteraf, maar de bodycam wordt ook echt preventief ingezet.

Ook de mening van de boa's zelf speelt een rol. Het draagvlak onder de boa's is er en ook dat onderbouwt de verwachting dat dit middel agressie beter zal kunnen voorkomen dan andere instrumenten: de bodycam is in die zin dus ook subsidiair. Andere middelen met een kleinere impact op de privacy van betrokkenen zijn uitgeprobeerd, maar bleken onvoldoende effect te hebben. De bodycams kunnen leiden tot meer veiligheid voor de boa's op een manier die andere instrumenten niet kunnen bewerkstellingen.

3.4. Eindafweging

De gemeente Zevenaar vindt het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer van burgers zeer belangrijk: het is een grondrecht. Maar de plicht om als werkgever een veilige werkplek voor de boa's te bieden, weegt ook zeer zwaar. In dit specifieke geval en voor dit specifieke doel weegt die plicht zwaarder.
De bodycam is noodzakelijk, proportioneel en subsidiair. De afweging is gebaseerd op de beperkte inzet van bodycams die hier wordt voorgesteld: er wordt maximaal ingezet op preventie van agressie, waardoor het in het ideale geval niet eens nodig is een opname te maken. En als er wel een opname wordt gemaakt, worden de opnames heel goed beveiligd en niet voor andere doelen gebruikt dan het veiliger maken van het werk van de boa's.

In de rest van dit document wordt uitgewerkt *hoe* de gemeente ervoor gaat zorgen dat aan de voorwaarden wordt voldaan en dat de gekozen uitgangspunten centraal blijven staan. Eerst beschrijven we de mogelijke privacyrisico's van de bodycams en daarna volgt een hoofdstuk met beschermingsmaatregelen die de geïnventariseerde risico's wegnemen of zo klein mogelijk maken.

Evaluatie

De pilot zal na zes maanden geëvalueerd worden. Daaruit zal blijken of de verwachting dat de bodycam tot een afname van agressie en geweld en verbetering van het veiligheidsgevoel leidt

is uitgekomen. Na de pilot worden er gesprekken gevoerd met de handhavers over veiligheidsgevoel, slachtofferschap en opinies over de bodycam. Daarnaast wordt informatie verzameld uit interne registraties en logboeken van de bodycams. In de evaluatie gaat het dus niet alleen maar over cijfers: ook praktijkverhalen en -ervaringen worden meegenomen. Er wordt een notitie geschreven en daarin worden conclusies opgenomen over de ervaringen met de bodycams. Met de resultaten uit de evaluatie bepaalt de gemeente of de bodycams permanent worden ingevoerd of niet.

4. Risicobeoordeling

In dit hoofdstuk worden de privacyrisico's beschreven die zich kunnen voordoen bij inzet van bodycams door boa's. Het gaat hier om een combinatie van de waarschijnlijkheid dat een scenario zich voor zal doen en de schade voor de betrokkene die daaruit kan voortvloeien. In dit hoofdstuk staan de 'bruto' risico's, dus nog zonder beschermingsmaatregelen.

4.1. Methodiek

Het risico hangt af van de schade die een betrokkene ondervindt: dat is ieder lichamelijk, materieel of immaterieel nadeel dat iemand persoonlijk kan ondervinden. Die schade kan variëren van een ongemakkelijk gevoel en irritaties (nauwelijks schade) tot aanzienlijke of ernstige schade. Daarnaast hangt het risico af van de waarschijnlijkheid op die schade: is er een gerede kans dat de schade zich voordoet of is het onwaarschijnlijk (gezocht)? Samen leidt dat tot deze risicomatrix:

		Schade		
Waarschijnlijkheid	Geen	Nauwelijks	Aanzienlijk	Ernstig
Zeker of waarschijnlijk	Geen risico	Laag risico	Gemiddeld risico	Hoog risico
Onwaarschijnlijk	Geen risico	Geen risico	Laag risico	Laag risico

Van brutorisico naar nettorisico

Hoe groter het risico, hoe robuuster de beschermingsmaatregelen moeten zijn om problemen te voorkomen en te kunnen spreken van passende maatregelen in de zin van de AVG. Welke praktijksituaties zijn redelijkerwijs voorzienbaar waarin schade kan ontstaan? En welke organisatorische en technische maatregelen moet de organisatie hier tegenoverstellen om die problemen te voorkomen? Bij AVG-risicodenken gaat het steeds om realistische praktijkscenario's en werkelijke oplossingsgerichtheid: echte oplossingen voor echte problemen.

Om de risico's goed te kunnen inschatten, is het belangrijk om eerst goed zicht te krijgen op het 'blote risico' (brutorisico): welke schade is voorzienbaar wanneer de organisatie niet beschikt over passende maatregelen? Het brutorisico van boa's met bodycams doet zich voor als er geen maatregelen worden getroffen om de risico's te verkleinen. Na het treffen van maatregelen blijft het nettorisico over – ook wel het restrisico genoemd.

4.2. Bruto risico's van de verwerking

Er zijn door verschillende stakeholders diverse brutorisico's geïnventariseerd. Die worden hieronder beschreven: ze zijn samengevat in de tabel voor snel overzicht.

	Schade			
Waarschijnlijkheid	Geen	Nauwelijks	Aanzienlijk	Ernstig
Zeker of waarschijnlijk	Geen risico -	Laag risico -	Gemiddeld risico 3. Hackers 4. Function creep 5. Chilling effect	Hoog risico 1. Heimelijk filmen 2. Onbevoegde gebruikers
Onwaarschijnlijk	Geen risico -	Geen risico -	Laag risico 7. Opslag data buiten EER	Laag risico 6. Gezichtsherkenning

1. Heimelijk filmen

Het is verboden heimelijk filmopnames te maken – dat staat in het Wetboek van Strafrecht (art. 441b en 139f). In de AVG staat daarnaast dat transparantie over de verwerking door actief informeren van betrokkenen over de gegevensverwerking belangrijk is. De persoonlijke schade kan ernstig zijn als mensen niet weten dat ze worden gefilmd of als ze niet weten wat het doel van de bodycam is, wat er met de opnames mag worden gedaan en wie toegang heeft. Ze kunnen zijn gefilmd op een plek of in een situatie waar ze liever niet gezien willen worden en zich grote zorgen maken dat de opnames terechtkomen bij mensen die misbruik van die informatie gaan maken. Het zou zelfs kunnen leiden tot agressie tegen de boa's als mensen niet weten dat er zorgvuldig met de opnames wordt omgegaan voor een beperkt aantal doelen en alleen door geautoriseerde personen. De schade kan ernstig zijn en de kans dat dit scenario zich voordoet is niet te verwaarlozen: dus is het risico 'hoog'.

2. Onbevoegde gebruikers verwerken opnames

Er is een kans dat onbevoegde medewerkers de opnames zien, bewerken, verstrekken, kopieren, langer bewaren dan afgesproken of vernietigen. Zonder beschermingsmaatregelen is het ook niet denkbeeldig dat dit een keer zal gebeuren. Het is bijvoorbeeld waarschijnlijk dat er anderen 'over de schouder' meekijken of zelfs een filmpje maken met hun smartphone, als een boa een opname terug mag kijken in het kader van zelfevaluatie na een incident. Het is ook voorstelbaar dat de betreffende boa zelf een kopie van het videofragment op een gegevensdrager opslaat of een filmpje maakt met bijvoorbeeld een smartphone. Ook bij overdracht van opnames aan de politie bestaat het risico dat een onbevoegde toegang krijgt tot de beelden. Tevens kan een bodycam worden gestolen of kwijtraken.

Het kan voor de betrokken personen die in beeld zijn ernstige schade opleveren als (een kopie van) een opname terechtkomt bij onbevoegde gebruikers en mogelijk gepubliceerd wordt op

social media. De opname kan zijn gemaakt op een plek of in een situatie waarin mensen liever niet gezien willen worden door anderen. Misbruik van die informatie kan (im)materiële nadelen opleveren, door afpersing of aantasting van de goede naam. Ook het vernietigen van opnames door onbevoegden kan schade opleveren. Een opname kan dan bijvoorbeeld niet meer worden gebruikt voor aangifte van geweld tegen een boa. Dat kan schade opleveren voor de burger die in beeld was, maar ook voor de boa's. De opname kan het sluitende bewijs leveren dat er wel of geen sprake was van bedreiging of mishandeling. Zonder de opname kan een onjuiste beslissing worden genomen. De schade voor de betrokkenen is in deze scenario's ernstig en – zonder maatregelen – is het waarschijnlijk dat dit scenario zich zal voordoen: dit levert dus een risico in de categorie 'hoog' op.

3. Hackers

Er is een kans dat hackers toegang krijgen tot de opnames. Op zich levert het 'inbreken' in de database nauwelijks schade op voor de betrokkenen. Maar de opnames kunnen in bepaalde gevallen worden gebruikt om mensen af te persen of hun goede naam te bezoedelen. In dat geval kan de schade voor betrokken burgers of boa's ernstig zijn. De kans dat dit zich voordoet is dus klein, maar niet denkbeeldig. Het risico valt daarmee in de categorie 'gemiddeld'.

4. Doelverschuiving 'hellend vlak'

Er is een risico dat de bodycams worden gebruikt voor andere doelen dan het vergroten van de veiligheid van de boa's. Dat verschijnsel wordt ook wel aangeduid met de term *function creep*: in de loop der tijd wordt beschikbare technologie verbreed naar andere terreinen. Dat zou bijvoorbeeld het geval zijn als boa's overtredingen van de APV gaan filmen met de bodycam omdat ze de opnames als bewijsmateriaal willen gebruiken. Het risico valt in de categorie 'gemiddeld', want de schade voor betrokkenen kan aanzienlijk zijn als dit gebeurt en het is niet denkbeeldig dat dit zich zal voordoen.

5. Chilling effect

Handhavers hebben verschillende rollen: ze moeten soms corrigerend of handhavend optreden, maar ze zijn ook het visitekaartje van de gemeentelijke organisatie. Ze zijn dus ook een soort gastheer of gastvrouw op straat. Dat vereist dat de handhavers benaderbaar zijn voor iedereen die ze op straat tegenkomen. Als de bodycam ervoor zou zorgen dat mensen de handhaver niet meer willen of durven te benaderen, is dat zeer onwenselijk. De bodycam levert dan een zogenaamd *chilling effect* op: mensen passen hun gedrag aan in reactie op surveillance. Het risico hierop is 'gemiddeld' omdat de schade aanzienlijk kan zijn en het waarschijnlijk is dat dit fenomeen zich zal voordoen als er geen beschermingsmaatregelen worden getroffen.

6. Gezichtsherkenning

De bodycams verwerken geen bijzondere persoonsgegevens: dat is de afspraak. Maar de technologie om gezichten automatisch te kunnen herkennen in video is sterk in ontwikkeling. Leveranciers van bodycams zullen dergelijke software ongetwijfeld ook beschikbaar gaan stellen aan hun klanten, waaronder de gemeenten die bodycams gebruiken. De AVG stelt strikte eisen aan de verwerking van biometrische gegevens: dat zijn bijvoorbeeld vingerafdrukken en iris-

scans, maar ook gezichtsherkenning. Biometrische gegevens zijn bijzondere persoonsgegevens als ze worden gebruikt om iemand te identificeren. Het is in beginsel verboden om bijzondere persoonsgegevens te verwerken. De Autoriteit Persoonsgegevens heeft in oktober 2020 aandacht besteed aan automatische gezichtsherkenning en heeft herhaald dat de toepassing van dat soort technologie in beginsel verboden is. Omdat deze gegevens uniek zijn, leveren ze een extra hoog privacyrisico op. Het is niet mogelijk je gezicht of vingerafdruk te veranderen als deze is ontvreemd, zoals dat wel makkelijk kan met een pincode of een wachtwoord. Als biometrische gegevens in verkeerde handen terechtkomen, door diefstal of door een fout bij de verwerking, kunnen betrokkenen daar ernstige schade van ondervinden. De kans dat dit gebeurt is onwaarschijnlijk, maar de mogelijke schade is ernstig. Daarom levert dit een 'laag' risico op.

7. Opslag data buiten EER

Als de data worden opgeslagen op servers buiten de Europese Economische Ruimte kunnen andere overheden toegang krijgen tot de opnames. In die andere landen kan de bescherming van grondrechten op een lager niveau zijn dan in de Europese Economische Ruimte. Dat kan aanzienlijke schade opleveren voor het imago van de gemeenten als verwerkingsverantwoordelijke. Voor de boa's en burgers die in de opnames te zien zijn is de schade in theorie aanzienlijk als de opnames worden misbruikt door een vreemde mogendheid. Maar de waarschijnlijkheid van dit scenario is klein: het is vergezocht dat een vreemde mogendheid opnames van bodycams zou willen gebruiken om een boa of burger in Nederland schade te berokkenen. De mogelijke schade is dus aanzienlijk, maar de kans dat die schade zich voordoet is klein. Daarom levert dit dus een 'laag' risico op.

5. Beschermingsmaatregelen

In dit hoofdstuk worden de beschermingsmaatregelen besproken om de risico's uit het vorige hoofdstuk te verkleinen tot acceptabele restrisico's. Deze laatste stap in de DPIA laat zien dat er goed over oplossingen is nagedacht en welke oplossingen concreet zijn gekozen. Het betreft technische en organisatorische maatregelen die samen een optimale mix vormen.

5.1. Technische maatregelen

Beveiliging bodycam

Toegang tot de opnames is uitsluitend mogelijk door in te loggen met een account met de juiste autorisaties. Door de bodycam in het dockingstation te plaatsen, worden de opnames geüpload naar het systeem. Bij verlies of diefstal van de bodycam kunnen de opnames niet door onbevoegden worden bekeken, dankzij de encryptie van de opnames. De opslag van de D3 Bodycam van Reveal vindt plaats op een niet verwijderbare hardwarecomponent. Ongeautoriseerde toegang via USB is niet mogelijk, elk apparaat is vergrendeld met een unieke *encryption key*. Opnamen die zijn opgeslagen op de D3 bodycam kunnen niet worden afgespeeld met reguliere software aangezien de opnamen AES 256 bit versleuteld zijn. Hiermee verkleinen we risico 2 (onbevoegde gebruikers) en risico 3 (hackers).

Beveiliging opslag

De opnames worden goed beveiligd opgeslagen op een standalone computer zonder internetverbinding in een veilig afgesloten ruimte. De opnames kunnen worden bekeken in een veilig afgesloten kamer. De ramen zijn beplakt met folie om ongewenst meekijken en/of heimelijk filmen te voorkomen. De toegang tot de kamer is beperkt tot een kleine groep medewerkers: alleen getrainde medewerkers met opsporingsbevoegdheid (boa's) en het afdelingshoofd. Hiermee verkleinen we risico 2 (onbevoegde gebruikers) en risico 3 (hackers).

Autorisaties en toegang tot opnames

Toegang tot de applicatie waarmee de bodycamopnames worden beheerd wordt beperkt tot geautoriseerde gebruikers. Autorisaties worden verleend en beheerd door de beheerder van de applicatie. De beheerder en de gebruikers loggen in met 2-factor authenticatie. De inlogprocedure voldoet aan dezelfde eisen die door de gemeente aan vergelijkbare systemen worden gesteld conform de inlogprocedure. Hiermee verkleinen we risico 2 (onbevoegde gebruikers), risico 3 (hackers) en risico 4 (hellend vlak).

Logbestanden

Alle handelingen met opnames worden automatisch gelogd door het systeem dat de opnames beheert: door welke persoon (inlogaccount) en op welk moment is een opname bekeken, bewerkt, verstrekt of verwijderd? Het feit dat alle handelingen met de opnames op deze manier wordt gelogd zal ook duidelijk gecommuniceerd worden richting boa's en burgers. Gekoppeld aan deze technische maatregelen komt er een mechanisme van controles, toezicht en audits.

Dat geeft alle betrokkenen het vertrouwen dat de vooraf gemaakte afspraken zullen worden nagekomen. Door hier actief over te communiceren zorgen we er tegelijkertijd voor dat mensen zich realiseren dat ze opnames niet zomaar even kunnen bekijken: ze zullen altijd moeten kunnen onderbouwen voor welk doel (binnen de vooraf vastgestelde doelen) ze de opname hebben bekeken. Hiermee verkleinen we risico 2 (onbevoegde gebruikers), risico 3 (hackers) en risico 5 (chilling effect).

5.2. Organisatorische maatregelen

Informatievoorziening richting burgers

Burgers zijn niet rechtstreeks bevraagd over de invoering van de bodycam. Wel kunnen burgers de bodycam altijd duidelijk zien omdat deze zichtbaar wordt gedragen. Handhavers geven een mondelinge waarschuwing als een opname wordt gestart. Verder worden burgers actief geïnformeerd over de bodycams op een pagina met veelgestelde vragen via de website van de gemeenten Zevenaar en door een persbericht. Hiermee verkleinen we risico 1 (heimelijk filmen) en risico 5 op (chilling effect).

Rechten uitoefenen door betrokkenen

Op de website van de gemeente staat hoe betrokkenen hun rechten kunnen uitoefenen, zoals het recht op inzage. Hiermee verkleinen we risico 1 (heimelijk filmen, niet transparant) en risico 5 (chilling effect).

Training boa's

Elke boa die met een bodycam gaat werken, krijgt eerst een training: een 'knoppencursus' plus een uitleg van de werkafspraken en de juridische regels. Tijdens de training wordt uitgelegd wat de doelstelling van de bodycams is. Dit zorgt ervoor dat de oorspronkelijke doelstellingen bekend zijn bij alle gebruikers. Dit verkleint het risico op oneigenlijk gebruik, dat wil zeggen dat de inzet van de bodycams wordt verbreed naar andere toepassingen en andere doelen dan de veiligheid van de boa's. Ook worden de rechten van betrokkenen besproken, de bewaartermijn en de interne spelregels over de toegankelijkheid van de opnames. In de training wordt ook benadrukt dat het niet is toegestaan zelf, bijvoorbeeld met een smartphone, een opname te maken van het beeldscherm waarop een opname wordt getoond. Hiermee verkleinen we risico 1 (heimelijk filmen), risico 2 (onbevoegde gebruikers) en risico 4 (hellend vlak) en risico 5 (chilling effect).

Vier ogen principe

Het terugkijken van de opgenomen beelden in lijn met de doelen daarvan, gebeurt altijd door minimaal 2 bevoegde personen. Hiermee verkleinen we risico 2 (onbevoegde gebruikers).

Veilige verstrekking opnames aan de politie

Handhaving verstrekt alleen goed beveiligde bodycamopnames, dus met wachtwoord beveiligd, aan de politie. Daarnaast wordt ook altijd een schriftelijke verklaring aan de politie meegegeven waarin onder andere staat dat zij nu de dataverantwoordelijkheid overnemen en dat dus niet de AVG, maar de Wpg van toepassing is. Hiermee verkleinen we risico 2

(onbevoegde gebruikers).

Technisch beheer

De beheerder van de software en hardware krijgt een aantal taken. De autorisatiematrix met gebruikers moet up-to-date worden gehouden om te voorkomen dat onbevoegde gebruikers toegang kunnen krijgen tot de opnames. Ook moet de technisch beheerder ervoor zorgen dat bij updates van de software geen algoritmes worden toegevoegd die automatische gezichtsherkenning mogelijk maken. Daarmee verkleinen we risico 2 (onbevoegde gebruikers) en risico 6 (gezichtsherkenning).

Controles

Het teamhoofd krijgt een aantal controlerende taken. Ten eerste maakt hij/zij per kwartaal een overzicht van het gebruik van de bodycams en het aantal gemaakte, bekeken, verstrekte en vernietigde opnames. Dat rapport wordt besproken met de privacy officer. Ten tweede is het teamhoofd ervoor verantwoordelijk dat elke boa die met een bodycam de straat op gaat de training heeft gevolgd. Ten derde vernietigt de beheerder elk kwartaal alle opnames die niet meer nodig zijn voor afhandeling van incidenten. Hiermee verkleinen we risico 2 (onbevoegde gebruikers) en risico 4 (hellend vlak).

Toezicht en audits

De CISO en de FG hebben het recht toezicht te houden en audits uit te voeren. Zij doen dit op het moment dat ze het zelf nodig vinden. Het verslag van de audit wordt in elk geval gedeeld met het verantwoordelijke teamhoofd. Een korte versie wordt gedeeld met de boa's zelf. Daarnaast gaat het verslag naar de functionarissen waar alle privacy-audits mee worden gedeeld. Hiermee verkleinen we alle gesignaleerde risico's.

6. Eindoordeel over restrisico

Het bruto risico van bodycams is hoog, maar door de voorgestelde beschermingsmaatregelen is het nettorisico dat overblijft – het restrisico – laag. De waarschijnlijkheid dat de beschreven scenario's zich voor zullen doen is door de maatregelen aanzienlijk verminderd en er worden beschermingsmaatregelen getroffen die de mogelijke schade voor betrokkenen wegnemen, danwel flink beperken.

De verwerkingsverantwoordelijke hecht er waarde aan hier nogmaals te wijzen op de belangrijkste en meest effectieve beschermingsmaatregelen: i) het minimaliseren van het aantal opnames en ii) het goed beveiligen van de toegang tot de opnames door technische en organisatorische maatregelen. Het primaire doel van de bodycams is een preventief effect: in dat geval hoeven er überhaupt geen opnames te worden gemaakt en zijn er dus ook geen privacyrisico's qua gegevensverwerking. Het secundaire doel is het gebruiken van opnames. Ook in die fase worden de risico's zo klein mogelijk gemaakt, bijvoorbeeld door alle opnames goed beveiligd op te slaan en automatisch te verwijderen als de bewaartermijn is verstreken. De opnames worden alleen geraadpleegd en bewaard als dat noodzakelijk is voor afhandeling van een incident. De toegang tot die opnames is beperkt tot een klein aantal geautoriseerde gebruikers voor een klein aantal vooraf geformuleerde doelen – uitsluitend in lijn met het doel vergroten van de veiligheid van de boa's. Tevens worden technische en organisatorische maatregelen getroffen om de opnames zo goed mogelijk te beveiligen.

Door deze maatregelen te treffen nemen de bruto risico's af tot lage restrisico's. Dit restrisico is afgewogen tegenover de verwachte baten van de bodycams: meer veiligheid voor de boa's. Het college van burgemeester en wethouders komt als verwerkingsverantwoordelijke tot de conclusie dat het restrisico acceptabel is gezien de verwachte verbetering van de veiligheid van de boa's dankzij de bodycams.

7. Advies Functionaris Gegevensbescherming

Ik heb na een inleidend gesprek met Lesley Brons kennis genomen van de opgestelde DPIA, het protocol en de werkinstructie.

Het primaire doel van deze pilot is om te bepalen of de veiligheid van de BOA substantieel is toegenomen door de inzet van Bodycams. De uitkomsten van deze pilot zal moeten bijdragen aan het besluit of dit middel permanente inzet kan worden binnen de gemeente Zevenaar.

Het Secundair doel is dat Boa's Opgenomen situaties kunnen beoordelen en gebruiken als trainingsdoeleinden en als eventueel bewijslast bij aangifte. Ook dit moet uiteindelijk bijdragen aan het verhogen van de veiligheid van de BOA's.

Bij de beoordeling van de DPIA is gekeken naar onderbouwing op de volgende onderdelen:

- wat is het doel van de verwerking en op basis van welke wettelijke grondslag gaat de verwerking van persoonsgegevens plaatsvinden;
- welke partijen zijn betrokken bij de verwerking
- wat is het belang van de verwerking;
- welke gegevens worden er verwerkt;
- wat is de bewaartermijn;
- wat zijn de risico's voor betrokkene en organisatie t.a.v. de verwerking;
- welke rechten hebben de betrokkenen (burgers);
- welke maatregelen zijn er genomen om de impact van de verwerking te verkleinen

Bij mijn advies en oordeel is gebruik gemaakt van:

- Ervaringen en adviezen andere gemeenten
- Informatiesessie Cameratoezicht van de IBD/VNG
- Beleidsregels rond Cameratoezicht van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) oa:
    - Ook filmen zonder opnemen is een verwerking volgens de AP
    - Opnemen in deze casus naar oordeel van de AP niet hoeft te worden beschouwd als bijzonder persoonsgegeven en daarmee er kan worden voldaan aan 1 wettelijke grondslag gelet op het feit dat"
        - Het doeleinde van de verwerking niet primair gericht is op het verwerken, dan wel onderscheid maken op grond van een bijzonder persoonsgegeven
        - Het redelijkerwijs niet voorzien is dat het verwerken zal leiden tot het maken van onderscheid op grond van bijzonder persoonsgegevens
        - De verwerking van die (mogelijke) bijzondere persoonsgegevens onvermijdelijk is bij de verwerking

Advies:

1. Voer de evaluatie van de pilot met voldoende diepgang uit, waardoor ook tot een goede heldere en (cijfermatig) onderbouwde analyse kan worden gekomen.

   Toelichting:
   *Door het ontbreken van een cijfermatig onderbouwing van het aantal incidenten binnen de gemeente Zevenaar is naar mening van de FG **subsidiariteit** van het middel niet sterk onderbouwd. De pilot zal duidelijk moeten aantonen dat de veiligheid van de BOA substantieel is toegenomen en dat het aantal escalaties met o.a. bedreigingen sterk is afgenomen ten opzicht van de 0-meting.*

2. Maak geen gebruik van de permanente verwerking van persoonsgegevens. "Prerecording/buffering", dit is niet **proportioneel** en doet afbreuk aan **dataminimalisatie**.

   Toelichting:
   *Het permanent opnemen en tijdelijk registeren van persoonsgegevens is niet **proportioneel** en doet afbreuk aan **dataminimalisatie** binnen deze pilot. Het draagt niet bij aan het primaire doel van de verwerkingnamelijk om de veiligheid van de BOA'ste vergroten. De 'prerecording' is het secundaire doel dat gebruikt wordt voor de beoordeling van de situatie, als eventuele bewijslast en mogelijk voor trainingsdoeleinden*.

3. Gebruik de pilot periode om te bepalen of en hoe lang de 'prerecording' noodzakelijk is op basis van ervaringen binnen de pilot.

   Toelichting:
   Door gebruikt te maken van ervaringen binnen de pilot kan beter worden onderbouwd of er een noodzaak is voor het 'prerecorden' van opnamen. Tijdens het bespreken van de evaluatiemomenten per kwartaal kan dit worden meegenomen.

4. Indien de uitkomsten van deze pilot leidt tot een besluit om het middel permanent in te zetten binnen de gemeente Zevenaar, moet er opnieuw een DPIA worden uitgevoerd.

Zevenaar 19 februari 2021

Ronald Vollenberg, Functionaris Gegevensbescherming

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2021-030

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	6 april 2021
Zaaknummer	Z/21/384413
Onderwerp	Beleidsregel 'Terrassenbeleid gemeente Zevenaar 2021'
Portefeuillehouder	L. van Riswijk

Contactpersoon	Lesly Brons
E-mail	l.brons@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595 334

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Terrasvergunningen worden aangevraagd op basis van onze APV en in de vergunningen zijn voorschriften opgenomen. Tot heden gold de beleidsregel 'Terrassenbeleid gemeente Zevenaar 2009-2011'. Die beleidsregel voldeed echter niet aan de huidige wet- en regelgeving en miste op bepaalde vlakken draagvlak.

Kernboodschap
De geactualiseerde beleidsregel 'Terrassenbeleid gemeente Zevenaar 2021' is vastgesteld. Het betreft een actualisering van het regulier beleid omtrent terrassen, die losstaat van coronakaders omtrent terrassen.

Context
- ☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Coalitieafspraak
- ☐ Motie/amendement/toezegging
- ☑ Anders, namelijk : informatie vanuit het college inzake geactualiseerde beleidsregel

Inhoudelijke boodschap
De argumenten zijn in dit geval:
1. Noodzaak tot actualisatie
De huidige beleidsregel is 11 jaar oud. Daaruit blijkt de noodzaak om te controleren hetgeen met de voorgestelde beleidsregel wordt voortgezet.

2 Noodzaak tot draagvlak
De huidige beleidsregel is een voortzetting van het beleid van de voormalig gemeente Zevenaar, omdat deze in hoofdlijnen overeenkwam met de werkwijze in voormalig Rijnwaarden. Echter, is draagvlak niet

meegenomen bij die voortzetting. De noodzaak daartoe is inmiddels naar aanleiding van een aantal concrete punten onder de aandacht gekomen.

Communicatie en vervolgproces
De vaststelling van de voorgestelde beleidsregel wordt bekendgemaakt op de daarvoor bestemde wijze(n).

Er heeft participatie plaatsgevonden met alle stakeholders om draagvlak te verkrijgen. Participatie heeft plaatsgevonden door uitnodigingen aan alle terrasvergunninghouders te sturen voor de online bijeenkomst. Alle niet terrasvergunninghouders zijn deels via uitnodigingen en deels via de media-kanalen uitgenodigd voor de online bijeenkomst. Ook de Koninklijke Horeca Nederland (KHN) is uitgenodigd voor de online bijeenkomst.

KHN en 15 ondernemers (terrasvergunninghouders en geïnteresseerden) waren aanwezig bij de online bijeenkomst. Inwoners hadden zich niet aangemeld. Tijdens de bijeenkomst is uitleg gegeven over (1) het huidige beleid, (2) de ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving en (3) aan de hand van stellingen besproken waar het draagvlak voor de belangrijkste punten lag.

Tot slot is de nieuwe concept-beleidsregel naar alle deelnemers verstuurd en hebben zij gedurende twee weken hun op- en/of aanmerkingen kunnen geven. Deze zijn vervolgens beantwoord en verwerkt.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen
Aan deze brief zijn de volgende bijlagen toegevoegd:
1. INT/21/1015309 - Beleidsregel 'Terrassenbeleid gemeente Zevenaar 2009-2011'
2. INT/21/1015303 - Beleidsregel 'Terrassenbeleid gemeente Zevenaar 2021'
3. INT/21/1015305 - Participatiebijeenkomst sheets en uitkomsten

Terrassenbeleid 2009-2011

Inleiding:

Jaarlijks worden door horecabedrijven en aanverwante bedrijven in de Gemeente Zevenaar een terrasvergunning aangevraagd. De daarbij geldende algemene voorwaarden terrasvergunning zijn vastgesteld in het Terrassenbeleid. Veranderde omstandigheden leiden tot het opstellen van een nieuw Terrassenbeleid.

Aanleiding:

De horeca in de Gemeente Zevenaar is de laatste jaren sterk veranderd. Door de komst van nieuwe horeca-ondernemers en de ontwikkeling van de horeca rondom de Markt en de Weverstraat is er behoefte ontstaan aan een soepeler Terrassenbeleid. De horeca-ondernemers hebben binnen het huidige beleid weinig tot geen mogelijkheden om, binnen het terras, het karakter en de sfeer van hun horeca-inrichting terug te laten komen. Dit is de reden geweest dat zij een voorstel op papier hebben gezet.

Dit voorstel is gebruikt als uitgangspunt om nieuwe beleidsregels op te stellen. Dit voorstel heeft niet alleen betrekking op het meubilair, maar ook op zaken zoals openingstijden, de geldigheid van een vergunning en het ten gehore brengen van muziek. Hoewel wij terughoudend willen omgaan met het stellen van regels, daar waar het meubilair betreft, moeten wij aan andere zaken wel duidelijke voorwaarden verbinden. Deze hebben voornamelijk te maken met de openbare orde, veiligheid en leefbaarheid van het gebied.

Leeswijzer:

Allereerst wordt het juridisch kader vastgesteld. Vervolgens wordt per onderwerp aangegeven wat het huidige beleid is, wat de wensen van de horeca-ondernemers zijn en onze bevindingen hierover. Daarna wordt ***cursief*** aangegeven welke beslispunten dit onderwerp heeft.

Inhoudsopgave:

1. Juridisch kader

2. Geldigheidsduur terrasvergunning

3. Terrasseizoen

4. Omvang van het terras

5. Terrasmeubilair

5.a Terrasverwarming

6. Muziek op het terras

7. Terras en evenementen

8. Openingstijden terras

9. Overige voorwaarden

Bijlagen:

1. Algemene voorwaarden terrasvergunning
2. aanvraagformulier
3. voorstel horeca-ondernemers
4. verslag overleg horeca-ondernemers

1.Juridisch kader:

*** Algemene plaatselijke verordening 2009, Gemeente Zevenaar:**

Het vereiste van een vergunning voor de exploitatie van een terras is neergelegd in artikel 2.28, lid 5:

" In afwijking van het bepaalde in artikel 2.10 beslist de burgemeester in geval van een terrasvergunningaanvraag die betrekking heeft op een of meer bij het horecabedrijf behorende terrassen voor zover deze zich in op de weg bevinden over de ingebruikneming van die weg ten behoeve van het terras."

*** Wet milieubeheer**

Het overgrote deel van de horeca-ondernemingen dient te voldoen aan de voorschriften die zijn opgenomen in het besluit algemene regels voor inrichtingen Milieubeheer. Dit besluit is onverkort van kracht ten aanzien van terrassen waarvan de bijhorende inrichting onder dit besluit vallen. Het besluit stelt met name geluidsnormen.

*** Wet op de Ruimtelijke Ordening**

Op grond van deze wet zijn bestemmingsplannen vastgesteld. In deze bestemmingsplannen is aangegeven op welke panden een horeca-bestemming ligt. Op grond van artikel 2.28 APV kan een vergunning worden geweigerd als de exploitatie van een horecabedrijf in strijd is met het geldende bestemmingsplan.

*** Drank- en Horecawet**

Horecaondernemers die bedrijfsmatig alcoholhoudende drank verkopen behoren in het bezit te zijn van een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Drank- en Horecawet. Het op een terras verstrekken van alcoholhoudende dranken is uitsluitend toegestaan door een als hierbovengenoemde vergunninghouder. Overeenkomstig artikel 7 lid 3 van de Drank- en Horecawet is het terrasgebruik van iedere ondernemer opgenomen in de Drank- en horecawetvergunning.

*** Algemene wet bestuursrecht**

Op grond van artikel 4:81 kan het bevoegde bestuursorgaan beleidsregels vaststellen. Verder worden er in deze wet de procedures, termijnen, bezwaarmogelijkheden e.d. geregeld. De vergunningaanvraagprocedures dienen hieraan te voldoen.

*** Leges- en precarioverordening**

Voor het in behandeling nemen van een terrasvergunning is een eenmalig legesbedrag verschuldigd. De tarieven zijn opgenomen in de Legesverordening. Voor het in gebruiknemen van openbare gemeentegrond is jaarlijks een bedrag aan precario verschuldigd. Deze tarieven zijn opgenomen in de Verordening Precariobelasting.

*** Reikwijdte**

Dit terrassenbeleid geldt voor elk terras op openbare grond binnen de gemeente Zevenaar. Binnen het terrassenbeleid wordt wel een scheiding gemaakt voor wat betreft de sluitingstijden van het terras tussen het horecavoorkeursgebied en de overige locaties. Het horecavoorkeursgebied betreft het gebied de Markt en de Weverstraat. In het horecavoorkeursgebied mag het terras geopend zijn tot 01.00 uur, op de overige locaties tot 22.00 uur.

2. Geldigheidsduur terrasvergunning:

De voorkeur van de horecaondernemers gaat uit naar een vergunning die voor onbepaalde duur geldig is, in ieder geval zolang als de ondernemer de onderneming voert. Dit is gelijk aan de Drank- en horecawetvergunning, waar ook het terras in opgenomen wordt. Tot op heden werd een terrasvergunning per kalenderjaar verleend. Omdat een terras en de activiteiten daarop in de openbare ruimte plaatsvinden, is het niet wenselijk dat een vergunning voor onbepaalde tijd wordt verleend. Aan de andere kant is er geen bezwaar tegen dat de geldigheidsduur langer is dan een kalenderjaar. Deze termijn moet niet te lang zijn, omdat er anders niet tijdig genoeg op veranderingen kan worden ingespeeld. Wij stellen voor om de terrasvergunningen voor een termijn van maximaal drie jaar te verlenen. Door deze werkwijze wordt veel administratief werk bespaard, zowel voor de ondernemer als voor de vergunningverlenende afdeling.

Beslispunt:

De vergunning verlenen voor een periode van maximaal drie jaar.

3. Terrasseizoen:

In het huidige Terrassenbeleid loopt het terrasseizoen van 15 maart tot en met 15 november. Gezien de veranderde weersomstandigheden de afgelopen jaren, is er al vaker de vraag geweest om de het terras al voor 15 maart op te mogen zetten. Het is de wens van de horecaondernemers om het terrasseizoen zelf te mogen bepalen. Er zijn vooralsnog geen bezwaren bekend om het gehele jaar door gebruik te maken van het terras. Wel moeten er duidelijke voorwaarden worden gesteld over hoe het terras opgesteld moet zijn. Er moet worden voorkomen dat het terras gebruikt wordt als opslagruimte. Verder moet de voorwaarde worden opgenomen dat voor het onderhoud of eventuele calamiteiten het terras ontruimd wordt. Het schoonhouden van het terras is de verantwoordelijkheid van de vergunninghouder.

Beslispunten:

Het terras mag het gehele jaar zijn opgesteld.

Als algemene voorwaarden opnemen:

* ***Bij het ingebruiknemen van het terras moet het meubilair ook als zodanig zijn opgesteld. Het terras mag niet als opslagruimte van meubilair worden gebruikt.***

* ***Voor het onderhoud van het straatwerk of bij calamiteiten zal het terras tijdens de werkzaamheden worden ontruimd.***

4. Omvang van het terras:

In het huidige beleid is vastgesteld dat een terras is toegestaan over de breedte van de zaak. De exacte afmetingen worden aangegeven in de vergunning. De horeca-ondernemers hebben hier geen andere wensen over. Momenteel zijn er twee terrassen die hiervan afwijken. Daar waar de mogelijkheid bestaat, kan van deze voorwaarde worden afgeweken.

Beslispunt:

De voorwaarde: " Het terras is toegestaan over de breedte van de zaak en zoals aangegeven in de vergunning" handhaven.

5. Terrasmeubilair:

Met terrasmeubilair wordt alleen bedoeld: stoelen, tafels, parasols en terrasschermen. Het gebruik van bloem- of plantenbakken en mobiele verwarmingselementen is alleen toegestaan als aan de voorwaarden wordt voldaan. Alle overige zaken zijn niet toegestaan zonder vergunning van burgemeester en wethouders. (APV, art. 2.1.5.1) Dus ook het plaatsen van mobiele tappunten en/of partytenten.

Het vrijlaten van de meubilairkeuze zal volgens ons geen problemen opleveren. Juist de exploitant hecht uit commercieel oogpunt voldoende belang aan mooi en kwalitatief goed meubilair op zijn terras. Er zal terughoudend worden omgegaan met het stellen van regels over het soort meubilair. De keuze van het terrasmeubilair wordt voor een groot deel aan de ondernemer zelf overgelaten. Wel moet het terrasmeubilair aan enkele voorwaarden voldoen. Zo moet het meubilair wel kwaliteit en uitstraling hebben. Ook moet het meubilair passen bij de aard en inrichting van het horecabedrijf, maar ook van de omgeving. Door een foto bij het aanvraagformulier kan hieraan marginaal getoetst worden. Bij eventuele excessen kan dan worden ingegrepen.Het verplaatsbaar zijn van meubilair is een voorwaarde van de brandweer. Bij calamiteiten moet een terras snel en makkelijk te ontruimen zijn. De brandweer heeft deze ruimte nodig om de omliggende panden goed te kunnen bereiken. Dit is ook de reden dat bloem- of plantenbakken verrijdbaar moeten zijn.

Het gebruik van elektrische verlichting en verwarmingstoestellen kan nu wel worden toegestaan. Bij gebruik moet wel worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

Elektrische installaties

1. Het is verboden een verlichtingsinstallatie of een verlichtingstoestel te gebruiken, indien dat gebruik door de eigenschappen van die installatie of dat toestel gevaar oplevert voor het ontstaan van brand.

2. Het is verboden een verlichtingsinstallatie of een verlichtingstoestel op zodanige wijze te gebruiken, dat het gebruik door de wijze waarop die installatie of dat toestel is opgesteld of aangebracht, gevaar oplevert voor het ontstaan van brand.

3. Alle voorzieningen t.b.v. de elektra dienen tenminste te voldoen aan het gestelde in het normblad NEN 1010 *(Veiligheidsbepalingen voor laagspanningsinstallaties).*

4. Een elektriciteitsvoorziening als bedoeld in afdeling 2.7 van het Bouwbesluit 2003 moet zo worden opgesteld en gebruikt dat er geen gevaar kan ontstaan voor brand. In het Bouwbesluit 2003 zijn de eisen aan de installatie zelf gesteld.

(Mobiele) verwarmingstoestellen

1. Het(mobiele) verwarmingstoestel moet zo zijn geplaatst dat zij niet gemakkelijk kan worden omgestoten of aangereden en moet zonodig tegen mechanische beschadiging zijn beschermd.

2. Het (mobiele) verwarmingstoestel moet zodanig zijn geplaatst en uitgevoerd en er moet zonodig een doelmatige bescherming zijn aangebracht dat geen brandgevaar wordt veroorzaakt door het toestel.

3. Uiteraard is een (mobiel) verwarmingstoestel in de omgeving van brandgevaarlijke materialen niet toegestaan. Er dienen zodanige maatregelen getroffen te worden, bijvoorbeeld door het verplaatsen van de installatie of het aanbrengen van een isolerende laag, dat de brandbare materialen niet hun eigen ontbrandingstemperatuur zullen bereiken.

4. Tussen gasfles en (mobiel) verwarmingstoestel moet de verbinding bestaan uit een metalen leiding of uit een goedgekeurde GIVEG-slang van maximaal 1 meter lengte.

5. De slang van een gastoestel naar een (mobiel) verwarmingstoestel moet in een goede staat verkeren, mogen niet uitgedroogd zijn of andere beschadigingen vertonen en niet ouder dan 2 jaar zijn.

6. De gasdrukregelaar van een gasfles moet een door Lloyds's Register – Stoomwezen goedgekeurd type zijn en niet ouder dan 5 jaar zijn.

7. Gasflessen mogen slechts tot 80% worden gevuld. Men mag in een omtrek van 3 meter van een rioolput geen gasfles plaatsen.

Parasols zijn toegestaan met een minimale afmeting van een standaarddoorsnee van 3 meter en met een maximale afmeting van 5 x 5 meter, waarbij de grenzen van de toegestane terrasruimte niet mogen worden overschreden. Terrasschermen zijn toegestaan tot borsthoogte (standaardhoogte 1.50 meter) Vanaf 1 meter dienen de schermen doorzichtig te zijn. Het verankeren van parasols en terrasschermen kan alleen nà toestemming van de brandweer. In principe heeft de brandweer bezwaren tegen het verankeren, met name op het verhoogde gedeelte van de Markt. Dit heeft te maken met de bereikbaarheid van de omliggende panden. Er zijn echter verschillende manieren van verankeren. Indien de verankering zodanig is dat dit geen belemmeringen oplevert voor de brandweer, dan hebben zij geen bezwaar. Echter zal de horeca-ondernemer vooraf toestemming moeten hebben van de brandweer. De toegestane wijze van verankering zal in de vergunning worden opgenomen.

5a. Terrasverwarming:

Momenteel is het gebruik van terrasverwarming landelijk een onderwerp van discussie. Door het ingestelde rookverbod vreest men een toename van verwarmde terrassen. In Engeland is dit in 2007 namelijk wel het geval geweest.

Minister Cramer heeft in juni 2008 geantwoord op een kamervraag in hoeverre gemeenten de bevoegdheid hebben om energiezuinige terrasverwarming af te dwingen. Volgens de minister kan de gemeente voor een bedrijf dat minder dan 50.000 kWh of 25.000 aardgasequivalenten per jaar bedraagt, geen energiebesparende maatregelen afdwingen. Op grond van artikel 2.1. van het Activiteitenbesluit kan het bevoegd gezag bedrijven alleen aanspreken, wanneer er sprake is van evidente energieverspilling. Bij horecabedrijven zal dit niet of nauwelijks het geval zijn. Aan SenterNovem-Infomil is wel de opdracht gegeven om een overzicht te maken van energiezuinige terrasverwarmers en maatregelen die energieverbruik verminderen. Bij dit project worden de VNG, EnergieCentrum midden- en kleinbedrijf en de Koninklijke Horeca Nederland betrokken.

Op dit moment is er nog geen duidelijkheid over. Vooralsnog zullen wij het gebruik van verwarmingselementen toestaan. Bij de evaluatie van het terrassenbeleid zal hier, rekening houdend met de landelijke ontwikkelingen, uitgebreid naar gekeken worden.

Beslispunten:

De keuze van terrasmeubilair overlaten aan de vergunninghouder. Wel de volgende voorwaarden stellen:

- ***het terrasmeubilair heeft kwaliteit en uitstraling;***
- ***het terrasmeubilair past bij de aard en de inrichting van het horecabedrijf en de omgeving;***
- ***verankering van parasols en terrasschermen is toegestaan nà goedkeuring van de brandweer;***
- ***bloem- of plantenbakken zijn verplaatsbaar;***
- ***het meubilair is verplaatsbaar en niet zwaarder dan 25 kilo; Het gebruik van elektrische verlichting en verwarmingselementen toestaan, mits er wordt voldaan aan de voorwaarden.***

6. Muziek op het terras:

In het voorstel van de horecaondernemers is opgenomen dat op het terras muziek is toegestaan mits dit binnen de gestelde normen blijft. Deze geluidsnormen staan vermeld in het Besluit algemene regels voor inrichtingen Milieubeheer.

	07:00–19:00 uur	19:00–23:00 uur	23:00–07:00 uur
$L_{Ar,LT}$ op de gevel van gevoelige gebouwen	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
$L_{Ar,LT}$ in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
L_{A}max op de gevel van gevoelige gebouwen	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)
L_{A}max in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

Bij personen op een onverwarmd en onoverdekt terrein, dat onderdeel van de inrichting is, tenzij het een binnenterrein is, blijft het stemgeluid van deze personen buiten beschouwing. Deze normen worden bij versterkte muziek al heel snel overschreden. Dit zal dan ook niet kunnen worden toegestaan. Voor onversterkte muziek biedt dit besluit de mogelijkheid om bij gemeentelijke verordening regels te stellen. Omdat het maken van muziek een grotere invloed heeft op de leefomgeving dan binnen de inrichting, zal ook de voorwaarde worden gehandhaafd om geen muziek op het terras toe te staan.

Beslispunt:

De voorwaarde: " Op het terras is geen muziek toegestaan" handhaven.

7. Terras en evenementen:

Bij evenementen willen de horeca-ondernemers zelf bepalen of het terras wordt weggehaald. Voor het houden van een evenement zal op grond van artikel 2.25. APV een vergunning moeten worden aangevraagd. Voor verlening zal altijd bekeken worden of op de betreffende locatie belemmeringen zijn voor het houden van het evenement. Mocht het zijn dat voor die locatie een terrasvergunning is afgegeven, dan zal een evenementenvergunning alleen worden verleend na overeenstemming met de ondernemer. Mocht het nodig zijn dat het terras ontruimd wordt, dan zal dit in de evenementenvergunning worden opgenomen. De horecaondernemer kan dus niet zelf bepalen wanneer er sprake is van een evenement en het terras ontruimen. Dit zal altijd samengaan met een vergunning op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening. De samenloop van terras en evenementen zal nader moeten worden uitgewerkt in het nieuwe Evenementenbeleid. Om wel de mogelijk te behouden dat, bij speciale gelegenheden, toch het terras als evenemententerrein kan worden gebruikt een voorwaarde toevoegen.

Beslispunt:

De voorwaarde" Bij evenementen blijft het terras in beginsel staan" handhaven. Toevoegen: " Bij evenementen van speciale betekenis kan de vergunning tijdelijk worden ingetrokken"

8. Openingstijden terras:

De horecaondernemers hebben de voorkeur om de openingstijden op vrijdag en zaterdag te verruimen naar 02.00 uur. In het huidige beleid wordt er onderscheid gemaakt tussen het horecavoorkeursgebied en de overige locaties. In het horecavoorkeursgebied mag het terras tot 01.00 geopend zijn, voor de overige locaties is dit tot 22.00 uur. Voor dit onderscheid is toentertijd gekozen omdat er in de Markt/Weverstraat sprake is van een concentratie van horeca en terrassen. De overige terrassen liggen verspreid in het centrumgebied. Gezien de hoeveelheid woningen is het niet wenselijk om voor deze terrassen ook een ruimere openingstijd toe te passen. Hierdoor kan het woongenot te zeer worden beperkt.

In verband met het ingestelde rookverbod is dit onderwerp in juni 2008 wederom ter discussie gesteld. Hierover heeft de burgemeester gesteld dat het rookverbod geen reden kan zijn om over te gaan tot verruiming van de openingstijden van het terras. Het argument dat de horeca-ondernemer alleen de orde rondom zijn inrichting kan handhaven als het terras geopend is, is niet juist. In het Horecaconvenant is opgenomen dat de horeca-ondernemer te allen tijde verantwoordelijk blijft voor de omgeving van zijn inrichting. Ongeacht of er sprake is van een geopend terras. Bij de evaluatie van het terrassenbeleid zal dit punt, rekening houdend met de ontwikkelingen, opnieuw bekeken worden.

Beslispunt:

De openingstijden terras handhaven." Markt/Weverstraat (horecavoorkeursgebied): tot 01.00 uur. Overig: tot 22.00 uur.

9. Overige voorwaarden:

In de vergunning worden nog enkele standaardvoorwaarden opgenomen. Deze betreffen o.a. de intrekking van de vergunning bij het niet nakomen van de voorwaarden, het opvolgen van bevelen van politie, brandweer en bevoegde ambtenaren en de mogelijkheid om tussentijds nadere voorwaarden te stellen.

Beslispunt:
Vaststellen van algemene terrasvoorwaarden en het aanvraagformulier.

ALGEMENE VOORWAARDEN TERRASVERGUNNING 2009-2011

1. De vergunning is persoonsgebonden en is geldig van **1 januari 2009 tot 1 januari 2012.**
2. Bij het in gebruik nemen van het terras stelt u het meubilair ook als zodanig op. U gebruikt het terras niet als opslagruimte van meubilair.
3. Voor het onderhoud van het straatwerk of bij calamiteiten zal het terras tijdens de werkzaamheden door u worden ontruimd.
4. Het terras richt u in niet breder dan de breedte van de zaak en zoals is aangegeven in de bijgevoegde brief.
5. Aanzien:
   - Onder terrasmeubilair verstaan we alleen: stoelen, tafels, parasols en terrasschermen;
   - Het terrasmeubilair heeft kwaliteit en uitstraling;
   - Het terrasmeubilair past bij de aard en de inrichting van het horecabedrijf en de omgeving;
   - Het meubilair is verplaatsbaar en mag niet zwaarder zijn dan 25 kilo;
   - Bloem- en plantenbakken zijn verrijdbaar;
   - De afmetingen van de parasols zijn groter dan een standaarddoorsnee van 3 meter en kleiner dan 5 x 5 meter. De grenzen van de toegestane terrasruimte niet mogen worden overschreden;
   - Terrasschermen zijn toegestaan tot borsthoogte (standaardhoogte 1.50 meter). Vanaf 1 meter dienen de schermen doorzichtig te zijn;
   - Voor het verankeren van parasols en terrasschermen heeft u vooraf toestemming van de brandweer verkregen;
   - Verwarmingstoestellen en elektrische verlichting voldoen aan de bijvoegde voorwaarden;
   - De exploitant zorgt voor een schoon terras.
6. Om overlast voor de omgeving te voorkomen staan we muziek niet toe.
7. Bij evenementen blijft het terras in beginsel staan. Bij evenementen van speciale betekenis kan de vergunning tijdelijk worden ingetrokken.
8. Openingstijden terras: Markt/Weverstraat (horecavoorkeursgebied): tot 01.00 uur
   Overige locaties: tot 22.00 uur
9. Tussentijds kunnen wij zo nodig nadere voorwaarden stellen.
10. U voert de aanwijzingen van de politie, brandweer en de gemeentelijke toezichthouder direct uit.
11. Het spreekt voor zich dat wij de vergunning intrekken wanneer u zich niet aan de gezamenlijke spelregels houdt.

Voorwaarden gebruik elektrische verlichting en verwarmingstoestellen

Elektrische verlichting

1. Het is verboden een verlichtingsinstallatie of een verlichtingstoestel te gebruiken, indien dat gebruik door de eigenschappen van die installatie of dat toestel gevaar oplevert voor het ontstaan van brand.

2. Elektrische verlichting is toegestaan in de parasol en onder de luifel.

3. Het is verboden een verlichtingsinstallatie of een verlichtingstoestel op zodanige wijze te gebruiken, dat het gebruik door de wijze waarop die installatie of dat toestel is opgesteld of aangebracht, gevaar oplevert voor het ontstaan van brand.

4. Alle voorzieningen t.b.v. de elektra dienen tenminste te voldoen aan het gestelde in het normblad NEN 1010 *(Veiligheidsbepalingen voor laagspanningsinstallaties).*

5. Een elektriciteitsvoorziening als bedoeld in afdeling 2.7 van het Bouwbesluit 2003 moet zo worden opgesteld en gebruikt dat er geen gevaar kan ontstaan voor brand. In het Bouwbesluit 2003 zijn de eisen aan de installatie zelf gesteld.

(Mobiele) verwarmingstoestellen

1. Het mobiele verwarmingstoestel moet zo zijn geplaatst dat zij niet gemakkelijk kan worden omgestoten of aangereden en moet zonodig tegen mechanische beschadiging zijn beschermd.

2. Het mobiele verwarmingstoestel moet zodanig zijn geplaatst en uitgevoerd en er moet zonodig een doelmatige bescherming zijn aangebracht dat geen brandgevaar wordt veroorzaakt door het toestel.

3. Uiteraard is een mobiel verwarmingstoestel in de omgeving van brandgevaarlijke materialen niet toegestaan. Er dienen zodanige maatregelen getroffen te worden, bijvoorbeeld door het verplaatsen van de installatie of het aanbrengen van een isolerende laag, dat de brandbare materialen niet hun eigen ontbrandingstemperatuur zullen bereiken.

4. Tussen gasfles en (mobiel) verwarmingstoestel moet de verbinding bestaan uit een metalen leiding of uit een goedgekeurde GIVEG-slang van maximaal 1 meter lengte.

5. De slang van een gastoestel naar een (mobiel) verwarmingstoestel moet in een goede staat verkeren, mogen niet uitgedroogd zijn of andere beschadigingen vertonen en niet ouder dan 2 jaar zijn.

6. De gasdrukregelaar van een gasfles moet een door Lloyds's Register – Stoomwezen goedgekeurd type zijn en niet ouder dan 5 jaar zijn.

7. Gasflessen mogen slechts tot 80% worden gevuld. Men mag in een omtrek van 3 meter van een rioolput geen gasfles plaatsen.

Zevenaar

Gemeente Zevenaar
Postbus 10
6900 AA Zevenaar

1. Gegevens Horecabedrijf

Bedrijfsnaam : _____

Straat : _____

Postcode/woonplaats : _____

Telefoonnummer : _____

2. Gegevens Aanvrager

Naam : _____

Straat : _____

Postcode/woonplaats : _____

Telefoonnummer : _____

E-mail-adres: : _____

3. Omschrijving Terras

I Afmeting

- lengte .....m
- breedte .....m

- totaal ..... m^2

II Stoel/tafel

Foto stoel/tafel bijvoegen

- te plaatsen aantal: .....

III Parasol[1]

- te plaatsen aantal: .....
- afmeting parasol: .....
- verankering JA/NEE * bij verankering moet u vooraf toestemming van de brandweer hebben.
- **foto parasol bijvoegen**

---

[1] Parasols hebben een minimale afmeting van een standaarddoorsnee van 3 meter en een maximale afmeting van 5 x 5 meter. De bekledingsmaterialen waarmee eventuele overkappingen en parasols aangekleed en opgebouwd voldoen aan het criterium "niet gemakkelijk ontvlambaar". De bekleding dient te voldoen aan het criterium "niet gemakkelijk ontvlambaar" en mag bij brand niet veel rook of giftige gassen ontwikkelen en niet druipen. De toegepaste materialen voldoen aan klasse 4 voor wat betreft de bijdrage tot brandvoortplanting, bepaald overeenkomstig de NEN 6065 tentdoeken welke zijn geïmpregneerd, moeten zijn voorzien van een stempel of een label waarop een waarmerk met de datum van het impregneren c.q. de geldigheidsduur van het impregneren is aangegeven.

Zevenaar

IV Terrasschermen

- **foto/tekening terrasscherm bijvoegen**
- afmeting totale afscheiding: .....
- aantal panelen: .....
- afm. ondoorzichtige gedeelte paneel: .....
- afm. doorzichtige gedeelte paneel: .....
- verankering JA/NEE * bij verankering moet u vooraf toestemming van de brandweer hebben

Zevenaar, ...

Naam: .....

Handtekening: .....

Om uw aanvraag vlot en correct te behandelen vragen wij u het volgende in te leveren:

Foto's/tekeningen van:

1 De exacte plattegrond van het terras, waarop alle te plaatsen onderdelen zijn ingetekend.
2 De te plaatsen stoel/tafel op het terras.
3 De te plaatsen parasol op het terras.
4 De te plaatsen terrasschermen op het terras.

Concept-beleidsregel terrassen gemeente Zevenaar 2021

Artikel 1 Begripsomschrijvingen
In dit beleid en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
a. APV: de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Zevenaar;
b. Exploitant: de definitie zoals opgenomen in artikel 2:27 van de APV Zevenaar;
c. Exploitatievergunning: de vergunning als bedoeld in artikel 2:28 van de APV Zevenaar;
d. Horecabedrijf: de definitie zoals opgenomen in artikel 2:27 van de APV Zevenaar;
e. Terras: de definitie zoals opgenomen in artikel 2:27 van de APV Zevenaar;
f. Terrasmeubilair: stoelen, banken, tafels, parasols, bloem- en plantenbakken, elektrische verlichting, verwarmingstoestellen, borden, terrashaarden en terrasschermen;
g. Vergunning: vergunning voor het exploiteren van een terras op grond van artikel 2:28 eerste lid van de APV;
h. Weg: weg, als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994.

Artikel 2 Werkingssfeer
Aanvragen voor een terrasvergunning als bedoeld in artikel 2:28 eerste lid, van de APV, vallende binnen het grondgebied van de gemeente Zevenaar, worden aan deze beleidsregels getoetst. Deze beleidsregels zijn van toepassing voor terrassen die zich in de openbare ruimte bevinden.

Artikel 3 Vergunningsplicht
Voor het exploiteren van een terras is op grond artikel 2:28 van de APV een vergunning vereist van de burgemeester dan wel het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 4 Vereisten aanvraag
Bij de aanvraag wordt in ieder geval bijgevoegd:
1. Een situatietekening/plattegrond van het terras op schaal, met details als bomen, bebouwing (in de omgeving), eventuele omliggende terrassen, lichtmasten, parasols (incl. afmetingen), terrasschermen en locatieopslag.
2. Kleurenfoto's van het gewenste terrasmeubilair.

Artikel 5 Looptijd
1. Een terrasvergunning kan voor een periode van vier kalenderjaren worden verleend, tenzij het bevoegd gezag anders bepaalt.
2. De terrasvergunning is persoonsgebonden, locatiegebonden en is niet overdraagbaar.
3. De terrasvergunning is het gehele jaar geldig, met inachtneming van de bepalingen zoals opgenomen in deze beleidsregel.

Artikel 6 Intrekking en wijziging
Onverminderd het bepaalde in artikel 1:6 van de APV kan het bevoegd gezag te allen tijde de vergunning intrekken of wijzigen.

Artikel 7 Openingstijden:
1. Voor het horecaconcentratiegebied zoals benoemd in artikel 1:1 onder j van de APV mag het terras tot 01:00 uur geopend zijn.
2. Voor de overige locaties mag het terras tot 23:00 uur geopend zijn. In goed overleg met omwonenden en bij geen klachten mag het terras tot 00:00 uur geopend zijn.
3. In bijzondere gevallen kan de burgemeester een eerdere sluitingstijd opleggen.

Artikel 8 Situering en locatie
1. Een terras is in beginsel slechts toegestaan voor en ter breedte van het bij de vergunninghouder in gebruik zijnde (horeca) pand.
2. Het terras mag niet als opslagruimte gebruikt worden voor meubilair.

Artikel 9 Meubilair
1. Het terrasmeubilair past bij de aard en de inrichting van het horecabedrijf en de omgeving.
2. Het terras moet kwaliteit en uitstraling hebben.
3. Per terras is er slechts één type stoel of tafel toegestaan. Bij de beoordeling van een evenementenvergunning/melding kan hierop eventueel een uitzondering worden gemaakt.
4. Het meubilair moet verplaatsbaar zijn en mag niet zwaarder zijn dan 25 kilo.
5. Bloem- en plantenbakken zijn verrijdbaar. Niet verrijdbare bloem- en plantenbakken zijn slechts toegestaan na toestemming van de gemeente.
6. Het gebruik van elektrische verlichting en verwarmingselementen is toegestaan, mits er wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 11 en 12.
7. De afmetingen van de parasols zijn groter dan een standaarddoorsnee van 3 meter en kleiner dan 5 x 5 meter. De grenzen van de toegestane terrasruimte mogen niet worden overschreden. De parasols mogen niet in de straat worden verankerd zonder toestemming en vergunning van de gemeente.
8. Terrasschermen mogen maximaal 1,9 meter hoog zijn. Vanaf 1 meter dienen deze doorzichtig te zijn.
9. Voor onderhoud van het straatwerk of bij calamiteiten moet het terras tijdens de werkzaamheden worden ontruimd.

Artikel 10 Evenementen
Bij evenementen blijft het terras in beginsel staan. Bij evenementen van enige betekenis kan de vergunning tijdelijk worden ingetrokken door de burgemeester.

Artikel 11 Elektrische verlichting
1. Het is verboden een verlichtingsinstallatie of een verlichtingstoestel te gebruiken, indien dat gebruik door de eigenschappen van de installatie of dat toestel gevaar oplevert voor het ontstaan van brand.
2. Elektrische verlichting is toegestaan in de parasol en onder de luifel.
3. Het is verboden een verlichtingsinstallatie of een verlichtingstoestel op zodanige wijze te gebruiken, dat het gebruik door de wijze waarop die installatie of dat toestel is opgesteld of aangebracht, gevaar oplevert voor het ontstaan van brand.
4. Alle voorzieningen ten behoeve van de elektra dienen tenminste te voldoen aan het gestelde in het normblad NEN 1010 (Veiligheidsbepalingen voor laagspanningsinstallaties).
5. Een elektriciteitsvoorziening als bedoeld in afdeling 2.7 van het Bouwbesluit moet zo worden opgesteld en gebruikt dat er geen gevaar kan ontstaan voor brand. In het Bouwbesluit zijn de eisen aan de installatie zelf gesteld.

Artikel 12 Mobiele verwarmingstoestellen
1. Het (mobiele) verwarmingstoestel moet zo zijn geplaatst dat zij niet gemakkelijk kan worden omgestoten of aangereden en moet zo nodig tegen mechanische beschadiging zijn beschermd.
2. Het (mobiele) verwarmingstoestel moet zodanig zijn geplaatst en uitgevoerd en er moet zo nodig een doelmatig bescherming zijn aangebracht dat geen brandgevaar wordt veroorzaakt door het toestel.
3. Uiteraard is een mobiel verwarmingstoestel in die omgeving van brandgevaarlijke materialen niet toegestaan. Er dienen zodanige maatregelen getroffen te worden, bijvoorbeeld door het verplaatsen van de installatie of het aanbrengen van een isolerende laag, dat de brandbare materialen niet hun eigen ontbrandingstemperatuur zullen bereiken.
4. Tussen gasfles en (mobiel) verwarmingstoestel moet de verbinding bestaan uit een metalen leiding uit een goedgekeurde GIVEG-slang van maximaal 1 meter lengte.
5. De slang van een gastoestel naar een (mobiel) verwarmingstoestel moet in een goede staat verkeren, mogen niet uitgedroogd zijn of andere beschadigingen vertonen en niet ouder dan 2 jaar zijn.
6. De gasdrukregelaar van een gasfles moet een door Lloyd's Register goedgekeurd type zijn en niet ouder dan 5 jaar zijn.
7. Gasflessen mogen slechts tot 80% worden gevuld. Men mag in een omtrek van 3 meter van een rioolput geen gasfles plaatsen.

Artikel 13 Muziek
Om overlast voor de omgeving te voorkomen is het ten gehore brengen van muziek op het terras niet toegestaan.

Artikel 14 Procedure schaarse vergunningen
1. Na het vrijkomen van een schaarse vergunning maakt de gemeente de betreffende locatie bekend via de gemeentelijke website en de lokale media.
2. Men kan zich inschrijven voor de betreffende locatie, zolang diegene zijn horecagelegenheid (schuin)tegenover de betreffende locatie ligt en/of eraan grenst.
3. Bij meer dan één gegadigde voor de betreffende locatie wijst de gemeente, via loting, de betreffende locatie toe.

Artikel 15 Kosten en tarieven
1. Voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een terrasvergunning is in het kader van de Verordening op de heffing en invordering van leges een bedrag aan leges verschuldigd.
2. Er wordt eveneens een bedrag in rekening gebracht voor het in gebruik nemen van gemeentegrond. Dit gebeurt op basis van de Verordening op de heffing en invordering van precariobelasting.

Artikel 16 Toezicht en handhaving
1. Met toezicht en handhaving zijn belast de bij de burgemeester dan wel de bij het college en de burgemeester aangewezen personen.
2. Alle aanwijzingen en bevelen gegeven door de toezichthouders, dan wel de politie, brandweer en andere (medische) hulpdiensten dienen stipt en onmiddellijk te worden opgevolgd.

Artikel 17 Oude beleidsregels
Eerder opgestelde en/of vastgestelde beleidsregel(s) aangaande terrassen binnen de gemeente Zevenaar, de voormalige gemeente Zevenaar en de voormalige gemeente Rijnwaarden komen met deze beleidsregel te vervallen.

Artikel 18 Inwerkingtreding
1. Deze beleidsregel treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking.

Artikel 19 Citeertitel
De beleidsregel wordt aangehaald als: Beleidsregel terrassen Zevenaar 2021.

Zevenaar,6 april 2021

Het college van burgemeester en wethouders van Zevenaar,

De secretaris, De burgemeester,
Danielle Jansen Lucien van Riswijk

Burgemeester van Zevenaar,

De burgemeester,
Lucien van Riswijk

ZEVENAAR

Beleidsregel

Terrassen in Zevenaar

Overzicht van vanavond

- Aanleiding
- Wat en waarom?
- Verdere planning
- Interactie d.m.v. stellingen

ZEVENAAR

Aanleiding

- Harmonisatie
  - Beleid voormalig Rijnwaarden
  - Beleid voormalig Zevenaar
- Actualisatie
  - Beleidsregel Zevenaar 2009-2011
  - Veranderende regelgeving zoals in APV
  - Echter, huidige omstandigheden:
    - Terughoudendheid t.a.v. aanpassingen
    - Geen extra kosten

Wat en waarom?

- Vrij kort beleidsstuk
- Behoorlijke regelend beleid
- Voornamelijk voor terrashouders
- Aantal hoofdlijnen

ZEVENAAR

Hoofdlijnen beleidsregel

- Grondslag
- Aanvraag
- Duur vergunning
- Openingstijden
- Situering
- Terrasmeubilair
- Muziek
- Leges
- Toezicht en handhaving

Interactie

ZEVENAAR

- Stellingen:
  - Het aanvraagformulier kan ongewijzigd blijven
    - Uitkomst: 14 voor en 0 tegen
    - Notitiepunten: geen.
  - Een terrasvergunning moet 3 jaren geldig zijn
    - Uitkomst: 13 voor en 1 tegen
    - Notitiepunten: het liefst zo lang mogelijk. Gemeente gaat 4 en 5 jaar onderzoeken.
  - De openingstijden kunnen ongewijzigd blijven
    - Uitkomst: 12 voor en 2 tegen
    - Notitiepunten: horecaconvenant breder trekken. Warm weer scenario nakijken.
  - Een terras mag er het hele jaar staan
    - Uitkomst: 14 voor en 0 tegen
    - Notitiepunten: opslag en daarmee uitgestraalde kwaliteit in het oog houden allemaal.
  - Een terras is toegestaan voor en ter breedte van het bij de vergunninghouder in gebruik zijnde (horeca) pand.
    - Uitkomst: 14 voor en 0 tegen
    - Notitiepunten: geen.
  - Terrasmeubilair zijn: stoelen, tafels, parasols, bloem- en plantenbakken, elektrische verlichting, verwarmingstoestellen, terrashaarden en terrasschermen
    - Uitkomst: 12 voor en 2 tegen
    - Notitiepunten: terraslounges, bankjes, zelfgemaakte (zit)plekken en stoepborden ook verwerken. Bekijken of zitmeubilair als algemeen begrip opgenomen kan worden. Mogelijk connectie Bouwbesluit enerzijds en overige is terrasmeubilair.

Interactie

- Stellingen:
  - Het terras mag niet als opslagruimte gebruikt worden voor terrasmeubilair
    - Uitkomst: 14 voor en 0 tegen
    - Notitiepunten: geen.
  - Terrasmeubilair moet verplaatsbaar zijn
    - Uitkomst: 10 voor en 4 tegen
    - Notitiepunten: Niet alles is "zomaar" verplaatsbaar. Hier vooral aansluiten op de bestendige praktijk.
  - Muziek op het terras is niet toegestaan, tenzij sprake is van een evenement
    - Uitkomst: 14 voor en 0 tegen
    - Notitiepunten: stemgeluid valt hier niet onder. Daar gelden andere regels dan voor muziek.
  - Hoe moet de gemeente omgaan met een klacht over de kwaliteit van een terras of andere overlast m.b.t. een terras? (open vraag)
    - Notitiepunten: iets in beleid opnemen om te voorkomen dat de kwaliteit van terrassen wordt geschaad door bijvoorbeeld hele andere terrasstoelen dan het algemene beeld.
  - Eventuele andere punten
    - Rookverbod horeca vanaf 1 april 2020. Buitenterras mag nog wel, maar geen overlast in de inrichting en terras moet open zijn.
    - Precario in relatie tot kwaliteit beheer grond van de gemeente
    - Handhaving fiets- en scooterverbod Weverstraat
    - Hoogte van de terrasafscheidingen het liefst naar 1,8m-2m

Verdere planning

- Eind volgende week concept beleidsregel
- Per mail toezenden, inclusief deze presentatie
- Twee weken tijd om bedenkingen/aanvullingen op concept te mailen
- Eventuele aanpassingen
- Eind maart 2021 ter vaststelling aanbieden bij het bestuur

Besluitenlijst openbare raadsvergadering 24 maart 2021
(de vergadering is 24 maart om 22:25 uur geschorst en op 25 maart om 19.30 uur voortgezet)

Tijd	24 maart: 19:30 - 22:25 uur 25 maart: 19:30 – 20:40 uur
Locatie	Digitaal
Voorzitter	L.J.E.M. van Riswijk
Aanwezigen	Lokaal Belang: Toon Albers, Tjeerd Boekhorst, Edwin Buil, Joost du Croix (alleen 24 maart), Roy van Essen, Afra Ilhan (25 maart iets later), Ali Ok, Peter Putman, Dorien Riswick-Keultjes, Harry Staring; CDA: Willy van Dinther, Frank Evers, Freek Jansen, Kees van Merwijk, Jan de Nooij, Henk Visser, Willemien ten Have; VVD: Wim Snelders, Peter Vos; PvdA: Maaike Jansen, Marcel Lap, Nathani Niebuur-Sluiter; SP: Marga Dunnink, Lotte van der Velden; D66: Peter Pollmann; Sociaal Zevenaar: Huub Meijer; GroenLinks: Bart Kagei
Afwezigen	25 maart: Joost du Croix (Lokaal Belang)

1	**Opening** De vergadering wordt om 19.30 uur geopend.
2	**Vaststellen agenda** De voorzitter laat weten dat er aan het eind van de vergadering nog een besloten gedeelte is. Omdat raadslid Staring bij agendapunten 16 en 17 een stemverklaring wenst af te leggen, zullen deze even van het "hamerstuk" af gaan. Verder deelt de voorzitter mede dat agendapunt 10 van de agenda wordt gehaald omdat niet alle stembriefjes via de post zijn ontvangen. Het punt wordt doorgeschoven naar de volgende raadsvergadering en er zal een nieuwe schriftelijke stemronde plaatsvinden.
3	**Z/21/384969 Benoeming en beëdiging commissielid Samenleving** De raad besluit mevrouw J. de Nooij (CDA) bij acclamatie te benoemen tot lid van de commissie Samenleving. De beëdiging - door de voorzitter uitgesproken - vindt digitaal plaats. Mevrouw de Nooij legt de eed af.

4.	**Vragenuur** **4a. Beantwoorden schriftelijke vragen door het college** De volgende schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording zijn ingediend: a. Door de PvdA inzake omgevingsvergunning Paintballcentrum Babberich b. Door de PvdA inzake zaken die onder de rechter zijn c. Door de VVD inzake flexwonen d. Door Sociaal Zevenaar over het Sociaal Domein De vragen worden ter vergadering door het college beantwoord. Ad c. Door de VVD wordt de vraag gesteld wanneer de raad de locatiescan kan verwachten zodat bekend is welke locaties voor flexwonen in aanmerking komen. <u>Toezegging</u> <u>In de commissie Ruimte van 7 april zal de portefeuillehouder een mededeling doen over de planning ten aanzien van de locatiescan (flexwonen) uit de Woondeal.</u> De fractie van Sociaal Zevenaar laat weten dat de vragen over het Sociaal Domein bedoeld zijn voor de commissie en niet voor de raad. De vragen hoeven dus niet in deze vergadering beantwoord te worden. **4b. Mededelingen college** Er zijn geen mededelingen vanuit het college. **4c. Wijze van afdoening van de ingekomen stukken** De volgende brieven worden doorgeleid naar de agendacommissie voor bespreking in de commissievergaderingen: - brief nr. 5 "Burgerbrief inzake opstarten coffeeshop in Zevenaar" voor de commissie Middelen op verzoek van de fractie van GroenLinks. Reden is te peilen bij de overige partijen hoe zij staan tegenover een coffeeshop in Zevenaar. - brief nr. 12 "Jaarverslag 2020 Scalabor" voor de commissie Samenleving op verzoek van de fractie van Sociaal Zevenaar. De fractie heeft laten weten het op prijs te stellen om tijdens de bespreking in de commissie ook iemand van Scalabor uit te nodigen. Om samen met de andere politieke partijen en Scalabor te onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor een dependance van Scalabor in Zevenaar. Of er voldoende werk is voor inwoners van Zevenaar in de gemeente

	Zevenaar. En hoe samenwerking met de RSD is ingericht en of hier nog verbeteringen in voor te stellen zijn. - brief nr. 13 "Factsheet Ambulancezorg Gelderland-Midden Zevenaar 22 januari 2020" voor de commissie Middelen op verzoek van de fractie van Lokaal Belang. De fractie wil deze graag betrekken in de commissie Middelen van april bij punt 6 van de betreffende agenda. - brief nr. 25 "Raadsinformatiebrief 21-022 "Stand van zaken Noordeinde" voor de commissie Ruimte van april op verzoek van de fracties van Lokaal Belang en Sociaal Zevenaar. Lokaal Belang heeft daarbij het volgende opgemerkt: Er was in het verleden gesproken over een toren van 60 meter die nu wat lager zou zijn. De fractie vraagt zich af of er nog meer wijzingen zijn doelend op het verkeersaspect en zij willen graag weten of dit plan binnen de nieuwe afspraken van 50-50% valt. De fractie van Sociaal Zevenaar wil in de commissie Ruimte dit project bediscussiëren om duidelijkheid over het proces te krijgen. Verder laat de fractie van Lokaal Belang weten dat brief nummer 19 niet geagendeerd kan worden, maar de fractie spreekt wel de verwachting uit dat er een reactie op de brief komt. Naar aanleiding van brief nummer 16 doet de fractie van Lokaal Belang de suggestie om dit efficiënter op te pakken en afzenders niet door ambtenaren te laten doorverwijzen naar de gemeenteraad.
5	**Vaststellen besluitenlijst van de vorige vergaderingen** De raad besluit de besluitenlijsten van de besloten raadsvergadering van 3 december 2020 en de openbare raadsvergadering van 24 februari 2021 ongewijzigd vast te stellen.
6	**Z/20/365871 Bestemmingsplan viaduct 7Poort** Door de fractie van D66 wordt een Punt van Orde gedaan om agendapunten 6 en 7 tegelijk te behandelen. De gemeenteraad gaat hiermee akkoord. *Gemeenteraad* In het debat gaan de raadsleden in op de berekening van de verkeers-bewegingen, de hoge kosten en of het wel verantwoord is om die kosten nu te maken, de stikstofnormberekening en of deze wel klopt, nut en noodzaak van het 2e viaduct, de verkeersonderzoeken die uitgevoerd zijn, de toezeggingen die naar ondernemers zijn gedaan ten aanzien van de komst van het 2e viaduct, het rekening houden met toekomstige ontwikkelingen zoals de veiligheid in verband met calamiteiten en zwaar verkeer vanwege de XXL-logistiek, de onzekerheid ten aanzien van de Fashion Outlet Center (FOZ) en het openhouden van de op- en afritten van de Griethse Poort als de A12 verbreed wordt.

	College Wat de stikstof betreft laat het college weten dat het 2e viaduct zelf geen stikstof veroorzaakt. Wel de bouw ervan, maar dat mag. Het college is van oordeel dat de bouw van het 2e viaduct legitiem is. Het onderzoek over de verkeersbewegingen gaat over een worst-case scenario betreffende de toename van autoverkeer. Het is zaak nu door te pakken omdat er dan een duurzame robuuste verkeersafwikkeling komt. Het is ook in het geval van calamiteiten beter omdat de brug smal is en er maar één toegangsweg is. Het 2e viaduct is al geoormerkt in de begroting. De uitbreiding van 7Poort en de FOZ zullen zorgen voor toekomstige economische groei. In 2018 zijn er gesprekken met ondernemers geweest en de klacht die daarbij continu naar voren kwam was het huidige viaduct. Het college heeft er vertrouwen in dat de FOZ er gaat komen. De gesprekken voor fase 2 verlopen voortvarend. Raadslid Snelders (VVD) legt een stemverklaring. In verband met belangenverstrengeling zal hij bij beide raadsvoorstellen niet meestemmen. De raad besluit: 1. het bestemmingsplan 'Viaduct 7Poort' ongewijzigd vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal, overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding, regels en toelichting; 2. geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen. De fracties van Lokaal Belang, CDA, VVD, PvdA, D66 en Sociaal Zevenaar stemmen voor (23); de fracties van SP en GroenLinks stemmen tegen (3).
7	**Z/18/311342 Kredietaanvraag uitvoering 2e viaduct 7Poort** De raad besluit een krediet beschikbaar te stellen van € 2,35 miljoen voor realisatie van het 2e viaduct 7Poort. De fracties van Lokaal Belang, CDA, VVD, PvdA, D66 en Sociaal Zevenaar stemmen voor (23); de fracties van SP en GroenLinks stemmen tegen (3).
8	**Z/21/380418 Tussenevaluatie Armoede & schuldenbeleid 2019 - 2022** Er is een amendement door de PvdA, SP en VVD op dit onderwerp ingediend. In het amendement komt beslispunt 3 van het raadsvoorstel te vervallen.

	Gemeenteraad De fracties gaan bij de beraadslagingen in op het ingediende amendement, de hoogte van de inkomensgrens van de collectieve zorgverzekering via de gemeente voor mensen die het eigen risico moeten opmaken, de datum van het ingaan van de regeling, het risico voor meer kosten voor de gemeente als chronisch zieken in de schulden komen (beter voorkomen dan genezen), het armoedebeleid van de gemeente waarbij de meeste regelingen op maximaal 120% staan, de vergroting van armoede door het landelijke beleid, de mogelijkheden van de bijzondere bijstand en wat de financiële haalbaarheid en de kosten voor de gemeente zijn bij het hanteren van 140% i.p.v. 120% en de onderbouwing daarbij. *College* Het college kan geen antwoord geven op de vraag ten aanzien van de kosten bij het hanteren van 140% . Het beleid loopt tot 1 januari 2023, vandaar de datum van 1 januari 2023. Wat de compensatieregeling chronisch zieken betreft, wil het college niet verhogen tot 140%. De rijksregeling Wet Tegemoetkoming Chronisch Zieken is in 2014 afgeschaft en overgeheveld naar de gemeenten en is een collectieve zorgverzekering geworden. Zevenaar doet al meer dan verplicht is. Bij de WMO en de Jeugd participatie is ook door het college aangegeven dat er niet meer gedaan wordt als verplicht is. Het amendement is verworpen. De fracties van PvdA, SP, VVD, Sociaal Zevenaar, D66 en GroenLinks stemmen voor (10); de fracties van Lokaal Belang en CDA stemmen tegen (17). De raad besluit: 1. Kennis te nemen van de stand van zaken van de uitvoering en het behalen van de doelstellingen zoals geformuleerd in het Armoede & schuldenbeleid 2019 - 2022. 2. De voorgestelde wijzigingen in formulering van doelstellingen vast te stellen, te weten: a. "Op 1 januari 2023 is het aantal inwoners dat gebruik maakt van inkomensondersteunende maatregelen met 10% gestegen ten opzichte van 1 januari 2018." b. "Vanaf 1 januari 2023 hebben we van 30% van onze inwoners boven de 75 jaar in kaart welke behoefte zij hebben aan (extra) ondersteuning." c. "Op 1 januari 2023 maakt 10% van de inwoners die in de begeleiding voor schuldhulpverlening zitten gebruik van instrumenten die bijdragen aan de vergroting van hun financiële zelfredzaamheid." d. "Op 1 januari 2023 is het aantal inwoners dat ten opzichte van 31 december 2019 onder bewind staat met 10% gedaald."

	3. Op basis van nieuwe inzichten en adviezen te beslissen over het voorstel tot afzien van ophogen van de inkomensgrens voor de 'bijdrage en compensatieregeling voor chronisch zieken en gehandicapten' naar 140%. De fracties van Lokaal Belang en CDA en raadslid Vos (VVD) stemmen voor (18); de fracties van PvdA, SP, D66, Sociaal Zevenaar, GroenLinks en raadslid Snelders (VVD) stemmen tegen (9).
9	**Z/21/381560 Beleidsambities Deltaplan Klimaatadaptatie de Liemers** *Gemeenteraad* In het debat gaan de raadsleden in op het bij de uitvoering SMART maken van de ambities, het bij het Waterschap kenbaar maken van de problemen met de grondwaterstanden, de verdeling van de verantwoordelijkheden van de gemeente, de Provincie en het Waterschap wat het inklinken van de grond in Zevenaar betreft en deze laten terugkomen in het uitvoeringsprogramma. *College* Het college zegt dat het gaat om verfijnde kaders. De grondwaterstand is ook een kader die door het college wordt meegenomen. Het Waterschap is op de hoogte van de problematiek en samen wordt gekeken naar oplossingen. De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare ruimte (afvoeren riolering etc.). In het Watertakenplan die eind van het jaar komt wordt de uitvoering (SMART geformuleerd) van deze ambities opgenomen. De raad besluit met algemene stemmen om: 1. De beleidsambities zoals deze verwoord zijn in de memo vast te stellen; 2. Het college te mandateren de beleidsambities verder uit te werken in een uitvoeringsprogramma.
10	**Z/21/385286 Benoeming lid/vertegenwoordiger namens de gemeenteraad Zevenaar in Regioraad Euregio Rijn-Waal** De raad wordt gevraagd een raadslid als lid vertegenwoordiger namens de gemeenteraad Zevenaar aan te wijzen voor de Regioraad Euregio Rijn-Waal. Er hebben zich 2 kandidaten gemeld: de heer H.L.M. Meijer (Sociaal Zevenaar) en mevrouw M. Dunnink (SP). Er heeft voorafgaande aan deze vergadering een schriftelijke stemronde via de post plaatsgevonden.

	Omdat niet alle stembriefjes op tijd retour zijn ontvangen, wordt dit onderwerp doorgeschoven naar de volgende raadsvergadering.
11	**HAMERSTUK Z/21/385285 Ontslag commissielid Ruimte** De raad besluit de heer W.J. Snelders (VVD) met terugwerkende kracht per 28 januari 2021 te ontslaan als lid van de raadscommissie Ruimte.
12	**HAMERSTUK Z/20/360167 Regionaal Programma Werklocaties 2021-2024** De raad besluit met algemene stemmen: 1. In te stemmen met het RPW 2021-2024; meer in het bijzonder met: a. De verdeling van de ontwikkelruimte voor bedrijventerreinen: - De verdeling van de ontwikkelruimte voor regionale bedrijventerreinen; - De verdeling van de ontwikkelruimte voor XXL-logistiek; - De afspraken om te komen tot een duurzame ruimtelijke invulling van de werklocaties in de regio Arnhem-Nijmegen in het kader van de Groene Metropoolregio (pagina 10 e.v. RPW 2021-2024); b. Het RPW 2021-2024 medio 2022 te monitoren. 2. Niet in te stemmen met de schrapopgave van de dubbelbestemming PDV op Hengelder en de portefeuillehouder economie de opdracht te geven om hierover met de provincie en de regio in gesprek te gaan.
13	**HAMERSTUK Z/21/380997 Aanvragen suppletie-uitkering explosieven (OCE) i.r.t. het project aan de Kerkstraat 21 in Zevenaar** De raad besluit met algemene stemmen in te stemmen met het aanvragen van een suppletie-uitkering voor het opsporen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog ter compensatie van de door initiatiefnemer werkelijk gemaakte kosten van € 180.962,67 uit het Gemeentefonds bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
14	**HAMERSTUK Z/21/380721 Beleidsplan Inburgering** De raad besluit met algemene stemmen het Beleidsplan Inburgering 2022-2025 als beleidskader voor de nieuwe Wet Inburgering vast te stellen.

15	**Moties vreemd aan de orde van de dag** De volgende moties vreemd aan de orde van de dag zijn ingediend: a. Motie VVD, PvdA en Sociaal Zevenaar inzake Flexwonen b. Motie GroenLinks en SP inzake Tegelwippen c. Motie PvdA, SP, Sociaal Zevenaar en GroenLinks inzake vrijstelling giften bijstand Als eerste wordt op voorstel van de voorzitter de motie tegelwippen besproken. Ad b. Motie tegelwippen In de motie wordt het college opgeroepen Zevenaar aan te melden als deelnemende gemeente bij het NK tegelwippen, hieraan via de eigen analoge en digitale kanalen publiciteit te geven en het college van Duiven uit te dagen de competitie Tegelwippen met Zevenaar aan te gaan. De motie wordt door de indienende fracties toegelicht. *Gemeenteraad* De fracties gaan bij de beraadslagingen in op het competitie-element, de bewonersparticipatie hierbij in het kader van het beleidsplan klimaatadaptatie, de benodigde capaciteit hiervoor, de kosten, de communicatie naar inwoners, de organisatie van de competitie, de sluitingsdatum voor aanmelding hiervoor, de publiciteit die het oplevert voor Zevenaar, het kopen van meer groen bij tuincentra wat goed voor de economie is, het eventueel inzetten van hoveniers en de NME, de vraag waar de verwijderde tegels naartoe gaan en voor wie de kosten daarvan zijn, de controle of tegels ook daadwerkelijk verwijderd zijn, de rol van de gemeente zelf bij het tegels plaatsen of verwijderen (voorbeeld: woningen op BAT-terrein), het feit dat het niet alleen een ludieke actie moet zijn, maar dat er ook een goed aanvalsplan moet komen en of het niet beter is te investeren in bewustwording en mogelijkheden voor de Provincie om hemelwater af te koppelen. *College* Het college verwijst naar de operatie Steenbreek die hetzelfde principe hanteert en ook een competitie-element bevat. Daarbij is Spijk koploper geworden. College wil doorgaan met deze succesvolle aanpak en daarbij ook werk met werk maken voor wat betreft riolering en wegen. College is aangenaam verrast dat Duiven ook hieraan meedoet en geeft aan wat de communicatie betreft hierbij een beroep te kunnen doen op de capaciteit op de afdeling communicatie. Na enige discussie laat het college weten de motie te kunnen steunen en te willen uitvoeren.

	De fractie van GroenLinks laat weten dat met deze toezegging van de portefeuillehouder de motie overbodig wordt en dat deze dan ook wordt ingetrokken.
De vergadering wordt op woensdag 24 maart om 22.25 uur geschorst en op donderdag 25 maart om 19.30 uur voortgezet.	
	Ad a. Motie flexwonen In de motie wordt het college opgeroepen gebruik te maken van de stimuleringsmaatregelen flexwonen , van de versnellingskamers flexwonen en taskforce Nieuwbouw Woningcorporaties van de overheid en snel deel te nemen aan de 10 extra pilots die BZK start om te voorzien in de flexibele huisvesting van vergunninghouders en andere doelgroepen zodanig dat er een beroep gedaan wordt op de extra ter beschikking gestelde gelden voor de gemeente Zevenaar en samen met de drie woningbouwverenigingen de plaatsing van flexwoningen te realiseren en gebruik te maken van de Regeling Vermindering Verhuur-derheffing (RVV). De motie wordt door de indienende fracties toegelicht. *Gemeenteraad* In het debat gaan de raadsleden in op de jarenlange wachtlijsten, het feit dat starters geen enkele kans op de woningmarkt hebben, de betere bijdrage van flexwoningen aan de huidige functionerende woningmarkt in Zevenaar doordat ze sneller en betaalbaarder gebouwd kunnen worden, het tekort aan huurwoningen, de informele woonpogingen door spoedzoekers, de vrijstelling van verhuurdersheffing voor flexwoningen, de vraag wat de winst van het bouwen van flexwoningen is ten opzichte van permanente woningen, de verplichting in de motie voor woningbouwverenigingen, het tevens bevorderen van doorstromen door middel van reguliere woningbouw en het behouden van rechten voor woningzoekenden om door te kunnen stromen naar vaste reguliere woningen, de druk op sociale huurwoningen door het moeten huisvesten van statushouders, de rol van particuliere projectontwikkelaars, de huisvesting van arbeidsmigranten en de eventuele locaties voor flexwoningen en hoeveel er dan zouden moeten komen. *College* Het college is van oordeel dat flexwonen ook het ombouwen van kantoorpanden met tijdelijke vergunningen (huisvesting arbeidsmigranten) betreft. College kijkt naar mogelijkheden, het kunnen ook prefab-woningen zijn. In de Woondeal zijn over flexwonen afspraken gemaakt en het college loopt al mee met de versnellingskaart in de Woondeal. Het college is van mening dat flexwonen geen doel maar een middel is en vindt de motie te rigide en overbodig.

	De motie wordt verworpen. De fracties van VVD, PvdA, Sociaal Zevenaar, SP, D66 en GroenLinks stemmen voor (10); de fracties van Lokaal Belang en CDA stemmen tegen (15). Ad c. Motie giften vrijstelling bijstand. In de motie wordt het college opgeroepen bijstandsgerechtigden vóór 1 mei 2021 een vrijstelling te geven van € 1.200,00 per jaar. De motie wordt door de indiende fracties toegelicht. *Gemeenteraad* De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de aangenomen 'boodschappenmotie' van de SP in Den Haag, de vraag waarop het bedrag van € 1.200,00 gebaseerd is, de vrijwilligersvrijstelling, de onwenselijkheid dat bijstandsgerechtigden bang moeten zijn voor kleine extraatjes, de schrijnende gevallen en het voorkomen van discussie/toestanden in de toekomst, de vraag wat het beleid van het college is bij structurele giften, de op handen zijnde landelijke regeling hierover, het gevaar van willekeur bij maatwerk en de onwetendheid bij bijstandsgerechtigden wat wel en niet mag door het ontbreken van richtlijnen. *College* Het college laat weten dat in Zevenaar een gift niet direct wordt afgetrokken van de uitkering. Bij een gift wordt altijd een en ander getoetst en uitgezocht en hiermee wordt soepel omgegaan. De regering is met de uitvoering van de motie aan de slag gaan en er is een landelijke werkgroep in het leven geroepen die met voorstellen zal komen en dan wordt het in de wet opgenomen. Deze werkgroep komt met de hoogte van het bedrag en wat er precies onder een gift wordt verstaan en wat daartoe behoort. Het college wil het onderzoek van deze werkgroep afwachten. Structurele giften worden wel gekort. De motie wordt derhalve niet gesteund. De motie wordt aanvaard. De fracties van PvdA, SP, Sociaal Zevenaar, GroenLinks, D66, Lokaal Belang en VVD stemmen voor (19); de fractie van het CDA stemt tegen (7).
16	**HAMERSTUK Z/20/378967 Bekrachtigen van geheimhouding op de raadsvoorstellen t.b.v. het al dan niet geheel of gedeeltelijk opheffen van de openbaarheidsbeperkingen** Raadslid Staring legt een stemverklaring af ten aanzien van agendapunten 16 en 17. Hij laat weten dat het een privéstandpunt is, geen standpunt van de fractie. Hij geeft aan tegen te stemmen bij agendapunten 16 en 17.

	De raad besluit geheimhouding te bekrachtigen ten aanzien van de inhoud van de stukken behorende tot de afhandeling van de heroverweging van de openbaarheidsbeperkingen zoals deze zijn opgelegd door de Enquêtecommissie (Z/20/378967/INT/21/1010106) en de bijbehorende lijst zoals deze vertrouwelijk ter inzage zal liggen bij het Streekarchief de Liemers en Doesburg met kenmerk Z/20/378967/ INT/21/1012329. Met uitzondering van de heer Staring gaat de gemeenteraad akkoord met het voorstel.
17	**HAMERSTUK Z/21/385445 Bekrachtiging geheimhouding op brief Hekkelman aan seniorenconvent** De raad besluit geheimhouding te bekrachtigen ten aanzien van de inhoud van een brief van Hekkelman advocaten van 15 maart 2021 aan het seniorenconvent. De geheimhouding wordt opgelegd op grond van artikel 25 Gemeentewet (Gw) en artikel 10, lid 2 onder g Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Met uitzondering van de heer Staring gaat de gemeenteraad akkoord met het voorstel.
18	**Sluiting** Onder dankzegging sluit de voorzitter op 25 maart de vergadering om 20.40 uur.

*Z04BE60845D
*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Benoeming lid/vertegenwoordiger namens de gemeenteraad in Regioraad Euregio Rijn-Waal
Zaaknummer	Z/21/385286
Documentnummer	INT/21/1020503
Portefeuillehouder	Lucien van Riswijk
Portefeuille	(intergemeentelijke) samenwerking
Behandelend ambtenaar/afdeling	Ellen Hondelink-Rinsma, griffie
Telefoon	0316-595168
E-mail	griffie@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De gemeenteraad is voor een aantal (verbonden) partijen, waaronder ook de Regioraad Euregio Rijn-Waal bevoegd om college- en/of raadsleden aan te wijzen als vertegenwoordigers. In de regioraad heeft de gemeente Zevenaar twee plaatsen voor raadsleden. Mevrouw Riswick-Keultjes en de heer van der Schaft waren tot voor kort de afvaardiging vanuit Zevenaar. Door het vertrek van de heer E.R. van der Schaft is er een plek opengevallen voor een nieuw(e) lid/vertegenwoordiger vanuit de gemeenteraad voor de Euregio Rijn-Waal. Omdat er meerdere kandidaten zijn, namelijk de heer H.L.M. Meijer (Sociaal Zevenaar) en mevrouw M. Dunnink (SP), heeft er voorafgaande aan deze raadsvergadering een schriftelijke stemming plaatsgevonden. Met dit voorstel zal worden voorzien in de benoeming door de raad.

Raadsvoorstel

Een raadslid als lid / vertegenwoordiger namens de gemeenteraad Zevenaar aanwijzen voor de Regioraad Euregio Rijn-Waal.

2. Waarom naar de raad

Met name in de van toepassing zijnde (gemeenschappelijke) regelingen is bepaald wie de leden en plaatsvervangende leden in een bestuur van een (verbonden) partij aanwijst of hoe een deelnemer zich kan laten vertegenwoordigen. Voor de Regioraad Euregio Rijn-Waal geldt het volgende. Volgens artikel 7 van de statuten wijzen gemeenten met 20.001 – 100.000 inwoners 2 deelnemers aan uit de gemeenteraad en 1 deelnemer uit het college van B&W. Verder bepaalt artikel 7 dat de leden voor elke vertegenwoordiger een plaatsvervanger benoemen.

3. Doelstelling en beoogd resultaat

Vertegenwoordiging in de besturen van de gemeenschappelijke regelingen waaraan het college en de gemeenteraad deelneemt en het aanwijzen van vertegenwoordigers vanuit de gemeenteraad bij verbonden partijen voor de raadsperiode 2018-2022.

4. Argumenten en alternatieven

Argumenten

De Wet gemeenschappelijke regelingen en de betreffende gemeenschappelijke regeling of de statuten

van een bepaalde (verbonden) partij bepalen wie lid kunnen zijn van het bestuur (collegeleden en/of raadsleden) en door wie de leden worden benoemd (burgemeester, college en/of gemeenteraad).
De raad is bevoegd tot het aanwijzen van leden. Voor de Euregio is de raad bevoegd om leden vanuit het college, dan wel de gemeenteraad, aan te wijzen voor de Regioraad.

Alternatieven
N.v.t.

5. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Na besluitvorming wordt de Euregio Rijn-Waal geïnformeerd over het aangewezen lid/vertegenwoordiger vanuit de gemeenteraad Zevenaar.

Klimaat en duurzaamheid
N.v.t.

6. Communicatie
De Euregio Rijn-Waal wordt schriftelijk geïnformeerd en de besluitvorming ten aanzien van de benoeming wordt op de website van de gemeente Zevenaar gepubliceerd.

7. Kosten, baten en dekking
N.v.t.

De griffier	De voorzitter
Will van der Vlies	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Benoeming lid/vertegenwoordiger namens de gemeenteraad in Regioraad Euregio Rijn-Waal
Zaaknummer	Z/21/385286
Documentnummer	INT/21/1020503

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat er een vacature is ontstaan voor een lid/vertegenwoordiger van de gemeenteraad Zevenaar voor de Regioraad Euregio Rijn-Waal vanwege het vertrek van een raadslid en de raad bevoegd is om een nieuw(e) lid/vertegenwoordiger te benoemen;

gelezen het voorstel van de voorzitter van de gemeenteraad;

gelet op artikel 13, eerste lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen en het statuut van de Euregio Regio Rijn-Waal;

besluit:

1. Mevrouw M. Dunnink (SP) te benoemen als lid/vertegenwoordiger in de Regioraad Euregio Rijn-Waal.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 21 april 2021.

De griffier	De burgemeester
W.M. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	2387
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	21 april 2021
Agendapunt	7
Omschrijving	Z/18/297304 Verklaring van geen bedenkingen Lentemorgen 122 Zevenaar

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	21 april 2021

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 21 april 2021.

*Z03C9C5A5A3
*

Raadsvoorstel

Z/18/297304/INT/21/1014483

Onderwerp	Verklaring van geen bedenkingen Lentemorgen 122, Zevenaar.
Zaaknummer	Z/18/297304
Documentnummer	INT/21/1014483
Portefeuillehouder	H. Winters
Portefeuille	Ruimtelijke Ontwikkeling
Behandelend ambtenaar/afdeling	G. Schut
Telefoon	0316-595437
E-mail	g.schut@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Er is een omgevingsvergunning aangevraagd voor de bouw van een woning op het perceel Lentemorgen 122 te Zevenaar. De bestaande monumentale molenromp wordt hierbij geïntegreerd in de nieuwbouw. Het college heeft, nadat uw raad een verklaring van geen bedenkingen had verleend, op 1 november 2019 een omgevingsvergunning verleend voor het initiatief.

Bij uitspraak van 24 november 2020 (die in een eerder stadium aan uw raad is toegezonden) heeft de rechtbank de omgevingsvergunning vernietigd en het college opgedragen een nieuw besluit te nemen met inachtneming van de uitspraak van de rechtbank. De rechtbank is van mening dat ten aanzien van omliggende percelen beter gemotiveerd moet worden dat het woon- en leefklimaat niet wordt aangetast als gevolg van het initiatief. Daarnaast moeten volgens de rechtbank de monumentale waarden van de molenromp in beeld worden gebracht. Inmiddels is aan de opdracht van de rechtbank voldaan. Het college heeft besloten de omgevingsvergunning – met verbeterde motivering – opnieuw te verlenen nadat uw raad een verklaring van geen bedenkingen heeft verleend.

2. Waarom naar de raad

In de wet- en regelgeving is geregeld dat voor een omgevingsvergunning die in strijd is met de regels van het bestemmingsplan een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) van uw gemeenteraad nodig is. De aanvraag staat niet op de lijst van vastgestelde categorieën waarvoor u geen besluit hoeft te nemen over een verklaring van geen bedenkingen.

Omdat er sprake is van een motiveringsgebrek, behoeft uw raad op grond van de wet- en regelgeving en heersende jurisprudentie niet eerst te besluiten over een ontwerp verklaring van geen bedenkingen. Uw raad kan meteen een definitieve verklaring van geen bedenkingen verlenen. Ook hoeft op grond van de wet- en regelgeving en heersende jurisprudentie niet eerst een ontwerpomgevingsvergunning ter inzage te worden gelegd, maar kan na een positief besluit van uw raad meteen een omgevingsvergunning worden verleend.

3. Doelstelling en beoogd resultaat

Het realiseren van een woning met instandhouding van de bestaande molenromp op het perceel Lentemorgen 122 te Zevenaar.

4. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 Een woonbestemming garandeert het herstel en behoud van het monument

De molenromp is aangewezen als gemeentelijk monument. De molenromp verkeert in een slechte bouwkundige staat. Gelet op de hoge restauratiekosten is gezocht naar een nieuwe functie. Door de molen met het omliggende perceel een woonbestemming te geven, wordt het herstel en behoud gegarandeerd.

1.2 Uit de ruimtelijke onderbouwing en bijlagen blijkt dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening

Uw raad kan alleen een verklaring van geen bedenkingen afgeven indien er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. In een eerder stadium heeft uw raad daar al positief over besloten en de verklaring van geen bedenkingen verleend. De rechtbank is van mening dat een nadere motivering is vereist en heeft opdracht gegeven:

(1) daarbij te onderzoeken en vooral te motiveren hoe de nieuwe woning past bij de (achter gelegen) woningen die niet aan de Lentemorgen zijn gelegen en of de woning het woon- en leefklimaat van de indieners van het beroep niet onevenredig raakt. Daarbij moet het uitzicht en de privacy van de indieners worden betrokken in relatie tot de omvang van de woning en de korte afstand tot de percelen van de indieners van het beroep.

(2) gemotiveerd moet worden welke monumentale waarden van de molenromp beschermenswaardig zijn, wat de effecten van het project op deze monumentale waarden zijn en of die effecten aan vergunningverlening in de weg staan.

Door initiatiefnemers is een ruimtelijke onderbouwing aangeleverd. Het document voldoet aan de voorwaarden die hieraan in het Besluit omgevingsrecht zijn gesteld. In de ruimtelijke onderbouwing wordt ingegaan op de verschillende planologische en milieuaspecten en de relevante beleidskaders. Naar aanleiding van de uitspraak van de rechtbank hebben initiatiefnemers een nadere belangenafweging opgesteld, zijn de monumentale waarden van de molenromp in beeld gebracht, heeft de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit positief geadviseerd en heeft een extern bureau een – voor het initiatief – positieve second opinion gegeven ten aanzien van het woon- en leefklimaat van omwonenden. Deze resultaten zijn in de omgevingsvergunning onder de overwegingen verwerkt. De diverse documenten zijn toegevoegd aan de omgevingsvergunning en maken onlosmakelijk onderdeel uit van de nieuw te verlenen omgevingsvergunning.

Gelet op het bovenstaande is de conclusie dat aan de opdracht van de rechtbank om het motiveringsgebrek te herstellen is voldaan. De afweging ten aanzien van het woon- en leefklimaat van omwonenden is gemotiveerd en de monumentale waarden en effecten van het project daarop zijn in beeld gebracht. Geconcludeerd wordt dat ook nu de ontwikkeling zowel planologisch als beleidsmatig aanvaardbaar is.

1.2 Zonder uw verklaring van geen bedenkingen kan de omgevingsvergunning niet worden verleend.

U kunt de gevraagde verklaring van geen bedenkingen alleen gemotiveerd weigeren in verband met de goede ruimtelijke ordening. Na de uitspraak van de rechtbank is ten opzichte van de eerder door uw raad afgegeven verklaring van geen bedenkingen slechts de motivering verbeterd. Met andere woorden: er is beter in beeld gebracht dat de aanvraag voldoet aan het vereiste van een goede ruimtelijke ordening.

Alternatieven
Het college moet uiteindelijk een besluit nemen op de aanvraag zoals deze is ingediend. Wanneer er sprake is van een aanvraag die voldoet aan het criterium van 'goede ruimtelijke ordening', is er geen reden de aanvraag te weigeren of om alternatieven te overwegen.

5. Hoe wordt dit bereikt en is evaluatie nodig?
De aanvraag wordt in overeenstemming met de wettelijk voorgeschreven procedure afgehandeld.
Er is geen evaluatie nodig.

6. Communicatie
Na besluitvorming door uw raad kan het college – mits u besluit de verklaring van geen bedenkingen te verlenen – de omgevingsvergunning verlenen. Daarna worden de besluiten bekendgemaakt, ter inzage gelegd en toegestuurd aan initiatiefnemers en de indieners van het beroep bij de rechtbank en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

De nieuwe besluiten hoeven niet als ontwerp ter inzage te worden gelegd, omdat er sprake is van een motiveringsgebrek – een en ander is afgestemd met de huisadvocaat. Daarnaast gaan de nieuwe besluiten (omgevingsvergunning en verklaring van geen bedenkingen) onderdeel uitmaken van de procedure die aanhangig is bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Een en ander heeft ermee te maken dat initiatiefnemers hoger beroep hebben ingesteld tegen de uitspraak van de rechtbank. Op grond van de Algemene wet bestuursrecht maakt de door het college te verlenen omgevingsvergunning deel uit van die procedure. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State zal dan ook niet alleen uitspraak doen over de uitspraak van de rechtbank, maar ook over de nieuwe omgevingsvergunning.

7. Kosten, baten en dekking
Voor het in behandeling nemen van de aanvraag zijn aan initiatiefnemer leges in rekening gebracht. Met initiatiefnemer is tevens een planschadeovereenkomst gesloten.

8. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INK/19/928882	Ruimtelijke onderbouwing
2.	INK/21/1014477	Uitspraak rechtbank Gelderland
3.	INK/21/1014462	Tekeningen terreininrichting
4.	INK/21/1014461	Vloeren en balklagen molen
5.	INT/21/1014460	Inspectierapport Monumentenwacht
6.	INK/21/1014459	Monumentenherstel - behoud molen
7.	INK/21/1014457	Second opinion Lentemorgen 122
8.	INK/21/1014456	Belangenafweging bouwplan Lentemorgen 122
9.	UIT/21/0942083	Omgevingsvergunning

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris
Danielle Jansen

De burgemeester
Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Verklaring van geen bedenkingen

Onderwerp Verklaring van geen bedenkingen Lentemorgen 122, Zevenaar.
Zaaknummer Z/18/297304
Documentnummer INT/21/1014483

De raad van de gemeente Zevenaar;

Gezien de ontvangen aanvraag om omgevingsvergunning met nummer HZ_WABO-2018-0075 voor het realiseren van een woongebouw op het perceel Lentemorgen 122 te Zevenaar;

Overwegende:

dat de aanvraag niet in overeenstemming is met het geldende bestemmingsplan 'Woongebied Kom Zevenaar';

dat medewerking aan dit plan kan worden verleend op basis van artikel 2.12, eerste lid, aanhef onder a. onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo);

dat burgemeester en wethouders van de gemeente Zevenaar deze vergunning pas kunnen verlenen nadat de gemeenteraad hiervoor een verklaring van geen bedenkingen heeft afgegeven;

dat de verklaring van geen bedenkingen alleen geweigerd kan worden in het belang van een goede ruimtelijke ordening;

dat uit de bij de aanvraag overlegde ruimtelijke onderbouwing en overige bescheiden blijkt dat het plan in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening;

dat er hiermee geen reden is de verklaring van geen bedenkingen te weigeren;

Gelet op het bepaalde in artikel 2.27 van de Wabo en artikel 6.5 van het Besluit omgevingsrecht (Bor);

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

besluit:

1. Voor de locatie Lentemorgen 122 een verklaring van geen bedenkingen af te geven voor het realiseren van een woongebouw in samenhang met de bestaande monumentale molenromp.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 21 april 2021.

De griffier
W.M. van der Vlies

De burgemeester
L.J.E.M. van Riswijk

Lentemorgen 122 te Zevenaar

Project:	Renovatie Molen Baas, 't Grieth
Projectnummer:	47.17 (WABO_VO-2017-1170-04)
Initiatiefnemers:	Dhr. R. Langeveldt en mevr. S.N.M. Janssen
	Zonegge 17 23
	6903 GP Zevenaar
Tekenburo:	MHtekenwerk
	’t Slag 5
	6931 EG Westervoort
Locatie:	Lentemorgen 122
	6903 CT Zevenaar
	Gemeente Zevenaar
Datum:	14-03-2018
Wijzigingen:	06-05-2018



Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding **3**
1.1 Aanleiding voor het bestemmingsplan **3**
1.2 Ligging plangebied **3**
1.3 Opbouw bestemmingsplan **3**
1.4 Leeswijzer **5**
Hoofdstuk 2 Beschrijving bestaande situatie **5**
2.1 Historisch perspectief **5**
2.2 Ruimtelijke structuur **6**
2.3 Huidige situatie **6**
Hoofdstuk 3 Het initiatief **9**
Hoofdstuk 4 Beleidskader **10**
4.1 Rijksbeleid algemeen en monumenten **10**
4.1.2. Monumenten 11
4.2 Provinciaal beleid **12**
4.2.1 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Gelderland algemeen 12
4.3 Gemeentelijk beleid **14**
4.3.1 Structuurvisie Zevenaar 14
4.3.2 Woonvisie Zevenaar 15
4.3.3. Ruimtelijke kwaliteit Zevenaar 16
4.3.3 Monumenten gemeente Zevenaar 17
Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid **17**
5.1 Milieu **18**
5.1.1 Bodem 18
5.1.2 Lucht 18
5.1.3 Geluid 20
5.1.4 Geur 21
5.1.5 Externe veiligheid 21
5.2 Water **24**
5.3 Ecologie **28**
5.4 Verkeer **32**
5.5 Kabels en leidingen **33**
5.6 Cultuurhistorie en archeologie **34**
5.7 Economische uitvoerbaarheid **41**
Bijlagen **42**

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het bestemmingsplan

Deze ruimtelijke onderbouwing behoort bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning, de restauratie en herbestemming van de voormalige korenmolen, type Bergmolen / Beltmolen en Pottenbakkerij (hierna: “de molen”) gelegen aan de Lentemorgen 122 te Zevenaar.

Initiatiefnemers zijn voornemens de molen te renoveren en zijn voornemens een aanbouw te realiseren die bewoond gaat worden en waarvan de molen een centraal onderdeel uit gaat maken.

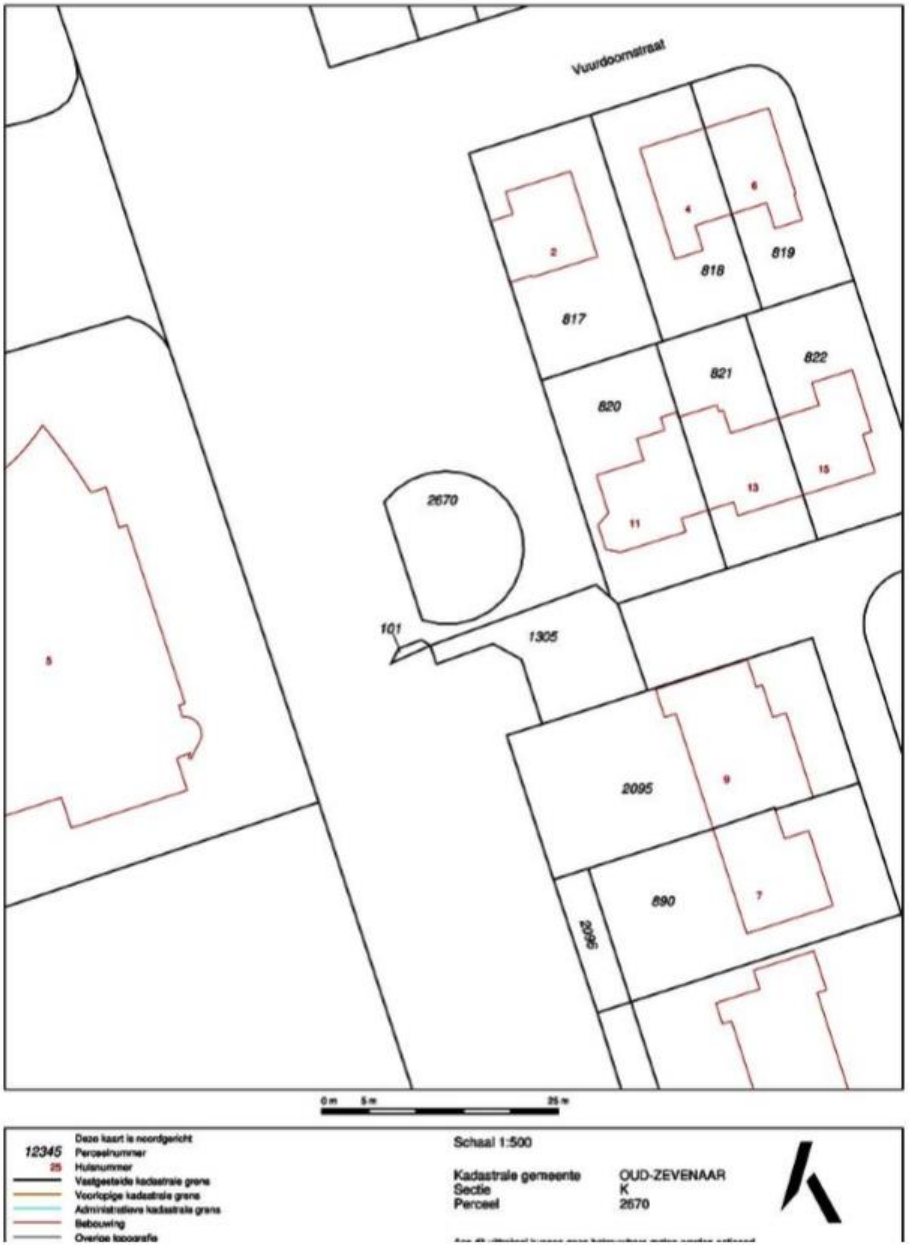
1.2 Ligging plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Lentemorgen, nummer 122 te Zevenaar, in de woonwijk Lentemorgen I.

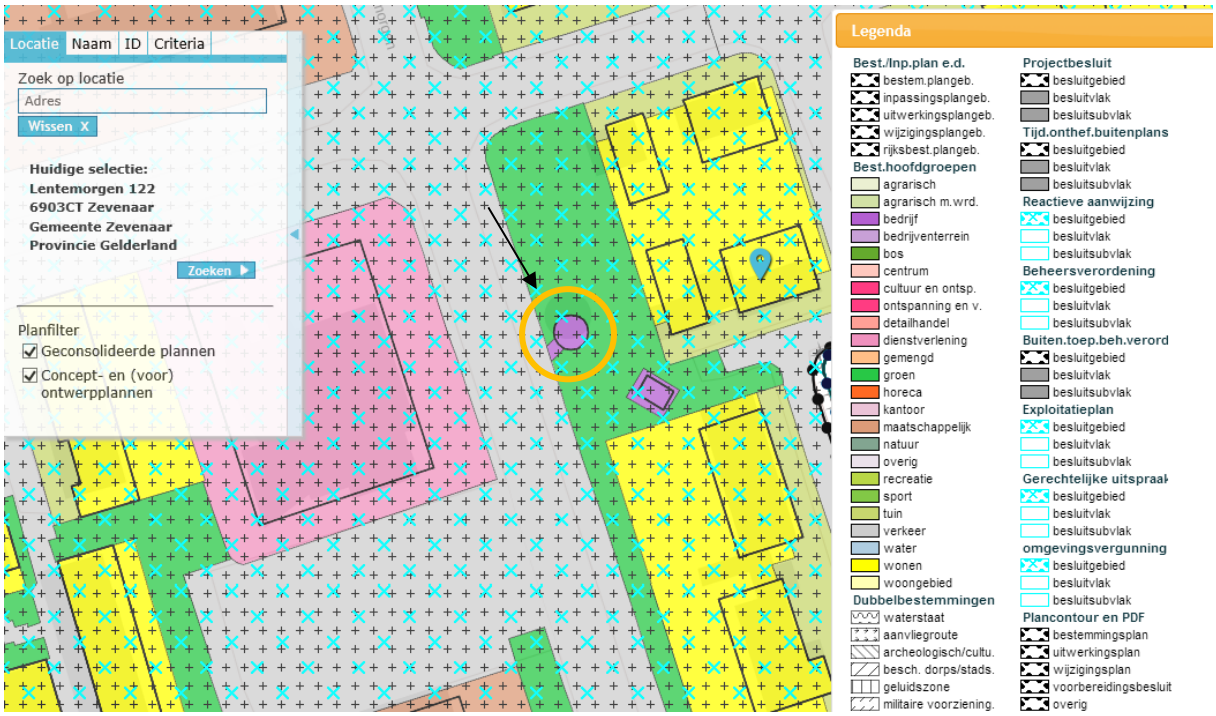
1.3 Geldend bestemmingsplan

Ter plaatse geldt het bestemmingsplan 'Woongebied Kom Zevenaar', dat door de raad is vastgesteld op 24 juli 2008. De bestaande molenromp is bestemd als 'bedrijf'. Op grond van de planregels is de molenromp bestemd voor creatieve activiteiten. Het onbebouwde deel van het perceel is bestemd als 'groen'. Op grond van het bestemmingsplan 'archeologie', dat is vastgesteld op 7 april 2010, heeft het perceel een middelhoge archeologische waarde.

KADASTER



Bron: Kadaster



Bron: ruimtelijkeplannen.nl

1.4 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk is in hoofdstuk 2 de bestaande situatie beschreven. In hoofdstuk 3 is het initiatief beschreven. In hoofdstuk 4 is een beschrijving van het relevante Rijks-, provinciale-, en gemeentelijke beleid en de relevante wetgeving opgenomen. In hoofdstuk 5 is het project inhoudelijk op haalbaarheid getoetst aan de hand van het geldende beleid en (milieu)wetgeving. Tevens is in dit hoofdstuk ingegaan op de economische haalbaarheid van het plan. In hoofdstuk 6 is vervolgens een juridische planbeschrijving gegeven. Tot slot bevat hoofdstuk 7 de maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan, waarbij de uitkomsten van de inspraak en overlegmomenten zijn opgenomen.

Hoofdstuk 2 Beschrijving bestaande situatie

2.1 Historisch perspectief

De molen is gebouwd in het jaar 1884. De Molenromp is gelegen in het voormalige buurtschap ‘Het Grieth’. Het is het restant van de windmolen die in 1884 werd gebouwd, in opdracht van de Didamse molenaar A.J. Bourgogne.

In de molen werd met name veevoer en bakrogge gemalen. De wieken van de molen werden in 1936 al gesloopt. Een elektromotor nam hierna de aandrijving van de molenstenen over. De molenbult die om de molen lag werd in 1955 afgegraven, ter verbetering van de toegankelijkheid van de molen voor het moderne vrachtverkeer.

In 1970 stopte de laatste molenaar met de werkzaamheden in de molen. Enige jaren daarna komt de molen in gebruik als pottenbakkerij annex winkel van de pottenbakker. Deze functie heeft de molenromp tot 2009 vervuld. Sindsdien staat de molen leeg. De molenaarswoning en het mosterdschuurtje die ooit naast de molen stonden, zijn verdwenen.

De molenromp is één van de laatste overblijfselen van de originele landelijke bebouwing in het voormalig buurtschap Het Grieth. Tussen de nieuwe woonbebouwing die de buurt kenmerkt, is het een opvallende verschijning.

In bijlage 1 zijn enkele historische beschrijvingen, afbeeldingen en tekeningen weergegeven.

2.2 Ruimtelijke en functionele structuur

Kenmerkend voor de stedelijke structuur van Zevenaar is de relatief open zuidflank. De grote uitbreidingen vanuit het centrum zijn vooral noordwaarts gegaan richting de grootschalige komgronden en de A12. In het westen ligt een brede stedelijke schil en oostelijk wordt met de ontwikkeling van Groot-Holthuizen deze schil afgemaakt. Zuidelijk is er een kleinschalig landschap met Oud-Zevenaar en verspreide bebouwing in het oeverwallandschap ontstaan. Op organische wijze heeft zich een parkachtig woonlandschap richting het Rijnstrangengebied ontwikkeld. De sporenbundel geeft een barrièrewerking tussen de stad en het landschap.

De straat Lentemorgen wordt gezien als voorzieningen gebied. Dit doordat het zwembad, de grote sporthal en de bibliotheek aan deze straat gelegen zijn. Een van de gebouwen van het Liemers College maakt ook onderdeel uit van het straatbeeld. De straat ligt in een 30 kilometer zone. Er is ook een grote groenstrook aanwezig met veel grote bomen, die het straatbeeld verfraaien. Rond 2010 is er begonnen met de herontwikkeling van het terrein van de Maria Koningin Kerk. Hierbij is er gekozen voor een moderne herenhuis stijl, met hoge gevels, veel ramen en platte daken. Een deel van de woningen staat aan de Lentemorgen, tegenover de sporthal en de bibliotheek.

Aan de noordzijde van de molen staat op ca 55 meter een middelbare school en aan de oostzijde op ca 14 meter van de molen staan woningen. Aan de zuidzijde staat een transformatorhuisje op ca 13 meter met daarachter woningen op ca 27 meter van de molen. Aan de westzijde staat een bedrijfsverzamelgebouw op ca 27 meter van de molen.

2.3 Huidige situatie

Op dit moment is de molen niet meer in gebruik. De pottenbakker heeft zijn werkzaamheden jaren geleden beëindigd.

Het plan ligt, zoals reeds aangegeven, aan de straat Lentemorgen, nummer 122 te Zevenaar, in de woonwijk Lentemorgen I. Aan de noordzijde van de molen, op ca 55 meter staat een middelbare school en aan de oostzijde op ca 14 meter staan woningen. Aan de zuidzijde staat een transformatorhuisje op ca 13 meter met daarachter met woningen op ca 27 meter van de molen. Aan de westzijde staat een bedrijfsverzamelgebouw op ca 27 meter van de molen.

De molen verkeert in een slechte bouwkundige staat en zowel het voegwerk als ook de stenen brokkelen af. De kou en de vochtigheid binnen in de molen tasten het houtwerk (balken) en het stucwerk aan de binnenkant aan.

Mede door de vervallen en verlaten staat is de molen thans reeds meerdere keren onderwerp geweest van vandalisme. De voormalig eigenaar heeft dichte begroeiing om de molen aangebracht zodat vandalen de molen niet goed kunnen bereiken. De dichte begroeiing zorgt er echter voor dat de molen minder zichtbaar is. Op circa 13 meter van de molen staan enkele grote bomen die eigendom zijn van de gemeente.

De volgende foto's geven een impressie van de huidige situatie.



Voorzijde molen, gezien vanaf de straat.



Rechterzijde, gezien vanaf de straat.



Linkerzijde, gezien vanaf de straat.



Lentemorgen 122
Lentemorgen Zevenaar

Gemeentelijk monument

Oorspronkelijke functie/bouwperiode
Molenromp XIXd, XXa

Korte omschrijving karakteristieke historische waarde
Enig overgebleven restant, dat herinnert aan de activiteiten van de agrarische gemeenschap van Het Grieth.
Is nu in een moderne woonwijk gelegen.

Bron: CVZ (Cultuurhistorische Vereniging Zevenaar) Monumenten en beschermwaardige objecten in Zevenaar

Hoofdstuk 3 Het initiatief

Initiatiefnemers zijn voornemens de molen te renoveren en zijn voornemens een aanbouw te realiseren die bewoond gaat worden en waarvan de molen een centraal onderdeel uit gaat maken. De molen zal als verkeersruimte en als kantoor aan huis gaan dienen. Door de vele ramen en de manier waarop de molen in de avond, uitgelicht gaat worden, zal de molen mooi zichtbaar blijven en een echte ‘eye catcher’ worden. De aanbouw wordt modern en kubistisch, zodat deze mooi afsteekt bij de oude ronde molen. Hierdoor komt de molen als het ware naar voren en daardoor nog meer tot haar recht.

Initiatiefnemers hebben de wens, om van dit monumentale stukje Zevenaar, iets heel moois te maken.





Hoofdstuk 4 Beleidskader

Dit hoofdstuk behandelt het rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid dat een relatie heeft met de gewenste ontwikkeling en/of het projectgebied.

4.1 Rijksbeleid algemeen en monumenten

4.1.1 Algemeen

Het beleid van het rijk op de ruimtelijke ontwikkeling en mobiliteit van Nederland tot 2040 is neergelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Voor deze belangen acht het Rijk zich verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Buiten deze 13 belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) vormt het juridisch kader om het rijksbeleid te borgen.
Het rijk kiest drie doelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):
1. Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur;
2. Het verbeteren en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
3. Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.
De 13 nationale belangen waarvoor het rijk zich verantwoordelijk acht, vloeien voort uit de hier voor genoemde 3 doelen. Deze belangen zijn gelijkwaardig aan elkaar en beïnvloeden elkaar onderling. In het SVIR is een eerste integrale afweging van deze belangen gemaakt.
De benoemde rijksbelangen hebben geen betrekking op de ontwikkeling die op de onderhavige locatie is voorgenomen.

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) benoemt een aantal aspecten van nationaal ruimtelijk belang. In de SVIR worden, naast de onderwerpen van nationaal belang, accenten geplaatst op het gebied van bestuurlijke verantwoordelijkheden. Het beleid betekent een decentralisatie van rijkstaken en bevoegdheden. Het Rijk gaat zo min mogelijk op de stoel van provincies en gemeenten zitten en lagere overheden, burgers en bedrijven krijgen, zolang het nationaal belang niet in het geding is, de ruimte om oplossingen te creëren.

SVIR gaat in op de "duurzame verstedelijking". Via de 'ladder voor duurzame verstedelijking' wordt een zorgvuldige afweging en besluitvorming geborgd bij ruimtelijke vraagstukken in stedelijk gebied. Het gebruik van deze ladder is opgenomen in het Besluit Ruimtelijke Ordening (Bro) (artikel 3.1.6). De Ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen als bedoeld in artikel 2.1 lid 1 sub c in samenhang met artikel 2.12 lid 1 onder a sub 3 Wabo.

Per 1 juli 2017 is de ladder voor duurzame verstedelijking gewijzigd. De Ladder als motiveergrond voor ruimtelijke plannen blijft, maar wordt lichter in het gebruik. Gemeenten moeten plannen die een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maken, motiveren volgens de Ladder.

Het doel van de Ladder is zorgvuldig en duurzaam ruimtegebruik, met oog voor de toekomstige ruimtebehoefte en ontwikkelingen in de omgeving. De Ladder geeft daarmee invulling aan het nationaal ruimtelijk belang gericht op een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij ruimtelijke besluiten. Dit belang staat beschreven in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte binnen een breder kader van een goede ruimtelijke ordening.

Het Bro beschrijft wat een stedelijke ontwikkeling is. Daar wordt het volgende onder verstaan: 'een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen'. Onder 'bestaand stedelijk gebied' wordt het volgende verstaan: 'bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur'.

4.1.2. Monumenten

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed voert het rijksbeleid uit voor archeologie, monumenten, historisch landschap en roerend erfgoed in Nederland. Mensen voelen zich door erfgoed verbonden met het verleden en met elkaar, en ontlenen daaraan identiteit.
De missie van de Rijksdienst is dan ook om de zorg voor erfgoed beter te laten functioneren. De Rijksdienst richt zich op bewustwording van betrokken partijen over de waarde van ons erfgoed en heeft hierin een bemiddelende rol.
Met de specialistische kennis over de zorg voor ons erfgoed brengt de Rijksdienst een verbinding tot stand tussen beleid en praktijk. Eigenaren, beheerders, particuliere organisaties en overheden zijn hierin partners van de dienst.
De bescherming van rijksmonumenten is wettelijk geregeld in de Erfgoedwet. Onder de wet vallen ook groene monumenten, zoals tuinen en parken, en archeologische monumenten. De wet richt zich op de aanwijzing van rijksmonumenten en rijksbeschermde stads- en dorpsgezichten, vergunningen en de instandhoudingssubsidie en herbestemmingssubsidie. De Rijksdienst wijst namens de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap rijksmonumenten aan. Alle rijksmonumenten staan opgenomen in het Monumentenregister.

Planspecifiek

Het project / de molen ligt niet in een van de aangewezen gebieden van nationaal belang.

Of er sprake is van een stedelijke ontwikkeling wordt bepaald door de aard en omvang van die ontwikkeling, in relatie tot de omgeving. Voor wonen geldt, dat voor woningbouwlocaties vanaf twaalf woningen sprake is van een stedelijke ontwikkeling die Ladderplichtig is. Het plan behelst slechts de realisatie van één woning. Er is daarom geen sprake van ‘verstedelijking ontwikkeling’[1] en derhalve hoeft de ladder voor duurzame stedenbouw niet doorlopen te worden. Desondanks dient er wel sprake te zijn van een ‘goede ruimtelijke ordening’. Daarbij moet onder andere aandacht worden besteed aan de uitvoerbaarheid van het plan. In het kader van uitvoerbaarheid

[1] https://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/ontwikkelingen/ladder-duurzame/handreiking-ladder/wonen/

moet aandacht worden besteed aan de behoefte. De realisatie van een extra woning in combinatie met de restauratie en het behoud van een gemeentelijk monument voorziet in de behoefte. De gemeente Zevenaar als ook de Monumenten- en Welstandscommissie hebben te kennen gegeven onder bepaalde voorwaarden medewerking te kunnen verlenen aan de voorgenomen ontwikkeling.

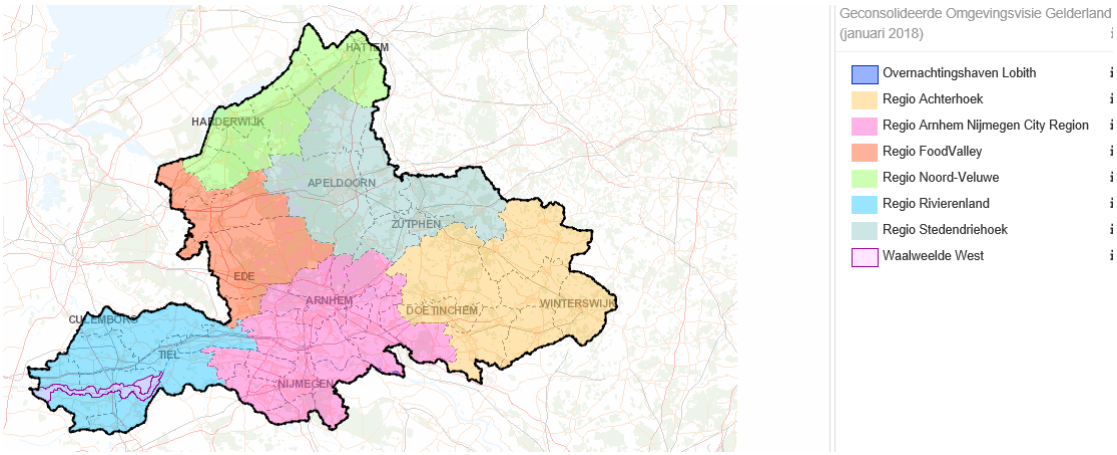
De molen is daarnaast een gemeentelijk monument, daardoor worden de beslissingen hierover, niet op Rijksniveau genomen.

4.2 Provinciaal beleid

4.2.1 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Gelderland algemeen

In de Omgevingsvisie (januari 2018) staat hoe de provincie Gelderland denkt dat de omgeving er in de toekomst uit moet zien. Het gaat over verkeer, water, natuur, milieu en ruimtelijke ordening en om een duurzame economie en een veilige leefomgeving van hoge kwaliteit. De inhoud is samen met inwoners, bedrijven en waterschappen bedacht. Naast de Omgevingsvisie is er de Omgevingsverordening. De Omgevingsverordening is een uitwerking van de Omgevingsvisie en stelt regels waaraan bestemmingsplannen moeten voldoen.

Per regio heeft de Provincie andere streefdoelen gesteld. Zevenaar valt binnen de regio ‘Arnhem Nijmegen City Region’.



De Stadsregio Arnhem Nijmegen wordt gekenmerkt door:

- het grootste stedelijke netwerk van Oost-Nederland;
- hoge kwaliteit van het voorzieningenniveau;
- kennisinstellingen: universiteit en hogescholen;
- de strategische ligging halverwege de Randstad en het Ruhrgebied;
- economische kracht: brede basis en topsectoren;
- goede bereikbaarheid over weg, water en spoor;
- de combinatie van stedelijke kwaliteiten en een mooie natuurlijke omgeving.

De kwaliteiten van de Stadsregio bepalen in belangrijke mate de ontwikkelingsmogelijkheden en daarmee ook de concurrentiepositie van Gelderland in internationaal en nationaal verband. De innovatieve kwaliteiten bepalen de potenties van de regio. Prioritaire clusters, met samenwerking van overheid, ondernemingen en kennisinstellingen, zijn:

- Health Valley: medische technologiecluster in Nijmegen en omgeving (verbondenheid bedrijven, overheid, gezondheidszorg en kennisinstellingen);
- Creatieve Industrie: innovatie culturele sector met name in Arnhem;
- Energie- en Milieutechnologie, met een zwaartepunt in Arnhem.

De provincie en haar partners streven in de regio naar:

De inzet van de gemeenten, maatschappelijke organisaties, ondernemers en de provincie is nodig om in te kunnen spelen op de opgaven in de Stadsregio Arnhem Nijmegen. De gezamenlijke inspanningen richten zich op vier speerpunten:

Innovatie en economische structuurversterking:

- Topsector Health, Energie- en Milieutechnologie;
- creatieve industrie, logistiek, agro, toerisme;
- innovatie en samenwerking; overheid, ondernemingen, kennisinstellingen.

Bereikbaar en verbonden:

- een goed bereikbare regio;
- verbeteringen bestaande infrastructuur weg, water, spoor;
- voorkomen, benutten, bouwen.

Sociaal economische vitaliteit en verstedelijking:

- OV-knooppunten en versterking stedelijke structuur;
- het belang van de bestaande woningvoorraad;
- het voorzieningenniveau van de kernen staat onder druk;
- voorkomen van overaanbod van bedrijventerreinen, detailhandel, kantoren.

Gebiedskwaliteiten benutten

- kwaliteiten van het buitengebied (natuur en cultuurhistorie) verbinden met ontwikkelingsmogelijkheden.

Planspecifiek

Het plan voldoet aan meerdere onderdelen van de Provinciale visie van de Stadregio Arnhem Nijmegen waarbinnen Zevenaar valt. Initiatiefnemers gaan energiebesparend en met behulp van energietechnologie bouwen, daarnaast zullen met het plan de oorspronkelijke structuren en cultuurhistorie in ere worden hersteld. Het provinciaal beleid staat uitvoering van het initiatief niet in de weg.

De molen is nu in vervallen staat en zal compleet gerenoveerd worden waardoor de gebiedskwaliteiten verbeteren. De molen behoudt zijn eigen identiteit en zal het straatbeeld weer sieren door zijn aanwezigheid. Het provinciaal beleid staat uitvoering van het initiatief niet in de weg, het wordt eerder aangemoedigd door middel van de subsidies die ter beschikking worden gesteld.

4.3 Gemeentelijk beleid

4.3.1 Structuurvisie Zevenaar

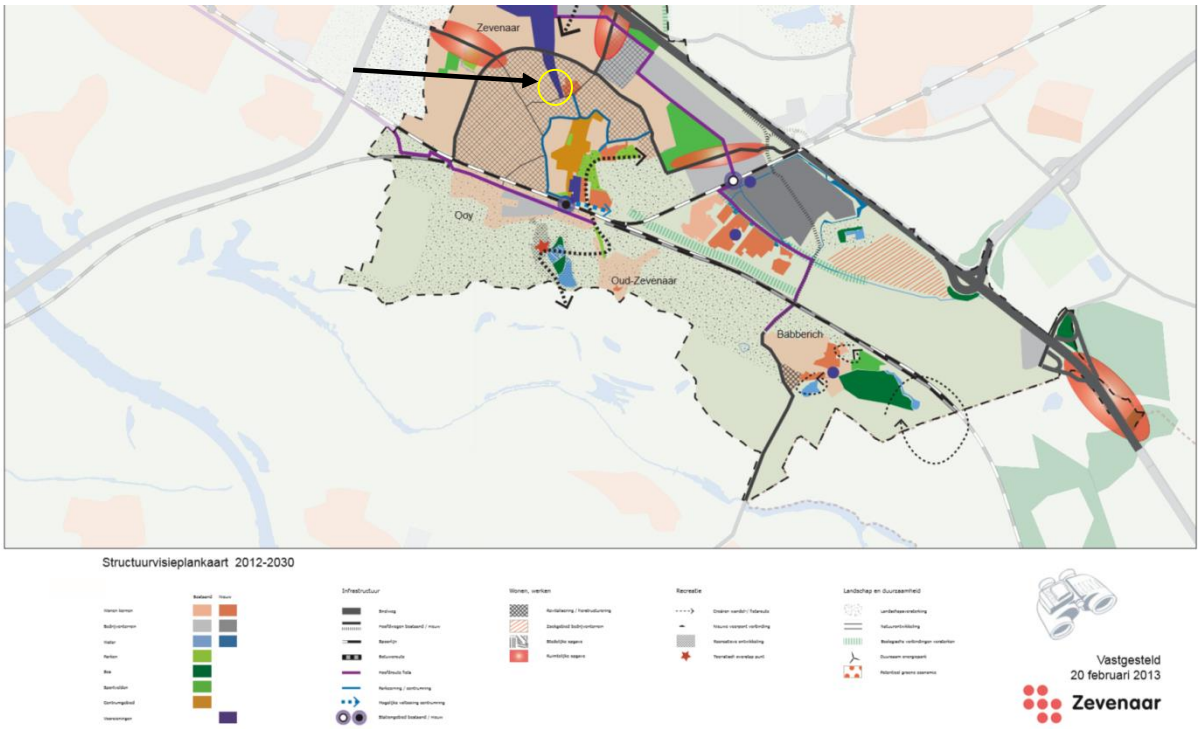
In februari 2013 heeft de gemeenteraad de Structuurvisie "Samen kijken naar de toekomst 2012-2030" vastgesteld. De visie is opgesteld als kader voor het ruimtelijk beleid tot het jaar 2030 en betreft het gehele grondgebied van Zevenaar. In de structuurvisie wordt ingezet op een vijftal hoofdopgaven:

1. Versterken van de identiteit van Zevenaar met aandacht voor de diversiteit in landschappen, kernen en functies;
2. Voldoende plek voor stedelijke ontwikkelingen tot 2030;
3. Behoud van kwalitatief goede woon- en werkgebieden en goede voorzieningen;
4. Tegengaan van versnippering van de leefomgeving inclusief het leefbaar houden van de kernen;
5. Nadrukkelijker inzetten op een duurzame ontwikkeling.

De opgaven worden benaderd vanuit de drie kernwaarden: 'verbinden', 'diversiteit' en 'kwaliteit'. Deze kernwaarden vormen de rode draad van waaruit de gemeente Zevenaar de komende jaren werkt.

Planspecifiek

Met het plan worden meerdere kernwaarden ruimschoots ingevuld. De molen wordt met haar nieuwe functie meer verbonden met de rest van de wijk. Ook de kwaliteit wordt verbeterd doordat er gerenoveerd gaat worden en er wordt een nieuwe toekomst gecreëerd voor een bouwwerk uit 1884.



Structuurvisieplankaart 2012-2030 (plangebied in gele cirkel)

De structuurvisie is voor wat betreft Lentemorgen I, al zo goed als gerealiseerd. De nieuwbouw op het terrein van de Maria KoninginKerk is een mooie aanvulling geworden op de wijk.

4.3.2 Woonvisie Zevenaar

In de Woonvisie Zevenaar is de koers ten aanzien van wonen tot 2025 bepaald. Naast het visiedeel is er een uitvoeringsprogramma waarin is vastgelegd hoe deze koers vormgegeven gaat worden in de komende vier jaar. Het uitvoeringsprogramma wordt iedere 4 jaar bekeken en indien nodig bijgesteld.

De gemeente blijft zich inzetten om een jonge populatie en hogere inkomensgroepen aan zich te binden. Dat is goed voor de lokale economie en noodzakelijk om voldoende draagvlak te behouden voor de voorzieningen. Deze voorzieningen zijn belangrijk voor een prettige woonomgeving en om de leefbaarheid op peil te houden.

In de Woonvisie wordt de focus op de drie belangrijkste opgaven gelegd:

1. Het aantrekkelijk houden van de bestaande woningvoorraad.
2. Het verbeteren van de positie van doelgroepen met een kwetsbare positie;
3. Bewaken dat de woningbouw aansluit bij de behoefte: om de potentiële groei maximaal op te vangen én tegelijkertijd het voorkomen van overaanbod;

Bij de invulling van deze drie opgaven komt ook het beleid en ambitie rondom duurzaamheid, wonen en zorg, leefbaarheid en het ruimtelijk beleid aan bod.

Zevenaar blijft de centrumgemeente in de Liemers en biedt met het woningbouwprogramma ruimte om te groeien. Naast voldoende woningaanbod is een transparante woningmarkt, een goede bereikbaarheid, een

aantrekkelijk voorzieningenaanbod en voldoende werkgelegenheid cruciaal om deze ambitie waar te kunnen maken.

4.3.3. Ruimtelijke kwaliteit Zevenaar

Ruimtelijke kwaliteit is geen zaak van de eigenaren van grond of gebouwen alleen, het is een waarde die niet geïndividualiseerd of geprivatiseerd kan worden. Een goede ruimtelijke kwaliteit levert een bijdrage aan de leefbaarheid, de duurzaamheid en de culturele betekenis van een gebied. Het versterkt de 'eigenheid' (of identiteit) van een plek of een gemeente. Een aantrekkelijke, goed verzorgde omgeving verhoogt bovendien de waarde van het onroerend goed en versterkt het vestigingsklimaat. Mensen zijn graag in gebieden met een goede ruimtelijke kwaliteit.

Volgens de nota: Ruimtelijke kwaliteit Zevenaar van de Gemeente Zevenaar met publicatiedatum 1 november 2012, is de molen ingedeeld in gebied: Z06, Lentemorgen I, oost – west.

Waardebepaling/welstandsniveau
Het deelgebied Lentemorgen I oost – west wordt begrensd door de Arnhemseweg, de Ringbaan Noord en het Noordeinde, welke een belangrijke wijkontsluitingsfunctie hebben. Deze wegen vormen belangrijke ruimtelijke dragers voor de buurten. Voor het gedeelte van het Noordeinde tussen de Oude Doesburgseweg en de Ringbaan Oost is een bijzonder welstandsniveau toegekend, aangezien dit gedeelte een beeldbepalend onderdeel vormt van de toegangsroute naar het centrum. De rest van het gebied heeft geen waarden die bijzondere bescherming behoeven. Bij een dergelijk beheersgebied past een regulier welstandsniveau.

Welstandscriteria
Ligging • de bebouwing in Lentemorgen oost alsmede de voorzieningen zijn georiënteerd op de straat, maar in Lentemorgen west niet;

Massa • compositie van bouwmassa's heeft in Lentemorgen west een orthogonaal (haaks) patroon. • de hoofdvorm is helder en blijft ook na aanpassingen duidelijk herkenbaar; • samenhang in hoofdmassa's en kappensilhouet, waarbij de woningen overwegend zijn voorzien van een zadeldak, terwijl de bebouwing in de voorzieningenzone langs Lentemorgen plat afgedekt is; • blinde gevels aan de zijde van de openbare ruimte zijn niet toegestaan; hoekpanden hebben derhalve twee representatieve gevels;

Materialen en kleuren • het materiaal en kleurgebruik is afgestemd op de materialen en kleuren van het betreffende bouwblok; • het gebruik van schreeuwerige, niet harmoniërende kleuren is niet toegestaan.

Planspecifiek

Initiatiefnemers hebben met het plan, in samenspraak met welstand, aansluiting bij de omgeving gezocht. Het plan voldoet aan de ruimtelijke kwaliteitseisen binnen het plangebied. Met de aanbouw wordt een modern pand gerealiseerd met twee bouwlagen dat hoekig (kubistisch) is met een plat dak en veel ramen, geheel in lijn met de omringende gebouwen. In de straat de Lentemorgen staan meerdere moderne kubistische gebouwen met grote ramen en een platte daken. Voorbeelden hiervan zijn de bibliotheek de tegenoverstaande woningen, sporthal de lentemorgen, het bedrijfsverzamelgebouw pal tegenover de molen, het Liemers College en het zwembad.

De materialen en kleur zijn eveneens met de Monumenten- en Welstandcommissie besproken.

Daarnaast is met de gemeente de groenstrook van de Lentemorgen besproken en wordt door het aanbrengen van groene begroeiing aan de randen van de kavel hieraan recht gedaan.

4.3.3 Monumenten gemeente Zevenaar

Binnen de gemeente Zevenaar is een aantal rijks- en gemeentelijke monumenten aanwezig. Een integrale benadering bij de welstandsadvisering is hier een meerwaarde, zowel procedureel als inhoudelijk. Voor verbouw van gemeentelijke- of rijksmonumenten is een advies van de integrale Welstands- en Monumentencommissie benodigd. Op grond van de Wabo en de Bor dienen aanvragen voor een omgevingsvergunning voor de wijziging van een rijksmonument in een aantal gevallen voor advies te worden voorgelegd aan de minister van OCW, vertegenwoordigd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, alsmede aan het college van Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie. Het college van Burgemeester en Wethouders kan vervolgens, gehoord de ontvangen adviezen (inclusief het advies van de gemeentelijke monumentencommissie), een besluit nemen over de aanvraag om omgevingsvergunning.

Planspecifiek



Lentemorgen 122
Lentemorgen Zevenaar

Gemeentelijk monument

Oorspronkelijke functie/bouwperiode
Molenromp XIXd, XXa

Korte omschrijving karakteristieke historische waarde
Enig overgebleven restant, dat herinnert aan de activiteiten van de agrarische gemeenschap van Het Grieth.
Is nu in een moderne woonwijk gelegen.

Bron: CVZ (Cultuurhistorische Vereniging Zevenaar) Monumenten en beschermwaardige objecten in Zevenaar

Er is door de Monumenten- en Welstandcommissie een positief advies uitgebracht op de conceptvergunning aanvraag, die initiatiefnemers reeds gedaan hebben.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

De uitvoerbaarheid van een bestemmingsplan moet als gevolg van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) aangetoond worden (artikel 3.1.6). Daaronder valt zowel de onderzoeksverplichting naar verschillende ruimtelijk relevante aspecten (milieu, kabels en leidingen, water, ecologie, verkeer en cultuurhistorie en archeologie) als ook de economische uitvoerbaarheid van het plan.

5.1 Milieu

5.1.1 Bodem

In de Wet Bodembescherming (Wbb) is opgenomen dat aangetoond moet worden dat de kwaliteit van de bodem en het grondwater in het plangebied in overeenstemming is met het beoogde gebruik. De bodemkwaliteit kan namelijk van invloed zijn op de beoogde functie van het plangebied. Bij een functiewijziging zal in sommige gevallen een specifiek bodemonderzoek moeten worden uitgevoerd. Hiermee wordt in beeld gebracht of de bodemkwaliteit en de beoogde functie van het plangebied bij elkaar passen.

Planspecifiek

De historische situatie is beschreven is hoofdstuk 2.1. De historie van het plangebied en de in het verleden verrichte activiteiten zijn bekend.

Ten aanzien van het beoogde bouwperceel rondom de molen heeft bodemonderzoek plaatsgevonden. Het onderzoek is uitgevoerd door Econsultancy te Doetinchem. Uit dit bodemonderzoek is het volgende gebleken:

De bodem bestaat afwisselend uit zwak tot sterk zandige klei en zeer fijn tot matig grof zand. De bodem is daarnaast afwisselend zwak tot matig humeus. De ondergrond is plaatselijk gleyhoudend.

In het opgeboorde bodemmateriaal is op een diepte tussen de circa 0,4-0,7 m -mv en plaatselijk 0,6-1,0 m -mv een zwakke tot matige bijmenging aan baksteen en/of beton en kolengruis waargenomen. Verder zijn er zintuiglijk geen bodemvreemde bijmengingen waargenomen.

Er zijn op basis van het vooronderzoek, tijdens de terreininspectie en bij de uitvoering van de veldwerkzaamheden geen aanwijzingen gevonden, die aanleiding geven een asbestverontreiniging op de locatie te verwachten.

Advies Econsultancy

In het kader van de nieuwbouw kan gesteld worden dat de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem bij ongewijzigd gebruik niet tot gebruiksbeperkingen of gezondheidsrisico's zal leiden. Ook bij het aanvragen van een bouwvergunning in de nabije toekomst zullen, met het huidige beleid en de huidige normen, de aangetoonde verontreinigingen geen bezwaar vormen. Derhalve bestaan er met betrekking tot de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem, volgens Econsultancy, geen belemmeringen voor de nieuwbouw op de onderzoekslocatie.

Voor verdere details ten aanzien van het bodemonderzoek verwijzen wij naar het aan het dossier toegevoegde rapport van Econsultancy.

5.1.2 Lucht

De mate van blootstelling aan luchtverontreiniging speelt een rol in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Met betrekking tot 'luchtkwaliteit' zijn twee aspecten van belang. Ten eerste of de luchtkwaliteit ter plaatse de nieuwe functie toelaat (de gevoeligheid van de bestemming) en ten tweede wat de bijdrage is van het plan aan die luchtkwaliteit.

Luchtkwaliteit ter plaatse

Sinds juni 2008 is de luchtkwaliteitsrichtlijn 2008/50/EG van de Europese Unie (EU) van kracht. In de richtlijn staan doelstellingen voor de luchtkwaliteit met ambitieuze, kostenefficiënte doelen om de kwaliteit van de menselijke gezondheid en het milieu tot 2020 te verbeteren. Ook worden er manieren genoemd om deze te beoordelen en corrigerende maatregelen te nemen als de normen niet worden gehaald. De richtlijn bevat normen voor de concentraties van een aantal stoffen in de buitenlucht ter bescherming van de mens en de natuur. De twee belangrijkste stoffen zijn PM10 (fijnstof) en NO2(stikstofdioxide). De grenswaarde hiervan bedraagt 40 µg/m3.

Bijdrage aan luchtkwaliteit

Sinds 15 november 2007 zijn de belangrijkste bepalingen over luchtkwaliteitseisen opgenomen in de Wet milieubeheer (paragraaf 5.2). De Wet introduceert het onderscheid tussen 'kleine' en 'grote' projecten. Kleine projecten dragen 'niet in betekenende mate' (NIBM) bij aan verslechtering van de luchtkwaliteit. Een paar honderd grote projecten dragen juist wel 'in betekenende mate' bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Het gaat hierbij vooral om bedrijventerreinen en infrastructuur (wegen).

Met de inwerkingtreding van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) op 1 augustus 2009, zijn deze grenzen zoals deze in de Wet luchtkwaliteit waren opgenomen verruimd. Een project draagt volgens het NSL "niet in betekende mate" bij zolang de toename van de concentratie fijnstof of stikstofdioxide maximaal 3% bedraagt van de grenswaarde. Het NSL zorgt voor een flexibele koppeling tussen ruimtelijke activiteiten en milieugevolgen zodat de luchtkwaliteit verbeterd en alsmede de gewenste ontwikkelingen in ruimtelijke ordening doorgang kunnen vinden.

Wat het begrip 'in betekenende mate' precies inhoudt, staat in de algemene maatregel van bestuur "Niet in betekenende mate bijdragen" (Besluit NIBM). Op hoofdlijnen komt het erop neer dat 'grote' projecten die jaarlijks meer dan 3 procent bijdragen aan de jaargemiddelde norm voor fijn stof en stikstofdioxide (1,2 microgram per m3) een 'betekenend' negatief effect hebben op de luchtkwaliteit. 'Kleine' projecten die minder dan 3 procent bijdragen, kunnen doorgaan zonder toetsing. Dat betekent bijvoorbeeld dat lokale overheden een toevoeging van minder dan 1.500 huizen niet hoeven te toetsen aan de normen voor luchtkwaliteit, omdat een dergelijk project per definitie niet boven de 3%-norm komt. Deze kwantitatieve vertaling naar verschillende functies is neergelegd in de Regeling 'niet in betekenende mate bijdragen'.

Planspecifiek

Bijdrage aan de luchtkwaliteit van het initiatief

In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van projecten (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekenende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze projecten kunnen zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Voor woningbouwlocaties geldt dat voor maximaal 1.500 woningen (in geval van één ontsluitingsweg) of 3.000 woningen (in geval van twee

ontsluitingswegen met een gelijkmatige verkeersverdeling) geen beoordeling op luchtkwaliteit meer hoeft plaats te vinden.

Volgens het “Besluit niet in betekenende mate bijdragen (NIBM)” draagt toevoeging van een enkele woning qua verkeers(toename) niet in betekenende mate bij aan een verslechtering van de luchtkwaliteit. Daarom dient onderhavig plan niet wettelijk te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen. De heersende luchtkwaliteit is geschikt voor het initiatief.

Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de ontwikkeling van het plan.

5.1.3 Geluid

De mate waarin het geluid, het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Wet geluidhinder (Wgh). De kern van de wet is dat geluidsgevoelige objecten worden beschermd tegen geluidhinder uit de omgeving. In de Wgh worden de volgende objecten beschermd (artikel 1 Wgh):

1. woningen;
2. geluidsgevoelige terreinen (terreinen die behoren bij andere gezondheidszorggebouwen dan categorale en academische ziekenhuizen, verpleeghuizen, woonwagenstandplaatsen);
3. andere geluidsgevoelige gebouwen, waaronder onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen, andere gezondheidszorggebouwen dan ziekenhuizen en verpleeghuizen die zijn aangegeven in artikel 1.2 van het Besluit geluidhinder (Bgh):
    1. een verzorgingstehuis;
    2. een psychiatrische inrichting;
    3. een kinderdagverblijf.

Het beschermen van deze geluidsgevoelige objecten gebeurt aan de hand van vastgestelde zoneringen. Verder gaat de Wgh onder meer ook in op geluidwerende voorzieningen, geluidbelastingkaarten en actieplannen. De belangrijkste bronnen van geluidhinder die bij een ruimtelijke ontwikkeling aan de orde kunnen zijn betreffen: industrielawaai, wegverkeerslawaai en spoorweglawaai.

Planspecifiek

Voor voorliggend document is het van belang te kijken naar de mogelijke gevolgen van wegverkeerslawaai, industrielawaai en spoorweglawaai. Het plangebied is gelegen binnen een 30 km zone. Noordeinde is de dichtstbijzijnde 50 km weg en ligt op c.a.185 meter afstand van de molen. De tussenliggende bebouwing en begroeiing heeft echter een geluidwerend effect. In de omgeving van het plangebied is geen snelweg, railverkeer of industrie aanwezig. Ten aanzien van het wegverkeer zal hiervan nauwelijks toename plaatsvinden door het project. Er is dan ook geen hinder van het verkeerslawaai te verwachten.

Gezien de afwezige akoestische risico’s kan geconcludeerd worden dat er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Een onderzoek naar mogelijke maatregelen is derhalve niet aan de orde. Het aspect geluid vormt geen belemmering voor de realisatie van de woning.

Geconcludeerd kan worden dat de realisatie van het plan naar verwachting niet zal leiden tot akoestische bezwaren.

5.1.4 Geur

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt het toetsingskader voor milieuvergunningen als het gaat om geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen. De Wgv maakt onderscheid in dieren met en dieren zonder een vastgestelde geuremissiefactor. Voor de eerste soort wordt de geurbelasting bij geurgevoelige objecten berekend, voor de tweede gelden minimumafstanden tot dergelijke objecten (ook wel bekend onder de term 'vaste afstandsdieren').

De Wet geurhinder en veehouderij kent een omgekeerde werking. Dat wil zeggen dat ook bij plannen die woningbouwlocaties mogelijk maken wordt getoetst aan de normen van de Wet geurhinder en veehouderij. Bij ruimtelijke ordeningsplannen moet worden beoordeeld of sprake is van een goed woon- en verblijfklimaat.

De gemeenteraad is bevoegd lokale afwegingen te maken betreffende de te accepteren geurbelasting en in afwijking van de ten hoogste toegestane geurbelasting een andere waarde of een andere afstand te stellen. Bij deze afweging moet rekening gehouden worden met de ligging van het bedrijf, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen buiten de bebouwde kom of binnen de bebouwde kom en rekening wordt gehouden of het bedrijf ligt in een concentratiegebied of in een niet-concentratiegebied. Voor de onderbouwing van andere normen wordt de geursituatie berekend met het verspreidingsmodel.

Artikel 3 van de Wgv stelt normen aan de geurbelasting van veehouderijen op geurgevoelige objecten en stelt minimale afstanden vast van veehouderijen tot geurgevoelige objecten. Deze hiervoor genoemde afstanden zijn buiten de bebouwde kom 50 meter, en binnen de bebouwde kom 100 meter.

Planspecifiek

Het project ligt binnen de bebouwde kom en de dichtstbijzijnde agrarische bedrijven liggen ver buiten de 100 meter grens. Er zal dan ook geen geurhinder te verwachten zijn. De conclusie is dat er voor wat betreft geurhinder van veehouderijbedrijven op de planlocatie sprake is van een goed woonklimaat.

5.1.5 Externe veiligheid

Externe veiligheid beschrijft de externe risico's met een externe werking, die ontstaan door het transport van, de opslag van of handelingen met gevaarlijke stoffen. Dit kan betrekking hebben op: risicovolle inrichtingen vallende onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi);

1. risicovolle inrichtingen vallende onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi);
2. vervoer gevaarlijke stoffen door buisleidingen;
3. vervoer gevaarlijke stoffen over weg, water of spoor.

Dergelijke activiteiten kunnen een beperking opleggen aan de omgeving. Door voldoende afstand tot de risicovolle activiteiten aan te houden kan voldaan worden aan de normen. Aan de andere kant is de ruimte schaars en het ruimtelijk beleid erop gericht de schaarse ruimte zo efficiënt mogelijk te benutten. Het ruimtelijk beleid en het externe veiligheidsbeleid moeten dus goed worden afgestemd.

Toetsingskaders vanuit wet- en regelgeving zijn onder andere het 'Besluit externe veiligheid inrichtingen' (Bevi), het 'Besluit externe veiligheid transportroutes' (Bevt) en het 'Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Daarnaast zijn in het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Vuurwerkbesluit veiligheidsafstanden genoemd die rond stationaire risicobronnen, niet zijnde een Bevi-inrichting, moeten worden aangehouden.

Plaatsgebonden risico en groepsrisico

Binnen het beoordelingskader voor externe veiligheid staan twee kernbegrippen centraal: het plaatsgebonden risico (PR) van 10^{-6} per jaar en het groepsrisico (GR).

Plaatsgebonden risico: risico op een plaats nabij een buisleiding, langs, op of boven een transportroute of buiten een inrichting, uitgedrukt in een waarde voor de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval met die buisleiding, transportroute of binnen die inrichting, waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.

Groepsrisico: de cumulatieve kans per jaar dat ten minste 10, 100 of 1.000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof of gevaarlijke afvalstof betrokken is".

Het plaatsgebonden risico wordt uitgedrukt in een contour van 10^{-6} als grenswaarde. Het realiseren van kwetsbare objecten binnen deze contour is niet toegestaan. Het realiseren van beperkt kwetsbare objecten binnen deze contour is in principe ook niet toegestaan. Echter, voor beperkt kwetsbare objecten is deze 10^{-6} contour een richtwaarde. Mits goed gemotiveerd kan worden afgeweken van deze waarde tot de 10^{-5} contour. Bij groepsrisico is niet een contour bepalend, maar het aantal mensen dat zich gedurende een bepaalde periode binnen de effectafstand van een risicovolle activiteit ophoudt. Bij groepsrisico wordt gewerkt met een oriëntatiewaarde en niet met een grenswaarde. Hoe meer mensen dicht op de bron zijn bij een bepaalde calamiteit, hoe groter het effect. Hierbij is de 1% letaliteit belangrijk. Zolang deze oriëntatiewaarde niet overschreden wordt is er geen specifieke motivatie noodzakelijk. Indien de 1% letaliteit wel overschreden wordt dient in de ruimtelijke planvorming dit risicoaspect bewust geaccepteerd te worden met daarbij de motivatie waarom dat acceptabel gevonden wordt. Via inrichtingsmaatregelen (op basis van de gebruiksvergunning en de bouwverordening) en rampenplannen e.a. kan het effect bij een calamiteit beperkt worden.

Kwetsbaar en beperkt kwetsbaar

Kwetsbare objecten zijn onder meer woningen, onderwijs- en gezondheidsinstellingen, en kinderopvang- en dagverblijven, en grote kantoorgebouwen (>1500 m²). Beperkt kwetsbare objecten zijn onder meer kleine kantoren, winkels, horeca en parkeerterreinen. De volledige lijst wat onder (beperkt) kwetsbaar wordt verstaan is in artikel 1 van het Bevi opgenomen.

(Bevi-)inrichtingen

De regelgeving omtrent externe veiligheid bij inrichtingen (bedrijven) is geregeld in het Bevi. Het Bevi legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor mensen buiten de inrichting. Het Bevi is opgesteld om de risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld vanwege risicovolle bedrijven te beperken. Het besluit heeft tot doel zowel individuele als groepen burgers een minimaal (aanvaard)

beschermingsniveau te bieden. Via een bijhorende ministeriële regeling (Revi) worden diverse veiligheidsafstanden tot kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten gegeven.

Vervoer gevaarlijke stoffen door buisleidingen

Het Bevb regelt de taken en verantwoordelijkheden van de leidingexploitant en de gemeenten. Het Bevb gaat uit van grens- en richtwaarden voor het plaatsgebonden risico (PR) en een verantwoordingsplicht van het groepsrisico (GR).

De regeling voor buisleidingen is hiermee vergelijkbaar met de regeling voor inrichtingen Het ministerie heeft het Handboek buisleidingen in bestemmingsplannen gepubliceerd, waarin praktische informatie en voorbeelden staan voor het opnemen van buisleidingen met gevaarlijke stoffen in bestemmingsplannen. De aanpak richt zich op veiligheidsafstanden rond buisleidingen, het beheer en toezicht en de registratie van de ligging van buisleidingen. In de Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb) wordt de regelgeving verder uitgewerkt en worden regels gesteld ten aanzien van risico's en zonering langs buisleidingen, het opnemen van regels in bestemmingsplannen, technische eisen, het aanwijzen van een toezichthouder, melding van incidenten en beschikbaarheid van noodplannen. Als categorieën buisleidingen waarvoor het Bevb geldt zijn voorlopig alleen buisleidingen met een druk vanaf 16 bar en een uitwendige diameter van respectievelijk 50 en 70 mm voor het transport van aardgas en vloeibare brandstoffen aangewezen.

Vervoer gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor

Het externe veiligheidsbeleid voor het vervoer van gevaarlijke stoffen is vastgelegd in de Wet Basisnet en de Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Wgvs). Voor ruimtelijke ordening in relatie tot transportroutes is er het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt). Dit besluit is gebaseerd op de Wro en de Wm. Volgens het Bevt mag op grond van een ruimtelijke besluit geen kwetsbaar object in de veiligheidszone (PR) worden gebouwd. Nieuwe beperkt kwetsbare objecten mogen alleen in uitzonderlijke gevallen in de veiligheidszone worden toegestaan. Het Bevt gaat ook in op de hoogte van het groepsrisico. Wanneer het aannemelijk is dat het groepsrisico ver beneden de oriëntatiewaarde blijft of nauwelijks toeneemt is een verantwoording van het groepsrisico is niet verplicht.

Planspecifiek

Het plangebied ligt binnen een woonwijk met omringende publieke faciliteiten. Het projectplan bevat wel de realisatie van een kwetsbaar object (een woning). In het gebied worden echter geen risicovolle activiteiten verricht. Daarnaast liggen er geen buisleidingen waarin gevaarlijke stoffen worden vervoerd.

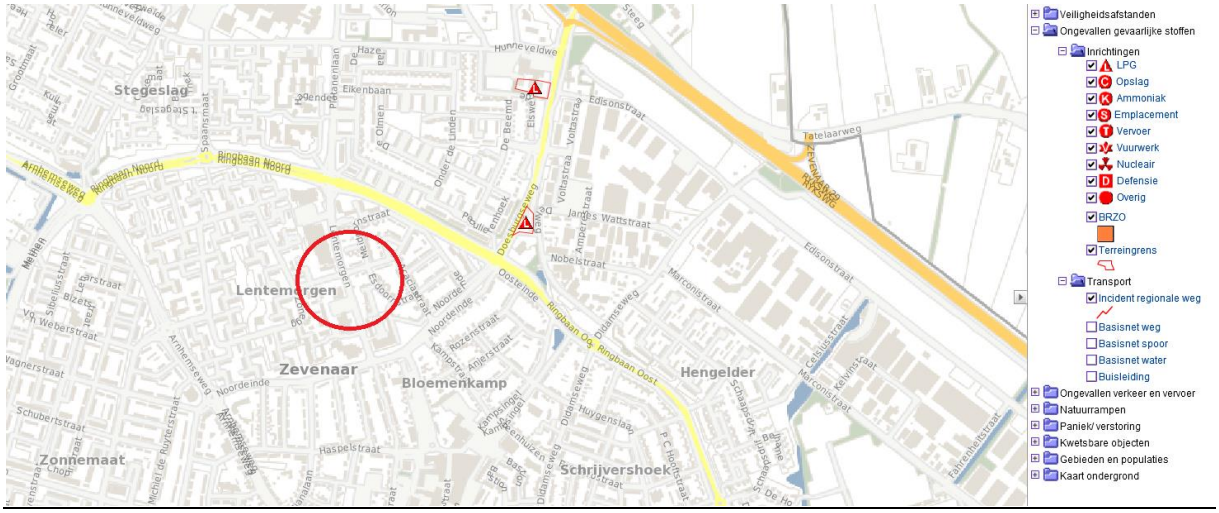
<u>Risicoafstanden</u>

Plaatsgebonden risico

In het kader van het plaatsgebonden risico is de contour waarbinnen geen kwetsbare objecten (bv woningen) mogen worden opgericht de 10^{-6} jr-contour. Binnen deze contour is het ontwikkelen van beperkt kwetsbare objecten alleen onder bepaalde voorwaarden mogelijk. Het plangebied valt ruim buiten de contour.

Groepsrisico

De ruimtelijke ontwikkeling ligt niet in een invloedsgebied met groepsrisico. Hierdoor vinden er dus ook geen wijzigingen plaats in een invloedsgebied met groepsrisico en hoeft dit niet in beeld te worden gebracht.



(Groeps)risicokaart plangebied (bron: https://nederland.risicokaart.nl/risicokaart)

5.2 Water

Het aspect water is van groot belang binnen de ruimtelijke ordening. Door verstandig om te gaan met het water kan verdroging en wateroverlast (waaronder ook risico van overstromingen e.d.) voorkomen worden en de kwaliteit van het water hoog gehouden worden.
Op Rijksniveau en Europees niveau zijn de laatste jaren veel plannen en wetten gemaakt met betrekking tot water. De belangrijkste hiervan zijn het Waterbeleid voor de 21e eeuw, de Waterwet en het Nationaal Waterplan.

Waterbeleid voor de 21e eeuw

De Commissie Waterbeheer 21ste eeuw heeft in augustus 2000 advies uitgebracht over het toekomstige waterbeleid in Nederland. De adviezen van de commissie staan in het rapport 'Anders omgaan met water, Waterbeleid voor de 21ste eeuw' (WB21). De kern van het rapport WB21 is dat water de ruimte moet krijgen, voordat het die ruimte zelf neemt. In het Waterbeleid voor de 21e eeuw worden twee principes (drietrapsstrategieën) voor duurzaam waterbeheer geïntroduceerd:

1. vasthouden, bergen en afvoeren: dit houdt in dat overtollig water zoveel mogelijk bovenstrooms wordt vastgehouden in de bodem en in het oppervlaktewater. Vervolgens wordt zo nodig het water tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en pas als vasthouden en bergen te weinig opleveren wordt het water afgevoerd.

2. schoonhouden, scheiden en zuiveren: hier gaat het erom dat het water zoveel mogelijk schoon wordt gehouden. Vervolgens worden schoon en vuil water zoveel mogelijk gescheiden en als laatste komt het zuiveren van verontreinigd water aan het bod.

Waterwet

De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Daarnaast levert de Waterwet een flinke bijdrage aan kabinetsdoelstellingen zoals vermindering van regels, vergunningstelsels en administratieve lasten. Een belangrijk gevolg van de Waterwet is dat de aloude vergunningstelsels uit de voorheen afzonderlijke waterbeheerwetten zijn gebundeld. De Waterweg kent nu nog slechts één vergunning, de watervergunning.

Nationaal Waterplan

Op basis van de Waterwet is het Nationaal Waterplan vastgesteld door het kabinet. Dit Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, beschikbaarheid van voldoende en schoon water en de diverse vormen van gebruik van water. Het geeft maatregelen die in de periode 2016-2021 genomen moeten worden om Nederland ook voor toekomstige generaties veilig en leefbaar te houden en de kansen die water biedt te benutten. Het kabinet speelt proactief in op de verwachte klimaatveranderingen op lange termijn, om overstromingen te voorkomen.

Gemeente Zevenaar

In de gemeente Zevenaar bevinden zich geen wateren van het hoogste ecologische niveau of met een specifieke ecologische doelstelling. Ook bevinden zich er geen waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, intrekgebieden of boringsvrije zones. In het plangebied liggen drie waterlopen, die als KRW - waterlichaam zijn aangewezen in het kader van de Kaderrichtlijn Water (zie figuur 2.4): de Wijdewetering - Zevenaarsewetering (KRW waterlichaam NL07-0003), de Didamse Wetering (KRW waterlichaam NL07-0004) en de Oude Rijn (NL07-0002). De eerste twee waterlichamen hebben de KRW-typering M3 – Gebufferde (regionale) kanalen. De Oude Rijn heeft KRWtypering R6 - langzaam stromend riviertje op zand/klei. Enkele (delen van) van deze waterlichamen zijn tevens aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur of ecologische verbindingszone.



KWR waterlichamen: blauw

Watertoets

De 'watertoets' is een instrument dat waterhuishoudkundige belangen expliciet en op evenwichtige wijze laat meewegen bij het opstellen van ruimtelijke plannen en besluiten. Het is geen technische toets maar een proces dat de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan en de waterbeheerder met elkaar in gesprek brengt in een zo vroeg mogelijk stadium. De watertoets bestaat uit twee onderdelen:

1. de verplichting aan initiatiefnemers van ruimtelijke plannen om de waterbeheerder vroegtijdig in de planvorming te betrekken, en
2. de verplichting aan initiatiefnemers van ruimtelijke plannen om in hun plan verantwoording af te leggen over de manier waarop omgegaan is met de inbreng van de waterbeheerder. Dit laatste gebeurt doorgaans in de waterparagraaf bij het betreffende plan.

Thema	Toetsvraag	Relevant
Veiligheid	1. Ligt in of binnen 20 meter vanaf het plangebied een waterkering? (primaire waterkering, regionale waterkering of kade)	Nee
	2. Ligt het plangebied in een waterbergingsgebied of winterbed van een rivier?	Nee
Riolering en Afvalwaterketen	1. Is de toename van het afvalwater (DWA) groter dan 1m3/uur?	Nee
	2. Ligt in het plangebied een persleiding van WRIJ?	Nee
	3. Ligt in of nabij het plangebied een RWZI of rioolgemaal van het waterschap?	Nee
Wateroverlast (oppervlakte-water)	1. Is er sprake van toename van het verhard oppervlak met meer dan 2500m2?	Nee
	2. Is er sprake van toename van het verhard oppervlak met meer dan 500m2?	Nee
	3. Zijn er kansen voor het afkoppelen van bestaand verhard oppervlak?	Nee
	4. In of nabij het plangebied bevinden zich natte en laag gelegen gebieden, beekdalen, overstromingsvlaktes?	Nee
Oppervlakte-waterkwaliteit	1. Wordt vanuit het plangebied (hemel)water op oppervlaktewater geloosd?	Nee
Grondwater-overlast	1. Is in het plangebied sprake van slecht doorlatende lagen in de ondergrond?	Nee
	3. Is in het plangebied sprake van kwel?	Nee
	4. Beoogt het plan dempen van perceelsloten of andere wateren?	Nee
	5. Beoogt het plan aanleg van drainage?	Nee
Grondwater-kwaliteit	1. Ligt het plangebied in de beschermingszone van een drinkwateronttrekking?	Nee
Inrichting en beheer	1. Bevinden zich in of nabij het plangebied wateren die in eigendom of beheer zijn bij het waterschap?	Nee
	2. Heeft het plan herinrichting van watergangen tot doel?	Nee
Volksgezondheid	1. In of nabij het plangebied bevinden zich overstorten uit het gemengde stelsel?	Nee
	2. Bevinden zich, of komen er functies, in of nabij het plangebied die milieuhygiënische of verdrinkingsrisico's met zich meebrengen (zwemmen, spelen, tuinen aan water)?	Nee

Natte natuur	1. Bevindt het plangebied zich in of nabij een natte EVZ?	Nee
	2. Ligt in of nabij het plangebied een HEN of SED water?	Nee
	3. Bevindt het plangebied zich in beschermingszones voor natte natuur?	Nee
	4. Bevindt het plangebied zich in een Natura 2000-gebied?	Nee
Verdroging	1. Bevindt het plangebied zich in een TOP-gebied?	Nee
Recreatie	1. Bevinden zich in het plangebied watergangen en/of gronden in beheer van het waterschap waar actief recreatief medegebruik mogelijk wordt?	Nee
Cultuurhistorie	1. Zijn er cultuurhistorische waterobjecten in het plangebied aanwezig?	Nee

Planspecifiek

Om te onderzoeken of het initiatief uitvoerbaar is op het gebied van water, is de watertoetstabel van het waterschap Rijn en IJssel ingevuld.

Aangezien alle vragen met “nee” beantwoord zijn is het RO-plan waterhuishoudkundig niet van belang en hoeft er geen wateradvies bij het waterschap gevraagd te worden.

De woning zal worden aangesloten op het ter plaatse aanwezige riool, hiervoor zullen de benodigde technische maatregelen worden getroffen. Vanuit het aspect water zijn geen belemmeringen voor dit initiatief.

5.3 Ecologie

Bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met de natuurwaarden ter plaatse. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming.

Gebiedsbescherming

Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de EHS) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het NNN is de verantwoordelijkheid van de verschillende provincies. In het NNN liggen:

1. bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
2. gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
3. landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
4. ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
5. alle Natura 2000-gebieden.

De Natuurbeschermingswet richt zich op de bescherming van gebieden. In de Natuurbeschermingswet zijn de volgende gronden aangewezen en beschermd:

1. Natura 2000-gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijngebieden);
2. beschermde Natuurmonumenten;
3. wetlands.

Soortenbescherming

De Wet Natuurbescherming regelt de bescherming van de in het wild voorkomende inheemse planten en dieren: de soortenbescherming. De wet richt zich vooral op het in stand houden van populaties van soorten die bescherming behoeven. In de wet zijn algemene en specifieke verboden vastgelegd ten aanzien van beschermde dier- en plantensoorten. Met de invoering van de Wet Natuurbescherming bepalen vanaf 1 januari 2017 de provincies voor hun gebied wat wel en niet mag in de natuur. Zij zijn verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Rijksoverheid is dan alleen nog verantwoordelijk voor de ontheffingsaanvragen en de gedragscodes.

Bekeken moet worden in hoeverre ruimtelijke plannen negatieve gevolgen hebben op beschermde dier- en plantensoorten en of er compenserende of mitigerende maatregelen genomen moeten worden.

Daarnaast geldt voor iedereen in Nederland altijd, dus ook los van het voorliggende beoogde ruimtelijke project, dat de zorgplicht nageleefd moet worden bij het verrichten van werkzaamheden. Voor menige soort geldt dat indien deze zorgplicht nagekomen wordt een bepaald beoogd project uitvoerbaar is.

Planspecifiek

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt niet in het GNN of in een GO. In het plangebied zelf zijn daarnaast geen Natura 2000-gebieden of beschermde Natuurmonumenten gelegen. In de (directe) omgeving van het plangebied liggen wel Natura 2000-gebieden. Hiervan is met name het Natura 2000-gebied Rijntakken van belang. Het plangebied grenst aan de noord- en zuidzijde aan dit Natura 2000-gebied. Dit Natura 2000-gebied strekt zich verder naar het oosten uit over de grens in Duitsland.

Er vindt geen ruimtebeslag op een GNN of de GO plaats. Nadelige effecten voor, tijdens en na inrichting van het plangebied op het GNN of de GO zijn niet te verwachten door de aard van de werkzaamheden. De kernkwaliteiten van het GNN worden niet aangetast.

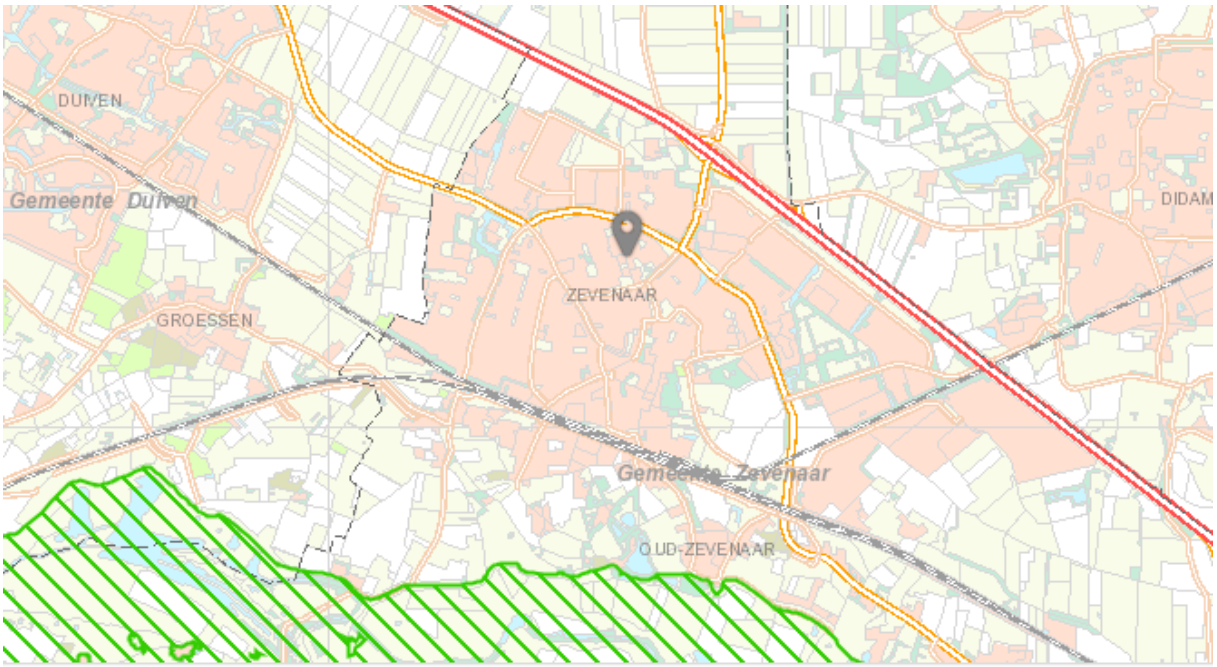


Ligging van het plangebied ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone, bron: Provincie Gelderland 2018

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Rijntakken' ligt op enige afstand van het plangebied, ruim 2 kilometer meter. Overige Nederlandse Natura 2000-gebieden (o.a. 'Veluwe') en het Duitse 'Unterer Niederrhein' liggen op grotere afstand, vanaf ruim 6km. Ten oosten van Doetinchem ligt het beschermd Natuurmonument 'De Zumpe' op ruim 16 km afstand. Ruimtelijke ingrepen in of nabij Natura 2000-gebieden zijn niet toegestaan wanneer deze significante negatieve effecten op de kernkwaliteiten veroorzaken.

Door de beperkte omvang van de geplande ruimtelijke ontwikkeling worden geen significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen en ontwikkelingsopgaven voor de Rijntakken verwacht. Door de kleinschaligheid van de plannen zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen op voorhand uit te sluiten. Gezien de afstand zullen de bouwwerkzaamheden geen verstorend effect hebben, van aantasting van de instandhoudingsdoelen is dan ook geen sprake. Verdere toetsing of een vergunningsaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet is niet noodzakelijk voor Natura 2000-gebied 'Rijntakken'.

Door de afstand tot de overige Natura 2000-gebieden zoals 'Veluwe' en 'Unterer Niederrhein', het beschermd Natuurmonument 'De Zumpe'en de beperkte omvang van de geplande ontwikkeling in het plangebied zijn nadelige effecten op deze beschermde Natura 2000 gebieden evenmin te verwachten. Verdere toetsing of een vergunningsaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet is niet noodzakelijk voor deze overige Natura 2000-gebieden.



Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden, bron: Provincie Gelderland 2018

Stikstof analyse

Gezien de recente PAS-uitspraak[2], hebben initiatiefnemers uit voorzorg laten berekenen of er sprake is van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Initiatiefnemers hebben een berekening laten uitvoeren, door het onafhankelijke milieuadviesbureau Eco Reest. Deze berekening is gebaseerd op de rekenmethodiek van AERIUS Calculator (versie 2019).

Uit de AERIUS-berekeningen blijkt dat het voorgenomen project (restauratie molen en aanbouw) in zowel de aanlegfase, de gebruiksfase en 'worst case' beide fasen samen genomen géén stikstofdepositie (<0,00 mol/ha/jr) op Natura 2000-gebieden tot gevolg heeft. Het project heeft daarmee geen (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Het voornemen is voor het stikstofaspect zodoende niet vergunning-plichtig in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000. Voor het gehele rapport wordt verwezen naar bijlage 2.

Soortenbescherming

Het plangebied beslaat slechts de molen, lichte omringende begroeiing en een grasveld. Dit is hetzelfde voor omliggende percelen en de groenstrook. In het voorstadium van het project is er een veldonderzoek uitgevoerd en is er getoetst aan artikel 3 van de Wet Natuurbescherming. Hierbij is gekeken of er beschermde soorten of sporen hiervan in de zin van de Vogelrichtlijn, habitatrichtlijn of andere soorten aanwezig zijn binnen het plangebied.

[2] Het toetsingskader voor het onderdeel stikstof was tot voor kort het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Op 29 mei jl. is het PAS door de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2019:1603) vernietigd. Dit betekent dat voor projecten en plannen met toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden binnen Natura 2000-gebieden niet meer kan worden teruggevallen op het PAS als basis voor toestemming voor activiteiten. Het Rijk en provincies werken op dit moment aan een oplossing voor deze impasse.

Er geen enkele soorten of sporen hiervan aangetroffen en het projectgebied bevindt zich niet in, of in de buurt van, een speciale beschermingszone als bedoeld in de Vogel- en/of Habitatrichtlijn of in de buurt van de ecologische hoofdstructuur of andere natuurbeschermingsgebieden. Door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen worden (matig en streng) beschermde soorten niet verwacht in het plangebied.

Uit voorzorg is in 2019 een quickscan flora en fauna in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd door het onafhankelijke ecologische adviesbureau Eco Tierra. Het onderzoek heeft zich met name op de soortenbescherming en niet op het gebiedsbeschermingsdeel van de wet (Natura2000) gericht.

De quickscan is gebaseerd op een bronnenonderzoek en een veldbezoek. Het veldbezoek heeft op 19 augustus 2019 plaatsgevonden.

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde planten, jaarrond beschermde nesten van vogels of beschermde verblijfplaatsen van Habitatrichtlijnsoorten of niet vrijgestelde soorten waargenomen. Tevens zijn er geen exemplaren van dergelijke soorten waargenomen. Het plangebied betreft geen significant foerageergebied voor vleermuizen of vogels. Er wordt mogelijk door algemeen voorkomende vogelsoorten gebroed binnen het plangebied.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan worden geconcludeerd dat er in de onderzochte situatie geen procedurele gevolgen zijn ten gevolge van de voorgenomen ingrepen.

→ Nader onderzoek naar soorten is niet noodzakelijk;
→ Een ontheffing in het kader van de Wnb (soorten) is niet noodzakelijk;
→ Voor algemeen voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft;
→ De zorgplicht is altijd van toepassing.

Voor het gehele rapport wordt verwezen naar bijlage 3.

5.4 Verkeer

Onderdeel van goede ruimtelijke ordening is het effect van een beoogd nieuw project op de verkeersstructuur.

Het plangebied wordt momenteel ontsloten via de weg aan de Lentemorgen. Het plangebied ligt in een 30 kilometerzone. Thans grenzen de bibliotheek, sporthal de Lentemorgen, een bedrijven verzamelgebouw, het Liemers college en het Lentebad, allen met eigen parkeergelegenheid, direct aan de weg van de Lentemorgen. Daarnaast grenzen er 10 woningen direct aan de weg van de Lentemorgen met eigen parkeergelegenheid aan de achterzijde. Er grenzen vier aansluitende wegen op de weg van de Lentemorgen voor het bereiken van de omringende woonwijken.

Verkeer

Met de ontwikkeling neemt het aantal verkeersbewegingen per etmaal zeer licht toe. Het plan betreft slechts de realisatie van één vrijstaande woning in de rest bebouwde kom van Zevenaar een matig stedelijk gebied. De extra verkeersbewegingen van de woningen zal op basis van kerncijfers van de CROW (publicatie 317) zullen circa 12 bedragen. Gezien het feit dat de Lentemorgen een 30 kilometerzone is en er een goede doorstroom van

het verkeer plaat vindt worden er geen problemen verwacht omtrent de verwerking van deze verkeersbewegingen.

Parkeren

Als gevolg van de ontwikkeling van de nieuwe woning zal de parkeerbehoefte in het plangebied toenemen.

Voor een vrijstaande woning wordt uitgegaan van 2 extra parkeerplaatsen (kerncijfers CROW). Bij de woning zullen 2 parkeerplaatsen worden gerealiseerd. Daarnaast is er voldoende ruimte in het plangebied om deze extra parkeerbehoefte op te vangen. Het plan is dan ook uitvoerbaar met betrekking tot de aspecten verkeer en parkeren.

Parkeerkencijfers koop, vrijstaand

parkeren per woning	centrum		schil centrum		rest bebouwde kom		buitengebied		aandeel bezoekers
	min.	max.	min.	max.	min.	max.	min.	max.	0,3 pp per woning
zeer sterk stedelijk	1,2	2,0	1,4	2,2	1,7	2,5	2,0	2,8	
sterk stedelijk	1,2	2,0	1,4	2,2	1,7	2,5	2,0	2,8	
matig stedelijk	1,4	2,2	1,5	2,3	1,8	2,6	2,0	2,8	
weinig stedelijk	1,4	2,2	1,7	2,5	1,9	2,7	2,0	2,8	
niet stedelijk	1,4	2,2	1,7	2,5	1,9	2,7	2,0	2,8	

5.5 Kabels en leidingen

In de voorbereidings- en planfase is een KLIC-melding gedaan, waarbij de in de ondergrond aanwezig kabels en leidingen in beeld zijn gebracht. Met aanwezige leidingen wordt rekening gehouden.



Bron: Kadaster

5.6 Cultuurhistorie en archeologie

In elk bestemmingsplan moet een beschrijving worden opgenomen van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden wordt omgegaan. Denk aan aanwezige monumenten, historische

gebieden, kenmerkende (straat)beelden en landschapselementen. Bij het maken van plannen kan ook (weer) rekening gehouden worden met al deze elementen die er vroeger wel waren maar nu niet meer. Een bijzonder onderdeel van cultuurhistorie is archeologie.

Cultuurhistorie

Onder de noemer Modernisering Monumentenzorg (MoMo) heeft het Rijk in 2009 een aanzet gegeven voor een goede afweging van het belang van de cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening. Gepleit wordt voor een verantwoorde verankering van de integrale cultuurhistorie in structuurvisies, bestemmingsplannen en milieueffectrapportages. Het voornaamste doel hiervan is om het cultuurhistorische karakter van Nederland op gebiedsniveau te behouden en te versterken. De aandacht voor cultuurhistorie is ook wettelijk vastgelegd in het Besluit ruimtelijke ordening. Artikel 3.1.6 onder 2 van dit Besluit geeft aan dat “een beschrijving van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden” in het bestemmingsplan opgenomen moet worden.

Archeologie

Het groeiende besef dat de toenemende ruimtelijke ontwikkelingen en de bodemingrepen die daarmee gepaard gaan op termijn het bodemarchief vernietigen, heeft in 1992 geleid tot de Conventie van Valletta (Verdrag van Malta). In dit Europese verdrag is vastgelegd dat het archeologisch erfgoed dat zich in de bodem bevindt beter beschermd moet worden. Het Nederlandse parlement heeft dit verdrag in 1998 goedgekeurd.

In Nederland is het verdrag van Malta geïmplementeerd met de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz). Deze wet is op 1 september 2007 van kracht geworden. Door middel van de Wamz is de omgang met het bodemarchief verankerd in onder andere de Monumentenwet 1988 en de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Op basis hiervan zijn mogelijke (toevals)vondsten bij het verrichten van werkzaamheden in de bodem altijd beschermd. Er geldt een meldingsplicht bij het vinden van (mogelijke) waardevolle zaken. Dat melden dient terstond te gebeuren. In het kader van een goede ruimtelijke ordening in relatie tot de Monumentenwet kan vooronderzoek naar mogelijke waarden nodig zijn zodat, waar nodig, die waarden veiliggesteld kunnen worden en / of het initiatief aangepast kan worden. De verantwoordelijkheid voor archeologische waarden ligt bij de gemeente en dit moet bij vaststelling van bestemmingsplannen (en andere ruimtelijke besluiten) meegenomen worden.

Gemeente Zevenaar

Cultuurhistorie

Cultuurhistorisch erfgoed in Zevenaar van 2030

Cultuurhistorie leeft. De inwoners van de gemeente zijn trots op hun verleden en de overblijfselen daarvan. Veel van deze overblijfselen zijn als bijzondere plekken te herkennen en te beleven in het landschap. Dit komt omdat de karakteristieken van het cultuurlandschap bewaard, beschermd en versterkt zijn. De karakteristieke oude structuren van wegen, dijken, waterwegen, verkavelingen zijn samen met veelal oude lintbebouwing en hagepaden dragers van het landschap. De monumenten zijn herkenbare typeringen van een bepaalde tijd en zijn in goede staat van onderhoud. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden alle karakteristieken meegewogen,

waardoor ook het nieuwe herkenbaar is als typisch van deze streek, regio of plek. Met de toegenomen diversiteit, neemt ook de kwaliteit in de leefomgeving toe

Hoofddoelen cultuurhistorie Om de beschreven geambieerde toekomstige situatie voor Zevenaar te bereiken zijn de volgende hoofddoelen van beleid geformuleerd. Deze sluiten (in de uitwerking) aan bij de algemene Kernopgaven: verbinden, diversiteit en kwaliteit:

a) Beschermen, bewaren en versterken van de monumenten

Concreet moeten op het gebied van cultuurhistorie het aantal elementen met een beschermde monumentenstatus uitgebreid worden.

- Er wordt gewerkt aan uitbreiding van de monumentenlijst met na-oorlogse objecten uit de wederopbouw. Onderzocht wordt wat hierbij beschermd moet blijven.
- Met het afronden van een inventarisatie van wederopbouwobjecten en de plaatsing van dergelijke objecten op de monumentenlijst is de lijst nog niet compleet. In de toekomst worden ook weer nieuwe behoudens waardige gebouwen gebouwd. Met het loslaten van de eis dat gebouwen minstens 50 jaar oud moeten zijn voordat zij een monumenten status krijgen, is het mogelijk om al in een vroeg stadium de jonge karakteristieke gebouwen te inventariseren en te beschermen.
- Het inventariseren en uiteindelijk beschermen van groene elementen, zoals parken,verkavelingen, hagen, bomenrijen en dergelijke draagt bij aan de beleving van het cultuurlandschap.
- Ook het instrument van beschermde stads- & dorpsgezichten zal bijdragen aan een versterking van de cultuurhistorie.
- Verder wordt nagedacht over de herbestemming van grote karakteristieke beeldbepalende objecten: behoud door ontwikkeling. Voor het behoud van met name grotere objecten is het van levensbelang dat zij een functie hebben om verval en sloop te voorkomen. Zevenaar zet in op het BAT-terrein. Herbestemming van oude gebouwen heeft meerdere voordelen: erfgoed blijft bewaard, het is duurzaam en het heeft een recreatieve waarde.
- Het spreekt voor zich dat een duidelijk vergunning- en subsidiebeleid onontbeerlijk is.

b) Monumenten altijd als onderdeel van hun omgeving beschouwen

Bij voorkeur moeten beeldbepalende en monumentale objecten / elementen versterkt worden in hun ruimtelijke setting. Bij ruimtelijke ontwikkelingen worden zij gezien als kansen ter versterking van de ruimtelijke kwaliteiten en zijn daarbij niet los te zien van de omgeving. Het leidt tot een duurzamer plan en een prettige verblijfsruimte. Het leidt ook tot een grotere diversiteit en herkenbaarheid van plekken/ruimtes.

c) Ontwikkelen van een cultuurhistorische waardenkaart

Cultuurhistorie heeft inmiddels een volwaardige plaats gekregen binnen ruimtelijke ontwikkelingen. Een historische waardenkaart, met een inventarisatie van de cultuurhistorische structuren en elementen, is voor een

goede afweging een noodzaak. Het vergroot de consistentie binnen de afwegingen. Het vergemakkelijkt ook de afweging. Maar het zal wellicht ook leiden tot een versterking van bestaande grotere structuren, zoals landgoed zones, dijken, wegen, verkavelingspatronen.

Cultuurhistorie vormt een volwaardige plek bij de ontwikkeling van het landschap. In het verleden zijn veel elementen en oude routes verloren gegaan. Bij veranderingen in het landschap vormt de cultuurhistorie een belangrijke pijler bij de ontwikkeling van gebieden. Oude historische elementen en structuren moeten weer herkenbaar worden gemaakt. Deze vormen verbindende schakels tussen de verschillende landschapstypen en legt een belangrijke relatie met recreatie.

De door de provincie ontwikkelde “relicten en kansenkaart” voor de Rijnstrangen en het gebied ten zuiden en ten oosten van Zevenaar is een van de uitgangspunten bij het ontwikkelen van een cultuurhistorische waardenkaart voor de gemeente Zevenaar.

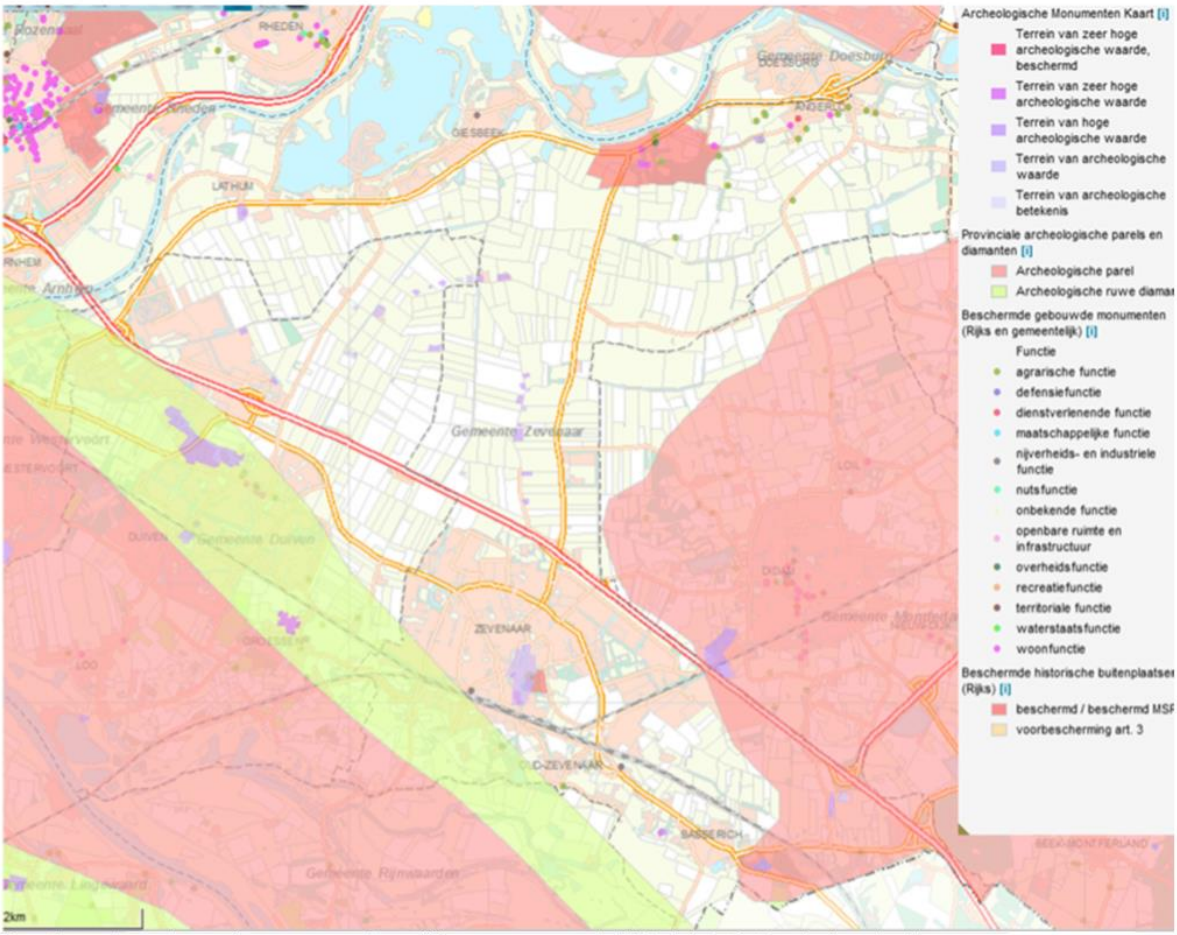
d) Cultuurhistorie versterkt recreatie en toerisme en vice versa

Hierbij valt te denken aan bezoeken aan landgoederen, wandel en fietstochten over oude dijken en door historische dorpjes, uitkijkend over de uiterwaarden, met een rustpunt bij een kolk. Te denken valt ook aan een ommetje Panoven. Cultuurhistorie versterkt recreatie en toerisme. Recreatie en toerisme zijn een stimulans in het behouden en versterken van het cultuurlandschap.

e) Zevenaar staat positief tegenover ontwikkelingsplannen die bijdragen aan het behoud, het herstel en de beleving van het archeologisch en cultureel erfgoed

De gemeente zal duurzame initiatieven van ondernemers ondersteunen. Beheer van bijvoorbeeld het heggenlandschap rondom Angerlo of het kleinschaliger landschap van Oud-Zevenaar en Ooy worden ondersteund en voor zover mogelijk verbeterd.

Bron: Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030



Beschermde gebouwde monumenten (rijks en gemeentelijk), historische buitenplaatsen en provinciale archeologische belangen en archeologische monumenten (Bron: Provincieloket Gelderland)

Planspecifiek

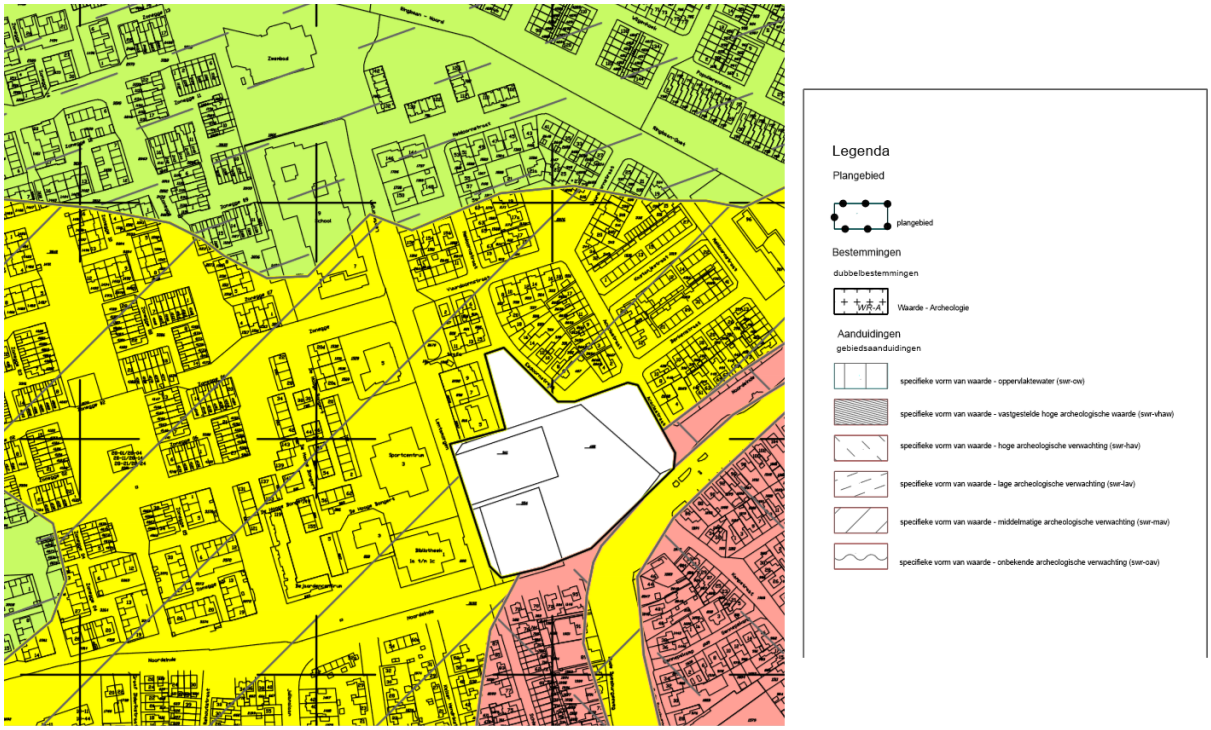
De molen is een gemeentelijk monument en wordt in dit plan versterkt in zijn ruimtelijke setting. Door van de molen een eengezinswoning te maken, krijgt de molen een nieuwe functie en daarmee een nieuwe toekomst. De molen is door haar vorm een unieke verschijning en zal door het plan (nog) mooier in het straatbeeld passen.

De kernopgaven: ‘Bewaren, beschermen, versterken”, komen in dit plan, volledig tot hun recht.

Archeologie

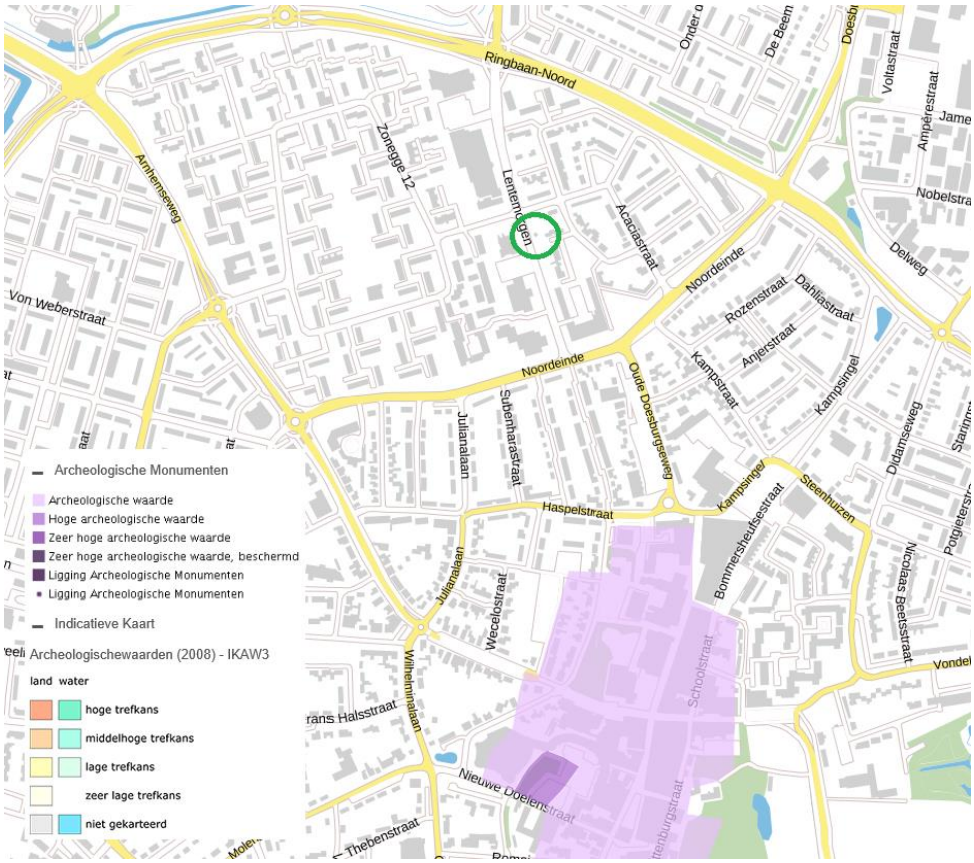
Het plangebied bevindt zich in een gebied met de archeologische aanduiding specifieke vorm van waarde – middelmatige archeologische verwachting.

Dit betekent dat indien de bodemingreep van het bouwplan groter is dan 500 vierkante meter en dieper dan 0,5 archeologisch onderzoek noodzakelijk is.



Bron: https://0299.ropubliceer.nl/index.asp?plannen=kaart

Gebied	Oppervlak	Diepte
specifieke vorm van waarde - vastgestelde hoge archeologische waarde (swr-vhaw) *	30	0,3
specifieke vorm van waarde - hoge archeologische verwachting (swr-hav)	200	0,5
specifieke vorm van waarde - middelmatige archeologische verwachting (swr-mav)	500	0,5
specifieke vorm van waarde - lage archeologische verwachting (swr-lav)	2.500	0,5
specifieke vorm van waarde - onbekende archeologische verwachting (swr-oav)	2.500	0,5
specifieke vorm van waarde - oppervlaktewater (swr-ow)	2.500	0,5



Planspecifiek

In het projectplan wordt geen bouwplan van meer dan 500 vierkante meter en dieper dan 0,5 meter gerealiseerd en worden derhalve geen van dit soort grondwerkzaamheden verricht. Om deze reden is een onderzoek naar archeologische waarden niet noodzakelijk.

Gemeente Zevenaar staat positief tegenover ontwikkelingsplannen die bijdragen aan het behoud, het herstel en de beleving van het archeologisch en cultureel erfgoed zoals de molen.

5.7 Economische uitvoerbaarheid

In het Besluit ruimtelijke ordening (hierna: Bro) is bepaald dat in de toelichting op het bestemmingsplan in ieder geval ‘de inzichten over de uitvoerbaarheid van het plan’ moeten zijn opgenomen. Dit volgt uit artikel 3.1.6 Bro. Het gaat daarbij over de financiële uitvoerbaarheid, waaronder planschade de vraag of voldoende financiële middelen beschikbaar zijn om het plan te realiseren, maar ook over economische uitvoerbaarheid, of het plan in de planperiode gerealiseerd kan worden.

Planspecifiek

Het plan wordt op particulier initiatief gerealiseerd. De kosten in verband met de realisatie zijn dan ook voor rekening van de initiatiefnemers. De gemeente heeft aangegeven dat er een overeenkomst vrijwaring planschade ondertekend dient te worden, zodat mogelijke planschadeclaims niet voor risico van de gemeente komen.

Bijlage 1: Historische informatie

Notulen van burgemeester en wethouders van Leveraar, woensdag 4 juni 1884, punt 7:

Alsvoren van E. F. Bourgogne d.d. 22 April l.l., om vergunning tot oprigting van een windkorenmolen op het Kadastraal perceel Sectie H no 354 gelegen in de buurtschap Grieth:

In aanmerking nemende:
dat de bij art. 6 der wet van den 2 Juny 1875, staatsblad no. 95, voorgeschreven kennisgevingen zijn gedaan;
dat op den volgens art. 7 dier wet bepaalden dag geene bezwaren tegen de oprigting van die inrigting ingebragt en evenmin bezwaarschriften ingeleverd zijn;

Overwegende:
dat er alzoo geene redenen tot weigering bestaan;
dat echter dient bepaald te worden, dat de te stichten molen niet 13 meter, zoo als op de teekening is aangeduid, maar tenminste 15 meter van den openbaren weg verwijderd zal moeten zijn;

Is eenparig goedgevonden:
Het verzoek van E. F. Bourgogne tot het oprigten van eenen windkorenmolen op het kadastraal perceel Sectie H no. 354, gelegen in de buurtschap Grieth, voor hem en zijne regtverkrijgenden in te willigen, onder bepaling, dat de molen vijftien meter verwijderd van den openbaren weg zal moeten zijn, en dat de inrigting binnen een jaar na de dagteekening van dit besluit voltooid en in werking gebragt zal moeten zijn.

En zal, om te voldoen aan de artt. 8 en 9 der aangehaalde wet, een afschrift van dit besluit met aangehechte gewaarmerkte stukken den adressant worden uitgereikt.



1904. N

Aan

Heeren Burgemeester en Wethouders
van

Zevenaar.

Geeft eerbiedig te kennen:
Gerrit Bolas, graanmolenaar, wonende te Zevenaar
dat hij aan zijne bestaande woning gemerkt
wijk E no 55., op het Kadastraal perceel Sectie
H no 596 een nieuw woonhuis wenscht te bouwen
van afmetingen en in den zin als op bijgaande
de teekening aangeduid.

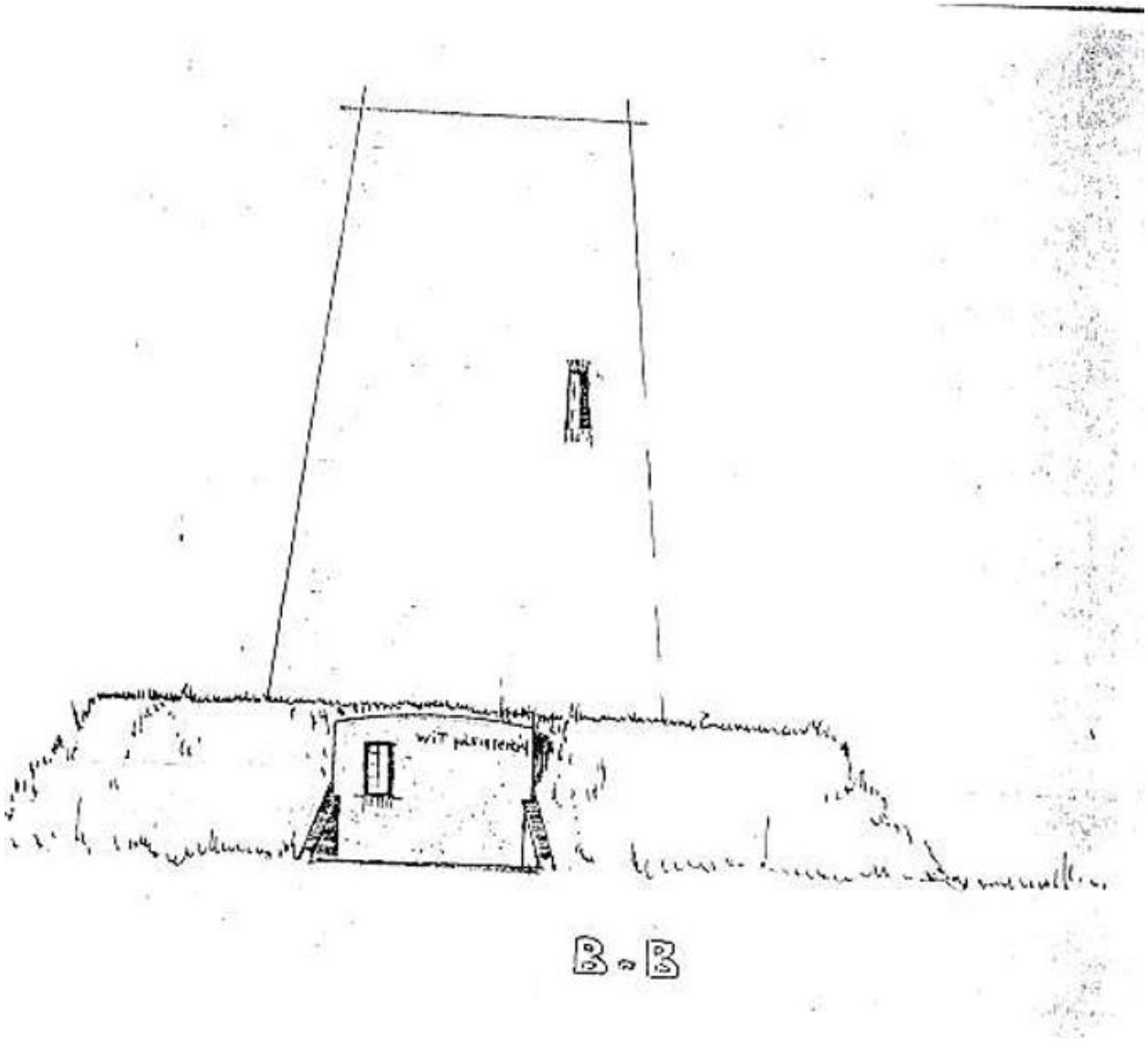
Rekenende waarom hij Uwe vergade-
ring beleefd verzoekt hem daartoe vergun-
ning te willen verleenen.

Dit Welke doende

Bolas

Zevenaar 29 Juli 04.

29 Juli 1904
vergunning verleend

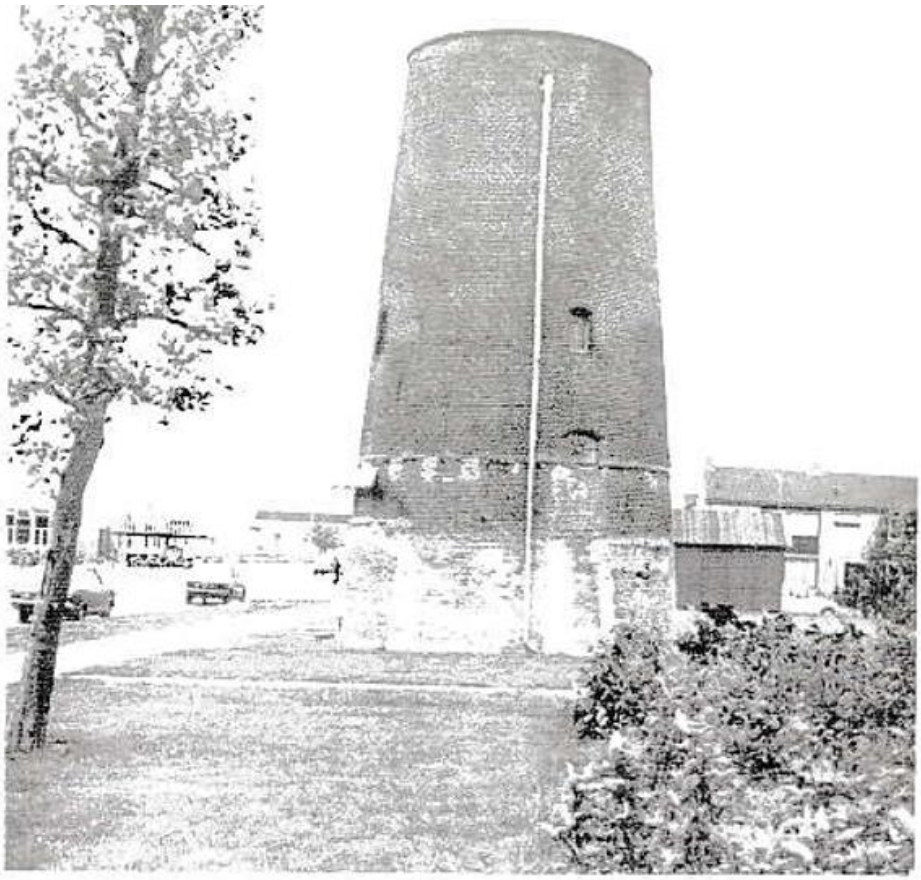


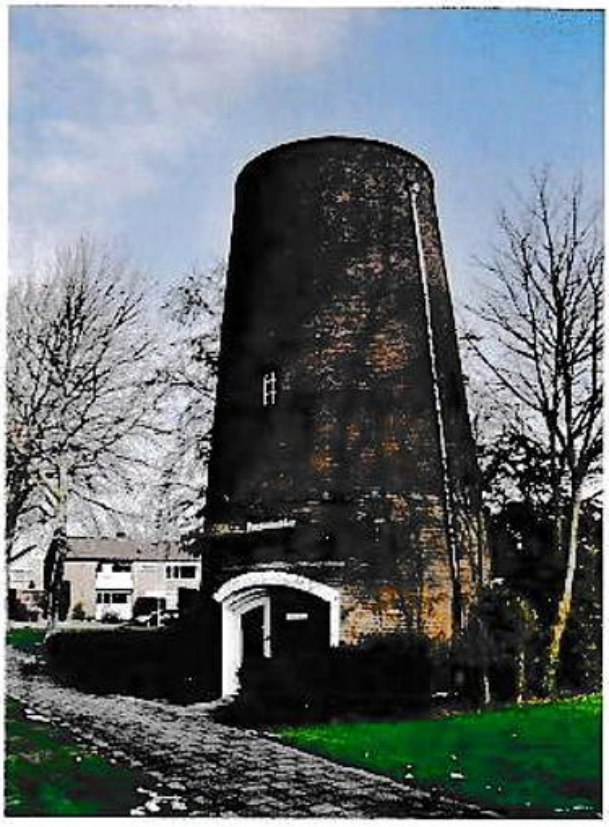
Originele tekening gekregen van de heer Goldewijk











Bijlage 2: Stikstofberekening restauratie/aanbouw molen t.p.v. Lentemorgen 122, Zevenaar

Bijlage 3: Lentemorgen 122 te Zevenaar - Quickscan flora en fauna in het kader van de Wet natuurbescherming

uitspraak

RECHTBANK GELDERLAND

Zittingsplaats Arnhem

Bestuursrecht

zaaknummers: AWB 20/1246 en 20/1335

uitspraak van de enkelvoudige kamer van 24 NOV 2020

in de zaken tussen

e Zevenaar, eiser 1,
te Zevenaar, eisers 2
(gemachtigde:),
samen eisers,

en

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zevenaar, verweerder
(gemachtigde:).

Als derde-partij heeft aan het geding deelgenomen: te Zevenaar
(gemachtigde:).

Procesverloop

Bij besluit van 1 november 2019 (het bestreden besluit) heeft verweerder aan derde-partij een omgevingsvergunning verleend.

Eisers hebben tegen het bestreden besluit beroep ingesteld.

Verweerder heeft een verweerschrift ingediend.

Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 7 oktober 2020. Eisers zijn verschenen en eisers 2 zijn bijgestaan door hun gemachtigde. Verweerder is vertegenwoordigd door zijn gemachtigde. Namens derde-partij is verschenen, bijgestaan door zijn gemachtigde.

Overwegingen

Feiten

1. Eisers wonen op de adressen en in Zevenaar. Derde-partij heeft een aanvraag gedaan om een omgevingsvergunning voor de realisatie van een woning, die wordt verbonden met een reeds bestaande molenromp, en een uitweg op het perceel in Zevenaar (hierna: het perceel). De molenromp is een 11,6 meter

hoog gemeentelijk monument dat sinds 2009 leeg staat. Derde-partij wil de molenromp integreren in een nieuw te bouwen woning. Eisers wonen op naastgelegen gronden en kijken vanaf hun woningen op de nieuwe woning uit.

Besluitvorming

2. Verweerder heeft de gevraagde omgevingsvergunning verleend aan derde-partij. De omgevingsvergunning ziet op de activiteiten: 'bouwen van een bouwwerk', 'uitvoeren van een werk', 'gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan' en 'in enig opzicht wijzigen van een monument', als bedoeld in artikelen 2.1, eerste lid, onder a, b en c, en 2.2, eerste lid, onder b, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

2.1 Ter plaatse geldt het bestemmingsplan 'Woongebied Kom Zevenaar'. Het onbebouwde deel van het perceel is bestemd als 'groen'. De bestaande molenromp is bestemd als 'bedrijf'. Niet in geschil is dat de realisatie van de woning en het beoogde gebruik van de molenromp voor woondoeleinden in strijd zijn met het bestemmingsplan. Verweerder is van het bestemmingsplan afgeweken met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, aanhef en onder a, onder 3°, van de Wabo. Aan het bestreden besluit heeft verweerder de ruimtelijke onderbouwing te Zevenaar' ten grondslag gelegd. In de ruimtelijke onderbouwing staat dat er geen belemmeringen zijn voor het verlenen van de omgevingsvergunning.

Volledig dossier

3. Eisers betogen dat onduidelijk is of verweerder alle van belang zijnde stukken heeft aangeleverd en of alternatieve tekeningen en ontwerpen bestaan.

3.1 In artikel 8:42, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) staat, voor zover hier van belang, dat het bestuursorgaan binnen vier weken na de dag van verzending van het beroepschrift aan het bestuursorgaan de op de zaak betrekking hebbende stukken zendt aan de bestuursrechter. De enkele door eisers gestelde onduidelijkheid biedt geen aanknopingspunten voor het oordeel dat de op deze zaak betrekking hebbende stukken er niet zijn. Het betoog van eisers slaagt reeds daarom niet.

Vleermuizen

4. Eisers betogen dat er geen deugdelijk onderzoek heeft plaatsgevonden naar de aanwezige natuurwaarden, omdat verweerder geen rekening heeft gehouden met vleermuizen in en rond de molenromp. Volgens eisers is het veldonderzoek onvolledig omdat dit onderzoek overdag plaatsvond. Eisers stellen dat er dan geen vleermuizen zijn.

4.1 Verweerder heeft de Quickscan flora en fauna van 21 augustus 2019 ten grondslag gelegd aan het bestreden besluit. In dit advies staan de resultaten van het veldonderzoek van 19 augustus 2019 tijdens welke, onder meer, is onderzocht of er vleermuizen aanwezig zijn binnen het projectgebied. Uit de resultaten van het veldonderzoek blijkt dat er in de molenromp geen sporen zijn aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van vleermuizen, binnen het projectgebied geen bomen aanwezig zijn die geschikt zijn voor bewoning door vleermuizen en niet is gebleken van vliegroutes van vleermuizen die het projectgebied raken. In het advies wordt daarom geconcludeerd dat het project geen negatief effect heeft op vleermuizen.
Eisers hebben geen (deskundig) advies ingediend die deze conclusie tegenspreekt. Weliswaar stellen eisers dat de bevindingen in het advies onvolledig zijn omdat het veldonderzoek

overdag heeft plaatsgevonden, maar dit betekent naar het oordeel van de rechtbank niet dat verweerder niet van dit advies mocht uitgaan. Er zijn geen aanknopingspunten dat overdag niet kan worden geconstateerd of ter plaatse vleermuizen leven.
Het betoog van eisers slaagt niet.

Waarde woning

5. Eisers 2 betogen dat de nieuwe woning ertoe leidt dat de waarde van hun woning daalt.

5.1 Naar het oordeel van de rechtbank is dit geen ruimtelijk belang dat kan worden meegewogen in deze procedure. Het staat eisers 2 vrij om desgewenst een verzoek te doen om vergoeding van gestelde planschade. Hiervoor leent zich een andere procedure, zodat het onderwerp hier onbesproken blijft.

Goede ruimtelijke ordening

6. Eisers betogen dat de omgevingsvergunning in strijd met de goede ruimtelijke ordening is verleend. Volgens eisers tast de vergunde woning hun woon- en leefklimaat aan. Eisers stellen op dat het uitzicht vanaf hun woningen onevenredig zal worden belemmerd omdat de nieuwe woning hoog en kolossaal is en te dicht op hun percelen staat. Verder stellen eisers dat zij in hun privacy worden aangetast.

6.1 De rechtbank stelt voorop dat verweerder alleen met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, aanhef en onder a, onder 3°, van de Wabo toestemming mag verlenen voor het afwijken van het bestemmingsplan als de activiteit niet in strijd is met de goede ruimtelijke ordening en het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat. Bij de vraag of dit het geval is, heeft verweerder beleidsvrijheid. De rechtbank moet de beslissing om op de voet van voornoemde bepaling af te wijken van het bestemmingplan daarom terughoudend toetsen.[1] Dat neemt niet weg dat verweerder duidelijk moet motiveren welke belangen op welke wijze zijn afgewogen.

6.2 De rechtbank stelt vast dat de nieuwe woning twee bouwlagen heeft en op ongeveer 4 meter afstand van de tuin van eisers 2 is gelegen. De woning is daar ongeveer 6 meter hoog en heeft een totale lengte van 20 meter. In de achtergevel ligt een terug gelegen deel van ongeveer 6 meter lang. Dat terug gelegen deel bestaat geheel uit een glaswand. De overige delen van de achtergevel zijn grotendeels dicht uitgevoerd met enkele kleine ramen.

6.3 Verweerder is van oordeel dat het woon- en leefklimaat van eisers niet onevenredig wordt aangetast door de woning. Deze woning past namelijk wat betreft maatvoering en volume bij de omringende gebouwen. De Lentemorgen kenmerkt zich door meer kubistische gebouwen met grote ramen en platte daken van behoorlijke omvang.
De rechtbank is van oordeel dat verweerder op deze wijze bij de beoordeling of de nieuwe woning in de omgeving past alleen de bebouwing aan de Lentemorgen heeft betrokken. Deze weg is een doorgaande straat met aan weerszijde forse bebouwing als een sporthal, een bibliotheek, een school en een zwembad, naast wat woningen. De woningen van eisers zijn aan de achterzijde van het perceel gelegen in een woonwijk bestaande uit woningen uit de jaren zestig met twee bouwlagen en een kap. Verweerder heeft deze bebouwing niet betrokken bij de beoordeling of de woning in de omgeving past. Daar was temeer aanleiding voor omdat de achterliggende woningen van eisers dichterbij de op te richten woning zijn

[1] Vergelijk de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 17 april 2013, ECLI:NL:RVS:2013:BZ7700.

gelegen dan de bebouwing aan de Lentmorgen.
Dat de wettelijke afstanden op grond van het burenrecht in acht worden genomen en geen strijd bestaat met civielrechtelijke regels die zien op de bescherming van de privacy, maakt verder nog niet dat de woning vanuit een oogpunt van ruimtelijke ordening aanvaardbaar is. Verweerder moet de aantasting van het woon- en leefklimaat van eisers duidelijk bij vergunningverlening betrekken. Nergens in de besluitvorming is echter kenbaar afgewogen of de 6 meter hoge, 20 meter lange achtergevel op korte afstand van de tuin van eisers, in het bijzonder eisers 2, ruimtelijk aanvaardbaar is. De belangen van eisers zijn nergens duidelijk afgewogen tegenover het belang van derde-partij bij deze woning en het, wel door verweerder steeds benadrukt, belang voor het geven van een nieuwe en nuttige bestemming aan de molenromp.
De ter zitting ingenomen standpunten van verweerder dat eisers geen recht hebben op blijvend vrij uitzicht en geen sprake is van inbreuk op de privacy omdat het in de lijn der verwachtingen lag dat er bebouwing zou komen, zijn in het kader van deze afweging niet doorslaggevend. Hoewel geen recht op blijvend vrij uitzicht bestaat, betekent dit nog niet dat alle dit uitzicht aantastende bebouwing uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar zou zijn. Verder is de stelling dat de realisatie van bebouwing op deze plek in de lijn der verwachtingen lag, nog geen reden om aan te nemen dat bebouwing in de huidige omvang en op de huidige afstand tot de tuin van eisers uit ruimtelijke oogpunt aanvaardbaar is.
Kortom, verweerder heeft in de besluitvorming onvoldoende duidelijk gemaakt op welke wijze de nieuwe woning past bij de (achter gelegen) omliggende woningen die niet aan de Lentemorgen zijn gelegen. Verder zijn niet kenbaar de belangen van eisers beschreven en is niet duidelijk beschreven waarom deze belangen minder zwaar wegen dan de belangen bij de bouw van de woning en nuttige bestemming van de molenromp.
Het betoog van eisers slaagt.

Monumentale waarden molenromp

7. Eisers betogen dat de aanbouw van de woning de monumentale waarden van de molenromp aantast. De molenromp wordt voor meer dan de helft opgenomen in de woning. Volgens eisers gaat hierdoor een groot deel van de cultuurhistorie verloren.

7.1 Verweerder heeft het advies van de monumentencommissie van 4 april 2018 ten grondslag gelegd aan het bestreden besluit. In het advies staat dat de monumentencommissie voorwaardelijk akkoord is met het project.
Naar het oordeel van de rechtbank blijkt uit het advies niet wat de monumentale waarden van de molenromp zijn en waarom die door de realisatie van het project niet worden aangetast. In het advies van 4 april 2018 worden vooral aspecten betrokken die er op zien om te voorkomen dat bij de uitvoering van de werkzaamheden schade ontstaat aan het monument. Volgens het advies dienen namelijk voor de aanvang van de werkzaamheden een werkomschrijving en een terreininrichtingsplan te worden aangeleverd omdat duidelijkheid moet worden verkregen over de vraag of de werkzaamheden gevolgen hebben voor de monumentale waarden van de molenromp.
In het advies is nog wel overwogen dat de deuren en kozijnen op de begane grond zo rank en slank mogelijk zijn en dat de pui zoveel mogelijk naar achteren is geplaatst en in een donkere kleur is uitgevoerd, zodat een onopvallende toevoeging ontstaat. Waarom deze aspecten ertoe leiden dat het monumentale karakter van de molenromp niet wordt aangetast, wordt niet geëxpliciteerd. De rechtbank is dus van oordeel dat het advies geen inzicht geeft in waarom de nieuwe woning de monumentale waarden van de molenromp niet aantast.
Het betoog van eisers slaagt.

Conclusie

8. Uit het voorgaande volgt dat het bestreden besluit niet zorgvuldig is voorbereid en niet deugdelijk is gemotiveerd. Daarmee is het bestreden besluit genomen in strijd met artikelen 3:2 en 3:46 van de Awb.

9. Het beroep is gegrond. De rechtbank zal het bestreden besluit vernietigen.

9.1 Bij een vernietiging van een besluit behoort de rechtbank de mogelijkheden tot definitieve beslechting van het geschil te onderzoeken. In het voorliggende geval leent de aard van de vastgestelde gebreken zich niet voor een andere wijze van herstel dan door verweerder. Verweerder dient bij de nieuwe beslissing op de aanvraag te onderzoeken en vooral te motiveren hoe de nieuwe woning past bij de (achter gelegen) omliggende woningen die niet aan de Lentemorgen zijn gelegen en of de woning het woon- en leefklimaat van eisers niet onevenredig hard raakt. Daarbij dient verweerder het uitzicht en de privacy van eisers te betrekken, in relatie tot de omvang van de woning en de korte afstand tot de percelen van eisers. Verder dient verweerder te motiveren welke monumentale waarden van de molenromp beschermenswaardig zijn, wat de effecten van het project op deze monumentale waarden zijn en of die effecten aan vergunningverlening in de weg staan. Omdat verweerder nog een nadere afweging dient te maken, acht de rechtbank definitieve beslechting van het geschil thans niet mogelijk. Verweerder zal dus opnieuw op de aanvraag van eisers moeten beslissen met inachtneming van deze uitspraak. De rechtbank stelt hiervoor een termijn van zes weken.

Proceskosten

10. Verder veroordeelt de rechtbank verweerder in de door eisers 2 gemaakte proceskosten. Deze kosten stelt de rechtbank op grond van het Besluit proceskosten bestuursrecht van door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand vast op € 1.050,- (1 punt voor het beroepschrift en 1 punt voor het verschijnen op een zitting, met een waarde van € 525,- per punt en wegingsfactor 1).

Niet gebleken is dat eiser 1 proceskosten heeft gemaakt die voor vergoeding in aanmerking komen.

11. Tot slot bepaalt de rechtbank dat verweerder het door eisers betaalde griffierecht van € 178,- afzonderlijk vergoedt.

Beslissing

De rechtbank:

- verklaart het beroep gegrond;
- vernietigt het bestreden besluit;
- draagt verweerder op om binnen zes weken na verzending van deze uitspraak een nieuw besluit te nemen op de aanvraag met inachtneming van deze uitspraak;
- veroordeelt verweerder in de proceskosten van eisers 2 voor een bedrag van € 1.050,-;
- bepaalt dat verweerder het door eiser 1 betaalde griffierecht van € 178,- vergoedt;
- bepaalt dat verweerder het door eisers 2 betaalde griffierecht van € 178,- vergoedt.

Deze uitspraak is gedaan door mr. J.J.W.P. van Gastel, rechter, in tegenwoordigheid van mr. T. Gelo, griffier.
De beslissing is in het openbaar uitgesproken op: 24 NOV 2020

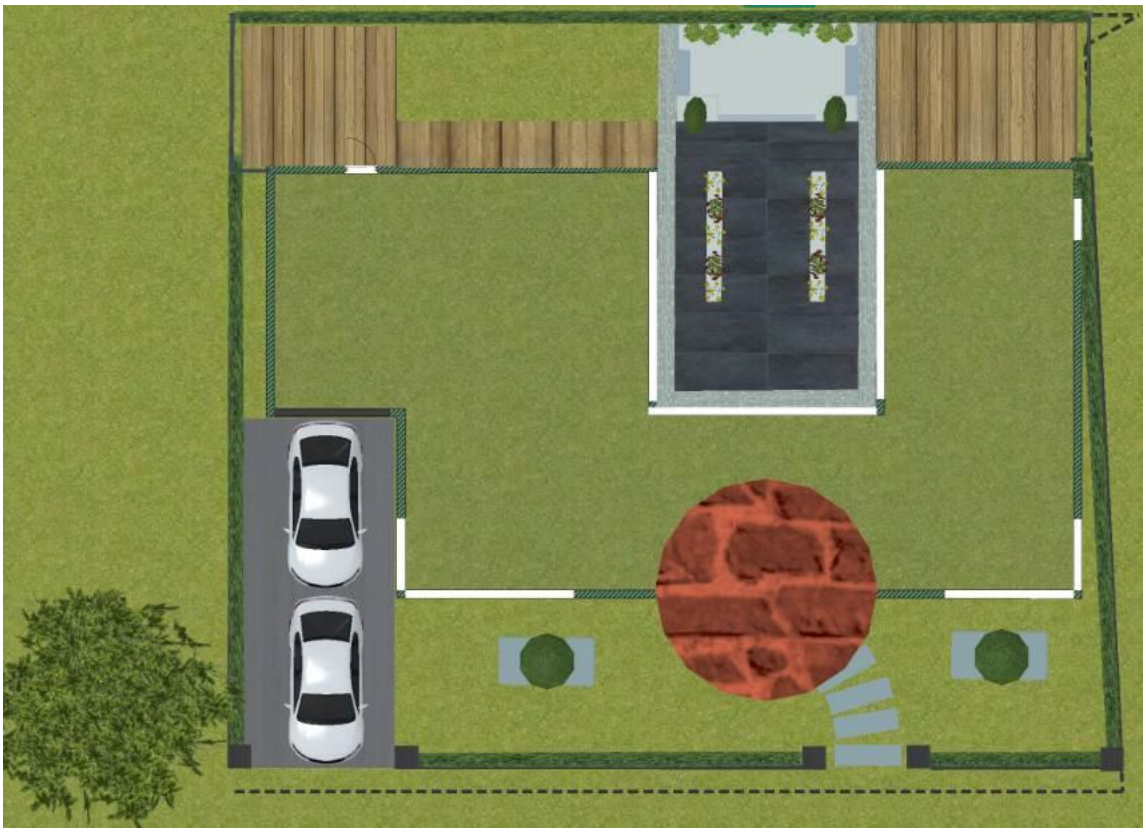
T Gelo

griffier rechter

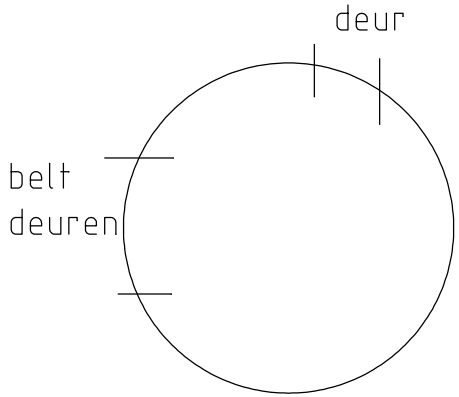
Afschrift verzonden aan partijen op: 24 NOV 2020

Rechtsmiddel
Tegen deze uitspraak kan binnen zes weken na de dag van verzending daarvan hoger beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Als hoger beroep is ingesteld, kan bij de voorzieningenrechter van de hogerberoepsrechter worden verzocht om het treffen van een voorlopige voorziening of om het opheffen of wijzigen van een bij deze uitspraak getroffen voorlopige voorziening.

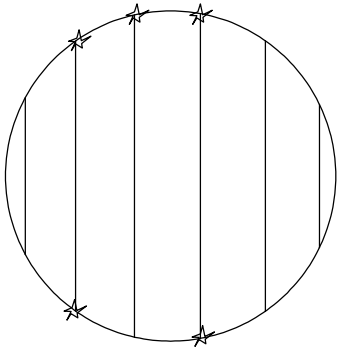
Voor kopie conform
De griffier van de
rechtbank Gelderland



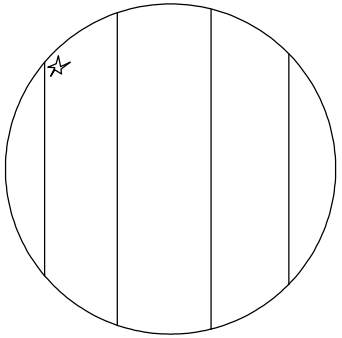




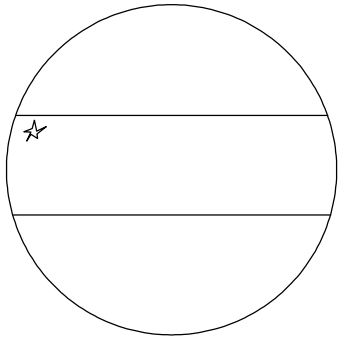
begane grondvloer cementdek



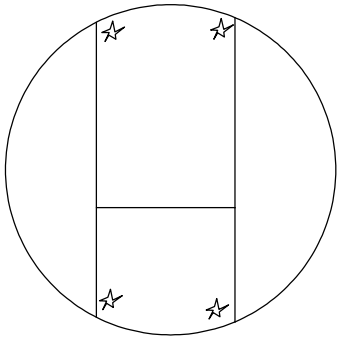
balklaag meelzolder



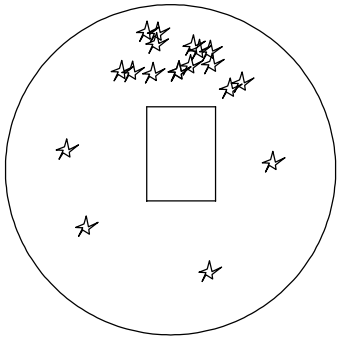
balklaag steenzolder



donsbalken



balklaag luizolder



betondek kapzolder

☆ AANGETASTE BALKKOP EN BETONROT

de tekening is een schematische weergave en niet exact op schaal, maten in het werk controleren, voor volledige beschrijving bevindingen: zie rapport

- bliksem afleiding
- ankerpunt
- te plaatsen ankerpunt
- (dak)veiligheidshaak
- te plaatsen (dak)veiligheidshaak
- (dak)veiligheidsoog
- te plaatsen (dak)veiligheidsoog

Object:	schematische weergave vloeren molenromp
Gelegen te:	Lentemorgen 122 Zevenaar
Objectnummer:	4642.20
Geinspecteerd:	2021

schaal 1:100

P: postbus 13, 6865 ZG Doorwerth T: (026) 339 17 07 E: info@monumentenwacht-gld.nl

monumentenwacht gelderland

monumentenwacht gelderland

INSPECTIERAPPORT 2021
objectnummer 4642
Molenromp
Lentemorgen 122



Monumentenwacht Gelderland
Richtersweg 21
Postbus 13
6865 ZG Doorwerth
tel. 026-3391707 / fax. 026-3397211
info@monumentenwacht-gld.nl
www.monumentenwacht-gld.nl
www.facebook.com/monumentenwacht-gld

Objectgegevens

Objectnummer	:	4642
Object	:	Molenromp
Gelegen te	:	Lentemorgen 122
Eigenaar/beheerder	:	De heer R. Langeveldt
Adres eigenaar	:	Zonegge 17-23, 6903 GP Zevenaar
Rijksmonumentnummer	:	Gemeentelijk monument
Categorie	:	09 Molens
Inspectiefrequentie	:	eenmalige inspectie

Inspectiegegevens

Inspectienummer	:	4642.21.6.001
Inspectie uitgevoerd door	:	R. de Bruijn, M. van Dinteren
Inspectiedatum	:	11-1-2021
Aanvang inspectie	:	8.00
Einde inspectie	:	10.00
Aantal inspectie-uren	:	2 x 2

Totaal aantal uren 4,00 + 5 uur administratie = 9 uur

Algemeen

Dit rapport is opgesteld naar aanleiding van een eerste inspectie. Daardoor is nog geen reëel beeld van de onderhoudsgeschiedenis te geven. De constructieve toestand (casco) van de molen is redelijk en op onderdelen matig. De onderhoudstoestand is matig. Dit is een gevolg van het feit dat er met name aan het voeg- en metselwerk te weinig onderhoud is uitgevoerd. Hieronder treft u de meest urgente uit te voeren werkzaamheden in volgorde van prioriteit. Overige uit te voeren werkzaamheden en adviezen treft u aan in het inspectierapport.
Het is in het belang van de monumentale molenromp dat dit herstel op zo kort mogelijk termijn wordt uitgevoerd. De huidige (schijnbaar) verlaten toestand nodigt blijkbaar uit tot vandalisme en inbraak hetgeen een bedreiging is voor het voortbestaan (denk aan brandstichting).
De meest recente adresbladen, informatiebladen, brochures en publicaties kunt u vinden op de website van Monumentenwacht Gelderland (www.monumentenwacht-gld.nl).
Als oriëntatie is aangehouden: grote toegangsdeuren aan de Lentemorgen = westzijde.

Aanbevolen werkzaamheden in volgorde van prioriteit

onderdelen	*rubriek*	*technische staat*	*termijn*
- herstel elf balkkoppen	3.1.2-3.1.5	aangetast	5-10 jaar
- grotendeels vervangen voegwerk	1.2.2	grotendeels slecht	z.s.m.
- enig herstel metselwerk (circa 20 m2 losse schil en plaatselijk inboetwerk)	1.2.2	delen slecht	gelijktijdig
- herstel deuren	1.5	aangetast	z.s.m.
- vervangen dakbedekking op betonvloer en verbeteren aansluitingen op borstwering en afdekking daarvan	2.2.5 en 2.3	matig	z.s.m.
- vervangen lichtkoepel op platte dak.	2.5.4	matig	z.s.m.
- enig herstel pleisterwerk interieur			
- vervangen hwa en vergaarbak	2.6	lek	z.s.m.
- behandelen gietijzeren ramen	1.4.3, 1.7.1, 1.7.2	roestig/breuk	z.s.m.
- herstel betonrot kapdek	3.1.6	schade	2-3 jaar

- vervangen ladders en trappen 3.2

Bereikbaarheid en toegankelijkheid
Alle delen van het gebouw zijn veilig bereikbaar of toegankelijk voor inspectie.

Bijlagen
- schematische weergave vloeren en balklagen en aangetroffen gebreken

Uitgevoerde werkzaamheden door de Monumentenwacht
- geen

Verwerkte materialen
- geen

Rubriek	*Kwali-ficatie**	*Toelichting*
1. GEVELS		
		De molen gezien van de westzijde
		De molen gezien vanaf de noordzijde.
		De molen gezien vanaf de oostzijde.
		De molen gezien vanaf de zuidzijde.

Rubriek	*Kwali-ficatie**	*Toelichting*
1.1 Funderingen		
- funderingen; algemeen		Voor zover waarneembaar en gezien de kwaliteit van het opgaande muurwerk.
1.2 Gevels		
1.2.2 Molenromp		
Metselwerk		
- metselwerk algemeen	R	
		Betreft dik en massief metselwerk. Aan de westzijde is bij een gedeelte bovenin de romp geconstateerd dat dit hol klinkt. Zeer waarschijnlijk staat in dit gedeelte een schil van een halfsteens dikte “los” van het achterliggende metselwerk. Dit is een gebrek dat vaker voor komt bij dik massief metselwerk en is het gevolg van spanningen door temperatuurschommelingen en ook vorst. Herstel is het beste uit te voeren door op regelmatige afstand (circa 40cm raster) roestvrijstalen ankertjes aan te brengen en te bevestigen (bijvoorbeeld met chemische ankers) in het gezonde metselwerk en deze in de buitenschil vast te voegen.
- bovenste halve meter metselwerk	M	Hierin klinken met name de strekken los hetgeen betekent dat ze “los” liggen. Bij herstel is het dus verstandig om vooraf rekening te houden met noodzaak tot uitgebreider herstel dan alleen vervangen van voegwerk. Stenen zullen uitgehakt en opnieuw ingemetseld moeten worden.
- metselwerk en bouwsporen		
		Op ongeveer 4 meter boven het huidige maaiveld is te zien dat globaal tegen de zuidelijke helft van de molen een aanbouw heeft gestaan (blauwe pijl). De dakaansluiting is destijds uitgevoerd in bitumen en een specierand. Boven de beltdeuren is een oorspronkelijke loodstrook te zien voor een waterdichte aansluiting met een invaartdek (rode pijl). De onderste delen van de molenromp (die dus in de belt gezeten hebben) lijken van een mindere (rode) kwaliteit steen te zijn maar dat is gevoelsmatig beoordeeld (groene pijl). Aan de westzijde is een gietijzeren raam boven de beltdeuren dichtgemetseld (gele pijl).
		Aan de noordzijde is een oude doorbraak weer dicht gemetseld. Het is goed te vernemen dat dergelijke bouwsporen in de nieuwe situatie gehandhaafd worden of weer gebruikt als doorgang om zo min mogelijk afbreuk te doen aan het monument.

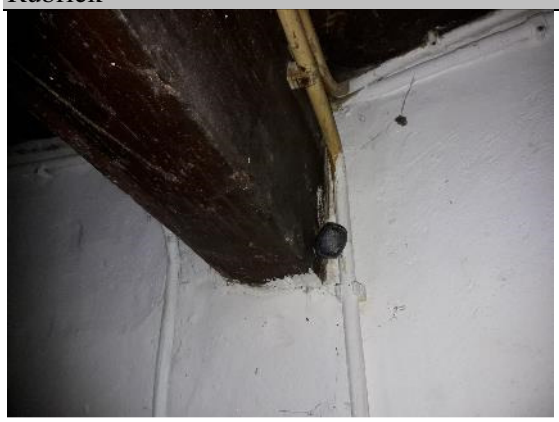
Rubriek	*Kwali-ficatie**				*Toelichting*
Voegwerk					
- voegwerk platvol			M		
					Het voegwerk varieert in kwaliteit van zeer slecht en diep uitgesleten (westzijde en op rollaag) tot vrijwel intact (klein deel oostzijde). Deels is in het verleden al eens herstel uitgevoerd in cementgebonden mortel die (gelukkig) niet al te hard is. Het grootste gedeelte van het voegwerk is dusdanig uitgesleten dat het aan te bevelen is om het gehele gedeelte dat niet ingekapseld wordt door de geplande nieuwbouw, opnieuw te voegen. Plaatselijk zal het voegwerk vrij diep moeten worden uitgehakt om tot op een gezonde achterliggende legmortel te komen.
- opmerking hydrofobeerlaag					Naar verluidt is het metselwerk aan de buitenzijde behandeld tegen indringen van vocht door middel van hydrofoberen. Toegepaste middel is onbekend. Bij het aanbrengen van een voegmortel is het belangrijk om hiermee rekening te houden omdat dit gevolgen heeft voor de te kiezen voegmortel. Voegen dient te geschieden met een hoofdzakelijk kalkgebonden mortel omdat deze qua eigenschappen het beste past bij de aanwezige legmortel die ook hoofdzakelijk uit kalk zal bestaan. Opnieuw hydrofoberen wordt zeker niet aanbevolen.
- aanvullend advies metselwerk en voegwerk					Herstelwerkzaamheden aan monumentaal metselwerk en voegwerk in monumentaal metselwerk dient volgens de uitvoeringsrichtlijnen historisch metselwerk (URL 4003) EN voegwerk (URL 4006) van stichting ERM te worden uitgevoerd. Deze zijn gratis te downloaden via de website van de stichting ERM. Het is zeer aan te bevelen om het herstel uit te laten voeren door een ter zake deskundig restauratie voegbedrijf.
- muurverfafwerking ter plaatse van invaartdeuren		R			
1.3 Pleisterwerk					
- pleisterwerk aan binnenzijde van de borstwering om het platte dak				S	
					Het pleisterwerk betreft een cementgebonden laag die in feite veel te hard is voor het metselwerk. Het vertoont scheurvorming, losstaande delen en is plaatselijk weggevallen. Daarbij is ook schade zichtbaar aan het achterliggende metselwerk.

Rubriek	Kwalificatie*	Toelichting
		Aan de westzijde vertoont het pleisterwerk een horizontale geleding die duidt op losliggende lagen in het achterliggende metselwerk. Het pleisterwerk komt voor herstel (grotendeels vervangen) in aanmerking. Hierbij rekening houden met herstelwerkzaamheden aan het achterliggende metselwerk. De mate en noodzaak van herstel is afhankelijk van de keuze voor afwerking van de binnenzijde van de borstwering. Hoe beter deze afwerking bescherming biedt, deste minder noodzakelijk is uitgebreid herstel.
- advies borstwering		Teneinde een goede bescherming te verkrijgen van de bovenzijde van de rollaag én een goede waterdichte aansluiting op de bitumenbedekking van het platte deel is het te overwegen (aan te bevelen) om tegen de binnenzijde van de borstwering ook een dakbedekking aan te brengen. Dat kan bitumenbedekking of kunststof zijn maar ook zink, koper of dergelijke. In combinatie met een deugdelijke afdekking op de rollaag kan zo een duurzaam waterdicht geheel verkregen worden. De afdekking op de rollaag zou bijvoorbeeld uitgevoerd kunnen worden in zink of koper dat geventileerd op een houten ondergrond wordt aangebracht.
1.4 Vensters *1.4.3 Gietijzer/staal* - acht gietijzeren ramen	R	
		Het ijzerwerk van de ramen vertoont zowel aan de binnen- als buitenzijde roestvorming. Mede daardoor zijn ook ruiten gebarsten. Meerdere ruitjes zijn op minder deugdelijke wijze vervangen gebruikmakend van kit (plaatselijk tegen de binnenzijde). Het westelijke raampje van de meelzolder (foto) is in het verleden dichtgemetseld maar nog wel aanwezig. De roestvorming op deze ramen is feitelijk alleen goed te verwijderen wanneer de beglazing wordt uitgehaald en het ijzerwerk goed ontroest en behandeld wordt. Dit kan in situ en is zeker aan te bevelen.
1.5 Deuren, poortjes, toegangen - houten invaartdeuren westzijde	M	
		Beide deuren worden aan de onderzijde aangetast door houtrot en komen voor herstel in aanmerking. Bij aanscherven van de schroten is het van belang dat ruim om de aantasting heen wordt afgezaagd en vervangen om te voorkomen dat sporen van de houtrot aantasting aanwezig blijven en opnieuw houtrot ontstaat. Kops hout tussen de oude en nieuwe delen dient vooraf goed behandeld te worden met verdunde grondverf. Ook delen die tegen elkaar worden bevestigd en nadien dus niet meer behandeld kunnen worden. Dit voorkomt intrekken van vocht en verkleint dus de kans op houtrot.

Rubriek	Kwalificatie*	Toelichting
- deurkozijn met toegangsdeuren achter de invaartdeuren	M	Dit is een moderne toevoeging. nog slechts ten dele aanwezig en komt voor vervanging in aanmerking.
- noordelijke toegangsdeur	M	De deur wordt aan de onderzijde door houtrot aangetast en komt voor herstel in aanmerking. Hoogstwaarschijnlijk is dit een deuropening die aangebracht is nadat de belt verwijderd is.
		
1.7 Glas/schilderwerk		
1.7.1 Beglazing		
- enkelglas in stopverf in de gietijzeren ramen	M	Als gevolg van de roestvorming op de gietijzeren ramen breken ruitjes. Om dit goed te kunnen behandelen is het dus aan te bevelen om de beglazing te verwijderen. Daarbij zullen de bestaande ruitjes vrijwel zeker breken en dus vervangen moeten worden.
1.7.2 Schilderwerk		
Buitenschilderwerk		
- schilderwerk invaart deuren en noordelijke deur	S	Het schilderwerk is schraal. Na herstel van het houtwerk van de deuren komt het schilderwerk voor behandeling in aanmerking.
- schilderwerk gietijzeren ramen	S	Het ijzerwerk vertoont zowel aan de binnen- als aan de buitenzijde roestvorming.
Binnenschilderwerk		
- binnenschilderwerk aansluitend met het vensterglas; algemeen	M	Het is belangrijk om de glasaansluitingen goed waterdicht te houden.
1.8 Diversen		
- gevelankers		Gevelankers ontbreken. Deze zijn voor zover dit te beoordelen is ook nooit aanwezig geweest. Gevolgen heeft dit blijkbaar niet gehad en dus is het aanbrengen ervan niet noodzakelijk.
2. DAKEN		
2.1 Kapconstructies		
2.1.1 Hout		
- algemeen		De oorspronkelijke molenkap is inclusief kruiwerk in het verleden verwijderd.

Rubriek	*Kwali-ficatie**	*Toelichting*
2.2 Dakbedekking *2.2.5 Bitumen*		
- bitumineuze dakbedekking APP	M	De bedekking is vrij oud en hard geworden maar nog wel waterdicht. Op de bedekking blijft water staan als gevolg van een verkeerd afschot. Het is aan te bevelen om de gehele bedekking te vervangen en dan een bedekking op afschot (kan isolatiemateriaal zijn) aan te brengen. Advies om dan een gemineraliseerde SBS bitumen toe te passen omdat daar minder schadelijke zuren uit komen dan uit APP. Zie ook opmerking bij rubriek 1.3 advies borstwering.
2.3 Aansluitingen		
- muurlood boven platte dak 	R	Het muurlood is te lang. Hierdoor kan door capillaire werking lekkage ontstaan. Tevens is het lood vrij dun, aan elkaar en op de bitumenbedekking gekit (om lekkages te voorkomen?) en de bevestiging in de muur is plaatselijk los geraakt. Door weggevallen delen pleisterwerk kunnen lekkages ontstaan. Zie rubriek 1.3 advies borstwering.
2.4 Dakopeningen *2.5.4 Luiken*		
- dakluik (raam) met kunststof golfplaat 	M	Het oorspronkelijke draadglas is naar verluidt gesneuveld door vandalisme. De opstanden zijn waarschijnlijk om lekkages te voorkomen met bitumenband beplakt. Advies om een deugdelijke uitstaplichtkoepel aan te brengen.

Rubriek	Kwali-ficatie*	Toelichting
2.6 Hemelwaterafvoeren		
- zinken vergaarbak met hemelwaterafvoer	M	
		Het zink op zich is nog redelijk. De afvoer is echter veelvuldig beschoten met een luchtbuks en vertoont dus vele deuken en gaten en is lek. De afvoer en vergaarbak komen voor vervanging in aanmerking.
3. INTERIEUR		
3.0 Algemeen		
- interieur; algemeen		Het aanwezige houtwerk van balken en vloeren is in het verleden behandeld tegen vraataantastingen.
3.1 Balklagen, vloeren		
- algemene opmerking		De balkkoppen zijn allen afgeprikt (dus geen destructief onderzoek of afboren) om te controleren op duidelijke aantasting. De kans bestaat dat naast de hieronder genoemde aangetaste balkkoppen ook andere balkkoppen aangetast zijn in het metselwerk. Uiteraard is het wel zo dat uit de praktijk blijkt dat ook de aangetroffen aangetaste balken geen grote constructieve gevolgen hebben gehad. Dit is dus geruststellend.
3.1.1 Begane grond		
- stenen vloer met gelakte cementdeklaag	R	De vloer vertoont meerdere scheuren maar is verder functioneel.
3.1.2 Meel- of maalzolder		
- orginele houten balklaag naaldhout geschilderd	R	
		Meerdere balkkoppen zijn door houtrot aangetast. Boven de meterkast zijn reeds sleutelstukken geplaatst en ook die zijn aangetast en door balken langs de gevel gestut.

Rubriek	*Kwali-ficatie**	*Toelichting*
		Deze balkkop aan de zuidzijde is duidelijk aangetast.
		Deze balkkop aan de zuidzijde klinkt erg hol maar is niet zo aangetast als de balkkop ernaast. Toch is herstel aan te bevelen.
		Een gebroken balk is met twee zware ijzeren strippen in een ver verleden versterkt en blijkbaar dus sterk genoeg.
		Een fraai krasmerk op één van de onderslagbalken.
- vloerdelen	R	Alleen de onderzijde is zichtbaar. Bovenzijde nieuwe vloerdelen.

Rubriek	Kwalificatie*	Toelichting
3.1.3 Steenzolder		
- orginele houten balklaag naaldhout geschilderd	R	
		Eén balkkop in de noordwesthoek is duidelijk aangetast. Overige balkkoppen zijn intact en niet duidelijk aangetast.
		Eén balk is versterkt of tegen slijtage beschermd met een ijzeren strip. Achter deze strip uit komt in geringe mate wat boormeel van houtworm. Het is zinvol om dit boormeel te verwijderen en dan te controleren op activiteit. Indien weer boormeel uit stroomt is de aantasting actief. Dit is zeer eenvoudig zelf te bestrijden.
- vloerdelen	R	Alleen de onderzijde is zichtbaar. Bovenzijde plaatmateriaal.
3.1.4 Donsbalken		
Originele vloerbalken		
- dubbele donsbalken naaldhout	R	
		Eén van de balkkoppen is bij de oplegging in de westgevel ernstig door houtrot aangetast en verzakt. Dit is in het verleden al eens met een dikke plank gestut en redelijk stabiel. Toch is uitgebreid herstel van deze balkkop wel aan te bevelen. Tussen beide donsbalken (vrij uniek) is in het verleden een spilkalf aanwezig geweest waarop de koningsspil gestaan heeft.
- nieuw aangebrachte balklaag met plaatmateriaal	G	De vloer is functioneel maar heeft niet echt monumentale uitstraling.

Rubriek	Kwalificatie*	Toelichting
3.1.5 Luizolder		
- orginele houten onderslagen van luizolder naaldhout	M	
		Alle balkkoppen zijn door houtrot fors aangetast. De elektromotor op de noordelijke balk heeft geen functie meer maar is wel het behouden waard.
- advies herstel balkkoppen		In totaal zijn er 11 balkkoppen duidelijk door houtrot aangetast (5 meelzolder/belt, 1 steenzolder, 1 donsbalk, 4 luizolder). Herstel van al deze balkkoppen is wel aan te bevelen maar niet urgent. Herstel kan worden gedaan door de balken aan te gieten met kunsthars in combinatie met glasfiberstaven of aanbrengen van sleutelstukken. Enkele balken zijn wat verzakt en zullen dus vooraf weer wat opgedrukt moeten worden. Voordeel van aangieten is een goede verankering in de gevels en dus ook meer stabiliteit. Tevens zoveel mogelijk behoud van het oude hout.
3.1.6 Kapzolder		
- betonnen vloer		
		Verspreid vertoont de betonnen vloer aan de onderzijde "betonrot". Vaak wordt betonrot gerepareerd door het roestende ijzer te schilderen met loodmenie en het afgescholde beton met een mortel op basis van cement en zand dicht te strijken. Deze reparaties zijn absoluut niet duurzaam. Voor een duurzaam en kwalitatief goed resultaat valt aan te bevelen de betonreparaties uit te laten voeren door een hierin gespecialiseerd bedrijf dat is aangesloten bij de Vereniging Gecertificeerde Betonreparatiebedrijven.
<u>3.2 Trappen</u>		
- algemeen	M	De trappen, ladders, vlizotrap etc functioneren maar zijn niet oorspronkelijk en ook niet allen even betrouwbaar/veilig. Advies om deugdelijke trappen te plaatsen en waar nodig traphekjes rond de openingen.

Rubriek	Kwalificatie*	Toelichting
3.3 Binnenpleisterwerk		
- binnenpleisterwerk algemeen	M	In de gehele molen komt losstaand en deels afbrokkelend of weggevallen pleisterwerk voor. Oorzaak is vochttransport door de molenromp en met name aan de westzijde. Herstel van het pleisterwerk heeft alleen zin nadat het metsel- en voegwerk aan de buitenzijde hersteld is. Compleet vervangen van alle pleisterwerk is niet echt noodzakelijk. Op de bovenste zolder is het pleisterwerk nog oorspronkelijk. In de overige delen geheel wit gesausd en mogelijk reeds vervangen in het verleden waarbij cementpleister is toegepast. Ervaring leert dat dit te waterdicht is en dus vaak weer los komt zoals ook hier op veel plaatsen het geval is. Bij herstel is het van belang dat cementpleister verwijderd wordt en vervangen door kalkgebonden pleisterwerk of (advies) smeer- of vertinwerk. Hierop kan desgewenst een sauslaag worden aangebracht. Het is van groot belang dat alle aan te brengen lagen een zo hoog mogelijk dampopen karakter hebben. Maar ook dat is geen garantie dat delen nooit zullen los komen. Op diverse plaatsen komen aan de binnenzijde uitsparingen voor waarin onderdelen aanwezig zijn geweest die verband houden met functies van de molen. Het is uiteraard wenselijk dat deze in stand gehouden worden.
3.5 Diversen		
- ventilatie/verwarming		Indien de molen op een redelijke wijze verwarmd zou worden en een constante ventilatiemogelijkheid aanwezig zou zijn zou dit gunstig zijn voor zowel de balklagen als ook het ijzerwerk in het betondek. In de huidige situatie is de ventilatie onvoldoende aangezien de molen afgesloten is en nergens voor gebruikt wordt.
4. DIVERSEN		
4.1 Technische installaties		
4.1.1 Algemeen		De technische installaties zijn niet beoordeeld.
4.1.2 Bliksembeveiliging		Dit is niet aanwezig en feitelijk ook niet echt noodzakelijk.
4.2 Bereikbaarheid en toegankelijkheid		
- inwendig	G	
- uitwendig	G	
4.6 Vogels en vleermuizen		
- algemeen		De molen is afgesloten en niet toegankelijk. Vleermuizen of uitwerpselen daarvan zijn niet aangetroffen.



Rubriek	*Kwali-ficatie**				*Toelichting*	Objectnummer 4642 Molenromp
6. GAANDE WERK IN DE MOLEN - algemene opmerking					Het gehele gaande werk is reeds zeer lang geleden uit de molen verwijderd.	
11-1-2021, R. de Bruijn, MONUMENTENWACHTER						

Initiatief:
Monumentenherstel/behoud

Molenromp “Baas”
Lentemorgen 122, Zevenaar



Inhoudsopgave

1. Gegevens 3
2. Doelstelling 3
3. Feitelijke situatie 4
4. Behoud van het monumentale karakter van de Molen 5
5. Huidige staat 5
6. Eisen gesteld door Monumentencommissie aan initiatief ter behoud van de culturele waarde 8
7. Plan analyse 9
8. Het initiatief 9
9 Renovatie/restauratie en herstelwerkzaamheden 19

Bijlage: A - Inspectierapport Monumentenwacht Gelderland

1. Gegevens

1.1 Gegevens Belanghebbenden:



1.2 Gegevens huidige eigenaar



2. Doelstelling

Belanghebbenden zijn voornemens de molenromp te kopen van de huidige eigenaar. De molen zal onderdeel gaan uitmaken van een eengezinswoning en zal geïntegreerd worden in de toekomstige aanbouw.

Voor het bouwplan als ook de renovatie is reeds een omgevingsvergunning verleend. Onderdeel van het vergunningstraject was het verkrijgen van goedkeuring door de Monumenten- en Welstandscommissie. Deze commissies hebben uitvoerig naar het plan gekeken. Tevens zijn er meerdere schouwen bij de molen geweest. De commissie heeft ingestemd met het plan en haar goedkeuring verleend.

3. Feitelijke situatie

Figuur 1: voor aanzicht molen



Figuur 2: linksvoor aanzicht molen



Het betreffende gemeentelijke monument:



Lentemorgen 122
Lentemorgen Zevenaar

Gemeentelijk monument

Oorspronkelijke functie/bouwperiode
Molenromp XIXd, XXa

Korte omschrijving karakteristieke historische waarde
Enig overgebleven restant, dat herinnert aan de activiteiten van de agrarische gemeenschap van Het Grieth.
Is nu in een moderne woonwijk gelegen.

Bron: CVZ (Cultuurhistorische Vereniging Zevenaar) Monumenten en beschermwaardige objecten in Zevenaar

4. Behoud van het monumentale karakter van de Molen

De restauratie en herbestemming betreft de voormalige korenmolen, type Bergmolen / Beltmolen en Pottenbakkerij (hierna: "de molen") gelegen aan de Lentemorgen 122 te Zevenaar.

Binnen de gemeente Zevenaar is een aantal rijks- en gemeentelijke monumenten aanwezig. Een integrale benadering bij de welstandsadvisering is hier een meerwaarde, zowel procedureel als inhoudelijk. Voor verbouw van gemeentelijke- of rijksmonumenten is een advies van de integrale Welstands- en Monumentencommissie benodigd. Op grond van de Wabo en de Bor dienen aanvragen voor een omgevingsvergunning voor de wijziging van een rijksmonument in een aantal gevallen voor advies te worden voorgelegd aan de minister van OCW, vertegenwoordigd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, alsmede aan het college van Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie. Het college van Burgemeester en Wethouders kan vervolgens, gehoord de ontvangen adviezen (inclusief het advies van de gemeentelijke monumentencommissie), een besluit nemen over de aanvraag om omgevingsvergunning.

5. Huidige staat

De molen is een gemeentelijk monument en is thans sterk in verval aan het raken. Stenen brokkelen af en er zit nagenoeg geen voegwerk meer aan de voorzijde van de molen. Ook wordt er al jaren niet meer gestookt in de molen waardoor het stucwerk volledig aan het afbladeren is. De houten balken in de molen zien er nog goed uit en zijn in het verleden geïmpregneerd.











6. Eisen gesteld door Monumentencommissie aan initiatief ter behoud van de culturele waarde

Ter behoud van de culturele waarde van het monument heeft de gemeente / Monumenten en Welstandscommissie de volgende eisen aan het project gesteld.

1. Initiatiefnemers stellen een restauratieplan op en stemmen deze af met de gemeente/monumentencommissie;
2. De molen dient het middelpunt van de woning te worden;
3. De aanbouw dient ondergeschikt te zijn aan de molen. De molen dient de eye-catcher te blijven;
4. De aanbouw mag niet verder dan de helft van de molen naar de straatkant worden gebouwd;
5. De aanbouw mag niet hoger dan 2 verdiepingen (6 meter);
6. Er mogen uitsluitend bestaande of voormalige openingen worden gebruikt als doorgang;
7. Er mag geen molenkap geplaatst worden;
8. De bestaande opening aan de linkerzijde van de molen mag worden dichtgemaakt maar dient in te springen ten einde zichtbaar te maken dat daar voorheen een doorgang zat;
9. Alleen bestaande openingen mogen worden opengemaakt.

10. De kleurstelling van de aanbouw dient te passen bij de rood/bruine stenen van de molen en dient hieraan ondergeschikt te zijn (reeds afgestemd en geaccordeerd door Monumenten en Welstandscommissie en rayonarchitect);
11. De molen dient goed zichtbaar te zijn. Door het vrije zicht aan de voorzijde en de raampartij aan de achterzijde blijft de molen geheel zichtbaar.

7. Plan analyse

Initiatiefnemer heeft een plan ingediend dat geheel voldoet aan de eisen van de Monumenten- en Welstandscommissie. Initiatiefnemers zullen obv het restauratieplan de molen in eren herstellen en behouden voor de toekomst.

8. Het initiatief

Initiatiefnemers zijn voornemens de molen te renoveren en zijn voornemens een aanbouw te realiseren die bewoond gaat worden en waarvan de molen een centraal onderdeel uit gaat maken. De molen zal als verkeersruimte en opslag gaan dienen. Door de vele ramen, zal de molen mooi zichtbaar blijven en een echte ‘eye catcher’ worden. De aanbouw wordt modern en kubistisch, zodat deze afsteekt bij de oude ronde molen. Hierdoor komt de molen als het ware naar voren en daardoor nog meer tot haar recht.

Initiatiefnemers hebben de wens, om van dit monumentale stukje Zevenaar, iets heel moois te maken.

Figuur 3: Initiatief bouwplan





8.1 Specifieke werkzaamheden aan het monument

Openen voormalig raam (voorzijde molenromp): Figuur 1: A
Dichtzetten bestaande deuropening (linkerkant molen): Figuur 1: B
Openen voormalige doorgang mosterdhuisje (rechter achterzijde molenromp): Figuur 2: C
Openen voormalige doorgang eerste verdieping (rechterzijde molenromp): Figuur 2: D

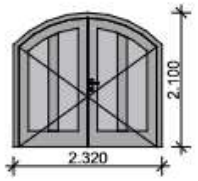
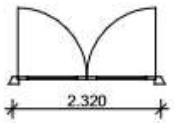
Figuur 1:



Figuur 2:



8.2 Toelichting specifieke onderdelen

Kozijnstaat buitenkozijnen	
ID	H1
Quantity	1
View from Opening ...	
2D Symbol	
Hoogte element	2.100
Breedte element	2.320
Rollaag	Uit
Hoogte deuropening	2.000
Breedte dagmaat	2.120
Hoogte deurpaneel	2.017
Breedte deurpaneel	2.154
Glas opp raamen	
Glas opp deuren	1,85
Ventilatie	—
Opmeriking	loopdeur rechts, met luiken
Opmerking	Houten kozijn met matglas

Ramen en deuren 1:1

<u>Toelichting molen entree (begane grond):</u> Opdrachtgevers zijn voornemens de bestaande houten deuren te behouden en te herstellen. Achter de houten deuren zit thans een binnen kozijn dat aan de onderkant aan het rotten is. Daarnaast sluit het kozijn niet goed aan op de molen waardoor er grote kieren zitten die kou en vocht naar binnen laten. Opdrachtgevers zijn voornemens het huidige kozijn te vervangen door een op maat gemaakt houten kozijn met matglas. Het glas zorgt voor een mooie lichtinval op de begane grond van de molen.

Figuur 4: Foto's begane grond monument





Toelichting: Opdrachtgevers zijn voornemens de doorgang naar het voormalige mosterdhuisje te heropenen. Deze doorgang zal de toegang zijn naar de aanbouw. De opening aan de linker zijkant zal worden gesloten met de stenen van de molen. Op verzoek van de heer Weijkamp (Monumentencommissie) zal de voormalige opening zichtbaar blijven.
De trap van de begane grond naar de eerste verdieping zal worden vervangen door een minder steile en veilige opgang. De opgang zal op dezelfde plek komen als de huidige opgang eveneens langs de wand van de molen.

Opdrachtgevers zijn voornemens de houten balken in het zicht te laten en het huidige stucwerk te herstellen. Het stucwerk is thans ernstig beschadigd doordat de huidige eigenaar niet meer in de molen stookt en de muren zeer vochtig zijn geworden. Rotte balkkoppen zullen worden hersteld.

Toelichting molen eerste verdieping:

Figuur 5: Foto's eerste verdieping monument





Toelichting: Opdrachtgevers zijn voornemens het raam aan de rechter achterzijde te heropenen om een doorgang te creëren naar de eerste verdieping van de aanbouw. Toen de molenwal nog rond de molen zat was hier eveneens een doorgang (rode cirkel).



Aan de voorzijde van de molen is thans een voormalig raam dichtgemetseld (blauwe cirkel). Opdrachtgevers zijn voornemens dit raam wederom zichtbaar te maken en te herstellen. Dit zorgt voor de nodige lichtinval op de eerste verdieping.

Thans is er een vlizotrap van de eerste verdieping naar de tweede verdieping. Opdrachtgevers zijn voornemens de vlizotrap te vervangen door een veilige opgang langs de muur van de molen vergelijkbaar met de opgang van de begane grond naar de eerste verdieping.

Opdrachtgevers zijn voornemens de houten balken in het zicht te laten en het huidige stucwerk te herstellen. Het stucwerk is thans ernstig beschadigd doordat de huidige eigenaar niet meer in de molen stookt en de muren zeer vochtig zijn geworden. Rotte balkkoppen zullen worden hersteld.

Toelichting molen tweede verdieping:

Figuur 6: Foto's tweede verdieping monument





Toelichting: Op de derde verdieping zitten twee grote houten balken waar vroeger de wieken op steunden. Deze balken lopen midden over het plafond van de tweede verdieping.

Opdrachtgevers zijn voornemens het plafond van de tweede verdieping (welke niet origineel is en door de pottenbakker zelf is geplaatst) te verhogen en een nieuw plafond boven de twee grote balken op de derde verdieping te plaatsen. Op deze manier komen ook deze historische robuuste elementen (de twee grote balken) in het zicht.

Thans is er een losse trap geplaatst om van de tweede verdieping naar de derde verdieping te komen. Opdrachtgevers zijn voornemens een vaste trap te plaatsen om van de tweede naar de derde verdieping te komen.

Opdrachtgevers zijn voornemens de houten balken in het zicht te laten en het huidige stucwerk te herstellen. Het stucwerk is thans ernstig beschadigd doordat de huidige eigenaar niet meer in de molen stookt en de muren zeer vochtig zijn geworden. Rotte balkkoppen zullen worden hersteld.

Toelichting molen derde verdieping:

Figuur 7: Foto's derde verdieping monument

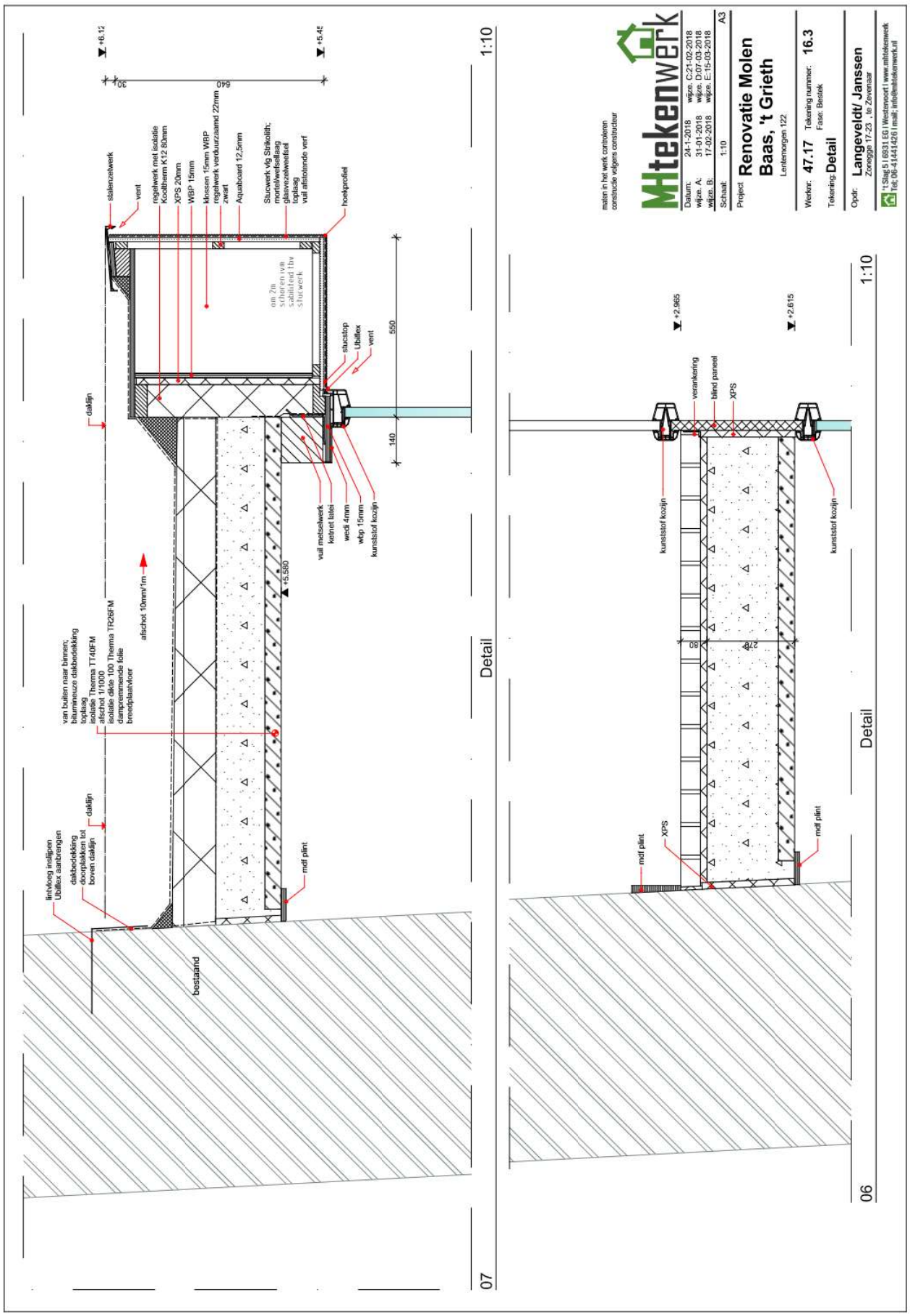


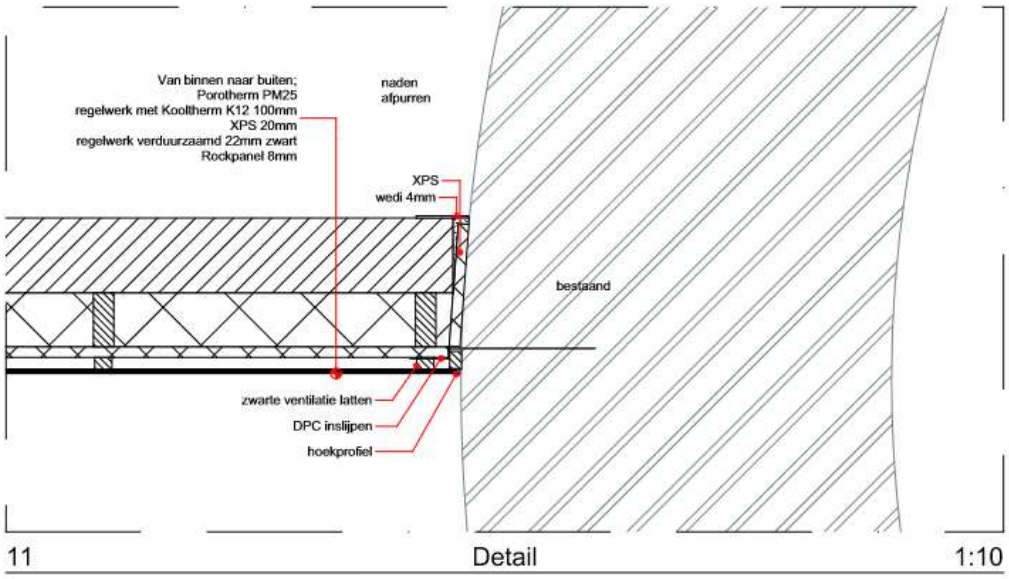


Toelichting: Opdrachtgevers zijn voornemens de muren op de derde verdieping te reinigen. Thans is er een losse trap geplaats om van de derde verdieping naar het dakterras te komen. Opdrachtgevers zijn voornemens een vaste wenteltrap te plaatsen om van de derde verdieping naar het dakterras te komen.

Het dakterras zal worden behandeld teneinde een goede waterdichte aansluiting te realiseren. Op de bitumenbedekking van het platte deel zal tegen de binnenzijde van de borstwering ook bitumenbedekking worden aangebracht in combinatie met een deugdelijke afdekking op de rollaag kan zo een duurzaam waterdicht geheel verkregen worden. Daarnaast wordt er een nieuwe uitstaplichtkoepel aangebracht.

Figuur 8: Technische tekeningen aansluiting aanbouw aan monument (dak aan molen)





maten in het werk controleren
constructie volgens constructeur

MHtekenwerk

Datum:	24-1-2018	wijze. C:	21-02-2018
wijze. A:	31-01-2018	wijze. D:	07-03-2018
wijze. B:	17-02-2018	wijze. E:	15-03-2018
Schaal:	1:10		A3

Project **Renovatie Molen Baas, 't Grieth**
Lentemorgen 122

Werknr: **47.17** Tekening nummer: **16.5**
Fase: Bestek
Tekening: **Detail**

Opdr: **Langeveldt/ Janssen**
Zonegge 17-23 , te Zevenaar

't Slag 5 I 6931 EG I Westervoort I www.mhtekenwerk
Tel; 06-41441426 I mail; info@mhtekenwerk.nl

9 Renovatie/restauratie en herstelwerkzaamheden

Voor de restauratie van de molen en het zorgdragen van het behoud van het monument heeft initiatiefnemer een externe gespecialiseerde consultant (Monumentenwacht, Gelderland) ingehuurd ten einde een inspectie uit te voeren en aan te geven welke onderdelen van het monument gerestaureerd dienen te worden. Tevens zijn door deze externe specialist aanbevelingen gedaan met betrekking tot het uitvoeren van de renovatie en herstelwerkzaamheden. Voor het inspectierapport opgemaakt door de Monumentenwacht verwijzen wij naar bijlage A.

Het bouwinitiatief voldoet op alle onderdelen met de adviezen van de externe consultant. Geen van de bouwwerkzaamheden tast het monument en haar karakter aan. De consultant heeft daarnaast in het inspectierapport geconcludeerd dat het in het belang van de monumentale molenromp is dat het herstel op een zo kort mogelijk termijn wordt

uitgevoerd en ook dat de verlaten toestand uitnodigt tot vandalisme en inbraak hetgeen een bedreiging is voor het voortbestaan van het monument.

Initiatiefnemers hebben het advies van de externe consultant overgenomen en zullen dan ook in lijn met deze adviezen de restauratie uitvoeren. Het advies van de consultant is dat ook gelijk het restauratieplan van initiatiefnemers. Op advies van de consultant zullen de diverse onderdelen van de restauratie uitgevoerd worden door gespecialiseerde bedrijven.

Voor de details met betrekking tot de uit te voeren restauratie en herstelwerkzaamheden wordt verwezen naar het rapport van Monumentenwacht.

Bijlage: A - Inspectierapport Monumentenwacht Gelderland

Advies

Betreft Second opinion Lentemorgen 122 Zevenaar

Ons kenmerk ZEV008-001

Datum 25 februari 2021

Behandeld door [redacted]

In Zevenaar aan de Lentemorgen 122 staat een oude molenromp. De molenromp is een gemeentelijk monument. Enkele jaren geleden heeft aanvrager een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor de bouw van een woning rondom de molenromp. Het college heeft op 1 november 2019 de omgevingsvergunning verleend. Tegen de omgevingsvergunning is door twee omwonenden beroep ingesteld. Zij beriepen zich onder andere op verlies van uitzicht, schending privacy en het niet passen van het bouwwerk in de omgeving.

De rechtbank heeft de omgevingsvergunning vernietigd, het college opdracht gegeven een nieuw besluit te nemen en daarbij te onderzoeken en vooral te motiveren hoe de nieuwe woning past bij de (achter gelegen) omliggende woningen die niet aan de Lentemorgen zijn gelegen en of de woning het woon- en leefklimaat van de twee direct achterliggen woningen niet onevenredig hard raakt. Daarbij moet volgens de rechtbank in ieder geval worden betrokken het uitzicht en de privacy van die woningen in relatie tot de omvang van de woning en de korte afstand tot de achtergelegen percelen.

Aan Kragten is door de gemeente Zevenaar gevraagd hiervoor een second opinion op te stellen. De aanvrager heeft naar aanleiding van de uitspraak een document opgesteld. Wij hebben beoordeeld of hiermee aan de opdracht van de rechtbank is voldaan en er sprake is van een goede stedenbouwkundige inpassing naar het achterliggende woongebied.

Stedenbouwkundige inpassing

Alleen wordt ingegaan op de stedenbouwkundige inpassing naar de omliggende woonbuurt. De presentatie naar Lentemorgen en de wijze waarop met de molenromp wort omgegaan is eerder al positief beoordeeld door de Monumenten- en Welstandscommissie van de gemeente Zevenaar. Daarnaast richten de bezwaren zich niet hierop.



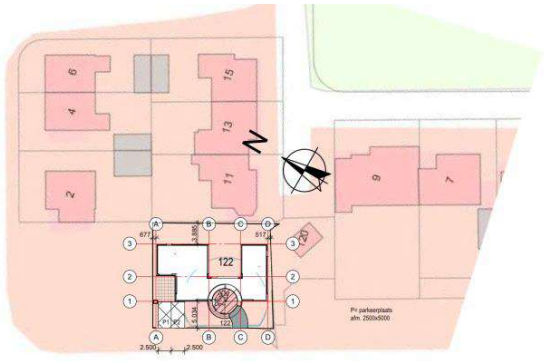
Figuur 1 stedenbouwkundige inpassing

De omliggende woonbuurt Lentemorgen I dateert uit de jaren 70 en heeft een regelmatig stratenpatroon met bebouwing in de vorm van vooral rijenwoningen en halffvrijstaande woningen en een klein aantal vrijstaande woningen. Vrijwel alle woningen bestaan uit 2 bouwlagen met kap. De bebouwing ligt grotendeels in oostwest dan wel in noordzuid richting. De buurt heeft een royale groene uitstraling aan de randen, bomenrijke straten en een tweetal parkjes.

De situering van het bouwplan sluit hier naadloos op aan. De bouwmassa is gesitueerd in dezelfde richting en heeft ook een bouwmassa die aansluit bij de omgeving. Eigenlijk wordt met deze toevoeging de molen meer met de woonbuurt verbonden.

Relatie directe omgeving

Vervolgens is het van belang te beoordelen hoe het plan zich presenteert naar de direct omwonenden. Daarvoor is door de aanvragen een uitgebreide notitie opgesteld. Op de belangrijkste aspecten wordt hierna ingegaan.



Figuur 2 relatie directe omgeving (bron bouwaanvraag)

Lichtbeperkingen

De directe achterburen hebben aangegeven dat hun uitzicht zal worden beperkt vanuit het zijraam van hun woning. Ook hebben zij aangegeven dat zij minder lichtinval zullen hebben door het bouwplan.

Initiatiefnemers hebben een licht/schaduw simulatie laten uitvoeren op diverse momenten door het jaar heen. Deze simulatie laat zien als gevolg van de westelijke ligging van het bouwplan, de hoogte van 2 bouwlagen en de afstand tot de perceelsgrens, dat de extra schaduw en beperking van de lichtinval summier is en op een beperkt aantal momenten van het jaar (zie bijlage 1 licht/schaduw simulatie).

Geconcludeerd wordt dat er geen sprake is van onaanvaardbare beperking van lichtinval.

Beperking van uitzicht

Het zicht van de omwonenden is nu gericht op een openbare groene zone langs Lentemorgen. Deze groene zone is ingericht met fikse boompartijen. Dit beeld wordt nu enigszins wegenomen door de realisatie van de bouwmasse in 2 lagen.

De bouwmassa ligt als het ware om de hoek, in het verlengde van Esdoornstraat 11. Een situatie die op een hoek verwacht kan worden.

Geconcludeerd wordt dat er geen sprake is van onaanvaardbare zichtbeperking.

Aantasting woon- en leefklimaat en privacy

De huidige situatie kenmerkt zich door een groene leefomgeving met de grote platanenbomen die aan de Lentemorgen staan. De platanen blijven behouden in het nieuwe plan. Daarbij wordt de nieuwe woning niet hoger dan 6 meter.
De achterburen zijn van mening dat er een grote muur naast hun huis wordt gebouwd en dat dit hun zicht aantast. De aanbouw aan de achterzijde zal van rechts naar links 4,5 meter zijn gevolgd door een inham van 6 meter en dan weer een aanbouw van 9 meter breed.

Er zijn geen raampartijen geprojecteerd in gevels van de bovenste laag die gericht zijn op de tuinen van de achterburen.
In de binnentuin zijn glazen wanden in de gevels gepland. De afstand tot de erfgrens van de binnentuin met de buren bedraagt circa 10 meter. De ruimten achter de glazenwanden zijn geen verblijfruimten maar verkeersruimten van de woning. De gangpaden lopen langs de glazen wanden. De ramen aan de andere twee zijden van de binnenruimte zijn ontworpen vanuit de architectuur van de woning en niet vanuit de omgeving.

Op de verdieping zijn slaapvertrekken en gangruimten gepland. Een situatie die gebruikelijk is in een woonbuurt met grondgebonden woningen in 2 lagen. Dat er hiervandaan enig zicht is op de tuinen van buren is niet onoverkomelijk. Alle omliggende woningen hebben op de verdiepingen slaapvertrekken die in meer of minder mate uitkijken op de tuinen van de buren.

Geconcludeerd wordt dat er geen sprake is van onaanvaardbare aantasting van de privacy.

Geadviseerd wordt om bij de tuininrichting een doorgaande haag op hoogte in de vorm van leibomen toe te passen (platanen, lindes of anderszins). Dit maakt dat in het grootste gedeelte van het jaar, wanneer ook gebruik gemaakt wordt van de tuinen, het zicht op het groen vrijwel behouden blijft.


Figuur 3 haag op hoogte met leibomen


Figuur 4 impressie aanzicht leibomen

Conclusie

Op basis van het voorgaande wordt geconcludeerd dat met dit bouwplan sprake is van een aanvaardbare inpassing naar de erachter gelegen woonbuurt en naar de directe omwonenden. Om de vermindering van het groene uitzicht enigszins te compenseren wordt geadviseerd om in het tuinontwerp leibomen toe te passen.

Bijlagen

Studie licht/schaduw simulatie initiatiefnemers

1. Belangenafweging bouwplan Lentemorgen 122

Het bijgevoegde bestand is een uitgebreide vastlegging van de beoordeling die door de gemeente heeft plaatsgevonden als ook de daaraan ten grondslag liggende feiten, criteria en afwegingen met betrekking tot het bouwplan aan de Lentemorgen 122 te Zevenaar.

1.1. Feitelijke situatie

Figuur 1: vooraanzicht molen



Figuur 2: linksvoor aanzicht molen



De Molen aan de Lentemorgen 122 is gelegen aan een tweebaansweg (30 km weg) dicht bij het centrum van Zevenaar in het deelgebied Lentemorgen oost - west. Het deelgebied Lentemorgen oost

– west wordt begrensd door de Arnhemseweg, de Ringbaan Noord en het Noordeinde, welke een belangrijke wijkontsluitingsfunctie hebben. Deze wegen vormen belangrijke ruimtelijke dragers voor de buurten. Voor het gedeelte van het Noordeinde tussen de Oude Doesburgseweg en de Ringbaan Oost is een bijzonder welstandsniveau toegekend, aangezien dit gedeelte een beeldbepalend onderdeel vormt van de toegangsroute naar het centrum. De rest van het gebied, waaronder de Lentemorgen, heeft geen waarden die bijzondere bescherming behoeven. Bij een dergelijk beheersgebied past een regulier welstandsniveau.

1.2 Welstandscriteria

Ruimtelijke kwaliteit is geen zaak van de eigenaren van grond of gebouwen alleen, het is een waarde die niet geïndividualiseerd of geprivatiseerd kan worden. Een goede ruimtelijke kwaliteit levert een bijdrage aan de leefbaarheid, de duurzaamheid en de culturele betekenis van een gebied. Het versterkt de 'eigenheid' (of identiteit) van een plek of een gemeente. Een aantrekkelijke, goed verzorgde omgeving verhoogt bovendien de waarde van het onroerend goed en versterkt het vestigingsklimaat. Mensen zijn graag in gebieden met een goede ruimtelijke kwaliteit.

De welstandsbeoordeling is volgens artikel 12 van de Woningwet gericht op het uiterlijk en de plaatsing van een bouwwerk. Het bouwwerk moet zowel op zichzelf als ook in samenhang met de omgeving worden beoordeeld, waarbij ook verwachte veranderingen van die omgeving een rol kunnen spelen.

Een belangrijke pijler van de welstandsnota is het gebiedsgerichte welstandsbeleid. De gebiedsgerichte welstandscriteria worden gebruikt voor bouwplannen die zich voegen binnen de bestaande ruimtelijke structuur. Dit hoofdstuk omvat de criteria voor plannen die gebaseerd zijn op de verschijningsvorm van specifieke deelgebieden binnen de gemeente. De criteria zijn daarom gebaseerd op de bestaande architectonische vormgeving en de bestaande ruimtelijke kwaliteit. De bestaande karakteristieken zijn vertaald in criteria met als doel dat het bouwwerk zich optimaal voegt binnen de bestaande omgeving.

De zwaarte van de welstandstoets hangt samen met de ligging van het bouwwerk en de karakteristiek van het bouwwerk of de gebouwde omgeving. Daarom is allereerst voor het gehele grondgebied van de gemeente Zevenaar het welstandsniveau bepaald. Vervolgens is op grond van de bebouwingskarakteristiek een indeling gemaakt in deelgebieden. Voor elk deelgebied is een beoordelingskader opgesteld. Dit omvat een beschrijving van het gebied, een waardebepaling en de bijbehorende welstandscriteria.

Gebieden met een regulier welstandsniveau
Hieronder vallen gebieden, die vanuit het perspectief van de gehele gemeente geen zware toetsing nodig hebben, maar waar wel aanleiding is om alert te blijven op de ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit. In deze gebieden dient de basiskwaliteit gehandhaafd te worden, voor zover deze niet grenzen aan belangrijke wegen of openbare ruimtes.

Welstandsniveau's	Beoordelingsaspecten	
Regulier		
+ gebieden waarvan de basiskwaliteit gehandhaafd moet worden	+ relatie met omgeving (ligging) + bouwmassa + materialen en kleuren: toets op hoofdlijnen	– plaatsing op kavel – oriëntatie en ontsluiting – hoofdmassa – compositie en uitstraling van de bouwmassa's – materiaal- en kleurgebruik van de hoofdvlakken

Gebiedsbeschrijving

Lentemorgen I wordt begrensd door de Arnhemseweg, Ringbaan noord en Noordeinde. De wijk dateert van de jaren'70 en bestaat uit twee woongebieden, (oost-west), gescheiden door een voorzieningenzone. De voorzieningen in deze strook zijn wijkoverstijgend zoals: een zwembad, middelbare school, bankgebouw, sporthal en de openbare bibliotheek. Voor de dagelijkse voorzieningen zijn de bewoners aangewezen op de voorzieningen in het centrum van Zevenaar. Naast de woonfunctie komen bij de westelijke entree van de wijk verder het politiebureau, een gezondheidscentrum en een praktijk voor fysiotherapie voor. In het middengroen staat een sporthal. In Lentemorgen I (oost) bevindt zich aan de zuidrand van het gebied de recente uitbreiding van appartementen en grondgebonden woningen op de locatie van de voormalige kerk Maria Koningin.

Massaopbouw

De massaopbouw in Lentemorgen I west is conform de inzichten van de jaren '70 – '80. De positionering van woningen dient de beslotenheid van de woningen te versterken. De bouwmassa's bestaan uit diverse types rijenwoningen in 2 bouwlagen met kap en een horizontale geleding. Aan de voorzijde van de woonblokken zijn schuurtjes geplaatst, waardoor de beslotenheid van de individuele woning is versterkt. Daarnaast zijn ter versterking van de beslotenheid de bouwmassa's rond de hofjes ten opzichte van elkaar een kwartslag gedraaid, zodat voorzijden van woningen niet aan elkaar grenzen. Binnen een straat komen zo qua positionering meestal geen identieke oriëntaties voor, met de woningen aan de noordrand als voornaamste uitzondering. In Lentemorgen I oost bestaat de bebouwing uit een mix van luxe vrijstaande woningen, 2/1- kapwoningen en rijenwoningen in 2 bouwlagen met kap. De rijenwoningen zijn ondergeschikt aan de bouwmassa. Verdraaiingen in de oriëntatie van de bouwmassa's van 2/1-kap woningen en rijenwoningen, met per bouwblok identieke woningen.

De bouwmassa's zijn eenvoudig en rechthoekig in 2 bouwlagen en eventueel met kap. De massaopbouw bezit een horizontale geleding door de toepassing van langskappen en de gestandaardiseerde gevelopbouw van de individuele woning. Verdraaiingen in het kavelpatroon zorgen ervoor dat massa's niet volledig orthogonaal (haaks) ten opzichte van elkaar staan. De hoogbouw is eveneens eenvoudig en rechthoekig, maar van een groter volume met een gelaagdheid van 4-5 bouwlagen en een plat dak. De functie in de voorzieningenzone bepaalt de vorm, zoals bij de sporthal, schoolgebouw en zwembad. De massaopbouw bestaat uit eenvoudige rechthoekige volumes, overwegend met een platdak. De overige bebouwing is eveneens eenvoudig en rechthoekig, maar minder sober, zoals De Hooge Bongert, het bankgebouw en de bibliotheek. De Hooge Bongert bezit een eigen massaopbouw, met hogere volumes (4-5 bouwlagen) langs de weg Lentemorgen en

Noordeinde. Ook de bebouwing op het voormalige terrein van Maria KoninginKerk bezit een eigen massaopbouw, met een appartementengebouw (4 bouwlagen) en grondgebondenwoningen in verschillende typologie met driewoonlagen en een plat dak.

De woningen en gebouwen aan de Lentemorgen zijn breed van omvang. De woningen zijn in een blok/kubistisch gebouwd (rijtjeswoningen) en er staat een appartementencomplex. De overige gebouwen (middelbare school, bedrijfsverzamelgebouwen, sporthal en Zwembad) zijn tevens breed en kubistisch opgezet.

Aan de achterzijde van het bouwproject is de Esdoornstraat gelegen. De wijk aan de achterzijde kenmerkt zich door woningen met twee verdiepingen en een kap. Ook staan er diverse kubistische woningen met plat dak. De woningen zijn vrijstaande woningen, geschakelde woningen en twee onder een kap woningen/rijtjeshuizen. De wijk waarin de Esdoornstraat is gelegen is enigszins afgeschermd van de straat (aan de lentemorgenzijde) door een groenstrook en diverse beplantingen (struiken en Bomen).

Materialen en kleuren

Het materiaal en kleurgebruik is afgestemd op de materialen en kleuren van het betreffende gebouwen in de directe omgeving (zie hierna foto's). Het gebruik van schreeuwerige, niet harmoniërende kleuren is niet toegestaan. De kleuren dienen goedgekeurd te worden door de Welstandscommissie als ook de Monumentencommissie aangezien het plan de restauratie van een gemeentelijk monument betreft (dit is reeds gebeurd).

Woondichtheid

Het bouwplan ligt dicht bij het centrum van Zevenaar en gebouwen en woningen staan in deze omgeving dicht bij elkaar. De Esdoornstraat is een woonwijk waar de woningen aan elkaar gebouwd zijn. Aan de Lentemorgen zijde is meer ruimte maar ook de woningen aan deze zijde zijn tegen elkaar gebouwd en dicht op elkaar gesitueerd.

Figuur1 : Bovenaanzicht directe omgeving



Foto 1: voorkant Lentemorgen/molen



Foto 2: gebouwen / woningen Lentemorgen: rechter zijde molen



Foto 3: Esdoornstraat: wijk achter de molen



Foto 4: Woningen nieuwbouw Esdoornstraat



Foto 5: Woningen nieuwbouw Esdoornstraat



Foto 6: gebouwen / woningen Lentemorgen: linkerzijde molen



Foto 7: woningen Esdoornstraat direct achter molen



1.3 Het initiatief

Initiatiefnemers zijn voornemens de molen te renoveren en zijn voornemens een aanbouw te realiseren die bewoond gaat worden en waarvan de molen een centraal onderdeel uit gaat maken. De molen zal als verkeersruimte en opslag gaan dienen. Door de vele ramen en de manier waarop de molen in de avond, uitgelicht gaat worden, zal de molen mooi zichtbaar blijven en een echte ‘eye catcher’ worden. De aanbouw wordt modern en kubistisch, zodat deze afsteekt bij de oude ronde molen. Hierdoor komt de molen als het ware naar voren en komt daardoor nog meer tot haar recht.

Initiatiefnemers hebben de wens, om van dit monumentale stukje Zevenaar, iets heel moois te maken. De molenstomp is reeds een heel andersoortig en uniek element dat los staat van de achterliggende wijk. De uitbouw tot woning verandert niks aan dat vertrekpunt aangezien het behoud van het bijzondere karakter van het object juist uitgangspunt is teneinde iets bijzonders te creëren waarbinnen de monumentale waarde van de molenstomp een eerbiedwaardige (en vanaf de straat beleefbare) waarde behoudt.

Figuur 3: Initiatief bouwplan





1.3 Plan behandeling

Ondanks dat het een uniek object en plan is hebben initiatiefnemers, in samenspraak met welstand, aansluiting bij de omgeving gezocht.

Ligging

Het bouwplan voor de Lentemorgen 122 heeft een veel sterkere binding met de voorzijde aan de lentemorgen dan met de achterzijde aan de Esdoornstraat. Het bouwplan heeft haar zichtzijde aan de straatkant van de Lentemorgen als ook haar voordeur en oprit. Er is geen aansluiting of pad naar de achterliggende wijk waar de Esdoornstraat in is gelegen.

Het bouwplan is zeer goed zichtbaar van de Lentemorgen zijde. Aan de Esdoornkant wordt het zicht op het bouwplan geblokkeerd door de woning direct gelegen aan het perceel of door hoge beplanting en heeft daarmee nauwelijks blootstelling aan de rest van de achterliggende wijk.

Woondichtheid

Het bouwplan ligt in een dichtbevolkt gebied van Zevenaar en is op vijf meter gelegen van het dichtstbijzijnde pand, de achterliggende woning. Deze afstand is aanzienlijk ruimer in vergelijking tot de woningen gelegen in de wijk aan de achterzijde en tevens woningen gelegen aan de Lentemorgen.

De afstand van de woning ten opzichte van de erfgrens aan de Esdoornstraat 17 mag volgens de regels wonen 3 meter bedragen. In dit plan is een afstand van 4 meter aangehouden. Hiermee voldoet de nieuwe woning aan de afstand tot de perceelsgrens. De wanden van de nieuwe woning die op deze 4 meterlijn staan zijn nagenoeg gesloten met uitzondering van bovenlichten voor badkamer.

Vormgeving

Het bouwplan voldoet aan de ruimtelijke kwaliteitseisen binnen het plangebied. Met de aanbouw wordt een modern pand gerealiseerd met twee bouwlagen dat hoekig (kubistisch) is met een plat dak en veel ramen, geheel in lijn met de omringende gebouwen aan de Lentemorgenzijde. In de straat de Lentemorgen staan meerdere moderne kubistische gebouwen met grote ramen en een platte daken. Voorbeelden hiervan zijn de (voormalige) bibliotheek en de daar tegenoverstaande woningen, het appartementencomplex, de sporthal de lentemorgen, het bedrijfsverzamelgebouw (pal tegenover de molen), het Liemers College en het zwembad. Het kubistische en moderne pand tegenover de molen aan de Lentemorgen zijde heeft zelfs een ronde uitsparing geplaatst die bij de molen aansluit (zie hiervoor foto 1).

Ook in de wijk aan de achterzijde zijn er diverse woningen die tevens modern en kubistisch zijn. En vergelijkbaar zijn met de bouwstijl van het voorliggende plan (zie hiervoor foto's 3-5).

Het bouwplan is zo opgezet dat het breed van aanzien is net als de panden/woningen gelegen aan de Lentemorgen. De diepte is echter door de omvang van het perceel als ook de ligging tov de achterliggende woning beperkt. De brede opzet is tevens noodzakelijk om genoeg woonruimte te creëren (aangezien het niet toegestaan is om de molen hiervoor te gebruiken). Ook is het van belang om de gemaakte investering te compenseren.

Initiatiefnemer heeft nog wel verzocht of het mogelijk is om een aanbouw te maken met drie verdiepingen net als bij een aantal gebouwen/woningen aan de Lentemorgen. Dit verzoek is echter afgewezen obv het volgende:

a. De molen zou hierdoor minder/niet meer dominant zijn tov de aanbouw (eis Monumentencommissie);
b. De hoogte van de aanbouw zou tot extra licht- en zichtbeperking leiden van de woning gelegen aan de achterzijde.

De hoogte van de woning is 2 bouwlagen deze is dan 6 meter. Dit komt overeen met de goothoogte dat in het bestemmingsplan is opgenomen. In de omgeving staan zelfs woningen met een kap waarbij de goot ook op 6 meter zit en de bouwhoogte op 9 meter.

Alternatief: Voor de beoordeling van de vormgeving heeft welstand tevens gekeken naar de wijk gelegen aan de achterzijde van de woning en beoordeeld of een alternatief voor de aanbouw beter binnen de omgeving past en hierbij de belangen van de omwonende in acht genomen. Hiertoe zou de aanbouw twee woonlagen krijgen en een kap vergelijkbaar met de direct achterliggende woningen. Dit alternatief is niet acceptabel bevonden obv de volgende argumenten:

a. De hoogte van de aanbouw, door de kap, zou tot gevolg hebben dat dit tot extra licht- en zichtbeperkingen zou leiden voor de achterburen;
b. De hoogte en kap zouden ertoe leiden dat de molen minder/niet meer dominant zal zijn tov de aanbouw. Dit zou een inbreuk zijn op de eis gesteld door de Monumentencommissie.
c. De kap zou een afwijking zijn tov de gebouwen aan de Lentemorgen waarmee het bouwplan een veel sterkere binding heeft.

<u>Materialen en kleur</u>

Ondanks dat het een uniek object is zijn de materialen en kleur in overeenstemming met de wijk en in meer mate besproken en afgestemd met de Monumenten- en Welstandcommissie als ook met de rayonarchitect.
Initiatiefnemers hebben diverse voorstelling in dit kader gedaan. Zo had in een eerder voorstel de aanbouw een witte kleur. Dit was echter niet gewenst aangezien de molen minder/niet meer dominant zal zijn tov de aanbouw. Initiatiefnemers hebben vervolgens diverse kleurstalen besproken met de rayonarchitect en Monumenten- en Welstandcommissie.
Daarnaast is met de gemeente de groenstrook van de Lentemorgen besproken en wordt door het aanbrengen van groene begroeiing aan de randen van de kavel hieraan recht gedaan.

Alternatief: Er is door de Welstandcommissie ook nog beoordeeld of de aanbouw een gelijke kleurstelling dient te krijgen als de achterliggende woningen aan de Esdoornstraat. Dit alternatief is niet acceptabel bevonden obv de volgende argumenten:

a. Door de kleurstelling wordt de molen minder/niet meer dominant zal zijn tov de aanbouw;
b. De kleurstelling van de achterliggende woningen past minder goed bij de rode baksteen van de molen;
c. De kleurstelling van de achterliggende woningen sluit niet aan bij de kleurstelling van de woningen/gebouwen gelegen aan de Lentemorgen waar het plan een veel sterkere binding mee heeft.

1.4 Belangenafweging buurt

Bij de beoordeling van het bouwplan is het belang van omwonende uitvoerig aan de order geweest en besproken door/met de volgende gemeentelijke organen:

- Welstandscommissie;
- Stedenbouwkundige;
- Het College;
- Gemeente raad.

De volgende onderwerpen zijn beoordeeld.

Licht- en zichtbeperkingen

De directe achterburen hebben aangegeven dat hun uitzicht zal worden beperkt vanuit het zijraam van hun woning. Ook hebben zij aangegeven dat zij minder lichtinval zullen hebben door het bouwplan.

Lichtinval beperking: initiatiefnemers hebben een licht/schaduw simulatie laten uitvoeren op diverse momenten door het jaar heen. Deze simulatie laat zien dat de extra schaduw en beperking van de lichtinval zeer summier is en zich slecht voor doet in een beperkt aantal momenten van het jaar.

Daarnaast is de lichtinval thans beperkt door de beschutting van planten en bomen gelegen naast de molen. Deze beplanting reikt tot ruim 10-13 meter hoogte. De beplanting is thans gelegen op 6,5 meter van de woning van de achterburen. Bij de realisatie van het bouwplan zal deze begroeiing worden verwijderd (is thans ook gebeurd door de huidige eigenaar van de molen) en de aanbouw zal tot maximaal 6 meter hoogte reiken. De aanbouw zal gesitueerd worden op 5 meter van de woning van de achterburen. Dit leidt tot een aanzienlijke toename van lichtinval voor de achterburen.

Er is beoordeeld of een alternatief bouwplan mogelijk is om de hinder met betrekking tot de lichtinval ervaren door de achterburen te beperken hiervoor zijn de volgende alternatieven bekeken.

a. *Aanbouw verder van de erfgrens situeren*: dit alternatief is niet wenselijk bevonden om de volgende redenen.
    - Bij het eerder voorstel van initiatiefnemers was de aanbouw dichter op de erfgrens met de achterburen gesitueerd en was de aanbouw breder. In overleg met de gemeentelijke planoloog / stedelijk bouwkundige is besloten om, ivm het belang van de achterburen, de aanbouw minder breed te maken en 1 meter verder van de erfgrens te plaatsen. Het nog verder van de erfgrens situeren van de aanbouw zal slechts een zeer beperkt voordeel mbt de extra lichtinval tot gevolg hebben (zie schaduw simulatie).
    - Woningoppervlakte wordt te klein. Aangezien de molen uitsluitend als verkeersruimte gebruikt mag worden dient de aanbouw van een afdoende omvang te zijn om het gezin te huisvesten als ook de investering te compenseren. Daarnaast is het plaatsen van een derde verdieping op de aanbouw niet gewenst gezien de eerder weergegeven argumentatie.

- De lichtinval wordt slecht op bepaalde tijden en momenten in het jaar zeer summier beperkt en neemt ook toe door het verwijderen van de hoogte begroeiing rondom de molen.

b. *Aanbouw met slecht 1 verdieping*: dit alternatief is niet wenselijk bevonden om de volgende redenen.
    - Door het realiseren van een aanbouw met slechts 1 verdieping zal er een bungalow worden gerealiseerd die niet aansluit met de omringende gebouwen en woningen. Alle gebouwen in de omgeving hebben meerdere woonlagen.
    - Woningoppervlakte wordt te klein. Aangezien de molen uitsluitend als verkeersruimte gebruikt mag worden dient de aanbouw van een afdoende omvang te zijn om het gezin te huisvesten als ook de investering te compenseren.
    - De lichtinval wordt slecht op bepaalde tijden en momenten in het jaar zeer summier beperkt en neemt ook toe door het verwijderen van de hoogte begroeiing rondom de molen.

Zichtbeperking zijraam: In de huidige situatie kunnen de achterburen uit hun zijraam op de begroeiing naast de molen uitkijken als ook voor een beperkt deel op de straat gelegen aan de Lentemorgen. Door de aanbouw zal dit uitzicht worden beperkt.

Er is beoordeeld of een alternatief bouwplan mogelijk is om de hinder mbt de uitzichtbeperking ervaren door de achterburen te beperken hiervoor is het volgende alternatief bekeken.

a. *Aanbouw uitsluitend situeren aan linker zijde van de molen*: dit alternatief is niet wenselijk/mogelijk bevonden om de volgende redenen.
    - Een eis van de Monumentencommissie is dat de molen het middelpunt worden van de woning. Hierdoor komt de molen beter tot haar recht en blijft het monumentale karakter beter behouden;
    - De molen dient geïntegreerd te worden in de woning/aanbouw (eis Monumenten en Welstandcommissie). Dit is technisch niet mogelijke wanneer de aanbouw uitsluitend aan de linker zijde wordt gesitueerd, omdat er geen doorgang is aan de linker zijde van de molen. Om de molen dominant te laten zijn aan de aanbouw en omdat het monumentale karakter van de molen zo goed mogelijk behouden moet blijven heeft de Monumentencommissie als eis gesteld dat de aanbouw niet verder naar voren mag komen dan de helft van de molen. De doorgang die thans aan de linkerzijde van de molen zit, zit in het midden van de molen waar de aanbouwwand komt. De wand verder naar voren plaatsen is niet wenselijk ivm monumentale karakter en esthetische vormgeving.
    - In verband met het behouden van het monument mogen uitsluitend bestaande doorgangen worden geopend ten einde de molen aan de aanbouw aan te sluiten. Er zit hiervoor uitsluitend een doorgang aan de rechter achterzijde van de molen.
    - Woningoppervlakte wordt te klein. Aangezien de molen uitsluitend als verkeersruimte gebruikt mag worden dient de aanbouw van een afdoende omvang te zijn om het gezin te huisvesten als ook de investering te compenseren. Daarnaast is het plaatsen van

een derde verdieping op de aanbouw niet gewenst gezien de eerder weergegeven argumenten.
- De percelen blijven afgezien van de aanbouw aan elkaar grenzen. Beide partijen wensen hiervoor een erfafscheiding te plaatsen. De erfafscheiding zal bij elk bouwplan tot een beperking van het uitzicht van de achterburen leiden.

Woon en leefklimaat van de buren

De huidige situatie kenmerkt zich door een groene leefomgeving met de grote platanenbomen die aan de Lentemorgen staan. Door de woning te koppelen aan de bestaande molenromp zal de groene leefomgeving en uitzicht voor de achterliggende woningen voor een deel verdwijnen. De Platanen blijven wel behouden in het nieuwe plan. Daarbij wordt de nieuwe woning niet hoger dan 6 meter en zal er zicht blijven op het bovenste gedeelte van de bomen.

De achterburen zijn van mening dat er een grote muur naast hun huis wordt gebouwd en dat dit hun zicht aantast. De aanbouw aan de achterzijde zal van rechts naar links 4,5 meter zijn gevolgd door een inham van 6 meter en dan weer een aanbouw van 9 meter breed.

In de inham komt op 10 meter van erfgrens een glazen wand, waardoor de molen in z'n geheel zichtbaar blijft. Door de glazen wand ontstaat er een doorkijk naar de molen vanaf de achterzijde van de woning. Tevens is de glazen wand nodig voor daglicht toetreding.

Initiatiefnemers hebben diverse malen aangeboden aan de achterburen om de achtergevel een kleur/aanzicht te geven die voor hen wenselijk is. De achterburen hebben dit van de hand gewezen. De gevelbekleding wordt nu antraciet grijs met steen reliëf conform de andere zijden van de aanbouw.

Privacy
De achterburen geven aan dat de aanwezigheid van de glazenwanden in de gevel van het 'binnentuin' inbreuk geeft op de privacy. Zoals reeds aangegeven bedraagt de afstand tot de erfgrens met de buren 10 meter.

De ruimten achter de glazenwanden zijn geen verblijfruimten maar verkeersruimten van de woning. De gangpaden lopen langs de glazen wanden. De ramen aan de andere twee zijden van de binnenruimte zijn ontworpen vanuit de architectuur van de woning en niet vanuit de omgeving.

In de hiernavolgende afbeeldingen zijn de zichtlijnen aangegeven vanuit de glazen wand naar de omgeving.

Afbeelding 1: Vanuit de ramen van de zijgevel 1 kan men wel naar de woning en tuin van de achterburen kijken (vuurdoornstraat 2). Bij de woning aan de Esdoornstraat 11 is er alleen zicht op de tuin. Dit is vergelijkbaar met de situatie van de andere woningen in de omgeving van Vuurdoornstraat 2.

Afbeelding 2: Vanuit de glazen achterwand is er zicht op de tuin van Esdoornstraat 11. De afstand van de glazen gevel naar de erfgrens is 10 meter. Achter de glazenwand bevinden zich geen

woonfuncties/verblijfsruimten. Het maakt onderdeel uit van de verkeersruimte van de woning. Het vormt een verbinding tussen de twee zijvleugels van het gebouw.

Afb 1 Zichtlijn raam gevel 1



Afb 2 Zichtlijnen glazen achtergevel



Afb 3 Zichtlijn Raam gevel 3



In het eerder voorstel van initiatiefnemers waren er ramen in de achterzijde geplaatst. Deze zijn in het herziene voorstel, in samenspraak met de Stedenbouwkundige, verwijderd ten einde de privacy van de achterburen te waarborgen. Thans is het derhalve niet meer mogelijk om vanuit de achterzijde van de aanbouw in de tuin van de achterburen te kijken (uitsluitend twee hoge toilet raampjes). Vanuit de tuin van de achterburen komt het aanzicht er als volgt uit te zien.

Figuur 4: uitzicht uit tuin achterburen op nieuwbouw



Figuur 5: Alternatief uitzicht door toevoeging groene beplanting om aanzichtachterwand te breken



1.5. Afweging / conclusie

De Gemeente constateert obv hetgeen hiervoor is weergegeven dat de achterburen hinder zullen ondervinden in de vorm van een beperking van hun licht- en zichtbeperking. Hierbij heeft de gemeente beoordeeld of de hinder bovenmatig is en dit afgewogen tegen de overige belangen.

Overige belangen: Bij de belangenafweging zijn, naast de hiervoor weergegeven belangen van de buren, de volgende belangen in oogschouw genomen:

a. *Behoud van gemeentelijk monument:* De molen is een gemeentelijk monument en thans sterk in verval aan het raken is. Stenen brokkelen af en er zit nagenoeg geen voegwerk meer aan de

voorzijde van de molen. Ook wordt er al jaren niet meer gestookt in de molen waardoor het stucwerk volledig aan het afbladeren is. De molen dient derhalve gerestaureerd te worden.
De huidige eigenaar heeft de molen al bijna 12 jaar te koop staan en heeft niet de financiële middelen meer om de molen te restaureren en zelf te onderhouden.
De molen is tevens al diverse malen doelwit geweest van vandalisme. Recent is nog een ruit aan de linker zijde van de molen ingegooid.
Initiatiefnemers zullen de molen geheel volgens het restauratieplan herstellen, beschermen en onderhouden.

b. *Realisatie van energie neutrale eengezinswoning:* De initiatiefnemers gaan een eengezinswoning realiseren die energieneutraal is. Hiermee voldoet het plan aan twee doelstellingen van de gemeente Zevenaar.
c. *De molen is het pensioen van de huidige eigenaar:* De huidige eigenaar heeft geïnvesteerd in de molen om uiteindelijk hiermee zijn pensioen te kunnen bekostigen. De huidige eigenaar is thans op leeftijd (78 jaar) en heeft nog steeds niet de mogelijkheid gehad om de molen te verkopen aangezien er nog geen initiatief is goedgekeurd.
d. *Realisatie bijzonder bouwplan:* Door realisatie van het bouwplan zal er een unieke woning worden gerealiseerd die bijzonder is en een aanvulling voor het aanzicht van Zevenaar.
e. *Er zijn geen andere projecten/initiatieven die uitvoerbaar zijn:* De molen staat al 12 jaar te koop en er zijn geen alternatieven initiatieven geweest of in het vooruitzicht die minder hinder verzorgen voor de achterburen.

Belangenafweging: De gemeente komt tot de conclusie dat de belangen voor de achterburen niet tot onevenredige hinder leiden en dat de overige belangen in dit kader zwaarder wegen. Dit is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

a. De lichtinval die wordt beperkt door het bouwplan is zeer summier. Dit blijkt uit de schaduw/licht simulatie die is uitgevoerd. Ook zal op bepaalde tijden de lichtinval juist toenemen door het snoeien van de beplanting.
b. De aanbouw is in het definitieve voorstel verder van de erfgrens geplaatst;
c. De initiatiefnemers hebben diverse malen aangeboden om het aanzicht van de achterzijde naar wens vorm te geven. De achterwand krijgt net zulke gevelbekleding als de andere zijden van de aanbouw.
d. De privacy van de buren wordt gewaarborgd door geen ramen in de achterwand te plaatsen. Er is geen zicht in de woning van de achterburen.
e. De beperking van het uitzicht is uitsluitend uit een zijraam van de woning van de achterburen;
f. Bij elk bouwplan dient er een aanbouw te geschieden aan de rechterzijde van de molen (gezien van de Lentemorgen kant), omdat er daar uitsluitend een doorgang zit waarmee de molen en de aanbouw verbonden zijn. Dit zal dus bij elk plan tot een beperking van het uitzicht leiden.
g. Bij realisatie van elk bouwplan zal het perceel van de achterburen grenzen aan dat van de initiatiefnemers en om niet in elkaars woning en tuin te kijken zal er altijd een erfafscheiding worden geplaatst. Initiatiefnemers hebben daarnaast aangeboden om in samenspraak met de achterburen de erfafscheiding overeen te komen en die te betalen.
h. Er is geen recht op vrij uitzicht. De woning staat in een dicht bevolkt gebied van Zevenaar dicht bij het centrum. Daarnaast staat de molen al 12 jaar te koop en is het voorzienbaar dat er een bouwproject zou worden gerealiseerd.
i. Het plan voldoet aan alle wettelijk evenals de Welstandeisen;

j. Er zijn geen alternatieven initiatieven geweest of in het vooruitzicht die minder hinder verzorgen voor de achterburen.

GEMEENTE ZEVENAAR

Omgevingsvergunning

Burgemeester en wethouders hebben op 18 januari 2018 een aanvraag om een omgevingsvergunning ontvangen voor het realiseren van een woning in samenhang met de molen romp. De aanvraag gaat over Lentemorgen 122 te Zevenaar en heeft registratienummer HZ_WABO-2018-0075.

Besluit
Burgemeester en wethouders besluiten, gelet op artikelelen 2.1, 2.2, 2.10, 2.12 lid 1 onder a. sub 3, 2.15 en 2.18 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) de omgevingsvergunning te verlenen aan R. Langeveldt onder vaststelling van de bouwkosten op € 280.000,00. De omgevingsvergunning wordt verleend onder de bepaling dat de hieronder genoemde stukken deel uitmaken van de vergunning:

D – Ruimtelijke onderbouwing, aangeleverd op 02-11-2019;
D – Verkennend bodemonderzoek, aangeleverd op 25-07-2018;
C – Constructie (Balkenrooster), aangeleverd op 19-02-2018;
C – Toegepaste materialen, aangeleverd op 19-02-2018;
C – Constructie (Palenplan), aangeleverd op 19-02-2018;
C – Constructie (Wapening funderingsbalken), aangeleverd op 19-02-2018;
T – Situatietekening, aangeleverd op 19-02-2018;
C – Constructie berekeningen, aangeleverd op 19-02-2018;
D – Aanvraagformulier, aangeleverd op 18-01-2018;
R – Bouwbesluit, aangeleverd op 18-01-2018;
T – Bestek, aangeleverd op 18-01-2018;
T – Afstand tot erfgrens achterliggend perceel, aangeleverd op 27-11-2018;
T – Lichtsimulatie, aangeleverd op 26-11-2018;
D – Aeriusberekening Lentemorgen, aangeleverd op 03-10-2019;
D – Rapport quickscan Flora en fauna, aangeleverd op 21-8-2019;
D – Belangenafweging bouwplan Lentemorgen 122, aangeleverd op 10-12-2020;
D – Second opinion Lentemorgen 122 Zevenaar, aangeleverd op 25-02-2021;
D – Monumentenherstel – behoud molen, aangeleverd op 18-01-2021;
D – INSPECTIERAPPORT Monumentenwacht, aangeleverd op 18-01-2021;
T – 4642.20 vloeren en balklagen molen, aangeleverd op 18-01-2021;
T – tekeningen terreininrichting, aangeleverd op 18-01-2021

De omgevingsvergunning wordt verleend voor de volgende activiteiten:

- het bouwen van een bouwwerk;
- het in enig opzicht wijzigen van een beschermd monument;
- het handelen in strijd met regels RO;
- het maken, hebben of veranderen van een uitweg.

Procedure
De besluitvormingsprocedure is uitgevoerd in overeenkomst met het bepaalde in artikel 3.10 van de Wabo. De aanvraag is getoetst aan de Wabo. Verder is de aanvraag getoetst aan het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Regeling omgevingsrecht (Mor). Gebleken is dat uw aanvraag voldoet en daarom verlenen wij u de omgevingsvergunning waar u om heeft gevraagd.

Voor een nadere procedurele en inhoudelijke motivering van het besluit en eventuele voorschriften of voorwaarden op dit besluit, verwijzen wij u naar de bij dit besluit behorende bijlage.

Leges
Volgens de legesverordening bent u voor het in behandeling nemen van uw aanvraag voor een omgevingsvergunning leges verschuldigd. In dit geval bedragen de leges € 14.292,25.
Voor de betaling van deze factuur wordt u binnenkort een gespecificeerde factuur toegezonden. Bij deze factuur wordt vermeld op welke manier u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de grondslagen die gehanteerd worden.

Statiegeld
In het totaalbedrag leges is ook een bedrag aan statiegeld opgenomen. Als u de 'start werkzaamheden' minimaal 7 dagen voor de aanvang ervan én vervolgens 'gereed werkzaamheden' maximaal 7 dagen na de voltooiing ervan bij ons meldt, krijgt u statiegeldbedrag weer terug. U kunt een mail sturen naar startengereed@zevenaar.nl om te melden wanneer u gaat beginnen of gereed bent gekomen met de werkzaamheden. Op het moment dat wij beide meldingen hebben ontvangen zullen wij het statiegeldbedrag aan u overmaken. Vergeet in deze mail niet uw naam, adres en registratienummer van de aanvraag te melden.

Uitspraak rechtbank Gelderland 24 november 2020
Bij besluit van 1 november 2019 heeft ons college van burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning verleend aan aanvrager. Tegen de verleende omgevingsvergunning zijn twee beroepen ingediend bij de rechtbank Gelderland. Bij uitspraak van 24 november 2020 heeft de rechtbank beide beroepen gegrond verklaard en de verleende omgevingsvergunning vernietigd. Daarnaast heeft de rechtbank het college van burgemeester en wethouders opdracht gegeven een nieuw besluit te nemen. Onderhavige omgevingsvergunning betreft dat nieuwe besluit.

Hoger beroep
Initiatiefnemers hebben tegen de uitspraak van de rechtbank hoger beroep ingediend bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Besluit ex artikel 6:19 Awb
Aangezien de rechtbank de eerder verleende omgevingsvergunning heeft vernietigd, dient opnieuw op de aanvraag te worden beslist. De rechtbank heeft in de uitspraak aandachtspunten meegegeven. Die aandachtspunten zijn expliciet onderzocht en worden in de bijlage bij deze omgevingsvergunning en de documenten die deel uitmaken van onderhavige omgevingsvergunning nader gemotiveerd. Met het verlenen van deze omgevingsvergunning wordt aan de opdracht van de rechtbank voldaan.

Ingevolge artikel 6:19 Awb in combinatie met artikel 6:24 Awb wordt de aanhangige hoger beroepsprocedure mede geacht te zijn gericht tegen onderhavige omgevingsvergunning. Daarbij wordt opgemerkt dat artikel 6:19 Awb ook van toepassing is wanneer ons college in hoger beroep een nieuw besluit neemt (ter uitvoering van de uitspraak van de rechter in eerste aanleg waarbij het oorspronkelijke besluit werd vernietigd). Er is sprake van een vervangingsbesluit in de zin van artikel 6:19 Awb.

Geen nieuwe terinzagelegging
Onderhavige omgevingsvergunning is voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 Awb; de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. In beginsel dient het vervangingsbesluit ook te worden voorbereid conform afdeling 3.4 Awb. Dat geldt echter niet voor het geval het vervangingsbesluit strekt tot

wijzigingen van ondergeschikte aard. De aard en omvang van de wijzigingen die onderhavige omgevingsvergunning bevat ten opzichte van de door de rechtbank vernietigde omgevingsvergunning leiden niet tot een wezenlijk andere omgevingsvergunning. Op grond daarvan is sprake van wijzigingen van ondergeschikte aard. Gelet hierop behoeft het vervangingsbesluit niet te worden voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 Awb. Een nieuwe terinzagelegging is dus niet aan de orde.

Beroepsclausule
Belanghebbenden kunnen tegen onderhavige omgevingsvergunning (oftewel: het vervangingsbesluit) binnen zes weken na bekendmaking hoger beroep instellen. Het hoger beroep kan alleen worden gericht tegen de daadwerkelijke inhoud van het vervangingsbesluit.

Het hoger beroep kan worden ingediend bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage. Het beroep heeft geen schorsende werking.

Verzoek om voorlopige voorziening
Belanghebbenden kunnen, aanvullend op een ingediend beroepschrift bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, de Voorzitter van de Afdeling verzoeken om een voorlopige voorziening te treffen.

Inwerkingtreding
De beschikking treed overeenkomstig artikel 6.1 lid 2 onder a Wabo, in werking met ingang van de dag na afloop van de beroepstermijn. Het indienen van een beroepschrift schorst de werking van een besluit niet. Als een beroepschrift is ingediend en de zaak spoedeisend is, kan bij de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een voorlopige voorziening (schorsing) worden gevraagd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen	Lucien van Riswijk
Secretaris	burgemeester

Bijlage bij de omgevingsvergunning HZ_WABO-2018-0075

De volgende onderdelen horen bij en maken deel uit van de omgevingsvergunning aan de aanvrager voor het realiseren van een woning in samenhang met de molen romp op het perceel Lentemorgen 122 te Zevenaar.

Procedureel

Bevoegd gezag
Gelet op bovenstaande projectbeschrijving, en op het bepaalde in hoofdstuk 3 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de bijlage die daarbij hoort, zijn wij het bevoegd gezag om de integrale omgevingsvergunning te verlenen. Daarbij zijn wij er procedureel en inhoudelijk voor verantwoordelijk dat in ons besluit alle relevante aspecten aan de orde komen met betrekking tot de fysieke leefomgeving, zoals ruimte, milieu, natuur en aspecten met betrekking tot bouwen, monumenten en brandveiligheid. Verder dienen wij ervoor te zorgen dat de voorschriften die aan de omgevingsvergunning zijn verbonden op elkaar zijn afgestemd.

Ontvankelijkheid
Artikel 2.8 van de Wabo biedt de grondslag voor een geharmoniseerde regeling van de indieningsvereisten. Dit betreft de gegevens en documenten die bij een aanvraag om een omgevingsvergunning moeten worden gesteld om tot een ontvankelijke aanvraag te komen. De regeling is uitgewerkt in paragraaf 4.2 van het Bor, met een nadere uitwerking in de Ministeriele regeling omgevingsrecht Mor)

Na ontvangst van de aanvraag is deze aan de hand van de Mor getoetst op ontvankelijkheid. De aanvraag bevat voldoende informatie voor een goede beoordeling van de gevolgen van de activiteit op de fysieke leefomgeving. De aanvraag is dan ook ontvankelijk en in behandeling genomen.

Overlegpartners
Op grond van 6.18 Bor is op de voorbereiding van een omgevingsvergunning die wordt verleend met toepassing van artikel 2.12, eeste lid, onder a, sub 3 van de Wabo, artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening van overeenkomstige toepassing. In dit artikel is bepaald dat de gemeente bij de voorbereiding van het besluit overleg voert me het waterschap, diensten van provincie en rijk. In het tweede lid van dit artikel wordt gedeputeerde staten respectievelijk de minister de mogelijkheid geboden te bepalen dat onder bepaalde omstandigheden of in bepaalde gevallen geen overleg is vereist. Van deze mogelijkheid kan zowel door gedeputeerde staten als de minister gebruik worden gemaakt. Vanwege de afwezigheid van gemeente overstijgende belangen heeft er geen vooroverleg plaatsgevonden met de provincie, het waterschap of het rijk.

Het bouwen van een bouwwerk

Overwegingen

Bestemmingsplan
Het bouwplan is getoetst aan het ter plaatse geldende bestemmingsplan "Woongebied Kom Zevenaar". Het is daarmee niet in overeenstemming. Zie hiervoor het onderdeel 'het handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening.

Welstand
Het bouwplan voldoet aan redelijke eisen van welstand zoals vastgesteld in artikel 12 van de Woningwet.

Bouwverordening
Het bouwplan is tevens in overeenstemming met de voorschriften van de Bouwverordening 2012.

Bodem
Uit het overgelegde bodemonderzoeksrapport blijkt dat gebouwd wordt op een terrein dat niet zodanig verontreinigd is dat schade of gevaar is te verwachten voor de gezondheid van de gebruikers of het milieu.

Bouwbesluit
Het bouwplan voldoet aan de van toepassing zijnde voorschriften uit het Bouwbesluit.

Stikstof
Met de aangeleverde Aerius-berekening is aangetoond dat het bouwplan geen negatieve gevolgen zal hebben met betrekking tot de stikstofdepositie op nabijgelegen Natura2000 gebieden.

Voorschriften

- De houder van een omgevingsvergunning moet ervoor zorgen dat de vergunning op de bouwplaats aanwezig is, en op eerste verzoek ter inzage wordt gegeven aan de toezichthoudende medewerkers van Afdeling Vergunningen, Toezicht & Handhaving.

- Het werk moet worden uitgevoerd conform de in de vergunning genoemde tekeningen en gegevens.

- Minimaal drie weken voor start bouw dienen de volgende constructieve gegevens, ter controle, te worden ingediend:
- tekening en berekening beganegrondvloer systeemvloer;
- tekening en berekening verdieping en dakvloer (schilvoer).

- Als er grond op de bouwlocatie wordt toegepast van buiten de bouwlocatie moet dit minimaal 5 werkdagen voor de daadwerkelijke toepassing via het meldpunt bodemkwaliteit worden gemeld (www.meldpuntbodemkwaliteit.senternovem.nl).

- Als de bouwer bij de grondwerkzaamheden duidelijk afwijkend (bodem) materiaal en/of verontreinigingen waarneemt, moet hij de volgende acties uitvoeren:
- het bevoegd gezag (de handhavers van Omgevingsdienst Regio Arnhem) direct in kennis stellen (026 377 16 00);
- het werk op de betreffende plaats stilleggen;
- het afwijkende bodemmateriaal apart houden en dit laten onderzoeken. Op grond hiervan kan de verwerking/verwijdering worden bepaald;
- de aanwijzingen van de toezichthouder Wbb moeten worden opgevolgd.

- de afvoer van het vuilwater (o.a. wc, douche, toilet, keuken) wordt aangeboden in een buis met de volgende kleurcode(s):
- Vuilwater (DWA) Kleur buis: Grijs

- De afvoer van regenwater van het dak en terrein dient te worden geinfiltreerd op eigen grond met een overstort bovengronds naar de openbare ruimte (trottoir/weg). De vuilwater aansluiting dient te worden aangesloten op het gemeentelijke ontstoppingsstuk onder goedkeuring van de bouwplaats coördinator van de Gemeente Zevenaar.

- Voor de aansluiting op het riool dient separaat een rioolaansluitingvergunning te worden aangevraagd en wordt verrekend op basis van werkelijk gemaakte kosten.

- In het betreffende perceel is een waterleiding (Asbest Cement leiding nr. 100 AC-1963) van Vitens aanwezig. Deze wordt verwijderd alvorens kan worden gebouwd.

- Met betrekking tot de bouwwerkzaamheden aan het monument gelden de volgende voorwaarden (zie ook onderdeel 'het in enig opzicht wijzigen van een beschermd monument'):
- voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden wordt een startoverleg met de gemeente en de monumentenambtenaar (Oscar Peters) ingepland;
- de werkzaamheden worden uitgevoerd conform de documenten Monumentenherstel – behoud molen en INSPECTIERAPPORT Monumentenwacht die onlosmakelijk onderdeel uitmaken van deze omgevingsvergunning;
- de terreininrichting wordt uitgevoerd conform de tekeningen in het document Terreininrichting die onlosmakelijk onderdeel uitmaken van deze omgevingsvergunning;
- op alle restauratiewerkzaamheden zijn de uitvoeringsvoorschriften van de provincie Gelderland voor duurzame instandhouding van de cultuurhistorische waarden van toepassing.

- De aanvang van de werkzaamheden (ook de eventuele ontgravingswerkzaamheden) moet uiterlijk 7 dagen voor datum van aanvang aan Afdeling Vergunningen, Toezicht & Handhaving worden gemeld via de mail.

- De voltooiing van het werk moet uiterlijk 7 dagen na voltooiing worden gemeld aan Afdeling Vergunningen, Toezicht & Handhaving via de mail. U mag het gebouwde **niet** in gebruik nemen of geven als het bouwwerk niet gereed is gemeld.

- Ten behoeve van de aanleg van fundering en ter verkrijging van grondslag wordt bij de bouw gebruik gemaakt van een boortechniek.

Algemene toelichting

- Burgemeester en wethouders kunnen, in bepaalde gevallen, een omgevingsvergunning (geheel of gedeeltelijk) intrekken wanneer niet binnen zes maanden na verzending van het besluit een begin met de werkzaamheden is gemaakt, wanneer blijkt dat de vergunning is verleend op basis van een onjuiste of onvolledige opgave of wanneer niet binnen de in de omgevingsvergunning voorgeschreven termijn de gevraagde gegevens worden ingediend.

- Met inachtneming van de bepalingen van de Legesverordening wordt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om omgevingsvergunning een legesbedrag in rekening gebracht. Als men het niet eens is met de hoogte van dit bedrag dan kan daartegen bezwaar worden gemaakt bij de heffingsambtenaar.

- Wanneer men de openbare weg of gemeentegrond wil gebruiken voor het opslaan van bouwmaterialen, het plaatsen van containers en dergelijke, dan moet de bouwer hiervoor eerst toestemming vragen aan burgemeester en wethouders.
  Voor meer informatie hierover kunt u contact opnemen met Afdeling Vergunningen, Toezicht & Handhaving (0316) 595 111 of kunt u kijken op onze website www.zevenaar.nl. Bouwmaterialen en dergelijke die op de openbare weg of gemeentegrond zijn geplaatst, kunnen door de gemeente worden verwijderd.

- Het bouwen en alles wat hiermee verband houdt, moet op veilige wijze gebeuren. Zo nodig moeten veiligheidsmaatregelen ter bescherming van de omgeving worden getroffen. De bouwer is aansprakelijk voor de schade die aan de gemeente of aan derden wordt toegebracht bij de uitvoering van de werkzaamheden.

- Voor het verkrijgen van een aansluitvergunning op de gemeentelijke riolering moet een afzonderlijke aanvraag worden ingediend. Hiervoor kunt u contact opnemen met Afdeling Vergunningen, Toezicht & Handhaving, (0316) 595 111.

Wijzigingen in het bouwplan
Als u het plan wilt wijzigen, is een gewijzigde aanvraag omgevingsvergunning nodig. Deze vergunning geldt immers precies voor het plan dat er nu ligt. Als er zich een situatie voordoet dat u een wijziging moet aanbrengen, raden wij u aan tijdig contact op te nemen met één van de medewerkers van Afdeling Vergunningen, Toezicht & Handhaving. Het doorkiesnummer is (0316) 595 111.
Het is niet toegestaan om in afwijking van de verleende vergunning activiteiten uit te voeren.

Het in enig opzicht wijzigen van een beschermd monument;

Overwegingen

Monumenten
De gehele molenromp is beschermd als gemeentelijk monument. Om te motiveren welke monumentale waarden van de molenromp beschermenswaardig zijn, wat de effecten van het initiatief op die monumentale waarden zijn en of die effecten aan vergunningverlening in de weg staan, zijn naar aanleiding van de uitspraak van de rechtbank Gelderland op 24 november 2020 de volgende documenten aangeleverd:
D – Monumentenherstel – behoud molen, aangeleverd op 18-01-2021;
D – INSPECTIERAPPORT Monumentenwacht, aangeleverd op 18-01-2021;
T – 4642.20 vloeren en balklagen molen, aangeleverd op 18-01-2021;
T – tekeningen terreininrichting, aangeleverd op 18-01-2021.

Bovengenoemde documenten zijn eveneens toegestuurd aan de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit. Bij brief van 19 januari 2021 heeft de Commissie schriftelijk advies uitgebracht aan het college van burgemeester en wethouders. De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit komt tot de conclusie dat het ingediende bouwplan voldoet aan de redelijke eisen van welstand, geen onevenredige aantasting vorm van de monumentale waarden en om die reden acceptabel is vanuit het oogpunt van monumentenzorg.

Het college van burgemeester en wethouders overweegt dat de waarde in het straatbeeld voor een belangrijk deel behouden blijft. De molenromp blijft door de toegepaste vormgeving en architectuur van de nieuwbouw in voldoende mate te ervaren als 'zelfstandig' element. De verfijnde detaillering van de aansluiting van de woning op de molenromp zorgt ervoor dat er niet of nauwelijks sprake is van een negatief effect op de monumentale waarde van de molenromp. De aanpassingen aan de molenromp zijn beperkt en ondergeschikt:
- de verbinding met de nieuwbouw wordt gerealiseerd door twee spaarzame doorbrekingen toe te voegen;
- in de molenromp wordt op de verdieping een raam toegevoegd conform bestaand raam;
- de molenromp wordt alleen als verticaal stijgpunt gebruikt waarbij trappen in de ruimte aansluiten op de bestaande balklagen/vloerdelen.

Het initiatief houdt voldoende rekening met de stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde van de molenromp. De nieuwe toevoeging blijft ondergeschikt ten opzichte van het monument. Ook de terreininrichting heeft geen negatieve invloed op de monumentale waarden van de molenromp.

In het 'INSPECTIERAPPORT Monumentenwacht' d.d. 11 januari 2021 zijn de technische restauratiewerkzaamheden inzichtelijk gemaakt. Die werkzaamheden zijn opgenomen in een werkplan 'Monumentenherstel – behoud molen'. De adviezen vanuit het inspectierapport van Monumentenwacht zijn in dit werkplan overgenomen. Uit de stukken blijkt dat zorgvuldig en terughoudend wordt omgegaan met de historische bouwsubstantie. De architectuurhistorische waarden blijven in ruim voldoende mate gehandhaafd. Er vindt geen onevenredige aantasting plaats van de monumentale waarden. Vanuit het oogpunt van monumentenzorg is het initiatief dan ook acceptabel.

Voorwaarden:

- voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden wordt een startoverleg met de gemeente en de monumentenambtenaar ingepland;

- op alle restauratiewerkzaamheden zijn de uitvoeringsvoorschriften van de provincie Gelderland voor duurzame instandhouding van de cultuurhistorische waarden van toepassing.

Voorschriften

- De houder van een omgevingsvergunning moet ervoor zorgen dat de vergunning op de bouwplaats aanwezig is, en op eerste verzoek ter inzage wordt gegeven aan de toezichthoudende medewerkers van Afdeling Vergunningen, Toezicht & Handhaving.

- Het werk moet worden uitgevoerd conform de in de vergunning genoemde tekeningen en gegevens.

- De aanvang van de werkzaamheden (ook de eventuele ontgravingswerkzaamheden) moet uiterlijk 7 dagen voor datum van aanvang aan de Afdeling Vergunningen, Toezicht & Handhaving worden gemeld via onze site.

- De voltooiing van het werk moet uiterlijk 7 dagen na voltooiing worden gemeld aan de Afdeling Vergunningen, Toezicht & Handhaving via onze site. U mag het gebouwde niet in gebruik nemen of geven als het bouwwerk niet gereed is gemeld.

Algemene toelichting

- Burgemeester en wethouders kunnen, in bepaalde gevallen, een omgevingsvergunning (geheel of gedeeltelijk) intrekken wanneer niet binnen zes maanden na verzending van het besluit een begin met de werkzaamheden is gemaakt, wanneer blijkt dat de vergunning is verleend op basis van een onjuiste of onvolledige opgave of wanneer niet binnen de in de omgevingsvergunning voorgeschreven termijn de gevraagde gegevens worden ingediend.

- Met inachtneming van de bepalingen van de Legesverordening wordt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om omgevingsvergunning een legesbedrag in rekening gebracht. Als men het niet eens is met de hoogte van dit bedrag dan kan daartegen bezwaar worden gemaakt bij de heffingsambtenaar van het team Belastingen.

- Wanneer men de openbare weg of gemeentegrond wil gebruiken voor het opslaan van bouwmaterialen, het plaatsen van containers en dergelijke, dan moet de bouwer hiervoor eerst toestemming vragen aan burgemeester en wethouders.

- Voor meer informatie hierover kunt u contact opnemen met Afdeling Vergunningen, Toezicht & Handhaving (0316) 595 111 of kunt u kijken op onze website www.zevenaar.nl. Bouwmaterialen en dergelijke die op de openbare weg of gemeentegrond zijn geplaatst, kunnen door de gemeente worden verwijderd.

- Het bouwen en alles wat hiermee verband houdt, moet op veilige wijze gebeuren. Zo nodig moeten veiligheidsmaatregelen ter bescherming van de omgeving worden getroffen. De bouwer is aansprakelijk voor de schade die aan de gemeente of aan derden wordt toegebracht bij de uitvoering van de werkzaamheden.

- Voor het verkrijgen van een aansluitvergunning op de gemeentelijke riolering moet een afzonderlijke aanvraag worden ingediend. Hiervoor kunt u contact opnemen met Afdeling Vergunningen, Toezicht & Handhaving, (0316) 595 111.

- Wij attenderen u erop dat bij de bouwwerkzaamheden moet worden voldaan aan de bepalingen van de Bouwverordening Zevenaar 2019.

Wijzigingen in het bouwplan
Als u het plan wilt wijzigen, is een gewijzigde aanvraag omgevingsvergunning nodig. Deze vergunning geldt immers precies voor het plan dat er nu ligt. Als er zich een situatie voordoet dat u een wijziging moet aanbrengen, raden wij u aan tijdig contact op te nemen met één van de medewerkers van Afdeling Vergunningen, Toezicht & Handhaving. Het doorkiesnummer is (0316) 595 111.
Het is niet toegestaan om in afwijking van de verleende vergunning activiteiten uit te voeren.

Handelen in strijd met regels Ruimtelijke Ordening

Overwegingen

Bestemmingsplan

Ter plaatse geldt het bestemmingsplan 'Woongebied Kom Zevenaar'. De bestaande molenromp is bestemd als 'bedrijf'. Op grond van de planregels is de molenromp bestemd voor creatieve activiteiten. Het onbebouwde deel van het perceel is bestemd als 'groen'. Zowel het beoogde gebruik (wonen) als de nieuwbouw is in strijd met genoemde bestemmingen.

Randvoorwaarden
De volgende randvoorwaarden zijn meegegeven aan de initiatiefnemers:
- kavelgrootte gebaseerd op aanliggende kavels. Niet groter omdat de groenstructuur van de straat niet mag worden aangetast.
- voorgevelrooilijn gebaseerd op groenstrook Lentemorgen en bebouwingslijn nieuwbouwlocatie Mariakoningin;
- hoogte maximaal twee bouwlagen;
- bestaande bomen (platanen) handhaven;
- voorzijde tuin groen aanplanten zodat deze onderdeel blijft uitmaken van de groenstructuur;
- groene erfafscheiding;
- parkeren op eigen terrein;
- aanleveren restauratieplan voor de molenromp;
- betrekken van de omwonenden in het proces;
- afstand tot de erfgrens;
- architectuur.

Naar aanleiding van gesprekken tussen omwonenden en initiatiefnemer is besloten de diepte van de tuin aan te passen van drie naar vier meter vanaf de erfgrens (tot aan de gevel van de woning).

Uitspraak rechtbank Gelderland 24 november 2020
De rechtbank heeft in de uitspraak van 24 november 2020 aan het college opgedragen een nieuw besluit te nemen en daarbij te onderzoeken en vooral te motiveren hoe de nieuwe woning past bij de (achter gelegen) omliggende woningen die niet aan de Lentemorgen zijn gelegen en of de woning het woon-en leefklimaat van de bewoners van de achter gelegen woningen niet onevenredig hard raakt. Daarbij dient volgens de rechtbank in ieder geval te worden betrokken het uitzicht en de privacy van de bewoners van de achter gelegen woningen in relatie tot de omvang van de woning en de korte afstand tot de percelen van de bewoners.

Om tegemoet te komen aan de opdracht van de rechtbank zijn twee documenten opgesteld. Het betreft 'Belangenafweging bouwplan Lentemorgen 122' en 'Second opinion Lentemorgen 122 Zevenaar' die deel uitmaken van deze omgevingsvergunning.

Naar aanleiding van bovengenoemde documenten overweegt het college als volgt. De situering van het bouwplan sluit naadloos aan op de royale groene uitstraling aan de randen van de buurt. De bouwmassa sluit aan bij de bouwmassa uit de omgeving en de molen wordt door de nieuwbouw meer met de achterliggende woonbuurt verbonden. Voorts blijkt uit de uitgevoerde licht/schaduw simulatie dat de extra schaduw en beperking van de lichtinval op de achterliggende percelen summier is. Er is geen sprake van onaanvaardbare beperking van lichtinval. Ook van onaanvaardbare beperking van het zicht is geen sprake aangezien de bouwmassa als het ware in het verlengde van de bouwmassa van de Esdoornstraat 11 ligt en er sprake is van een overwegend groene zone die is ingericht met bomenpartijen. Met betrekking tot de privacy overweegt het college dat er geen raampartijen zijn geprojecteerd in gevels van de bovenste laag die zijn gericht op de tuinen van omwonenden. Daarnaast zijn de glazen wanden in de gevel van de binnentuin gelegen op 10 meter afstand van de erfgrens van de achterliggen woning. Voorts bevinden zich geen verblijfsruimten achter die glazenwanden, maar verkeersruimten. Er is derhalve geen onevenredige aantasting van de privacy van de bewoners van de achterliggende percelen.

Gelet op het voorgaande komt het college tot de conclusie dat het woon- en leefklimaat van de bewoners van achterliggende percelen niet onevenredig hard wordt geraakt.

Afwijken van het bestemmingsplan
Met onderhavige omgevingsvergunning, op grond van artikel 2.12 lid 1, onder a, sub 3 Wabo, kan medewerking worden verleend aan het initiatief. Voorwaarde is dat de aanvraag is voorzien van een goede ruimtelijke onderbouwing die aantoont dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Uit de ruimtelijke onderbouwing blijkt dat daaraan wordt voldaan. In de ruimtelijke onderbouwing wordt onder meer ingegaan op de verschillende planologische en milieuaspecten en de relevante beleidskaders. Vooraf zijn randvoorwaarden meegegeven. Die randvoorwaarden zijn op een juiste wijze in de ruimtelijke onderbouwing verwerkt. Daarnaast is de motivering ten aanzien van het woon- en leefklimaat van de bewoners van achterliggende percelen en de monumentale waarden verbeterd door het toevoegen van diverse documenten die onderdeel uitmaken van deze omgevingsvergunning. De ontwikkeling is zowel planologisch als beleidsmatig aanvaardbaar.

Voorwaarden
Het initiatief dient landschappelijk te worden ingepast conform onderstaande tekening.



Algemene toelichting

- Met inachtneming van de bepalingen van de Legesverordening wordt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om omgevingsvergunning een legesbedrag in rekening gebracht. Als men het niet eens is met de hoogte van dit bedrag dan kan daartegen bezwaar worden gemaakt bij de teamleider van de afdeling Belastingen.

Wijzigingen in het bouwplan
Als u het plan wilt wijzigen, is een gewijzigde aanvraag omgevingsvergunning nodig. Deze vergunning geldt immers precies voor het plan dat er nu ligt. Als er zich een situatie voordoet dat u een wijziging moet aanbrengen, raden wij u aan tijdig contact op te nemen met één van de medewerkers van de Afdeling Vergunningen Toezicht & Handhaving. Het doorkiesnummer is (0316) 595 111.
Het is niet toegestaan om in afwijking van de verleende vergunning activiteiten uit te voeren.

Het maken, hebben of veranderen van een uitweg

Overwegingen

Bestemmingsplan
De uitweg is getoetst aan het ter plaatse geldende bestemmingsplan. Het is daarmee in overeenstemming.

APV
- De uitweg is tevens getoetst aan artikel 2.12 van de APV en is daarmee niet in strijd;

Voorschriften

- De houder van een omgevingsvergunning moet ervoor zorgen dat de vergunning op de bouwplaats aanwezig is, en op eerste verzoek ter inzage wordt gegeven aan de toezichthoudende medewerkers van Afdeling Vergunningen, Toezicht & Handhaving.

- De aanleg van de uitweg, standaard breedte (effectief) 3,25 meter.

- Het werk moet worden uitgevoerd conform de bij de vergunning gevoegde tekeningen en gegevens.

Algemene toelichting

- De vergunning kan te allen tijde worden gewijzigd of ingetrokken als gevolg van feiten of omstandigheden aan de zijde van de vergunninghouder of de gemeente, welke geleid zouden hebben tot weigering van de vergunning dan wel tot een andere beslissing, indien zij bekend zouden zijn geweest ten tijde van het verlenen van de vergunning, zonder dat ter zake enige schadevergoeding zal zijn verschuldigd.

- Voor vragen over de start van de werkzaamheden is de heer Maarten Hageman uw contactpersoon, telefoonnummer: (0316) 595 119. Heeft u vragen, neem dan gerust contact op.

Wijzigingen in het plan
Als u het plan wilt wijzigen, is een gewijzigde aanvraag omgevingsvergunning nodig. Deze vergunning geldt immers precies voor het plan dat er nu ligt. Als er zich een situatie voordoet dat u een wijziging moet aanbrengen, raden wij u aan tijdig contact op te nemen met één van de medewerkers van Afdeling Vergunningen, Toezicht & Handhaving. Het doorkiesnummer is (0316) 595 111.
Het is niet toegestaan om in afwijking van de verleende vergunning activiteiten uit te voeren.

Een exemplaar van dit besluit met bijbehorende stukken is verzonden op:

Aan:
- Toezichthouders
- Afdeling Openbare Ruimte en Vastgoed, Maarten Hageman
- Initiatiefnemer

Vragen uit de commissievergaderingen ter voorbereiding op raadsvergadering 21 april 2021
Commissie Ruimte 7 en 14 april 2021

Agendapunt: Verklaring van geen bedenkingen Lentemorgen 122 Zevenaar
Naast het beantwoorden van de onderstaande vragen die via de griffie door het college zijn ontvangen, maakt het college bij dezen van de gelegenheid gebruik om bepaalde standpunten die in de commissie aan de orde zijn gekomen te verhelderen.
Openstaande vragen:

1. Er komt nog een antwoord op de vraag of alleen de verklaring van geen bedenkingen opnieuw moet of dat er ook een nieuwe omgevingsvergunning dient te worden afgegeven gelet op het feit dat de Rechtbank het verlenen van een omgevingsvergunning heeft vernietigd.

Reactie:
De rechtbank heeft de omgevingsvergunning vernietigd vanwege een motiveringsgebrek. Er moet dus een nieuwe omgevingsvergunning worden verleend. De stukken die ten grondslag lagen aan de eerder door u gegeven verklaring van geen bedenkingen zijn aangevuld (zie bijlagen 3 tot en met 8 bij het raadsvoorstel).

2. Er komt nog een antwoord op de vraag of door het college bij de Rechtbank kenbaar is gemaakt dat de door de Rechtbank vastgestelde termijn van 6 weken voor de verbetering van de motivering niet haalbaar was en derhalve is overschreden.

Reactie:
De rechtbank communiceert naderhand niet over gedane uitspraken. Het college heeft de rechtbank niet laten weten dat de gestelde termijn van zes weken niet haalbaar is.

Algemene opmerkingen/antwoorden naar aanleiding van de behandeling in de Commissie Ruimte

- Er was verwarring over de vraag of er een nieuwe verklaring van geen bedenkingen wordt verleend.

Reactie:
Het antwoord daarop is ja. Inhoudelijk wijkt onderhavige verklaring van geen bedenkingen niet af van de eerder door u gegeven verklaring van geen bedenkingen, met dien verstande dat slechts de motivering van de onderliggende stukken is verbeterd naar aanleiding van de uitspraak van de rechtbank.

- Er zou sprake zijn van onbehoorlijk bestuur omdat geen nieuwe omgevingsvergunning is verleend binnen zes weken na de uitspraak, zoals de rechtbank heeft opgedragen.

Reactie:
Ten eerste geldt dat het praktisch niet haalbaar is om binnen de gestelde termijn van zes weken een nieuw besluit te nemen. Niet alleen omdat uw raad zich moet uitlaten over het geven van een verklaring van geen bedenkingen. Ook omdat er nadere rapporten zijn opgesteld, de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit opnieuw advies moest geven, een second opinion is gevraagd bij een onafhankelijk bureau en een nieuwe verbeterde belangenafweging moest worden gemotiveerd. Kortom het college was deels afhankelijk van derden wat betreft de planning. Een en ander is ook in een eerder stadium (naar aanleiding van technische vragen) aan uw raad gecommuniceerd. Daarnaast is er sprake van een spanningsveld tussen het voldoen aan de uitspraak van de rechtbank binnen de termijn en de te betrachten zorgvuldigheid. De portefeuillehouder heeft tijdens de behandeling in de Commissie Ruimte al aangegeven dat het ook gaat om het nemen van een nieuw, weloverwogen en zorgvuldig voorbereid besluit. Ook dat behoort tot de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Van onbehoorlijk bestuur is derhalve geen sprake.
Tot slot wijst het college erop dat de termijn die door de rechtbank is gegeven een termijn van orde is. De rechtbank heeft geen dwangsom opgelegd indien niet binnen zes weken na de uitspraak een nieuw besluit zou zijn genomen. Er zijn dus geen consequenties aan verbonden. Bovendien is de planning ook afgestemd met initiatiefnemers omdat zij ook stukken moesten aanleveren. Van het in

geding zijn van rechtsbescherming is geen sprake, zoals de portefeuillehouder ook al heeft aangegeven tijdens de behandeling in de commissie.

- Tot slot werd de vraag gesteld hoe een ander zich verhoudt tot de lopende procedure bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en in hoeverre uw gemeenteraad er nog iets van mag vinden als de zaak onder de rechter is.

Reactie:
De rechtbank heeft opdracht gegeven een nieuw besluit te nemen met inachtneming van de uitspraak van de rechtbank. Als gezegd is een nieuwe verklaring van geen bedenkingen vereist. Uw gemeenteraad is het bevoegde bestuursorgaan om een verklaring van geen bedenkingen te geven. Door het geven van een verklaring van geen bedenkingen en het verlenen van een nieuwe omgevingsvergunning, wordt voldaan aan de uitspraak van de rechtbank. De redenen waarom het langer heeft geduurd dan de gegeven zes weken zijn hierboven uiteengezet. Overigens heeft het college niet besloten een andere procedure te doorlopen zoals door een commissielid werd gesteld. De procedure wordt voorgeschreven door wet- en regelgeving en door geldende jurisprudentie. De werkwijze die is gevolgd, sluit daarbij aan.

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	2375
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	21 april 2021
Agendapunt	8
Omschrijving	HAMERSTUK Z/20/365879 Reparatiebestemmingsplan Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	21 april 2021

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 21 april 2021.

*Z04AD27B38F
*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Reparatie bestemmingsplan Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk
Zaaknummer	Z/20/365879
Documentnummer	INT/21/1009781
Portefeuillehouder	Hans Winters
Portefeuille	Ruimtelijke ontwikkeling
Behandelend ambtenaar/afdeling	Ard Schenk
Telefoon	0316-595670
E-mail	a.schenk@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Het voorliggende plan voorziet in reparatie van delen van bestemmingsplannen in de kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk. Het gaat met name om plekken die wel bestemd zijn voor woningbouw, maar waar dat tot op heden niet gerealiseerd is. Nieuwe woningen zijn volgens de planregels niet mogelijk, omdat per abuis de aanduiding "maximum aantal woningen" in de regels of op de plankaart ontbreekt. Op 8 mei 2019 heeft u een vergelijkbaar reparatieplan vastgesteld voor een deel van de wijk Vierkenshof in Tolkamer. Met dit nu voorliggende voorstel en plan wordt ook op andere plekken deze omissie hersteld. Tevens krijgen enkele achtertuinen van woningen aan de Tolstraat in Tolkamer de bestemming "wonen" i.p.v. "bedrijf". Dit betreft een fout op de plankaart.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. De zienswijzennota "Reparatie bestemmingsplan Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk" vast te stellen;
2. Het bestemmingsplan "Reparatie bestemmingsplan Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk" ongewijzigd vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal met IDN: NL.IMRO.0299.BP99KERNENPAHT-VA01, overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding, regels en toelichting;
3. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.

3. Waarom naar de raad

Artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening bepaalt dat de gemeenteraad bevoegd is een bestemmingsplan vast te stellen.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Vaststellen van het bestemmingsplan "Reparatie bestemmingsplan Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk" als toetsingskader voor de omgevingsvergunning(en) binnen het plangebied.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 *Zienswijzen geven geen aanleiding om het plan niet verder in procedure te brengen*

Het ontwerpbestemmingsplan heeft gedurende 6 weken ter inzage gelegen. In deze periode zijn twee zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn samengevat en weerlegd in de bijgesloten zienswijzennota. Kortheidshalve komt het op het volgende neer.

Vryleve merkt op dat de toelichting ten aanzien van hun eigendom op Vierkenshof niet juist is. Dit is een terechte opmerking. De toelichting zal daarop aangepast worden. Omdat het een wijziging in de toelichting betreft kan het plan ondanks deze wijziging ongewijzigd worden vastgesteld. Verder verzoekt Vryleve een bredere bestemming op de locaties De Kamp in Pannerden en Waaijakkers in Aerdt. Wij gaan niet mee in dit verzoek, omdat dit plan slechts een reparatie is en geen wijzigingsplan.
Daarnaast geeft een inwoner van Aerdt aan dat Waaijakkers niet geschikt is als locatie voor een appartementencomplex. Echter dit is wel de vigerende bestemming. Daarnaast is dit appartementencomplex in 2008 ook vergund en deze vergunning heeft nog rechtskracht.

2.1 *Uit het bestemmingsplan blijkt dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening*
Zoals gebruikelijk is het bestemmingsplan inclusief bijlagen (bijlage 1 bij dit voorstel) inhoudelijk beoordeeld. Deze beoordeling is in de eindversie verwerkt. Er zijn geen belemmeringen voor de uitvoering van dit plan en er is voldoende onderbouwd dat het plan uitvoerbaar en haalbaar is.

3.1 *Een exploitatieplan is niet nodig*
Het betreft een reparatie van een al vastgesteld plan.

Alternatieven
1.1 *Wat als het bestemmingsplan niet wordt vastgesteld?*
Als het bestemmingsplan niet wordt vastgesteld blijft het oude bestemmingsplan van kracht en is herontwikkeling van deze locaties niet mogelijk.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Zodra het bestemmingsplan is vastgesteld, ligt er een actueel en passend planologisch kader voor gebruik en bouwen op de locatie. Ten aanzien van de woningbouwlocaties kunnen de eigenaren een omgevingsvergunning aanvragen en na verlening daarvan de woningen bouwen. Evaluatie is niet aan de orde.

7. Klimaat en duurzaamheid
Nieuwbouwwoningen op basis van dit bestemmingsplan worden niet meer aangesloten op het gas.

8. Communicatie
Na vaststelling van het bestemmingsplan door uw gemeenteraad wordt het plan gedurende zes weken ter inzage gelegd. Daarvan wordt kennisgeving gedaan in de Zevenaar Post en Staatscourant. Het bestemmingsplan treedt in werking één dag na afloop van de inzagetermijn, tenzij er een verzoek is gedaan tot het treffen van een voorlopige voorziening in samenhang met het instellen van beroep tegen het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan is onherroepelijk indien er geen beroep is ingesteld.
Woonstichting Vryleve en de inwoner van Aerdt ontvangen voorafgaand aan de commissievergadering een reactie op hun zienswijze.

9. Kosten, baten en dekking
De kosten voor de reparatie van de omissie zijn voor rekening van de gemeente.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

nr	nummer	naam
0	INT/21/1011425	Zienswijzennota
1	INT/20/993804	Bijlage 1 Toelichting
2	INT/20/993806	Bijlage 2 Regels
3	INT/20/993807	Bijlage 3 Verbeelding Waaijkakkers
4	INT/20/993809	Bijlage 4 Verbeelding Vierkenshof
5	INT/20/993810	Bijlage 5 Verbeelding Tolstraat Hoofdstraat
6	INT/20/993811	Bijlage 6 Verbeelding 'S Gravenwaardesedijk
7	INT/20/993812	Bijlage 7 Verbeelding Molenstraat
8	INT/20/993814	Bijlage 8 Verbeelding Kerkstraat
9	INT/20/993815	Bijlage 9 Verbeelding De Kamp
10	INT/20/993816	Bijlage 10 Verbeelding Boterdijk

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris
Danielle Jansen

De burgemeester
Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Reparatie bestemmingsplan Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk
Zaaknummer	Z/20/365879
Documentnummer	INT/21/1009781

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat;

- van 24 december 2020 tot en met 3 februari 2021 het ontwerpbestemmingsplan Reparatie bestemmingsplan Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk voor iedereen langs elektronische weg beschikbaar is gesteld en raadpleegbaar gemaakt en tevens volledig op papier ter inzage heeft gelegen;

- het digitale ontwerpbestemmingsplan tevens is gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl met IDN: NL.IMRO.0299.BP99KERNENPAHT-ON01;

- voorafgaand aan de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan openbare kennisgeving is gedaan in de Staatscourant en de Zevenaar Post, waarbij is gewezen op de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen gedurende de hiervoor genoemde inzagetermijn;

- van de geboden gelegenheid tot het indienen van zienswijzen door twee reclamanten gebruik is gemaakt;

- het niet noodzakelijk is een exploitatieplan vast te stelen, omdat de kosten anderszins verzekerd zijn;

gelet op artikel 3.1 lid 1, artikel 3.8 lid 1 onder e en artikel 6.12 lid 2 onder a van de Wet ruimtelijke ordening.

besluit:

1. De zienswijzennota "Reparatie bestemmingsplan Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk" vast te stellen;
2. Het bestemmingsplan "Reparatie bestemmingsplan Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk" ongewijzigd vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal met IDN: NL.IMRO.0299.BP99KERNENPAHT-VA01, overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding, regels en toelichting;
3. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 21 april 2021

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Zienswijzennota “Reparatie bestemmingsplan Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk”

Gemeente Zevenaar

afdeling	Ruimtelijke ontwikkeling
auteur(s)	Ard Schenk
datum	2 maart 2021
versie	1
status	Vrijgeven door college

Inhoud

Inleiding 3
Zienswijzen 4
Reactie zienswijzen 5

Inleiding

In deze nota geeft de raad haar standpunt op de ingekomen zienswijzen op het ontwerp-bestemmingsplan "Reparatie bestemmingsplan Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk".

Het ontwerp bestemmingsplan heeft met ingang van 24 december 2020 gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Binnen deze periode zijn twee zienswijzen ontvangen.

Zienswijzen

Binnengekomen zienswijzen:

1. Woonstichting Vryleve, Postbus 1, 6916 ZG te Tolkamer. De zienswijze is binnengekomen op 19 januari 2021.
2. @@@@@@, Aerdtsedijk @@, 6913 KD, te Aerdt. De zienswijze is binnengekomen op 29 januari 2021.

Beide zienswijzen zijn binnen de daarvoor bepaalde termijn ontvangen.

Reactie zienswijzen

Zienswijze van Woonstichting Vryleve, Postbus 1 6916 ZG te Tolkamer.

Reclamant ziet reden om op 3 punten een zienswijze in te dienen
Zienswijze Vierkenshof Tolkamer
Reclamant merkt op dat op pagina 4 van de toelichting genoemd "Aan beide zijden (per bouwvlak) worden met dit bestemmingsplan 11 Woningen bestemd". Dit terwijl er 10 (westelijk) en 12 (oostelijk) woningen worden gebouwd.

Reactie van de gemeente
De planregels in het ontwerpplan geven de mogelijkheid om maximaal 12 woningen te bouwen in het oostelijk blok en maximaal 11 woningen in het westelijk blok. Wij constateren hiermee dat de planregels niet helemaal in lijn zijn met de plantoelichting. De toelichting zal hierop worden aangepast.

Conclusie
In de toelichting zal worden opgenomen dat in het oostelijk blok maximaal 12 woningen zijn toegestaan en in het westelijk blok maximaal 11 woningen. Dit betreft een wijziging in de (niet juridische) toelichting. Het bestemmingsplan hoeft niet gewijzigd te worden vastgesteld.

Zienswijze De Kamp Pannerden
Reclamant merkt op dat geschreven staat in de toelichting "..voorziet het bestemmingsplan in 20 gestapelde woningen". Reclamant geeft aan dat zij voor zover zij dat kunnen beoordelen dit geldt voor het gehele aangegeven stuk met woonbestemming, dus inclusief de grond en woningen De Kamp 1a en 1b. In het geval dat Vryleve op het onbebouwde stuk enkele kleine laagbouw woningen wil bouwen moet dus een bestemmingsplanwijziging aangevraagd worden, hetgeen vertragend werkt. Een minder specifiek beschreven woningtype zou hier wellicht soelaas kunnen bieden.

Reactie van de gemeente
De aanleiding van deze bestemmingsplanwijziging is de reparatie van storende fouten in de bestemmingsplanregels en plankaart in diverse kernen op het Gelders Eiland. We hebben er bewust voor gekozen om geen nieuwe ontwikkelingen of gewijzigde inzichten mee te nemen. Dit zou inhouden dat een nadere onderbouwing nodig zou zijn. Dit kan verwarring opleveren ten opzichte van de aanleiding van deze bestemmingsplanherziening en dit zou ook vertragend kunnen werken. Daarom is deze keuze niet gemaakt. Het staat Vryleve vrij om een bestemmingsplanprocedure aan te vragen voor deze locatie.

Conclusie
De zienswijze is ongegrond.

Zienswijze Waaijakkers Aerdt
In de toelichting op het bestemmingsplan staat . "...bestemming Wonen langs Waaijakkers meegenomen.... Het betreft 8 appartementen".
Vryleve constateert dat als zij hier laagbouw woningen wil realiseren dat zij een bestemmingsplanwijziging moeten aanvragen. Een minder specifiek beschreven woningtype zou gezien planaanpassing wegens de ontwikkeling van vraag en aanbod gewenst zijn.

Reactie van de gemeente
De aanleiding van deze bestemmingsplanwijziging is de reparatie van storende fouten in de bestemmingsplanregels en plankaart in diverse kernen op het Gelders Eiland. We hebben er bewust voor gekozen om geen nieuwe ontwikkelingen of gewijzigde inzichten mee te nemen. Dit zou inhouden dat een nadere onderbouwing nodig zou zijn. Dit kan verwarring opleveren ten opzichte van de aanleiding van deze bestemmingsplanherziening en dit zou ook vertragend kunnen werken. Daarom is deze keuze niet gemaakt.
Aanvullend kunnen wij aangegeven dat wij in 2021 aan de slag gaan met een bestemmingsplanwijziging voor een verdere uitbreiding van Waaijakkers. Mocht Vryleve een andere invulling van hun locatie willen dan kunnen zij hun wens in dat kader indienen.

Conclusie
De zienswijze is ongegrond.

Zienswijze van @@@@@@, Aerdtsedijk @@, 6913 KD, te Aerdt.

Zienswijze op gebied Waaijakkers in Aerdt
Reclamant geeft aan verwonderd te zijn voor de keuze van de bouw van 8 appartementen op de locatie Waaijakkers te Aerdt. Deze locatie zou zich niet lenen voor woningbouw. De Loostraat zou een betere locatie zijn. Daarnaast zou behoefte zijn aan grondgebonden woningen en niet aan appartementen.

Reactie van de gemeente
De aanleiding van deze bestemmingsplanwijziging is de reparatie van storende fouten in de bestemmingsplanregels en plankaart in diverse kernen op het Gelders Eiland. In deze cases is het bestemmingsplan "Aerdt, Waaijakkers 2007" dat op 29 september 2009 (onherroepelijk na de uitspraak 27 oktober 2010) door de raad van de gemeente Rijnwaarden is vastgesteld niet juist overgenomen. Dit bestemmingsplan maakte de 8 appartementen al mogelijk.
De vergunning voor de 8 appartementen is verleend (met vrijstelling) op 4 november 2008. Deze is vergunning is onherroepelijk geworden na uitspraak van de rechtbank op 23 april 2020. Deze vergunning heeft nog steeds rechtskracht.

Overigens werkt de gemeente in overleg met andere partijen aan een uitbreiding van Waaijakkers. Mogelijk komt er voor deze locatie op termijn een andere invulling, maar daar is op dit moment nog geen zekerheid over.
Samenvattend, het betreft een reparatie van bestaande rechten. Er is geen aanleiding om dit plan niet vast te stellen.

Conclusie
De zienswijze is ongegrond.

Ambtshalve wijzigingen

nvt

adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling

Reparatie Bestemmingsplan | Toelichting

Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk

Gemeente Zevenaar

Datum: 13 november 2020

Projectnummer: 200299

ID: NL.IMRO.0299.BP99KERNENPAHT-ON01

INHOUD

TOELICHTING

1	**Inleiding**	**3**
1.1	**Aanleiding**	**3**
1.2	**Planbeschrijving**	**3**
1.3	**Geldende bestemmingsplannen**	**11**
1.4	**Leeswijzer**	**11**
2	**Beleidskader**	**12**
2.1	**Rijksbeleid**	**12**
2.2	**Provinciaal beleid**	**13**
2.3	**Gemeentelijk beleid**	**14**
3	**Juridisch-planologisch kader**	**17**
4	**Uitvoerbaarheid**	**18**
4.1	**Algemeen**	**18**
4.2	**Milieu- en omgevingsaspecten**	**18**
4.3	**Economische uitvoerbaarheid**	**18**
4.4	**Maatschappelijke uitvoerbaarheid**	**18**

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Met de vaststelling van de bestemmingsplannen ‘Tolkamer’, ‘Herwen’, ‘Pannerden’, ‘Aerdt’ en ‘Spijk’ zijn voor enkele bouwvlakken binnen de gemeente Zevenaar niet het aantal toegestane woningen opgenomen. Op deze locaties was reeds woningbouw voorzien in de oorspronkelijke plannen maar nog niet gerealiseerd. In de geldende bestemmingsplannen ‘Tolkamer’, ‘Herwen’, ‘Pannerden’, ‘Aerdt’ en ‘Spijk’ zijn de gronden bestemd voor woningbouw, maar zijn het aantal toegestane woningen niet aangegeven en is alleen aangegeven dat het bestaande aantal is toegestaan. Met een nieuw bestemmingsplan wenst de gemeente Zevenaar alsnog het juiste aantal te realiseren woningen te bestemmen. Voorliggend document voorziet hierin.
Daarnaast is voor één locatie de bedrijfsbestemming te ruim bestemd. Met dit bestemmingsplan krijgen de tuinen weer een woonbestemming

Om woningbouw alsnog mogelijk te maken is een herziening van het geldende bestemmingsplannen nodig. Voorliggend bestemmingsplan voorziet hierin.

1.2 Planbeschrijving

Dit bestemmingsplan betreft locaties in de kernen van Tolkamer, Herwen, Pannerden, Aerdt en Spijk, in de gemeente Zevenaar. Het gaat om de deelgebieden zoals op navolgende afbeelding weergegeven.



Overzicht globale ligging deelgebieden (Bron: Google Maps).

Tolkamer – Vierkenshof en 's-Gravenwaardsedijk
Het bestemmingsplan 'Tolkamer' van de gemeente Zevenaar kent een bestemming 'Wonen'. In de regels wordt voor nieuwe woningen verwezen naar de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden'. Op de verbeelding is deze aanduiding alleen opgenomen voor enkele nieuwbouwwoningen aan de Boterdijk. In de toelichting bij het genoemde bestemmingsplan is dit ook als enige ontwikkelingslocatie opgenomen.
Voor de locaties Vierkenshof en 's-Gravenwaardsedijk is de aanduiding 'maximaal aantal wooneenheden' niet opgenomen op de verbeelding. Deze locaties waren al wel eerder bestemd voor woningbouw (in het bestemmingsplan 'Vierkenshof 2006') maar nog niet ontwikkeld. Voor deze twee locaties zal de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' alsnog opgenomen worden. Navolgend is een afbeelding opgenomen waarop het plangebied betreffende het Vierkenshof globaal is weergegeven. Aan beide zijden (per bouwvlak) worden met dit bestemmingsplan 11 woningen bestemd.



Uitsnede bestemmingsplan 'Tolkamer' met daarop globaal het plangebied weergegeven (Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl).

Navolgend is een afbeelding opgenomen waarop het plangebied betreffende de 's-Gravenwaardsedijk globaal is weergegeven. Ten westen van de 's-Gravenwaardsedijk worden met dit plan 5 woningen bestemd (2 gestapelde woningen en 3 eengezinswoningen). Ten oosten van de 's-Gravenwaardsedijk worden met dit plan 8 woningen bestemd (2 gestapelde woningen, 3 eengezinswoningen en 2 aaneengebouwde woningen).



Uitsnede bestemmingsplan 'Tolkamer' met daarop globaal het plangebied weergegeven (Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl).

Tolkamer - Boterdijk

Nabij de Boterdijk 17 is een bouwvlok met twee-onder-één-kapwoningen aanwezig. Op de verbeelding is eveneens de aanduiding 'maximaal aantal wooneenheden' niet opgenomen. Voor deze locatie zal de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' waarbij 2 woningen zijn toegestaan alsnog opgenomen worden.



Uitsnede bestemmingsplan 'Tolkamer' met daarop globaal het plangebied weergegeven (rode punaise) (Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl).

Tolkamer – Tolstraat 38 – 42 / Europakade 12

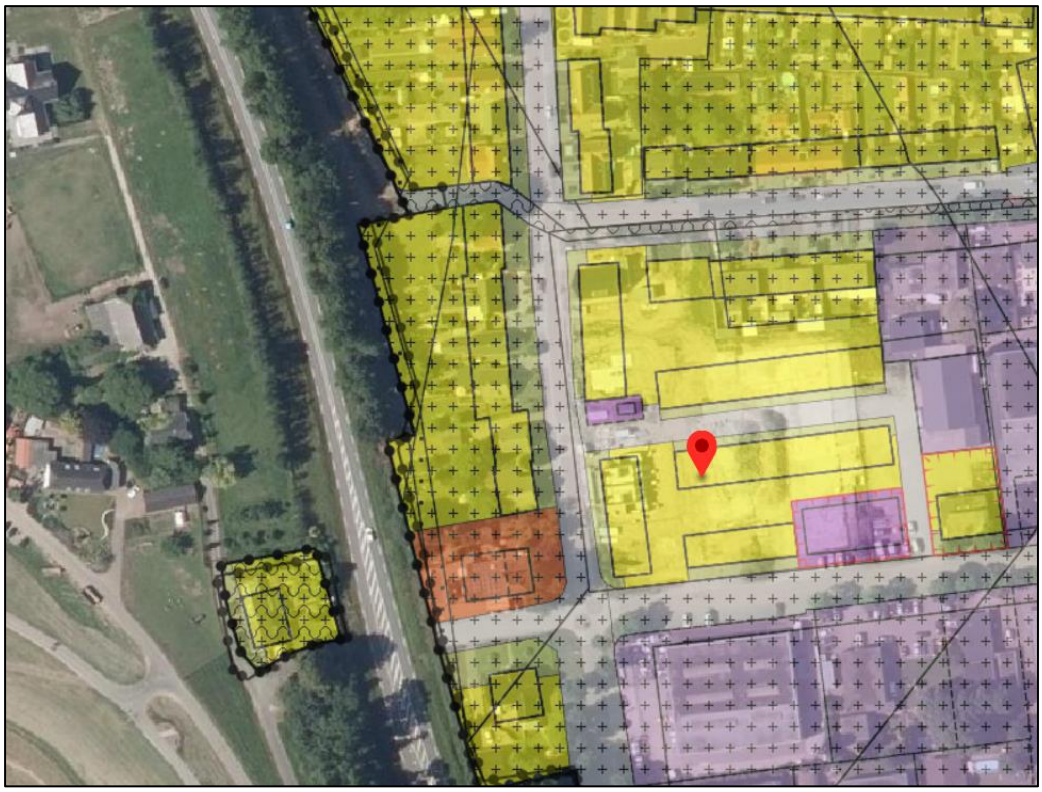
Op het perceel Europakade is een bedrijfsmatige functie (opslag) gevestigd. De tuinen en bijgebouwen van woningen aan de Tolstraat 38 – 42 zijn binnen deze bedrijfsbestemming opgenomen. De bestemming 'Bedrijf' zal voor deze tuinen en bijgebouwen worden vervangen voor de bestemming 'Wonen', zonder bouwvlak. Ook in het bestemmingsplan 'Kom 1999' waren deze delen voorzien van de bestemming 'Wonen'. Met voorliggend plan blijft het feitelijkgebruik van deze locatie ongewijzigd. Navolgend is een afbeelding opgenomen waarop het plangebied betreffende de Tolstraat 38 – 42 / Europakade 12 is weergegeven.



Uitsnede bestemmingsplan 'Tolkamer' met daarop globaal het plangebied weergegeven (rood omlijnd) (Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl).

Herwen – Molenstraat, tussen de Nijverheidstraat en Keurbeek

In Herwen bevinden zich langs de Molenstraat, tussen de Nijverheidstraat en Keurbeek, woningen. Op de verbeelding van het bestemmingsplan Herwen zijn wel het maximaal aantal woningen met een aanduiding opgenomen maar volgens de regels zijn alleen bestaande woningen mogelijk. Er is niet opgenomen dat het indien er op een verbeelding een maximum aantal is aangegeven dit aantal is toegestaan. Van het bestemmingsplan 'Herwen' wordt de bestemming 'Wonen' langs de Molenstraat, tussen de Nijverheidstraat en Keurbeek, meegenomen om de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' in de regels te verankeren. Hierna is een afbeelding opgenomen met de locatie.



Uitsnede bestemmingsplan 'Herwen' met daarop globaal het plangebied weergegeven (rode punaise) (Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl).

Pannerden – De Kamp

In Pannerden bevindt zich langs De Kamp een onbebouwde locatie. Hier is een woonbestemming opgenomen, maar het maximaal aantal woningen ontbreekt. Van het bestemmingsplan 'Pannerden' wordt de bestemming 'Wonen' langs De Kamp meegenomen om de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' op de verbeelding op te nemen. Hier voorziet het bestemmingsplan in 20 gestapelde woningen, met de bouwhoogten zoals reeds in het geldende bestemmingsplan opgenomen. Hierna is een afbeelding opgenomen waarop de locatie globaal is aangegeven.



Uitsnede bestemmingsplan 'Pannerden' met daarop globaal het plangebied weergegeven (rode punaise) (Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl).

Aerdt – Waaijakkers

Aan de Waaijakkers te Aerdt bevindt zich een onbebouwd perceel, dat in het bestemmingsplan 'Aerdt' voorzien is van de bestemming 'Wonen'. Op de verbeelding ontbreekt het maximaal toegestane aantal woningen. Van het bestemmingsplan 'Aerdt' wordt de bestemming 'Wonen' langs de Waaijakkers meegenomen om de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' op de verbeelding op te nemen. Het betreft 8 appartementen.



Uitsnede bestemmingsplan 'Aerdt' met daarop globaal het plangebied weergegeven (rode punaise) (Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl).

Spijk – Kerkstraat 48

Aan de Kerkstraat 48 te Spijk bevindt zich een onbebouwd perceel, dat in het bestemmingsplan 'Spijk' voorzien is van de bestemming 'Wonen'. Het betreft het perceel dat bij het Kadaster bekend staat onder de gemeentecode LBH00, sectie A en het nummer 2187. Op de verbeelding is hier de bouwaanduidingen 'aaneengebouwd' en 'twee-aaneen' opgenomen. Van het bestemmingsplan 'Spijk' wordt de bestemming 'Wonen' aan de Kerkstraat 48 meegenomen om de bouwaanduiding 'vrijstaand' op de verbeelding op te nemen. Het betreft één vrijstaande woning. Navolgend is een afbeelding opgenomen waarop het plangebied globaal is weergegeven.



Uitsnede bestemmingsplan 'Spijk' met daarop globaal het plangebied weergegeven (rode punaise) (Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl).

1.3 Geldende bestemmingsplannen

Dit bestemmingsplan betreft een partiële herziening van navolgende bestemmingsplannen.

Bestemmingsplan	Vastgesteld
Tolkamer	5 november 2013
Herwen	2 oktober 2012
Pannerden	2 oktober 2012
Aerdt	2 oktober 2012
Spijk	25 juni 2013

1.4 Leeswijzer

Dit bestemmingsplan is opgebouwd uit vier hoofdstukken. Na het inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op het beleidskader. In hoofdstuk 3 wordt het juridisch-planologisch kader geschetst. Hoofdstuk 4 omvat ten slotte de uitvoerbaarheid van dit plan.

2 Beleidskader

Alvorens een bestemmingsplan te kunnen opstellen is het noodzakelijk te bekijken welke wettelijke kaders en welke beleidslijnen zowel de gemeente als ook andere overheden uitgezet hebben. In deze paragraaf wordt kort ingegaan op het nationale, provinciale en gemeentelijke beleid en de wettelijke kaders. De beleidsvelden werken slechts beperkt door in dit bestemmingsplan door het beheergerichte karakter van dit bestemmingsplan.

2.1 Rijksbeleid

2.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bepaalt welke kaderstellende uitspraken van het kabinet bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op lokaal niveau. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken. Het gaat onder meer om nationale belangen als Rijksvaarwegen, Defensie, Ecologische Hoofdstructuur (thans: Natuurnetwerk Nederland), Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, Hoofdwegen en hoofdspoorwegen, Elektriciteitsvoorziening, Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen en Primaire waterkeringen.

Slechts daar waar een directe doorwerking niet mogelijk is, bij de Ecologische Hoofdstructuur (thans: Natuurnetwerk Nederland) en bij de Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, is gekozen voor indirecte doorwerking via provinciaal medebewind. Ten aanzien van de begrenzing van de EHS (thans: NNN) is bepaald dat niet het rijk, maar de provincies die grenzen (nader) bepalen.

Door de nationale belangen vooraf in bestemmingsplannen te borgen, wordt met het Barro bijgedragen aan versnelling van de besluitvorming bij ruimtelijke ontwikkelingen en vermindering van de bestuurlijke drukte.

Toetsing
Het plangebied maakt wat betreft de locaties te Tolkamer en Pannerden onderdeel uit van de Romeinse Limes. De kernkwaliteiten van de Romeinse Limes zijn forten (castella), burgerlijke nederzettingen, kampdorpen (vici) grafvelden, de militaire infrastructuur, bestaande uit wegen, waterwerken en wachttorens en scheepswrakken. Een bestemmingsplan mag de kernkwaliteiten van de Romeinse Limes niet aantasten. Voorliggend plan maakt geen nieuwe ontwikkeling mogelijk..
Het plan raakt verder geen van de nationale belangen en is niet in strijd met het gestelde in de SVIR en het Barro.

2.1.2 Ladder voor duurzame verstedelijking

Vanuit het rijk wordt een zorgvuldig gebruik van de schaarse ruimte bevorderd. Hiervoor is de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd en als procesvereiste opgenomen in artikel 3.1.6 lid 2 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Het doel dat hiermee wordt beoogd is het stimuleren van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik en het

bewerkstelligen van een goede ruimtelijke ordening. Onder meer door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden, het bevorderen van vraaggerichte programmering en het voorkomen van overprogrammering. Met de ladder wordt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke besluiten nagestreefd. Een nieuwe stedelijke ontwikkeling moet daarom altijd worden afgewogen en gemotiveerd. Daarbij moet een beschrijving worden gegeven van de behoefte aan de betreffende ontwikkeling. Als de ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied mogelijk wordt gemaakt, moet worden gemotiveerd waarom de ontwikkeling niet binnen bestaand stedelijk gebied wordt voorzien.

Toetsing
Wat onder stedelijke ontwikkeling wordt verstaan is in het Bro opgenomen. Een stedelijke ontwikkeling is volgens het besluit ‘een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen’. Aangezien er in dit bestemmingsplan geen nieuwe ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt, is er geen sprake van een stedelijke ontwikkeling. Er hoeft dus ook geen toets aan de Ladder voor duurzame verstedelijking worden opgesteld. De behoefte aan de woningen is reeds aangetoond in de eerdere bestemmingsplannen.

Conclusie
Voorliggend plan is niet in strijd met het rijksbeleid.

2.2 Provinciaal beleid

2.2.1 Omgevingsvisie en -verordening Gelderland

Op 19 december 2018 hebben Provinciale Staten de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland vastgesteld. Sinds 1 maart 2019 is deze Omgevingsvisie van kracht. De provincie heeft in de Omgevingsvisie een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland centraal gesteld.

- *Gezond en veilig.* Dat is een gezonde leefomgeving, schone en frisse lucht, een schoon milieu, een niet vervuilde bodem, voldoende schoon en veilig (drink)water, bescherming van onze flora en fauna. Dat is voorbereid zijn op klimaatverandering, zoals hitte, droogte, bosbranden en overstromingen. En, dat is aandacht hebben voor verkeersveiligheid en veilige bedrijvigheid.
- *Schoon en welvarend.* Dat is een dynamisch, duurzaam en aantrekkelijk woon-, werk- en ondernemersklimaat, goed bereikbaar en met een goed functionerende arbeidsmarkt en dito kennis- en onderwijsinstellingen. Maar dat is ook: het tegengaan van schadelijke uitstoot, afval en uitputting van grondstoffen. En: het investeren in nieuwe, alternatieve vormen van energie.

Onderdeel van de Omgevingsvisie zijn diverse thematische visieschetsen met de volgende thema’s:

- Energietransitie: van fossiel naar duurzaam.
- Klimaatadaptie: omgaan met veranderend weer.
- Circulaire economie: sluiten van kringlopen.
- Biodiversiteit: werken met de natuur.
- Bereikbaarheid: duurzaam verbonden.

- Vestigingsklimaat: een krachtige, duurzame topregio.
- Woon- en leefomgeving: dynamisch, divers, duurzaam.

De Omgevingsvisie bevat de strategische ambities voor de lange termijn.
De Omgevingsverordening wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch gewaarborgd is. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

De Omgevingsverordening richt zich net zo breed als de Omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving in de Provincie Gelderland. Dit betekent dat vrijwel alle regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen zijn in de Omgevingsverordening. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, water, mobiliteit en bodem. De verwachting is dat de Omgevingsverordening op termijn alle regels zal gaan bevatten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving.

Toetsing
Raadpleging van de digitale versie van de Omgevingsvisie en -verordening wijst uit dat de gronden van het plangebied (alle locaties) zijn aangewezen als ‘Romeinse Limes’. De kernkwaliteiten van de Romeinse Limes zijn forten (castella), burgerlijke nederzettingen, kampdorpen (vici) grafvelden, de militaire infrastructuur, bestaande uit wegen, waterwerken en wachttorens en scheepswrakken. Een bestemmingsplan mag de kernkwaliteiten van de Romeinse Limes niet aantasten. Voorliggend plan maakt geen nieuwe ontwikkeling mogelijk waarbij sprake is van de aantasting van cultuurhistorische waarden. Het plan is dan ook niet in strijd met de doelstellingen van de provinciale Omgevingsvisie en –verordening.

Conclusie
Onderhavig plan is niet in strijd met het provinciaal beleid.

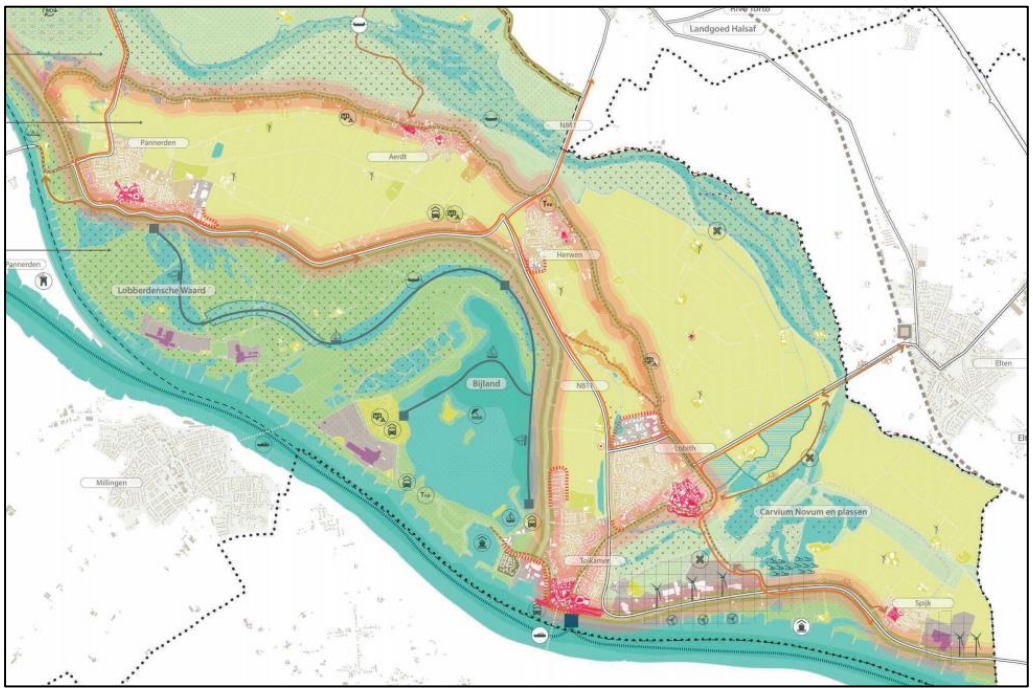
2.3 Gemeentelijk beleid

2.3.1 Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030

De Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030 is op 25 april 2017 vastgesteld door de gemeenteraad van de voormalige gemeente Rijnwaarden. De visie geeft geen eindbeeld maar een omschrijving van de kernwaarden en kansen voor het gebied. Initiatieven worden getoetst of ze passen binnen de kernwaarden, of deze versterken. De visie voor het Gelders Eiland moet structuur en samenhang brengen en is gericht op samenwerking. De visie heeft de status van een gemeentelijke structuurvisie. Het is een visie die is opgesteld in geest van de aanstaande Omgevingswet en daarom het label 'Omgevingsvisie' heeft. Bij de uitvoering is de gemeente een belangrijke participant. De gemeente zal haar instrumenten en middelen inzetten teneinde de doelen uit de visie te bereiken. De Omgevingsvisie is een integrale visie met als hoofdthema's duurzaam, leefbaar, mooi en toeristisch.

Toetsing

Navolgende afbeelding laat zien dat de locaties binnen het plangebied te Tolkamer (Vierkenshof en 's-Gravenwaardsedijk) zijn gelegen binnen de gebieden die zijn gemarkeerd als 'aandachtszone dorpsranden'. Het plangebied was in het bestemmingsplan 'Vierkenshof 2006' en het vigerende bestemmingsplan 'Tolkamer' al bestemd voor wonen. Aangezien er in dit bestemmingsplan geen nieuwe ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt, wordt gesteld dat de uitvoering van dit plan de karakteristiek van de dorpsrand niet aantast. Daarnaast ligt de locatie Boterdijk in een aandachtszone voor ruimtelijke kwaliteit. De Boterdijk vormt een doorgaande weg binnen Tolkamer, alwaar de gemeente Zevenaar de karakteristiek van het dorp wenst te waarborgen. Ook voor deze locatie geldt dat er geen nieuwe ontwikkeling wordt mogelijk gemaakt. De karakteristiek van het dorp blijft gewaarborgd. De overige locaties zijn niet gelegen in gebieden die zijn aangewezen als aandachtsgebied in de Omgevingsvisie. Voorliggend plan past binnen de gemeentelijke beleidskaders.



Uitsnede omgevingsvisiekaart Gelders Eiland 2030 (Bron: Gemeente Zevenaar).

2.3.2 Structuurvisie

Op 20 februari 2013 heeft de gemeenteraad de structuurvisie 'Samen kijken naar de toekomst 2012-2030' vastgesteld. In de structuurvisie wordt ingezet op een vijftal hoofdopgaven:

- versterken van de identiteit van Zevenaar met aandacht voor de diversiteit in landschappen, kernen en functies;
- voldoende plek voor stedelijke ontwikkelingen tot 2030;
- behoud van kwalitatief goede woon- en werkgebieden en goede voorzieningen;
- tegengaan van versnippering van de leefomgeving incl. het leefbaar houden van de kernen;
- nadrukkelijker inzetten op een duurzame ontwikkeling.

De opgaven worden benaderd vanuit de drie kernwaarden: 'verbinden', 'diversiteit' en 'kwaliteit'. Deze kernwaarden vormen de rode draad van waaruit de gemeente Zevenaar de komende jaren werkt.

Toetsing
Het plangebied was in eerdere bestemmingsplannen al bestemd voor wonen. De visie op en beleid voor deze locatie is sindsdien niet gewijzigd. Voorliggend plan past binnen de gemeentelijke beleidskaders.

Conclusie
Het gemeentelijk beleid vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit plan.

3 Juridisch-planologisch kader

De voorgaand beschreven situatie van onderhavig plangebied wordt in dit bestemmingsplan als zodanig vastgelegd. Er is zo veel mogelijk aangesloten bij de bestemmingssystematiek uit de bestemmingsplannen ‘Tolkamer’, ‘Herwen’, ’Pannerden’, ‘Aerdt’ en ‘Spijk’. Gebouwen dienen in het bouwvlak te worden gebouwd. Tevens moeten gebouwen voldoen aan de maximale bouwhoogte en maximum goothoogte, zoals weergegeven op de verbeelding. In voorliggende situatie zijn als gevolg van de aanduiding ‘maximum aantal wooneenheden’ het maximum aantal woonheden toegestaan zoals weergegeven op de verbeelding.

Ook zijn in deze partiële herziening de geldende bestemmingsplannen ‘Paraplubestemmingsplan Wonen’ en ‘Paraplubestemmingsplan parkeren gemeente Zevenaar’ overgenomen. Verder worden de dubbelbestemmingen en gebiedsaanduidingen uit de vigerende bestemmingsplannen in dit plan overgenomen. Het gaat hierbij om de dubbelbestemmingen ten aanzien van archeologie. Hiermee is het plangebied mede bestemd voor doeleinden ter bescherming en veiligstelling van de archeologische waarden.

4 Uitvoerbaarheid

4.1 Algemeen

In dit bestemmingsplan worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Dit bestemmingsplan betreft vrijwel allemaal locaties waarvoor al een woonbestemming gold waar alleen het toegestane aantal woningen niet bestemd was. Verder betreft het een locatie waarbij een deel van de achtertuinen en bijgebouwen binnen de bedrijfsbestemming was opgenomen. Deze krijgen alsnog de woonbestemming (zonder bouwvlak) mee. Er wordt uitgegaan dat de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van deze situatie in het verleden reeds aangetoond is.

4.2 Milieu- en omgevingsaspecten

In een bestemmingsplan dient aandacht te worden besteed aan relevante omgevings- en milieuaspecten. Deze aspecten zijn van belang om de haalbaarheid van het plan aan te tonen. Aangezien de toegestane functies niet wijzigen is de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van de woningbouw aangetoond in de eerdere bestemmingsplannen. De beperkte wijzigingen ten aanzien van het oorspronkelijke plan, die dit bestemmingsplan mogelijk maakt, leidt niet tot een andere conclusie met betrekking tot de haalbaarheid. Voor het aspect bodem wordt bij de aanvraag van de omgevingsvergunning een actualiserend bodemonderzoek vereist.

4.3 Economische uitvoerbaarheid

Bij de voorbereiding van een ontwerp voor een bestemmingsplan dient op grond van artikel 3.1.6, eerste lid van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro, d.d. 21 april 2008) onderzoek plaats te vinden naar de financiële uitvoerbaarheid van het plan.

Met voorliggend bestemmingsplan worden de bestemmingsplannen ‘Tolkamer’, ‘Herwen’, ‘Pannerden’, ‘Aerdt’ en ‘Spijk’ gerepareerd teneinde het juiste aantal woningen mogelijk te maken in het plangebieden. De kosten voor het plan, alsmede de procedure worden gedragen door de gemeente. Hiervoor zijn middelen beschikking. Omdat de gemeente initiatiefnemer is, is het niet noodzakelijk een exploitatieplan vast te stellen. De economische uitvoerbaarheid wordt hiermee geacht voldoende te zijn aangetoond.

4.4 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Het ontwerpbestemmingsplan zal voor een periode van zes weken voor een ieder ter inzage liggen. Een ieder kan in deze periode zienswijzen indienen. In deze paragraaf of in een bijlage bij dit bestemmingsplan zullen de binnengekomen zienswijzen worden samengevat en van een antwoord worden voorzien.

adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling

Reparatie Bestemmingsplan | Regels

Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen Tolkamer en Spijk

Gemeente Zevenaar

Datum: 12 november 2020

Projectnummer: 200299

ID: NL.IMRO.0299.BP99KERNENPAHT-ON01

INHOUD

REGELS

1	**Inleidende regels**	**3**
Artikel 1	**Begrippen**	**3**
Artikel 2	**Wijze van meten**	**7**
2	**Bestemmingsregels**	**10**
Artikel 3	**Tuin**	**11**
Artikel 4	**Wonen**	**13**
Artikel 6	**Waterstaat - Waterkering**	**16**
Artikel 7	**Waarde - Archeologische verwachting 1**	**17**
Artikel 8	**Waarde - Archeologische verwachting 3**	**19**
3	**Algemene regels**	**21**
Artikel 9	**Anti-dubbeltelregel**	**21**
Artikel 10	**Algemene bouwregels**	**21**
Artikel 11	**Algemene gebruiksregels**	**21**
Artikel 12	**Algemene aanduidingsregels**	**22**
Artikel 13	**Algemene afwijkingsregels**	**22**
Artikel 14	**Algemene wijzigingsregels**	**22**
Artikel 15	**Overige regels**	**23**
4	**Overgangs- en slotregels**	**26**
Artikel 16	**Overgangsrecht**	**26**
Artikel 17	**Slotregel**	**26**
Bijlage 1	**27**	

De verbeelding

Verbeelding met legenda

1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan
het reparatie bestemmingsplan ‘Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen,Tolkamer en Spijk’ met identificatienummer NL.IMRO.0299.BP99KERNENPAHT-ON01 van de gemeente Zevenaar;

1.2 bestemmingsplan
de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlage;

1.3 de verbeelding
de analoge en digitale voorstelling van de in het plan opgenomen digitale ruimtelijke informatie;

1.4 aanbouw
een gebouw dat als afzonderlijke ruimte is gebouwd aan een hoofdgebouw waarmee het in directe verbinding staat, welk gebouw onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw;

1.5 aanduiding
een geometrisch bepaald vlak of figuur waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.6 aanduidingsgrens
de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.7 aan huis verbonden beroep
een dienstverlenend beroep op zakelijk, maatschappelijk, juridisch, medisch, ontwerptechnisch of kunstzinnig gebied, dat in of bij een woning wordt uitgeoefend door de bewoner van de woning, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.8 aan huis verbonden bedrijf
een bedrijf dat in een (gedeelte van) of bij een woning wordt uitgeoefend en dat is gericht op het vervaardigen van producten en/of het leveren van diensten, door de bewoner van de woning, en dat niet krachtens een milieuwet vergunning- of meldingplichtig is;

1.9 achtergevelrooilijn
de bouwgrens die is gelegen achter de voorgevelrooilijn en (nagenoeg) evenwijdig is aan de voorgevelrooilijn;

1.10 afwijken van de bouwregels en/of van de gebruiksregels
*een afwijking als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder c van de Wet ruimtelijke or-*dening;

1.11 bebouwing
één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde;

1.12 bebouwingspercentage
een in de regels aangegeven percentage, dat de grootte van (een deel van) het bouwperceel aangeeft, dat maximaal mag worden bebouwd, tenzij in de regels anders is bepaald;

1.13 bestaand gebruik
het op het tijdstip van het inwerking treden van het plan aanwezige gebruik;

1.14 bestaande bouwwerken
bouwwerken, die op het tijdstip van de inwerkingtreding van dit plan zijn of worden gebouwd met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens het omgevingsrecht;

1.15 bestemmingsgrens
de grens van een bestemmingsvlak;

1.16 bestemmingsvlak
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.17 bijbehorend bouwwerk
uitbreiding van een oorspronkelijk hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend oorspronkelijk hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk met een dak. Onder dit begrip vallen aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen

1.18 bijgebouw
een op zich zelfstaand, al dan niet vrijstaand gebouw, dat door de vorm onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw;

1.19 bouwen
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;

1.20 bouwgrens
de grens van een bouwvlak;

1.21 bouwlaag
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder;

1.22 bouwperceel
een aaneengesloten stuk grond, waarop krachtens het plan een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.23 bouwperceelgrens
een grens van een bouwperceel;

1.24 bouwvlak
een geometrisch bepaald vlak waarmee de gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.25 bouwwerk
elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;

1.26 CROW richtlijnen
richtlijnen opgesteld door het Nationale Kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte.

1.27 dienstverlening
het bedrijfsmatig verrichten van activiteiten welke bestaan uit het verlenen van diensten aan derden, met of zonder rechtstreeks contact met het publiek;

1.28 erf
al dan niet bebouwde perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een gebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw;

1.29 erker
een uitbouw van het hoofdgebouw met de omvang en uitstraling van een uitgebouwd venster, veelal gelegen voor het verlengde van de voorgevel;

1.30 gebouw
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.31 gebruiken
gebruiken, het doen gebruiken, laten gebruiken en in gebruik geven;

1.32 geluidzone
geluidzone als bedoeld in artikel 40 van de Wet geluidhinder;

1.33 hoofdgebouw
een gebouw dat, gelet op de bestemming, als het belangrijkste bouwwerk op een bouwperceel kan worden aangemerkt;

1.34 huishouden:
persoon of groep personen die een huishouding voert, waarbij sprake is van onderlinge verbondenheid en continuïteit in de samenstelling ervan; daaronder niet begrepen kamerverhuur.

1.35 maatvoeringsgrens
de grens van een maatvoeringsvlak;

1.36 maatvoeringsvlak
een geometrisch bepaald vlak waarmee de gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels voor bepaalde bouwwerken eenzelfde maatvoering geldt;

1.37 nadere eis
een nadere eis als bedoeld in artikel 3.6 eerste lid onder d van de Wet ruimtelijke ordening;

1.38 omgevingsvergunning
een vergunning als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.39 overkapping
elk bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat een voor mensen toegankelijke oppervlakte overdekt en geheel of gedeeltelijk door ten hoogste één eigen wand is omsloten;

1.40 peil
a voor een bouwwerk, waarvan de hoofdtoegang direct aan de weg grenst: de hoogte van de weg ter plaatse van die hoofdtoegang;
b voor een bouwwerk, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het terrein ter hoogte van die hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
c indien in of op het water wordt gebouwd: de hoogte van het wateroppervlak ter plaatse van het meest nabijgelegen punt waar het water grenst aan het vaste land;

1.41 prostitutie
het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding;

1.42 seksinrichting
de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in de omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Onder een seksinrichting worden in ieder geval verstaan een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, een parenclub of een prostitutiebedrijf, waaronder tevens begrepen een erotische massagesalon, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.43 uitbouw
een gebouw dat als vergroting van een bestaande ruimte is gebouwd aan een hoofdgebouw, welk gebouw door de vorm kan worden onderscheiden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw;

1.44 uitvoeren
uitvoeren, het doen uitvoeren, laten uitvoeren en in uitvoering geven;

1.45 uitwerking
een uitwerking als bedoeld in artikel 3.6 eerste lid onder b van de Wet ruimtelijke ordening;

1.46 verkoopvloeroppervlak
de voor het publiek zichtbare en toegankelijke (besloten) winkelruimte ten behoeve van de detailhandel;

1.47 volumineuze goederen
goederen die vanwege hun omvang een groot oppervlak nodig hebben voor de uitstalling, zoals goederen in bouw- en doe-het-zelf producten, automobielen, motorfietsen., boten, caravans, e.d.;

1.48 voorgevel
de naar de weg gekeerde gevel van een gebouw of, indien het een gebouw betreft met meer dan één naar de weg gekeerde gevel, de gevel die kennelijk als zodanig dient te worden aangemerkt;

1.49 voorgevelrooilijn
de bouwgrens die gericht is naar de weg en waarop de bebouwing is georiënteerd;

1.50 wijziging
een wijziging als bedoeld in artikel 3.6 eerste lid onder a van de Wet ruimtelijke ordening;

1.51 web- en internetwinkel
detailhandel zonder showroom, waarvan de handel voornamelijk via internet verloopt;

1.52 wonen/woondoeleinden
het gehuisvest zijn in een woning/wooneenstrijdigheid;

1.53 woning/wooneenheid
een complex van intern met elkaar in verbinding staande ruimten in een (gedeelte van een) gebouw, uitsluitend bedoeld voor de permanente huisvesting van een afzonderlijk (gemeenschappelijk) huishouden.

Artikel 2 Wijze van meten

2.1 Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

de afstand tot de zijdelingse bouwperceelgrens
tussen de zijdelingse grens van het bouwperceel en een bepaald punt van het bouwwerk, waar die afstand het kortst is;

de bouwhoogte van een bouwwerk
vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

de goothoogte van een bouwwerk
vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot c.q. de druiplijn, het boeibord of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel. Bij toepassing van het meten van de goothoogte van een bouwwerk worden dakkapellen buiten beschouwing gelaten, behou-

dens dakkapellen waarvan de gezamenlijke breedte meer bedraagt dan 50% van de breedte van het betreffende dakvlak. De goothoogte wordt dan gemeten vanaf het peil tot aan de goot van de dakkapel;

de horizontale diepte van een gebouw
de diepte van een gebouw, gemeten loodrecht vanaf de gevel waaraan wordt gebouwd;

de inhoud van een bouwwerk
tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

de oppervlakte van een bouwwerk
tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

de oppervlakte van een overkapping
tussen de buitenzijde van de afdekking van de overkapping, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van de overkapping;

eerste bouwlaag
de bouwlaag op de begane grond.

2.2 Bij toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwonderdelen, als plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, liftschachten, gevel- en kroonlijsten, luifels, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding niet meer dan 1,25 m bedraagt.

2.3 Bij toepassing van deze regels wordt gemeten tot of vanuit het hart van een lijn.

2.4 Berekeningsaantal
Bij het voldoen aan de parkeernorm dient bij de navolgende parkeervoorzieningen uitgegaan te worden van het berekende aantal parkeerplaatsen conform onderstaande tabel:

Parkeervoorziening	Theoretisch aantal	Berekeningsaantal	Opmerking
Enkele oprit zonder garage	1	0,8	Oprit min. 5,0 meter diep
Lange oprit zonder garage of carport	2	1	
Dubbele oprit zonder garage	2	1,7	Oprit min. 4,5 meter breed
Garage zonder oprit (bij woning)	1	0,4	
Garagebox (niet bij woning)	1	0,5	

Garage met enkele oprit	2	1	Oprit min. 5,0 meter diep
Garage met lange oprit	3	1,3	
Garage met dubbele oprit	3	1,8	Oprit min. 4,5 meter breed

2.5 Afronden

Bij het bepalen van de parkeernorm wordt op één decimaal nauwkeurig gerekend waarna de uitkomst wordt afgerond op hele getallen en waarbij vanaf 0,5 en hoger naar boven wordt afgerond.

2.6 Woningtype

Bij het bepalen van woningentype gelden de volgende oppervlaktematen voor het gebruiksvloeroppervlak (NEN2580):

	Grondgebonden	Appartement
Goedkoop	< 110 m2	< 100 m2
Midden	110 m2 - 155 m2	100 m2 - 125 m2
Duur	> 155 m2	> 125 m2

Bruto vloeroppervlakte: de vloeroppervlakte van alle voor mensen toegankelijke ruimten binnen een gebouw, met uitzondering van de parkeergarage.

2.7 Maatvoering

De ruimte voor het parkeren van auto's is afgestemd op gangbare personenauto's waaraan wordt voldaan indien de afmetingen van:

a bedoelde parkeerruimten ten minste 2,5 x 5 m in geval van kops parkeren en 2 x 6 m bij langsparkeren bedragen;

b een gereserveerde parkeerruimte voor een gehandicapte, voor zover die ruimte niet in de lengterichting aan een trottoir grenst – ten minste 3, 5 x 6 m bedragen.

2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Tuin

3.1 bestemmingsomschrijving

De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor tuinen en erven met bijbehorende gebouwen, bouwwerken geen gebouwen zijnde en werken, geen bouwwerken zijnde, en werken, waaronder toe- en opritten.

3.2 bouwregels

3.2.1 Uitsluitend uitbouwen in de vorm van erkers bij de hoofdgebouwen van de op de aangrenzende gronden gelegen woningen mogen worden gebouwd, mits:

a de horizontale diepte maximaal 1,25 m bedraagt;
b de diepte van de overblijvende, niet met gebouwen bebouwde gronden minimaal 2 m bedraagt;
c de breedte maximaal 60% van de breedte van de gevel waaraan de erker is gebouwd, bedraagt;
d de oppervlakte van een erker maximaal 6 m^2 bedraagt;
e de goothoogte maximaal de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw bedraagt.

3.2.2 In aanvulling op het bepaalde in artikel 3.2.1 mogen bij de hoofdgebouwen van de op de aangrenzende gronden gelegen woningen overkappingen worden gebouwd met dien verstande dat:

a overkappingen zijn toegestaan tot 1,25 vóór de voorgevelrooilijn van het hoofdgebouw van de op de aangrenzende gronden gelegen woning;
b de goothoogte bedraagt maximaal 3 m en de bouwhoogte bedraagt maximaal 5 m.

3.2.3 De oppervlakten van erkers en overkappingen zoals opgenomen in de artikelen 3.2.1 en 3.2.2 tellen mee voor de oppervlakten en het bebouwingspercentage zoals opgenomen in artikel 3.2.2 onder e.

3.2.4 Bouwhoogte van bouwwerken geen gebouwen zijnde, niet zijnde overkappingen, maximaal:

a pergola's, tuinmeubilair, vlaggenmasten 4 m;
b overige bouwwerken geen gebouwen zijnde 1 m.

Artikel 4 Wonen

4.1 bestemmingsomschrijving

De voor ‘Wonen’ aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a woningen, met dien verstande dat:
   1 ter plaatse van de aanduiding ‘vrijstaand’ zijn vrijstaande woningen toegestaan;
   2 ter plaatse van de aanduiding ‘gestapeld’ zijn gestapelde woningen toegestaan;
   3 ter plaatse van de aanduiding ‘twee-aaneen’ zijn twee-ondereen-kap woningen toegestaan;
   4 ter plaatse van de aanduiding ‘aaneengebouwd’ zijn aaneengebouwde woningen toegestaan;
   5 ter plaatse van de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' zijn maximaal het aangegeven aantal woningen is toegestaan;
b aan huis verbonden beroepen met dien verstande dat maximaal 40% van het vloeroppervlak van de woning, inclusief bijgebouwen, met een maximum van 50 m^2, mag worden gebruikt ten behoeve van deze functie;

met bijbehorende gebouwen, bouwwerken geen gebouwen zijnde, werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden, tuinen en erven.

4.2 bouwregels

4.2.1 Hoofdgebouwen voldoen aan de volgende kenmerken:

a gebouwd binnen het bouwvlak;
b afstand tot de zijdelingse bouwperceelsgrens bedraagt ten minste;
   1 bij vrijstaande woningen: minimaal 2,5 m aan twee zijden;
   2 bij twee-aaneen gebouwde woningen minimaal 2,5 meter aan één zijde;
   3 bij aaneengebouwde woningen aan de niet-aaneengebouwde zijde van de eindwoningen minimaal 2 m;
c goot- en bouwhoogte maximaal de ter plaatse van de aanduidingen ‘maximum goothoogte (m)’ en ‘maximum bouwhoogte (m)’ aangegeven goothoogte respectievelijk bouwhoogte;
d goot- en bouwhoogte minimaal de ter plaatse van de aanduidingen ‘minimum goothoogte (m)’ en ‘minimum bouwhoogte (m)’ aangegeven goothoogte respectievelijk bouwhoogte;
e de oppervlakte van een hoofdgebouw bedraagt maximaal 150 m^2.

4.2.2 Aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen mogen binnen en buiten het bouwvlak worden gebouwd en voldoen aan de volgende kenmerken:

a gebouwd op het zij- en achtererf en minimaal 3 m achter (het verlengde van) de voorgevelrooilijn met dien verstande dat overkappingen zijn toegestaan tot 1,25 vóór de voorgevelrooilijn;
b de goothoogte bedraagt maximaal 3 m en de bouwhoogte bedraagt maximaal 5 m;
c gezamenlijke oppervlakte per hoofdgebouw maximaal 60 m^2 met dien verstande dat:
   1 voor vrijstaande woningen geldt een maximale gezamenlijke oppervlakte van 75 m^2;
   2 de oppervlakte van erkers en overkappingen binnen het bouwperceel, gelegen in de bestemming ‘Tuin’, meetellen voor de berekening van de in dit lid genoemde oppervlakten en bebouwingspercentage.

4.2.3 Bouwhoogte van bouwwerken geen gebouwen zijnde bedraagt maximaal:

a	antennes	15 m;
b	pergola's, tuinmeubilair, vlaggenmasten	4 m;
c	erf- en terreinafscheidingen vóór de voorgevelrooilijn	1 m;
d	overige bouwwerken geen gebouwen zijnde	2 m.

4.3 nadere eisen

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd, met inachtneming van het bepaalde in artikel 4.2, nadere eisen te stellen ter waarborging van de stedenbouwkundige kwaliteit ten aanzien van:

a de situering van bijgebouwen ten opzichte van het hoofdgebouw;
b de situering en afmetingen van bouwwerken geen gebouwen zijnde.

4.4 afwijken van de bouwregels

Bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel:

a 4.2.3 onder a voor het bouwen van antennes tot een bouwhoogte van 20 m, mits de oppervlakte van de antenne niet meer dan 10 m^2 bedraagt;
b 4.2.3 onder d voor het bouwen van overige bouwwerken geen gebouwen zijnde tot een bouwhoogte van maximaal 10 m, mits deze hogere bouwhoogte noodzakelijk is voor en doelmatig gebruik van de aan de grond gegeven bestemming;
c 4.2.3 onder d voor het bouwen van een waarschuwingssysteem ten behoeve van hulpverleningsdiensten tot een bouwhoogte van 20 m, mits de oppervlakte van de voorzieningen niet meer dan 10 m^2 bedraagt.

4.5 afwijken van de gebruiksregels

4.5.1 Bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 4.1 voor het toestaan van een aan huis verbonden bedrijf, mits:

a de oppervlakte maximaal 40% van de vloeroppervlakte, met een maximum van 50 m^2, van de gebouwen bedraagt;
b uitsluitend bedrijven worden toegestaan die zijn opgenomen in categorie 1 van de Staat van bedrijfsactiviteiten dan wel wat betreft aard en mate van hinder vergelijkbaar zijn met deze bedrijven;
c er geen sprake is van een duurzame ontwrichting van de bestaande distributieve voorzieningen of een ernstige verstoring van de verzorgingsstructuur;
d het geen bedrijfsactiviteiten betreft die normaliter in een winkelcentrum of een winkelstraat worden uitgeoefend;
e er geen detailhandel plaatsvindt behalve als ondergeschikte nevenactiviteit bij de uitoefening van een aan huis gebonden bedrijf.

4.5.2 Bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 4.1 voor het toestaan van een ander woningtype dan op de verbeelding is aangegeven, mits niet meer woningen worden toegestaan dan het aantal dat op de verbeelding is aangegeven.

4.5.3 Een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 4.5.1 en 4.5.2 kan slechts worden verleend, mits:

a de belangen van de eigenaren en/of gebruikers van betrokken en nabijgelegen gronden niet onevenredig worden geschaad;
b het straat- en bebouwingsbeeld niet onevenredig worden geschaad.

Artikel 6 Waterstaat - Waterkering

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waterstaat - Waterkering aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor: de bescherming, het onderhoud en de verbetering van de waterkering, met bijbehorende bouwwerken geen gebouwen zijnde zoals duikers, keerwanden en merktekens.

6.2 Bouwregels

6.2.1 In afwijking van het bepaalde bij de andere daar voorkomende bestemmingen (artikelen 3 tot en met 6) mag alleen ten behoeve van deze bestemming worden gebouwd.

6.2.2 Gebouwen mogen niet worden gebouwd.

6.2.3 Bouwhoogte van bouwwerken geen gebouwen zijnde maximaal 3 m.

6.3 Afwijken van de bouwregels

Bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 6.2 voor het bouwen overeenkomstig de andere daar voorkomende bestemmingen, mits advies is verkregen van de beheerder van de waterkering.

6.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen gebouw zijnde of werkzaamheden

6.4.1 Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning op de in artikel 6.1 bedoelde gronden de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden uit te voeren:

a het ontgronden, vergraven, afgraven, egaliseren, diepploegen, woelen en mengen en ophogen van gronden;
b het aanleggen, verbreden en verharden van wegen, paden, banen, parkeervoorzieningen en andere oppervlakteverhardingen;
c het aanleggen, verdiepen, verbreden en dempen van sloten, watergangen en overige waterpartijen;
d het aanleggen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- en/of communicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties en apparatuur;
e het aanbrengen of verwijderen van diepwortelende beplantingen, het bebossen en aanplanten van gronden en het rooien en/of kappen van bos of andere houtgewassen.

6.4.2 Een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 6.4.1 wordt niet eerder verleend dan nadat advies is verkregen van de beheerder van de waterkering.

6.4.3 Geen omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 6.4.1 is nodig voor:

a werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden die het normale onderhoud, gebruik en beheer betreffen;
b werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden die op het moment van het van kracht worden van het plan in uitvoering zijn of uitgevoerd kunnen worden op grond van een voor dat tijdstip aangevraagde dan wel verleende omgevingsvergunning.

Artikel 7 Waarde - Archeologische verwachting 1

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologische verwachting 1 aangewezen gronden zijn mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van archeologische waarden.

7.2 Bouwregels

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen (artikelen 3 tot en met 6) mag alleen worden gebouwd ten behoeve van aanvullend of definitief archeologisch onderzoek.

7.3 Afwijken van de bouwregels

7.3.1 Afwijking

Bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 7.2 ten behoeve van gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde, ten behoeve van andere, voor deze gronden geldende bestemmingen, mits is aangetoond dat de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad;

7.3.2 Uitzonderingen

Afwijking als bedoeld in artikel 7.3.1 is niet vereist, indien:

a op basis van aanvullend en/of definitief archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen behoudenswaardige archeologische relicten aanwezig zijn;
b het bouwplan betrekking heeft op wijziging of vervanging van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte niet wordt uitgebreid en de bestaande fundering wordt benut;
c het uitvoeren van grondbewerkingen niet dieper dan 0,30 m vanaf maaiveld plaatsvindt;

7.3.3 Advies archeologisch deskundige

Alvorens het bevoegd gezag beslist over het verlenen van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 7.3.1, wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden.

7.4 omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

7.4.1 Omgevingsvergunningplichtige werken

Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning op de in artikel 7.1 bedoelde gronden de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a het ophogen, egaliseren en ontginnen van gronden;
b het bodemverlagen of afgraven van gronden;
c het uitvoeren van grondbewerkingen dieper dan 0,30 m vanaf maaiveld;
d het aanbrengen van diepwortelende beplantingen;
e het aanleggen of verharden van wegen, rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
f het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse transport- energie- of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies.

7.4.2 Verlening

Een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 7.4.1 wordt slechts verleend, indien door de werken, geen bouwwerken zijnde, en/of werkzaamheden, dan wel door de daarvan (direct of indirect) te verwachten gevolgen de archeologische waarden niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

7.4.3 Uitzondering

Het in artikel 21.4.1 vervatte verbod is niet van toepassing, indien:

a het gaat om onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen en beplantingen en werkzaamheden binnen bestaande tracés van kabels en leidingen;
b op basis van bureauonderzoek, inventariserend of aanvullend archeologisch vooronderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen behoudenswaardige archeologische relicten aanwezig zijn;
c de werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden, die:
    1 reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van het plan;
    2 mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning of een ontgrondingvergunning;
d de werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden op aanvullend of definitief archeologisch onderzoek zijn gericht.

Artikel 8 Waarde - Archeologische verwachting 3

8.1 bestemmingsomschrijving

De voor ‘Waarde - Archeologische verwachting 3’ aangewezen gronden zijn mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van archeologische waarden.

8.2 bouwregels

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen (artikelen 3 tot en met 6) mag alleen worden gebouwd ten behoeve van aanvullend of definitief archeologisch onderzoek.

8.3 afwijken van de bouwregels

8.3.1 afwijking

Bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 8.2 ten behoeve van gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde, ten behoeve van andere, voor deze gronden geldende bestemmingen, mits is aangetoond dat de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad.

8.3.2 uitzonderingen

Afwijking als bedoeld in artikel 8.3.1 is niet vereist, indien:

a op basis van aanvullend en/of definitief archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen behoudenswaardige archeologische relicten aanwezig zijn;
b het bouwplan betrekking heeft op wijziging of vervanging van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte niet wordt uitgebreid en de bestaande fundering wordt benut;
c het nieuw te bebouwen oppervlak kleiner is dan 100 m^2;
d het uitvoeren van grondbewerkingen niet dieper dan 0,30 m vanaf maaiveld plaatsvindt.

8.3.3 advies archeologisch deskundige

Alvorens het bevoegd gezag beslist over het verlenen van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 8.3.1, wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden.

8.4 omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

8.4.1 omgevingsvergunningplichtige werken

Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning op de in artikel 8.1 bedoelde gronden de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a het ophogen, egaliseren en ontginnen van gronden;
b het bodemverlagen of afgraven van gronden;
c het uitvoeren van grondbewerkingen dieper dan 0,30 m vanaf maaiveld;
d het aanbrengen van diepwortelende beplantingen;
e het aanleggen of verharden van wegen, rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
f het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse transport- energie- of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies.

8.4.2 verlening

Een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 8.4.1 wordt slechts verleend, indien door de werken, geen bouwwerken zijnde, en/of werkzaamheden, dan wel door de daarvan (direct of indirect) te verwachten gevolgen de archeologische waarden niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

8.4.3 uitzonderingen

Het in artikel 8.4.1 vervatte verbod is niet van toepassing, indien:

a het gaat om onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen en beplantingen en werkzaamheden binnen bestaande tracés van kabels en leidingen;
b er sprake is van bodemingrepen kleiner dan 100 m^2;
c op basis van bureauonderzoek, inventariserend of aanvullend archeologisch vooronderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen behoudenswaardige archeologische relicten aanwezig zijn;
d de werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden:
    1 reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van het plan;
    2 mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning of een ontgrondingvergunning;
e de werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden op aanvullend of definitief archeologisch onderzoek zijn gericht.

3 Algemene regels

Artikel 9 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 10 Algemene bouwregels

10.1 In die gevallen dat de bestaande goothoogte, bouwhoogte, oppervlakte en/of inhoud van bouwwerken, die in overeenstemming met het bepaalde in de Woningwet of de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht tot stand zijn gekomen meer bedraagt dan in de bouwregels in hoofdstuk 2 van deze regels is toegestaan, geldt die goothoogte, bouwhoogte, oppervlakte en/of inhoud in afwijking daarvan als maximaal toegestaan.

10.2 In die gevallen dat de bestaande afstand tot enige op de verbeelding aangegeven lijn van bouwwerken, die in overeenstemming met het bepaalde in de Woningwet of de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht tot stand zijn gekomen minder bedraagt dan in de bouwregels in hoofdstuk 2 van deze regels is voorgeschreven, geldt die afstand in afwijking daarvan als minimaal toegestaan.

10.3 In die gevallen dat een bestaand bebouwingspercentage, dat in overeenstemming met het bepaalde in de Woningwet of de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht tot stand is gekomen, meer bedraagt dan in de bouwregels in hoofdstuk 2 van deze regels is voorgeschreven, geldt dat bebouwingspercentage in afwijking daarvan als maximaal toegestaan.

Artikel 11 Algemene gebruiksregels

Tot een gebruik in strijd met alle bestemmingen wordt in ieder geval begrepen:

a een gebruik van gronden als stort- en/of opslagplaats van grond en/of afval, met uitzondering van een zodanig gebruik voor het normale op de bestemming gerichte gebruik en onderhoud;

b een gebruik van gronden als stallings- en/of opslagplaats van één of meer aan het gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, met uitzondering van een zodanig gebruik voor het normale op de bestemming gerichte gebruik en onderhoud;

c een gebruik van gronden en bouwwerken voor een seksbedrijf dan wel ten behoeve van prostitutie;

d het gebruik van een woning voor de huisvesting van meer dan één huishouden.

Artikel 12 Algemene aanduidingsregels

12.1 Geluidszone

12.1.1 aanduidingsomschrijving

De gronden ter plaatse van de aanduiding 'geluidzone' zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor de bescherming en instandhouding van de geluidsruimte in verband met de nabijheid van een inrichting als bedoeld in artikel 41 van de Wet geluidhinder.

12.1.2 bouwregels

In afwijking van het bepaalde bij de daar voorkomende bestemmingen mogen geen nieuwe woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen worden gebouwd.

12.1.3 afwijken

Bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 12.1.1 voor het bouwen van nieuwe woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen overeenkomstig de andere bestemmingen, mits de geluidsbelasting vanwege het industrieterrein van de gevels van deze woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde of een verkregen hogere grenswaarde.

Artikel 13 Algemene afwijkingsregels

13.1 Bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a in het plan genoemde goothoogten, bouwhoogten, oppervlakte- en inhoudsmaten, percentages en afstandseisen, waarbij een overschrijding is toegestaan tot maximaal 10% van de goothoogten, bouwhoogten, oppervlakte- en inhoudsmaten, percentages en afstandseisen;

b de regels en toestaan dat bouwgrenzen worden overschreden, waarbij een overschrijding is toegestaan tot maximaal 2,5 m, en deze noodzakelijk is in verband met de uitmeting van het terrein of uit een oogpunt van doelmatig gebruik van de gronden en/of de bebouwing;

c de regels en toestaan dat de bouwhoogte van bouwwerken geen gebouwen zijnde wordt vergroot tot maximaal 10 m.

13.2 Een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 13.1 kan slechts worden verleend, mits:

a de belangen van de eigenaren en/of gebruikers van betrokken en nabijgelegen gronden niet onevenredig worden geschaad;

b het straat- en bebouwingsbeeld en de verkeersveiligheidsbelangen niet onevenredig worden geschaad.

Artikel 14 Algemene wijzigingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen het plan wijzigen in de vorm van het aanbrengen van geringe veranderingen in de plaats, ligging en/of afmetingen van bestemmingsgrenzen, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a bestemmingsgrenzen mogen met niet meer dan 5 m worden verschoven;

b de belangen van de eigenaren en/of gebruikers van betrokken en nabijgelegen gronden mogen niet onevenredig worden geschaad;
c het straat- en bebouwingsbeeld en de verkeersveiligheidsbelangen mogen niet onevenredig worden geschaad;
d de bepalingen van Artikel 15 zijn op bovengenoemde wijzigingsbevoegdheid overeenkomstig van toepassing.

Artikel 15 Overige regels

15.1 Parkeernormen rest bebouwde kom

15.1.1 parkeernormen

1 Een omgevingsvergunning voor het bouwen en / of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik kan pas worden verleend als is verzekerd dat op eigen terrein wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen. Hierbij gelden de normen als opgenomen in de tabel in artikel 15.1.5;
2 de onder 1. bedoelde parkeerplaatsen voor motorvoertuigen dienen de maatvoering te hebben conform het bepaalde in artikel 15.1.5.

Het aanleggen en / of instandhouden van voornoemde parkeergelegenheid geldt als een voorwaardelijke verplichting in de zin van de Wet ruimtelijke ordening.

15.1.2 Laden en lossen

Indien de bestemming van een bouwwerk of een terrein aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden of lossen van goederen met bijbehorende voorzieningen, moet, bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik, zijn verzekerd dat op eigen terrein wordt voorzien in voldoende ruimte voor het laden en lossen met bijbehorende voorzieningen.

Het aanleggen en / of instandhouden van voornoemde ruimte, met bijhorende voorzieningen, geldt als een voorwaardelijke verplichting in de zin van de Wet ruimtelijke ordening.

15.1.3 Afwijken

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 15.1.1 en 15.1.2 indien:

a het voldoen aan die bepalingen gezien het gebruik en/of het bouwplan van het betreffende plangebied, mede gezien de omgeving, niet noodzakelijk is en/of op overwegende bezwaren stuit, en / of;
b op andere wijze in de nodige parkeerruimte wordt voorzien.

Dit besluit moet worden voorzien van een motivering waaruit blijkt dat de ruimtelijke kwaliteit gewaarborgd blijft.

15.1.4 Nadere eis

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aanvullend aan het bepaalde in artikel 15.1.1 en 15.1.2 ten behoeve van het verhogen van de parkeernormen en / of het aanleggen van voorzieningen voor het laden en lossen indien dat no-

dig is gelet op het gebruik en / of het bouwplan waarbij het (functioneren van) de omgeving mede betrokken wordt. Het besluit tot het stellen van de nadere eis moet worden voorzien van een motivering waaruit in ieder geval blijkt dat de eis noodzakelijk is in verband met de ruimtelijke kwaliteit en / of de verkeersveiligheid en / of de verkeerssituatie en / of gebruiksmogelijkheden op aangrenzende gronden.

Een nadere eis kan tevens gesteld worden bij die (bouw)plannen waarvan de functie niet genoemd wordt in de tabel in artikel 15.1.5.

15.1.5 Tabellen

De norm voor voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen op het eigen terrein is voor de volgende functies:

Functie	**Per**	**Buitengebied**
Wonen		
Koop, vrijstaand	woning	2,2
Koop, twee-onder-een-kap	woning	2,1
Koop, tussen/hoek	woning	1,9
Koop, etage, duur	woning	2
Koop, etage, midden	woning	1,8
Koop, etage, goedkoop	woning	1,6
Huurhuis, vrije sector	woning	1,9
Huurhuis, sociale huur	woning	1,6
Huur, etage, duur	woning	1,8
Huur, etage, midden/goedkoop	woning	1,4
Kamerverhuur, zelfstandig (niet studenten)	kamer	0,7
Kamerverhuur, studenten, niet zelfstandig	kamer	0,25
Aanleunwoningen en serviceflat	kamer	1,1

bij het bepalen van het woningtype geldende de volgende oppervlakte maten:

	Grondgebonden	**Appartement**
Goedkoop	< 110 m2	< 100 m2
Midden	110 m2 - 155 m2	100 m2 - 1125 m2
Duur	> 155 m2	> 125 m2

Bij het voldoen aan de parkeernorm dient bij de navolgende parkeervoorzieningen uitgegaan te worden van het berekende aantal parkeerplaatsen conform onderstaande tabel:

Parkeervoorziening	**Theoretisch aantal**	**Berekeningsaantal**	**Opmerking**
Enkele oprit zonder garage	1	0,8	Oprit min. 5,0 meter diep
Lange oprit zonder garage of carport	2	1	

Dubbele oprit zonder garage	2	1,7	Oprit min. 4,5 meter breed
Garage zonder oprit (bij woning)	1	0,4	
Garagebox (niet bij woning)	1	0,5	
Garage met enkele oprit	2	1	Oprit min. 5,0 meter diep
Garage met lange oprit	3	1,3	
Garage met dubbele oprit	3	1,8	Oprit min. 4,5 meter breed

Bij het bepalen van de parkeernorm wordt op één decimaal nauwkeurig gerekend waarna de uitkomst wordt afgerond op hele getallen en waarbij vanaf 0,5 en hoger naar boven wordt afgerond.

15.1.6 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken danwel nadere eisen stellen ten opzichte van het bepaalde in artikel 15.1.5 ten behoeve van lagere danwel hogere eisen m.b.t. de maatvoering van een parkeerplaats waarbij mede ingegaan wordt op de (parkeertechnische)achtergronden en gevolgen bij dat besluit.

Dit besluit moet worden voorzien van een motivering waaruit blijkt dat de ruimtelijke kwaliteit gewaarborgd blijft en / of dat dit besluit noodzakelijk is t.b.v. de ruimtelijke kwaliteit.

4 Overgangs- en slotregels

Artikel 16 Overgangsrecht

16.1 overgangsrecht bouwwerken

16.1.1 Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet worden vergroot,

a gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;

b na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

16.1.2 Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in artikel 16.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in artikel 16.1.1 met maximaal 10%.

16.1.3 Artikel 16.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

16.2 overgangsrecht gebruik

16.2.1 Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

16.2.2 Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in artikel 16.2.1 te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

16.2.3 Indien het gebruik, bedoeld in artikel 16.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

16.2.4 Artikel 16.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 17 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: Regels van het reparatie bestemmingsplan ‘Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk’.

Bijlage 1

Staat van Bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3.2)

SBI-code	*SBI-code 2008*	*Nr.*	*Omschrijving*	*Cat.*
01	**01**	**-**	**Landbouw en dienstverlening t.b.v. de landbouw**	
0111, 0113	011, 012, 013		Akkerbouw en fruitteelt (bedrijfsgebouwen)	2
0112	011, 012, 013, 016	0	Tuinbouw:	
0112	011, 012, 013	1	– bedrijfsgebouwen	2
0112	011, 012, 013	2	– kassen zonder verwarming	2
0112	011, 012, 013	3	– kassen met gasverwarming	2
0112	0113	4	– champignonkwekerijen (algemeen)	2
0112	0113	5	– champignonkwekerijen met mestfermentatie	3.2
0112	0163	6	– bloembollendroog- en prepareerbedrijven	2
0112	011	7	– witlofkwekerijen (algemeen)	2
0121	0141, 0142		Fokken en houden van rundvee	3.2
0122	0143, 0145	0	Fokken en houden van overige graasdieren:	
0122	0143	1	– paardenfokkerijen	3.1
0122	0145	2	– overige graasdieren	3.1
0124	0147	0	Fokken en houden van pluimvee:	
0124	0147	4	– overig pluimvee	3.2
0125	0149	0	Fokken en houden van overige dieren:	
0125	0149	2	– konijnen	3.2
0125	0149	3	– huisdieren	3.1
0125	0149	4	– maden, wormen e.d.	3.2
0125	0149	5	– bijen	2
0125	0149	6	– overige dieren	2
0130	0150		Akker- en/of tuinbouw in combinatie met het fokken en houden van dieren (niet intensief)	3.2
014	016	0	Dienstverlening t.b.v. de landbouw:	
014	016	1	– algemeen (o.a. loonbedrijven): b.o. > 500 m^2	3.1
014	016	2	– algemeen (o.a. loonbedrijven): b.o.<= 500 m^2	2
014	016	3	– plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. > 500 m^2	3.1
014	016	4	– plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. <= 500 m^2	2
0142	0162		KI-stations	2
02	**02**	**-**	**Bosbouw en dienstverlening t.b.v. bosbouw**	
020	021, 022, 024		Bosbouwbedrijven	3.1
05	**03**	**-**	**Visserij- en visteeltbedrijven**	
0501.1	0311		Zeevisserijbedrijven	3.2
0501.2	0312		Binnenvisserijbedrijven	3.1
0502	032	0	Vis- en schaaldierkwekerijen:	
0502	032	1	– oester-, mossel- en schelpenteeltbedrijven	3.2
0502	032	2	– visteeltbedrijven	3.1
10	**08**	**-**	**Turfwinning**	
103	089		Turfwinningbedrijven	3.2

Staat van Bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3.2)

SBI-code	*SBI-code 2008*	*Nr.*	*Omschrijving*	*Cat.*
14	**08**	**-**	**Winning van zand, grind, klei, zout, e.d.**	
144	0893		Zoutwinningbedrijven	3.2
15	**10, 11**	**-**	**Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken**	
151	101, 102	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:	
151	101, 102	1	– slachterijen en pluimveeslachterijen	3.2
151	101	4	– vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. > 1000 m^2	3.2
151	101	5	– vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 1000 m^2	3.1
151	101	6	– vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 200 m^2	3.1
151	101, 102	7	– loonslachterijen	3.1
151	108	8	– vervaardiging van snacks en vervaardiging van kant-en-klaar-maaltijden met p.o. < 2.000 m^2	3.1
152	102	0	Visverwerkingsbedrijven:	
152	102	5	– verwerken anderszins: p.o. <= 1000 m^2	3.2
152	102	6	– verwerken anderszins: p.o. <= 300 m^2	3.1
1531	1031	0	Aardappelproducten fabrieken:	
1531	1031	2	– vervaardiging van snacks met p.o. < 2.000 m^2	3.1
1532, 1533	1032, 1039	0	Groente- en fruitconservenfabrieken:	
1532, 1533	1032, 1039	1	– jam	3.2
1532, 1533	1032, 1039	2	– groente algemeen	3.2
1532, 1533	1032, 1039	3	– met koolsoorten	3.2
1551	1051	0	Zuivelproducten fabrieken:	
1551	1051	3	– melkproducten fabrieken v.c. < 55.000 t/j	3.2
1552	1052	1	Consumptie-ijsfabrieken: p.o. > 200 m^2:	3.2
1552	1052	2	Consumptie-ijsfabrieken: p.o. <= 200 m^2	2
1581	1071	0	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:	
1581	1071	1	– v.c. < 7500 kg meel/week, bij gebruik van charge-ovens	2
1581	1071	2	– v.c. >= 7500 kg meel/week	3.2
1582	1072		Banket, biscuit- en koekfabrieken	3.2
1584	10821	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:	
1584	10821	2	– cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 2.000 m^2	3.2
1584	10821	3	– cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. <= 200 m^2	2
1584	10821	5	– suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. > 200 m^2	3.2
1584	10821	6	– suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. <= 200 m^2	2
1585	1073		Deegwarenfabrieken	3.1
1586	1083	0	Koffiebranderijen en theepakkerijen:	
1586	1083	2	– theepakkerijen	3.2

Staat van Bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3.2)				
SBI-code	***SBI-code 2008***	***Nr.***	***Omschrijving***	***Cat.***
1589.2	1089	0	Soep- en soeparomafabrieken:	
1589.2	1089	1	– zonder poederdrogen	3.2
1593 t/m 1595	1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider e.d.	2
1598	1107		Mineraalwater- en frisdrankfabrieken	3.2
17	**13**	**-**	**Vervaardiging van textiel**	
171	131		Bewerken en spinnen van textielvezels	3.2
172	132	0	Weven van textiel:	
172	132	1	– aantal weefgetouwen < 50	3.2
173	133		Textielveredelingsbedrijven	3.1
174, 175	139		Vervaardiging van textielwaren	3.1
176, 177	139, 143		Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	3.1
18	**14**	**-**	**Vervaardiging van kleding; bereiden en verven van bont**	
181	141		Vervaardiging kleding van leer	3.1
182	141		Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)	2
183	142, 151		Bereiden en verven van bont; vervaardiging van artikelen van bont	3.1
19	**15**	**-**	**Vervaardiging van leer en lederwaren (excl. kleding)**	
192	151		Lederwarenfabrieken (excl. kleding en schoeisel)	3.1
193	152		Schoenenfabrieken	3.1
20	**16**	**-**	**Houtindustrie en vervaardiging artikelen van hout, riet, kurk e.d.**	
2010.1	16101		Houtzagerijen	3.2
2010.2	16102	0	Houtconserveringsbedrijven:	
2010.2	16102	2	– met zoutoplossingen	3.1
202	1621		Fineer- en plaatmaterialenfabrieken	3.2
203, 204, 205	162	0	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout	3.2
203, 204, 205	162	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m^2	3.1
205	162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	2
21	**17**	**-**	**Vervaardiging van papier, karton en papier- en kartonwaren**	
2112	1712	0	Papier- en kartonfabrieken:	
2112	1712	1	– p.c. < 3 t/u	3.1
212	172		Papier- en kartonwarenfabrieken	3.2
2121.2	17212	0	Golfkartonfabrieken:	
2121.2	17212	1	– p.c. < 3 t/u	3.2

Staat van Bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3.2)				
SBI-code	***SBI-code 2008***	***Nr.***	***Omschrijving***	***Cat.***
22	**58**	**-**	**Uitgeverijen, drukkerijen en reproductie van opgenomen media**	
221	581		Uitgeverijen (kantoren)	1
2221	1811		Drukkerijen van dagbladen	3.2
2222	1812		Drukkerijen (vlak- en rotatie-diepdrukkerijen)	3.2
2222.6	18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	2
2223	1814	A	Grafische afwerking	1
2223	1814	B	Binderijen	2
2224	1813		Grafische reproductie en zetten	2
2225	1814		Overige grafische activiteiten	2
223	182		Reproductiebedrijven opgenomen media	1
23	**19**	**-**	**Aardolie-/steenkoolverwerk. Ind.; bewerking splijt-/kweekstoffen**	
2320.2	19202	A	Smeeroliën- en vettenfabrieken	3.2
24	**20**	**-**	**Vervaardiging van chemische producten**	
2442	2120	0	Farmaceutische productenfabrieken:	
2442	2120	1	– formulering en afvullen geneesmiddelen	3.1
2442	2120	2	– verbandmiddelenfabrieken	2
2462	2052	0	Lijm- en plakmiddelenfabrieken:	
2462	2052	1	– zonder dierlijke grondstoffen	3.2
2464	205902		Fotochemische productenfabrieken	3.2
2466	205903	A	Chemische kantoorbenodigdhedenfabrieken	3.1
25	**22**	**-**	**Vervaardiging van producten van rubber en kunststof**	
2512	221102	0	Loopvlakvernieuwingsbedrijven:	
2512	221102	1	– vloeropp. < 100 m^2	3.1
2513	2219		Rubber-artikelenfabrieken	3.2
252	222	0	Kunststofverwerkende bedrijven:	
252	222	3	– productie van verpakkingsmateriaal en assemblage van kunststofbouwmaterialen	3.1
26	**23**	**-**	**Vervaardiging van glas, aardewerk, cement-, kalk- en gips-producten**	
261	231	0	Glasfabrieken:	
261	231	1	– glas en glasproducten, p.c. < 5.000 t/j	3.2
2615	231		Glasbewerkingsbedrijven	3.1
262, 263	232, 234	0	Aardewerkfabrieken:	
262, 263	232, 234	1	– vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	2
262, 263	232, 234	2	– vermogen elektrische ovens totaal >= 40 kW	3.2
2661.2	23612	0	Kalkzandsteenfabrieken:	
2661.2	23612	1	– p.c. < 100.000 t/j	3.2
2662	2362		Mineraalgebonden bouwplatenfabrieken	3.2

Staat van Bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3.2)				
SBI-code	***SBI-code 2008***	***Nr.***	***Omschrijving***	***Cat.***
2663, 2664	2363, 2364	0	Betonmortelcentrales:	
2663, 2664	2363, 2364	1	– p.c. < 100 t/u	3.2
2665, 2666	2365, 2369	0	Vervaardiging van producten van beton, (vezel)cement en gips:	
2665, 2666	2365, 2369	1	– p.c. < 100 t/d	3.2
267	237	0	Natuursteenbewerkingsbedrijven:	
267	237	1	– zonder breken, zeven en drogen: p.o. > 2.000 m^2	3.2
267	237	2	– zonder breken, zeven en drogen: p.o. <= 2.000 m^2	3.1
2681	2391		Slijp- en polijstmiddelen fabrieken	3.1
2682	2399	C	Minerale productenfabrieken n.e.g.	3.2
28	**25, 31**	**-**	**Vervaard. en reparatie van producten van metaal (excl. mach./transportmidd.)**	
281	251, 331	0	Constructiewerkplaatsen:	
281	251, 331	1	– gesloten gebouw	3.2
281	251, 331	1a	– gesloten gebouw, p.o. < 200 m^2	3.1
284	255, 331	B	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d.	3.2
284	255, 331	B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d., p.o. < 200 m^2	3.1
2851	2561, 3311	0	Metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven:	
2851	2561, 3311	1	– algemeen	3.2
2851	2561, 3311	11	– metaalharden	3.2
2851	2561, 3311	12	– lakspuiten en moffelen	3.2
2851	2561, 3311	2	– scoperen (opspuiten van zink)	3.2
2851	2561, 3311	3	– thermisch verzinken	3.2
2851	2561, 3311	4	– thermisch vertinnen	3.2
2851	2561, 3311	5	– mechanische oppervlaktebehandeling (slijpen, polijsten)	3.2
2851	2561, 3311	6	– anodiseren, eloxeren	3.2
2851	2561, 3311	7	– chemische oppervlaktebehandeling	3.2
2851	2561, 3311	8	– emailleren	3.2
2851	2561, 3311	9	– galvaniseren (vernikkelen, verchromen, verzinken, verkoperen ed)	3.2
2852	2562, 3311	1	Overige metaalbewerkende industrie	3.2
2852	2562, 3311	2	Overige metaalbewerkende industrie, inpandig, p.o. <200m^2	3.1
287	259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.	3.2
287	259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.; inpandig, p.o. <200 m^2	3.1
29	**27, 28, 33**	**-**	**Vervaardiging van machines en apparaten**	
29	27, 28, 33	0	Machine- en apparatenfabrieken incl. reparatie:	
29	27, 28, 33	1	– p.o. < 2.000 m^2	3.2
30	**26, 28, 33**	**-**	**Vervaardiging van kantoormachines en computers**	
30	26, 28, 33	A	Kantoormachines- en computerfabrieken incl. reparatie	2

Staat van Bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3.2)				
SBI-code	***SBI-code 2008***	***Nr.***	***Omschrijving***	***Cat.***
31	**26, 27, 33**	**-**	**Vervaardiging van over. elektr. machines, apparaten en benodigdh.**	
314	272		Accumulatoren- en batterijenfabrieken	3.2
316	293		Elektrotechnische industrie n.e.g.	2
32	**26, 33**	**-**	**Vervaardiging van audio-, video-, telecom-apparaten en -benodigdh.**	
321 t/m 323	261, 263, 264, 331		Vervaardiging van audio-, video- en telecom-apparatuur e.d. incl. reparatie	3.1
3210	2612		Fabrieken voor gedrukte bedrading	3.1
33	**26, 32, 33**	**-**	**Vervaardiging van medische en optische apparaten en instrumenten**	
33	26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d. incl. reparatie	2
34	**29**		**Vervaardiging van auto's, aanhangwagens en opleggers**	
343	293		Auto-onderdelenfabrieken	3.2
35	**30**	**-**	**Vervaardiging van transportmiddelen (excl. auto's, aanhangwagens)**	
351	301, 3315	0	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:	
351	301, 3315	1	– houten schepen	3.1
351	301, 3315	2	– kunststof schepen	3.2
352	302, 317	0	Wagonbouw- en spoorwegwerkplaatsen:	
352	302, 317	1	– algemeen	3.2
354	309		Rijwiel- en motorrijwielfabrieken	3.2
355	3099		Transportmiddelenindustrie n.e.g.	3.2
36	**31**	**-**	**Vervaardiging van meubels en overige goederen n.e.g.**	
361	310	1	Meubelfabrieken	3.2
361	9524	2	Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m^2	1
362	321		Fabricage van munten, sieraden e.d.	2
363	322		Muziekinstrumentenfabrieken	2
364	323		Sportartikelenfabrieken	3.1
365	324		Speelgoedartikelenfabrieken	3.1
3663.1	32991		Sociale werkvoorziening	2
3663.2	32999		Vervaardiging van overige goederen n.e.g.	3.1
40	**35**	**-**	**Productie en distrib. Van stroom, aardgas, stoom en warm water**	
40	35	B0	Bio-energieinstallaties elektrisch vermogen < 50 MWe:	
40	35	B1	– covergisting, verbranding en vergassing van mest, slib, GFT en reststromen voedingsindustrie	3.2

Staat van Bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3.2)

SBI-code	*SBI-code 2008*	*Nr.*	*Omschrijving*	*Cat.*
40	35	B2	– vergisting, verbranding en vergassing van overige biomassa	3.2
40	35	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:	
40	35	C1	– < 10 MVA	2
40	35	C2	– 10 - 100 MVA	3.1
40	35	C3	– 100 - 200 MVA	3.2
40	35	D0	Gasdistributiebedrijven:	
40	35	D3	– gas: reduceer-, compressor-, meet- en regelinst. Cat. A	1
40	35	D4	– gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C	2
40	35	D5	– gasontvang- en -verdeelstations, cat. D	3.1
40	35	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:	
40	35	E1	– stadsverwarming	3.2
40	35	E2	– blokverwarming	2
40	35	F0	Windmolens:	
40	35	F1	– wiekdiameter 20 m	3.2
41	**36**	**-**	**Winning en distributie van water**	
41	36	A0	Waterwinning-/ bereiding- bedrijven:	
41	36	A2	– bereiding met chloorbleekloog e.d. en/of straling	3.1
41	36	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:	
41	36	B1	– < 1 MW	2
41	36	B2	– 1 - 15 MW	3.2
45	**41, 42, 43**	**-**	**Bouwnijverheid**	
45	41, 42, 43	0	Bouwbedrijven algemeen: b.o. > 2.000 m^2	3.2
45	41, 42, 43	1	Bouwbedrijven algemeen: b.o. <= 2.000 m^2	3.1
45	41, 42, 43	2	Aannemersbedrijven met werkplaats: b.o. > 1000 m^2	3.1
45	41, 42, 43	3	Aannemersbedrijven met werkplaats: b.o.< 1000 m^2	2
50	**45, 47**	**-**	**Handel/reparatie van auto's, motorfietsen; benzineservice-stations**	
501, 502, 504	451, 452, 454		Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	2
501	451		Handel in vrachtauto's (incl. import en reparatie)	3.2
5020.4	45204	A	Autoplaatwerkerijen	3.2
5020.4	45204	B	Autobeklederijen	1
5020.4	45204	C	Autospuitinrichtingen	3.1
5020.5	45205		Autowasserijen	2
503, 504	453		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	2
505	473	0	Benzineservicestations:	
505	473	2	– met LPG < 1000 m^3/jr	3.1
505	473	3	– zonder LPG	2

Staat van Bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3.2)

SBI-code	*SBI-code 2008*	*Nr.*	*Omschrijving*	*Cat.*
51	**46**	**-**	**Groothandel en handelsbemiddeling**	
511	461		Handelsbemiddeling (kantoren)	1
5121	4621	0	Grth in akkerbouwproducten en veevoeders	3.1
5122	4622		Grth in bloemen en planten	2
5123	4623		Grth in levende dieren	3.2
5124	4624		Grth in huiden, vellen en leder	3.1
5125, 5131	46217, 4631		Grth in ruwe tabak, groenten, fruit en consumptie-aardappelen	3.1
5132, 5133	4632, 4633		Grth in vlees, vleeswaren, zuivelproducten, eieren, spijsoliën	3.1
5134	4634		Grth in dranken	2
5135	4635		Grth in tabaksproducten	2
5136	4636		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk	2
5137	4637		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen	2
5138, 5139	4638, 4639		Grth in overige voedings- en genotmiddelen	2
514	464, 46733		Grth in overige consumentenartikelen	2
5148.7	46499	0	Grth in vuurwerk en munitie:	
5148.7	46499	1	– consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton	2
5148.7	46499	2	– consumentenvuurwerk, verpakt, opslag 10 tot 50 ton	3.1
5148.7	46499	5	– munitie	2
5151.1	46711	0	Grth in vaste brandstoffen:	
5151.1	46711	1	– klein, lokaal verzorgingsgebied	3.1
5151.3	46713		Grth minerale olieproducten (excl. brandstoffen)	3.2
5152.2 /.3	46722, 46723		Grth in metalen en -halffabricaten	3.2
5153	4673	0	Grth in hout en bouwmaterialen:	
5153	4673	1	– algemeen: b.o. > 2000 m^2	3.1
5153	4673	2	– algemeen: b.o. <= 2000 m^2	2
5153.4	46735	4	Zand en grind:	
5153.4	46735	5	– algemeen: b.o. > 200 m^2	3.2
5153.4	46735	6	– algemeen: b.o. <= 200 m^2	2
5154	4674	0	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:	
5154	4674	1	– algemeen: b.o. > 2.000 m^2	3.1
5154	4674	2	– algemeen: b.o. <= 2.000 m^2	2
5155.1	46751		Grth in chemische producten	3.2
5155.2	46752		Grth in kunstmeststoffen	2
5156	4676		Grth in overige intermediaire goederen	2
5157	4677	0	Autosloperijen: b.o. > 1000 m^2	3.2
5157	4677	1	Autosloperijen: b.o. <= 1000 m^2	3.1
5157.2/3	4677	0	Overige groothandel in afval en schroot: b.o. > 1000 m^2	3.2
5157.2/3	4677	1	Overige groothandel in afval en schroot: b.o. <= 1000 m^2	3.1
518	466	0	Grth in machines en apparaten:	
518	466	1	– machines voor de bouwnijverheid	3.2
518	466	2	– overige	3.1
519	466, 469		Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.	2

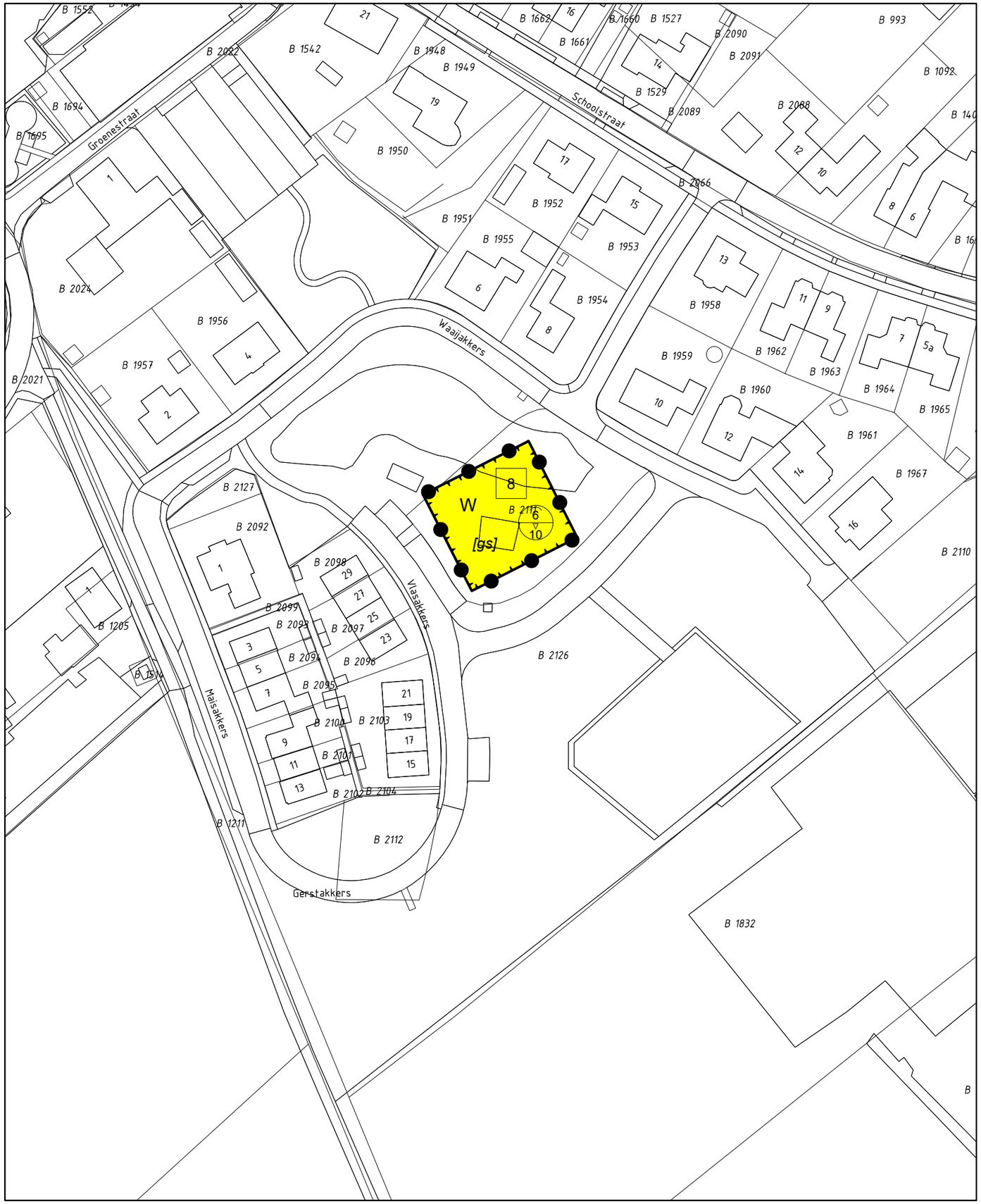
Staat van Bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3.2)

SBI-code	*SBI-code 2008*	*Nr.*	*Omschrijving*	*Cat.*
52	**47**	**-**	**Detailhandel en reparatie t.b.v. particulieren**	
52	47	A	Detailhandel voor zover n.e.g.	1
5211/2,5246/9	471		Supermarkten, warenhuizen	1
5222, 5223	4722, 4723		Detailhandel vlees, wild, gevogelte, met roken, koken, bakken	1
5224	4724		Detailhandel brood en banket met bakken voor eigen winkel	1
5231, 5232	4773, 4774		Apotheken en drogisterijen	1
5246/9	4752		Bouwmarkten, tuincentra, hypermarkten	2
5249	4778		Detailhandel in vuurwerk tot 10 ton verpakt	1
5261	4791		Postorderbedrijven	3.1
527	952		Reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)	1
55	**55**	**-**	**Logies-, maaltijden- en drankenverstrekking**	
5511, 5512	5510		Hotels en pensions met keuken, conferentie-oorden en congrescentra	1
552	553, 552		Kampeerterreinen, vakantiecentra, e.d. (met keuken)	3.1
553	561		Restaurants, cafetaria's, snackbars, ijssalons met eigen ijsbereiding, viskramen e.d.	1
554	563	1	Cafés, bars	1
554	563	2	Discotheken, muziekcafés	2
5551	5629		Kantines	1
5552	562		Cateringbedrijven	2
60	**49**	**-**	**Vervoer over land**	
601	491, 492	0	Spoorwegen:	
601	491, 492	1	– stations	3.2
6021.1	493		Bus-, tram- en metrostations en -remises	3.2
6022	493		Taxibedrijven	2
6023	493		Touringcarbedrijven	3.2
6024	494	0	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks): b.o. > 1000 m^2	3.2
6024	494	1	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks) b.o. <= 1000 m^2	3.1
603	495		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen	2
61, 62	**50, 51**	**-**	**Vervoer over water / door de lucht**	
61, 62	50, 51	A	Vervoersbedrijven (uitsluitend kantoren)	1
63	**52**	**-**	**Dienstverlening t.b.v. het vervoer**	
6311.2	52242	0	Laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. binnenvaart:	
6311.2	52242	2	– stukgoederen	3.2
6312	52102, 52109	A	Distributiecentra, pak- en koelhuizen	3.1
6312	52109	B	Opslaggebouwen (verhuur opslagruimte)	2
6321	5221	1	Autoparkeerterreinen, parkeergarages	2

Staat van Bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3.2)				
SBI-code	***SBI-code 2008***	***Nr.***	***Omschrijving***	***Cat.***
6321	5221	2	Stalling van vrachtwagens (met koelinstallaties)	3.2
6322, 6323	5222		Overige dienstverlening t.b.v. vervoer (kantoren)	1
633	791		Reisorganisaties	1
634	5229		Expediteurs, cargadoors (kantoren)	1
64	**53**	**-**	**Post en telecommunicatie**	
641	531, 532		Post- en koeriersdiensten	2
642	61	A	Telecommunicatiebedrijven	1
642	61	B0	Zendinstallaties:	
642	61	B1	– LG en MG, zendervermogen < 100 kW (bij groter vermogen: onderzoek!)	3.2
642	61	B2	– FM en TV	1
642	61	B3	– GSM en UMTS-steunzenders (indien bouwvergunningplichtig)	1
65, 66, 67	**64, 65, 66**	**-**	**Financiële instellingen en verzekeringswezen**	
65, 66, 67	64, 65, 66	A	Banken, verzekeringsbedrijven, beurzen	1
70	**41, 68**	**-**	**Verhuur van en handel in onroerend goed**	
70	41, 68	A	Verhuur van en handel in onroerend goed	1
71	**77**	**-**	**Verhuur van transportmiddelen, machines, andere roerende goederen**	
711	7711		Personenautoverhuurbedrijven	2
712	7712, 7739		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (excl. personenauto's)	3.1
713	773		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen	3.1
714	772		Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.	2
72	**62**	**-**	**Computerservice- en informatietechnologie**	
72	62	A	Computerservice- en informatietechnologie-bureau's e.d.	1
72	58, 63	B	Datacentra	2
73	**72**	**-**	**Speur- en ontwikkelingswerk**	
731	721		Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	2
732	722		Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek	1
74	**63, 69tm71, 73, 74, 77, 78, 80tm82**	**-**	**Overige zakelijke dienstverlening**	
74	63, 69tm71, 73, 74, 77, 78, 80tm82	A	Overige zakelijke dienstverlening: kantoren	1
747	812		Reinigingsbedrijven voor gebouwen	3.1

Staat van Bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3.2)				
SBI-code	***SBI-code 2008***	***Nr.***	***Omschrijving***	***Cat.***
7481.3	74203		Foto- en filmontwikkelcentrales	2
7484.4	82992		Veilingen voor huisraad, kunst e.d.	1
75	**84**	**-**	**Openbaar bestuur, overheidsdiensten, sociale verzekeringen**	
75	84	A	Openbaar bestuur (kantoren e.d.)	1
7525	8425		Brandweerkazernes	3.1
80	**85**	**-**	**Onderwijs**	
801, 802	852, 8531		Scholen voor basis- en algemeen voortgezet onderwijs	2
803, 804	8532, 854, 855		Scholen voor beroeps-, hoger en overig onderwijs	2
85	**86**	**-**	**Gezondheids- en welzijnszorg**	
8511	8610		Ziekenhuizen	2
8512, 8513	8621, 8622, 8623		Artsenpraktijken, klinieken en dagverblijven	1
8514, 8515	8691, 8692		Consultatiebureaus	1
853	871	1	Verpleeghuizen	2
853	8891	2	Kinderopvang	2
90	**37, 38, 39**	**-**	**Milieudienstverlening**	
9001	3700	B	Rioolgemalen	2
9002.1	381	A	Vuilophaal-, straatreinigingsbedrijven e.d.	3.1
9002.1	381	B	Gemeentewerven (afval-inzameldepots)	3.1
9002.2	382	A0	Afvalverwerkingsbedrijven:	
9002.2	382	A2	– kabelbranderijen	3.2
9002.2	382	A4	– pathogeen afvalverbranding (voor ziekenhuizen)	3.1
9002.2	382	A5	– oplosmiddelterugwinning	3.2
9002.2	382	A7	– verwerking fotochemisch en galvano-afval	2
9002.2	382	C0	Composteerbedrijven:	
9002.2	382	C3	– belucht v.c. < 20.000 ton/jr	3.2
91	**94**	**-**	**Diverse organisaties**	
9111	941, 942		Bedrijfs- en werknemersorganisaties (kantoren)	1
9131	9491		Kerkgebouwen e.d.	2
9133.1	94991	A	Buurt- en clubhuizen	2
9133.1	94991	B	Hondendressuurterreinen	3.1
92	**59**	**-**	**Cultuur, sport en recreatie**	
921, 922	591, 592, 601, 602		Studio's (film, TV, radio, geluid)	2
9213	5914		Bioscopen	2

Staat van Bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3.2)				
SBI-code	***SBI-code 2008***	***Nr.***	***Omschrijving***	***Cat.***
9232	9004		Theaters, schouwburgen, concertgebouwen, evenementenhallen	2
9234	8552		Muziek- en balletscholen	2
9234.1	85521		Dansscholen	2
9251, 9252	9101, 9102		Bibliotheken, musea, ateliers, e.d.	1
9253.1	91041		Dierentuinen	3.2
9253.1	91041		Kinderboerderijen	2
926	931	0	Zwembaden:	
926	931	1	– overdekt	3.1
926	931	A	Sporthallen	3.1
926	931	B	Bowlingcentra	2
926	931	C	Overdekte kunstijsbanen	3.2
926	931	E	Maneges	3.1
926	931	F	Tennisbanen (met verlichting)	3.1
926	931	G	Veldsportcomplex (met verlichting)	3.1
926	931	H	Golfbanen	1
926	931	I	Kunstskibanen	3.1
926	931	0	Schietinrichtingen:	
926	931	11	– buitenbanen met voorzieningen: boogbanen	2
926	931	2	– binnenbanen: boogbanen	1
926	931	A	Skelter- en kartbanen, in een hal	3.1
926	931	F	Sportscholen, gymnastiekzalen	2
926	932	G	Jachthavens met diverse voorzieningen	3.1
9271	9200		Casino's	2
9272.1	92009		Amusementshallen	2
93	**96**	**-**	**Overige dienstverlening**	
9301.1	96011	A	Wasserijen en strijkinrichtingen	3.1
9301.1	96011	B	Tapijtreinigingsbedrijven	3.1
9301.2	96012		Chemische wasserijen en ververijen	2
9301.3	96013	A	Wasverzendinrichtingen	2
9301.3	96013	B	Wasserettes, wassalons	1
9302	9602		Kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	1
9303	9603	0	Begrafenisondernemingen:	
9303	9603	1	– uitvaartcentra	1
9303	96031	2	– begraafplaatsen	1
9303	96032	3	– crematoria	3.2
9304	9313, 9604		Fitnesscentra, badhuizen en sauna-baden	2
9305	9609	A	Dierenasiels en -pensions	3.2
9305	9609	B	Persoonlijke dienstverlening n.e.g.	1



LEGENDA

PLANGEBIED

plangebied

BESTEMMINGEN

W — Wonen

AANDUIDINGEN

bouwvlak

[gs] — gestapeld

8 — maximum aantal wooneenheden

6 / 10 — maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

VERKLARING

35 / 37 — BGT- en kadastrale gegevens

reparatie bestemmingsplan **Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk**

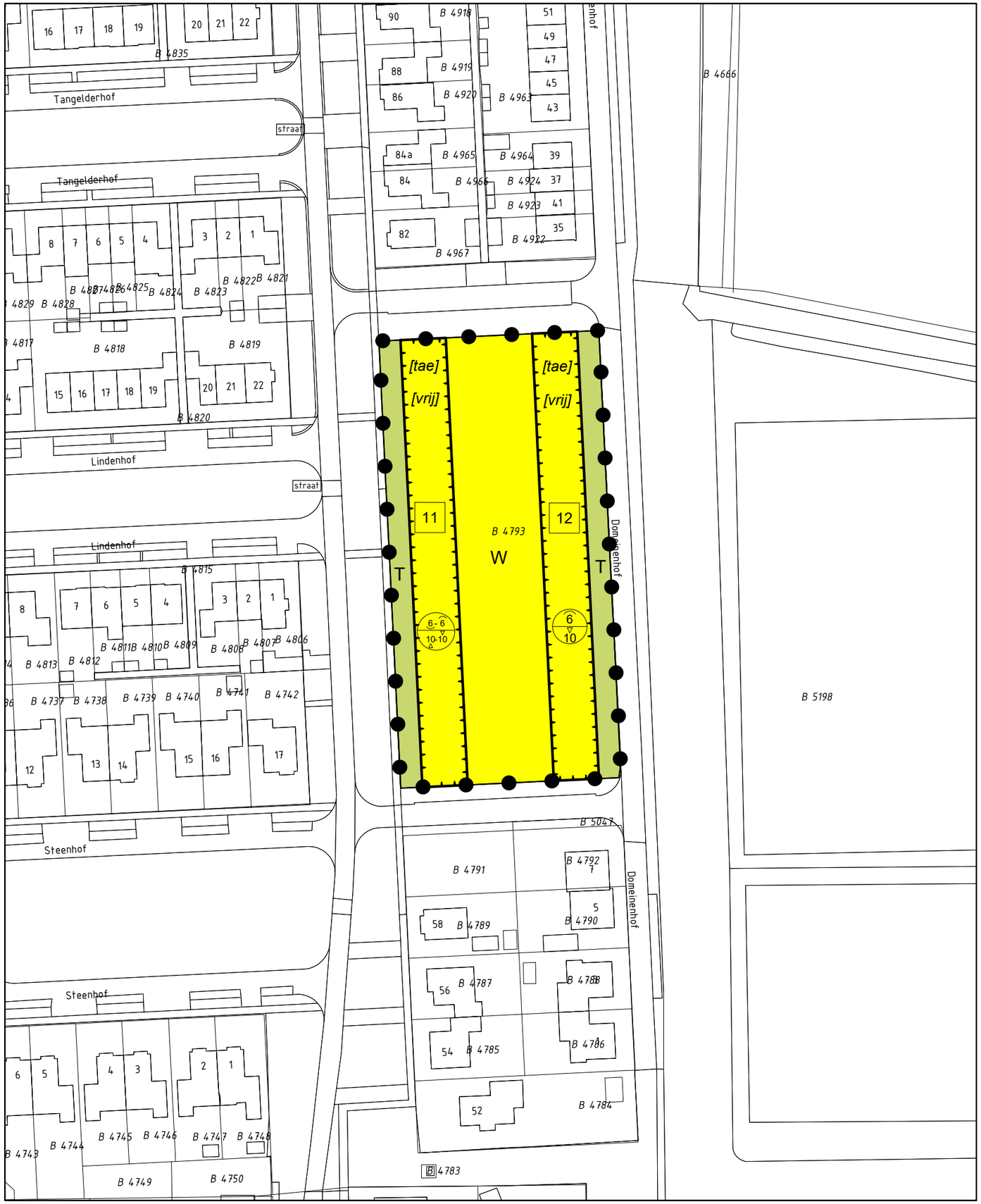
Locatie Waaijakkers, Aerdt

schaal :	1 : 1000	datum :	12-11-2020
formaat :	A3	datum ondergrond :	26-06-2020
projectnummer :	200299	voorontwerp :	-
bladnummer :	5	ontwerp :	12-11-2020
aantal bladen :	8	vaststelling :	-
Identificatiecode :	NL.IMRO.0299.BP99KERNENPAHT-ON01		

gemeente **Zevenaar**

adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling

Postbus 479, 6800 AL Arnhem I T 026 357 69 11 I www.sab.nl



LEGENDA

PLANGEBIED

plangebied

BESTEMMINGEN

T — Tuin

W — Wonen

AANDUIDINGEN

bouwvlak

[tae] — twee-aaneen

[vrij] — vrijstaand

11 — maximum aantal wooneenheden

6 / 10 — maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

6 - 6 / 10 - 10 — minimum goothoogte (m), maximum goothoogte (m), minimum bouwhoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

VERKLARING

35 / 37 — BGT- en kadastrale gegevens

reparatie bestemmingsplan **Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk**

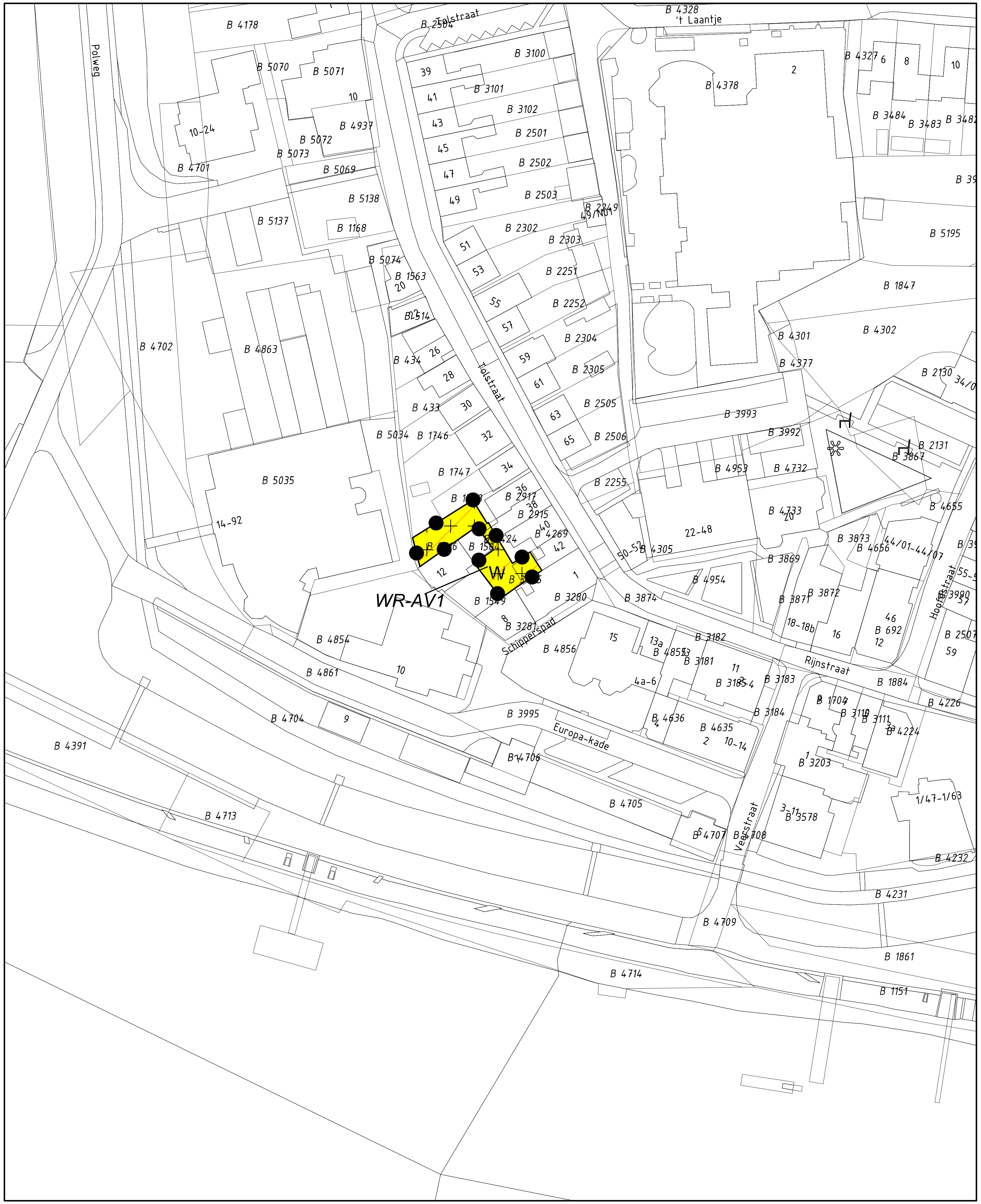
Locatie Vierkenshof, Tolkamer

schaal :	1 : 1000	datum :	12-11-2020
formaat :	A3	datum ondergrond :	26-06-2020
projectnummer :	200299	voorontwerp :	-
bladnummer :	1	ontwerp :	12-11-2020
aantal bladen :	8	vaststelling :	-
Identificatiecode :	NL.IMRO.0299.BP99KERNENPAHT-ON01		

gemeente **Zevenaar**

adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling

Postbus 479, 6800 AL Arnhem I T 026 357 69 11 I www.sab.nl



LEGENDA

PLANGEBIED

plangebied

BESTEMMINGEN

Wonen

Waarde - Archeologische verwachting 3

AANDUIDINGEN

geluidzone - industrie

VERKLARING

BGT- en kadastrale gegevens

reparatie bestemmingsplan **Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk**

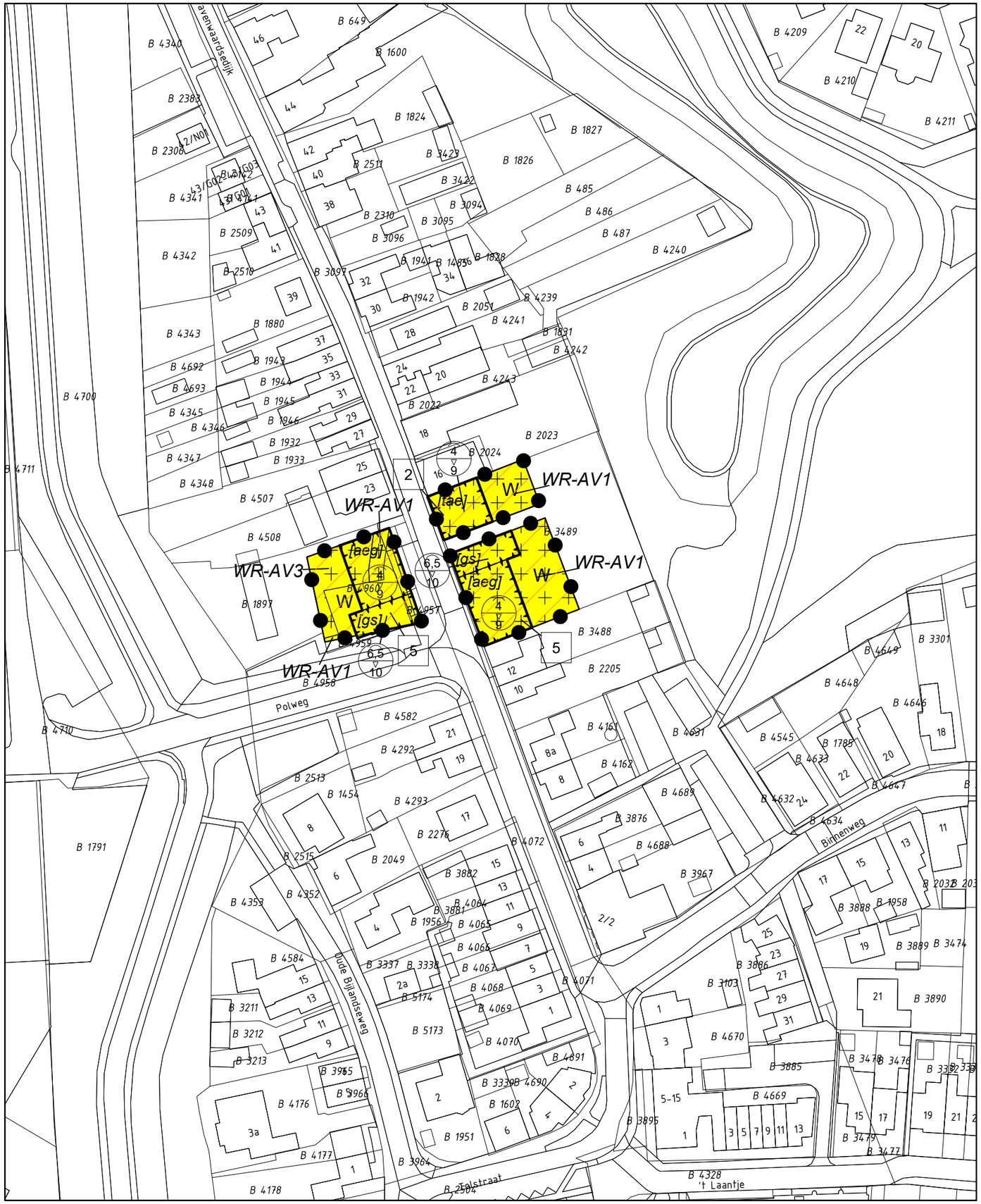
Locatie Tolstraat/ Hoofdstraat, Tolkamer

schaal :	1 : 1000	datum :	12-11-2020
formaat :	A3	datum ondergrond :	26-06-2020
projectnummer :	200299	voorontwerp :	-
bladnummer :	3	ontwerp :	12-11-2020
aantal bladen :	8	vaststelling :	-
Identificatiecode :	NL.IMRO.0299.BP99KERNENPAHT-ON01		

gemeente **Zevenaaar**

adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling

Postbus 479, 6800 AL Arnhem I T 026 357 69 11 I www.sab.nl



LEGENDA

PLANGEBIED

plangebied

BESTEMMINGEN

W — Wonen

WR-AV1 — Waarde - Archeologische verwachting 1

WR-AV3 — Waarde - Archeologische verwachting 3

AANDUIDINGEN

geluidzone - industrie

bouwvlak

[aeg] — aaneengebouwd

[gs] — gestapeld

[tae] — twee-aaneen

5 — maximum aantal wooneenheden

4 / 9 — maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

VERKLARING

35 / 37 — BGT- en kadastrale gegevens

reparatie bestemmingsplan

Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk

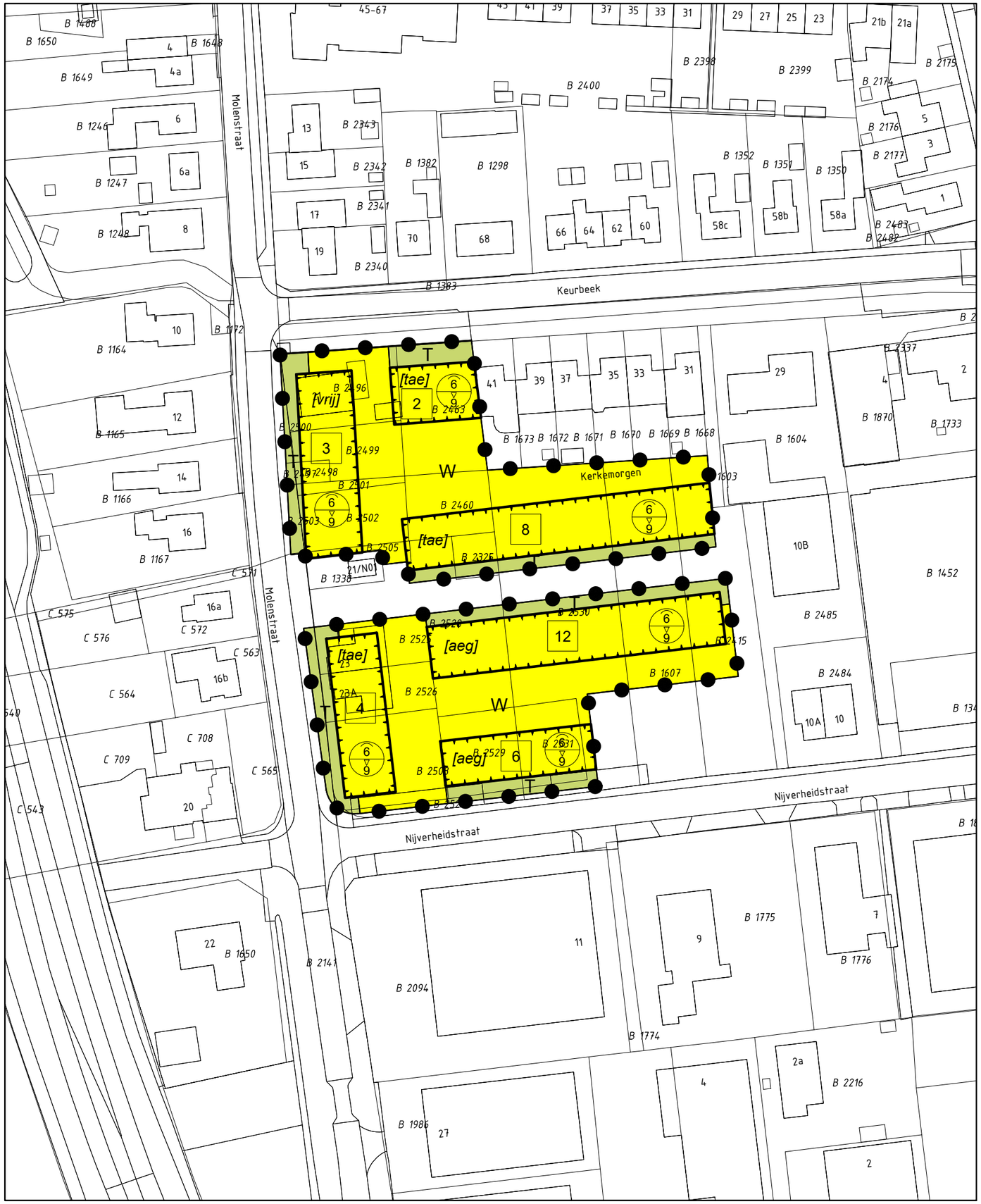
Locatie 'S Gravenwaardsedijk, Tolkamer

schaal :	1 : 1000	datum :	12-11-2020
formaat :	A3	datum ondergrond :	26-06-2020
projectnummer :	200299	voorontwerp :	-
bladnummer :	2	ontwerp :	12-11-2020
aantal bladen :	8	vaststelling :	-
Identificatiecode :	NL.IMRO.0299.BP99KERNENPAHT-ON01		

gemeente **Zevenaar**

adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling

Postbus 479, 6800 AL Arnhem I T 026 357 69 11 I www.sab.nl



LEGENDA

PLANGEBIED

plangebied

BESTEMMINGEN

T — Tuin

W — Wonen

WR-AV-1 — Waarde - Archeologische verwachting 1

AANDUIDINGEN

bouwvlak

[aeg] — aaneengebouwd

[tae] — twee-aaneen

[vrij] — vrijstaand

12 — maximum aantal wooneenheden

6 / 10 — maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

VERKLARING

35 / 37 — BGT- en kadastrale gegevens

reparatie bestemmingsplan **Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk**

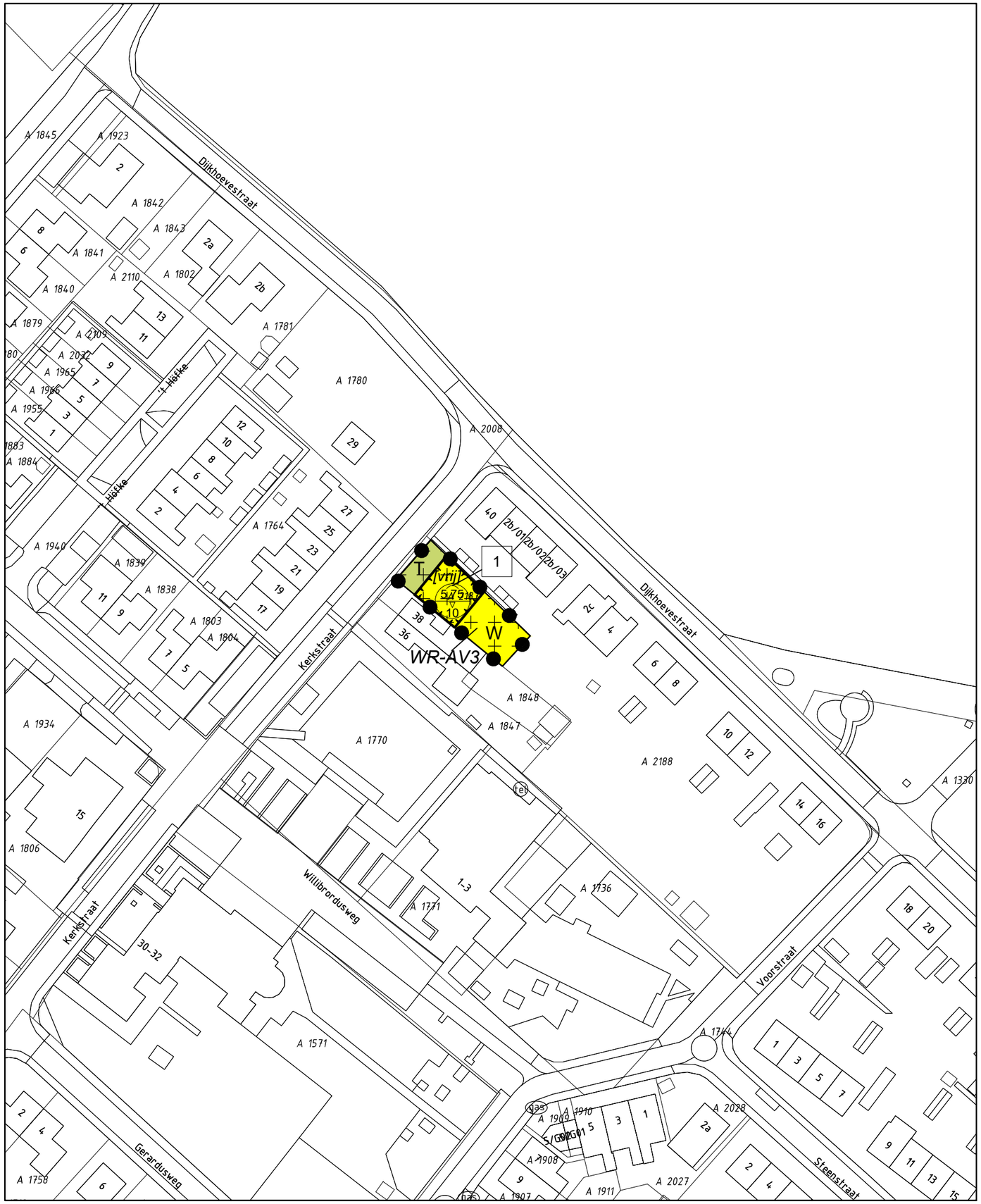
Locatie Molenstraat, Herwen

schaal :	1 : 1000	datum :	12-11-2020
formaat :	A3	datum ondergrond :	26-06-2020
projectnummer :	200299	voorontwerp :	-
bladnummer :	7	ontwerp :	12-11-2020
aantal bladen :	8	vaststelling :	-
Identificatiecode :	NL.IMRO.0299.BP99KERNENPAHT-ON01		

gemeente **Zevenaar**

adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling

Postbus 479, 6800 AL Arnhem I T 026 357 69 11 I www.sab.nl



LEGENDA

PLANGEBIED

plangebied

BESTEMMINGEN

Tuin

Wonen

Waarde - Archeologische verwachting 3

AANDUIDINGEN

bouwvlak

vrijstaand

maximum aantal wooneenheden

maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

VERKLARING

BGT- en kadastrale gegevens

reparatie bestemmingsplan **Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk**

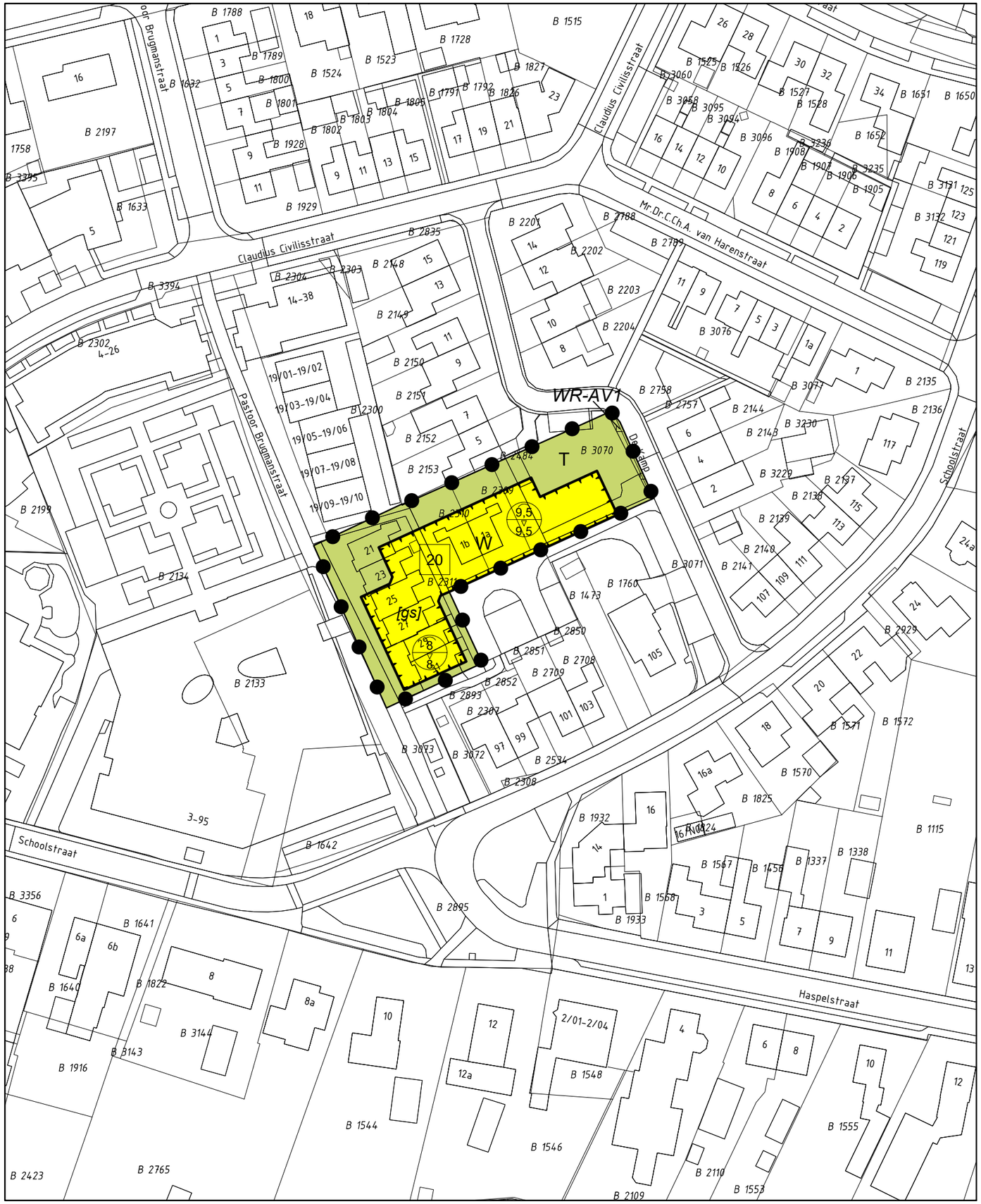
Locatie Kerkstraat, Spijk

schaal :	1 : 1000	datum :	12-11-2020
formaat :	A3	datum ondergrond :	26-06-2020
projectnummer :	200299	voorontwerp :	-
bladnummer :	6	ontwerp :	12-11-2020
aantal bladen :	8	vaststelling :	-
Identificatiecode :	NL.IMRO.0299.BP99KERNENPAHT-ON01		

gemeente **Zevenaar**

adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling

Postbus 479, 6800 AL Arnhem I T 026 357 69 11 I www.sab.nl



LEGENDA

PLANGEBIED

plangebied

BESTEMMINGEN

Tuin

Wonen

Waarde - Archeologische verwachting 1

AANDUIDINGEN

bouwvlak

gestapeld

maximum aantal wooneenheden

maximum goothoogte (m),
maximum bouwhoogte (m)

VERKLARING

BGT- en kadastrale gegevens

reparatie bestemmingsplan **Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk**

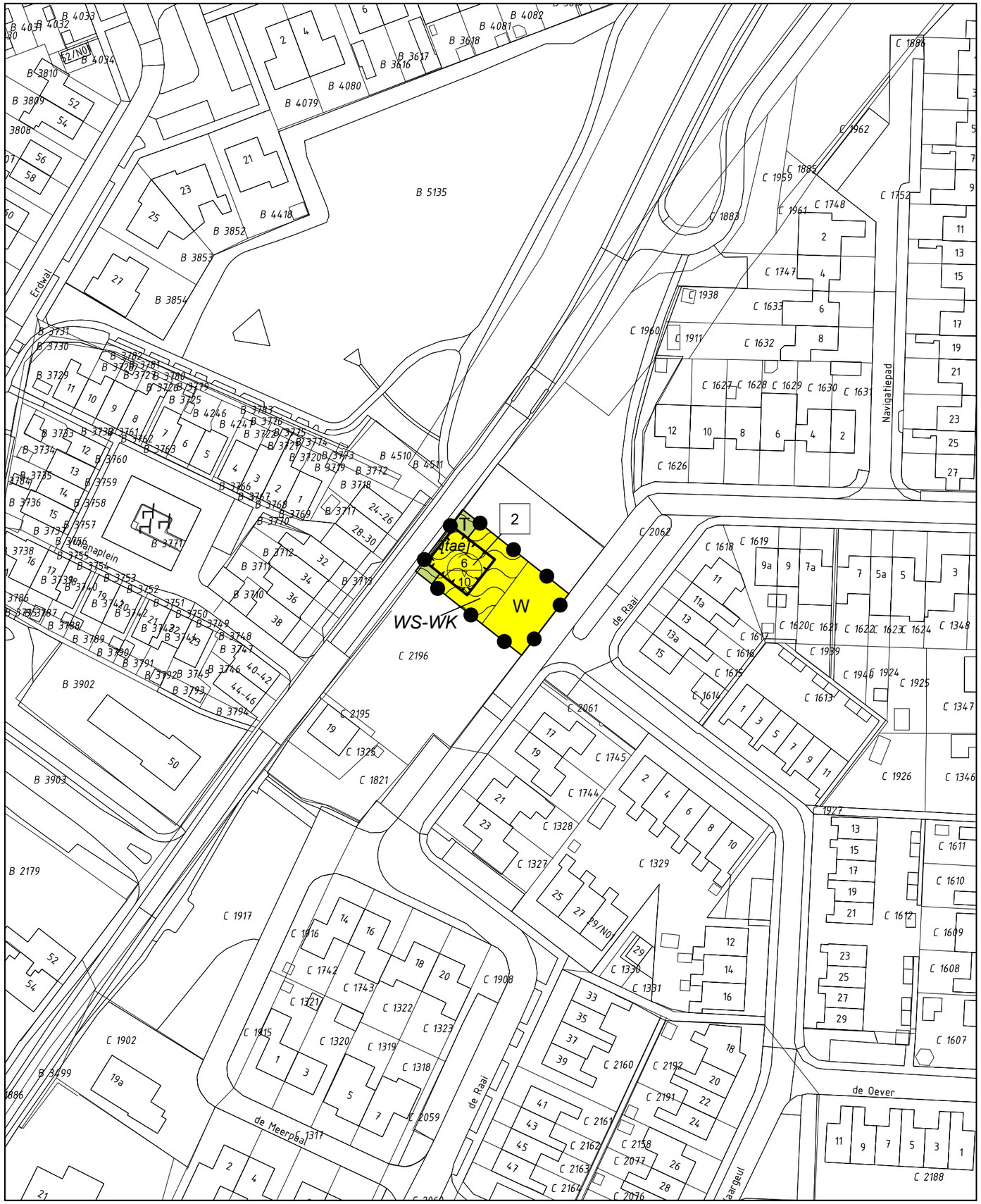
Locatie de Kamp, Pannerden

schaal :	1 : 1000	datum :	12-11-2020
formaat :	A3	datum ondergrond :	26-06-2020
projectnummer :	200299	voorontwerp :	-
bladnummer :	8	ontwerp :	12-11-2020
aantal bladen :	8	vaststelling :	-
Identificatiecode :	NL.IMRO.0299.BP99KERNENPAHT-ON01		

gemeente **Zevenaar**

adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling

Postbus 479, 6800 AL Arnhem I T 026 357 69 11 I www.sab.nl



LEGENDA

PLANGEBIED

plangebied

BESTEMMINGEN

T — Tuin

W — Wonen

WS-WK — Waterstaat - Waterkering

AANDUIDINGEN

bouwvlak

[tae] — twee-aaneen

2 — maximum aantal wooneenheden

3 / 7 — maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

VERKLARING

35 / 37 — BGT- en kadastrale gegevens

reparatie bestemmingsplan **Kernen Pannerden, Aerdt, Herwen, Tolkamer en Spijk**

Locatie Boterdijk, Tolkamer

schaal :	1 : 1000	datum :	12-11-2020
formaat :	A3	datum ondergrond :	26-06-2020
projectnummer :	200299	voorontwerp :	-
bladnummer :	4	ontwerp :	12-11-2020
aantal bladen :	8	vaststelling :	-
Identificatiecode :	NL.IMRO.0299.BP99KERNENPAHT-ON01		

gemeente **Zevenaar**

adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling

Postbus 479, 6800 AL Arnhem I T 026 357 69 11 I www.sab.nl

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	2379
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	21 april 2021
Agendapunt	9
Omschrijving	HAMERSTUK Z/21/383649 Beschikbaar stellen krediet uitvoering Watertakenplan

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	21 april 2021

Raadsvoorstel

Onderwerp	Beschikbaar stellen krediet uitvoering Watertakenplan
Zaaknummer	Z/21/383649
Documentnummer	1013587
Portefeuillehouder	C. Koers-de Graaf
Portefeuille	Water
Behandelend ambtenaar/afdeling	B. Subroto/Beheer Ontwerp Realisatie
Telefoon	0316 595123
E-mail	b.subroto@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De raden van de voormalige gemeente Zevenaar en de voormalige gemeente Rijnwaarden hebben op respectievelijk 21 december 2016 en 21 februari 2017 het Watertakenplan De Liemers 2017-2021 vastgesteld. Dit betreft een integraal beleidsplan voor stedelijk water, riolering en zuivering De Liemers. Daarmee hebben de raden van de voormalige gemeenten ook ingestemd met de in het plan opgenomen investeringsschema's. Voor 2021 zijn vernieuwingen gepland van de riolering in geselecteerde delen van de kernen Lobith, Tolkamer en Zevenaar. Dit wordt uitgevoerd in combinatie met het treffen van klimaat adaptieve maatregelen.
Daarnaast zijn op diverse locaties in de gemeente relatief kleine renovaties, reparaties, vernieuwingen gepland. Om deze werkzaamheden uit te kunnen voeren vragen wij de raad om het beschikbare budget en krediet zoals opgenomen in de meerjarenbegroting beschikbaar te stellen.

2. Raadsvoorstel

1. Een krediet ad € 2.382.464 beschikbaar te stellen voor de verbetering van de riolering in delen van de kernen Lobith, Tolkamer en Zevenaar i.c.m. uitvoering klimaat adaptieve maatregelen;
2. Een krediet ad € 600.000 beschikbaar te stellen voor de vernieuwing van riolen op diverse locaties.

3. Waarom naar de raad

U bent het bevoegde orgaan om financiële middelen opgenomen in de meerjarenbegroting voor dit doel beschikbaar te stellen.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

De riolering in delen van de kernen Lobith, Tolkamer en Zevenaar wordt gerenoveerd en de drukgemalen op diverse locaties in onze gemeente worden duurzaam vervangen. De werken in delen van de genoemde kernen worden gecombineerd met herinrichtingsprojecten en groot onderhoudswerkzaamheden aan de wegen, groen en openbare verlichting. Door de integrale aanpak krijgt de fysieke woonomgeving een kwaliteitsimpuls.

Door de vernieuwing van de verouderde rioolgemalen verhogen we de bedrijfszekerheid en daarmee zijn de kosten voor het onderhoud lager.

We leveren een bijdrage aan de ambities op het gebied van klimaatadaptatie door bijvoorbeeld het afkoppelen, bergen en infiltreren van het hemelwater. Om kosten te besparen voeren we de projecten en onderzoeken zoveel mogelijk in samenwerking met de Liemerse gemeenten uit.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1. Uit inspecties blijkt dat de riolering in de enkele kernen van de gemeente Zevenaar aan renovatie en vervanging toe is.
De riolering in Lobith, Tolkamer en een deel van de kern Zevenaar is verouderd en daarom vervangen en/of renoveren we slechte rioolstrengen en –putten. Daarnaast leggen we nieuw gescheiden regenwaterafvoer aan.

1.2. Er zijn voldoende middelen voor de dekking van de kosten voor de geplande investering.
De raden van de voormalige gemeenten Zevenaar en Rijnwaarden hebben op resp. 21 december 2016 en 21 februari 2017 het Watertakenplan De Liemers 2017-2021 vastgesteld. Tevens hebben de raden besloten de budgetten en kredieten jaarlijks conform de planning in het WTP op te nemen in de meerjarenbegroting. De gemeente gaat de komende planperiode investeren in het vervangen van slechte en verouderde riolen waarbij maatregelen m.b.t. klimaat en duurzaamheid worden meegenomen. De investeringen worden geraamd op € 2.382.464 over de periode 2021. In het Watertakenplan en de daaruit voortvloeiende rioolheffing is rekening gehouden met deze investeringen.

1.3. Door nu investeringen te doen kan een koppeling worden gemaakt met gepland groot wegonderhoud.
Uitgangspunt bij grootschalige onderhoudsmaatregelen aan wegen, groen, ov en riolering is een gebiedsgerichte aanpak waarbij zoveel mogelijk werk met werk wordt gemaakt. Dit biedt de mogelijkheden om een wijk integraal aan te pakken en de kwaliteit van de woonomgeving te verbeteren. Ook levert deze aanpak maatschappelijke voordelen op (slechts één keer overlast) en middelen worden effectief ingezet.

2.1 *Uit inspecties blijkt dat een aantal hoofd- en drukgemalen in Zevenaar aan vervanging of aanpassing toe is.*
We vervangen slechte gemalen, incl. besturingskasten en de hoofdgemalen worden voorzien van een telemetriesysteem.

2.2 *Uit inspecties is gebleken dat op diverse locaties in Zevenaar relatief kleinschalige renovaties en reparaties noodzakelijk zijn.*

2.3 Er zijn voldoende middelen voor de dekking van de kosten voor de geplande investering.
De gemeente gaat de komende planperiode investeren in het vernieuwen en aanpassen van slechte en verouderde gemalen en riolen. De investeringen worden geraamd op € 600.000 over de periode 2021. De exploitatiekosten worden gedurende de planperiode opgevangen vanuit de rioolheffing. Zie verder onderstaand punt 8: Kosten, baten en dekking.

Alternatieven
n.v.t.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

Na uw besluit wordt gestart met de voorbereiding voor het werk in verschillende delen van de kernen Lobith, Tolkamer en Zevenaar en diverse locaties. Dit geldt ook voor het weg- en groenonderhoud. Eenzelfde integrale aanpak als in Giesbeek en de wijk Zonnemaat staan wij voor. De werkzaamheden op de andere locaties vinden verspreid in het jaar plaats.

7. Communicatie

De werkzaamheden in delen van de kernen Lobith, Tolkamer en Zevenaar worden gecombineerd uitgevoerd met lokale herinrichtingsprojecten, groot onderhoudswerkzaamheden aan de wegen en het groen. Hierover wordt nog een compleet communicatietraject uitgewerkt gebaseerd op de ervaringen die wij hebben opgedaan bij de integrale aanpak van het project revitalisering Giesbeek en de wijk Zonnemaat. De informatie omtrent de rioolrenovatiewerkzaamheden maakt onderdeel uit van dit traject. Het communicatietraject met de bewoners start met een informatiedag/avond begin 2021 in boven genoemde kernen. Tijdens deze bijeenkomst worden de inwoners geïnformeerd over de plannen en willen we hun wensen, ideeën en knelpunten horen over de nieuwe invulling van de buitenruimte.

De bewoners die mogelijk last kunnen ondervinden van de werkzaamheden zullen van tevoren worden geïnformeerd. Afhankelijk van de locaties waar de werken gaan plaatsvinden, wordt ook bekeken of er aanvullende communicatie nodig is. Bijvoorbeeld gericht op verkeersgebruikers in de buurt of aan belangenorganisaties of verenigingen die actief zijn in de regio. Deze dienen ook geïnformeerd te worden. Denk hierbij aan organisaties op gebied van milieu, recreatie of omliggende bedrijven etc. Op basis van de werkplanning wordt dit bepaald in overleg met team communicatie.

8. Kosten, baten en dekking

De raden van de voormalige gemeenten Zevenaar en Rijnwaarden hebben op respectievelijk 21 december 2016 en 21 februari 2017 het Watertakenplan De Liemers 2017-2021 vastgesteld. Tevens hebben de raden besloten de budgetten en kredieten jaarlijks conform de planning in het WTP op te nemen in de meerjarenbegroting. De exploitatiekosten worden gedurende de planperiode opgevangen vanuit de rioolheffing. De mutaties in de kapitaallasten van investeringen worden gedekt uit de voorziening riolering. De totale kosten van de investeringen worden geraamd op € 2.982.464 over de periode 2021. De voorziening bevat voldoende middelen om de kosten van de geplande investeringen te kunnen dekken.

9. Bijlagen

Geen.

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Daniëlle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Beschikbaar stellen krediet uitvoering Watertakenplan
Zaaknummer	Z/21/383649
Documentnummer	1013587

De raad van de gemeente Zevenaar;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 110 van de Gemeentewet .

besluit:

1. Een krediet ad € 2.382.464 beschikbaar te stellen voor de verbetering riolering in delen van de kernen Lobith, Tolkamer en Zevenaar i.c.m. uitvoering klimaat adaptieve maatregelen;
2. Een krediet ad € 600.000 beschikbaar te stellen voor de vernieuwing riolen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 21 april 2021

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Vragen bij Beschikbaar stellen krediet uitvoering Watertakenplan uit de commissievergaderingen ter voorbereiding op raadsvergadering 21 april 2021
Commissie Ruimte 7 en 14 april 2021

Agendapunt: Beschikbaar stellen krediet uitvoering Watertakenplan
In de commissie is een vraag gesteld over het grondwaterverbruik van de landbouwsector.
Reactie:
Zowel de gemeente Zevenaar als het Waterschap Rijn IJssel zijn bekend met deze problematiek en zijn er mee aan de slag. Aan ons als gemeente wordt medewerking gevraagd bij invulling van lokale maatregelen om verdroging tegen te gaan.
Behalve met een nieuwe rioolontwerp van Lobith en Tolkamer is de Gemeente ook druk bezig met een rioolontwerp voor de kern Zevenaar.
Met een nieuw rioolontwerp wordt er automatisch ook naar het watersysteem gekeken, m.n. voor de kern Zevenaar i.v.m. verzakkingsproblematiek als gevolg van droogte.
We hebben hierover de laatste maanden overlegd gevoerd met het waterschap. Samen met het waterschap gaat de gemeente het watersysteem in detail in kaart brengen en relevante verbeterpunten er van (met het oog op droogte) uitwerken. Er wordt daarnaast integraal afgestemd met diverse inbreidings-/herinrichtingsprojecten.

Motie debat kernenergie

De gemeenteraad van Zevenaar, in vergadering bijeen op 21 april 2021;

Constaterende dat:

1. De indiener(s) van deze motie kennis hebben genomen van de vraag van de Provincie Gelderland aan de Gelderse gemeenten om na te denken over een eventuele locatie voor een kerncentrale;

Overwegende dat:

1. Het politieke debat in het kader van een schone energieopwekking zich vooral toespitst op de bouw en aanleg van windmolens en zonneparken;
2. Dat daartegen steeds meer weerstand ontstaat;
3. Dat het goed is dat nagedacht wordt over de opwekking van energie middels kerncentrales;
4. Dat het voorbarig is reeds nu gemeenten te vragen om over locaties na te denken, en dat dit vooral leidt tot maatschappelijke onrust;
5. Dat daarover eerst in breder verband een discussie dient te worden gevoerd, waarbij ook door deskundigen een objectief beeld met de nieuwste wetenschappelijke inzichten in kaart wordt gebracht van de mogelijkheden tot het opwekken van schone energie middels kerncentrales in Nederland in het algemeen en in Gelderland in het bijzonder;
6. Dat het initiatief daartoe op provinciaal en landelijk niveau dient te worden genomen;

Verzoekt het college:

1. De Provincie Gelderland te berichten dat nu de vraag stellen aan gemeenten over locaties voor kerncentrales prematuur is;
2. De Provincie Gelderland te verzoeken in het maatschappelijk debat over kernenergie, voor zover betrekking hebbende op het grondgebied van de Provincie, de regie te nemen en daartoe het maatschappelijk debat te openen waarbij aan alle voors en tegens in voldoende mate aandacht wordt geschonken.

en gaat over tot de orde van de dag.

Zevenaar, 20 april 2021

P.A. Vos, VVD

Deze motie is met algemene stemmen aangenomen in de vergadering van 21 april 2021.

De griffier,
W.M. van der Vlies

De voorzitter,
L.J.E.M. van Riswijk

SP ZEVENAAR

Motie 500 euro bijverdienen in de bijstand

De gemeenteraad van Zevenaar, in vergadering bijeen op 21 april 2021

Constaterende dat:

1. de Gemeente Amsterdam een mogelijkheid heeft gevonden om binnen de Participatiewet mensen toe te staan 500 euro per maand bij te laten verdienen naast hun bijstandsuitkering.

Overwegende dat:

1. het goed is als mensen mogen bijverdienen naast hun bijstand; zodat mensen werkzaam kunnen zijn zonder dat dit direct leidt tot een korting op de uitkering en mensen zich minder zorgen hoeven maken of zij financieel het hoofd boven water kunnen houden;
2. dit het gevoel van eigenwaarde versterkt;
3. de Gemeente Zevenaar dezelfde mogelijkheid moet benutten die door de gemeente Amsterdam gevonden is;
4. deze motie ook inmiddels in Arnhem is aangenomen.

Roept het college op:

1. inwoners van Zevenaar met ingang van 1 juni 2021 toe te staan 500 euro per maand bij te verdienen met volledig behoud van de bijstandsuitkering.

en gaat over tot de orde van de dag.

Zevenaar, 20 april 2021

Lotte van der Velden, SP Zevenaar

Deze motie is ingetrokken in de vergadering van 21 april 2021.

SP ZEVENAAR

Motie imkeren op het gemeentehuis, Urban Beekeeping.

De gemeenteraad van Zevenaar, in vergadering bijeen op 21 april 2021;

Constaterende dat:

1. In haar vergadering van 16 december 2020 de motie Red de bij! raadsbreed is aangenomen;
2. de uitvoering van deze motie op schema ligt (streefdatum 7-7-2021);
3. het doel van de initiatiefnemers is dat de gemeente Zevenaar als organisatie een bijdrage kan leveren aan het bevorderen van de bestuiving van planten in de stedelijke bebouwing door een imker de gelegenheid te geven om op het dak van haar gemeentehuis honingbijen te houden;
4. in een stedelijke omgeving de biodiversiteit voor honingbijen groter is dan in eerste instantie verwacht en bijensterfte onder stadsbijen minder groot is in vergelijking met bijen die in natuurgebieden worden gehouden (onderzoek stichting Agri Facts, juni 2019) .

Overwegende dat:

1. honingbijen een bijdrage leveren aan de bestuiving van flora in de stad en daarmee de (stedelijke) biodiversiteit bevorderen;
2. met het toestaan van het imkeren op het gemeentehuis een vervolg aan de motie van 16 december 2020 wordt gegeven;
3. de gemeente verantwoordelijkheid toont voor een duurzaam natuurbeleid en hiermede invulling geeft aan de Natuurvisie van de overheid: “Nederland Natuurpositief” (2019).

Verzoekt het college:

1. de mogelijkheid van het houden van bijenkasten op het dak van het gemeentehuis te onderzoeken;
2. de mogelijkheid van het houden van honingbijen op daken van andere gemeentelijke gebouwen te onderzoeken;
3. de NME en de lokale imkervereniging te betrekken bij het onderzoek voor de realisatie van het houden van honingbijen op het dak van het gemeentehuis.

en gaat over tot de orde van de dag.

Zevenaar, 21 april 2021

Lotte van der Velden, SP Zevenaar

Deze motie is aangehouden in de vergadering van 21 april 2021.

MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG:

BIODIVERSITEIT

De gemeenteraad van Zevenaar, in vergadering bijeen op 21 april 2021;

<u>Het belang van biodiversiteit</u>

We beseffen het niet altijd, maar we hebben biodiversiteit nodig om te kunnen bestaan. Zonder een gevarieerde, sterke, natuur komt onze gezondheid in gevaar. Denk maar eens aan al het voedsel dat je elke dag eet, er zijn miljarden bestuivers nodig om ons van groenten, fruit en andere natuurlijke ingrediënten te voorzien.

<u>Biodiversiteitsverlies</u>

Door de mens is de biodiversiteit op aarde drastisch verslechterd. Ook in Nederland, een van de dichtstbevolkte landen ter wereld, is de oorspronkelijk aanwezige biodiversiteit verloren gegaan. Er is in ons land nog maar 15% over van de inheemse dier- en plantensoorten die we in 1900 hadden. Oorzaken hiervan zijn, volgens de Wageningen Universiteit, verstedelijking, vervuiling, overbevissing en maatregelen om de landbouwproductie te verhogen zoals ontwatering van natte gebieden en het gebruik van kunstmest. Er is in ons kikkerlandje weinig of geen enkel gebied meer met ongerepte natuur en voor bijna 40% van alle soorten is een Rode lijst opgesteld, zij worden in meer of mindere mate bedreigd.

<u>Constaterende dat:</u>

Er afgelopen jaren meerdere malen ziekten en/of virussen aan planten of bomen zijn uitgebroken. Voorbeelden hiervan zijn de Populieren- of Kastanjeziekte. Wanneer een dergelijk virus uitbreekt is vaak het gevolg dat in een bepaalde straat of wijk alle bomen of andere vormen van beplanting, verdwijnen. Een divers plantenassortiment maakt onze openbare ruimte minder kwetsbaar en toekomstbestendiger, zorgt voor verhoging van de biodiversiteit en geeft een hogere belevingswaarde.

Overwegende dat:

- Een aanvullende inzet op biodiversiteit versterkende maatregelen in de openbare ruimte, zoals het creëren van zogeheten 'stepping stones' binnen en buiten de bebouwde kom kansen biedt voor plant en dier.
- In het collegeprogramma 2018-2022 aangegeven staat dat andere vormen van opdrachtgeverschap zoals Total Cost of Ownership (TCO) of Life Cycle Cost (LCC) nodig zijn.
- Door deze TCO of LCC berekening in een vroeg stadium van een ontwikkeling onderhoudskosten inzichtelijk te maken, er bij het moment van investeringen misschien andere keuzes gemaakt kunnen worden en er gewerkt kan worden van kosten naar waarden.
- Op basis van deze uitkomst(en) het misschien aantrekkelijker kan zijn om een gazon dat jaarrond gemaaid moet worden, om te vormen naar een kruidenrijk grasland of kunnen er monotone plantvakken omgevormd worden naar bloemrijke vaste planten borders.

Draagt het college op:

1. Nu al een start te maken door de diverse rest-/groenstroken die de gemeente in beheer heeft om te vormen tot bloemrijke vaste plantenborders, in plaats van te snoeien of te maaien. Op deze manier kunnen onderhoudskosten in de komende zomer bespaard worden.
2. Biodiversiteit op te laten nemen in het Beleids- en beheersplan Integraal Beheer Openbare Ruimte, welke op 20 oktober 2021 als agendapunt op de raadsvergadering is opgenomen, waarin wordt meegenomen dat:
   - 'kwalitatief' groen op korte afstanden met elkaar te verbinden en te stoppen met het in stand houden van 'knettergroen' (groen assortiment dat jaarlijks geknipt en geschoren moet worden (bijvoorbeeld plantvakken met Lonicera (kamperfoelie)) en op die manier weinig toevoegt aan de instandhouding of verhoging van de biodiversiteit).
   - Het tegengaan of omvormen van niet effectieve verharding ook bijdraagt aan de biodiversiteit.

En gaat over tot de orde van de dag.

Zevenaar, 21 april 2021
Joost du Croix, Lokaal Belang Zevenaar
Huub Meijer, Sociaal Zevenaar

Deze motie is met algemene stemmen aangenomen in de vergadering van 21 april 2021.

De griffier,
W.M. van der Vlies

De voorzitter,
L.J.E.M. van Riswijk